

Toimenpiteet

Olemme keränneet Ilmastovahtiin 147 toimenpidettä, joihin olemme Helsingin kaupungilla sitoutuneet kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi. Tavoitteena on tehdä Helsingistä hiilineutraali vuoteen 2035 mennessä. Toimenpiteet on kaupunginhallitus hyväksynyt joulukuussa 2018 ja ne on valittu siten, että kaupungilla on niihin vaikutusmahdollisuuksia ja pystymme niitä seuraamaan. Pyrimme näiden toimenpiteiden avulla järjestämään asiat niin, että ilmastoystävällinen elämä olisi helsinkiläisille ja Helsingissä vieraileville mahdollisimman helppoa. Kaupunki pystyy tekemään paljon, mutta helsinkiläisten valinnat ratkaisevat. Toimenpidelistä ei ole kaiken kattava, mutta arvioimme ja päivitämme toimenpiteitä jatkossa. Näillä toimenpiteillä pääsemme oikeaan suuntaan Hiilineutraalin Helsingin rakentamisessa!

Rajaa vastuorganisaation mukaan

Rajaa vaikuttavuuden mukaan

Rajaa toteutusvaiheen mukaan

Aikataulu

Toimenpiteen luokka

Päästoluokka

Rakennuskanta

Toimenpiteen kesto

Tekstihaku

Haku

147 toimenpidettä

Listana

Tilannekuva

Liikenne

1.	2.	3.	4.
Toteutus (Aikataulussa)	Toteutus (Myöhässä)	Toteutus (Myöhässä)	Toteutus (Aikataulussa)
Liikenteen solmukohtien palvelutarjonta ja vaihtojen sujuvuus	Pyöräliikenteen kantakaupungin tavoiteverkko	Pyöräliikenteen baanaverkko	Pyörätieverkon talvihoidon korkea taso
5.	6.	7.	8.
Toteutus (Aikataulussa)	Toteutus (Myöhässä)	Toteutus (Aikataulussa)	Toteutus (Aikataulussa)
Miellyttävä ja turvallinen kävely-ympäristö	Pyöräilyyn liittyvät palvelut	Raitiliikenteen kehittämisohjelma	Kestävä liikenne ja maankäytön suunnittelu
9.	10.	11.	12.
Valmis	Käynnistysvaihe (Aikataulussa)	Toteutus (Aikataulussa)	Yhdistetty → 11
Pyöräliikenteen kehittämisohjelma ja polkupyörien pysäköinnin kehittämisohjelma	Ajoneuvoliikenteen hinnoittelujärjestelmä	Pysäköintipolitiikka ja pysäköinnin hinnoittelu	Pysäköintimaksujen porrastus
13.	14.	15.	16.
Yhdistetty → 11	Yhdistetty → 8	Toteutus (Aikataulussa)	Yhdistetty → 8
Pysäköintimaksuvyöhykkeet	Yhdyskuntarakenne ja kestävät kulkumuodot	Pysäköintinormin uudistaminen	Kaavoitus ja kestävät liikemismuodot
17.	18.	19.	20.

Valmis	Toteutus (Aikataulussa)	Toteutus (Aikataulussa)	Toteutus (Aikataulussa)
Ympäristövyöhykkeen kehittäminen	Sähköisten henkilöautojen julkisen latausinfraan rakentaminen	Kuljetusten ja työkonurakoiden hankintakriteerit	Kuljetuskaluston ja käyttövoimien hankintakriteerit
21.	22.	23.	24.
Toteutus (Aikataulussa)	Toteutus (Aikataulussa)	Valmis	Toteutus (Aikataulussa)
Kaupunkilogistiikka ja jakeluliikenne	Bussikaluston päästötömyyden edistäminen	Bussien latausinfra	Hiilineutraali Satama 2035 -toimenpideohjelma
25.	26.	27.	28.
Käynnistysvaihe (Aikataulussa)	Yhdistetty → 27	Valmis	Valmis
Länsisataman liikenteen sujuvoittaminen	Älykkään liikkumisen palvelut	Uudet liikkumispalvelut	Älyliikenne Helsingissä -toimenpideohjelma
29.	30.		
Toteutus (Aikataulussa)	Käynnistysvaihe (Aikataulussa)		
Kestävien liikkumuotojen edistäminen viestinnällä	Liikkumissuunnitelmat		

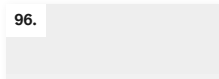

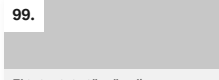

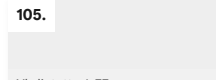

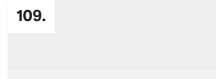

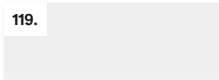
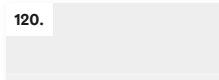

Rakentaminen ja rakennusten käyttö

31.	32.	33.	34.
Yhdistetty → 34	Toteutus (Aikataulussa)	Ei toteuteta tässä vaiheessa	Toteutus (Aikataulussa)
Energjakatselmukset	Hukkalämpöjen talteenotto	Energia- ja jätekustannusten kohdistaminen loppukäyttäjille	Toimitilojen energiatehokkuuden seuranta
35.	36.	37.	38.
Toteutus	Yhdistetty → 35	Ei toteuteta tässä vaiheessa	Toteutus (Aikataulussa)
Kysyntäjoustopilotointi	Energianvarastoinnin mahdollisuudet	Uusiutuvan energian tavoiteohjelman laatiminen kaupungin rakennuskannassa	Rakentamisen ja ylläpidon hankintakriteerit
39.	40.	41.	42.
Käynnistysvaihe (Aikataulussa)	Yhdistetty → 67	Käynnistysvaihe (Aikataulussa)	Toteutus (Aikataulussa)
Osaamisen kasvattaminen rakentamisessa	Menettelytavat intressien priorisointiin	Hankesuunnittelun kehittäminen	Elinkaaripäästöjen minimoiminen
43.	44.	45.	46.
Käynnistysvaihe (Aikataulussa)	Yhdistetty → 114	Toteutus (Aikataulussa)	Toteutus (Aikataulussa)
Plusenergiarakentaminen	Kierrätysmateriaalien osuuden lisääminen rakentamisessa	Maarakentamisen periaatteet	Päästöttömät työmaakoneet
47.	48.	49.	50.
Toteutus (Aikataulussa)	Toteutus (Aikataulussa)	Käynnistysvaihe (Aikataulussa)	Ei aloitettu (Ei toteuteta tässä vaiheessa)
Lämmön talteenoton parantaminen peruskorjauksissa	Energiatehokkuus kaupungin peruskorjauksissa	Pitkän tähtäimen suunnitelmat ja peruskorjaukset	HEKA:n, Auroranlinnan ja Hason kiinteistöautomaation uusiminen
51.	52.	53.	54.
Yhdistetty → 37	Käynnistysvaihe (Aikataulussa)	Käynnistysvaihe (Aikataulussa)	Toteutus (Aikataulussa)
Uusiutuva energia kaupungin omistamissa asuinrakennuksissa	Maa/meri-lämpöpilotointi	Peruskorjausten edistäminen konseptiratkaisujen avulla	LED-katuvalaistus

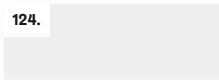

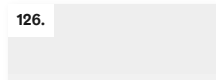
55. Käynnistysvaihe (Aikataulussa) Uusiutuvan energian- tuotannon maankäyttöllinen huomioiminen	56. Yhdistetty → 67 Energiatehokas täydennys- ja korjaus- rakentaminen	57. Yhdistetty → 58 Asukkaiden energiankäytön ohjaus	58. Toteutus (Aikataulussa) Asemakaavamääräysten kehittäminen
59. Valmis Tontinluovutuksen energiatehokkuusehdot	60. Valmis Älykkäät energiaratkaisut tontinluovutusehdoissa	61. Valmis Hiilijalanjälkeen perustuva tontin- luovutuskilpailu	62. Yhdistetty → 61 Hiilineutraaliuteen ja S&C-kasvuun keskittyvät tontinluovutuskilpailut
63. Yhdistetty → 67 Rakennusvalvonnan ennakoiva neuvonta	64. Yhdistetty → 67 Suojellun rakennuskannan peruskorjaukset	65. Ei toteuteta tässä vaiheessa Rakennusjärjestys ja ilmastotavoitteet	66. Yhdistetty → 67 Rakentamisen ohjauksen kehittäminen
67. Valmis Energjarenessansi- ohjelma	68. Käynnistysvaihe (Ei toteuteta tässä vaiheessa) Öljylämmityksestä luopuminen ja sähkö- lämmityksen korvaaminen uusiutuvilla	69. Toteutus (Aikataulussa) 3D-Energia- ja ilmastoatlas	70. Toteutus (Aikataulussa) Taloyhtiöpäättäjien energiaosaamisen parantaminen
71. Toteutus (Aikataulussa) Helen hiilineutraali 2030	72. Ei toteuteta tässä vaiheessa Uusiutuvan kaukolämmön hankinta	73. Käynnistysvaihe (Ei toteuteta tässä vaiheessa) Uusiutuvan sähkön hankinta	74. Käynnistysvaihe (Aikataulussa) Vedenkulutuksen päämittaus
75. Yhdistetty → 69 Kiinteistön energia- tehokkuuden arviointityö- kalu (osaksi 3D-Atlasia)	76. Käynnistysvaihe (Ei toteuteta tässä vaiheessa) Kaksisuuntainen kaukolämpö	77. Ei toteuteta tässä vaiheessa Hybridilämmityksen edistäminen	78. Yhdistetty → 55 Uusiutuvan energian- tuotannon maankäyttöllinen huomioiminen
79. Toteutus (Aikataulussa) Hukkalämmön hyödyntäminen	80. Käynnistysvaihe (Aikataulussa) Alueellisen uusiutuvan energian hyödyntäminen (mm. maalämpö)	81. Valmis Geoenergiaan sopivat alueet kartoitetaan (maa- lämpöpotentiaaliselvitys)	82. Toteutus (Aikataulussa) Kaatopaikkakaasujen hyödyntäminen
83. Ei toteuteta tässä vaiheessa Energjatorjainten rahoituksen edistäminen	84. Valmis Energiatehokkuuden rahoitus- kelliset esteet	85. Valmis Uudet rahoitus- ja hankintamallit	86. Yhdistetty → 85 ESCO-pilotointi
87. Valmis Energjatorjainten tukeminen	88. Käynnistysvaihe (Aikataulussa) Puurakentamisen edistäminen asema- kaavoituksella	89. Yhdistetty → 42 Kaupunki lisää puurakentamista omilla hankkeilla	

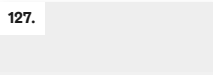
Kuluttaminen, hankinnat, jakamis- ja kiertotalous

90. Toteutus (Aikataulussa) Ilmastonmuutos koulutus	91. Käynnistysvaihe (Aikataulussa) Yhteistyö koulujen ja oppilaitosten kanssa	92. Valmis Ympäristökasvatus	93. Toteutus (Aikataulussa) Ilmastonmuutoskoulutus
---	---	---------------------------------	---

94. Käynnistysvaihe (Aikataulussa) Kaupunkiviljelyn edistäminen	95. Toteutus (Aikataulussa) Ilmastoystävällisten ruokien lisääminen ruokalistoilta	96. Yhdistetty → 95 Kasvisruuan osuus kouluissa, päiväkodeissa, hoitoalan toimipaikoissa, kotiterioissa ja henkilöstöruokailussa	97. Toteutus (Aikataulussa) Ruokahävikin vähentäminen kaupungin ruokapalveluissa
98. Toteutus (Aikataulussa) Ruuan kuljetuksen ilmastopäästöt	99. Ei toteuteta tässä vaiheessa Hävikkiruuan hyödyntäminen kaupungin toiminnoissa	100. Toteutus (Aikataulussa) Tapahtumien ympäristövaikutusten vähentäminen	101. Käynnistysvaihe (Aikataulussa) Henkilökohtainen päästökauppa
102. Valmis Merellinen strategia	103. Toteutus (Aikataulussa) Jätteiden syntypaikkalajittelu	104. Toteutus (Aikataulussa) Jätekuljetusten optimointi	105. Yhdistetty → 33 Jätehuollon kustannusten kohdistaminen
106. Toteutus (Aikataulussa) Pakilan työkeskuksen, Uusix-verstaadin, Staran kierrätyskeskuksen ja Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskuksen asiakasmää...	107. Toteutus (Aikataulussa) Hankintojen ilmasto-kriteerien kehittäminen	108. Toteutus (Aikataulussa) Hankintojen ilmasto-päästöjen tunnistaminen ja arviointi	109. Yhdistetty → 128 Innovatiiviset hankinnat, kokeilut ja yritys yhteistyö
110. Valmis Hankintastrategisten tavoitteiden päivittäminen	111. Toteutus (Aikataulussa) Julkisten toimijoiden yhteistyö vastuullisissa hankinnoissa	112. Toteutus (Aikataulussa) Hankintojen ohjeiden ja raportoinnin kehittäminen	113. Toteutus (Aikataulussa) Elintarvike- ja ruokapalveluhankintojen ilmastokriteerit
114. Valmis Kiertotalouden ja jakamistalouden tiekartta	115. Käynnistysvaihe (Aikataulussa) Tila- ja resurssivarauspalvelu	116. Toteutus (Aikataulussa) Kirjasto on jakamistalouden suunnannäyttäjä	117. Toteutus (Aikataulussa) Kalusteiden kierrätys kaupunkiorganisaatiossa
118. Valmis Hävikki- ja ylijäämäruoan hyödyntäminen	119. Yhdistetty → 114 Viherjätteen hyödyntäminen	120. Yhdistetty → 114 Jakamistalous kiinteistöstrategiassa	121. Toteutus (Aikataulussa) Kiertotalouden yhteistyö
122. Toteutus (Aikataulussa) Osallistava budjetointi			

Smart & Clean kasvu – uusia työpaikkoja ja liiketoimintaa Helsinkiin

123. Toteutus (Aikataulussa) Älykkään ja puhtaan (Smart&Clean) liiketoiminnan kasvu	124. Yhdistetty → 128 S&C-markkinoiden edistäminen	125. Toteutus (Aikataulussa) Kaupunkilaisten vaikutusmahdollisuudet älykkäiden ja puhtaiden ratkaisujen kehittämisessä	126. Yhdistetty → 123 Elinkeinopolitiikka ja päästövähennykset
---	--	---	--

127.
Yhdistetty → 128
Yritysten osallistuminen

128.
Toteutus (Aikataulussa)
Älykkään ja puhtaan liiketoiminnan yhteiskehittäminen

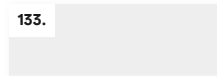
129.
Käynnistysvaihe (Aikataulussa)
Kaupungin tytäryhteisöjen hiili-neutraaliussuunnitelmat

Hiilinielut ja päästöjen kompensointi

130.
Toteutus (Aikataulussa)
Hiilivarastojen ylläpito viheralueilla ja kaupunkiympäristössä

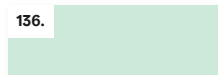
131.
Yhdistetty → 130
Metsä- ja puustoinen verkosto

132.
Yhdistetty → 130
Elinvoimaiset metsät

133.
Yhdistetty → 94
Tonttikasvillisuus

134.
Toteutus (Aikataulussa)
Viherkerroin

135.
Valmis
Tietoa hiilivarastoista ja -nieluista

136.
Ei aloitettu (Aikataulussa)
Päästökompensoitotapojen arviointi

Ilmastonmuutokseen sopeutuminen

137.
Valmis
Sopeutumislinjaukset valmistellaan loppuun ja tuodaan päätöksentekoon

Viestintä ja osallistuminen

138.
Valmis
Toimenpideohjelman viestintästrategia

139.
Käynnistysvaihe (Aikataulussa)
Osallisuus- ja vuorovaikutusmallien hyödyntäminen

140.
Valmis
Stadiluotsit

Ilmastotyön koordinointi, seuranta ja arviointi

141.
Valmis
Hiilineutraali Helsinki 2035 -ohjausryhmä

142.
Käynnistysvaihe (Myöhässä)
Kaupungin toimialakohtaiset tavoitteet

143.
Ei toteuteta tässä vaiheessa
Yritysfoorumi

144.
Toteutus (Aikataulussa)
Avoin päätöksentekokäytäntö

145.
Käynnistysvaihe (Aikataulussa)
Toimenpideohjelman arvioinnin työkalut

146.
Valmis
Päästövähennysten raportointi

147.
Toteutus (Aikataulussa)
Toimenpideohjelman arviointi

Toimenpiteet

Olemme keränneet Ilmastovahtiin 147 toimenpidettä, joihin olemme Helsingin kaupungilla sitoutuneet kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi. Tavoitteena on tehdä Helsingistä hiilineutraali vuoteen 2035 mennessä. Toimenpiteet on kaupunginhallitus hyväksynyt joulukuussa 2018 ja ne on valittu siten, että kaupungilla on niihin vaikutusmahdollisuuksia ja pystymme niitä seuraamaan. Pyrimme näiden toimenpiteiden avulla järjestämään asiat niin, että ilmastoystävällinen elämä olisi helsinkiläisille ja Helsingissä vieraileville mahdollisimman helppoa. Kaupunki pystyy tekemään paljon, mutta helsinkiläisten valinnat ratkaisevat. Toimenpidelistä ei ole kaiken kattava, mutta arvioimme ja päivitämme toimenpiteitä jatkossa. Näillä toimenpiteillä pääsemme oikeaan suuntaan Hiilineutraalin Helsingin rakentamisessa!

Rajaa vastuorganisaation mukaan

Rajaa vaikuttavuuden mukaan

Rajaa toteutusvaiheen mukaan

Aikataulu

Toimenpiteen luokka

Päästöluokka

Rakennuskanta

Toimenpiteen kesto

Tekstihaku

Haku

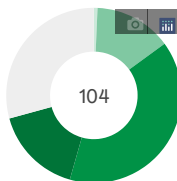
147 toimenpidettä

Listana

Tilannekuva

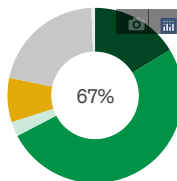
Toimenpiteiden vaiheet

Käynnistettyjen ja valmiiden toimenpiteiden määrä

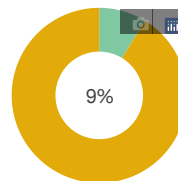
Toimenpiteiden tila

Aikataulussa olevien toimenpiteiden osuus

Aktiivisten toimenpiteiden päivitys

Alle kaksi kuukautta sitten päivitettyjen toimenpiteiden osuus

← →

Vie tiedostoon

Id	Toimenpide / Nimi	Toteutusvaihe	Tehtävät	Vastuut	Vaikutus	Mittarit	Tietoja päivitetty
1.	Liikenteen solmukohtien palvelutarjonta ja vaihtojen sujuvuus	<div style="width: 100%;"><div style="width: 100%;"></div></div> Toteutus	<div style="width: 100%;"><div style="width: 90%;"></div></div> 9 tehtävää	👤👤👤	●●●●	📊📊	vuosi sitten
2.	Pyöräliikenteen kantakaupungin tavoiteverkko	<div style="width: 100%;"><div style="width: 100%;"></div></div> Toteutus	<div style="width: 100%;"><div style="width: 90%;"></div></div> 9 tehtävää	👤	●●●●	📊📊	vuosi sitten
3.	Pyöräliikenteen baanaverkko	<div style="width: 100%;"><div style="width: 100%;"></div></div> Toteutus	<div style="width: 100%;"><div style="width: 90%;"></div></div> 9 tehtävää	👤👤	●●●●	📊📊	yhdeksän kuukautta sitten
4.	Pyörätieverkon talvihoidon korkea taso	<div style="width: 100%;"><div style="width: 100%;"></div></div> Toteutus	<div style="width: 100%;"><div style="width: 90%;"></div></div> 9 tehtävää	👤👤	●●●●	📊📊	neljä kuukautta sitten
5.	Miellyttävä ja turvallinen kävely-ympäristö	<div style="width: 100%;"><div style="width: 100%;"></div></div> Toteutus	<div style="width: 100%;"><div style="width: 80%;"></div></div> 8 tehtävää	👤👤	●●●●	📊📊	kaksi kuukautta sitten
6.	Pyöräilyyn liittyvät palvelut	<div style="width: 100%;"><div style="width: 100%;"></div></div> Toteutus	<div style="width: 100%;"><div style="width: 30%;"></div></div> 3 tehtävää	👤👤👤👤	●●●●	📊📊	kaksi vuotta sitten
7.	Raitioliikenteen kehittämisohjelma	<div style="width: 100%;"><div style="width: 100%;"></div></div> Toteutus	<div style="width: 100%;"><div style="width: 14%;"></div></div> 14 tehtävää	👤👤	●●●●	📊📊	yhdeksän kuukautta sitten
8.	Kestävä liikenne ja maankäytön suunnittelu	<div style="width: 100%;"><div style="width: 100%;"></div></div> Toteutus	<div style="width: 100%;"><div style="width: 60%;"></div></div> 6 tehtävää	👤👤	●●●●	📊📊	kolme kuukautta sitten
9.	Pyöräliikenteen kehittämisohjelma ja polkupyörien pysäköinnin kehittämisohjelma	<div style="width: 100%;"><div style="width: 100%;"></div></div> Valmis	<div style="width: 100%;"><div style="width: 60%;"></div></div> 6 tehtävää	👤👤	●●●●	📊📊	kaksi vuotta sitten

Id	Toimenpide / Nimi	Toteutusvaihe	Tehtävät	Vastuut	Vaikutus	Mittarit	Tietoja päivitetty
10.	Ajoneuvoliikenteen hinnoittelu-järjestelmä	Käynnistysvaihe	5 tehtävää	●○○	●●●	②③	viisi kuukautta sitten
11.	Pysäköintipolitiikka ja pysäköinnin hinnoittelu	Toteutus	4 tehtävää	●	●●●	②③	kuusi kuukautta sitten
12.	Pysäköintimaksujen porrastus	merged	3 tehtävää	●○○			kaksi vuotta sitten
13.	Pysäköintimaksuvyöhykkeet	merged	3 tehtävää	●			kaksi vuotta sitten
14.	Yhdyskuntarakenne ja kestävät kulkumuodot	merged	2 tehtävää	●●	●●●		kaksi vuotta sitten
15.	Pysäköintinormin uudistaminen	Toteutus	4 tehtävää	●○		②③	kuusi kuukautta sitten
16.	Kaavoitus ja kestävät liikkumismuodot	merged	3 tehtävää	●○			kaksi vuotta sitten
17.	Ympäristövyöhykkeen kehittäminen	Valmis	7 tehtävää	●○○○	●●●	②③	neljä kuukautta sitten
18.	Sähköisten henkilöautojen julkisen latausinfra rakentaminen	Toteutus	5 tehtävää	○○○	●●●	②③	neljä kuukautta sitten
19.	Kuljetusten ja työkoneurakoiden hankintakriteerit	Toteutus	4 tehtävää	●○○○○	●●●	②③	vuosi sitten
20.	Kuljetuskaluston ja käyttövoimien hankintakriteerit	Toteutus	5 tehtävää	○○○○○		②③	kaksi kuukautta sitten
21.	Kaupunkilogistiikka ja jakeliikenne	Toteutus	4 tehtävää	●○○		②③	neljä kuukautta sitten
22.	Bussikaluston päästöttömyyden edistäminen	Toteutus	7 tehtävää	●	●●●	②③	neljä kuukautta sitten
23.	Bussien latausinfra	Valmis	8 tehtävää	●○○○	●●●	②③	viisi kuukautta sitten
24.	Hiiplineutraali Satama 2035 -toimenpideohjelma	Toteutus	9 tehtävää	●	●●●	②③	seitsemän kuukautta sitten
25.	Länsisataman liikenteen sujuvoittaminen	Käynnistysvaihe	3 tehtävää	●○○○	●●●	②③	vuosi sitten
26.	Älykkään liikkumisen palvelut	merged	4 tehtävää	○○○	●●●		kaksi vuotta sitten
27.	Uudet liikkumispalvelut	Valmis	3 tehtävää	●○○○	●●●	②③	neljä kuukautta sitten
28.	Älyliikenne Helsingissä -toimenpideohjelma	Valmis	4 tehtävää	○	●●●	②③	neljä kuukautta sitten
29.	Kestävien liikkumismuotojen edistäminen viestinnällä	Toteutus	2 tehtävää	○○○	●●●	②③	vuosi sitten
30.	Liikkumissuunnitelmat	Käynnistysvaihe	3 tehtävää	●○○	●●●	②③	vuosi sitten
31.	Energiakatselmukset	merged	2 tehtävää	●○○	●●●		kaksi vuotta sitten
32.	Hukkalämpöjen talteenotto	Toteutus	6 tehtävää	●○○○	●●●	②③	viisi kuukautta sitten
33.	Energia- ja jätekustannusten kohdistaminen loppukäyttäjille	Ei toteuteta tässä vaiheessa	3 tehtävää	●○	●●●	②③	kaksi vuotta sitten
34.	Toimitilojen energia-tehokkuuden seuranta	Toteutus	3 tehtävää	●○○○	●●●	②③	kahdeksan kuukautta sitten
35.	Kysyntäjoustopilotointi	Toteutus	3 tehtävää	●	●●●	②③	vuosi sitten
36.	Energianvarastoinnin mahdollisuudet	merged	3 tehtävää	○○○	●●●		kaksi vuotta sitten
37.	Uusiutuvan energian tavoiteohjelman laatiminen kaupungin rakennuskannassa	Ei toteuteta tässä vaiheessa	1 tehtävää	●	●●●	②③	vuosi sitten
38.	Rakentamisen ja ylläpidon hankintakriteerit	Toteutus	3 tehtävää	●○○○		②③	kaksi kuukautta sitten
39.	Osaamisen kasvattaminen rakentamisessa	Käynnistysvaihe	5 tehtävää	●○○○	●●●	②③	kuusi kuukautta sitten
40.	Menettelytavat intrressien priorisointiin	merged	2 tehtävää	○○○○			kaksi vuotta sitten
41.	Hankesuunnittelun kehittäminen	Käynnistysvaihe	3 tehtävää	●		②③	kaksi vuotta sitten
42.	Elinkaaripäästöjen minimoiminen	Toteutus	12 tehtävää	●○○○		②③	kaksi kuukautta sitten
43.	Plusenergiarakentaminen	Käynnistysvaihe	6 tehtävää	●○○○		②③	vuosi sitten
44.	Kierrätysmateriaalien osuuden lisääminen rakentamisessa	merged	7 tehtävää	●○○○			kaksi vuotta sitten
45.	Maarakentamisen periaatteet	Toteutus	2 tehtävää	○○○○		②③	vuosi sitten
46.	Päästöttömät työmaakoneet	Toteutus	9 tehtävää	●○○○	●●●	②③	vuosi sitten
47.	Lämmön talteenoton parantaminen peruskorjauksissa	Toteutus	11 tehtävää	●○○○		②③	kolme kuukautta sitten
48.	Energiätehokkuus kaupungin peruskorjauksissa	Toteutus	9 tehtävää	●○○○		②③	kolme kuukautta sitten

Id	Toimenpide / Nimi	Toteutusvaihe	Tehtävät	Vastuut	Vaikutus	Mittarit	Tietoja päivitetty
49.	Pitkän tähtäimen suunnitelmat ja peruskorjaukset	Käynnistysvaihe	8 tehtävää	🟢🟢		📊📊	kolme kuukautta sitten
50.	HEKA:n, Auroranlinnan ja Hason kiinteistöautomaation uusiminen	Ei toteuteta tässä vaiheessa	4 tehtävää	🟢🟢🟢🟢 🟡		📊📊	10 kuukautta sitten
51.	Uusiutuva energia kaupungin omistamissa asuinrakennuksissa	merged	3 tehtävää	🟢🟢🟢			kaksi vuotta sitten
52.	Maa/meri-lämpöpilotointi	Käynnistysvaihe	5 tehtävää	🟢🟢		📊📊	viisi kuukautta sitten
53.	Peruskorjauksen edistäminen konseptiratkaisujen avulla	Käynnistysvaihe	8 tehtävää	🟢🟢🟢🟢		📊📊	kolme kuukautta sitten
54.	LED-katuvalaistus	Toteutus	3 tehtävää	🟢🟢		📊📊	kaksi vuotta sitten
55.	Uusiutuvan energiantuotannon maankäyttölinen huomioiminen	Käynnistysvaihe	4 tehtävää	🟢	🟢🟢🟢	📊📊	vuosi sitten
56.	Energiätehokas täydennys- ja korjausrakentaminen	merged	2 tehtävää	🟢🟢			kaksi vuotta sitten
57.	Asukkaiden energiankäytön ohjaus	merged	3 tehtävää	🟢	🟢🟢🟢		kaksi vuotta sitten
58.	Asemakaavamääräysten kehittäminen	Toteutus	7 tehtävää	🟢		📊📊	vuosi sitten
59.	Tontinluovutuksen energia-tehokkuusehdot	Valmis	3 tehtävää	🟢		📊📊	neljä kuukautta sitten
60.	Älykkäät energiaratkaisut tontinluovutusehdoissa	Valmis	4 tehtävää	🟢	🟢🟢🟢	📊📊	kolme kuukautta sitten
61.	Hiilijalanjälkeen perustuva tontinluovutuskilpailu	Valmis	3 tehtävää	🟢	🟢🟢🟢	📊📊	neljä kuukautta sitten
62.	Hiilineutraaliuteen ja S&C-kasvuun keskittyvät tontinluovutuskilpailut	merged	3 tehtävää	🟢			kaksi vuotta sitten
63.	Rakennusvalvonnan ennakoiva neuvonta	merged	4 tehtävää	🟢🟢			kaksi vuotta sitten
64.	Suojellun rakennuskannan peruskorjaukset	merged	2 tehtävää	🟢🟢			kaksi vuotta sitten
65.	Rakennusjärjestys ja ilmastotavoitteet	Ei toteuteta tässä vaiheessa	2 tehtävää	🟢🟢	🟢🟢🟢	📊📊	kaksi vuotta sitten
66.	Rakentamisen ohjauksen kehittäminen	merged	3 tehtävää	🟢🟢			kaksi vuotta sitten
67.	Energiarenessanssi-ohjelma	Valmis	8 tehtävää	🟢🟢🟢🟢	🟢🟢🟢	📊📊📊	vuosi sitten
68.	Öljylämmityksestä luopuminen ja sähkölämmityksen korvaaminen uusiutuvilla	Ei toteuteta tässä vaiheessa	7 tehtävää	🟢🟢	🟢🟢🟢	📊📊	neljä kuukautta sitten
69.	3D-Energia- ja ilmastoatlas	Toteutus	4 tehtävää	🟢🟢	🟢🟢🟢	📊📊	neljä kuukautta sitten
70.	Taloyhtiöpäättäjien energiaosaamisen parantaminen	Toteutus	10 tehtävää	🟢🟢	🟢🟢🟢	📊📊	viisi kuukautta sitten
71.	Helen hiilineutraali 2030	Toteutus	1 tehtävää	🟢	🟢🟢🟢	📊📊📊	kaksi kuukautta sitten
72.	Uusiutuvan kaukolämmön hankinta	Ei toteuteta tässä vaiheessa	3 tehtävää	🟢🟢		📊📊📊	vuosi sitten
73.	Uusiutuvan sähkön hankinta	Ei toteuteta tässä vaiheessa	2 tehtävää	🟢🟢🟢 🟡		📊📊	vuosi sitten
74.	Vedenkulutuksen päämittaus	Käynnistysvaihe	3 tehtävää	🟢		📊📊	vuosi sitten
75.	Kiinteistön energia-tehokkuuden arviointityökalu (osaksi 3D-Atlasista)	merged	3 tehtävää	🟢🟢	🟢🟢		kaksi vuotta sitten
76.	Kaksisuuntainen kaukolämpö	Ei toteuteta tässä vaiheessa	2 tehtävää	🟢🟢		📊📊	vuosi sitten
77.	Hybridilämmityksen edistäminen	Ei toteuteta tässä vaiheessa	2 tehtävää	🟢🟢		📊📊	kaksi vuotta sitten
78.	Uusiutuvan energiantuotannon maankäyttölinen huomioiminen	merged	2 tehtävää	🟢🟢			kaksi vuotta sitten
79.	Hukkalämmön hyödyntäminen	Toteutus	3 tehtävää	🟢🟢🟢		📊📊📊	vuosi sitten
80.	Alueellisen uusiutuvan energian hyödyntäminen (mm. maalämpö)	Käynnistysvaihe	3 tehtävää	🟢🟢🟢 🟡	🟢🟢🟢	📊📊	kuukausi sitten
81.	Geoenergian sopivat alueet kartoitetaan (maalämpö-potentiaaliselvitys)	Valmis	2 tehtävää	🟢🟢	🟢🟢🟢	📊📊	vuosi sitten
82.	Kaatopaikkakaasujen hyödyntäminen	Toteutus	6 tehtävää	🟢🟢		📊📊	viisi kuukautta sitten
83.	Energiakorjauksen rahoituksen edistäminen	Ei toteuteta tässä vaiheessa	2 tehtävää	🟢	🟢🟢🟢	📊📊	kaksi vuotta sitten
84.	Energiätehokkuuden rahoituskelliset esteet	Valmis	3 tehtävää	🟢🟢🟢		📊📊	vuosi sitten

Id	Toimenpide / Nimi	Toteutusvaihe	Tehtävät	Vastuut	Vaikutus	Mittarit	Tietoja päivitetty
85.	Uudet rahoitus- ja hankintamallit	Valmis	3 tehtävää	🟢🟢		📊📊	vuosi sitten
86.	ESCO-pilotointi	merged	3 tehtävää	🟢🟡	🟡🟡🟡		kaksi vuotta sitten
87.	Energiakorjausten tukeminen	Valmis	2 tehtävää	🟢		📊📊	vuosi sitten
88.	Puurakentamisen edistäminen asemakaavoituksella	Käynnistysvaihe	5 tehtävää	🟢🟢	🟢🟢	📊📊	vuosi sitten
89.	Kaupunki lisää puurakentamista omissa hankkeissa	merged	4 tehtävää	🟢🟢🟢	🟢🟢		vuosi sitten
90.	Ilmastonmuutos koulutyössä	Toteutus	15 tehtävää	🟢🟢🟢	🟢🟢	📊📊	yhdeksän kuukautta sitten
91.	Yhteistyö koulujen ja oppilaitosten kanssa	Käynnistysvaihe	8 tehtävää	🟢🟢🟢	🟢🟢	📊📊	kolme kuukautta sitten
92.	Ympäristökasvatus	Valmis	9 tehtävää	🟢	🟢🟢	📊📊	kaksi kuukautta sitten
93.	Ilmastonmuutoskoulutus	Toteutus	89 tehtävää	🟢🟢🟢	🟢🟢	📊📊	kolme kuukautta sitten
94.	Kaupunkivielijän edistäminen	Käynnistysvaihe	7 tehtävää	🟢🟢🟢	🟢🟢	📊📊	kolme kuukautta sitten
95.	Ilmastoystävällisten ruokien lisääminen ruokalistoilta	Toteutus	9 tehtävää	🟢🟢🟢	🟢🟢	📊📊	neljä kuukautta sitten
96.	Kasvisruuan osuus kouluissa, päiväkodeissa, hoitoalan toimipaikoissa, kotiaterioissa ja henkilöstöruokailussa	merged	8 tehtävää	🟢🟢	🟢🟢		kaksi vuotta sitten
97.	Ruokahävikin vähentäminen kaupungin ruokapalveluissa	Toteutus	29 tehtävää	🟢🟢🟢	🟢🟢	📊📊	kuukausi sitten
98.	Ruuan kuljetuksen ilmastopäästöt	Toteutus	7 tehtävää	🟢🟢	🟢🟢	📊📊	kolme kuukautta sitten
99.	Hävikkiruuan hyödyntäminen kaupungin toiminnoissa	Ei toteuteta tässä vaiheessa	2 tehtävää	🟢🟢	🟢🟢	📊📊	vuosi sitten
100.	Tapahtumien ympäristövaikutusten vähentäminen	Toteutus	8 tehtävää	🟢🟢	🟢🟢	📊📊	kolme kuukautta sitten
101.	Henkilökohtainen päästökauppa	Käynnistysvaihe	4 tehtävää	🟢		📊📊	viisi kuukautta sitten
102.	Merellinen strategia	Valmis	1 tehtävää	🟢		📊📊	vuosi sitten
103.	Jätteiden syntypaikkajärjestely	Toteutus	14 tehtävää	🟢🟢🟢	🟢🟢	📊📊	neljä kuukautta sitten
104.	Jättekuljetusten optimointi	Toteutus	5 tehtävää	🟢🟢	🟢🟢	📊📊	viisi kuukautta sitten
105.	Jätehuollon kustannusten kohdistaminen	merged	Ei tehtäviä	🟢			kaksi vuotta sitten
106.	Pakilan työkeskuksen, Uusix-verstaiden, Staran kierrätyskeskuksen ja Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskuksen asiakasmäärien lisääminen	Toteutus	14 tehtävää	🟢🟢🟢	🟢🟢	📊📊	seitsemän kuukautta sitten
107.	Hankintojen ilmastokriteerien kehittäminen	Toteutus	15 tehtävää	🟢🟢🟢	🟢🟢	📊📊	viisi kuukautta sitten
108.	Hankintojen ilmastopäästöjen tunnistaminen ja arviointi	Toteutus	15 tehtävää	🟢🟢🟢	🟢🟢	📊📊	viisi kuukautta sitten
109.	Innovatiiviset hankinnat, kokeilut ja yritys yhteistyö	merged	3 tehtävää	🟢			kaksi vuotta sitten
110.	Hankintastrategisten tavoitteiden päivittäminen	Valmis	9 tehtävää	🟢🟢	🟢🟢	📊📊	vuosi sitten
111.	Julkisten toimijoiden yhteistyö vastuullisissa hankinnoissa	Toteutus	4 tehtävää	🟢	🟢🟢	📊📊	vuosi sitten
112.	Hankintojen ohjeiden ja raportoinnin kehittäminen	Toteutus	10 tehtävää	🟢🟢	🟢🟢	📊📊	kuusi kuukautta sitten
113.	Elintarvike- ja ruokapalveluhankintojen ilmastokriteerit	Toteutus	25 tehtävää	🟢🟢	🟢🟢	📊📊📊	kaksi kuukautta sitten
114.	Kiertotalouden ja jakamistalouden tietokartta	Valmis	6 tehtävää	🟢🟢	🟢🟢	📊📊	vuosi sitten
115.	Tila- ja resurssivarauspalvelu	Käynnistysvaihe	7 tehtävää	🟢🟢	🟢🟢	📊📊	seitsemän kuukautta sitten
116.	Kirjasto on jakamistalouden suunnannäyttäjä	Toteutus	5 tehtävää	🟢🟢	🟢🟢	📊📊	vuosi sitten
117.	Kalusteiden kierrätys kaupunkiorganisaatioissa	Toteutus	19 tehtävää	🟢🟢	🟢🟢	📊📊	kaksi kuukautta sitten
118.	Hävikki- ja ylijäämäruoan hyödyntäminen	Valmis	9 tehtävää	🟢	🟢🟢	📊📊	vuosi sitten
119.	Vihenjätteen hyödyntäminen	merged	6 tehtävää	🟢🟢	🟢🟢		kaksi vuotta sitten
120.	Jakamistalous kiinteistöstrategiassa	merged	3 tehtävää	🟢			kaksi vuotta sitten
121.	Kiertotalouden yhteistyö	Toteutus	9 tehtävää	🟢🟢	🟢🟢	📊📊	kaksi kuukautta sitten
122.	Osallistava budjetointi	Toteutus	2 tehtävää	🟢		📊📊	vuosi sitten

Id	Toimenpide / Nimi	Toteutusvaihe	Tehtävät	Vastuut	Vaikutus	Mittarit	Tietoja päivitetty
123.	Älykkään ja puhtaan (Smart&Clean) liiketoiminnan kasvu	Toteutus	6 tehtävää	●○	●●●	📊	kolme kuukautta sitten
124.	S&C-markkinoiden edistäminen	merged	3 tehtävää	●○○○	●●●●		kaksi vuotta sitten
125.	Kaupunkilaisten vaikutusmahdollisuudet älykkäiden ja puhtaiden ratkaisujen kehittämisessä	Toteutus	4 tehtävää	●○○○	●●●●	📊	kaksi kuukautta sitten
126.	Elinkeinopolitiikka ja päästövähennekset	merged	3 tehtävää	●	●●●●		kaksi vuotta sitten
127.	Yritysten osallistuminen	merged	3 tehtävää	●○○○	●●●●		kaksi vuotta sitten
128.	Älykkään ja puhtaan liiketoiminnan yhteiskehittäminen	Toteutus	6 tehtävää	●○○○	●●●●	📊	kolme kuukautta sitten
129.	Kaupungin tytäryhteisöjen hiilineutraaliussuunnitelmat	Käynnistysvaihe	5 tehtävää	●○	●●●●	📊	vuosi sitten
130.	Hiilivarastojen ylläpito viheralueilla ja kaupunkiympäristössä	Toteutus	7 tehtävää	●○○○	●●●●	📊	viisi kuukautta sitten
131.	Metsä- ja puustoinen verkosto	merged	3 tehtävää	●○○○	●●●●		kaksi vuotta sitten
132.	Elinvoimaiset metsät	merged	3 tehtävää	●○	●●●●		kaksi vuotta sitten
133.	Tonttikasvillisuus	merged	Ei tehtäviä	○○	●●●●		kaksi vuotta sitten
134.	Viherkerroin	Toteutus	4 tehtävää	●○○○	●●●●	📊	vuosi sitten
135.	Tietoa hiilivarastoista ja -nieluista	Valmis	4 tehtävää	●●●●	●●●●	📊	vuosi sitten
136.	Päästökompensaatiotapojen arviointi	Ei aloitettu	6 tehtävää	●	●●●●	📊	10 kuukautta sitten
137.	Sopeutumislinjaukset valmistellaan loppuun ja tuodaan päätöksentekoon	Valmis	5 tehtävää	●○	●●●●	📊	vuosi sitten
138.	Toimenpideohjelman viestintästrategia	Valmis	4 tehtävää	○○○	●●●●	📊	vuosi sitten
139.	Osallisuus- ja vuorovaikutusmallien hyödyntäminen	Käynnistysvaihe	Ei tehtäviä	○○	●●●●	📊	vuosi sitten
140.	Stadiluotsit	Valmis	5 tehtävää	●○	●●●●	📊	kolme kuukautta sitten
141.	Hiilineutraali Helsinki 2035 -ohjausryhmä	Valmis	4 tehtävää	●○	●●●●	📊	vuosi sitten
142.	Kaupungin toimialakohtaiset tavoitteet	Käynnistysvaihe	2 tehtävää	○	●●●●	📊	vuosi sitten
143.	Yritysfoorumi	Ei toteuteta tässä vaiheessa	5 tehtävää	●○	●●●●	📊	kaksi vuotta sitten
144.	Avoin päätöksentekokäytäntö	Toteutus	16 tehtävää	●	●●●●	📊	neljä kuukautta sitten
145.	Toimenpideohjelman arvioinnin työkalut	Käynnistysvaihe	13 tehtävää	●○	●●●●	📊	neljä kuukautta sitten
146.	Päästövähennysten raportointi	Valmis	4 tehtävää	●○	●●●●	📊	vuosi sitten
147.	Toimenpideohjelman arviointi	Toteutus	11 tehtävää	●	●●●●	📊	seitsemän kuukautta sitten

Toimenpiteet

Seuraava →

Liikenne / Kestävien kulkumuotojen käyttö /

1. Liikenteen solmukohtien palvelutarjontaa ja vaihtojen sujuvuus

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe Toteutus Valmis

Aikataulussa

Liikenteen solmukohtien palvelutarjontaa ja vaihtojen sujuvuutta parannetaan seuraavilla kolmella toimenpiteellä:

1.1. Toteutetaan HSL:n Solmu-projektin yhteydessä laadittua toimenpideohjelmaa - VALMIS

Solmu-projektin tavoitteena on ollut joukkoliikennevälineestä toiseen vaihtamisen helpottaminen sekä vaihtotapahtuman sujuvuuden ja miellyttävyyden lisääminen. Vaihtopaikkojen kehittämissuunnitelma löytyy [täältä](#).

Vaihtopaikkojen kehittämissuunnitelmassa ehdotettiin yhteensä 151 parannuskohdetta 42 eri vaihtopaikkaan Helsingin seudulla. Parannuskohteista 58 sijaitsi Helsingissä. Kaikki ehdotetut toimenpiteet tutkittiin tarkemmin ja 60 eri toimenpidettä toteutettiin (22 Helsingissä). Lisää toimenpiteitä tullaan vielä toteuttamaan isompina hankkeina (esim. Raide-Jokerin) yhteydessä.

Joukkoliikenteen vaihtoja ja vaihtopaikkoja kehitetään jatkossa osana normaaleja joukkoliikenteen ja maankäytön suunnittelu- ja yhteistyöprosesseja.

1.2. Lisätään opastetualuja ja älypuhelinsovelluksia, jotta matkaketjun voi hahmottaa mahdollisimman helposti, nopeasti ja reaaliaikaisesti - VALMIS

- Helsingin pysäkkikatoksille (1395kpl) on syksystä 2017 alkaen asennettu personoidut julisteet, joissa lähialueen opaskartta, linjojen janat sekä muuta informaatiota kuten qr-koodi reaaliaikainformaatioon.
- Vaihtopaikat on merkitty pysäkkien linjakilpiin ja juna- sekä metroaseman pysäkkejä on nimetty uudelleen kertomaan vaihtomahdollisuudesta. Esim (M) ja As.
- Pysäkkien aikataulunäyttöjen reaaliaikatieta on lisätty ja näyttöjen informaatioisäältä on uudistettu.
- Terminaalien opastusta on parannettu ja parannetaan jatkossakin. Välikaisten järjestelyiden opastusta on kehitetty.
- Uusi matkustajainformaation suunnitteluohjeistus (valmistunut 01/2020) ottaa huomioon erityisesti matkaketjut.
- HSL-sovellusta kehitetään jatkuvasti.

1.3. Seudullisen liityntäpysäköinnin toimenpideohjelman (HSL:n julkaisu 8/2017) toteutus Helsingin osalta

Autojen ja pyörien liityntäpysäköintiä täydentää joukkoliikennepalvelua ja luo mahdollisuuksia kestäviin matkaketjuihin.

[Seudullinen liityntäpysäköinnin toimenpideohjelma](#) ulottuu vuoteen 2025 ja sen toteutumista seuraa seudullinen LIIPY-ryhmä. Helsingissä liityntäpysäköinnin vastuuorganisaatio on HKL.

LIIPY-toimenpideohjelmaan on kirjattu Helsingin osalta seuraavat paikkatarpeet vuoteen 2025 mennessä:

- seudullisesti merkittävät kohteet:
 - Itäkeskus: 2. vaiheessa 50 autopaikkaa (rakenteellinen), 20 pyöräpaikkaa
 - Mellunmäki: 2. vaiheessa 50 autopaikkaa (rakenteellinen), 200 pyöräpaikkaa
 - Puistola: 2. vaiheessa 50 autopaikkaa (rakenteellinen), 180 pyöräpaikkaa
 - Puotila: 1. vaiheessa 25 pyöräpaikkaa, 2. vaiheessa 150 pyöräpaikkaa
- paikallisesti merkittävät kohteet:
 - Herttoniemi: 1. vaiheessa 140 autopaikkaa (rakenteellinen), 25 pyöräpaikkaa
 - Huopalahti: 1. vaiheessa 100 pyöräpaikkaa
 - Kalasadama: 1. vaiheessa 300 autopaikkaa (rakenteellinen), 400 pyöräpaikkaa
 - Kontula: 1. vaiheessa 25 pyöräpaikkaa
 - Laajasalo: 1. vaiheessa 50 autopaikkaa (rakenteellinen), 300 pyöräpaikkaa
 - Lauttasaari: 1. vaiheessa 160 pyöräpaikkaa
 - Myllypuro: 1. vaiheessa 25 pyöräpaikkaa
 - Oulunkylä: 1. vaiheessa 20 pyöräpaikkaa
 - Pitäjänmäki: 1. vaiheessa 28 autopaikkaa (maantaso), 40 pyöräpaikkaa
 - Pohjois-Haaga: 1. vaiheessa 50 pyöräpaikkaa
 - Pukinmäki: 1. vaiheessa 50 pyöräpaikkaa
 - Rastila: 1. vaiheessa 15 autopaikkaa (maantaso), 70 pyöräpaikkaa
 - Tapanila: 1. vaiheessa 100 pyöräpaikkaa

Vaikutus

Pieni

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

HSL Maka_Like HKL

Toimenpiteen luokka

Kestävien kulkumuotojen käyttö

Yhteyshenkilöt

Riikka Aaltonen
liikennesuunnittelija
Helsingin seudun liikenne-
kuntayhtymä

[Yhteystiedot](#)

Markku Granholm
liikenneinsinööri
Liikenne- ja katusuunnittelu

[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 16.04.2021

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Liikenteen solmukohtien palvelutarjontaa ja vaihtojen sujuvuutta parannetaan
(Hillineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

30.06.2021	Seudullisen liityntäpysäköinnin toimenpideohjelman etenemisen raportointi
------------	--

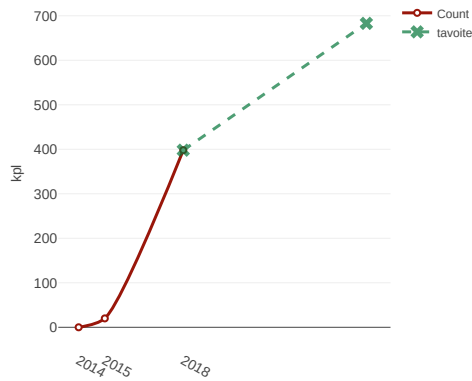
Mitä on tehty?

16.04.2021	Matkustajainformaation suunnitteluohjeistuksen mukainen toiminta HSL:n matkustajainformaation suunnitteluohjeistus otetaan käyttöön.
16.04.2021	Selvitys joukkoliikenteen reaaliaikadatan käytöstä Joukkoliikenteen reaaliaikadatan (HFP-data) hyödyntämistä selvitetään. Reaaliaikadatan avulla voidaan suunnitella paremmin joukkoliikenteen matkaketjuja ja pienentää näin vaihdon matkustajalle aiheuttamaa haittaa.
03.01.2020	Solmu-projektin etenemisen raportointi Helsinkiin esitettiin vaihtopaikkojen kehittämissuunnitelmassa yhteensä 58 Solmu-toimenpidettä, joista 22 toteutettiin. Osa toimenpiteistä toteutetaan myöhemmin isompien projektien (esim. Raide-Jokerin) yhteydessä. Osa tutkituista toimenpiteistä osoittautui tarpeettomiksi ja osaa ei pystytty toteuttamaan esim. tilanpuutteen vuoksi.
02.01.2020	Matkustajainformaation suunnitteluohjeistus valmis HSL:n matkustajainformaation suunnitteluohjeistus on valmistunut. Työ jatkuu käyttöönotolla (ohjeistuksen jalkautus) vuonna 2020.
02.01.2020	Seudullisen liityntäpysäköinnin toimenpideohjelman etenemisen raportointi <ul style="list-style-type: none">seudullisesti merkittävät kohteet:<ul style="list-style-type: none">Itäkeskus: 2. vaiheessa <u>50 autopaikkaa (rakenteellinen) (VALMIS)</u>, 20 pyöräpaikkaaMellunmäki: 2. vaiheessa 50 autopaikkaa (rakenteellinen), 200 pyöräpaikkaaPuistola: 2. vaiheessa 50 autopaikkaa (rakenteellinen), 180 pyöräpaikkaaPuotila: 1. vaiheessa 25 pyöräpaikkaa, 2. vaiheessa 150 pyöräpaikkaapaikallisesti merkittävät kohteet:<ul style="list-style-type: none">Herttoniemi: 1. vaiheessa 140 autopaikkaa (rakenteellinen), 25 pyöräpaikkaaHuopalahti: 1. vaiheessa 100 pyöräpaikkaaKalasadama: 1. vaiheessa <u>300 autopaikkaa (rakenteellinen) (VALMIS)</u>, 400 pyöräpaikkaaKontula: 1. vaiheessa 25 pyöräpaikkaaLaajasalo: 1. vaiheessa <u>50 autopaikkaa (rakenteellinen) (VALMIS)</u>, 300 pyöräpaikkaaLauttasaari: 1. vaiheessa 160 pyöräpaikkaaMyllypuro: 1. vaiheessa <u>25 pyöräpaikkaa (VALMIS)</u>Oulunkylä: 1. vaiheessa 20 pyöräpaikkaaPitäjänmäki: 1. vaiheessa <u>28 autopaikkaa (maantaso) (VALMIS)</u>, 40 pyöräpaikkaaPohjois-Haaga: 1. vaiheessa <u>50 pyöräpaikkaa (VALMIS)</u>Pukinmäki: 1. vaiheessa 50 pyöräpaikkaaRastila: 1. vaiheessa 15 autopaikkaa (maantaso), 70 pyöräpaikkaaTapanila: 1. vaiheessa 100 pyöräpaikkaa
23.10.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus
24.09.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu Toimenpiteen yhteyshenkilö kerää tiedot ja raportoi kaikkien kolmen osa-alueen etenemisestä.
31.07.2019	Lisätään opastetauluja ja älypuhelinsovelluksia, jotta matkaketjun voi hahmottaa mahdollisimman helposti, nopeasti ja reaaliaikaisesti <ul style="list-style-type: none">Helsingin pysäkkikatoksille (1395kpl) on syksystä 2017 alkaen asennettu personoidut julisteet, joissa lähialueen opaskartta, linjojen ianat sekä muuta informaatiota kuten

- Opaskartta, linjojen ja ratat sekä muita tietoja maastosta kuten qr-koodi reaaliaikainformaatioon.
- Vaihtopaikat on merkitty myös pysäkkien linjakilpiin ja juna- sekä metroaseman pysäkkejä on nimetty uudelleen kertomaan vaihtomahdollisuudesta. Esim (M) ja As.
- Pysäkkien aikataulunäyttöjen reaaliaikatieoa on lisätty ja näyttöjen informaatio sisältö on uudistettu.
- Erityisesti terminaalien opastusta on parannettu ja parannetaan jatkossakin. Myös väli aikaisten järjestelyiden opastusta on kehitetty.
- Lisäksi tekeillä matkustajainformaation suunnitteluohjeistus joka ottaa huomioon erityisesti matkaketjut.
- Viime vuosina on kehitetty aktiivisesti HSL-sovellusta

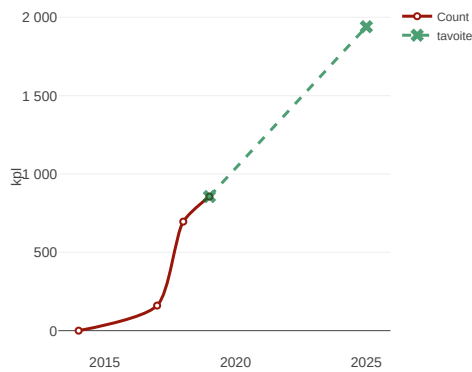
Mittarit

Liityntäpysäköinnin uudet autopaikat

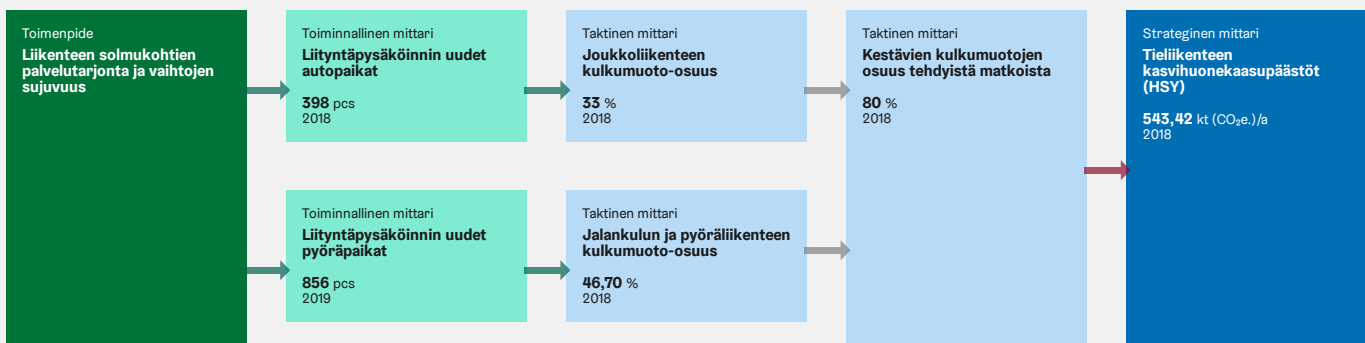
Mittarin tarkemmat tiedot →

Liityntäpysäköinnin uudet pyöräpaikat

Mittarin tarkemmat tiedot →

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Liikenne / Kestävien kulkumuotojen käyttö /

2. Pyöräliikenteen kantakaupungin tavoiteverkko

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe Toteutus Valmis

Myöhässä

Tarkennus: Resurssit ja hankkeiden priorisointi

Toimenpide on osa Helsingin kaupungin [pyöräilyn edistämishjelmaa](#).

Yhtenäinen pyöräverkko on ensisijainen tekijä matka-ajan lyhentymiseen ja sitä kautta pyöräilyn kilpailukyvyyn edistämiseen. Tärkeimpinä toimenpiteinä pyöräilyn edistämässä Helsingin kannalta ovat puuttuvien yhteyksien sekä pullonkaulojen poistaminen ja työmatkaliikenteelle tarkoitetun laatukäytäväverkon rakentaminen. Pyöräliikenteen tavoiteverkon toimenpiteet keskittyvät ensisijaisesti kantakaupunkiin, jossa on verkon pahimmat epäjatkuvuuskohdat. Kantakaupungin tavoiteverkon muodostuminen vuosien 2012- 2025 välillä sisältää uusien väylien rakentamisen lisäksi pienillä korjaustoimenpiteillä parannettavia osuuksia ja aluerakentamisen yhteydessä muodostuvia osuuksia.

[Kaupunkisuunnittelulautakunta on hyväksynyt](#) vuonna 2013 kantakaupungin pyöräliikenteen [tavoiteverkon](#) 2025 toteutusohjelman.

Tavoitteena on, että tavoiteverkon toteutunut pituus vuonna 2025 on 130 km. Vuonna 2019 tavoiteverkkoa oli rakennettu noin 30 km.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Pyöräliikenteen kantakaupungin tavoiteverkko valmistuu 2025 mennessä (Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

31.03.2022	Raportoidaan rakennetun kantakaupungin tavoiteverkon pituus
31.03.2023	Raportoidaan rakennetun kantakaupungin tavoiteverkon pituus
31.03.2024	Raportoidaan rakennetun kantakaupungin tavoiteverkon pituus
31.03.2025	Raportoidaan rakennetun kantakaupungin tavoiteverkon pituus
31.03.2026	Raportoidaan rakennetun kantakaupungin tavoiteverkon pituus

Mitä on tehty?

✓ 22.04.2021	Raportoidaan rakennetun kantakaupungin tavoiteverkon pituus Vuonna 2020 valmistui Lauttasaaren sillan pyöräväylä, jonka pituus oli noin 500 metriä. Rakennetun kantakaupungin tavoiteverkon kokonaispituus 22.4.2021 on noin 34,5 km ja rakenteilla on 15,5 kilometriä.
✓ 31.03.2020	Raportoidaan rakennetun kantakaupungin tavoiteverkon pituus Rakennetun tavoiteverkon kokonaispituus 6.4.2020 on edelleen noin 30 km.

Vaikutus

●●●● Kohtalainen

Valmistumisaste

26% valmis

Myöhässä

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

Maka_Like

Toimenpiteen luokka

Kestävien kulkumuotojen käyttö

Yhteyshenkilöt

Oskari Kaupinmäki
pyöräilykoordinaattori
Liikenne- ja katusuunnittelu

[Yhteystiedot](#)

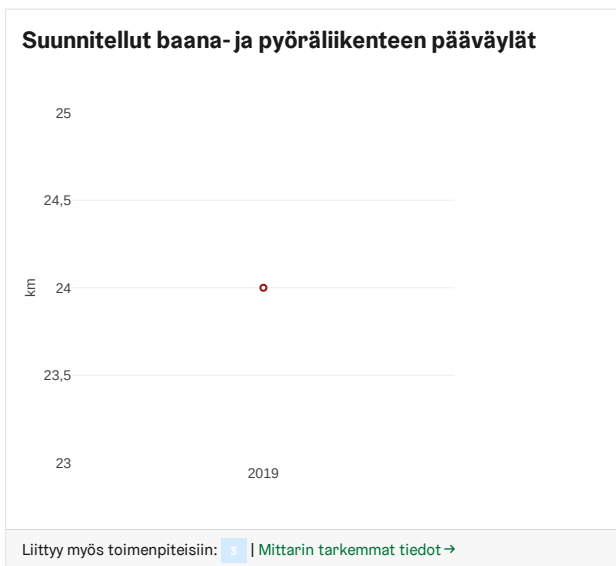
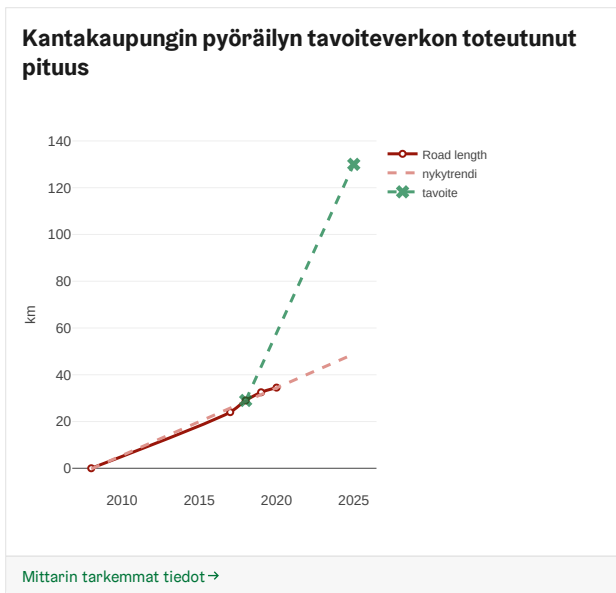
Teppo Pasanen
liikenneinsinööri
Liikenne- ja katusuunnittelu

[Yhteystiedot](#)

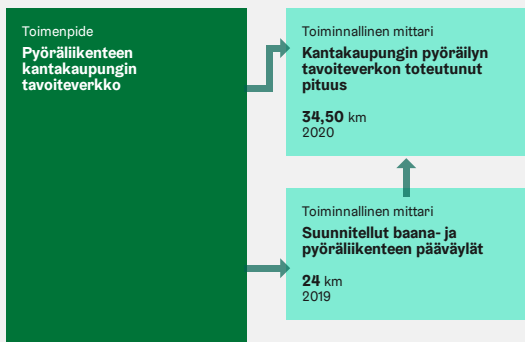
Tietoja päivitetty 23.04.2021

	Keskeisimpiä syitä tavoiteverkon hitaammalle toteuttamiselle ovat rajalliset henkilöresurssit suunnittelussa, mikä hidastaa kantakaupungin pyörätieverkoston suunnittelua ja toteuttamista.
✓ 09.10.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus
✓ 24.09.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu

Mittarit

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

[← Edellinen toimenpide](#)

[Seuraava toimenpide →](#)

Toimenpiteet

[← Edellinen](#) | [Seuraava →](#)[Liikenne](#) / [Kestävien kulkumuotojen käyttö](#) /

3. Pyöräliikenteen baanaverkko

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe **Toteutus** Valmis

Myöhässä

Tarkennus: Resurssit ja hankkeiden priorisointi

Toimenpide on osa Helsingin kaupungin [pyöräilyn edistämishjelmaa](#).

Yhtenäinen pyöräverkko on ensisijainen tekijä matka-ajan lyhentymiseen ja sitä kautta pyöräilyn kilpailukyvyyn edistämiseen. Tärkeimpinä toimenpiteinä pyöräilyn edistämässä Helsingin kannalta ovat puuttuvien yhteyksien sekä pullonkaulojen poistaminen ja työmatkaliikenteelle tarkoitetun laatuikäväverkon rakentaminen. Baanat (laatuikävät) ovat nopeaan ja tasavauhtiseen pyöräilyyn tarkoitettuja, autoliikenteestä eroteltuja laadukkaita pyöräiteitä, jotka yhdistävät seudun suurimmat asuinkeittymät suurimpiin työpaikkakesittyymiin ja kampusalueisiin. Baanat hyödyntävät nykyisiä tai rakenteilla olevia puisto-, rata tai moottoritiekäytäviä.

Tavoitteena on, että baanaverkon toteutunut pituus vuonna 2030 on 130 km. Vuonna 2019 baanaverkkoa oli rakennettu 6 km.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Pyöräliikenteen baanaverkko valmistuu 2030 mennessä

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

31.03.2022	Raportoidaan rakennetun baanaverkon pituus
31.03.2023	Raportoidaan rakennetun baanaverkon pituus
31.03.2024	Raportoidaan rakennetun baanaverkon pituus
31.03.2025	Raportoidaan rakennetun baanaverkon pituus
31.03.2026	Raportoidaan rakennetun baanaverkon pituus

Mitä on tehty?

✓ 22.04.2021	Raportoidaan rakennetun baanaverkon pituus Vuonna 2020 valmistui Olympiastadionin ympäristön baana, jonka pituus on 500 metriä. Baanaverkkoa on kokonaisuudessaan valmistunut 22.4.2021 mennessä 8,4 km ja rakenteilla on 11,7 km Baanaverkon rakentamisen vauhtiin vaikuttaa mm. suunnitteluresurssien ja investointien keskittyminen toistaiseksi enemmän kantakaupungin tavoiteverkon suunnitteluun. Baanaverkko kehittyi voimakkaimmin mm. Raide-Jokerin hankkeiden yhteydessä sekä aluerakentamiskohteiden myötä.
✓ 31.03.2020	Raportoidaan rakennetun baanaverkon pituus Baanaverkkosuunnitelman mukaisia väyliä on 23.9.2020 mennessä rakennettu 6,7 km. Rakenteilla on 11,3 km uutta baanaväylää. Baanaverkon rakentamisen vauhtiin vaikuttaa mm. suunnitteluresurssien ja investointien keskittyminen toistaiseksi enemmän kantakaupungin tavoiteverkon

Vaikutus

●●●● Kohtalainen

Valmistumisaste

6% valmis

Myöhässä

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

Maka_Like

Maka_Aska

Toimenpiteen luokka

Kestävien kulkumuotojen käyttö

Yhteyshenkilöt

Oskari Kaupinmäki

pyöräilykoordinaattori

Liikenne- ja katusuunnittelu

[Yhteystiedot](#)

Teppo Pasanen

liikenneinsinööri

Liikenne- ja katusuunnittelu

[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 21.06.2021

toistaiseksi enimmäkseen kantakaupungin tavoitteiden suunnitteluun. Baanaverkko kehittyy voimakkaimmin mm. Raide-Jokerin hankkeiden yhteydessä sekä aluerakentamiskohteiden myötä.

✓ 23.10.2019

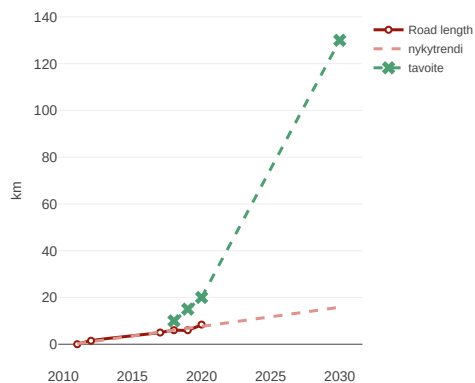
Toimenpiteestä on tilannekuvaus

✓ 24.09.2019

Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu

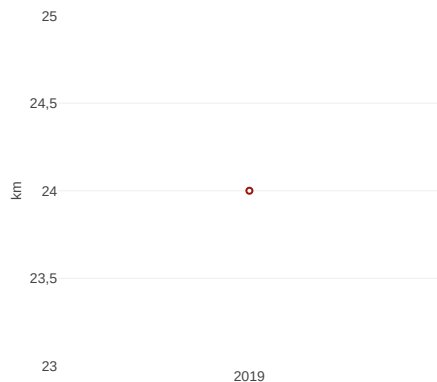
Mittarit

Pyöräliikenteen baanaverkon toteutunut pituus

Mittarin tarkemmat tiedot →

Suunnitellut baana- ja pyöräliikenteen pääväylät

Liitty myös toimenpiteisiin: [2](#) | Mittarin tarkemmat tiedot →

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

[← Edellinen](#) | [Seuraava →](#)[Liikenne](#) / [Kestävien kulkumuotojen käyttö](#) /

4. Pyörätieverkon talvihoidon korkea taso

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe **Toteutus** Valmis

Aikataulussa

Toimenpide on osa Helsingin kaupungin [pyöräilyn edistämishjelmaa](#).

Tavoitteena on, että talvihoidon osalta pyöräteitä on priorisoitu yhteensä 75 kilometriä vuonna 2022 ja 150 kilometriä vuonna 2025.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Talvihoidon korkean tason pyörätieverkkoa laajennetaan (Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

01.01.2023	Raportoidaan tehostetun talvihoidon reitistön pituus
01.01.2024	Raportoidaan tehostetun talvihoidon reitistön pituus
01.01.2025	Raportoidaan tehostetun talvihoidon reitistön pituus
01.01.2026	Raportoidaan tehostetun talvihoidon reitistön pituus

Mitä on tehty?

✓ 01.11.2021	Raportoidaan tehostetun talvihoidon reitistön pituus Tehostetun talvihoidon verkostoa on laajennettu talvelle 2021-2022 noin 10 kilometrillä. Verkoston laajuus on 75 km.
✓ 01.01.2021	Raportoidaan tehostetun talvihoidon reitistön pituus Tehostetun talvihoidon reitistöä on laajennettu talvelle 2020-2021 noin 20 kilometrillä. Verkoston laajuus on 63 km.
✓ 20.12.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus
✓ 20.12.2019	Laajennetaan pyöräliikenteen priorisoidun talvihoidon reitistöä Tehostetun talvihoidon reitistöä on laajennettu kaudelle 2019-2020 noin 10 kilometrillä
✓ 02.10.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu

Mittarit

Priorisoidun talvihoidon piirissä olevat pyörätiet

Vaikutus

●●●● Kohtalainen

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

[Maka_Like](#) [Rya_Vipi](#)

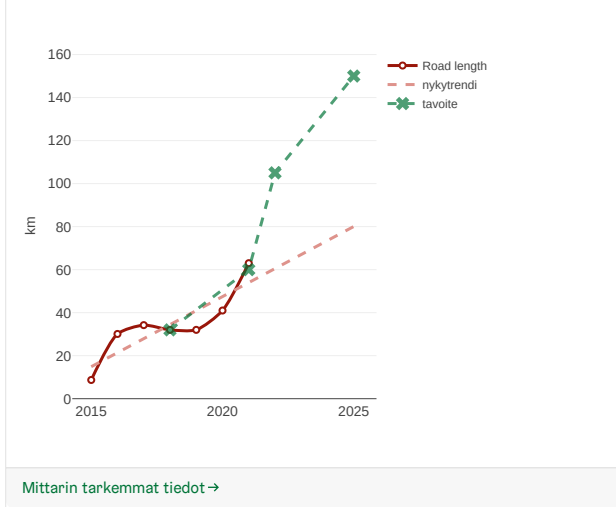
Toimenpiteen luokka

Kestävien kulkumuotojen käyttö

Yhteyshenkilöt

Oskari Kaupinmäki
pyöräilykoordinaattori
Liikenne- ja katusuunnittelu[Yhteystiedot](#)**Antti Takkunen**
projektipäällikkö
Ylläpito[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 19.11.2021

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Liikenne / Kestävien kulkumuotojen käyttö /

5. Miellyttävä ja turvallinen kävely-ympäristö

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe **Toteutus** Valmis

Aikataulussa

Toimenpidettä edistetään osana Helsingin kaupungin [liikenneturvallisuuden kehittämissuunnitelmaa](#) sekä [kävelyn edistämissuunnitelmaa](#).

Kävelyn edistämissuunnitelmassa pyritään siihen, että kävely, pyöräily ja joukkoliikenne tarjoavat kattavan liikkumisen palveluverkon, jossa kaupunkilaisilla on hyvät mahdollisuudet saavuttaa palvelut ja työpaikat ajankohdasta, tulotasosta ja autonomistuksesta riippumatta. Lisäksi pyritään siihen, että kävelyn ydinalueet ja etenkin asemansuorat ovat houkuttelevia kävely-ympäristöjä. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi kävelystä kerätään entistä enemmän dataa ja sitä hyödynnetään suunnittelun tukena ja päätöksenteossa.

Kävelyn edistämissuunnitelman tavoitteena on se, että:

- Kestävien kulkutapojen osuus kasvaa vuoteen 2030 mennessä yli 80 %:iin Helsingin sisäisistä matkoista
- Vähintään 80% helsinkiläisistä asuu tavoite-kävelyetäisyyden päässä lähimmästä päivittäistavarakaupasta, joukkoliikenteen pysäkeistä ja lähiviheralueesta

Lisätietoja kävelyn edistämisestä löytyy [täältä](#).

Liikenneturvallisuuden kehittämissuunnitelmaa seuraa toimenpiteitä koordinoiva työryhmä, joka kokoontuu kaksi kertaa vuodessa.

Liikenneturvallisuuden kehittämissuunnitelman toimenpiteet on ohjelmoitu pääosin vuosille 2015-2018, mutta käytännössä ohjelmaa on alettu toteuttamaan vasta vuonna 2016 ja työryhmä on aloittanut toimintansa vuonna 2017. Osaa toimenpiteistä toteutetaan myös jatkuvana työnä. Liikenneturvallisuuden kehittämissuunnitelman päivittytyö on myös määritelty työryhmän tehtäväksi ja työ aloitetaan ensi vuonna.

Lisätietoja liikenneturvallisuuden kehittämisestä Helsingin kaupungissa löytyy [täältä](#).

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Edistetään miellyttävän ja turvallisen kävely-ympäristön toteutumista mm. toteuttamalla liikenneturvallisuuden kehittämissuunnitelmaa

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Ei tekemättömiä tehtäviä

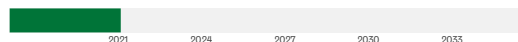
Mitä on tehty?

✓ 12.10.2021	Liikenneturvallisuuden kehittämissuunnitelmaa Päivitettyä kehittämissuunnitelmaa käsiteltiin kaupunkiympäristölautakunnassa 12.10.2021.
✓ 15.06.2021	Kävelyn edistämissuunnitelmaa viedään lautakunnan päätettäväksi Kävelyn edistämissuunnitelmaa käsiteltiin kaupunkiympäristölautakunnassa 15.6.2021.
✓ 21.12.2020	Jalankulkijoiden kadunliikennesuunnittelun periaatteiden soveltaminen liikennesuunnittelussa Periaatteiden soveltaminen liikennesuunnittelussa on aloitettu ja suunnitteluohje on yhtenä lähtöaineistona kaikessa liikennesuunnittelussa.
✓ 21.12.2020	Alueellisten liikenneturvallisuuspalveluiden kehittäminen Alueellisten liikenneturvallisuuspalveluiden

Vaikutus

● ● ● ● Pieni

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

Maka_Like

Maka_Aska

Toimenpiteen luokka

Kestävien kulkumuotojen käyttö

Yhteyshenkilöt

Jussi Yli-Seppälä

liikenneinsinööri

Liikenne- ja katusuunnittelu

[Yhteystiedot](#)**Henna Hovi**

Projektisuunnittelija

Liikenne- ja katusuunnittelu

[Yhteystiedot](#)**Tuomas Hakala**

Yksikön päällikkö

Asemakaavakoordinaatio

[Yhteystiedot](#)

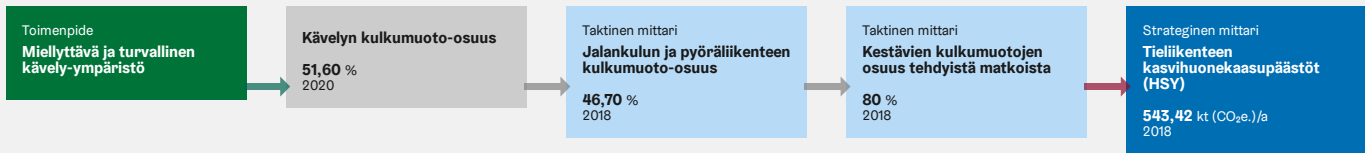
Tietoja päivitetty 10.01.2022

	laatimisperiaatteiden kehitystyö on valmis ja selvitys on laadittu esimerkkikaupunginosaan. Selvitysten tekeminen eri kaupunginosiin aloitetaan vuonna 2021.
✓ 31.01.2020	Kaavaselostukseen lisätään kohta kävely-ympäristöstä
✓ 10.12.2019	Jalankulkijoiden kadunylitysjärjestelyjen suunnitteluperiaatteet Ohje hyväksytty kaupunkiympäristölautakunnassa 10.12.2019.
✓ 23.10.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus
✓ 27.09.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu

Mittarit

Mittaria ei löydy
Mittarin tarkemmat tiedot →

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

6. Pyöräilyyn liittyvät palvelut

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe Toteutus Valmis

Myöhässä

Tarkennus: Raportointi puuttuu

Toimenpide on osa Helsingin kaupungin [pyöräilyn edistämishjelmaa](#).**6.1. Kehitetään kaupunkipyöräjärjestelmää (vastuutaho: HKL ja HSL)**[Kaupunkipyörrien](#) määrää ja pyöräasemien aluetta on laajennettu vuosittain.**6.2. Kehitetään pyöräkeskuksia (vastuutaho: HKL)**Lisätietoa löytyy [Helsingin pyöräkeskuksesta](#).**6.3. Kehitetään pyöräpysäköintiä**

Pyöräpysäköinti katetaan toimenpiteessä 9 ja pyörrien liityntäpysäköinti toimenpiteessä 1.3

6.4. Kehitetään pyöräilyyn liittyvien palvelujen viestintää

Pääkaupunkiseudun kunnat ja HSL ovat laatineet pyöräilyn markkinointistrategian vuosille 2016–2020. Strategian tavoitteena on kasvattaa pyöräilyä ja lisätä liikkujien ymmärrystä toisiaan kohtaan.

Viestintää kestävästä liikkumismuodoista tehdään osana HSL:n perustyötä.

6.5. Kehitetään ja lisätään kapasiteettia pyörrien kuljettamiseksi raskaassa raideliikenteessä (vastuutaho: HSL)

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Kehitetään pyöräilyyn liittyviä palveluja (kaupunkipyörät, pyöräkeskukset, pyöräpysäköinti jne.) ja niiden viestintää.

Kehitetään ja lisätään kapasiteettia pyörrien kuljettamiseksi raskaassa raideliikenteessä.

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

25.02.2020

Yhteyshenkilö päävastuuorganisaatiosta valittu

HKL:n yhteyshenkilö puuttuu, tiedot nyt Helsingin kaupungin osalta laitettu.

Mitä on tehty?

✓ 23.10.2019

Toimenpiteestä on tilannekuvaus

Tilannekuvaus Liikenne- ja katusuunnittelun osalta valmis

✓ 18.09.2019

Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu

Mittarit

Rakennettujen uusien pyöräpysäköintipaikkojen määrä

Vaikutus

Kohtalainen

Aikajänne

2021 2024 2027 2030 2035

Päästöluokat

Vastuuorganisaatiot

HKL

Maka_Like

HSL

HSY

Päästöluokka

Välittömät päästöt

Toimenpiteen luokka

Kestävien kulkumuotojen käyttö

Yhteyshenkilöt

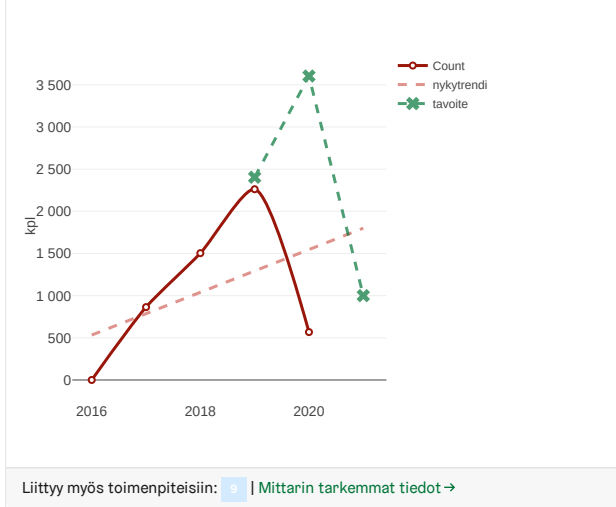
Ilari Heiska

liikenneinsinööri

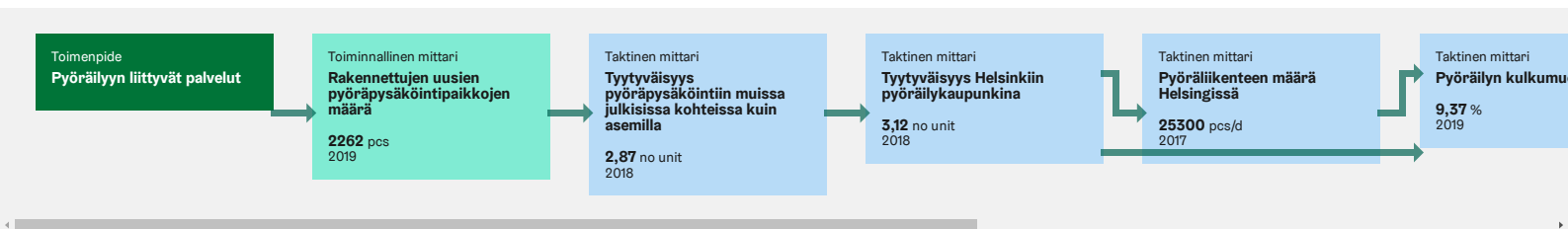
Liikenne- ja katusuunnittelu

[Yhteyshenkilöt](#)

Tietoja päivitetty 19.02.2020

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

[← Edellinen](#) | [Seuraava →](#)[Liikenne](#) / [Kestävien kulkumuotojen käyttö](#) /

7. Raitioliikenteen kehittämisohjelma

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe **Toteutus** Valmis

Aikataulussa

[Raitioliikenteen kehittämisohjelman](#) tavoitteena on parantaa kantakaupungin raitioliikenteen nopeutta, sujuvuutta, täsmällisyyttä ja häiriöttömyyttä. Raitioliikenne on pääasiallinen kantakaupungin sisäinen joukkoliikennepalvelu, ja raitioverkko laajenee tulevaisuudessa esikaupunkeihin uusien pikaraitiotieiden toteutuksen myötä. Raitioliikenteen kehittäminen tuottaa hyötyä matkustajille ja lisää liikennöinnin kustannustehokkuutta.

Kehittämisohjelman tärkeimmät toimenpiteet ovat raitioliikenteen liikennevalotuksien kehittäminen, pääkatujen remontoitien toteuttaminen, ratatekniikan kehittäminen, pienempien infraparannusten toteuttaminen ja liikennöinnin kehittäminen. Toimenpiteiden toteutusvastuut jakautuvat Kympin, HKL:n ja HSL:n kesken. Tavoitteena on, että toimenpiteet on toteutettu vuonna 2028.

Raitioliikenteen kehittämisohjelman koordinoivastuu on Likellä ja sen toimeenpanoa ohjaa raitiotiehankeiden koordinoitiryhmä, jossa on mukana Like, kanslia, HKL ja HSL. Kehittämisohjelman seuraamiseen on kehitteillä raitioliikenteen suorituskykymittaristo, joka seuraa liikenteen keskinopeutta, luotettavuutta ja täsmällisyyttä.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Raitioliikenteen kehittämisohjelman toteutus Helsingin osalta. Raitioliikenteen nopeus-, sujuvuus-, luotettavuus- ja häiriöttömyystavoitteiden saavuttaminen. (Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

31.12.2020	Joukkoliikenteen suorituskykymittariston käyttöönotto Toteutetaan reaaliaikainen mittaristo, joka yhdistää joukkoliikenteestä saatavan paikannus- ja liikennöintidatan helppokäyttöiseksi portaaliksi. Mittariston avulla seurataan raitioliikenteen kehittämistavoitteiden toteutumista. Vastuutaho HSL
31.12.2021	Toimenpiteet väärinpysäköinnin ehkäisemiseksi Tehdään toimenpiteitä, jotka vähentävät kadunvarsipysäköinnistä syntyviä häiriöitä raitioliikenteelle. Esimerkkejä toimenpiteistä ovat raitiotiekatujen talvihoidon parantaminen, kadunvarren pysäköintipaikkojen selkeämpi merkintä maalauksin ja yksittäiset pysäköintikiellot ongelmallisimmassa kohdissa. Vastuutaho Like
31.12.2022	Ajotapojen yhdenmukaistaminen Luodaan yhtenäiset käytännöt raitioliikenteen liikennöintiin palvelukokemuksen parantamiseksi ja yhdenmukaistamiseksi. Vastuutahot HSL ja HKL
31.12.2022	Raitiotiesuunnittelun koulutusten järjestäminen Kasvatetaan liikenteen ja infrastruktuurin suunnittelijoiden osaamista raitiotieihin liittyvissä erityiskysymyksissä.

Vaikutus

 Pieni

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

HSL

Maka_Like

HKL

Toimenpiteen luokka

Kestävien kulkumuotojen käyttö

Yhteyshenkilöt

Anton Silvo

liikenneinsinööri
Helsingin kaupunki[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 29.06.2021

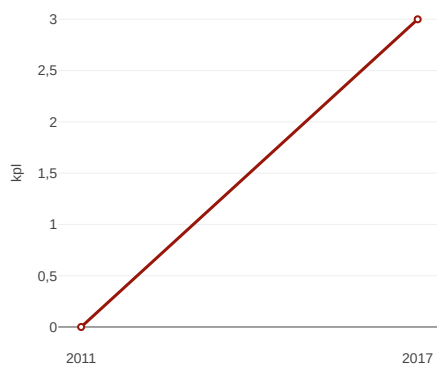
	Vastuutahot HKL ja HSL
31.12.2028	<p>Jokaisella pysäkillä pysähtyminen</p> <p>Jokaisella pysäkillä pysähtyminen parantaa joukkoliikenteen täsmällisyyttä. Käytäntö tulee käyttöön vaiheittain pikaraitiolinjojen perustamisen myötä.</p> <p>Vastuutaho HSL</p>
31.12.2028	<p>Liikennevaloetuuksien optimointi</p> <p>Joukkoliikenteen liikennevaloetuedet käydään läpi ja päivitetään siten, että raitioliikenne ja muu runkojoukkoliikenne saa toimivat etuudet risteyksissä. Liikennevaloetuuksia ovat esimerkiksi pidennetty tai ylimääräinen vihreän valon vaihe lähestyvää joukkoliikenteen ajoneuvoa varten.</p> <p>Vastuutaho Like</p>
31.12.2028	<p>Pikaraitioverkkoon kuuluvien pääkatuosuuksien parantaminen</p> <p>Perusparannettavat osuudet ovat Hämeentie, Mäkelänkatu ja Mannerheimintie. Osuudet peruskorjataan siten, että ne toimivat nopeina ja sujuvina joukkoliikenteen runko-osuuksina ja niillä voidaan tulevaisuudessa liikennöidä pikaraitiolinjoja esikaupunkeihin.</p> <p>Vastuutaho Like</p>
31.12.2028	<p>Vaihteiden kehittäminen</p> <p>Vaihteita korvataan kunnossapidon yhteydessä syväuraisilla vaihteilla ajonopeuden nostamiseksi sekä melun ja värinän vähentämiseksi. Lisäksi selvitetään vaihteiden turvalaitteiden ja automaation kehittämistä.</p> <p>Vastuutaho HKL</p>
31.12.2028	<p>Ratainfran pienempien parantamistoimenpiteiden toteutus</p> <p>Toteutetaan pieniä parannuksia mm. raitioteiden erotteluun muusta liikenteestä ja ratageometriaan.</p> <p>Vastuutahot Like ja HKL</p>
31.12.2028	<p>Raitiotiepysäkkien parantaminen</p> <p>Toteutetaan raitiotiepysäkkeihin järjestelyt, joilla parannetaan vaihtoja, luodaan edellytykset pikaraitioliikenteelle ja vähennetään lähekkäin sijaitsevia tai vähällä käytöllä olevia pysäkkejä.</p> <p>Vastuutahot Like ja HKL</p>

Mitä on tehty?

✓ 29.06.2021	<p>Raitioliikenteen palvelu- ja toimintalinjausten määrittäminen</p> <p>Määritellään aiempaa selkeämmin raitioliikenteen palvelutavoitteet ja palvelukokemus asiakkaan näkökulmasta.</p> <p>Vastuutaho HSL</p>
✓ 23.10.2019	<p>Toimenpiteestä on tilannekuvaus</p>
✓ 13.09.2019	<p>Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu</p>
✓ 01.01.2018	<p>Ohjelman ohjauksen ja koordinoinnin järjestäminen</p> <p>Kehittämishjelman koordinoinnista vastaa Anton Silvo.</p> <p>Ohjelman toimeenpanoa ohjaa raitiotiehankkeiden koordinoitiryhmä, jossa on edustettuna Like, kanslia, HKL ja HSL.</p>

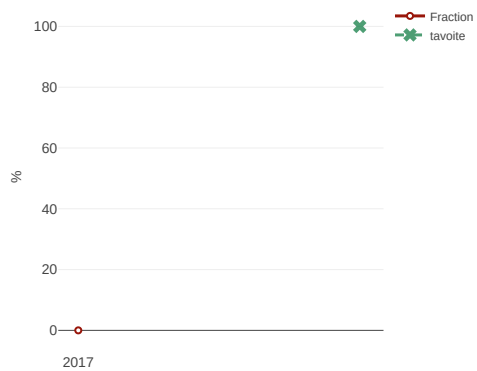
Mittarit

Syväuraisiksi vaihdettujen raideristikoiden määrä

[Mittarin tarkemmat tiedot →](#)

Osuus raitioverkon risteyksistä, joissa toimivat liikennevalot tai vihreä aalto

[Mittarin tarkemmat tiedot →](#)

Raitiliikenteen sujuvuus

[Mittarin tarkemmat tiedot →](#)

Raitiliikenteen häiriöttömyys

[Mittarin tarkemmat tiedot →](#)

Raitiliikenteen luotettavuus

[Mittarin tarkemmat tiedot →](#)

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

Toimenpide
**Raitioliikenteen
kehittämissuunnitelma**

Toiminnallinen mittari
**Syväuraisiksi vaihdettujen
raideristikoiden määrä**
3 pcs
2017

Toiminnallinen mittari
**Osuus raitioverkon
risteyksistä, joissa toimivat
liikennevalot tai
vihreä aalto**

Taktinen mittari
**Raitioliikenteen
sujuvuus**

Taktinen mittari
**Raitioliikenteen
häiriöttömyys**

Taktinen mittari
**Raitioliikenteen
luotettavuus**

Taktinen mittari
**Raitioliikenteen
keskinopeus**
14,60 km/h
2017

Taktinen mittari
**Joukkoliikenteen
kulkumuoto-osuus**
33 %
2018

Taktinen mittari
**Kestävien kulkumuotojen
osuus tehdyistä matkoista**
80 %
2018

Strateginen mittari
**Tieliikenteen
kasviuonekaasupäästö
(HSY)**
543,42 kt (CO₂e.)
2018

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Liikenne / Kestävien kulkumuotojen käyttö /

8. Kestävä liikenne ja maankäytön suunnittelu

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe Toteutus Valmis

Aikataulussa

Kaupungin yhdyskuntarakennetta täydentämällä edistetään joukkoliikenteen ja muiden kestävien kulkumuotojen käyttöä sekä parannetaan raideliikenneverkon kattavuutta. Helsingin yleiskaavan toteuttamisohjelma on kaupunginvaltuustossa hyväksytyn yleiskaavan jatkosuunnittelua ajoittava ohjelma.

Toteuttamisohjelmaa tarvitaan, jotta uusi kaupunkirakenne toteutuu yleiskaavan tavoitteiden mukaisesti ja ennakoitavalla tavalla. Aikatauluttamisella on suuri merkitys ajatellen esimerkiksi yleiskaavan tavoitteiden kannalta tärkeitä raideliikenteen investointeja, jotka pitää saada toteutettua samanaikaisesti uuden asuin- ja työpaikkarakentamisen kanssa.

Yleiskaavan toteuttamisohjelma ohjaa ensisijaisesti kaupungin asemakaavoituksen ja liikennesuunnittelun aikatauluja, mutta myös muut toimialat tarvitsevat tietoa kaupungin rakentamisen tulevaisuudenkuvasta – esimerkiksi energiahuollon ja palveluverkon suunnittelu. Toteuttamis suunnitelmassa ohjataan osaltaan myös sitä, miten kaupunkirakenne kehittyy laadullisesti. Tärkeitä teemoja ovat muun muassa kaupunginosien sosiaalisen eriarvoistumiskehityksen estäminen sekä ilmastoystävällinen kaupunkikehitys.

Ensimmäisessä vaiheessa toteutettavat laajat aluekokonaisuudet kytkeytyvät kauttaaltaan raideverkkoon, jolloin kaupunki kehittyy kestäväksi, monitasoisena ja toiminnallisena verkostona yleiskaavassa esitettyjen tavoitteiden mukaisesti. Täydennysrakentamisen osuus on 40 prosenttia kaikesta uudesta rakentamisesta, ja tämä painottuu ennen kaikkea olemassa olevien joukkoliikenneasemien lähialueille. Vaikka täydennysrakentamisen rooli on hyvin tärkeä, vaatii Helsingin kaupunkistrategian mukainen kestävä kasvun tavoitteeseen vastaaminen myös laajempia ja nopeammin toteutettavia projektialueita tuekseen. Toteuttamisohjelmatyössä koko yleiskaavan rakentamispotentiaalia arvioitiin lukuisten kriteerien yhteistarkastelulla, mitä kautta valikoitui ensimmäisenä eli vuosina 2018–2030 asemakaavoitukseen etenevät alueet.

Jo aiemmin päätetyt pikaraitiotieinvestoinnit – Raide-Jokeri ja Kruunusillat – hyödynnetään tiivistämällä näihin liittyvillä vyöhykkeillä maankäyttöä kauttaaltaan. Pikaraitiotieverkkoa laajennetaan kaupungin strategian mukaisesti kantakaupungista ulospäin. Ensimmäisinä pikaraitiotiehen tukeutuvina kaupunkibulevardeina suunnitellaan Vihdintien ja Tuusulanväylän eteläosia. Viikin–Malmin pikaraitiotie kytkee Malmin lentokenttäalueen Latokartanon ja Koskelan kautta kantakaupunkiin. Malmin asemaseudulla on suuri merkitys koko koilliselle Helsingille, ja Malmin keskustan täydennysrakentaminen onkin nostettu toteuttamisohjelman ensimmäiseen vaiheeseen. Ensimmäisessä vaiheessa suunnitellaan myös Puotilanrannan ja Rastilan merellinen aluekokonaisuus, joka rakentuu hienoon ympäristöön vastaten merellisen asumisen kysyntään.

Toimenpiteet 8, 14 ja 16 ovat tavoitteiltaan yhteinäiset ja siksi ne on seurantaa varten yhdistetty.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

- Parannetaan joukkoliikenteen palvelutasoa sekä raideliikenneverkon kattavuutta - varmistamalla riittävä matkustajakysyntä maankäytön ja liikenneinvestointien yhtäaikaistamisella suunnittelulla (mm. täydennysrakentaminen)
- vahvistamalla joukkoliikenteen tehokasta runkoverkkoa (Hiilineutraali Helsinki 2035-toimenpideohjelmasta)

Yhdistetyt toimenpiteet

14 Kaupungin yhdyskuntarakennetta täydentämällä edistetään joukkoliikenteen ja muiden kestävien kulkumuotojen käyttöä

16 Kaavoituksella ohjataan pyöräily- ja jalankulkupainotteisten kortteleiden ja alueiden syntyyn

Tehtävät

Vaikutus

● ● ● ● Kohtalainen

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

HSL Maka_Like HKL

Toimenpiteen luokka

Kestävien kulkumuotojen käyttö

Yhteyshenkilöt

Niko Setälä
projektipäällikkö
Liikenne- ja katusuunnittelu
[Yhteystiedot](#)

Anton Silvo
liikenneinsinööri
Helsingin kaupunki
[Yhteystiedot](#)

Markku Granholm
liikenneinsinööri
Liikenne- ja katusuunnittelu
[Yhteystiedot](#)

Tuomas Hakala
Yksikön päällikkö
Asemakaavakoordinaatio
[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 20.12.2021

Mitä on tehtävää?

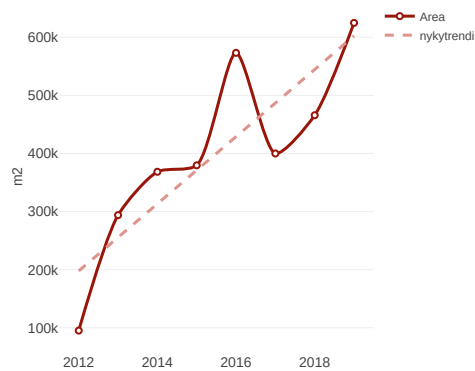
31.12.2022	Tuusulanbulevardin ja pikaraitiotien suunnittelu Suunnitellaan Tuusulanväylän kaupunkibulevardin liikennejärjestelyt ja pikaraitiotieyhteys Käpylän ja Maunulan väliselle osuudelle.
31.12.2023	Viikki - Malmi pikaraitiotieyhteyden yleissuunnittelu Suunnitellaan raitiotieyhteys kantakaupungista Viikkiin ja Malmin lentokentän alueelle, ja tehdään päätös hankkeen toteuttamisesta.
31.12.2026	Kruunusillat-hankkeen toteuttaminen

Mitä on tehty?

20.01.2021	Länsi-Helsingin raitioteiden yleissuunnitelma Yleissuunnitelma käsittää Vihdintien pikaraitiotien ja läntisen kantakaupungin raitiotiet. Kaupunginvaltuusto hyväksyi yleissuunnitelman ja hankkeen toteuttamisen 20.1.2021. Hanke jatkuu tarkemmalla suunnittelulla ja toteutusvaihe alkaa arviolta 2025.
23.10.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus
11.10.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu

Mittarit

Kerrosala, joka on kaavoitettu raideliikenteen lähelle

Liittyy myös toimenpiteisiin: [14](#) - [16](#) | [Mittarin tarkemmat tiedot](#) →

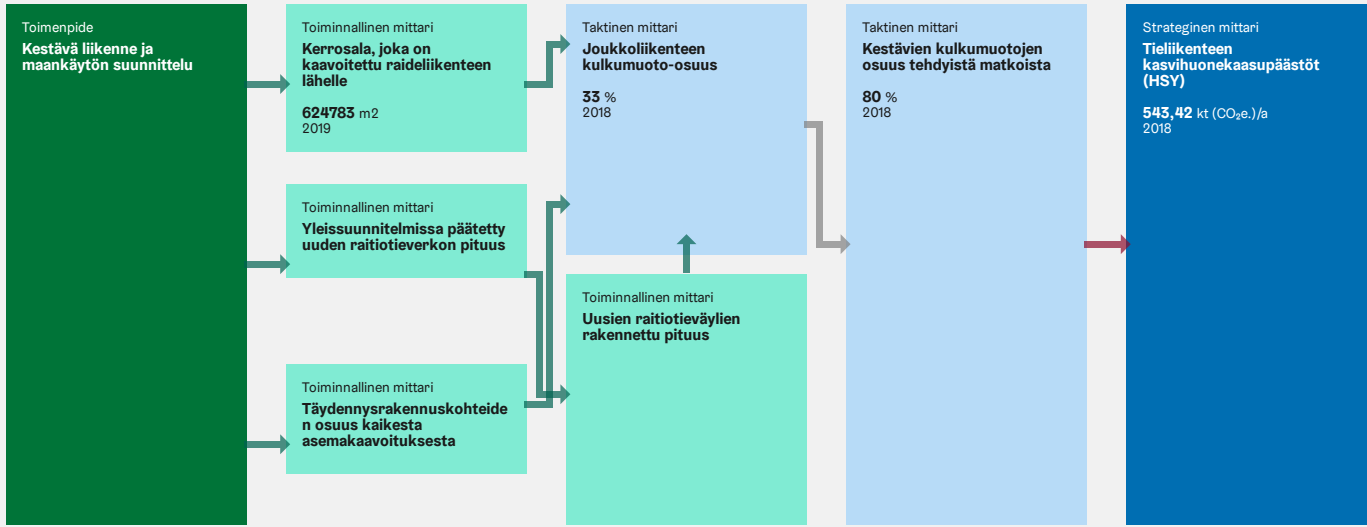
Yleissuunnitelmissa päätetty uuden raitiotieverkon pituus

Liittyy myös toimenpiteisiin: [14](#) - [16](#) | [Mittarin tarkemmat tiedot](#) →

Täydennysrakennuskohteiden osuus kaikesta asemakaavoituksesta

[Mittarin tarkemmat tiedot](#) →

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Liikenne / Kestävien kulkumuotojen käyttö /

9. Pyöräliikenteen kehittämisohjelma ja polkupyörien pysäköinnin kehittämisohjelma

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe Toteutus Valmis

Valmis

9.1. Pyöräilyn kehittämisohjelma

Pyöräilyn edistämällä voidaan parantaa kaupungin viihtyisyyttä ja elinvoimaa sekä helpottaa ihmisten liikkumista Kaupungin väkiluvun kasvaessa kasvaa myös yksittäisten matkojen määrä, mikä rajallisen katutilan vuoksi edellyttää tehokkaiden ja tilaa säästävien kulkumuotojen – kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen – edistämistä. Siksi pyöräilyn kulkutapaosuuden kasvattaminen on myös tärkeä keino ylläpitää ja entisestään parantaa koko liikennejärjestelmän toimivuutta.

[Helsingin pyöräilyn edistämishojelman](#) (2014) toteutumista seurataan osana ohjelmaa. Edistämishojelman päivitystyö on aloitettu vuonna 2019 ja sen on tarkoitus valmistua keväällä 2020

9.2. Polkupyörien pysäköinnin kehittämisohjelma

[Polkupyörien pysäköinnin kehittämisohjelma](#) on päätynyt vuonna 2018. Viimeiset ohjelman mukaiset pyöräpysäköintipaikat toteutetaan vuonna 2020.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Toteutetaan pyöräilyn edistämishojelmaa ja polkupyörien pysäköinnin kehittämisohjelmaa

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

31.12.2020	Suunnittellaan ja rakennetaan pyöräpysäköintipaikkoja 1200 kpl
31.12.2021	Suunnittellaan ja rakennetaan pyöräpysäköintipaikkoja 1500 kpl

Mitä on tehty?

✓ 01.07.2020	Pyöräliikenteen kehittämisohjelman päivitys on valmistunut Kaupunkiympäristölautakunta päätti kokouksessaan 5.5.2020 esittää kaupunginhallitukselle Pyöräliikenteen kehittämisohjelman 2020–2025 hyväksymistä ja ohjeellisenä noudatettavaksi sekä ohjelman toimenpiteiden toteuttamista kunkin vuoden talousarvion mahdollistamassa laajuudessa. https://dev.hel.fi/paatokset/asia/hel-2020-003674/kylk-2020-14/
✓ 11.02.2020	Suunnittellaan ja rakennetaan pyöräpysäköintipaikkoja 900 kpl
✓ 23.10.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus
✓ 02.10.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu

Mittarit

Vaikutus

● ● ● ● Merkittävä

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

Maka_Like HSL HKL

Toimenpiteen luokka

Kestävien kulkumuotojen käyttö

Yhteyshenkilöt

Ilari Heiska
liikenneinsinööri
Liikenne- ja katusuunnittelu

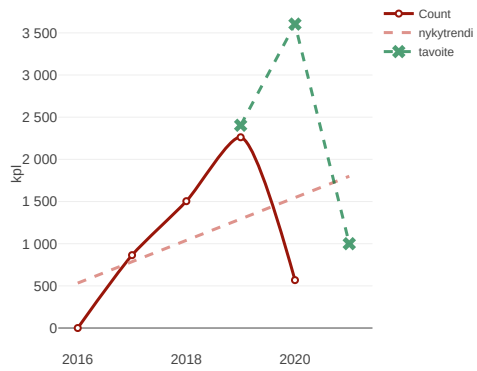
[Yhteyshenkilöt](#)

Oskari Kaupinmäki
pyöräilykoordinaattori
Liikenne- ja katusuunnittelu

[Yhteyshenkilöt](#)

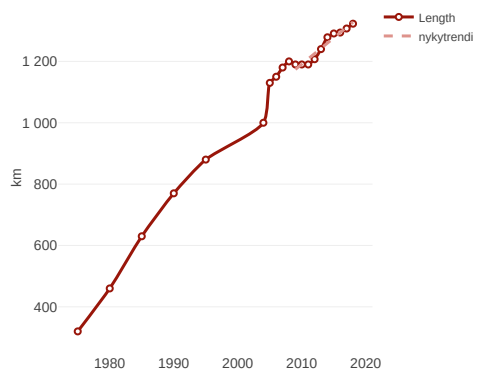
Tietoja päivitetty 01.07.2020

Rakennettujen uusien pyöräpysäköintipaikkojen määrä

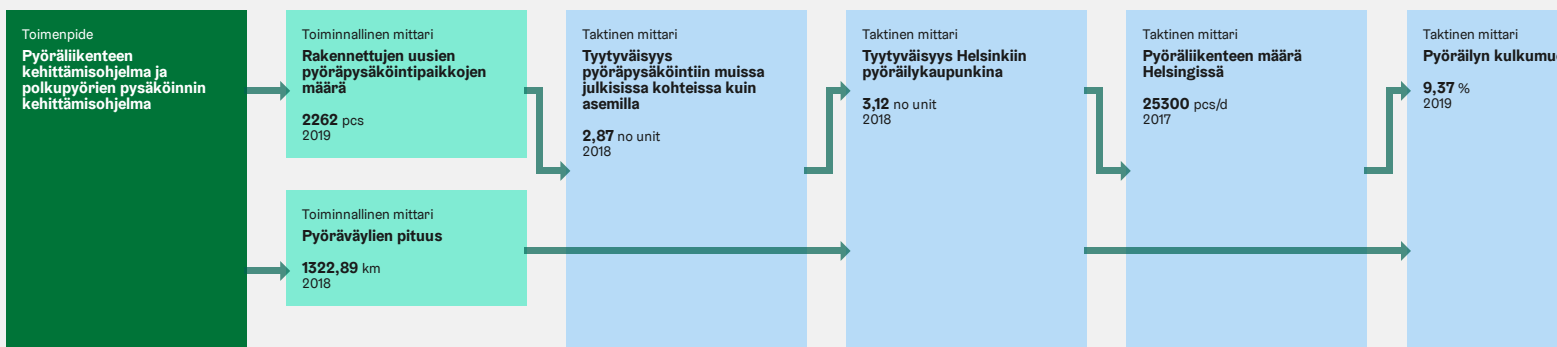
Liitty myös toimenpiteisiin: [6](#) | [Mittarin tarkemmat tiedot](#) →

Pyöräväylien pituus

[Mittarin tarkemmat tiedot](#) →

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

[← Edellinen toimenpide](#)

[Seuraava toimenpide →](#)

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Liikenne / Liikenteen hinnoittelu /

10. Ajoneuvoliikenteen hinnoittelujärjestelmä

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe Toteutus Valmis

Aikataulussa

Ajoneuvoliikenteen hinnoittelujärjestelmän mahdollistuminen edellyttää tiemaksuun liittyvän lainsäädännön valmistumista. Tähän tulee vaikuttamaan myös liikenteen kokonaisverotuksen uudistamista selvittävän työryhmän toimenpiteet. Näistä molemmista on kirjaus hallitusohjelmassa.

Helsingin seudun yhteisesti hyväksytty MAL 2019 -suunnitelma, jossa ajoneuvoliikenteen hinnoittelujärjestelmää edistetään ja jossa Helsinki on mukana, riippuu erityisesti ruuhkamaksujen lainsäädäntötyön etenemisestä.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Ajoneuvoliikenteen hinnoittelujärjestelmä (tietulli tai ruuhkamaksu):

- Laaditaan lähtökohtaisesti yhteistyössä seudun kuntien ja valtion kanssa tarvittavat lisäselvitykset, joilla varaudutaan kokeilun käynnistämiseen.
- Selvitetään tiemaksutulojen kohdentamista seudun liikennejärjestelmän kehittämiseen osana yli hallituskausien ulottuvaa valtion ja kuntien yhteistä investointipakettia. Hinnoittelun edellytyksenä on tiemaksutulojen kohdentaminen seudun liikennejärjestelmän kehittämiseen.

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Ei tekemättömiä tehtäviä

Mitä on tehty?

✓ 29.10.2021	<p>Helsingin seudun tiemaksujärjestelmän esiselvityksen jatkotarkastelut</p> <p>MAL 2019-suunnitelman jatkotyönä Helsingin seudun tiemaksujärjestelmän esiselvitysvaiheen jatkotarkastelut.</p> <p>Valtio ei ole vielä aloittanut ruuhkamaksulainsäädännön valmistelua. (tilanne 10/2021)</p> <p>Esiselvitykset ja jatkotarkastelut julkaistu HSL:n verkkosivuilla: https://www.hsl.fi/hsl/mal/julkaisut#2020</p>
✓ 08.09.2020	<p>Helsingin seudun tiemaksujärjestelmän suunnittelu ja arviointi - esiselvitys</p> <p>MAL 2019-suunnitelman jatkotyönä Helsingin seudun tiemaksujärjestelmän esiselvitysvaihe työohjelman mukaisesti.</p> <p>Esiselvitykset julkaistu HSL:n verkkosivuilla</p> <p>MAL-julkaisuarkisto, vuosi 2020</p>
✓ 19.12.2019	<p>Helsingin seudun tiemaksujärjestelmän suunnittelu ja arviointi - työohjelman laatiminen esiselvitysten osalta</p> <p>Laaditaan MAL 2019-suunnitelman jatkotyönä Helsingin seudun tiemaksujärjestelmän suunnittelu ja arviointi -työohjelma esisuunnitelman osalta</p> <p>HLJ toimikunnan kokouksessa 25.11.2019 esiteltiin Helsingin seudun tiemaksujärjestelmän suunnittelun ja arvioinnin työohjelma. Kokonaisuus sisältää useampia tehtäviä ja niitä tehdään rinnakkain valtiovetoisen lainsäädäntötyön kanssa. Näistä HSL:n vetämistä selvityksistä saadaan lisätietoa, kun seudulta pyydetään lausuntoja lainsäädäntötyön aikana. HSL:n käynnistämän projektin tuloksena syntyy suunnitelma siitä</p>

Vaikutus

● ● ● ● Merkittävä

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

Maka_Like Kanslia HSL

Toimenpiteen luokka

Liikenteen hinnoittelu

Yhteyshenkilöt

Heikki Palomäki
yksikön päällikkö
Liikennejärjestelmä

[Yhteystiedot](#)

Reetta Putkonen
liikenne- ja katusuunnittelupäällikkö
Helsingin kaupunki

[Yhteystiedot](#)

Lauri Vuorio
Liikenne-ekonomisti
Helsingin seudun liikenne-
kuntayhtymä

[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 29.10.2021

millainen tiemaksumalli vastaa parhaiten MAL2019-suunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin ja seudun tarpeisiin. Projektissa tehtävä tiemaksujärjestelmän suunnittelu ja arviointi sekä valtion ruuhkamaksulainsäädännön valmistelu luovat valmiuden päättää tiemaksujen käyttöönotosta. Projektikokonaisuus muodostuu osaprojekteista, joiden perusteella tehdään iteroiden vaikutusten arviointia ja muodostetaan optimaalinen tiemaksujärjestelmä ja lainsäädännön muoto. Nämä osaprojektit ovat aiheiltaan teknis-toiminnallinen, hallinnollinen, viestintä- ja vuorovaikutus sekä yhteiskunnallinen palvelumuotoilu. HLJ toimikunta vastaa projektin ohjauksesta toistaiseksi. HLJ toimikunnassa on edustajat Kypystä ja Kansliasta. Nämä esiselvitykset valmistuvat kevään 2020 aikana. Näiden tulosten perusteella ja lainsäädäntömuutoksen käynnistyttyä voidaan aloittaa varsinainen tiemaksujärjestelmän suunnittelu.

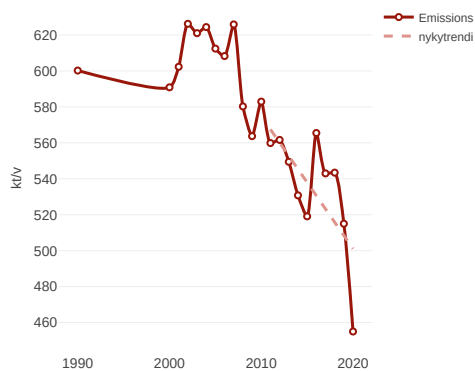
✓ 17.10.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus
✓ 30.09.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu

Mittarit

Selvitys on valmis

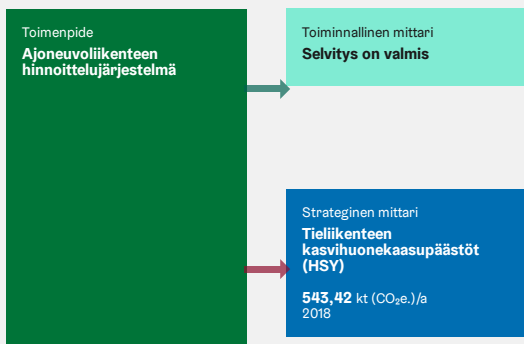
Liitty myös toimenpiteisiin: [21](#) [35](#) [76](#) [80](#) [81](#) | [Mittarin tarkemmat tiedot](#) →

Tieliikenteen kasvihuonekaasupäästöt (HSY)

Liitty myös toimenpiteisiin: [11](#) [15](#) [21](#) [25](#) [28](#) | [Mittarin tarkemmat tiedot](#) →

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Liikenne / Liikenteen hinnoittelu /

11. Pysäköintipolitiikka ja pysäköinnin hinnoittelu

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe **Toteutus** Valmis

Aikataulussa

Pysäköintimaksuja porrastetaan pysäköinnin sijainnin ja pysäköitävän ajoneuvon päästöjen mukaan. Myös muita kriteerejä voidaan kehittää. Se on tärkeää, jotta pysäköinnin hinnoittelu vastaisi paremmin siitä aiheutuvia kustannuksia ja pysäköinti mielletäisiin nimenomaan autoilun kustannukseksi eikä kohteen kustannukseksi. Pysäköintimaksujen muutokset ja pysäköintimaksuvyöhykkeiden laajennukset ovat poliittisia päätöksiä ja maksut linjataan ja perustellaan pysäköintipolitiikassa.

[Helsingin pysäköintipolitiikka](#) on hyväksytty kaupunginhallituksessa vuonna 2014. Pysäköintipolitiikan päivitys käynnistetään vuoden 2020 aikana. Se hyväksytetään poliittisessa päätöksenteossa vuoden 2022 alkupuolella. Asukas- ja yrityspysäköintitunnusten hinnat on päätetty vuoden 2022 loppuun saakka. Pysäköintipolitiikan yhteydessä laaditaan esitys tulevaisuuden hinnoittelusta. Pysäköinti hinnoitellaan siten, että tavoitteena on lisätä kestävien liikkumismuotojen (kävely, pyöräily, joukkoliikenne) kulkumuoto-osuutta sekä vähentää CO2-päästöjä.

Tällä hetkellä vähäpäästöisille autoille ja täyssähkökäyttöisille L-luokan ajoneuvoille myönnetään seuraavat alennukset:

Asukas- ja yrityspysäköinti

Asukas- ja yrityspysäköintimaksusta myönnetään vähäpäästöisille autoille ja täyssähkökäyttöisille L-luokan ajoneuvoille **50% alennus** pysäköintimaksuista.

Kadunvarsipysäköinti

Kadunvarsipysäköinnistä myönnetään vähäpäästöisille autoille ja täyssähkökäyttöisille L-luokan ajoneuvoille **50% alennus** pysäköintimaksuista.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Nykyistä pysäköintipolitiikkaa jatketaan vuoteen 2021 ja sen jälkeen pysäköintimaksujen korotusta jatketaan CO2-päästöjen vähentämiseksi. Yritysvaikutukset selvitetään ennen päätöksentekoa.

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Vaikutus

● ● ● **Merkittävä**

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

[Maka_Like](#)

Toimenpiteen luokka

Liikenteen hinnoittelu

Yhteyshenkilöt

Juha Hietanen
liikenneinsinööri
Liikennejärjestelmä

[Yhteystiedot](#)

Ilari Heiska
liikenneinsinööri
Liikenne- ja katusuunnittelu

[Yhteystiedot](#)

Karoliina Isoaho
ympäristötarkastaja
Ympäristöpalvelut

[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 22.09.2021

Yhdistetyt toimenpiteet

12 Pysäköintimaksut porrastetaan päästöjen ja yhteiskäytön edistämisen näkökulmasta entistä voimakkaammin

13 Pysäköintimaksuvyöhykkeitä laajennetaan

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

28.02.2022	Päivitetään Helsingin pysäköintipolitiikka Tavoitteena on vuoden 2020 aikana aloittaa Helsingin nykyisen pysäköintipolitiikan päivitys. Asukas- ja yrityspysäköintitunnusten hinnat on päätetty vuoden 2021 loppuun saakka. Pysäköintipolitiikan yhteydessä laaditaan esitys tulevaisuuden hinnoittelusta. Pysäköinti hinnoitellaan siten, että tavoitteena on lisätä kestävien liikkumismuotojen (kävely, pyöräily, joukkoliikenne) kulkumuoto-osuutta sekä vähentää CO2-päästöjä.
------------	---

Mitä on tehty?

✓ 21.09.2021	Helsingin pysäköintipolitiikka, luonnos
--------------	--

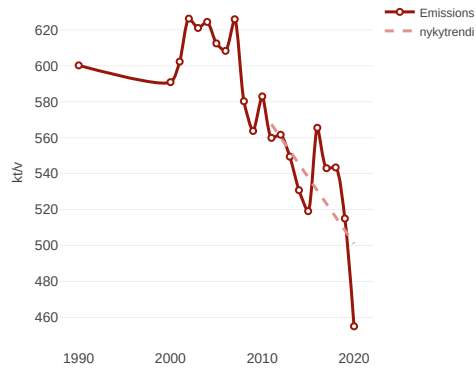
	Helsingin pysäköintipolitiikan luonnos valmistuu vuoden 2021 elokuun loppuun mennessä. Tämän jälkeen työ vuorovaikutetaan.
✓ 08.11.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus
✓ 23.10.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu

Mittarit

Tehtävä on valmis

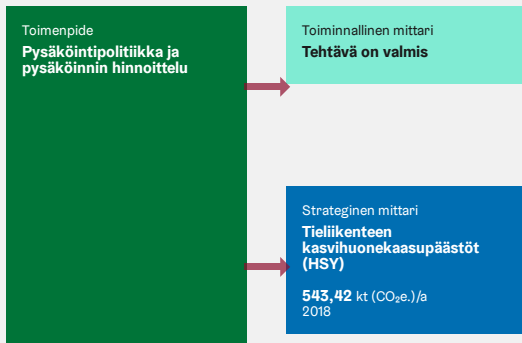
Liitty myös toimenpiteisiin: 15 28 41 74 77 98 102 136 157 | Mittarin tarkemmat tiedot →

Tieliikenteen kasvihuonekaasupäästöt (HSY)

Liitty myös toimenpiteisiin: 10 15 21 25 28 | Mittarin tarkemmat tiedot →

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

12. Pysäköintimaksujen porrastus

Eteneminen

Ei aloitettu	Käynnistysvaihe	Toteutus	Valmis

Aikataulussa

Tarkennus: Ehdotus osaksi pys.poliitiikan uudistusta

Pysäköintimaksuja porrastetaan pysäköinnin sijainnin ja pysäköitävän ajoneuvon päästöjen mukaan. Myös muita kriteerejä voidaan kehittää. Se on tärkeää, jotta pysäköinnin hinnoittelu vastaisi paremmin siitä aiheutuvia kustannuksia ja pysäköinti mielletäisiin nimenomaan autoilun kustannukseksi eikä kohteen kustannukseksi. Pysäköintimaksujen muutokset ovat poliittisia päätöksiä ja maksut linjataan ja perustellaan pysäköintipolitiikassa. (kts toimenpide 11)

[Helsingin pysäköintipolitiikka](#) on hyväksytty kaupunginhallituksessa vuonna 2014. Tavoitteena on vuoden 2020 aikana päivittää Helsingin nykyinen pysäköintipolitiikka. Asukas- ja yrityspysäköintitunnusten hinnat on päätetty vuoden 2021 loppuun saakka. Pysäköintipolitiikan yhteydessä laaditaan esitys hinnoittelusta vuodesta 2022 alkaen. Pysäköinti hinnoitellaan siten, että tavoitteena on lisätä kestävien liikkumismuotojen (kävely, pyöräily, joukkoliikenne) kulkumuoto-osuutta sekä vähentää CO2-päästöjä.

Asukas- ja yrityspysäköinti

Asukas- ja yrityspysäköintimaksusta myönnetään vähäpäästöisille autoille ja täyssähkökäyttöisille L-luokan ajoneuvoille [50% alennus](#) pysäköintimaksuista.

Kadunvarsipysäköinti

Kadunvarsipysäköinnistä myönnetään vähäpäästöisille autoille ja täyssähkökäyttöisille L-luokan ajoneuvoille [50% alennus](#) pysäköintimaksuista.

Tämä toimenpide liittyy läheisesti toimenpiteeseen 11

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Pysäköintimaksut porrastetaan päästöjen ja yhteiskäytön edistämisen näkökulmasta entistä voimakkaammin

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

📅 31.12.2020	Päivitetään Helsingin pysäköintipolitiikka
--------------	--

Mitä on tehty?

✓ 23.10.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus
✓ 13.09.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Aikajänne

Päästöluokat

Vastuorganisaatiot

Maka_Like

Palu_Ympa

Kanslia

Päästöluokka

Välittömät päästöt

Toimenpiteen luokka

Liikenteen hinnoittelu

Yhteyshenkilöt

Juha Hietanenliikenneinsinööri
Liikennejärjestelmä[Yhteystiedot](#)**Suvi Haaparanta**ympäristötarkastaja
Ympäristöpalvelut[Yhteystiedot](#)**Karoliina Isoaho**ympäristötarkastaja
Ympäristöpalvelut[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 19.03.2020

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Liikenne / Liikenteen hinnoittelu /

13. Pysäköintimaksuvyöhykkeet

Eteneminen

Aikataulussa

Tarkennus: yhteiskäyttöautoilla 50% alennus, Vhp-alennuksen päivittäminen tulossa

Pysäköintimaksuvyöhykkeitä laajennettiin vuonna 2016. Pysäköintimaksuvyöhykkeillä voidaan porrastaa pysäköinnin hintaa Helsingin eri alueilla. Koko Helsinki on jaettu kolmeen pysäköinnin maksuvyöhykkeeseen Helsingin pysäköinnin maksamisen kehittämisessä. Kolmosvyöhykkeellä maksua ei vielä ole otettu käyttöön. Mikäli kolmosvyöhykkeen maksu halutaan ottaa käyttöön, vaatii se uuden päätöksen. Kestävän liikkumisen edistämiseksi ja CO2 päästöjen vähentämiseksi uusia alueita voidaan esittää otettavaksi maksullisen pysäköinnin piiriin.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Pysäköintimaksuvyöhykkeitä laajennetaan
(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Aikajänne

Vastuorganisaatiot

Maka_Like

Toimenpiteen luokka

Liikenteen hinnoittelu

Yhteyshenkilöt

Juha Hietanen
liikenneinsinööri
Liikennejärjestelmä
[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 24.01.2020

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

31.12.2020	Helsingin pysäköintipolitiikan päivitys Pysäköintimaksuvyöhykkeiden laajennukseen otetaan kantaa Helsingin pysäköintipolitiikan päivityksen yhteydessä. Helsingin pysäköintipolitiikan päivityksen on tavoitteena käynnistyä vuoden 2020 alkupuolella ja valmistua ainakin luonnoksena vuoden 2020 loppuun mennessä.
------------	--

Mitä on tehty?

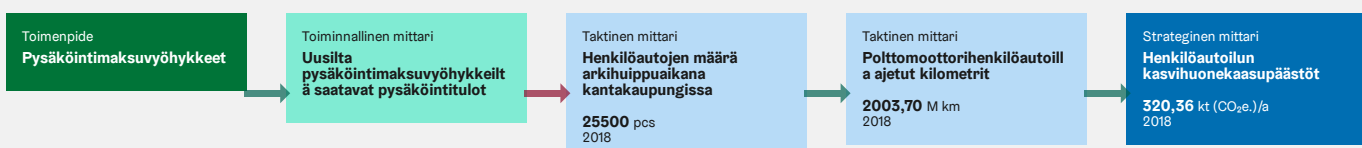
✓ 06.11.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus
✓ 13.09.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu

Mittarit

Uusilta pysäköintimaksuvyöhykkeiltä saatavat pysäköintitulot

[Mittarin tarkemmat tiedot →](#)

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

[← Edellinen toimenpide](#)

[Seuraava toimenpide →](#)

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Liikenne / Täydentävä kaupunkirakenne /

14. Yhdyskuntarakenne ja kestävät kulkumuodot

Eteneminen

Ei aloitettu	Käynnistysvaihe	Toteutus	Valmis

Aikataulussa

Kaupungin yhdyskuntarakennetta täydentämällä edistetään joukkoliikenteen ja muiden kestävien kulkumuotojen käyttöä sekä parannetaan raideliikenneverkon kattavuutta. Helsingin [yleiskaavan toteuttamisohjelma](#) on kaupunginvaltuustossa hyväksytyn [yleiskaavan](#) jatkosuunnittelua ajoittava ohjelma.

Toteuttamisohjelmaa tarvitaan, jotta uusi kaupunkirakenne toteutuu yleiskaavan tavoitteiden mukaisesti ja ennakoitavalla tavalla. Aikatauluttamisella on suuri merkitys ajatellen esimerkiksi yleiskaavan tavoitteiden kannalta tärkeitä raideliikenteen investointeja, jotka pitää saada toteutettua samanaikaisesti uuden asuin- ja työpaikkarakentamisen kanssa.

Yleiskaavan toteuttamisohjelma ohjaa ensisijaisesti kaupungin asemakaavoituksen ja liikennesuunnittelun aikatauluja, mutta myös muut toimialat tarvitsevat tietoa kaupungin rakentamisen tulevaisuudenkuvasta – esimerkiksi energiahuollon ja palveluverkon suunnittelu. Toteuttamis suunnitelmassa ohjataan osaltaan myös sitä, miten kaupunkirakenne kehittyy laadullisesti. Tärkeitä teemoja ovat muun muassa kaupunginosien sosiaalisen eriarvoistumiskehityksen estäminen sekä ilmastoystävällinen kaupunkikehitys.

Ensimmäisessä vaiheessa toteutettavat laajat aluekokonaisuudet kytkeytyvät kauttaaltaan raideverkkoon, jolloin kaupunki kehittyy kestäväksi, monitasoisena ja toiminnallisena verkostona yleiskaavassa esitettyjen tavoitteiden mukaisesti. Täydennysrakentamisen osuus on 40 prosenttia kaikesta uudesta rakentamisesta, ja tämä painottuu ennen kaikkea olemassa olevien joukkoliikenneasemien lähialueille. Vaikka täydennysrakentamisen rooli on hyvin tärkeä, vaatii Helsingin kaupunkistrategian mukainen kestävä kasvun tavoitteeseen vastaaminen myös laajempia ja nopeammin toteutettavia projektialueita tuekseen. Toteuttamisohjelmatyössä koko yleiskaavan rakentamispotentiaalia arvioitiin lukuisten kriteerien yhteistarkastelulla, mitä kautta valikoitui ensimmäisenä eli vuosina 2018–2030 asemakaavoitukseen etenevät alueet.

Jo aiemmin päätetyt pikaraitiotieinvestoinnit – Raide-Jokeri ja Kruunusillat – hyödynnetään tiivistämällä näihin liittyvillä vyöhykkeillä maankäyttöä kauttaaltaan. Pikaraitiotieverkkoa laajennetaan kaupungin strategian mukaisesti kantakaupungista ulospäin. Ensimmäisinä pikaraitiotiehen tukeutuvina kaupunkibulevardeina suunnitellaan Vihdintien ja Tuusulanväylän eteläosia. Viikin–Malmin pikaraitiotie kytkee Malmin lentokenttäalueen Latokartanon ja Koskelan kautta kantakaupunkiin. Malmin asemaseudulla on suuri merkitys koko koilliselle Helsingille, ja Malmin keskustan täydennysrakentaminen onkin nostettu toteuttamisohjelman ensimmäiseen vaiheeseen. Ensimmäisessä vaiheessa suunnitellaan myös Puotilanrannan ja Rastilan merellinen aluekokonaisuus, joka rakentuu hienoon ympäristöön vastaten merellisen asumisen kysyntään.

Toimenpiteet 8, 14 ja 16 ovat tavoitteiltaan yhteinäiset ja siksi ne on seurantaa varten yhdistetty

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Kaupungin yhdyskuntarakennetta täydentämällä edistetään joukkoliikenteen ja muiden kestävien kulkumuotojen käyttöä (Hiilineutraali Helsinki 2035-toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Ei tekemättömiä tehtäviä

Mitä on tehty?

✓ 23.10.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus
✓ 11.10.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu

Vaikutus

●●●● Kohtalainen

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

Maka_Like Maka_Aska

Toimenpiteen luokka

Täydentävä kaupunkirakenne

Yhteyshenkilöt

Anton Silvo
liikenneinsinööri
Helsingin kaupunki

[Yhteystiedot](#)

Markku Granholm
liikenneinsinööri
Liikenne- ja katusuunnittelu

[Yhteystiedot](#)

Hanna Ikonen
suunnittelija
Asemakaavoitus

[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 24.01.2020

Mittarit

Uusien raitiotieväylien rakennettu pituus

Liitty myös toimenpiteisiin: [16](#) | [Mittarin tarkemmat tiedot →](#)

Yleissuunnitelmissa päätetty uuden raitiotieverkon pituus

Liitty myös toimenpiteisiin: [8](#) [16](#) | [Mittarin tarkemmat tiedot →](#)

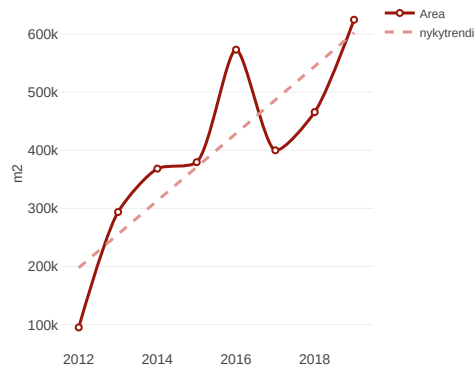
Täydentämiskorkeuskohteiden osuus kaikista rakentamisesta

[Mittarin tarkemmat tiedot →](#)

Täydentämiskorkeuskohteiden kerrosala

[Mittarin tarkemmat tiedot →](#)

Kerrosala, joka on kaavoitettu raideliikenteen lähelle

Liitty myös toimenpiteisiin: [8](#) [16](#) | [Mittarin tarkemmat tiedot →](#)

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

Toimenpide
Yhdyskuntarakenne ja
kestävät kulkumuodot

Toiminnallinen mittari
Uusien raitiotieväylien
rakennettu pituus

Taktinen mittari
Joukkoliikenteen
kulkumuoto-osuus

33 %
2018

Taktinen mittari
Kestävien kulkumuotojen
osuus tehdyistä matkoista

80 %
2018

Strateginen mittari
Tieliikenteen
kasvihuonekaasupäästöt
(HSY)

543,42 kt (CO₂e.)/a
2018

Toiminnallinen mittari
Yleissuunnitelmassa päätetty
uuden raitiotieverkon pituus

Toiminnallinen mittari
Täydentämiskerroskohteiden
osuus kaikista
rakentamisesta

Toiminnallinen mittari
Täydentämiskerroskohteiden
kerrosala

Toiminnallinen mittari
Kerrosala, joka on
kaavoitettu raitieliikenteen
lähelle
624783 m²
2019

Taktinen mittari
Tiivis joukkoliikennettä
suosiva kaupunkirakenne

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

[← Edellinen](#) | [Seuraava →](#)[Liikenne](#) / [Täydentävä kaupunkirakenne](#) /

15. Pysäköintinormin uudistaminen

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe **Toteutus** Valmis

Aikataulussa

Pysäköintinormi säätelee pysäköintipaikkojen määrää asuinkortteleissa. Viime aikoina on ajateltu, että normin sijasta voisi antaa parkkipaikkojen määrän määräytyä markkinoilla. Käytännössä tämä tarkoittaisi, että rakennuttajat suunnittelevat sen verran parkkipaikkoja kuin uskovat asukkaiden ostavan.

Helsingin pysäköintipolitiikan päivitys aloitetaan vuonna 2020. Tämän työn yhteydessä linjataan myös asemakaavoituksen pysäköintipaikkamääräyksiä sekä markkinaehtoisen pysäköinnin mahdollista laajentamista.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Uudistetaan pysäköintinormia paremmin tukemaan kestävää liikkumista sekä uusien alueiden suunnittelussa, että vanhojen alueiden täydennysrakentamisessa (Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Aikajänne

Vastuorganisaatiot

[Maka_Like](#)[Maka_Aska](#)

Toimenpiteen luokka

[Täydentävä kaupunkirakenne](#)

Yhteyshenkilöt

Juha Hietanen
liikenneinsinööri
Liikennejärjestelmä

[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 22.09.2021

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

28.02.2022	Pysäköintipolitiikan päivittäminen Helsingin pysäköintipolitiikan päivitys aloitetaan vuonna 2020. Tämän työn yhteydessä linjataan myös asemakaavoituksen pysäköintipaikkamääräyksiä sekä markkinaehtoisen pysäköinnin mahdollista laajentamista.
------------	---

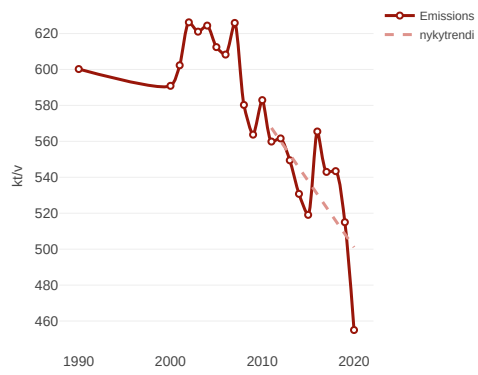
Mitä on tehty?

✓ 21.09.2021	Pysäköintipolitiikan luonnos valmistuu
✓ 23.10.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu
✓ 23.10.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus

Mittarit

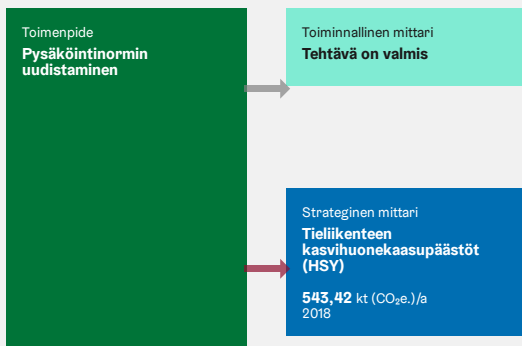
Tehtävä on valmisLiittyi myös toimenpiteisiin: [11](#) [28](#) [41](#) [74](#) [77](#) [88](#) [102](#) [136](#) [137](#) | [Mittarin tarkemmat tiedot →](#)

Tieliikenteen kasvihuonekaasupäästöt (HSY)

Liitty myös toimenpiteisiin: [10](#) [11](#) [21](#) [25](#) [28](#) | [Mittarin tarkemmat tiedot](#) →

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

16. Kaavoitus ja kestävät liikkumismuodot

Eteneminen

Ei aloitettu	Käynnistysvaihe	Toteutus	Valmis

Aikataulussa

Toimenpiteet 8, 14 ja 16 ovat tavoitteiltaan yhteinäiset ja siksi ne on seurantaa varten yhdistetty

Kaupungin yhdyskuntarakennetta täydentämällä edistetään joukkoliikenteen ja muiden kestävien kulkumuotojen käyttöä sekä parannetaan raideliikenneverkon kattavuutta. Helsingin [yleiskaavan toteuttamishjelma](#) on kaupunginvaltuustossa hyväksytyn [yleiskaavan](#) jatkosuunnittelua ajoittava ohjelma.

Toteuttamishjelmaa tarvitaan, jotta uusi kaupunkirakenne toteutuu yleiskaavan tavoitteiden mukaisesti ja ennakoitavalla tavalla. Aikatauluttamisella on suuri merkitys ajatellen esimerkiksi yleiskaavan tavoitteiden kannalta tärkeitä raideliikenteen investointeja, jotka pitää saada toteutettua samanaikaisesti uuden asuin- ja työpaikkarakentamisen kanssa.

Yleiskaavan toteuttamishjelma ohjaa ensisijaisesti kaupungin asemakaavoituksen ja liikennesuunnittelun aikatauluja, mutta myös muut toimialat tarvitsevat tietoa kaupungin rakentamisen tulevaisuudenkuvasta – esimerkiksi energiahuollon ja palveluverkon suunnittelu. Toteuttamishuunnitelmassa ohjataan osaltaan myös sitä, miten kaupunkirakenne kehittyy laadullisesti. Tärkeitä teemoja ovat muun muassa kaupunginosien sosiaalisen eriarvoistumiskehityksen estäminen sekä ilmastoystävällinen kaupunkikehitys.

Ensimmäisessä vaiheessa toteutettavat laajat aluekokonaisuudet kytkeytyvät kauttaaltaan raideverkkoon, jolloin kaupunki kehittyy kestävä, monitasoisena ja toiminnallisena verkostona yleiskaavassa esitettyjen tavoitteiden mukaisesti. Täydennysrakentamisen osuus on 40 prosenttia kaikesta uudesta rakentamisesta, ja tämä painottuu ennen kaikkea olemassa olevien joukkoliikenneasemien lähialueille. Vaikka täydennysrakentamisen rooli on hyvin tärkeä, vaatii Helsingin kaupunkistrategian mukainen kestävä kasvun tavoitteeseen vastaaminen myös laajempia ja nopeammin toteutettavia projektialueita tuekseen. Toteuttamishjelmatyössä koko yleiskaavan rakentamispotentiaalia arvioitiin lukuisten kriteerien yhteistarkastelulla, mitä kautta valikoitui ensimmäisenä eli vuosina 2018–2030 asemakaavoitukseen etenevät alueet.

Jo aiemmin päätetyt pikaraitiotieinvestoinnit – Raide-Jokeri ja Kruunusillat – hyödynnetään tiivistämällä näihin liittyvillä vyöhykkeillä maankäyttöä kauttaaltaan. Pikaraitiotieverkkoa laajennetaan kaupungin strategian mukaisesti kantakaupungista ulospäin. Ensimmäisinä pikaraitiotiehen tukeutuvina kaupunkibulevardeina suunnitellaan Vihdintien ja Tuusulanväylän eteläosia. Viikin–Malmin pikaraitiotie kytkee Malmin lentokenttäalueen Latokartanon ja Koskelan kautta kantakaupunkiin. Malmin asemaseudulla on suuri merkitys koko koilliselle Helsingille, ja Malmin keskustan täydennysrakentaminen onkin nostettu toteuttamishelman ensimmäiseen vaiheeseen. Ensimmäisessä vaiheessa suunnitellaan myös Puotilanrannan ja Rastilan merellinen aluekokonaisuus, joka rakentuu hienoon ympäristöön vastaten merellisen asumisen kysyntään.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Kaavoituksella ohjataan pyöräily- ja jalankulkupainotteisten kortteleiden ja alueiden syntyyn

(Hiilineutraali Helsinki 2035-toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

31.08.2021	Toteuttamishjelmaa tarkistetaan valtuustokausittain kaupunkistrategian valmistelun yhteydessä.
------------	--

Mitä on tehty?

--	--

Aikajänne

Päästöluokat

Vastuuorganisaatiot

Maka_Aska

Maka_Like

Päästöluokka

Välittömät päästöt

Toimenpiteen luokka

Täydentävä kaupunkirakenne

Yhteyshenkilöt

Oskari Kaupinmäki
pyöräilykoordinaattori
Liikenne- ja katusuunnittelu

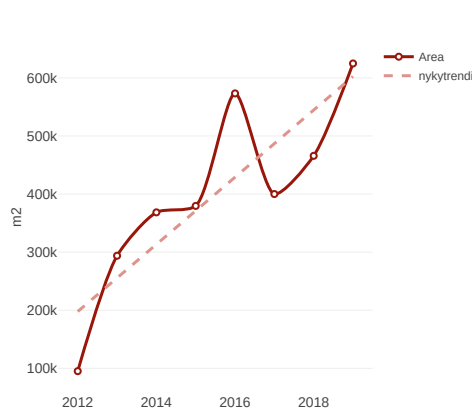
[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 24.01.2020

✓ 23.10.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus
✓ 23.10.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu

Mittarit

Kerrosala, joka on kaavoitettu raideliikenteen lähelle

Liitty myös toimenpiteisiin: [8](#) [14](#) | [Mittarin tarkemmat tiedot](#) →

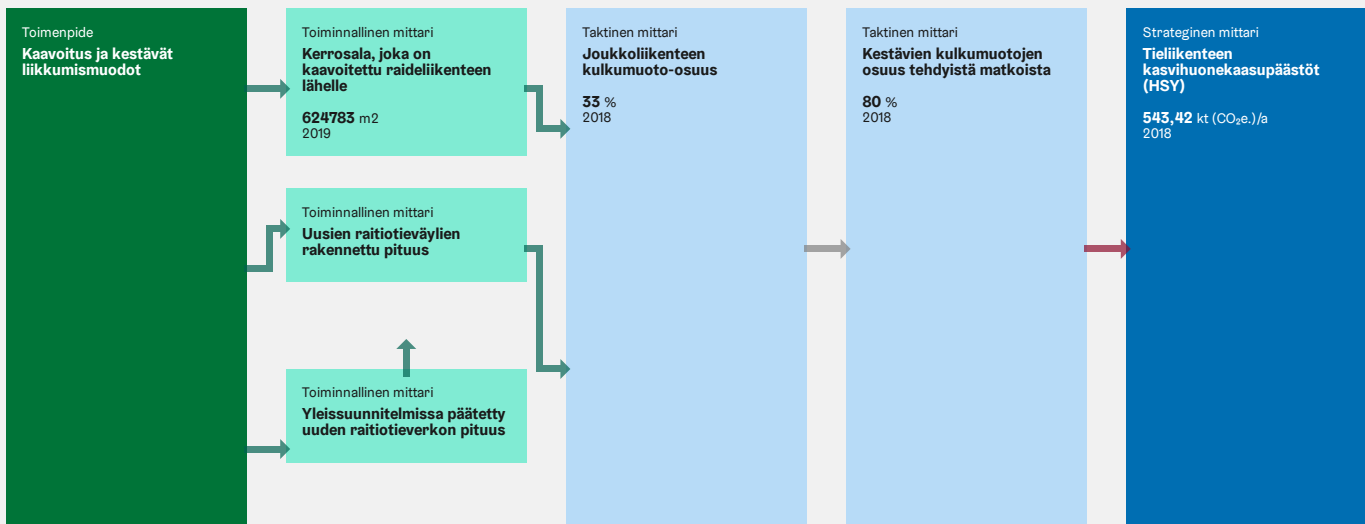
Uusien raitiotieväylien rakennettu pituus

Liitty myös toimenpiteisiin: [14](#) | [Mittarin tarkemmat tiedot](#) →

Yleissuunnitelmissa päätetty uuden raitiotieverkon pituus

Liitty myös toimenpiteisiin: [8](#) [14](#) | [Mittarin tarkemmat tiedot](#) →

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

[← Edellinen toimenpide](#)

[Seuraava toimenpide →](#)

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Liikenne / Ajoneuvoteknologian muutokset /

17. Ympäristövyöhykkeen kehittäminen

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe Toteutus Valmis

Valmis

Helsingissä on olemassa ilmanlaatuperusteisesti määritelty ympäristövyöhyke, joka on osaltaan tehokkaasti parantanut ilmanlaatua kantakaupungin alueella. Vyöhyke koskee HSY:n jätteenkeräyskalustoa ja HSL:n bussikalustoa. Olemassa olevan vyöhykkeen hyödyntämistä laajemminkin ja myös ilmastopäästöjen vähentämiseksi on tarpeen selvittää.

Alustava selvitys valmistui syksyllä 2019. Selvityksen perusteella mahdollisuudet vaikuttaa liikenteen kasvihuonekaasupäästöihin ovat rajalliset. Seuraavana askeleena on arvioida jatkotoimenpiteet ja esimerkiksi mitkä selvityksessä tarkastellut vyöhykemallit otetaan jatkotarkasteluun.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Kehitetään ympäristövyöhykettä:

- Selvitetään nykyisen ympäristövyöhykkeen alueen laajentamista, CO₂-päästöjen sisällyttämistä kriteereihin sekä vaatimusten ulottumista eri ajoneuvoryhmiin (valtuustokausi 2017-2021)
- Selvityksen pohjalta on otettavissa käyttöön CO₂-perusteinen ympäristövyöhyke (valtuustokausi 2021-2025)

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

31.12.2021	Nastarenkaiden käytönrajoittaminen Nastarenkaiden käytön rajoittamisalueiden määrittämisen periaatteet: Määritetään kadut, joilla nastarenkaiden rajoittamista kokeillaan ja viedään kokoeilukadut poliittiseen päätöksentekoon Kitkarengasviestintä: Jatketaan kitkarengasviestintää
------------	--

Mitä on tehty?

✓ 11.12.2020	Nastarenkaiden käytön rajoittaminen Nastarenkaiden käytön rajoittamisalueiden määrittämisen periaatteet: Määritetään periaatteet, joiden perusteella nastarenkaiden käyttöä voidaan rajoittaa kaduilla uudella tieliikennelain mukaisella liikennemerkillä, sekä määritetään kadut, joilla nastarenkaiden rajoittamista kokeillaan. Nastarenkaiden käytön rajoittamisalueiden määrittämisen periaatteet -raportti valmistunut syksyllä 2020 Kitkarengasviestintä: Helsingin kaupunki jakaa tietoa kitkarenkaiden käytön eduista ilmanlaadun ja meluhaittojen parantamiseksi. Syksyllä 2020 toteutetaan viestintäkampanja ja avataan verkkosivut kitkarenkaiden ympäristövaikutuksista.
--------------	---

Vaikutus

● ● ● ● Merkittävä

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

Palu_Ympa HSY HSL
Maka_Like

Toimenpiteen luokka

Ajoneuvoteknologian muutokset

Yhteyshenkilöt

Suvi Haaparanta
ympäristötarkastaja
Ympäristöpalvelut
[Yhteyshenkilöt](#)**Karoliina Isoaho**
ympäristötarkastaja
Ympäristöpalvelut
[Yhteyshenkilöt](#)

Tietoja päivitetty 18.11.2021

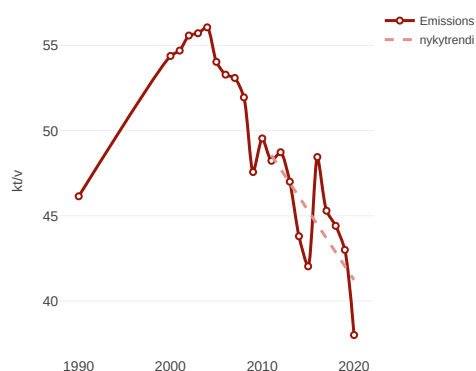
✓ 11.02.2020	<p>Selvitysten perusteella arvioidaan jatkotoimenpidetarpeet</p> <p>Helsingissä on otettu vuonna 2010 käyttöön ympäristövyöhyke, joka kattaa kantakaupungin alueen Hakamäentiestä etelään. Ympäristövyöhykkeen laajentamista selvitettiin jatkotyössä Selvitys Helsingin ympäristövyöhykkeen laajentamismahdollisuuksista 2019. Selvityksen perusteella kitkarenkaiden osuuden kasvattaminen on tehokkain keino vähentää katupölyn määrää ja sen aiheuttamia terveyshaittoja, sekä parantaa ilmanlaatu Helsingissä.</p> <p>Suurin ilmastopäästöjen vähentämispotentiaali on vaihtoehtoisten käyttövoimien laajassa käyttöönotossa. Tätä edistävät mm. biopolttoaineiden hyödyntäminen, tieliikenteen ja työkaluiden sähköistyminen ja muut käyttövoimamuutokset. Ilmastopäästöjä vähentävä liikenteen hallinnan keino on mm. kaupunkiseutujen ruuhkamaksut. Ilmastopäästöjä vähentävät toimenpiteet vähentävät tehokkaasti myös lähipäästöjä.</p>
✓ 11.02.2020	<p>Tunnistetut jatkotoimenpidetarpeet kirjataan toimenpiteen uusiksi tehtäviksi</p> <p>Ympäristövyöhykkeen laajentamisselvityksen jatkotyönä määritetään periaatteet, joiden perusteella nastarenkaiden käyttöä voidaan rajoittaa kaduilla uuden tieliikennelain mukaisella liikennemerkillä, sekä määritetään kadut, joilla nastarenkaiden rajoittamista voidaan kokeillaan.</p> <p>Nastarenkaiden rajoittamisella saavutetaan seuraavia hyötyjä</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Ajoneuvoliikenteen aiheuttamat ilmanlaatuhaitat à hiukkaspäästöt ○ Nastarenkaiden aiheuttaman meluhaitan väheneminen ○ Tienpinnankuluminen ○ Hiljaisen asfaltin käyttömahdollisuuksien laajentaminen
✓ 21.10.2019	<p>Toimenpiteestä on tilannekuvaus</p>
✓ 30.09.2019	<p>Selvitys Helsingin ympäristövyöhykkeen laajentamisesta valmistuu</p> <p>https://www.hel.fi/static/liitteet/kaupunkiymparisto/julkaisut/aineistot/aineistoja-12-19.pdf</p>
✓ 30.09.2019	<p>Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu</p>

Mittarit

Ympäristövyöhykkeen kehittämisen toimenpiteet tunnistettu

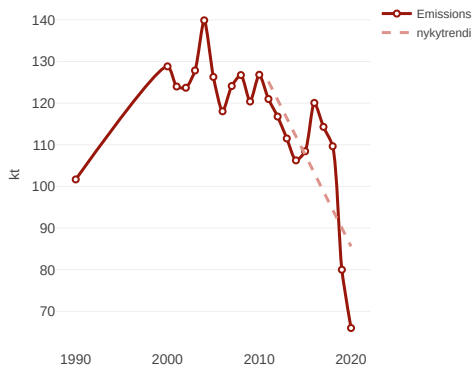
Mittarin tarkemmat tiedot →

Jakeliikenteen kasvihuonekaasupäästöt

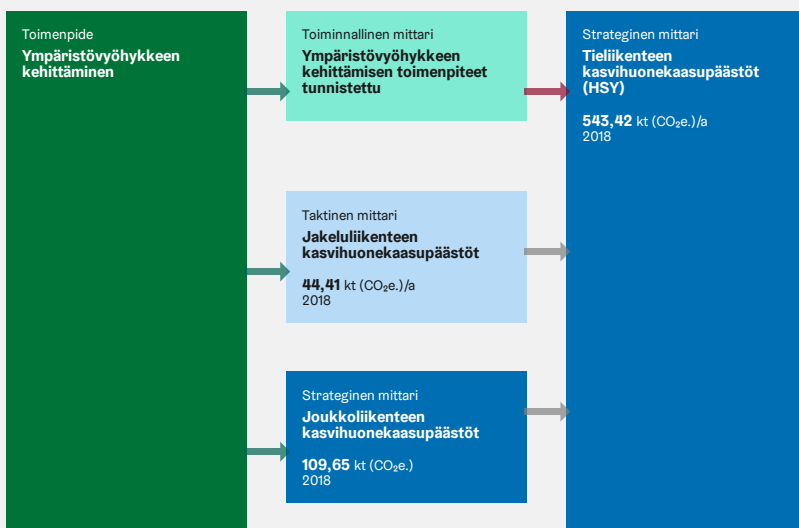
Mittarin tarkemmat tiedot →

Joukkoliikenteen kasvihuonekaasupäästöt

Liitty myös toimenpiteisiin: [22](#) | [Mittarin tarkemmat tiedot →](#)

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

[← Edellinen toimenpide](#)

[Seuraava toimenpide →](#)

Toimenpiteet

[← Edellinen](#) | [Seuraava →](#)[Liikenne](#) / [Ajoneuvoteknologian muutokset](#) /

18. Sähköisten henkilöautojen julkisen latausinfraan rakentaminen

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe **Toteutus** Valmis

Aikataulussa

Tarkennus: Helsingin latausasemien sijainnit perustuvat sähköautojen julkisten latausasemien yleissuunnitelmaan, jota Kaupunkiympäristön toimiala pitää ajan tasalla. Yleissuunnitelman päivittäminen on työn alla. Kun yleissuunnitelma on päivitetty, järjestetään latausasemien toteuttamisesta samankaltainen kilpailutus kuin vuonna 2019. Sähköautojen lataaminen tapahtuu Helsingissä lähtökohtaisesti tonteilla samaan tapaan kuin asukas pysäköinti. Poikkeuksen muodostavat keskusta-alueet, joissa on käytössä asukas pysäköintijärjestelmä. Keskusta-alueilla on tarkoitettu lisätä yhteistyötä yksityisten pysäköintioperaattoreiden kanssa. Tavoitteena on, että julkisten latausasemien osuus kaikista sähköautojen latauspisteistä on noin 10 %. Puolijulkiset latauspisteet sijaitsevat mm. jakeluasemilla ja kauppakeskuksissa. Yksityiset latauspisteet sijaitsevat kiinteistöissä, useimmiten kotien ja työpaikkojen yhteydessä.

Helsingissä on vuodesta 2011 lähtien toiminut kaupunginjohtajan nimeämä, eri virastojen edustajista koostunut, sähköisen liikenteen työryhmä. Työryhmän tehtävänä on ollut sähköistyvän autoliikenteen edistäminen ja ensivaiheen kehitystoimien koordinointi. Työssä on määritetty sähköautojen julkisen latausinfrastruktuurin suunnittelun ja toteutuksen periaatteet Helsingissä.

Toteutus [sähköisen liikenteen työryhmän suositusten](#) mukaisesti.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Mahdollistetaan sähköisten henkilöautojen julkisen latausinfraan rakentaminen markkinaehtoisesti. Toteutus sähköisen liikenteen työryhmän suositusten mukaisesti.

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Ei tekemättömiä tehtäviä

Mitä on tehty?

✓ 05.03.2021

Tilannepäivitys

"Hiilineutraali Helsinki 2035" -toimenpideohjelman mukaisesti vuonna 2035 sähköautojen osuus täytyy olla 30 % Helsingin ajoneuvokannasta. Vuoden 2020 lokakuussa Helsingissä oli liikennekäytössä 7 507 ladattavaa hybridautoa ja 1 379 sähköautoa eli yhteensä 8 886. Kaikkiaan Helsingissä on liikennekäytössä noin 250 000 autoa. Ladattavien autojen suhde kaikkiin liikennekäytössä oleviin autoihin on tällä hetkellä 3,6 %.

Helsingin julkisten latausasemien sijainnit perustuvat latausasemien yleissuunnitelmaan, jota Kaupunkiympäristö pitää ajan tasalla. Helsingissä on noin 200 julkista sähköautojen latauspistettä, joista 58 otettiin käyttöön vuoden 2020 alussa. Vuoden 2020 alussa käyttöönotettujen julkisten latauspisteiden toteuttaja valittiin kilpailuttamalla; kilpailutuksen voitti Helen Oy. Helsingissä on lisäksi puolijulkisia ja yksityisiä latauspisteitä. Puolijulkiset latauspisteet sijaitsevat mm. jakeluasemilla ja kauppakeskuksissa. Yksityiset latauspisteet sijaitsevat kiinteistöissä useimmiten kotien ja työpaikkojen yhteydessä. Motivan mukaan julkisten latauspisteiden osuus kaikista latauspisteistä on 10 %.

Vaikutus

0 **0** **0** **0** **0** Kohtalainen

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

Maka_Like

Rya_Vlpi

Rya_Att

Toimenpiteen luokka

Ajoneuvoteknologian muutokset

Yhteyshenkilöt

Mikko Lehtonen
liikenneinsinööri
Helsingin kaupunki

[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 03.12.2021

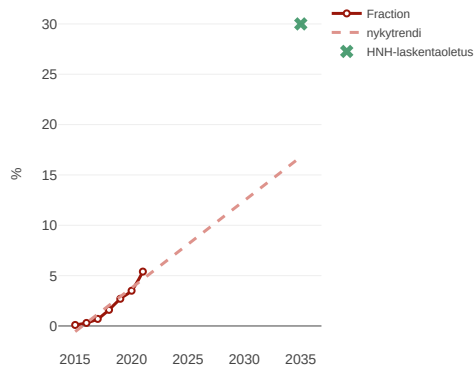
	<p>Motivan mukaan sähköautojen latauksista noin 90 % suoritetaan yksityisissä latauspaikoissa kotona tai työpaikoilla. Jotta sähköautojen osuus Helsingin autokannasta lisääntyy, latauspisteiden toteuttamista tulee edistää uudis- ja täydennysrakentamisen yhteydessä. Myös olemassa olevan rakennuskannan latauspaikkojen yleistymistä tulee edistää. Helsingissä Kalasataman tontinluovutusehdoissa edellytetään, että vähintään 1/3 autopaikoista varustetaan sähköautojen latauslaitteilla. Tontinluovutusehdoissa edellytetään lisäksi, että kaikki autopaikat tulee pystyä varustamaan helposti latauslaitteilla. Latauspistevalmiudella tarkoitetaan pysäköintipaikalle asti toteutettua kaapelointia tai muuta vaatimukset täyttävää sähkönjakelujärjestelmää myöhemmin asennettava sähköajoneuvojen latauspisteitä varten.</p> <p>Petri Arponen ja Mikko Lehtonen vastaavat julkisten latauspaikkojen toteuttamisesta, Juha Hietanen edistää puolijulkisten latauspaikkojen toteuttamista</p>
✓ 19.12.2019	<p>Toimenpiteestä on tilannekuvaus</p> <p>Helen Oy asentaa latausasemia 20 kohteeseen, jotka sisältävät yhteensä 54 latauspistettä (latausmahdollisuus 54 ajoneuville) sekä 5 pikalatauspistettä.</p>
✓ 17.10.2019	<p>Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu</p>
✓ 16.05.2019	<p>Sähköautojen latauspaikkojen toteuttamisen kilpailutus</p> <p>https://dev.hel.fi/paatokset/asia/hel-2019-001772/</p>
✓ 22.01.2019	<p>Päätetään periaatteet yleisillä alueilla olevien pysäköintiruutujen vuokraamisesta sähköautojen latauspisteiksi</p> <p>https://dev.hel.fi/paatokset/asia/hel-2018-012949/</p> <p>https://www.hel.fi/static/public/hela/Kaupunkiymparistolautakunta/Suomi/Paatos/2019/Kymp_2019-01-22_Kylk_2_Pk/COB433B3-6B0D-C30A-96E0-68C149800001/Yleisilla_alueilla_olevien_pysakointiruutujen_vuok.html</p>

Mittarit

Yleisillä alueilla sijaitsevien sähköautojen latauspisteiden määrä

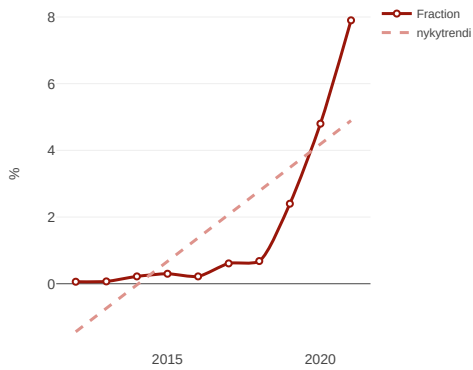
Mittarin tarkemmat tiedot →

Sähköisten ajoneuvojen osuus autokannasta (täyssähkö+ladattava hybridi)

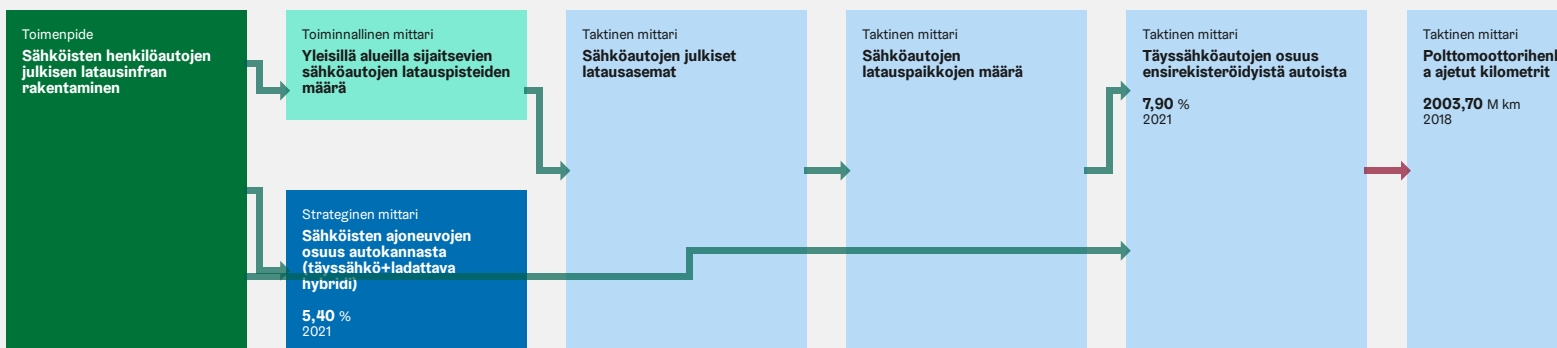
Mittarin tarkemmat tiedot →

Täyssähköautojen osuus ensirekisteröidyistä autoista

Mittarin tarkemmat tiedot →

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Liikenne / Ajoneuvoteknologian muutokset /

19. Kuljetusten ja työkoneurakoiden hankintakriteerit

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe Toteutus Valmis

Aikataulussa

19.1 Kaupunki kehittää ja tiukentaa ympäristökriteerejä (sis. vaihtoehtoiset käyttövoimat, päästöluokat) kaikissa kuljetuspalveluiden, raskaiden kuljetuspalveluiden ja työkonepalveluiden kilpailutuksissa sekä näitä sisältävien urakoiden kilpailutuksissa.

Helsingin kaupungin nykykriteerit vuosille 2018 - 2020 (KOV= käyttöönoton vuosi)

•Kuorma-autot KOV 2010 tai EURO V

• lisäpisteitä KOV 2014 / EURO VI

•Työkoneet KOV 2012 / STAGE III B

•Pois lukien koneluokat PT, TEL ja TH

•Lisäksi vertailuperusteissa voi antaa lisäpisteitä EURO VI -luokasta.

19.2 Hankinnan toteututtua tilaaja seuraa ympäristökriteerien täyttymistä.

Helsingin kaupungin minimikriteerit vuosille 2021-2023

•Kuorma-autot KOV 2014 / EURO VI

•Työkoneet KOV 2015 / STAGE IV

•Pois lukien koneluokat PT, TEL ja TH

•Lisäksi vertailuperusteissa voi antaa lisäpisteitä EURO VI -luokasta.

•HUOM! Käytettyjen kuorma-autojen päästöluokkaa voi parantaa jälkiasennettavilla laitteilla, jos laitteiden suorituskyvystä ja kestävydestä on riittävä näyttö

19.3 Selvitetään ympäristöbonusjärjestelmän käyttöönottoa kuljetusten ja työkoneiden sekä näitä sisältävien urakoiden kilpailutuksissa (vs. HSL).

Vähäpäästöiset jakeluliikenteen kulkuneuvoille myös [annetaan alennusta jakeluliikenteen pysäköintitunnuksesta.](#)

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Kaupunki kehittää ja tiukentaa ympäristökriteerejä (sis. vaihtoehtoiset käyttövoimat, päästöluokat) kaikissa kuljetuspalveluiden, raskaiden kuljetuspalveluiden ja työkonepalveluiden kilpailutuksissa sekä näitä sisältävien urakoiden kilpailutuksissa. Hankinnan toteututtua tilaaja seuraa ympäristökriteerien täyttymistä. Selvitetään ympäristöbonusjärjestelmän käyttöönottoa kuljetusten ja työkoneiden sekä näitä sisältävien urakoiden kilpailutuksissa (vs. HSL).

(Hiilineutraali Helsinki 2035-toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

02.08.2021	Raskaan kuljetuskaluston ja työkoneiden hankintakriteerien päivitys
02.08.2021	Kevyen kuljetuskaluston ja kuljetuspalveluiden hankintakriteerien päivitys Vuodelle 2021 Stara on kilpailuttanut Helsingin kaupungin käyttämien henkilöautojen puitejärjestelyn. Vuoden 2021 tavoitteena on hankkia Helsingin käyttöön noin 54 täyssähköistä henkilöautoa.

Mitä on tehty?

Vaikutus

●●●● Kohtalainen

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

Rakpa	Hanpa	HKL	HSL
HSV	Sote	KUVA	Palu_Ympa
Rya			

Toimenpiteen luokka

Ajoneuvoteknologian muutokset

Yhteyshenkilöt

Sami Aherva
yksikönjohtaja
Rakentamispalveluliikelaitos

[Yhteystiedot](#)

Liisa Taskila
Tiimipäällikkö
Alueellinen rakennuttaminen

[Yhteystiedot](#)

Satu Turula
ympäristösuunnittelija
Ympäristöpalvelut

[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 18.04.2021

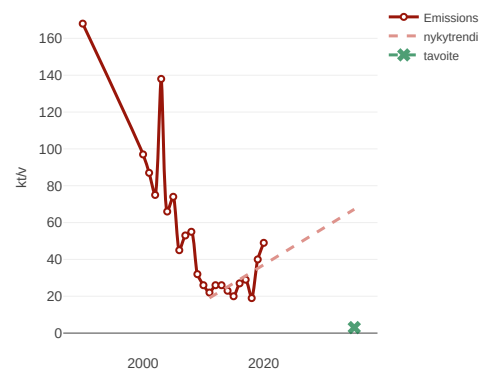
✓ 30.12.2020	Toimenpiteestä on tilannekuvaus
✓ 30.12.2020	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu Helsingin henkilöautojen hankinnasta vastaa rakentamispalvelu Stara. Vastuuhenkilö on logistiikan yksikönjohtaja Sami Aherva.

Mittarit

Kalustoon ja kuljetuspalveluihin liittyvät kriteeristöt päivitetty

[Mittarin tarkemmat tiedot →](#)

Teollisuuden ja työkoneiden kasvihuonekaasupäästöt (HSY)

[Mittarin tarkemmat tiedot →](#)

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

[← Edellinen toimenpide](#)

[Seuraava toimenpide →](#)

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Liikenne / Ajoneuvoteknologian muutokset /

20. Kuljetuskaluston ja käyttövoimien hankintakriteerit

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe Toteutus Valmis

Aikataulussa

Ympäristökriteerejä käytetään kaupungin oman kaluston ja leasing-kaluston hankinnassa.

Helsingin oman kaluston hankinnassa on käytössä päästökriteeristö. Ajoneuvohankinnoissa noudatetaan kaupungin määrittelemiä CO2 raja-arvoja. Hankitaan käyttöön vain viimeisimmän voimassaolevan moottoripäästönormin (EURO tai STAGE) toteuttavia ajoneuvoja.

Esimerkiksi kaupungin käyttöön hankittavat pakettiautot ja niiden hankinta. Rakentamispalveluliikelaitoksen johtokunta § 97 Pakettiautojen hankinta ajaksi 11.10.2020 - 31.12.2020

Tarjoajien soveltuvuuden osalta hankintayksikkö edellytti, että tarjoajat antavat tarjouksensa osana vakuutuksen, että ne täyttävät hankintayksikön tarjouspyynnössä asettamat soveltuvuutta koskevat vaatimukset. Tarjoajien soveltuvuus tarkastettiin alustavasti tarjouslomakkeella annettujen tietojen perusteella (ESPD).

Tarjottavat autot oli nettohinnoiteltava tarjouslomakkeella sisältäen nk. perusvarustelun, joka on tarjottavien autojen varusteluvaade. Nettohinnointelun on perustuttava yleisesti käytössä oleviin hinnastoihin ja niistä myönnettäviin alennuksiin (hinnasto ./, myönnetty alennus, %). Autoveron osuus pyydettiin ilmoittamaan erikseen ja siihen oli sisällytettävä lisävarusteiden mahdollinen autoveron osuus. Hintatietojen lisäksi tarjouslomakkeella pyydettiin ilmoittamaan tarjottavan auton hiilidioksidipäästöt (CO2), sekä muita auton teknisiä tietoja.

Päätöksen tekemisen peruste on kokonaistaloudellinen edullisuus tarjouspyynnössä ilmoitettujen valintaperusteiden mukaisesti (hinta ja ympäristötekijät). Tarjousvertailuhinta on arvonlisäveroton kokonaishinta, sisältäen autoveron ja tarjouspyynnön mukaisen varustelun.

20.2 HKL:n kalustossa käytetään vain biopolttoaineita tai uusiutuvaa sähköä 2020 mennessä.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Ympäristökriteerejä käytetään kaupungin oman kaluston ja leasing-kaluston hankinnassa. Staran ja HKL:n kalustossa käytetään vain biopolttoaineita tai uusiutuvaa sähköä 2020 mennessä.

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

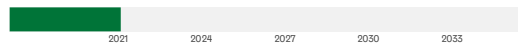
Mitä on tehtävä?

31.12.2022	20.3 Käytetään kestävästi tuotettua sähköä 20.3.1 Tähän HKL:n teksti 20.3.2 Helsingin sähköisten ajoneuvojen energiana käytetään puhtaasti tuotettua sähköä. Staran toimitusjohtaja päätti, että vuodeksi 2022 ostetaan alkuperäsertifioitua tuulisähköä ~50% osuudella koko sähkönkulutuksesta.
------------	---

Mitä on tehty?

✓ 04.10.2021	20.1 Ajoneuvohankintojen ympäristökriteerien käyttö 20.1.1 Ajoneuvohankinnoissa noudatetaan kaupungin määrittelemiä CO2 raja-arvoja. Hankitaan käyttöön vain viimeisimmän voimassaolevan moottoripäästönormin (EURO tai STAGE) toteuttavia ajoneuvoja. Puhtaisten ajoneuvojen direktiivi, jossa uusille julkisille ajoneuvohankinnoille on asetettu päästövaatimuksia, tulee voimaan 2.8.2021
--------------	---

Aikajänne

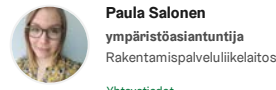
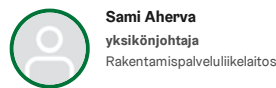
Vastuuorganisaatiot

Toimenpiteen luokka

Ajoneuvoteknologian muutokset

Yhteyshenkilöt

Tietoja päivitetty 31.01.2022

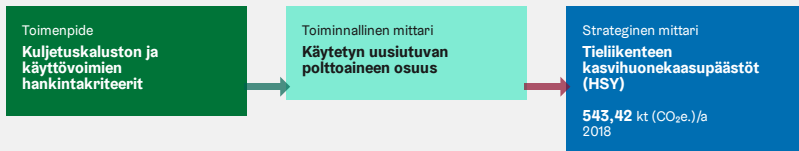
	20.1.2 Aktiivisesti edistetään uusien puhtaiden käyttövoimanlähteiden käyttöönottoa esimarkkina- ja markkinavuoropuheluiden sekä kokeilujen avulla.
✓ 04.10.2021	<p>20.2 Kattavan polttoaineen jakelun varmistaminen</p> <p>20.2.1 Kaupallisten jakelupisteiden saavutettavuuden varmistaminen.</p> <p>20.2.2 Järjestetään kaupallista jakeluverkkoa täydentäviä farmisäiliöitä palvelutuotannon tueksi. Farmisäiliöiden säiliötoimitusten erillinen kilpailutus ja sopimus (tarvittaessa). Farmisäiliöissä huomioidaan huolellisesti käyttöön liittyvät riskit.</p>
✓ 10.11.2020	Toimenpiteestä on tilannekuvaus
✓ 10.11.2020	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu

Mittarit

Käytetyn uusiutuvan polttoaineen osuus

Mittarin tarkemmat tiedot →

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

[← Edellinen](#) | [Seuraava →](#)[Liikenne](#) / [Ajoneuvoteknologian muutokset](#) /

21. Kaupunkilogistiikka ja jakeluliikenne

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe **Toteutus** Valmis

Aikataulussa

Tarkennus: pysäköintitunnus ja vhp-kriteerit

Kaupunkilogistiikan toimenpideohjelman päivitys on valmistunut. Se on hyväksytty kaupunginhallituksessa 14.9.2020. Toimenpideohjelmassa on yhtenä toimenpiteenä jakeluliikenteen pysäköintitunnuksen käyttöönotto ja tunnuksen hinnan porrastaminen ympäristökriteerien mukaisesti. Tunnus on tavoitteena ottaa käyttöön vuonna 2021.

Mikäli kaupunki päättää ottaa maksun jakelupysäköinnistä, voidaan se mahdollisesti porrastaa ympäristökriteerien mukaan. Tämä edellyttää poliittisen päätöksen.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Kaupungilla aktiivinen rooli kaupunkilogistiikan kehittämisessä ja kannustimet vähäpäästöiseen jakeluliikenteeseen

- Selvitetään jakeluliikenteen pysäköintitunnuksen käyttöönottoa, tunnuksen hinnan porrastamista ympäristökriteerien mukaisesti ja jakelulle tarkoitettujen lastauspaikkojen lisäämistä

(Hiilineutraali Helsinki 2035-toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

 01.06.2022 **Jakeluliikenteen pysäköintitunnuksen käyttöönotto**

Mitä on tehty?

- ✓ 09.06.2020 **Kaupunkilogistiikan toimenpideohjelman päivitys valmistuu**
- ✓ 23.10.2019 **Toimenpiteestä on tilannekuvaus**
- ✓ 13.09.2019 **Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu**

Mittarit

Selvitys on valmis

Liittyi myös toimenpiteisiin: [10](#) [35](#) [76](#) [80](#) [81](#) | [Mittarin tarkemmat tiedot →](#)

Aikajänne

2021 2024 2027 2030 2033

Vastuorganisaatiot

Maka_Like

Kanslia

Rya

Toimenpiteen luokka

Ajoneuvoteknologian muutokset

Yhteyshenkilöt

Juha Hietanen
liikenneinsinööri
Liikennejärjestelmä

[Yhteystiedot](#)

Suvi Haaparanta
ympäristötarkastaja
Ympäristöpalvelut

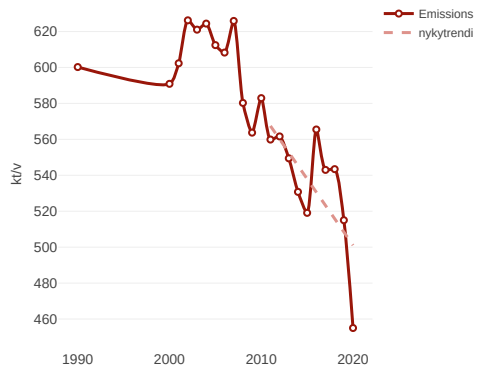
[Yhteystiedot](#)

Karoliina Isoaho
ympäristötarkastaja
Ympäristöpalvelut

[Yhteystiedot](#)

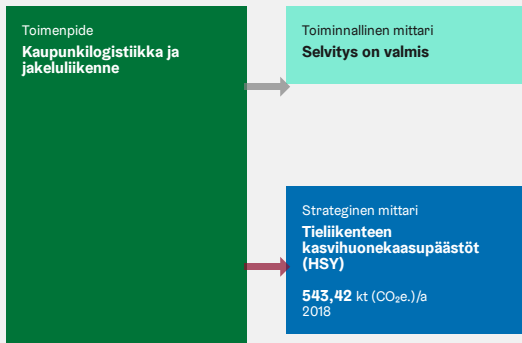
Tietoja päivitetty 01.12.2021

Tieliikenteen kasvihuonekaasupäästöt (HSY)

Liitty myös toimenpiteisiin: [10](#) [11](#) [15](#) [25](#) [28](#) | Mittarin tarkemmat tiedot →

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Liikenne / Ajoneuvoteknologian muutokset /

22. Bussikaluston päästöttömyyden edistäminen

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe **Toteutus** Valmis

Aikataulussa

Toimenpide tarkoittaa käytännössä, että HSL:n kilpailutuksissa vaaditaan liikennöitsijöiltä sähköbussseja ja biopolttoainetta. Toimenpide on tärkeä, koska sillä voidaan vähentää tehokkaasti sekä hiilidioksidipäästöjä että lähipäästöjä. HSL:n kilpailutusvaatimusten lisäksi liikennöitsijät voivat tarjota vaadittua enemmän sähköbussikalustoa tai muuta vähäpäästöistä kalustoa/polttoainetta.

Kaluston päästöt on huomioitu kilpailutuksissa jo pitkään siten, että vähäpäästöisestä kalustosta saa tarjoustarjouskierroksella lisäpisteitä. Lisäksi HSL toteuttaa vuosittain ympäristöbonusliikenteen, jolla hyvitetään hiilidioksi- ja lähipäästöjen vähenemä linja-autojen sopimusliikenteessä erikseen kilpailuttavalla ympäristöbonusella. HSL-liikenteen CO₂-päästöt ovat vähentyneet 49% vuosina 2010-2020.

Vuonna 2020 HSL-liikenteessä oli 60 sähköbussia ja käytetyistä polttoaineista 50 % oli biopolttoainetta.

Sähköbussien tilanne 12/2020 Ajossa on 60 sähköbussia, 08/2021 sopimusten mukaisesti ajossa on 169 sähköbussia

10 / 2021 ajossa on 168 sähköbussia

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

HSL jatkaa tavoitteidensa toteutusta esim. HSL:n tilaamasta bussikalustosta 10% on sähköbussseja vuonna 2022 ja 30 % vuonna 2025, HSL:n tilaamasta liikenteessä käytetystä polttoaineesta 90% biopolttoainetta vuonna 2020 (uusiutuvan sukupolven biodiesel ja biokaasu).

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

31.01.2021	<p>Ympäristöbonusta koskeva tarjouskilpailu Y11</p> <p>HSL on varannut ympäristöbonuskilpailun Y11 määrärahasi 01.02.2021 - 31.01.2022 yhteensä 1 893 819 € (+alv).</p> <p>Ympäristöbonuksen maksuperusteeksi kelpaavat vain HSL:n sopimusliikenteessä toteutettavat vaikutukset.</p> <p>Tarjouskilpailu ratkaistaan tammikuun 2021 aikana</p>
31.08.2021	<p>Bussiliikenteen kilpailukierros 50 "Ojanko"</p> <p>Kilpailukierros koskee 117 bussia, joista 50 vaaditaan sähköbussseina. Kilpailutuksen myötä saadaan ensimmäiset pitkät nivelsähköbussit liikenteeseen. Liikennöintisopimus käynnistyy elokuussa 2021.</p>

Mitä on tehty?

21.01.2020	<p>Ympäristöbonus Y10 tarjouskilpailu</p> <p>Y10 tarjouskilpailun hyväksyttävien toimenpiteiden kustannukset vuoden 2020 helmikuun alusta 2021 tammikuun loppuun saakka ovat yhteensä noin 2,7 miljoonaa euroa, joka maksetaan liikennöitsijälle bonuksena liikennöintikorvausten lisäksi.</p>
------------	---

Vaikutus

●●●● Merkittävä

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

HSL

Toimenpiteen luokka

Ajoneuvoteknologian muutokset

Yhteyshenkilöt

Reetta Koskela
liikennesuunnittelija
Helsingin seudun liikenne-
kuntayhtymä

[Yhteystiedot](#)

Markku Granholm
liikenneinsinööri
Liikenne- ja katusuunnittelu

[Yhteystiedot](#)

Petri Saari
kalustoinsinööri
Helsingin seudun liikenne-
kuntayhtymä

[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 18.11.2021

	Tarjouskilpailussa hyväksytään parhaat esitetyistä toimenpiteistä kustannustehokkuuden mukaisessa järjestyksessä, kunnes kokonaiskustannus vastaa ympäristöbonukselle osoitettua vuotuista määrärahaa. Näin esitetty bonusmalli on mahdollisimman teknologianeutraali ja asettaa erilaiset päästöjä vähentävät toimenpiteet suoraan vertailukelpoiseksi.
✓ 23.10.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus
✓ 16.10.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu
✓ 27.11.2018	<p>Ensimmäinen bussiliikenteen tarjouskilpailu jossa vaadittiin sähköbussuja</p> <p>Ensimmäinen bussiliikenteen tarjouskilpailu, jossa vaadittiin sähköbussuja. 30 uutta täyssähköbussia elokuussa 2019 ja helmikuussa 2020 sähköbussien määrä lisääntyy vielä viidellä täyssähköisellä bussilla. Sähköbussuja saatiin enemmän kuin tarjouskilpailussa vaadittiin.</p>
✓ 31.10.2018	<p>Ympäristöbonusta koskeva tarjouskilpailu Y9</p> <p>Ympäristöbonuksen bonusperusteena ovat uudet toimenpiteet, jotka ylittävät voimassaolevien sopimusten ja tarjousten mukaiset sitoumukset ja joista liikennöitsijät antavat erilliset tiedot. Ympäristöbonusmallissa huomioidaan sekä hiilidioksidin että haitallisten lähipäästöjen vähentäminen direktiivissä 2009/33/EY määriteltyjen haitta-arvojen mukaisesti. Tähän mennessä (v 2012-2018) ympäristöbonuksia on maksettu liikennöitsijöille yhteensä noin 6 miljoonaa euroa.</p>

Mittarit

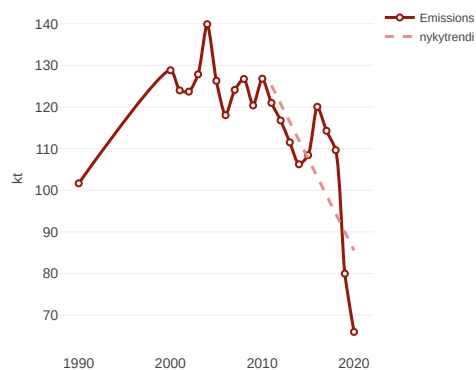
Osuus kilpailutettavasta bussiliikennekalustosta, jossa vaaditaan sähköbussuja

[Mittarin tarkemmat tiedot →](#)

Osuus kilpailutettavasta bussiliikennekalustosta, jossa vaaditaan biopolttoaineiden käyttöä

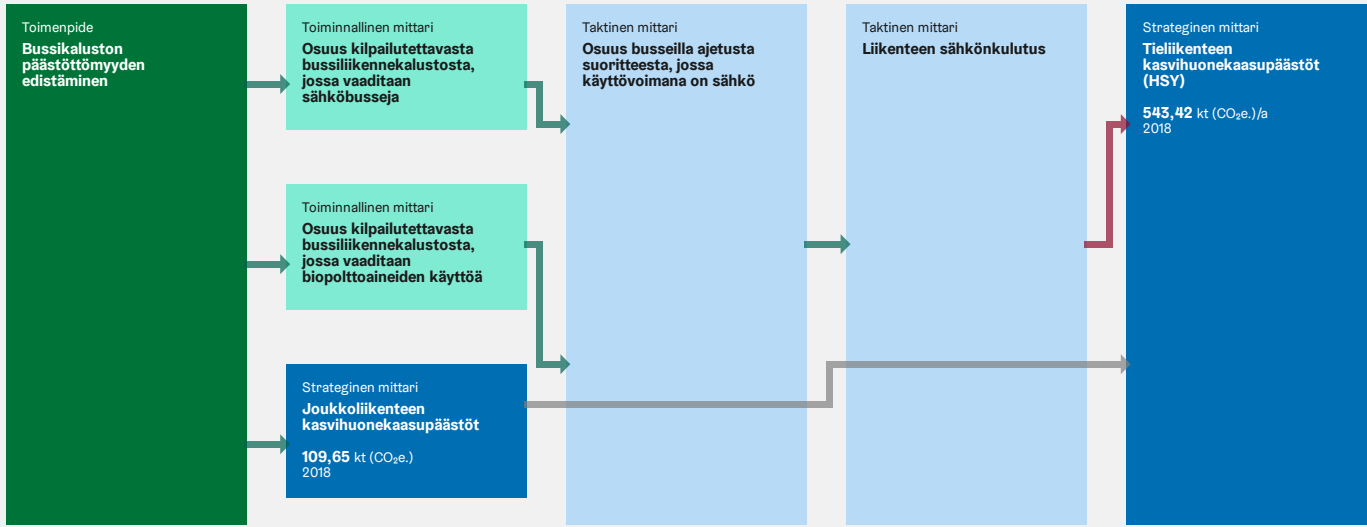
[Mittarin tarkemmat tiedot →](#)

Joukkoliikenteen kasvihuonekaasupäästöt

Liitty myös toimenpiteisiin: [17](#) | [Mittarin tarkemmat tiedot →](#)

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Liikenne / Ajoneuvoteknologian muutokset /

23. Bussien latausinfra

Eteneminen

Ei aloitettu	Käynnistysvaihe	Toteutus	Valmis

Valmis

Tarkennus: Eiraa, Munkkivuori, Kannelmäki ja Myyrmäki käytönikäinen lataus on käytössä. Eiran lataus on HSL/HKL järjestämä, Munkkivuoro, Kannelmäki ja Myyrmäki on bussiopeaattorin Nobinan järjestämä.

Toimenpide on osa Helsingin seudun liikenne–kuntayhtymän (HSL) bussiliikenteen kilpailuttamisohjelmaa.

Joukkoliikenteen hiilidioksidipäästöjen vähentämiseksi bussiliikenteen kalustoa uudistetaan kasvavalla määrällä sähkökäyttöisiä ajoneuvoja. HSL:n tavoitteena on sähköistää 30 % bussiliikenteestään vuoteen 2025 mennessä. Sähköbussien käyttöönotto edellyttää latausasemia reittien päätepysäkeillä. Latausinfrastruktuuri toteutetaan yhteistyössä HSL:n, HKL:n, Helenin, Helsingin kaupungin ja liikenteenharjoittajien kesken.

Helsingin alueella on vuoteen 2019 mennessä toteutettu bussien latausasemat Rautatientorille, Hakaniemeen, Ruskeasuolle, Koskelaan, Malminkartanoon ja Vuosaareen.

Syksystä 2021 alkaen on linjat 18 ja 39 suunniteltu muutettavaksi sähkönivelbusseilla ajettaviksi runkolinjoiksi. Tällöin myös linjojen numerointi muuttuu: linja 20 (Eira – Kamppi – Munkkivuori) ja linja 30 (Eira – Kamppi – Munkkivuori – Malminkartano – Myyrmäki). Haagan aluetta palveleva uusittu linjasto otetaan myös käyttöön elokuussa 2021. Tällöin perustetaan uusi Haagaa ja Kannelmäkeä palvelevaa runkolinjaa 40, jota myös liikennöidään nivelsähköbusseilla.

Tämän muutoksen mahdollistamiseksi tarvitaan uudet latausasemat sähköbussilinjojen päätepysäkeille Eiraan, Munkkivuoreen, Kannelmäkeen ja Myyrmäkeen.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Toteutetaan bussien latausinfraan laajentamista osana bussiliikenteen kilpailuttamisohjelmaa

(Hiilineutraali Helsinki 2035-toimenpideohjelmasta)

Vaikutus

●●●● Kohtalainen

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

HSL HKL Helen

Helen Sähköverkko Oy

Toimenpiteen luokka

Ajoneuvoteknologian muutokset

Yhteyshenkilöt

Reetta Koskela

liikennesuunnittelija
Helsingin seudun liikenne-
kuntayhtymä

[Yhteyshenkilöt](#)

Petri Saari

kalustoinsinööri
Helsingin seudun liikenne-
kuntayhtymä

[Yhteyshenkilöt](#)

Markku Granholm

liikenneinsinööri
Liikenne- ja katusuunnittelu

[Yhteyshenkilöt](#)

Tietoja päivitetty 21.10.2021

Tehtävät

Ei tekemättömiä tehtäviä

Mitä on tehty?

✓ 16.08.2021	<p>Liikenne sähkönivelbusseilla aloitetaan uusilla runkolinjoilla 20, 30 ja 40</p> <p><i>Uusia runkolinjoja 20, 30 ja 40 tullaan liikennöimään yhteensä 40 vähintään 45-paikkaisella sähkökäyttöisellä täysmatalalla nivelbussilla. Tässä yhteydessä myös linjoille 14, 24, 37, 41 ja 42 tulee yhteensä 18 kappaletta sähköbusseja, joissa on vähintään 31 paikkaa. Lisäksi jälkimmäisille linjoille tulee yhteensä kymmenen vähintään 39-paikkaista euro 6-päästöloukan dieselbussia, jotka kulkevat uusiutuvalla dieselillä.</i></p> <p>Liikennöinti sähkönivelbusseilla käynnistyi talviaikataulukauden alussa 16.8.2021.</p>
✓ 15.07.2021	<p>Latausasemien rakentaminen</p> <p><i>Rakennetaan latausasemat kevään ja kesän 2021 aikana. Suoritetaan latausasemien yhteiskäyttöttestaukset bussikaluston kanssa ennen liikenteen aloitusta. (HKL, HSL, KYMP, Destia, Nobina)</i></p> <p>Eiran, Munkkivuoren ja Kannelmäen latausasemat ovat valmistuneet.</p>

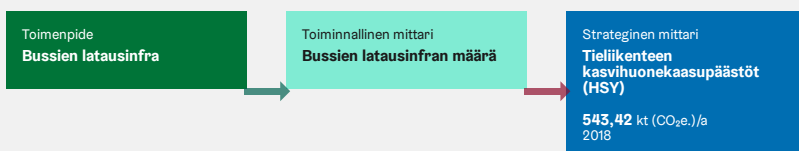
✓ 10.05.2021	<p>Latausasemien suunnittelu</p> <p>Suunnitellaan latausasemat yksityiskohtaisesti niihin kohteisiin, jotka tarvitaan sähköbussiliikenteen käynnistyessä syksyllä 2021. Latausasemat tarvitaan Helsingin alueella Eiraan, Munkkivuoreen ja Kannelmäkeen. Haetaan rakennusluvut latausmastoille ja latauslaitteiden suojarakennuksille. (HKL, HSL, KYMP, Destia, Nobina)</p> <p>Suunnitelmat on tehty. Rakennusluvut on saatu kaikkiin kohteisiin.</p>
✓ 02.07.2020	<p>Tarjouskilpailun ratkaisu</p> <p>Vertaillaan saadut tarjoukset ja valitaan tarjouskilpailun perusteella uusien sähköbussilinjojen liikenteenharjoittaja. (HSL)</p> <p>Tarjouskilpailun voitti Nobina Oy. Kilpailukohteen liikenne tullaan hoitamaan 58 sähköbussin lisäksi kymmenellä vähintään euro 6 -päästöluokan dieselbussilla, jotka kulkevat uusiutuvalla dieselillä.</p>
✓ 11.02.2020	<p>Sähköbussilinjojen liikennöinnin tarjouspyyntö</p> <p>Laaditaan sähköbusseilla ajettavien linjojen liikennöinnin tarjouspyynnöt ja järjestetään tarjouskilpailu. (HSL)</p> <p>HSL:n hallitus päätti kokouksessaan 11.2.2020 järjestää bussiliikenteen tarjouskilpailun linjoille, joiden nykyiset liikennöintisopimukset päättyvät elokuussa 2021. HSL:n hallitus päätti kokouksessaan 14.4.2020 muuttaa tarjouspyynnön sisältöä liikennöinnin ja kalustovaatimusten osalta.</p> <p>Tarjouskilpailukierroksen liikennöintiin tarvitaan 68 matalalattaisia kaupunkilinja-autoa. Näistä 58 tulee olla sähkökäyttöisiä, 10 auton osalta käyttövoimaksi ei edellytetä sähköä.</p> <p>Linjojen 18 (Eira – Kamppi – Munkkivuori), 39 (Eira – Kamppi – Munkkivuori – Malminkartano – Myyrmäki) ja 40 (Elielinakio – Kannelmäki) liikennöintiin tarvitaan 40 sähkökäyttöistä nivellinja-autoa, joissa on vähintään 45 istumapaikkaa.</p> <p>Linjoja 14 (Kamppi – Pajamäki), 24 (Kamppi – Seurasaaari), 37 (Kamppi – Myyrmäki), 41 (Kamppi – Etelä-Haaga – Pohjois-Haagan asema) ja 42 (Kamppi – Maununneva – Kannelmäki) tulee liikennöidä kaksiakselisilla busseilla.</p> <p>Tällä tarjouskilpailulla kilpailutettavan liikenteen osuus on noin 5,3 % HSL:n tilaaman bussiliikenteen automäärästä ja 5,4 % linjakilometreistä.</p>
✓ 10.01.2020	<p>Latausasemien toteutettavuuden selvittäminen</p> <p>Selvitetään mahdollisuudet rakentaa latausasemia pääte pysäkeille ja tehdään alustavat yleispiirteiset layout-suunnitelmat latausratkaisuista. (KYMP, HSL)</p>
✓ 08.11.2019	<p>Toimenpiteestä on tilannekuvaus</p>
✓ 16.10.2019	<p>Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu</p>

Mittarit

Bussien latausinfra määrä

Mittarin tarkemmat tiedot →

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Liikenne / Sataman päästöjen vähentäminen /

24. Hiilineutraali Satama 2035 -toimenpideohjelma

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe Toteutus Valmis

Aikataulussa

Helsingin satama valmistelelee Hiilineutraali Satama 2035-ohjelmaa, joka käsitellään sataman hallituksessa lokakuussa 2019. Ohjelman tavoitteena on vähentää satama-alueen päästöjä 30% vuoden 2015 tasosta vuoteen 2035 mennessä.

50 toimenpiteen "["Hiilineutraali Satama 2035"-ohjelma](#) on luotu ja hyväksytty lokakuussa.

Päästövähennystavoite vuoteen 2035 luotu:

Koko satama-alueen CO2 eq päästöt yhteensä -32%

Alusliikenne -25%

Kumipyöräliikenne -60%

Työkoneliikenne -60%

Sataman omat -100%

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Helsingin Satama laatii Hiilineutraali Satama 2035 -toimenpideohjelman, joka sisältäisi mm. seuraavia toimenpiteitä:

- Neljän vuoden välein tehtävät energiatehokkuuslain mukaiset energiakatselmuksot, joissa selvitetään yhtiön energiankulutusprofiili sähkön ja lämmön osalta ja tunnistetaan uudet energiansäästömahdollisuudet
- Ympäristökriteerien käyttö Sataman kone/ajoneuvokaluston uusimisen yhteydessä
- Vähäpäästöisempien (kuten biokaasu ja LNG) polttoaineiden bunkrauksen mahdollistaminen eri satamanosissa mm. selvitysten, viranomaisneuvottelujen (Trafi) ja ohjeistuksen kautta
- Maasähkön käyttöönoton edistäminen tarvekartoituksin ja tarvittaessa maasähköliityntöjä lisäämällä
- Mahdollinen tuki ympäristötoimia tekeville laivayhtiöille, esim. alennetut satamamaksut
- Mahdollistetaan lastiysikköä kohti energiatehokkaampien ja vähäpäästöisempien alusten käynti ja kiinnittyminen Vuosaaren satamassa

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

31.03.2022	Sataman kokonaispäästöjen raportointi edellisen vuoden osalta
31.03.2023	Sataman kokonaispäästöjen raportointi edellisen vuoden osalta
31.03.2024	Sataman kokonaispäästöjen raportointi edellisen vuoden osalta
31.03.2025	Sataman kokonaispäästöjen raportointi edellisen vuoden osalta

Mitä on tehty?

✓ 09.08.2021	Sataman kokonaispäästöjen raportointi edellisen vuoden osalta
✓ 02.04.2020	Sataman kokonaispäästöjen raportointi edellisen vuoden osalta

Vaikutus

●●●● Kohtalainen

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

Satama

Toimenpiteen luokka

Sataman päästöjen vähentäminen

Yhteyshenkilöt

Andreas Slotte
kestävän kehityksen päällikkö
Helsingin Satama Oy

[Yhteystiedot](#)

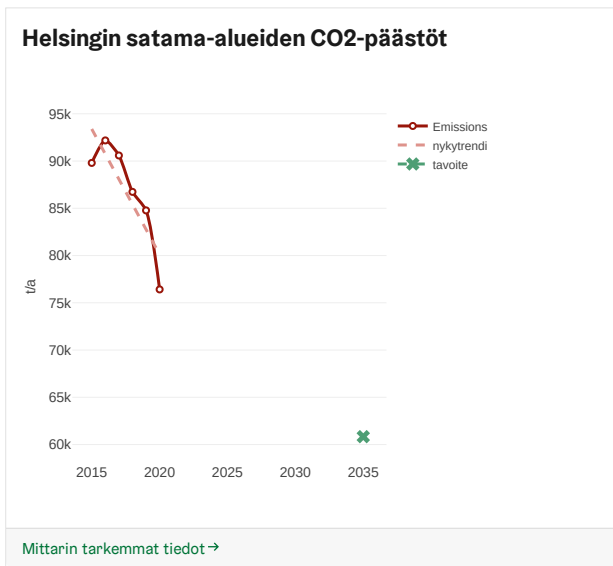
Anton Airas
Helsingin Satama Oy

[Yhteystiedot](#)

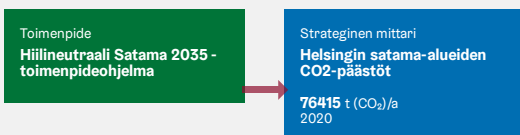
Tietoja päivitetty 09.08.2021

osalta	
✓ 24.10.2019	<p>Ohjelman tietojen päivittäminen</p> <p>50 toimenpiteen "Hiilineutraali Satama 2035"-ohjelma luotu ja hyväksytty lokakuussa 2019.</p> <p>Päästövähennystavoite vuoteen 2035 luotu:</p> <ul style="list-style-type: none"> Koko satama-alueen CO2 eq päästöt -32% Alusliikenne -25% Kumipyöräliikenne -60% Työkoneliikenne -60% Sataman omat -100%
✓ 23.10.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus
✓ 05.09.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valitaan

Mittarit

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

25. Länsisataman liikenteen sujuvoittaminen

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe Toteutus Valmis

Aikataulussa

Yleistä tietoa Jätkäsaaren liikkeyhteyksien kehittämisestä löytyy [täältä](#).

25.1. Jätkäsaaren joukkoliikenneyhteyksien parantamiseksi rakennetaan raitioliikenteen kääntöpaikka ja Atlantinsilta.

Jätkäsaareen on rakenteilla koko aluetta kiertävä silmukkamainen raitioliikenneverkko, mikä parantaa alueen saavutettavuutta julkisilla liikennevälineillä.

[Atlantinsilta](#) on uusi silta, jota pitkin Atlantinkatu ylittää rakennettavan Ahdinaltaan muodostaen yhteyden Melkinlaiturilta Tyynenmerenkadulle. Atlantinsillan ylittävä Atlantinkatu on alueellinen kokooajakatu, joka palvelee ajoneuvo- ja raitioliikennettä sekä kävelyä ja pyöräilyä.

Sillan keskiosaan rakennetaan korotettu raitiotien kiskoalue. Raitiotien molemmin puolin rakennetaan ajoradat, joiden ulkopuolelle rakennetaan erotuskaistat, yksisuuntaiset pyörätiet sekä jalkakäytävät. Pyörätiet erotetaan jalkakäytävästä tasoerolla.

Raitioliikenteen kääntöpaikka ja Atlantinsilta valmistuvat arviolta vuonna 2025.

25.2 Länsilinkin liikennesuunnitelman toteutus (EI TOTEUTETA)

Kaupunkiympäristölautakunta päätti 14.1.2020, että suunnitelmaa ei toteuta. https://www.hel.fi/helsinki/fi/kaupunki-ja-hallinto/paatoksenteko/autakunnat-ja-johtokunnat/kaupunkiymparisto-asiakirja?year=2020&ls=11&doc=Kymp_2020-01-14_Kylk_1_Pk (§ 4 Asia/4)

Ruuhkia Mechelininkadulla ja Jätkäsaareessa helpotetaan uusimalla Ruoholahdensilta ja rakentamalla sillalle uusi ramppi. Rampille ohjattaisiin kaikki autot, jotka matkaavat etelästä pitkin Mechelininkatua Länsiväylälle. Liikennesuunnitelma antaa lisää väljyyttä myös raitiovaunuille ja pohjoisesta Länsiväylälle saapuvalla liikenteelle.

Länsilinkin uusi liikennesuunnitelma lyhentää raskaan liikenteen matka-aikaa 40% Länsisataman ja Länsiväylän välillä.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Sujuvoitetaan Länsisataman liikennettä sataman ja Länsiväylän välillä (Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Ei tekemättömiä tehtäviä

Mitä on tehty?

✓ 19.12.2019	Länsilinkin yleissuunnitelma valmis Länsilinkin yleissuunnitelma on valmistunut päätöksentekoon. Päätösehdotus valmisteltu kaupunkiympäristölautakunnan kokoukseen 10.12.2019, jossa se jätettiin pöydälle 14.1.2020 kokoukseen. Kaupunkiympäristölautakunta päätti, että suunnitelmaa ei toteuta. https://www.hel.fi/helsinki/fi/kaupunki-ja-hallinto/paatoksenteko/autakunnat-ja-johtokunnat/kaupunkiymparisto-asiakirja?year=2020&ls=11&doc=Kymp_2020-01-14_Kylk_1_Pk (§ 4 Asia/4)
--------------	--

Vaikutus

● ● ● ● ● Ei ole arvioitu

Aikajänne

Päästöluokat

Vastuuorganisaatiot

Maka_Like Elo Satama Ary

Päästöluokka

Välttämät päästöt

Toimenpiteen luokka

Sataman päästöjen vähentäminen

Yhteyshenkilöt

Reetta Putkonen
liikenne- ja katusuunnittelupäällikkö
Helsingin kaupunki

[Yhteystiedot](#)

Anton Airas
Helsingin Satama Oy

[Yhteystiedot](#)

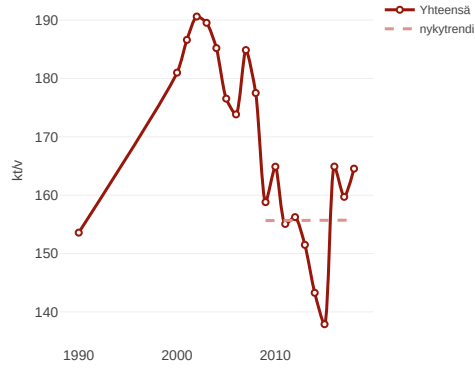
Tietoja päivitetty 07.12.2020

Mittarit

Jätkäsaaren infra sovitun mukaisesti valmiina

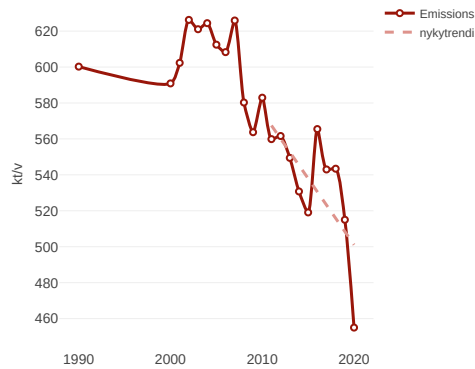
Mittarin tarkemmat tiedot →

Raskaan liikenteen kasvihuonekaasupäästöt

Mittarin tarkemmat tiedot →

Tieliikenteen kasvihuonekaasupäästöt (HSY)

Liitty myös toimenpiteisiin: 10 11 15 21 28 | Mittarin tarkemmat tiedot →

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

26. Älykkään liikkumisen palvelut

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe Toteutus Valmis

Aikataulussa

Jätkäsaari Mobility Lab -hanke toimii älyliikenteen innovaatioalustana ja sitä hyödyntävien uusien liikenneratkaisujen kehittämisohjelmalla. Tarkoituksena on Jätkäsaaren aluekehityksen yhteydessä:

- tukea ja edesauttaa älykkään liikenteen kokeiluita ja uusien innovaatioiden testausta, todentamista ja referenssien luomista niiden skaalaamiseksi ja yritysten liiketoiminnan tukemiseksi,
- saada asukkaille ja muille käyttäjille parempia palveluita, ja
- edistää liikenteen sujuvuuteen ja turvallisuuteen sekä ilmanlaatuun liittyvien ratkaisuiden löytämistä etenkin Jätkäsaaren alueella.

Kokeiluja, joita kaupunki edistää, ovat esimerkiksi paremman liikenteen tilannekuvaviedon tuottaminen ja hyödyntäminen etenkin Länsisataman alueella sekä uuden datan mahdollisuuksien selvittäminen mm. tekoälypohjaiseen liikennevalojen optimointiin.

Mobility Lab-hanke loppuu vuoden 2021 lopussa ja sen seurannasta vastaa oma projektiryhmä. Lisätietoja Mobility Lab-hankkeesta löytyy täältä: <https://mobilitylab.hel.fi/>

Osa kokeiluista voi tukea myös kestävästä liikkumisesta tavoitteita ja siten vähentää liikenteen kasvihuonekaasupäästöjä

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Kaupunki toimii testialustana älykkään liikkumisen palveluiden kehittämiselle ja ottaa käyttöön toimivimpia ratkaisuja

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Vaikutus

● ● ● ● ● Ei ole arvioitu

Aikajänne

Päästöluokat

Vastuuorganisaatiot

Elo FVH Smart & Clean -säätö

Päästöluokka

Välttämättömät päästöt

Toimenpiteen luokka

Uudet liikkumispalvelut ja liikkumisen ohjaus

Yhteyshenkilöt

Juho Kostiainen
Helsingin kaupunki

[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 24.02.2020

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

30.11.2020	Hankkeen toteuman väliraportointi Raportoidaan kestävästä liikenteestä tavoitteita tukevien kokeilujen lukumäärä
31.01.2022	Hankkeen loppuraportointi Hanke päättyy vuonna 2021 Raportoidaan kestävästä liikenteestä tavoitteita tukevien kokeilujen lukumäärä

Mitä on tehty?

✓ 23.10.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus
✓ 23.10.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

[← Edellinen](#) | [Seuraava →](#)[Liikenne](#) / [Uudet liikkumispalvelut ja liikkumisen ohjaus](#) /

27. Uudet liikkumispalvelut

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe **Toteutus** Valmis

Valmis

Tarkennus: Vuoden 2022 alusta lähtien toiminta työ jatkuu Mobility Data Lab -hankkeessa, josta vastaavat Juho Kostiainen (ELO) ja Janne Rinne /Forum Virium Helsinki). Hankkeen toiminta ja tulokset jäsentyvät kolmen päätavoitteen kautta: - Tavoite 1. Kyvykäs ekosysteemi: Hanke tavoittaa osallistaa laajan joukon yrityksiä. Syntyy monitoimijainen ekosysteemi ja kehitysytteisö, joka käynnistää uusia TKI-yhteistyöhankkeita hyödyntäen liikenteen digitaalista kaksosta, tietomalleja ja dataa. - Tavoite 2. Digikaksosen hyödynnettävyys: Tietoaineistoja täydennetään ja tuodaan rajapintojen ja työkalujen avulla yritysten käyttöön. Monet yritykset käyttävät dataa ja liikenteen digitaalisen kaksosta, jonka avulla syntyy uusia integraatioita ja datatuotteita. Kv-yhteistyön avulla varmistetaan palveluiden skaalautuminen ulkomaille. - Tavoite 3. Toimiva älyliikenteen kokeilualusta: Hanke tarjoaa yrityksille laadukkaat puitteet kokeiluille ja tukee niiden toteutusta. Kokeilut tuottavat yrityksille oppeja tuotekehitykseen sekä näkyvyyttä ja referenssejä uusille innovaatioille. Tavoite on, että puolet hankkeen kokeiluista johtaa jatkokehitykseen, kaupallistamiseen tai muuhun TKI-yhteistyöhön.

JATKUVA TOIMENPIDE

Kaupunki tukee erilaisten liikkumispalveluiden tuloa:

- Jatketaan datan avaamista ja kehitetään avoimen datan markkinointia
- Laaditaan selvitys lisäkeinoista, joilla kaupunki voi edistää uusien liikkumispalveluiden yleistymistä ja varautua niiden vaikutuksiin
- Selvitetään kyyninjakopalveluiden kohdistamista alueille, joissa joukkoliikenteen palvelutaso on heikko
- Selvitetään kaupungin maksamien kyytien kehittämistä osana kyyninjakopalveluita

Yhtenä konkreettisena liikkumispalveluiden kokeiluna toteutetaan Jätkäsaari Mobility Lab-hanketta.

Jätkäsaari Mobility Lab -hanke toimii älyliikenteen innovaatioalustana ja sitä hyödyntävien uusien liikennetransporttien kehittämissuunnitelmana. Tarkoituksena on Jätkäsaaren aluekehityksen yhteydessä:

- tukea ja edesauttaa älykkään liikenteen kokeiluita ja uusien innovaatioiden testausta, todentamista ja referenssien luomista niiden skaalaamiseksi ja yritysten liiketoiminnan tukemiseksi,
- saada asukkaille ja muille käyttäjille parempia palveluita, ja
- edistää liikenteen sujuvuuteen ja turvallisuuteen sekä ilmanlaatuun liittyvien ratkaisuiden löytämistä etenkin Jätkäsaaren alueella.

Kokeiluja, joita kaupunki edistää, ovat esimerkiksi paremman liikenteen tilannekuvatiedon tuottaminen ja hyödyntäminen etenkin Länsisataman alueella sekä uuden datan mahdollisuuksien selvittäminen mm. tekoälypohjaiseen liikennevalojen optimointiin.

Mobility Lab-hanke loppuu vuoden 2021 lopussa ja sen seurannasta vastaa oma projektiryhmä. Lisätietoja Mobility Lab-hankkeesta ja siihen liittyvistä kokeiluista sekä projekteista löytyy täältä: <https://mobilitylab.hel.fi/>

Osa kokeiluista voi tukea myös kestävästä liikkumisesta tavoitteita ja siten vähentää liikenteen kasvihuonekaasupäästöjä

Vuoden 2022 alusta lähtien toiminta työ jatkuu Mobility Data Lab -hankkeessa, josta vastaavat Juho Kostiainen (ELO) ja Janne Rinne /Forum Virium Helsinki). Hankkeen toiminta ja tulokset jäsentyvät kolmen päätavoitteen kautta: - Tavoite 1. Kyvykäs ekosysteemi: Hanke tavoittaa osallistaa laajan joukon yrityksiä. Syntyy monitoimijainen ekosysteemi ja kehitysytteisö, joka käynnistää uusia TKI-yhteistyöhankkeita hyödyntäen liikenteen digitaalista kaksosta, tietomalleja ja dataa. - Tavoite 2. Digikaksosen hyödynnettävyys: Tietoaineistoja täydennetään ja tuodaan rajapintojen ja työkalujen avulla yritysten käyttöön. Monet yritykset käyttävät dataa ja liikenteen digitaalisen kaksosta, jonka avulla syntyy uusia integraatioita ja datatuotteita. Kv-yhteistyön avulla varmistetaan palveluiden skaalautuminen ulkomaille. - Tavoite 3. Toimiva älyliikenteen kokeilualusta: Hanke tarjoaa yrityksille laadukkaat puitteet kokeiluille ja tukee niiden toteutusta. Kokeilut tuottavat yrityksille oppeja tuotekehitykseen sekä näkyvyyttä ja referenssejä uusille innovaatioille. Tavoite on, että puolet hankkeen kokeiluista johtaa jatkokehitykseen, kaupallistamiseen tai muuhun TKI-yhteistyöhön.

Virallinen kuvaus

[Toimenpideohjelman mukaan](#)

Vaikutus

Ei ole arvioitu

Valmistumisaste

100% valmis

Valmis

Aikajänne

Vastuorganisaatiot

Maka Rya Kanslia HSL

FVH

Toimenpiteen luokka

Uudet liikkumispalvelut ja liikkumisen ohjaus

Yhteyshenkilöt

Mikko Lehtonen
liikenneinsinööri
Helsingin kaupunki[Yhteystiedot](#)**Juho Kostiainen**
Helsingin kaupunki[Yhteystiedot](#)**Jonas Kurtto**
liikenneinsinööri
Liikenne- ja katusuunnittelu[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 03.12.2021

- . Kaupunki tukee erilaisten liikkumispalveluiden tuloa:
- Jatketaan datan avaamista ja kehitetään avoimen datan markkinointia
- Laaditaan selvitys lisäkeinoista, joilla kaupunki voi edistää uusien liikkumispalveluiden yleistymistä ja varautua niiden vaikutuksiin
- Servitetaan kyydinjakopalveluiden kohdistamista alueille, joissa joukkoliikenteen palvelutaso on heikko
- Servitetaan kaupungin maksamien kyytien kehittämistä osana kyydinjakopalveluita (Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Yhdistetyt toimenpiteet

26 Kaupunki toimii testialustana älykkään liikkumisen palveluiden kehittämiselle ja ottaa käyttöön toimivimpia ratkaisuja

Tehtävät

Ei tekemättömiä tehtäviä

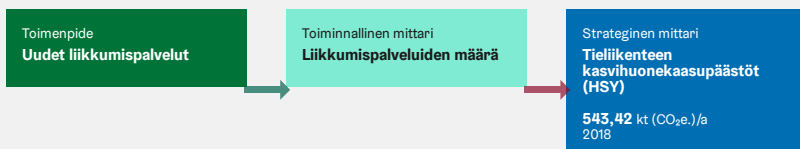
Mitä on tehty?

✓ 03.12.2021	Hanke päättyy 2021 lopussa Jätkäsaari Mobility Lab -hanke päättyy vuoden 2021 lopussa. Tehtävät jatkuvat vuoden 2022 alussa Mobility Data Lab -hankkeessa.
✓ 19.02.2020	Toimenpiteestä on tilannekuvaus
✓ 23.10.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu "Liikkumisdatan ja aineiston haltuunotto" (LIDO) -projekti käynnistettiin osana "Helsingin älyliikenteen kehittämisohjelma 2030" -hanketta.

Mittarit

Liikkumispalveluiden määrä
Mittarin tarkemmat tiedot →

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Liikenne / Uudet liikkumispalvelut ja liikkumisen ohjaus /

28. Älyliikenne Helsingissä - toimenpideohjelma

Eteneminen

Ei aloitettu	Käynnistysvaihe	Toteutus	Valmis
--------------	-----------------	----------	--------

Valmis

Tarkennus: Älyliikenne on laaja keinovalikoima, jolla edistetään Helsingin liikkumiselle ja liikennejärjestelmälle asetettuja strategisia tavoitteita. Liikenteen informaatioon liittyviksi toimenpidekokonaisuuksiksi valittiin 1) liikennetiedon keruun kehittäminen ja 2) tilannekuvan sekä seuranta- ja tilastokuvan kehittäminen. Liikenteen hallinnan osalta toimenpidekokonaisuusiksi valittiin 3) vuorovaikutteinen ja yhteistoiminnallinen liikenteen hallinta, 4) liikennevalo-ohjauksen kehittäminen sekä 5) taloudelliset ohjaukskeinot. Liikenteen automaatioon liittyviksi toimenpidekokonaisuusiksi valittiin 6) automaatiota hyödyntävä julkisen liikenteen järjestelmä sekä 7) fyysisen ja digitaalisen infrastruktuurin kehittäminen automaattiliikenteelle. Liikenteen informaation toimenpidekokonaisuuteen liittyen Helsingin kaupungin asiantuntijoiden liikennetietoon liittyviä ongelmia ja tarpeita selvitettiin. Suurin ongelma on se, että liikennetieto ja -data eivät ole yhdessä paikassa eikä tieto niiden saatavuudesta liiku käyttäjien välillä. Tietoon on vaikea päästä käsiksi, vaikka sen olemassa olosta tiedetään. Keskeiseksi ratkaisuksi havaittuihin ongelmiin ja tarpeisiin nähtiin liikenteen avoimen tiedonkeruu- ja jakelualustan toteuttaminen. Tärkeänä ratkaisuna pidettiin myös wiki-tietolähteen käyttöönottoa. Wikin tarkoituksena on mahdollistaa liikennedataan liittyvien kokemusten, arviointien ja vertailujen jakaminen. Olemassa olevat liikennetiedot kartoitettiin. Jatkuvaa tietoa kerätään kävelystä, pyöräilystä ja autoliikenteestä. Tällä hetkellä kolmesta tietolähteestä saadaan ajantasaisia tietoja avoimien rajapintojen kautta. Selkeä johtopäätös oli, että ajantasaisia tietolähteitä, jotka pystyvät olemaan avoimien rajapintojen kautta yhteydessä ympäristöönsä, tarvitaan lisää. Ajantasaisia liikennetietoja tarvitaan reaaliaikaisen tilannekuvan sekä tilasto- ja seurantakuvan toteuttamiseen. Erilaisiin teknologioihin perustuvia uusia datalähteitä kartoitetaan ja otetaan käyttöön. Reaaliaikaisen tiedonkeruu- ja jakelualustan toteuttamista pilotoitiin käytettävissä olevilla ajantasaisilla ja avoimilla liikennetiedoilla. Pilotissa todennettiin, että dataputket liikenteen laskentalaitteita kaupunkiyhteisen Azure-alustan kautta visualisointiin toimivat ja ovat lähes reaaliaikaisia. Pilotin tulokset raportoitiin. Pilotissa havaitut kehittämistarpeet liittyvät mm. tietomallihin, tiedostomuotoihin, laskentalaitteiden suuntatietoihin, metadataan ja aikaleimoihin. Vuoden 2021 alussa käynnistettiin "Liikenteen tilannekuvan konsultointi"-projekti, jonka tavoitteena on tukea älyliikenteen kehittämissuunnitelman toimeenpanoa erityisesti liikenteen tilannekuvaan liittyvien toimenpiteiden osalta. Työssä tehtäviä kokonaisuuksia ovat kaupungin tarpeiden ja uusien tietolähteiden määrittely, markkinoilla olevien tilannekuvaajärjestelmien ja Azuren tilastollisten työkalujen vertailu. Azure data-alustaan tallennettavan raakadatan hyödyntämiseen tarvitaan ohjelmisto ja työkalut reaaliaikaisen tilannekuvan sekä tilasto- ja seurantakuvan tuottamiseksi. Tavoitteena on tilannekuvaajärjestelmän hankkiminen ulkopuoliselta toimittajalta siten, että hankinta-asiakirjat valmistuvat 10/2021 ja sopimus toimittajan kanssa allekirjoitetaan 12/2021. Vuorovaikutteisen ja yhteistoiminnallisen liikenteen hallinnan esiselvitys käynnistettiin 3/2021 ja se päättyi 3/2022. Projekti toteutetaan seudullisena yhteistyönä; koordinaattorina toimii Fintraffic Tie Oy. Liikennevaloristeyten liittämistä keskusjärjestelmiin on jatkettu. Liikenteellisesti merkittävimmät ja viikaimmat risteykset priorisoidaan. Suunnittelu yli 20 vuotta vanhan OmniVue-liikennevalokeskusjärjestelmän korvaamiseksi uudella on käynnistetty. Taloudellisten ohjaukskeinojen edistämistä koordinoi HSL. Helsinki osallistuu työhön. Helsingissä on ollut useita automaattibussien kokeiluja. Automaattiliikenteen fyysisen ja digitaalisen infrastruktuurin kehittämistä ei ole voitu aloittaa, koska aihealue on edelleen kokeiluvaiheessa ja siihen liittyvät standardit ja käytännöt ovat puutteellisia.

[Älyliikenteen kehittämissuunnitelmassa](#) on tunnistettu älyliikenteen kehitystrendit sekä määritelty kehittämistavoitteet, niiden mittarit ja toimenpiteet sekä Helsingin kaupungin rooli älyliikenteen kehittämisessä. Kehittämissuunnitelman tavoitevuosi on 2030. Vuosille 2020-2024 ohjelmoitiin ja priorisoitiin toimenpiteet ja arvioitiin vaikutukset.

Älyliikenne on liikennejärjestelmän osa, joka kytkee liikkujat osaksi järjestelmää ja sen palveluja. Työssä määriteltiin painopistealueiksi 1) liikenteen informaatio, 2) liikenteen hallinta, 3) liikkumispalvelut ja 4) liikenteen automatisoiminen.

Toimenpideohjelman laatimisen taustaksi arvioitiin toimintaympäristön ja teknologian kehitysnäkymiä sekä tunnistettiin keskeisiä mahdollisuuksia ja riskejä, joihin kaupungin tulee reagoida.

Älyliikenteen visio vuodelle 2030 tiivistää ja kirkastaa tavoitetilan ja asiat, joihin Helsingin liikkumista ja liikennejärjestelmää kehitetään. Painopistealueita analysoitiin neljästä näkökulmasta, jotka ovat 1) liikennepoliittikka ja regulaatio, 2) hankkeet ja investoinnit, 3) toimijoiden roolit ja toimintamallit sekä 4) seuranta ja tutkimus. Tavoitetilan pohjalta hahmotellusta keinovalikoimasta valittiin seitsemän toimenpidekokonaisuutta, jotka toteutetaan vuosina 2020-2024.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Valmistellaan Älyliikenne Helsingissä -toimenpideohjelma (päivitys vuonna 2013 päätetystä toimenpideohjelmasta)

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Viimeisimmät päivitykset

Mikko Lehtonen

Vaikutus

● ● ● ● ● Ei ole arvioitu

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

Maka_Like

Toimenpiteen luokka

Uudet liikkumispalvelut ja liikkumisen ohjaus

Yhteyshenkilöt

Mikko Lehtonen
liikenneinsinööri
Helsingin kaupunki

[Yhteyshiedot](#)

Tietoja päivitetty 03.12.2021

Helsingin älyliikenteen kehittämisohjelman 2030 hyväksyminen kaupunkiympäristölautakunnassa

<https://dev.hel.fi/paatokset/asia/hel-2019-009181/>

Helsingin älyliikenteen kehittämisohjelman tilanne 2.12.2021

- Helsingin liikennetietojen tilanne- ja tilastokuvajärjestelmän toteuttaminen (LIDO-TIKU) –projekti käynnistyy vuoden 2022 alussa. Ohjausryhmän kokoonpano on selvillä ja aloituskokous pidetään 1/2022 alussa. LIDO-TIKU –projekti valmistuu vuoden 2024 loppuun mennessä.

- Tällä hetkellä liikennedatata kerätään useista lähteistä ja datat tallennetaan eri alustoille. LIDO-TIKU –projektin tuloksena saadaan käyttöön yhtenäinen alusta, johon tiedot kerätään ja josta ne ovat käytettävissä eri tarkoituksiin.

- Liikenteen tärkeimpien datalähteiden nykytilanne ja kehittämistavoitteet kuvataan nykyistä tarkemmin. Tärkeimmät datalähdetyöt projektoidaan. Nykyisten datalähteiden edelleen kehittäminen ja uusien datalähteiden käyttöönottoaminen on jatkuvaa työtä.

- Helsingin uuden pysäköintipolitiikan toteuttamista aletaan seurata niiltä osin kuin se liittyy älyliikenteeseen.

- Helsingissä on käynnissä kokeilu Telian anonymisoidun matkapuhelindatan käyttämisestä tietolähteenä ihmisten liikkumisesta. - Helsinki kokeilee Vianovan sähköpotkulautatapa palvelua.

- Länsisataman tilannekuva –projektiä jatketaan vuonna 2022, jos se on hankintateknisesti mahdollista. Tavoitteena vuoden 2022 jälkeen on saada datalähteistä tulevat tiedot kaupungin haltuun.

- Jätkäsaari Smart Junction –projektin tuottamat datalähteet valmistaudutaan ottamaan haltuun.

- Liikennevalodatan käyttöönotto datalähteenä jatkuu. Olennaisia jatkotoimenpiteitä ovat liikenne-määrädatojen vastaanottaminen toimittajan rajapinnasta ja paikkatietojen lisääminen datoihin.

- Datalähteiden julkisuus vaihtelee. Osa datoina voidaan jakaa avoimesti ja osa vain joillekin käyttäjille.

- LIHA 2.0 –projektin yhteydet LIDO-TIKU –projektiin täytyy tunnistaa. Olennaista on, että kaupalliset toimittajat pystyvät tulevaisuudessa liittymään LIDO-TIKU –alustaan.

- Valmistelu vanhan liikennevalokeskusjärjestelmän korvaamiseksi uudella on käynnistynyt ja sen toteutus tapahtuu vuosina 2022 - 2023. Uusi järjestelmä mahdollistaa nykyisten ominaisuuksien lisäksi mm. etuudet hälytysajoneuvoille.

- Liikenteen automaation tilanne päivitetään mm. automaattibussien kokeilujen osalta.

Tehtävät

Ei tekemättömiä tehtäviä

Mitä on tehty?

✓ 03.12.2021

Helsingin älyliikenteen kehittämisohjelman 2030 toimenpideohjelman 2020-2024 toteuttaminen

Tilanne- ja tilastokuvajärjestelmän alustava rakenne, toteuttamisen vaiheistus ja resurssien tarve esiteltiin infoasiana Kylkille 20.4. Alustava projektointi perustuu "Helsingin liikenteen tilannekuvan kehittäminen" -selvitykseen, jossa määritettiin kaupungin tarpeet, benchmarktiin tilannekuvajärjestelmien ja Azuren tilastollisten työkalujen ominaisuudet sekä projektoitiin alustavasti vaiheittainen tilanne- ja tilastokuvajärjestelmien kehittäminen. Selvitys valmistui huhtikuussa. Suositeltavana vaihtoehtona selvityksessä nähtiin kaupungin olemassa olevien kyvykkyyksien hyödyntämisen merkittävä osuus, jolloin valmiiden ulkopuolelta hankittavien palveluiden kokonaisuus jää pienempään rooliin. Kympp ICT osallistui työhön.

Muutostoin P1-esittely järjestettiin 21.5. Muutostoin puolsi hanketta ja esitti, että LIDO-TIKU kuuluu A-projektiluokkaan. Projektin kokonaisarkkitehtuurikatselmointi pidettiin 13.8.; LIDO-TIKU sai luvan edetä. Projektin käynnistämistä on jatkettu noudattaen Kymppin projektimallia, jonka mukaan projektille nimettiin ohjausryhmä sekä tehtiin resurssi- ja budjettivaraukset suunnitteluvaiheeseen. Mekan johtoryhmältä on pyydetty P1-päätöstä suunnitteluvaiheeseen siirtymisestä. Tavoitteena on saada projektin ohjausryhmältä P2-päätös toteutusvaiheeseen siirtymisestä vuoden 2022 alussa. Syksyllä 2021 käynnistettiin Forum Virium Helsingin kanssa työkokonaisuus, johon sisältyvät historia- ja reaaliaikadatojen harmonisointi, haltuunotto ja varastointi sekä analyysityökalujen käyttöliittymäkehitys. Hankkeelle on esitetty rahoitusta ICT:n irtaimen omaisuuden budjettiin ensi vuodelle.

- Liikenteen tärkeimpien datalähteiden nykytilanne ja kehittämistavoitteet kuvataan nykyistä tarkemmin. Tärkeimmät datalähdeytöt projektoidaan. Nykyisten datalähteiden edelleen kehittäminen ja uusien datalähteiden käyttöönotto on jatkuva työtä.
- Liikenteen datalähteiden tilanne selviää LIDO Wikistä. LIDO wiki on tarkoitettu kaupungin sisäiseen käyttöön. Käyttäjätunnukset saa Piia Hanhirovalta (Forum Virium) tai Suvi Vähä-Sipilältä (Forum Virium).
- Helsingin uuden pysäköintipolitiikan toteuttamista aletaan seurata niiltä osin kuin se liittyy älyliikenteeseen.
- Helsingissä on käynnissä kokeilu Telian anonymisoidun matkapuhelindatan käyttämisestä tietolähteenä ihmisten liikkumisesta.
- Helsinki kokeilee Vianovan sähköpotkulautatopalvelua.
- Länsisataman tilannekuva –projektiä jatketaan vuonna 2022, jos se on hankintateknisesti mahdollista. Tavoitteena vuoden 2022 jälkeen on saada datalähteistä tulevat tiedot kaupungin haltuun.
- Liikennevalodatan käyttöönotto datalähteenä jatkuu. Olennaisia jatkotoimenpiteitä ovat liikennemäärädatojen vastaanottaminen toimittajan rajapinnasta ja paikkatietojen lisääminen datoihin.
- Datalähteiden julkisuus vaihtelee. Osa datoista voidaan jakaa avoimesti ja osa vain joillekin käyttäjille.
- LIHA 2.0 –projektin yhteydet LIDO-TIKU –projektiin täytyy tunnistaa. Olennaista on, että kaupalliset toimittajat pystyvät tulevaisuudessa liittymään LIDO-TIKU –alustaan.
- Valmistelu vanhan liikennevalokeskusjärjestelmän korvaamiseksi uudella on käynnistynyt ja sen toteutus tapahtuu vuosina 2022 - 2023. Uusi järjestelmä mahdollistaa nykyisten ominaisuuksien lisäksi mm. etuudet hälytysajoneuvoille.
- Liikenteen automaation tilanne päivitetään mm. automaattibussien kokeilujen osalta.
- Jätkäsaari Smart Junction –projektin aikataulu päivitetään.

✓ 23.10.2019

Toimenpiteestä on tilannekuvaus

✓ 11.10.2019

Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu

✓ 17.09.2019

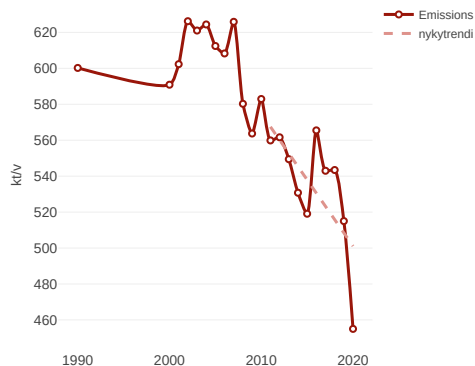
Helsingin älyliikenteen kehittämissuunnitelman 2030 hyväksyminen kaupunkiympäristöalutakunnassa
<https://dev.hel.fi/paatokset/asia/hel-2019-009181/>

Mittarit

Tehtävä on valmis

Liittyy myös toimenpiteisiin: 11 15 41 74 77 98 102 136 137 | Mittarin tarkemmat tiedot →

Tieliikenteen kasvihuonekaasupäästöt (HSY)

Liittyy myös toimenpiteisiin: 10 11 15 21 25 | Mittarin tarkemmat tiedot →

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

Toimenpide
Älyliikenne Helsingissä -
toimenpideohjelma

Toiminnallinen mittari
Tehtävä on valmis

Strateginen mittari
Tieliikenteen
kasvihuonekaasupäästöt
(HSY)

543,42 kt (CO₂e.)/a
2018

< Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide >

Toimenpiteet

[← Edellinen](#) | [Seuraava →](#)[Liikenne](#) / [Uudet liikkumispalvelut ja liikkumisen ohjaus](#) /

29. Kestävien liikkumismuotojen edistäminen viestinnällä

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe **Toteutus** Valmis

Aikataulussa

JATKUVA TOIMENPIDE

Kaupunki, HSL ja esimerkiksi Liikkumisohjelma tekevät kampanjointia ja viestintää kestävien liikkumismuotojen edistämiseksi osana perustyötään.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Tehdään kampanjointia ja viestintää kestävien liikkumismuotojen edistämiseksi (Hiilineutraali Helsinki 2035-toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

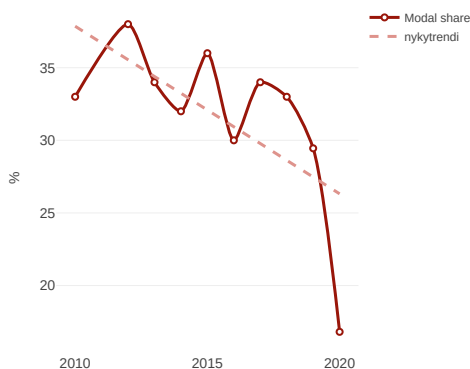
Ei tekemättömiä tehtäviä

Mitä on tehty?

- ✓ 23.10.2019 Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu
- ✓ 18.10.2019 Toimenpiteestä on tilannekuvaus

Mittarit

Joukkoliikenteen kulkumuoto-osuus

Liitty myös toimenpiteisiin: [50](#) | [Mittarin tarkemmat tiedot →](#)

Vaikutus

 Pieni

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

[Kanslia](#) [HSL](#) [Kymp_Viepa](#)

Toimenpiteen luokka

[Uudet liikkumispalvelut ja liikkumisen ohjaus](#)

Yhteyshenkilöt

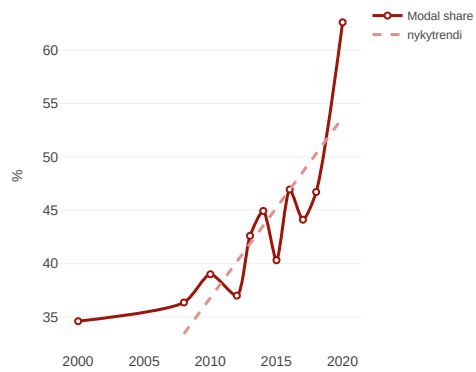

Anne Hämäläinen
Viestintäasiantuntija
Helsingin kaupunki

[Yhteystiedot](#)

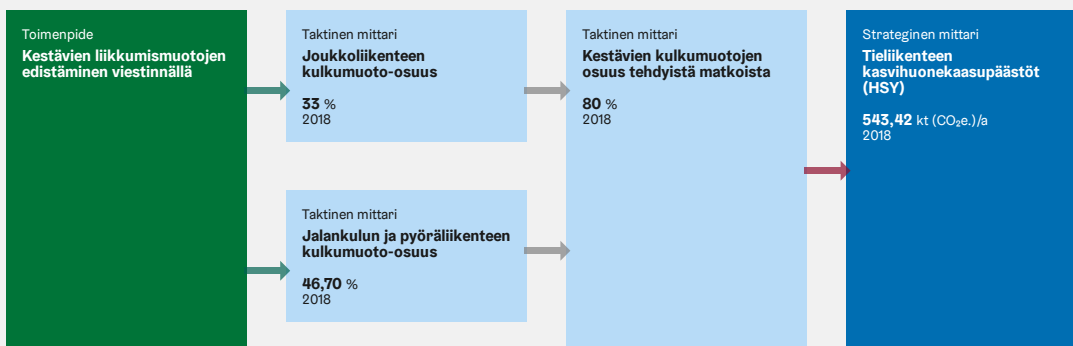
Tietoja päivitetty 19.01.2021

Jalankulun ja pyöräliikenteen kulkumuoto-osuus

Liitty myös toimenpiteisiin: [50](#) | [Mittarin tarkemmat tiedot ->](#)

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

[← Edellinen toimenpide](#)

[Seuraava toimenpide →](#)

Toimenpiteet

[← Edellinen](#) | [Seuraava →](#)[Liikenne](#) / [Uudet liikumispalvelut ja liikkumisen ohjaus](#) /

30. Liikkumissuunnitelmat

Eteneminen

Ei aloitettu	Käynnistysvaihe	Toteutus	Valmis

Aikataulussa

HSL tarjoaa seudun yrityksille ja organisaatioille erilaisia [palveluita](#) kestävän liikkumisen tukemiseksi. Näitä ovat mm. liikumiskyselyt, liikkumissuunnitelmat ja työsuhdematkaliput. Liikkumissuunnitelmia ja viisaan liikkumisen toimenpiteitä tekevät myös muut toimijat sekä yritykset ja organisaatiot itsenäisesti.

Liikkumissuunnitelmia on tehty seudulla pitkään, ja niiden on tunnistettu vaikuttavan positiivisesti lisäten kestäviä kulkutapoja ja vähentäen liikenteen päästöjä. Yksinkertaisilla keinoilla voidaan motivoida ihmisiä muuttamaan kulkutapojaan. Liikkumissuunnitelman toimenpiteet voivat olla esimerkiksi pysäköinnin ratkaisuja, peseytymis- ja säilytystiloja, työsuhdematkalippuja, polkupyöräetuja tai etätyökäytäntöjä. Seurantaa ei ole kuitenkaan tehty systemaattisesti liikkumissuunnitelmien tekemisestä ja niiden vaikuttavuudesta.

Työsuhdematkalippujen käyttö on ollut kasvussa viime vuosina, ja verottajan tietojen mukaan vuonna 2017 noin 46 000 helsinkiläistä hyödynsi työsuhdematkalippua.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Toteutetaan liikkumissuunnitelmia ja muita viisaan liikkumisen palveluja kaupungin organisaatiolle ja tytäryhteisöille sekä yrityksille. Kaupunki ja HSL yhdessä yrittäjien kanssa kartoittavat yritysten tarpeet ja liikkumisen vähentämisen ja tehostamisen kehittämismahdollisuudet.

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

17.05.2021	HSL-työmatkapalvelun lanseeraus <p>HSL kehittää työnantajille suunnattua uutta, sähköistä HSL-työmatkapalvelua, mitä kautta työnantaja voi tilata ja hallinnoida työntekijöille tarjottavia työsuhdematkalippuja. Työntekijät käyttävät palvelun kautta tilattuja lippuja mobiilisti HSL-sovelluksella.</p> <p>Noin 1000 yritystä tilaa vuosittain HSL:ltä työsuhdematkalippuja joko paperisen työmatkasetelin tai matkakortille ladatun, yritykseltä laskutettavan kausilipun muodossa. Yrityksille tarjottavat liput ja palvelu on jäänyt digiloikasta jälkeen, mikä on heikentänyt työnantajien kiinnostusta työsuhdematkalipun tarjoamiseen. Tämän HSL-työmatkapalvelu korjaa.</p> <p>Uusi palvelu tuo lipputilauksiin läpinäkyvyyttä, vähentää hallinnointiin ja etujen jakeluun käytettävän ajan ja paperin määrää, sekä mahdollistaa työntekijälle edun käytön ilman erillistä käyntiä HSL myyntipisteessä. Näin HSL tekee joukkoliikenteen tukemisesta työpaikoille jälleen helppoa ja houkuttelevaa.</p> <p>Tavoitteena on lanseerata HSL-työmatkapalvelun toukokuussa 2021.</p>
------------	--

Mitä on tehty?

✓ 23.10.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus
✓ 17.10.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu

Vaikutus

● ● ● ● Kohtalainen

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

HSL | Elo | Palu_Ympa

Toimenpiteen luokka

Uudet liikumispalvelut ja liikkumisen ohjaus

Yhteyshenkilöt

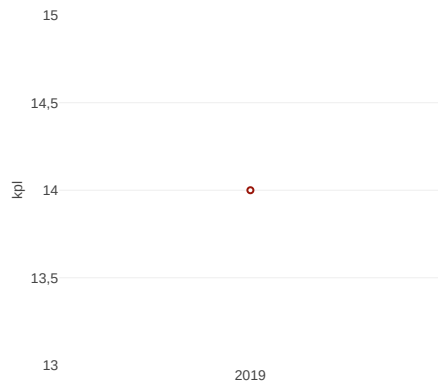
Reetta Koskela

liikennesuunnittelija

Helsingin seudun liikenne-
kuntayhtymä[Yhteystiedot](#)

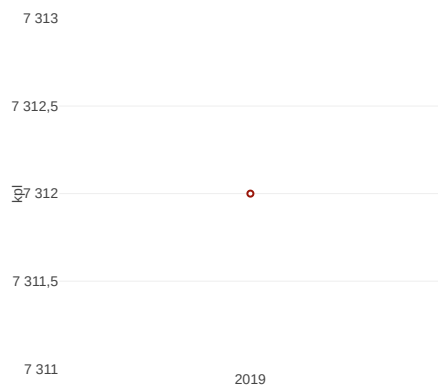
Tietoja päivitetty 19.03.2021

Yritykset, joissa tehty liikkumissuunnitelma (koko Helsinki)

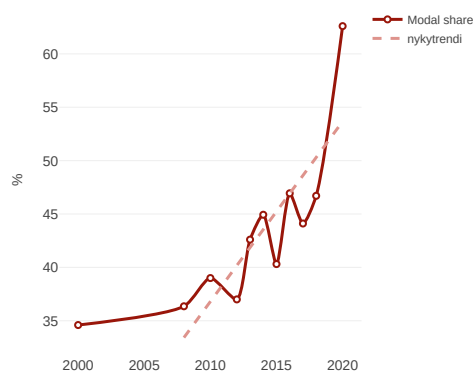
[Mittarin tarkemmat tiedot →](#)

Työntekijät, joita liikkumissuunnitelma koskee (koko Helsinki)

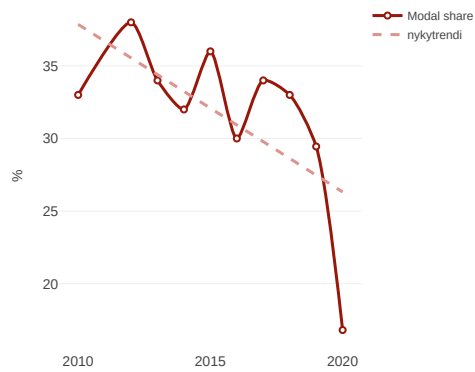
[Mittarin tarkemmat tiedot →](#)

Jalankulun ja pyöräliikenteen kulkumuoto-osuus

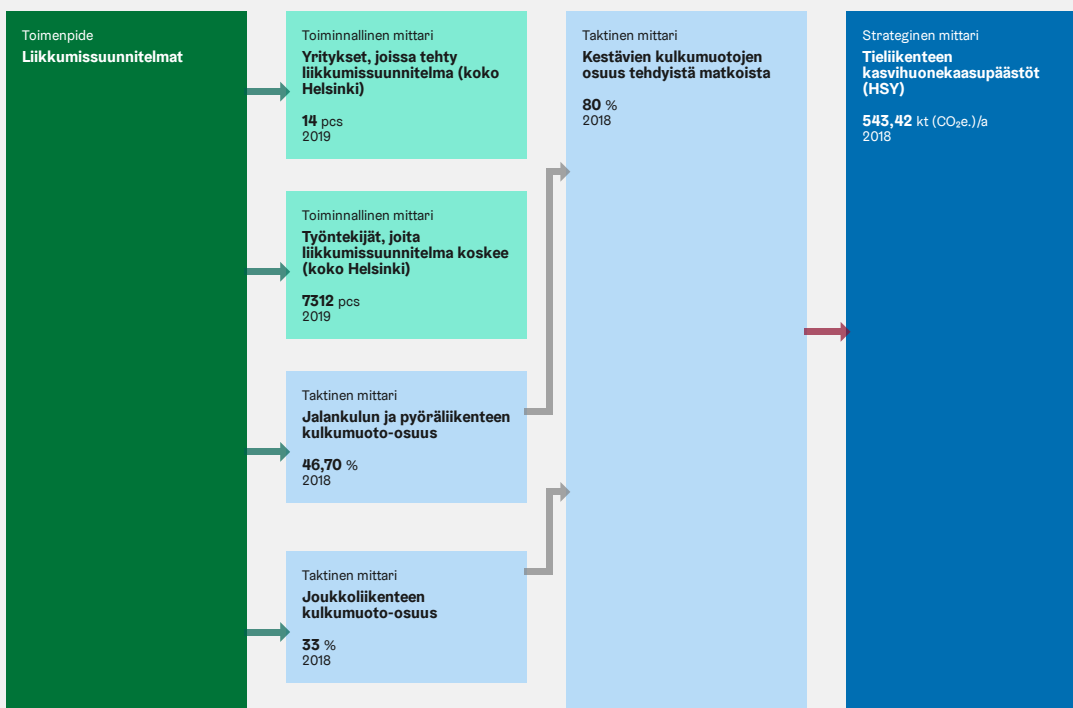
Liitty myös toimenpiteisiin: [29](#) | [Mittarin tarkemmat tiedot →](#)

Joukkoliikenteen kulkumuoto-osuus

Liitty myös toimenpiteisiin: [29](#) | [Mittarin tarkemmat tiedot](#) →

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

31. Energiakatselmukset

Eteneminen

Ei aloitettu	Käynnistysvaihe	Toteutus	Valmis

Aikataulussa

Toimenpide on osa olemassa olevan rakennuskannan energiatehokkuuden parantamisen keinovalikoimaa ja on yhdistetty toimenpiteen 34 kanssa.

Kiinteistön energiakatselmuksessa selvitetään kohdekiinteistön energian- ja vedenkäytön nykytilanne, kuvataan teknisten järjestelmien toiminta ja käyttö sekä esitetään kustannustehokkaita toimenpide-ehdotuksia energiatehokkuuden parantamiseksi.

Helsingin kaupungin palvelurakennuskannasta n. 80 % on katselmoitu. Uusia katselmuksia ja katselmusten päivityksiä tehdään vuosittain. Katselmusten toimenpide-ehdotusten toteuttaminen ja toteuttamisen seuranta on ollut hajanaista ja sitä ollaan kehittämässä, jotta katselmuksissa ilmennyt energiansäästöpotentiaali saadaan hyödynnettyä.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Kartoitetaan viime vuosien energiakatselmuksissa löytyneiden toimenpiteiden toteutuksen tilanne ja projektoidaan toteuttamatta jääneet ja toteutuskelpoiset toimenpiteet sekä kehitetään katselmusten toimeenpanon dokumentointia

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Ei tekemättömiä tehtäviä

Mitä on tehty?

✓ 23.10.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus
✓ 01.10.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu

[← Edellinen toimenpide](#)[Seuraava toimenpide →](#)

Vaikutus

●●○○● Kohtalainen

Aikajänne

Päästöluokat

Vastuuorganisaatiot

Rya_Tilat

Rya_Ylpi

Rya_Rake

Päästöluokka

Välittömät päästöt

Toimenpiteen luokka

Palvelurakennukset

Yhteyshenkilöt

Sara Tapiala
tiimipäällikkö
Tilat-palvelu

[Yhteyshenkilöt](#)

Tietoja päivitetty 22.01.2020

Toimenpiteet

[← Edellinen](#) | [Seuraava →](#)[Kaupungin omistamat asuin- ja palvelurakennukset sekä ulkovalaistus / Palvelurakennukset /](#)

32. Hukkalämpöjen talteenotto

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe **Toteutus** Valmis

Aikataulussa

Hukka- ja kierrätyslämpöjen haltuunotto on yksi merkittävimmistä keinosta energiatehokkuuden parantamiseen. Selvitetään mahdollisuudet lämmöntalteenottoihin (erityisesti liikuntahallit, kerrostalot) kohdekohtaisesti ja toteutetaan kannattavat hankkeet.

Kiinteistöissä hukkalämmöllä tarkoitetaan esimerkiksi jäteveden tai poistoilman mukana poistuvaa lämpöä, jota ei hyödynnetä. Hyödyntämällä tämä energia, saadaan energian käyttöä tehostettua, eli samasta energiamäärästä enemmän hyötyä. Eniten hukkalämpöä syntyy niissä kiinteistöissä, missä käytetään paljon lämpöä tai vettä, kuten liikunta- ja uimahalleissa. Myös kiinteistöissä, joissa ei ole ilmanvaihdon lämmöntalteenotto, hukataan paljon lämpöä poistoilman mukana. Hukkalämpöjä voidaan ottaa talteen ja hyödyntää erilaisilla lämmöntalteenotto- ja energiankierrätysratkaisulla.

Kaupungin kaikissa uudiskohteissa ja perusrakennuksissa nämä ratkaisut mietitään jo suunnitteluvaiheessa.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Selvitetään suurimmat hukkalämpökohteet kaupungin palvelurakennuskannassa ja mahdollisuudet lämmöntalteenottoihin (erityisesti liikuntahallit, kerrostalot) ja toteutetaan kannattavat hankkeet.

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Vaikutus

 Kohtalainen

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

[Rya_Tilat](#) [Heka](#) [Rya_Rake](#)
[KUVA](#) [Palu_Ympa](#) [Helen](#)
[Rya_Ylpi](#)

Toimenpiteen luokka

[Palvelurakennukset](#)

Yhteyshenkilöt

 Sara Tapiala
tiimipäällikkö
Tilat-palvelu
[Yhteystiedot](#)

 Marika Nyysönen
ympäristöasiantuntija
Helsingin kaupungin asunnot Oy
[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 13.10.2021

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

30.04.2022	Potentiaalisten kohteiden kartoitus energiakatselmusten yhteydessä Vuosittain teetetään energiakatselmuksia n. 30 palvelurakennukseen. Katselmuksiin sisältyy hukkalämpöpotentiaalinkin kartoitus. Lämmityskaudella 2021-2022 teetetään katselmuksia n. 30 kohteeseen.
31.12.2022	Kiinteistökannan energiatehokkuuspotentiaalinkin kartoitus Vaiheessa 1. Teetetään uudet energiatodistukset kaikille Hekan rakennuksille. - Keväällä 2021 kilpailutetaan viimeinen erä, jotka valmistuvat vuoden 2021 loppuun mennessä. Vaiheessa 2. Teetetään kiinteistökannan energiatehokkuuspotentiaalinkin kartoitus. - Vuosi 2021.
31.12.2022	Toimenpidesuunnitelma kartoitettujen toimenpiteiden toteuttamiseksi. Tehdään toimenpidesuunnitelma kiinteistökannan energiatehokkuuspotentiaalinkin kartoituksessa ehdotettujen toimenpiteiden toteuttamiseksi.

31.08.2023	Toteutunut energiansäästö Palvelurakennukset kWh/vuosi Asuinkerrostalot kWh/vuosi
------------	--

Mitä on tehty?

✓ 23.10.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus
✓ 01.10.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu

Mittarit

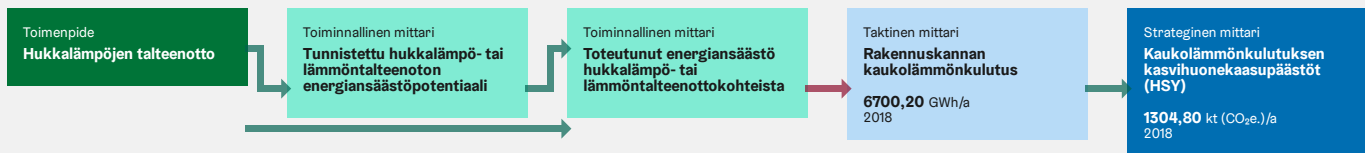
Tunnistettu hukkalämpö- tai lämmöntalteenoton energiansäästöpotentiaali

Mittarin tarkemmat tiedot →

Toteutunut energiansäästö hukkalämpö- tai lämmöntalteenottokohteista

Mittarin tarkemmat tiedot →

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

33. Energia- ja jättekustannusten kohdistaminen loppukäyttäjille

Eteneminen

Ei aloitettu	Käynnistysvaihe	Toteutus	Valmis

Ei toteuteta tässä vaiheessa

Tarkennus: Haastava toteutus verrattuna arvioituihin hyötyihin.

TOIMENPIDETTÄ EI TÄSSÄ VAIHEESSA TOTEUTETA

Hiilineutraali Helsinki ohjelmassa on kaksi toimenpidettä (tp 33 ja tp 105), joissa pyritään selvittämään energian ja jättekustannusten kohdistamisen vaikutusta kokonaisenergian kulutukseen ja jätemäärän vähentämiseen ja jotka on seurattava varten yhdistetty toimenpiteen 33 alle.

Energjakustannusten kohdistamisen mahdollisuudet

Rakennuksen energian kulutus riippuu sekä rakennuksen ominaisuuksista että sen käytöstä. Käyttäjien vaikutus ja vaikutusmahdollisuudet rakennuksen energiatehokkuuteen riippuvat rakennuksen ominaisuuksista. Rakennuksen energian kulutukseen vaikuttaessa on siis keskeistä huolehtia rakennuksen rakenteellisesta energiatehokkuudesta sekä varmistaa esimerkiksi ylläpidon keinoin talotekniikan optimaalinen toiminta ja tarpeenmukaisten sisäolosuhteiden toteutuminen. Näiden toimien jälkeen rakennuksen käytöllä on vaikutusta. On myös tärkeää ymmärtää, että sähkön- ja lämmönkulutus ovat kytköksissä toisiinsa ja tavoitteena on kokonaisenergiatehokkuus.

Rakennuksen lämmön kokonaiskulutuksesta on mahdotonta mittausteknisesti erottaa käyttäjien vaikutus. Käytännössä erotelu tulisi toteuttaa laskennallisesti siten, että lämmön kokonaiskulutukselle laaditaan kullekin rakennukselle ns BAU-ura ja toteutunutta kulutusta verrataan tähän laskennalliseen perusuraan. Tämä seurantatapa on hyvin raskas ja sen oikeudenmukaisuus riippuu paljon siitä, miten hyvin BAU-ura ollaan pystytty rakentamaan ja millaiselle tasolle ns normaalkäyttö asetetaan. BAU-uraan vertailuun liittyy myös kysymys siitä, miten suhtaudutaan BAU-uran ylittävään kulutukseen: nostaako BAU-uran ylittävä energiankulutus vuokraa?

Lämmönkulutuksen minimoimiseen kannustaminen ei myöskään ole yksikäsitteisesti oikeaan suuntaan ohjaava kannustin. Ympäristön kokonaisvaikutuksen minimoimiseksi on esimerkiksi

- järkevää pyrkiä lisäämään olemassa olevan rakennuskannan käyttöaikaa, vaikka tämä kasvattaisikin yksittäisen rakennuksen lämmön kulutusta
- pitää olemassa olevat tilat mahdollisimman tehokkaassa käytössä, jotta uusia tiloja ei tarvittaisi niin paljon, vaikka laajempi käyttöaika (päivässä, viikossa, kuussa) lisää energjakulutusta

Vuokraajalle (tai kiinteistön omistajalle) kohdistuva hyöty ei myöskään motivoi tilojen todellisia käyttäjiä. Säästöjen kohdistamista on hyödynnetty käyttäjien käyttäytymiseen vaikuttamisessa, mutta kaikissa näissä tapauksissa hyöty on kohdistunut suoraan loppukäyttäjälle (kuljettaja on esimerkiksi saanut puolet polttoaineen säästöistä koituneesta taloudellisesta hyödystä itselleen)

Rakennuksen sähkön kulutuksesta vastaa pääosin vuokraaja itse siinä tapauksessa, että vuokraaja on vain yksi. Näin energiansäästöstä saatava hyöty kohdistuu suoraan ja täysimääräisesti vuokralaiselle.

Mikäli rakennuksella on monta käyttäjää, edellyttäisi säästöjen kohdistaminen erillistä mittarointia, jotta sähkönkulutus saataisiin kohdistettua kulloisellekin käyttäjälle.

Jättekustannusten kohdistamisen mahdollisuudet

Mikäli tilalla on monta käyttäjää, jolloin syntyvien jätteiden kustannuksia ei pystytä kohdistamaan eri käyttäjille. Tällöin kustannukset menevät päävuokralaiselle.

Jätehuollon vuosikustannukset ovat lisäksi suhteellisen pienet kiinteistön vuokraan verrattuna.

Kustannusten paremmalla kohdistamisella voitaisiin mahdollisesti vähentää sekajätteen määrää, mikä ei ole kuitenkaan suoranaisesti päästövähennystavoitteen kannalta keskeinen toimi. Sekajätteen vähentämiseksi on olemassa myös muita, helpommin toteutettavia keinoja. KYMP/RVA on aloittanut jo jätekartoitusten tekemisen, mikä edesauttaa myös lajittelun parantamista. Jättekartoituksen tarkoituksena on mahdollistaa syntypaikkalajittelu ja kartoittaa kaikkiin kohteisiin sopivat lajitteluasiat.

Vaikutus

Pieni

Aikajänne

Päästöluokat

Vastuuorganisaatiot

Rya_Tilat Rya_Ylpi

Päästöluokka

Välttämät päästöt

Toimenpiteen luokka

Palvelurakennukset

Yhteyshenkilöt

 Osmo Rasimus
tilaomaisuusyksikön päällikkö
Tilat-palvelu
[Yhteyshenkilöt](#)

 Katri Kuusinen
yhteiskuntavastuuosaston päällikkö
Tilat-palvelu
[Yhteyshenkilöt](#)

 Kaisa-Reeta Koskinen
projektinjohtaja
Kaupunkiympäristön toimiala
[Yhteyshenkilöt](#)

Tietoja päivitetty 09.04.2020

Yhteenveto

Lämmityksen kustannusvaikutusten kohdistaminen käyttäjille on vaikeaa rakennusten eroista, lukuisista käyttäjäryhmistä, vuokranmääräytymisperusteiden monimutkaisuudesta ja muista teknisistä syistä. Lisäksi tilojen käyttäjillä on vain pieni vaikutus lämmön ja energian kulutukseen, joten kohdistamisella saavutetaan ideaalitalanteessakin vain pieni energian säästö.

Jättekustannusten kohdalla saatava päästövähennys on erittäin pieni ja motivaatio kustannusten kohdalla on muissa tavoitteissa. Tästä syystä kierrätyksen parantamisen ei tulisi olla päästövähennysohjelmaa, vaan se tulisi hoitaa ensisijaisesti muilla keinoilla. Lisäksi kustannusten kohdistaminen on työläs keino ottaen huomioon sillä mahdollisesti saatavan säästön pienuus.

Edellä esitetyn perusteella voidaan sanoa, että näin ollen kustannusvaikutusten kohdistaminen ei siis suhteessa mahdollisesti saavutettavaan hyötyyn ole järkevää ja sitä ei tässä vaiheessa toteuteta.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Energiankäytön ja -säästöjen kustannusvaikutusten kohdistaminen nykyistä paremmin tilojen energiankäyttöön vaikuttaville tahoille, esim. kiinteistönhoito, käyttäjät, iltakäyttäjät. Pyritään kehittämään menetelmä, joka kannustaa kaikkia toimijoita energian säästämiseen.

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Yhdistetyt toimenpiteet

105 Selvitetään ja sen perusteella tehdään päätös irrottaa kaupungin ulkopuolisille vuokraamissa kohteissa jätekustannukset vuokrasta. Jos toimijat maksavat omat jätekustannukset, motivoi se myös vähentämään jätteen syntyä ja tehostamaan lajittelua. Selvitetään tehokasta lajittelua ja kuljetusten optimointia edistävät tilatarpeet kiinteistössä ja tontilla. Pilotoidaan kortteleiden yhteisratkaisuja.

Tehtävät

Ei tekemättömiä tehtäviä

Mitä on tehty?

✓ 09.04.2020	Toteutetaan tilanteen kokonaistarkastelu
✓ 23.10.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus
✓ 01.10.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

[← Edellinen](#) | [Seuraava →](#)Kaupungin omistamat asuin- ja palvelurakennukset sekä ulkovalaistus /
Palvelurakennukset /

34. Toimitilojen energiatehokkuuden seuranta

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe **Toteutus** Valmis

Aikataulussa

Toimenpide on osa olemassa olevan rakennuskannan energiatehokkuuden parantamisen keinovalikoimaa ja on yhdistetty seurantaan toimenpiteen 31 kanssa.

Kehitetään toimitilarakennusten energian kulutusseurantaa kohti energiatehokkuuden seurantaa yhdistämällä energiankulutustietoon rakennusten olosuhde- ja käyttötietoja. Näin pystytään johtamaan ja seuraamaan rakennusten todellista energiatehokkuutta suhteessa sisäilmaolosuhteisiin ja rakennuksen käyttöön eli että kulutetulla energialla saadaan aikaiseksi hyvät sisäilmaolosuhteet silloin, kun rakennuksessa on käyttäjiä ja toisaalta, että energiaa ei kulu tyhjässä rakennuksessa enempää kuin tarpeen.

Uuteen seurantajärjestelmään kytketään kaikki kaupungin suoraan omistamat kaupungin palveluja tarjoavat kiinteistöt ja siihen liittyminen mahdollistetaan kaikille kaupungin ja sen tytäryhteisöjen omistamille rakennuksille sekä kaupungin käytössä oleville ulkoa vuokratuille tiloille.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Kehitetään toimitilarakennusten energian kulutusseurantaa kohti energiatehokkuuden seurantaa yhdistämällä energiankulutustietoon rakennusten olosuhde- ja käyttötietoja. Uuteen seurantajärjestelmään kytketään kaikki kaupungin suoraan omistamat kaupungin palveluja tarjoavat kiinteistöt ja siihen liittyminen mahdollistetaan kaikille kaupungin ja sen tytäryhteisöjen omistamille rakennuksille sekä kaupungin käytössä oleville ulkoa vuokratuille tiloille.

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Vaikutus

Merkittävä

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

Rya_Tilat Rya_Ylpi Kanslia
Helen

Toimenpiteen luokka

Palvelurakennukset

Yhteyshenkilöt

Sara Tapiala
tiimipäällikkö
Tilat-palvelu
[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 26.07.2021

Yhdistetyt toimenpiteet

31 Kartoitetaan viime vuosien energiakatselmuksissa löytyneiden toimenpiteiden toteutuksen tilanne ja projektoidaan toteuttamatta jääneet ja toteutuskelpoiset toimenpiteet sekä kehitetään katselmusten toimeenpanon dokumentointia

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

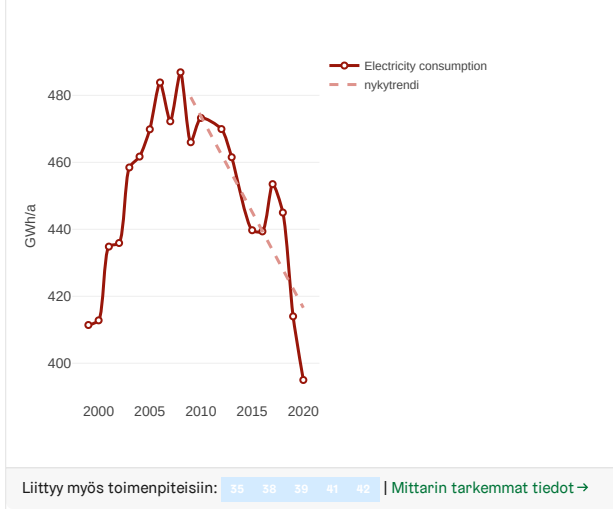
📅 31.12.2021	Kulutusseurannan toimintatapojen määrittäminen ja käyttöönotto
--------------	---

Mitä on tehty?

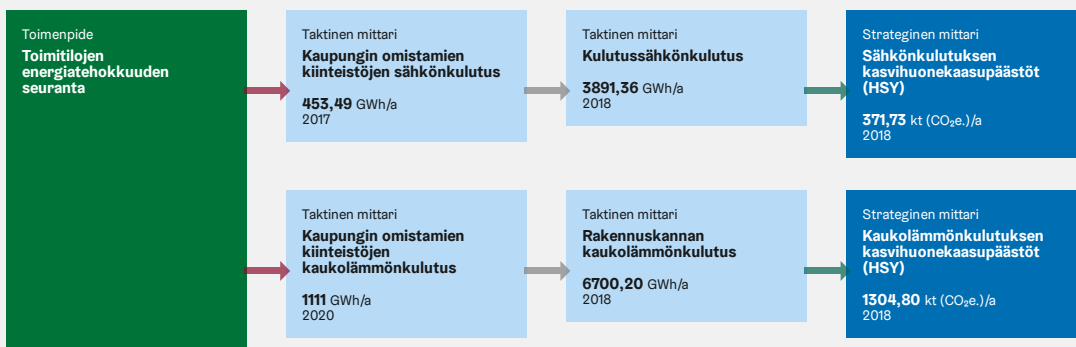
✓ 21.10.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus
✓ 01.10.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu

Mittarit

Kaupungin omistamien kiinteistöjen sähkönkulutus

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

[← Edellinen](#) | [Seuraava →](#)[Kaupungin omistamat asuin- ja palvelurakennukset sekä ulkovalaistus / Palvelurakennukset /](#)

35. Kysyntäjoustopilotointi

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe Toteutus Valmis

Tarkennus: Käytännön testaus tauolla epidemiasta johtuen.

Toimenpiteet 35 ja 36 ovat tavoitteiltaan yhteneväiset ja ne on seurannassa yhdistetty.

Toimenpide tavoittelee rakennusten energiankäytön (sekä sähkö että lämpö) siirtämistä ajankohtaan, jolloin se voidaan tuottaa mahdollisimman vähäpäästöisesti. Tämä vähentää energiantuotannon päästöjä, mutta ei suoraan käytettyä energiamäärää. Joissain tilanteissa voi vaikuttaa energiamäärään välillisesti esim. siksi, että rakennuksen energiantarvetta saatetaan pystyä optimoimaan, jos se ei ole ollut optimaalinen.

Kysyntäjoustopilotteja on käynnissä Helsingin kaupungin yhdessä toimistorakennuksessa (sähkö ja lämpö) ja kahdessa opetusrakennuksessa (sähkö).

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Kaupungin toimitiloissa pilotoidaan sähkön ja lämmön kysynnänjoustoja eri tyyppisissä palvelurakennuksissa. Kokeilujen pohjalta arvioidaan kysynnänjoustopotentiaali toimitilakannassa sekä investointitarve ja laaditaan suunnitelma käyttöönoton laajuudesta ja aikataulusta.

(Hiilineutraali Helsinki 2035-toimenpideohjelmasta)

Yhdistetyt toimenpiteet

36 Selvitetään kiinteistökohtaista tai alueellista energian (sähkö ja lämpö) varastoinnin mahdollisuuksia ja kustannusvaikutuksia. Asetetaan tulosten perusteella tavoitteita varastoinnin hyödyntämiselle kysyntäjoustopilotoinnin lisäajana ja varavoimana ja laaditaan toimintasuunnitelma.

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

📅 31.12.2021	Muodostetaan kuva ja käsitys siitä, miten kysyntäjousto kannattaa toteuttaa kaupungin palvelurakennuksissa
--------------	---

Mitä on tehty?

✓ 23.10.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus
✓ 01.10.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu

Mittarit

Selvitys on valmis

Liitty myös toimenpiteisiin: [10](#) [21](#) [76](#) [80](#) [81](#) | [Mittarin tarkemmat tiedot →](#)

Vaikutus

● ○ ○ ○ Pieni

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

[Rya_Tilat](#)

Toimenpiteen luokka

[Palvelurakennukset](#)

Yhteyshenkilöt

Sara Tapiala
tiimipäällikkö
Tilat-palvelu

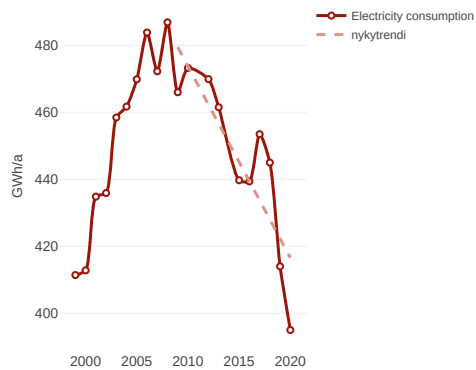
[Yhteystiedot](#)

Kaisa-Reeta Koskinen
projektinjohtaja
Kaupunkiympäristön toimiala

[Yhteystiedot](#)

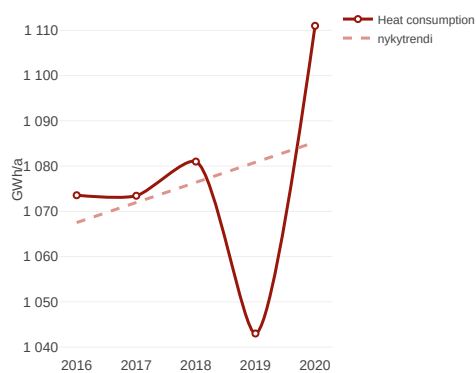
Tietoja päivitetty 26.04.2021

Kaupungin omistamien kiinteistöjen sähkönkulutus

Liitty myös toimenpiteisiin: [34](#) [38](#) [39](#) [41](#) [42](#) | Mittarin tarkemmat tiedot →

Kaupungin omistamien kiinteistöjen kaukolämmönkulutus

Liitty myös toimenpiteisiin: [34](#) [38](#) [39](#) [41](#) [42](#) | Mittarin tarkemmat tiedot →

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

36. Energianvarastoinnin mahdollisuudet

Eteneminen

Ei aloitettu	Käynnistysvaihe	Toteutus	Valmis

Aikataulussa

Toimenpiteet 35 ja 36 ovat tavoitteiltaan yhteneväiset ja ne on seurannassa yhdistetty.

Selvitetään Helsingin lämmitysjärjestelmälle tarvittava lämmön kysyntäjouaston taso yhteistyössä Helenin kanssa. Toimenpidettä edistetään tämän selvityksen jälkeen, mikäli joustotarve on suurempi kuin mitä nykyisillä investointisuunnitelmilla saadaan toteutettua.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Selvitetään kiinteistökohtaista tai alueellista energian (sähkö ja lämpö) varastoinnin mahdollisuuksia ja kustannusvaikutuksia. Asetetaan tulosten perusteella tavoitteita varastoinnin hyödyntämiselle kysyntäjouaston lisääjänä ja varavoimana ja laaditaan toimintasuunnitelma.

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Ei tekemättömiä tehtäviä

Mitä on tehty?

✓ 22.11.2019	Seuraavat askeleet kuvattu Ks. toimenpide 35
✓ 23.10.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus
✓ 01.10.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu

[← Edellinen toimenpide](#)

Vaikutus

● ● ● ● Pieni

Aikajänne

Päästöluokat

Vastuuorganisaatiot

Rya_Tilat

Helen

Ary

Päästöluokka

Välttämät päästöt

Toimenpiteen luokka

Palvelurakennukset

Yhteyshenkilöt

Kaisa-Reeta Koskinen
projektinjohtaja
Kaupunkiympäristön toimiala

[Yhteyshenkilöt](#)

Tietoja päivitetty 22.01.2020

[Seuraava toimenpide →](#)

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

37. Uusiutuvan energian tavoiteohjelman laatiminen kaupungin rakennuskannassa

Eteneminen

Ei aloitettu	Käynnistysvaihe	Toteutus	Valmis

Ei toteuteta tässä vaiheessa

Tarkennus: Poliittisen linjauksen asiasta arvioidaan riittävän tässä vaiheessa.

Kaupungin omaa rakennuskantaa koskien on tehty linjauksia osaksi rakentamisen perusprosesseja siitä, miten uusiutuvaa energiaa lisätään. Tarvittaessa päivitetään näitä linjauksia. Näin ollen erilliselle tavoiteohjelmalle ei ole tarvetta.

Linjauksen mukaisesti jokaisessa korjaus- ja uudisrakentamiskohteessa selvitetään mahdollisuus uusiutuvan energian käyttöön. Näin ollen tässä vaiheessa erillinen esiselvitys parhaista kohteista ei ole tarpeellinen.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Laaditaan tavoiteohjelma uusiutuvan energian hyödyntämisestä kaupungin rakennushankkeissa ja olemassa olevissa rakennuksissa ja seurataan ohjelman toteutumista

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Yhdistetyt toimenpiteet

51 Kaupunki laatii selvityksen uusiutuvan energian hyödyntämisestä omassa ja tytäryhtiöiden rakennuskannassa. Tavoitteena löytää kustannustehokkaat (takaisinmaksuaika noin 10-15 vuotta) paikalliseen lämmön- ja sähköntuotantoon liittyvät korjauskohteet. Selvityksen perusteella laaditaan aikataulutettu toteutusohjelma. O Selvityksen yhteydessä tarkastellaan Helsingissä toteutettujen paikallisen lämmön tuotannon kokeilujen tulokset ja niiden vaikutukset kokonaisuuteen

Tehtävät

Ei tekemättömiä tehtäviä

Mitä on tehty?

✓ 01.10.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu
--------------	------------------------------------

Mittarit

Ei toteuteta tässä vaiheessa

Mittarin tarkemmat tiedot →

Vaikutus

●●●● Merkittävä

Aikajänne

Päästöluokat

Vastuuorganisaatiot

Rya_Tilat

Päästöluokka

Välttömät päästöt

Rakennuskanta

Kaupungin omistamat rakennukset

Toimenpiteen kesto

Määräaikainen

Toimenpiteen luokka

Palvelurakennukset

Yhteyshenkilöt

Sara Tapiala

tiimpäällikkö

Tilat-palvelu

[Yhteystiedot](#)

Kaisa-Reeta Koskinen

projektinjohtaja

Kaupunkiympäristön toimiala

[Yhteystiedot](#)

Marika Nyssönen

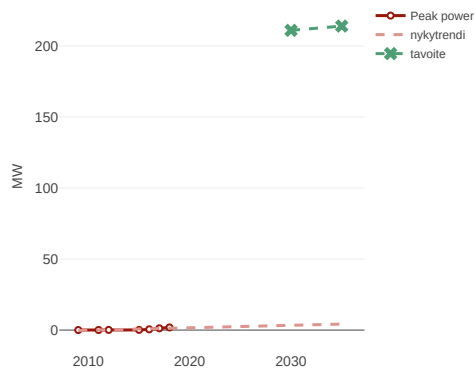
ympäristöasiantuntija

Helsingin kaupungin asunnot Oy

[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 05.11.2020

Kaupungin rakentamien aurinkopaneelien piikkiteho

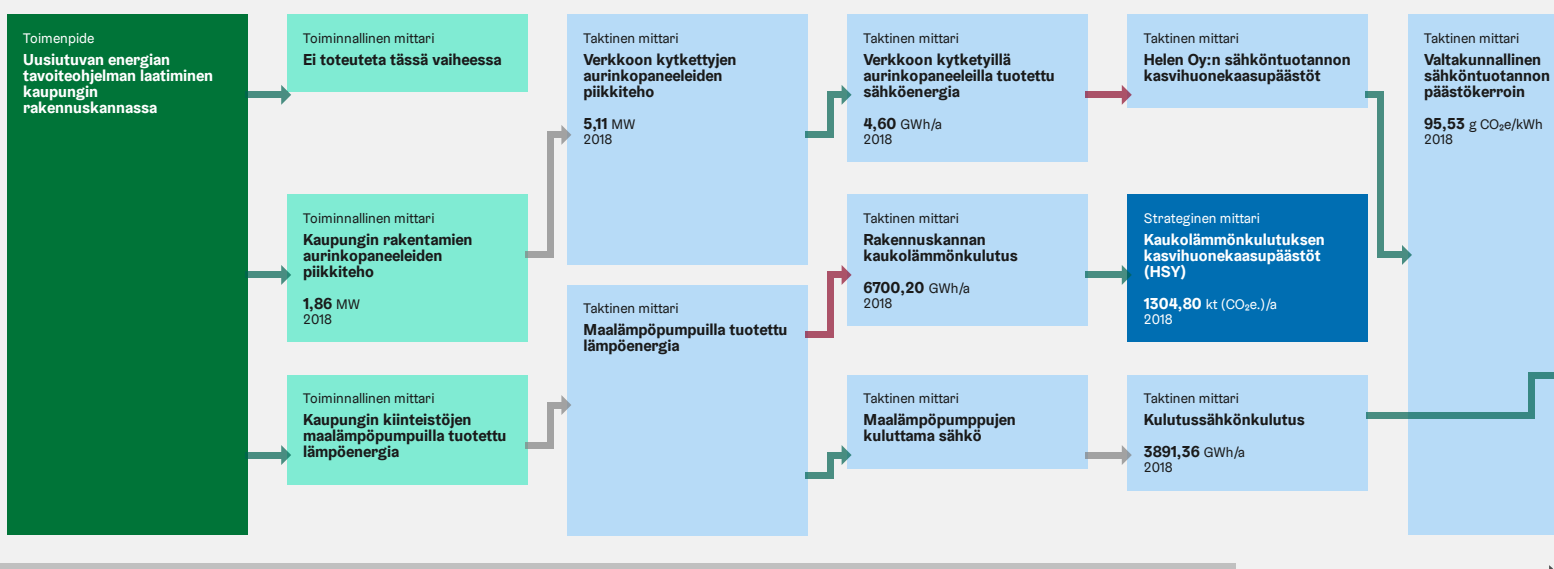

Mittarin tarkemmat tiedot →

Kaupungin kiinteistöjen maalämpöpumpuilla tuotettu lämpöenergia

Liitty myös toimenpiteisiin: [45](#) | Mittarin tarkemmat tiedot →

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Kaupungin omistamat asuin- ja palvelurakennukset sekä ulkovalaistus /
Palvelurakennukset /

38. Rakentamisen ja ylläpidon hankintakriteerit

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe Toteutus Valmis

Aikataulussa

JATKUVA TOIMENPIDE

Kaupunki kehittää jatkuvasti rakentamista, ylläpitoa ja niihin liittyviä hankintoja niin, että niissä huomioidaan kaupungin kunnianhimoiset tavoitteet.

Rakentaminen: Tällä hetkellä kaupungin omalle uudis- ja peruskorjausrakentamiselle asetaan rakentamismääräyksiä 20 % tiukemmat energiatehokkuustavoitteet. Lisäksi jokaiselle palvelurakennushankkeelle asetetaan elinkaaritavoitteet joko kaupungin oman elinkaaritavoitemallin tai kaupallisen ympäristöluokituksen avulla.

Rakennusten elinkaaren aikana niihin hankitaan kiinteistöhoitoa ja erilaisia palveluita. Rakennuksissa uusitaan käyttökänsä päähän tulleita materiaaleja, järjestelmiä ja laitteita. Hankinnoissa painotetaan valintojen energiatehokkuutta.

Katujen ja puistojen ylläpidossa ympäristökriteerien noudattamista seurataan ja kriteereitä kehitetään seuraavia sopimuksia ja palveluhankintoja varten

Tämä toimenpide linkittyy vahvasti toimenpiteeseen 107 ja 39.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Kaupunki kehittää jatkuvasti rakentamisen ja ylläpidon hankintakriteerejä ja -tapoja niin, että niissä huomioidaan kaupungin kunnianhimoiset tavoitteet mm. energiatehokkuudelle, elinkaaren aikaisille CO₂-päästöille ja ympäristövaikutuksille. (Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

📅 30.06.2022	Ylläpidon alueurakoiden hankintojen kehittäminen Välietapit
	17.12.2019 Kaupungin sisäinen työpaja ilmasto ja ympäristöasioiden huomioimisesta alueurakoiden kilpailutuksissa
	27.2.2020 Kaupungin sisäinen työpaja alueurakoiden sopimuseurannan ja ympäristökriteerien käytön parantamiseksi
	4/2020 Alueurakoiden sopimuseurannan käytäntöjen yhtenäistämistyö käynnistyy (viivästynyt)
	01/2021 Alueurakoiden ympäristöraportoinnin analyysi tulevien alueurakoiden kilpailutuksen pohjalle on valmistunut ja hyödynnetään seuraavien alueurakoiden valmistelussa vuoden aikana
	3/2021 Alueurakoiden kalustotarkistukset alkavat syksyllä ja talvella 2020-2021 (ei ole edennyt)
	5/2021 Tietopyyntö ympäristökriteerien kiristämisestä seuraavaan isoon alueurakkaan liittyen

Mitä on tehty?

✓ 23.10.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus
✓ 01.10.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

- Rya_Tilat Yleiset alueet
- Kymp_Hatu Palu_Ympä Rya_Att
- Rya_Rake

Toimenpiteen luokka

Palvelurakennukset

Yhteyshenkilöt

Sara Tapiala
tiimipäällikkö
Tilat-palvelu

[Yhteystiedot](#)

Pirjetta Atva
kehityspäällikkö
Yleiset alueet

[Yhteystiedot](#)

Rami Nurminen
yksikön päällikkö
Asuntotuotanto

[Yhteystiedot](#)

Liisa Taskila
Tiimipäällikkö
Alueellinen rakennuttaminen

[Yhteystiedot](#)

Heidi Huvila
ympäristöasiantuntija
Toiminnan kehittäminen

[Yhteystiedot](#)

Satu Turula
ympäristösuunnittelija
Ympäristöpalvelut

[Yhteystiedot](#)

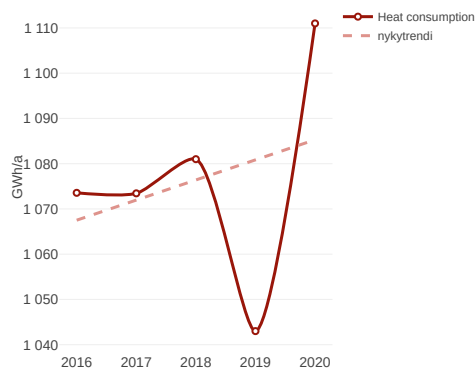
Jonna Seppänen
Asuntotuotanto

[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 03.01.2022

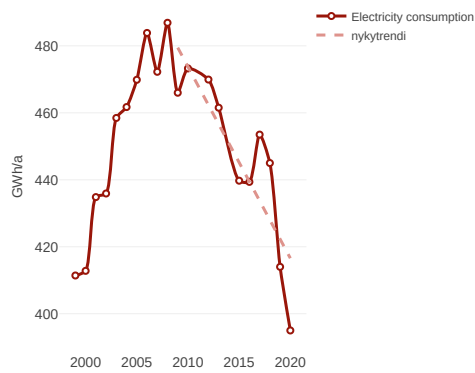
Mittarit

Kaupungin omistamien kiinteistöjen kaukolämmönkulutus

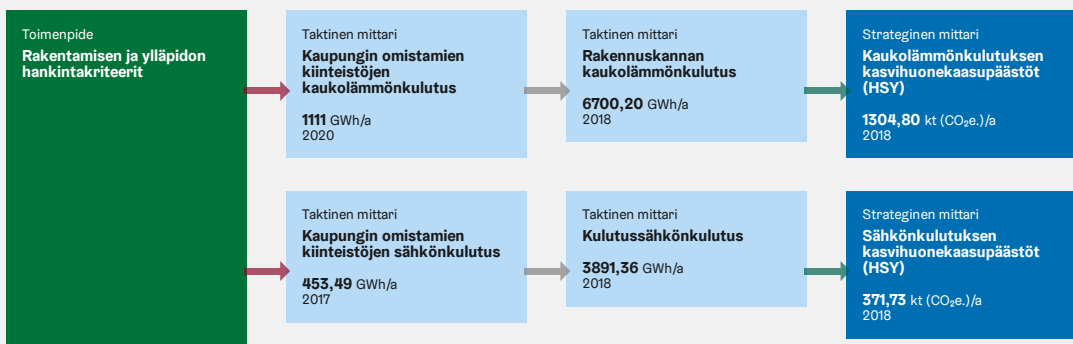
Liitty myös toimenpiteisiin: [34](#) [35](#) [39](#) [41](#) [42](#) | [Mittarin tarkemmat tiedot →](#)

Kaupungin omistamien kiinteistöjen sähkönkulutus

Liitty myös toimenpiteisiin: [34](#) [35](#) [39](#) [41](#) [42](#) | [Mittarin tarkemmat tiedot →](#)

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

[← Edellinen toimenpide](#)

[Seuraava toimenpide →](#)

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Kaupungin omistamat asuin- ja palvelurakennukset sekä ulkovalaistus /
Palvelurakennukset /

39. Osaamisen kasvattaminen rakentamisessa

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe Toteutus Valmis

Aikataulussa

Vahvistetaan palvelurakennusten rakentamisesta ja ylläpidosta vastaavien tahojen sitoutumista ja osaamista rakennushankkeiden sekä olemassa olevien rakennusten vähäpäästöisyyteen, energiatehokkuuteen ja elinkaarenaikaisiin ympäristövaikutuksiin liittyen sekä hankintojen ympäristökriteerien käyttöön.

Rakennushankkeille asetetaan elinkaarimittarit, jotka ohjaavat suunnittelua, urakoinnin valintaa ja rakentamista. Tavoitteiden toteutumista seurataan prosessissa sekä henkilöstöä koulutetaan.

Kiinteistöjen hoidon palvelusopimuksissa on mukana energiatehokkuuteen, vähäpäästöisyyteen sekä raportointiin liittyviä kriteerejä, joita tullaan edelleen kehittämään.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Vahvistetaan rakentamisesta ja ylläpidosta vastaavien tahojen sitoutumista ja osaamista rakennushankkeiden sekä olemassa olevien rakennusten vähäpäästöisyyteen, energiatehokkuuteen ja elinkaarenaikaisiin ympäristövaikutuksiin liittyen sekä hankintojen ympäristökriteerien käyttöön. (Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

31.08.2021	Kiinteistöjen hoidon palveluhankinnan ympäristökriteerien kehitystehokkuuteen, vähäpäästöisyyteen sekä raportointiin liittyviä kriteerejä, Jatketaan kiinteistönhoidon palveluhankinnan ympäristökriteerien kehitystyötä hankinnoissa ja sopimuskaudella osana kevään ja kesä 2021 hankinnan kohteissa. Kriteerit liittyvät mm. energiatehokkuuteen ja toimintatapojen kehittämiseen.
------------	---

Mitä on tehty?

✓ 23.09.2021	Kiertotalouskoulutus talonrakentamiselle Koulutus pidetty syyskuussa 2021
✓ 01.04.2020	Hiilijalanjälkikoulutus talonrakentamisen Hiilijalanjälki pähkinänkuoressa -koulutus talonrakennushakkeissa työskenteleville 1.4.2020. Osallistujia oli 117.
✓ 11.12.2019	One Click LCA-laskentatyökalun käyttökoulutus Koulutus järjestettiin 10.12.2019.
✓ 23.10.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu

Mittarit

Toteutettujen rakentamisen hankintojen kehitysprojektien lukumäärä

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

Rya_Tilat Rya_Ylpi Kympp_Kepa
Palu_Ympa Rakpa HKL
Rya_Rake

Toimenpiteen luokka

Palvelurakennukset

Yhteyshenkilöt

Sara Tapiala
tiimipäällikkö
Tilat-palvelu
[Yhteystiedot](#)

Pasi Lönnberg
yksikön päällikkö
Ylläpito
[Yhteystiedot](#)

Liisa Taskila
Tiimipäällikkö
Alueellinen rakennuttaminen
[Yhteystiedot](#)

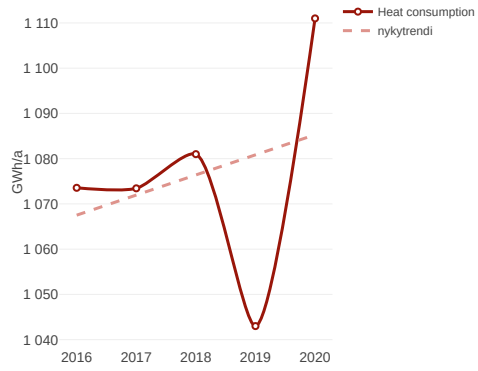
Mia Malin
ympäristösuunnittelija
Ympäristöpalvelut
[Yhteystiedot](#)

Heidi Huvila
ympäristöasiiantuntija
Toiminnan kehittäminen
[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 23.09.2021

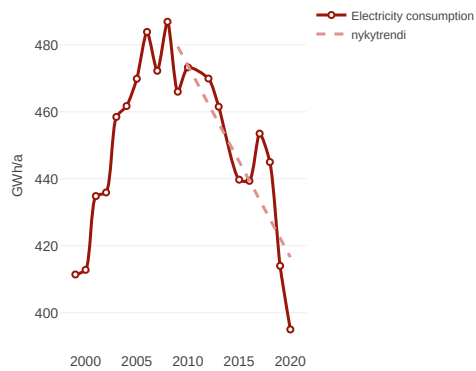
[Mittarin tarkemmat tiedot →](#)

Kaupungin omistamien kiinteistöjen kaukolämmönkulutus

Liitty myös toimenpiteisiin: [34](#) [35](#) [38](#) [41](#) [42](#) | [Mittarin tarkemmat tiedot →](#)

Kaupungin omistamien kiinteistöjen sähkönkulutus

Liitty myös toimenpiteisiin: [34](#) [35](#) [38](#) [41](#) [42](#) | [Mittarin tarkemmat tiedot →](#)

Kaupungin kulutuksen kasvihuonekaasupäästöt

[Mittarin tarkemmat tiedot →](#)

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

Toimenpide
Osaamisen kasvattaminen
rakentamisessa

Toteutettujen rakentamisen
hankintojen
kehitysprojektien lukumäärä

Taktinen mittari
Rakennuskannan
kaukolämmönkulutus

6700,20 GWh/a
2018

Strateginen mittari
Kaukolämmönkulutuksen
kasvihuonekaasupäästöt
(HSY)

1304,80 kt (CO₂e.)/a
2018

Taktinen mittari
Kaupungin omistamien
kiinteistöjen
kaukolämmönkulutus

1111 GWh/a
2020

Taktinen mittari
Kulutussähkönkulutus

3891,36 GWh/a
2018

Strateginen mittari
Sähkönkulutuksen
kasvihuonekaasupäästöt
(HSY)

371,73 kt (CO₂e.)/a
2018

Taktinen mittari
Kaupungin omistamien
kiinteistöjen sähkönkulutus

453,49 GWh/a
2017

Taktinen mittari
Kulutuksen
kasvihuonekaasupäästöt

Taktinen mittari
Helsingin kaupungin
kasvihuonekaasupäästöt
(scope 3)

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

40. Menettelytavat intressien priorisointiin

Eteneminen

Ei aloitettu	Käynnistysvaihe	Toteutus	Valmis

Aikataulussa

JATKUVA TOIMENPIDE

Rakennettaville tiloille on yleensä monia eri tavoitteita, eikä uusiutuvaan energiaan ja energiatehokkuuteen liittyviä tavoitteita aina pystytä toteuttamaan. Ristiriitoja voi tulla esimerkiksi kustannusten, kannattavuuden, suojeluarvojen, arkkitehtonisten ratkaisujen tai kaupunkikuvan kanssa. Näitä intressiristiriitoja pyritään ratkomaan ja löytämään haasteisiin sopivia toimintatapoja.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Laaditaan linjaukset, tavoitteet ja menettelytapa energiatehokkuuteen ja uusiutuvan energian hyödyntämiseen liittyvistä toisinaan ristikkäisistä intresseistä tilahankkeissa, ts. kustannukset, kannattavuus, suojeluarvot, arkkitehtoniset ratkaisut, kaupunkikuva

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Ei tekemättömiä tehtäviä

Mitä on tehty?

✓ 23.10.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus
✓ 23.10.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu

Mittarit

Lämmön kokonaiskulutus

[Mittarin tarkemmat tiedot →](#)

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

Toimenpide
Menettelytavat intressien priorisointiin

Lämmön kokonaiskulutus

[← Edellinen toimenpide](#)[Seuraava toimenpide →](#)

Aikajänne

Päästöluokat

Vastuuorganisaatiot

Rya Maka Palu HKM

Päästöluokka

Välittömät päästöt

Toimenpiteen luokka

Palvelurakennukset

Yhteyshenkilöt

Kaisa-Reeta Koskinen
projektinjohtaja
Kaupunkiympäristön toimiala

[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 30.06.2020

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

41. Hankesuunnittelun kehittäminen

Eteneminen

Aikataulussa

Kehitetään tilahankkeiden hankesuunnittelua ja kustannuslaskentaa energiatehokkuus- ja päästövähennysasioiden näkökulmasta, jotta hankepäätösten enimmäishinnat eivät estä kustannustehokkaiden ratkaisujen toteuttamista.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Kehitetään tilahankkeiden hankesuunnittelua ja kustannuslaskentaa energiatehokkuus- ja päästövähennysasioiden näkökulmasta, jotta hankepäätösten enimmäishinnat eivät estä kustannustehokkaiden ratkaisujen toteuttamista (Hiilineutraali Helsinki 2035-toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

30.09.2020	Prosessinkehitys on aloitettu
------------	-------------------------------

Mitä on tehty?

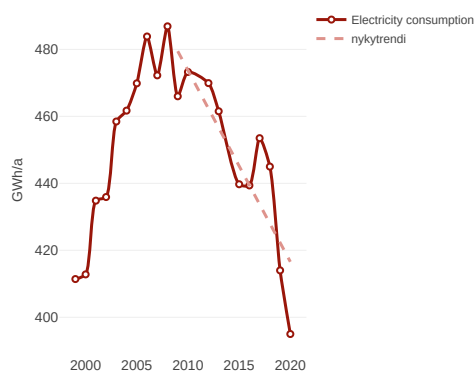
✓ 23.10.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu
✓ 23.10.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus

Mittarit

Tehtävä on valmis

Liitty myös toimenpiteisiin: [11](#) [15](#) [28](#) [74](#) [77](#) [98](#) [102](#) [136](#) [137](#) | Mittarin tarkemmat tiedot →

Kaupungin omistamien kiinteistöjen sähkönkulutus

Liitty myös toimenpiteisiin: [34](#) [35](#) [38](#) [39](#) [42](#) | Mittarin tarkemmat tiedot →

Aikajänne

Päästöluokat

Vastuuorganisaatiot

[Rya_Tilat](#)

Päästöluokka

[Välttämättömät päästöt](#)
[Väilliset päästöt](#)

Toimenpiteen luokka

[Palvelurakennukset](#)

Yhteyshenkilöt

Kaisa-Reeta Koskinen
projekti johtaja
Kaupunkiympäristön toimiala

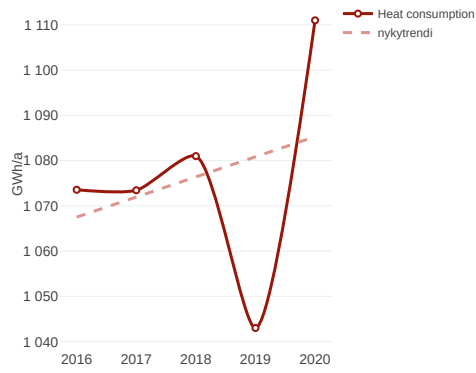
[Yhteystiedot](#)

Katri Kuusinen
yhteiskuntavastuuyksikön
päällikkö
Tilat-palvelu

[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 29.07.2020

Kaupungin omistamien kiinteistöjen kaukolämmönkulutus

Liitty myös toimenpiteisiin: [34](#) [35](#) [38](#) [39](#) [42](#) | Mittarin tarkemmat tiedot →

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Kaupungin omistamat asuin- ja palvelurakennukset sekä ulkovalaistus /
Palvelurakennukset /

42. Elinkaaripäästöjen minimoiminen

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe Toteutus Valmis

Aikataulussa

Elinkaaripäästöjen vähentämiseen liittyvät tämän toimenpiteen ohella myös toimenpiteet 44 ja 89, jotka ovat keinoja elinkaaripäästöjen minimoimiseen. Nämä toimenpiteet liittyvät myös toimenpiteen 108 toteuttamiseen, joka linjaa hankintojen päästölaskentaa ja elinkaariarviointeja yleisemmällä tasolla.

-Kaupunki osallistuu YM:n lainvalmisteluhankkeeseen, jonka tavoitteena on laatia laskentatavat elinkaaripäästöjen arvioinnille.

-Jo nyt tehdään laskelmat elinkaaripäästöistä kussakin kaupungin omassa talonrakentamishankkeessa. Tämän selvitystyön tavoitteen on päästöjen vähentämismahdollisuuksien kartoittaminen

-Vähennystavoite ja hankintakriteerit rakennusten ja infrahankkeiden elinkaaripäästöille ovat tulossa YM:n lainvalmistelusta, joten kaupungilla ei ole syytä tssä vaiheessa asettaa omia kriteerejä.

-Infrahankkeiden elinkaaripäästöjen laskennassa on menossa valtion LVM:n, väyläviraston ja YM:n kanssa hanke, jossa tavoitteena on yhdenmukaistaa päästölaskentamenetelmiä.

- Infrapuolella on aiemmin tehty hiilijalanjäkilaskennat Iso-Roban peruskorjauksessa ja Kivikon eritasoliittymässä, ja tällä hetkellä on tekeillä Malmin esirakentamisen päästölaskenta.

- Palvelurakennushankkeissa hiilijalanjälki lasketaan kaikkiin alkaviin uudisrakennushankkeisiin.

- Asuinrakennushankkeissa hiilijalanjälki on toistaiseksi laskettu seuraaviin: Heka Pukinmäki Eskolantie ja Haso Eskolantie, Heka Pasila Kustinpolku, Heka Pasila Lavakatu 10 er, Haso Postiljooni, Haso Postimies, Haso Veturi, Asunto Oy Helsingin Kuriiri ja Heka Oulunkylä Käskynhaltijantie 38. Lisäksi on tehty vertailulaskelma purkavan saneerauksen ja peruskorjauksen plus puisten lisäkerrosten rakentamisen välillä hankkeissa Heka Malmi Saniaistie 3 ja Heka Malmi Karviaistie 12. Heka Asetelmakadun SR-urakan kilpailutuksessa testattiin millainen ohjaava vaikutus kohteen hiilijalanjäljellä voidaan saavuttaa osana hankinnan pisteytystä.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

"Minimoidaan kaupungin rakennushankkeiden ja infrarakentamisen elinkaaripäästöt.

-Myötävaikutetaan ja osallistutaan yhdessä YM:n, LVM:n, liikenneviraston, RT/RT T:n ja GBC Finlandin kanssa työkalujen ja laskennan menetelmien ja lähtötietojen kansallisten tietokantojen laatimiseen elinkaaripäästöjen arvioinnille.

-Tehdään selvitys elinkaaripäästöjen nykytilanteesta kaupungin infra- ja talonrakentamishankkeissa sekä päästöjen vähentämismahdollisuuksista ja tarvittavista ohjauskeinoista erilaisissa hankkeissa ja esirakentamisen vaihtoehtotarkasteluissa.

-Asetetaan vähennystavoite ja hankintakriteerit rakennusten ja infrahankkeiden elinkaaripäästöille hanketyypeittäin.

-Pilotoidaan elinkaarilaskennan työkaluja rakentamishankkeissa suunnittelu- ja rakentamisprosessin kaikissa vaiheissa. Viestitään pilottien tuloksista kaavoitukseen ja hankkeiden suunnitteluun.

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Aikajänne

Vastuorganisaatiot

- Kymp_Kepa Ary Heka
Rya_Tilat Rya_Ypi Rya_Rake
Rya_Att

Toimenpiteen luokka

Palvelurakennukset

Yhteyshenkilöt

Heidi Huvila
ympäristöasiantuntija
Toiminnan kehittäminen

[Yhteystiedot](#)

Sara Tapiala
tiimipäällikkö
Tilat-palvelu

[Yhteystiedot](#)

Mikko Suominen
Kaupungin
massakoordinaattori
Yleiset alueet

[Yhteystiedot](#)

Jonna Seppänen
Asuntotuotanto

[Yhteystiedot](#)

Minna Launiainen
LVI-suunnittelupäällikkö
Asuntotuotanto

[Yhteystiedot](#)

Rami Nurminen
yksikön päällikkö
Asuntotuotanto

[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 03.01.2022

Yhdistetyt toimenpiteet

89 Kaupunki lisää puurakentamista omissa hankkeissa

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

30.06.2021	<p>Infra: Pilotoidaan valtion koordinoimaan laskentamallia yhteistyössä väyläviraston kanssa parissa kohteessa.</p> <p>2020/2021 talvi: On osallistuttu Väylä viraston hankkeenmääritykseen infrarakentamisen päästötietokannalle ja laskentaperiaatteiden kehittämistyöhön. Hanke on aloittanut 04/2021 ja jatkuu vuoden 2021 aikana mm. sidosryhmätapaamisin sekä tiedonkeruun osalta</p>
31.12.2021	<p>Toimitilat: Rakennushankkeiden hiilijalanjälkiohjauksen periaatteiden määrittely</p> <p>Tehtyjen hiilijalanjälkilaskelmien ja -selvitysten sekä kerättyjen kokemusten perusteella määritellään hankkeiden hiilijalanjäljen ohjauskeinot. Ohjauskeinot sisältävät sekä rakennushankkeissa tehtävät hiilijalanjälkilaskelmat että muut hiilijalanjäljen ohjauskeinot niin, että niillä on vaikutus lopputulokseen ja että teetetävät laskelmat tuovat lisäarvoa.</p>
31.12.2022	<p>Asuntotuotanto: Lisätään hiilijalanjäljen laskentaa peruskorjauskohteissa.</p> <p>Lisätään hiilijalanjäljen laskentaa peruskorjauskohteissa vuosien 2021 ja 2022 aikana. Tavoitteena, että kaikissa vuonna 2022 käynnistetyissä peruskorjaushankkeiden suunnitteluissa lasketaan hiilijalanjälki parhaiten soveltuvassa hankevaiheessa.</p>
31.12.2022	<p>Asuntotuotanto: Tehdään hiilijalanjäljen laskenta kaikissa käynnistävissä uudisrakennushankkeissa</p> <p>YM:n laskentamallin mukaista hiilijalan- ja kädenjäljen laskentaa toteutetaan useissa hankkeissa vuoden 2021 aikana. Laskentaa testataan hankkeiden suunnittelun eri vaiheissa. Tavoitteena, että kaikissa vuonna 2022 käynnistetyissä uudisrakennusten suunnitteluissa lasketaan hiilijalanjälki parhaiten soveltuvassa hankevaiheessa.</p>

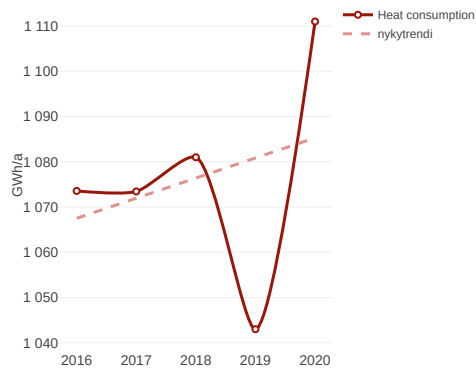
Mitä on tehty?

03.01.2022	<p>Asuntotuotanto: Rakennushankkeiden hiilijalanjälkiohjauksen periaatteiden määrittely</p> <p>Tehtyjen hiilijalan- ja kädenjälki laskelmien ja saadun kokemuksen perusteella määritetään toimintaprosessi rakennusten vähähiilisuuden ohjaukseen.</p>
23.04.2021	<p>Vähähiilinen katusuunnittelu: Hämeentien peruskorjauksen päästölaskenta</p> <p>Hämeentien Arabian katuosuuden peruskorjauksen suunnittelussa verrattiin tavanomaisia rakentamiskäytäntöjä resurssiviisaisiin vaihtoehtoihin. Lisäksi tarkastelussa saatiin uutta tietoa hulevesien eriyttämisen ja työnaikaisten liikennejärjestelyiden ympäristövaikutuksista, sekä suunnittelun vaikutuksista kunnossapidon ja huollon päästöihin.</p> <p>Tarkastelun tuloksena Helsingin kaupunki voisi säästää arviolta 308 000 kg CO₂e, jos resurssiviisaiden ratkaisujen suosituksia noudatetaan Hämeentien peruskorjauksessa. Vaihtoehto on noin 27 % vähäpäästöisempi tavanomaiseen rakentamisen kokonaispäästöihin verrattuna. Myös kustannussäästö olisi merkittävä; yli kolmasosa eli noin 910 000 euroa, joka saavutettaisiin eritoten materiaalien kierrätyksellä ja uusiokäytöllä.</p>
07.01.2021	<p>Toimitilat: Tehdään hiilijalanjäljen laskenta kaikissa käynnistävissä uudisrakennushankkeissa</p>
29.09.2020	<p>Toimitilat: pilotoidaan YM:n laskentamallia useammassa kohteessa</p>
01.09.2020	<p>Asuntotuotanto: pilotoidaan YM:n laskentamallia uudishankkeissa.</p> <p>YM:n laskentamallia pilotoitiin uudishankkeissa.</p>
11.06.2020	<p>Asuntotuotanto: Pilotoidaan hiilijalan- ja kädenjäljenlaskentaa peruskorjauskohteeseen.</p> <p>YM:n laskentamallin mukaista hiilijalan- ja kädenjäljenlaskentaa pilotoitiin Heka Kontulankaari 11 peruskorjaushankkeessa. Lisäksi hankkeessa käytettiin MOBO-monitavoiteoptimointia yhdistettynä rakennuksen energiasimulointimalliin. Optimoinnissa tarkasteltiin päälämmitysvaihtoehtoja sisältäen kaukolämmön ja erilaiset lämpöpumppujärjestelmät sekä talotekniikan ja rakenteiden energiatehokkuutta parantavia muutoksia. Optimoinnissa pyrittiin minimoimaan energiankulutusta ja saman aikaisesti elinkaarikustannuksia ja hiilijalanjälkeä</p>

✓ 23.10.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus
✓ 01.10.2019	Yhteyshenkilö valitaan ja toimenpiteen toteutuksesta sovitaan

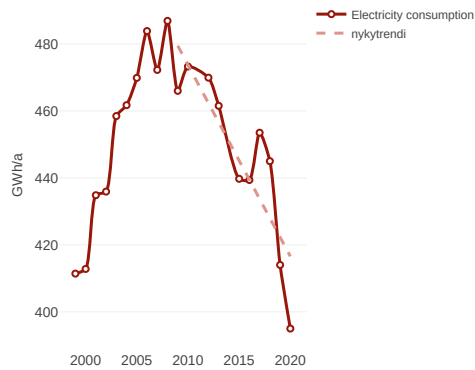
Mittarit

Kaupungin omistamien kiinteistöjen kaukolämmönkulutus

Liitty myös toimenpiteisiin: [34](#) [35](#) [38](#) [39](#) [41](#) | [Mittarin tarkemmat tiedot →](#)

Kaupungin omistamien kiinteistöjen sähkönkulutus

Liitty myös toimenpiteisiin: [34](#) [35](#) [38](#) [39](#) [41](#) | [Mittarin tarkemmat tiedot →](#)

Rakentamisen elinkaari päästöt

[Mittarin tarkemmat tiedot →](#)

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

Toimenpide
Elinkaaripäästöjen
minimoiminen

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Kaupungin omistamat asuin- ja palvelurakennukset sekä ulkovalaistus /
Palvelurakennukset /

43. Plusenergiarakentaminen

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe Toteutus Valmis

Aikataulussa

Helsingin kaupunki pilotoi omissa rakentamisessaan plusenergiarakentamista uudisrakentamisessa. Tavoitteena on saada kokemuksia, kuinka kaupunki voi lähestyä kulutuksessa vuodelle 2035 tavoiteltua nettonollatasoa.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Kaupunki pilotoi plusenergiarakentamista, selvittää sen kustannusvaikutuksia ja haasteita, ja laatii näiden pohjalta ohjelman siirtymisestä asteittain kohti plusenergiarakentamista neuvotellen rakennusalan innovatiivisten toimijoiden kanssa

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

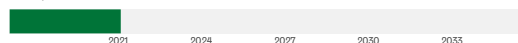
31.12.2021	Energiapilotin kustannukset (asuntotuotanto) Nettonollaan tähtäävän energiapilotin Heka Kalasatama Kaljaasi Fortunankadun urakkalaskenta on käynnistynyt. Urakkasummasta tullaan selvittämään nettonollaan tähtäävien ratkaisujen kustannukset. Kustannuksia verrataan suunnitteluvaiheessa arvioituihin kustannuksiin ja niiden perusteella tarkennetaan investointien kannattavuutta.
------------	---

Mitä on tehty?

✓ 14.01.2021	Markkinavuoropuhelu urakoitsijoiden kanssa (asuntotuotanto) ATT:n, Hekan ja Helenin energiapilottihankkeen HEKA Sompasaari Kaljaasi Fortunankatu-hankkeessa järjestetään toinen markkinavuoropuhelu ennen urakkakilpailua. Tavoitteena on kertoa urakoitsijoille hankkeesta ja sen erityisluonteesta sekä pyytää urakoitsijoilta palautetta ja ideoita urakan kipailutuksesta ja toteutuksesta. Markkinavuoropuhelu toteutettiin suunnitellusti teamsissä. Osallistujia oli noin 50.
✓ 19.03.2020	Markkinavuoropuhelu innovatiivisten ratkaisun tarjoajien kanssa (asuinrakennukset) HEKA Kalasatama Kaljaasi Fortunankadun suunnitteluvaiheen alussa järjestettiin markkinavuoropuhelu uusien ja innovatiivisten ratkaisujen tarjonnan ja alan toimijoiden (mm. rakennusliikkeet) näkemysten kartoittamiseksi. Tilaisuuden suunnitteluun ja järjestämiseen osallistuivat ATT:n lisäksi YMPA ja Helen. Tilaisuus järjestettiin 19.3.2020 koronavirusilanteen vuoksi verkossa ja se onnistui hyvin. Osallistujia oli 60. Yhdeksän eri yritystä esitteli ratkaisujaan ja osallistujat kävivät vilkasta keskustelua tapahtuman chatissa. Tilaisuuden antia hyödynnetään paitsi tämän kohteen suunnittelussa, myös tulevien kohteiden suunnittelussa ja Helenin palveluiden paketoinnissa.
✓ 22.01.2020	Toimenpiteestä on tilannekuvaus

0

Aikajänne

Vastuorganisaatiot

Rya_Tilat Kanslia Maka
Helen Rya_Att

Toimenpiteen luokka

Palvelurakennukset

Yhteyshenkilöt

Minna Launiainen
LVI-suunnittelupäällikkö
Asuntotuotanto

[Yhteystiedot](#)

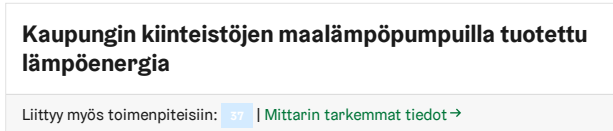
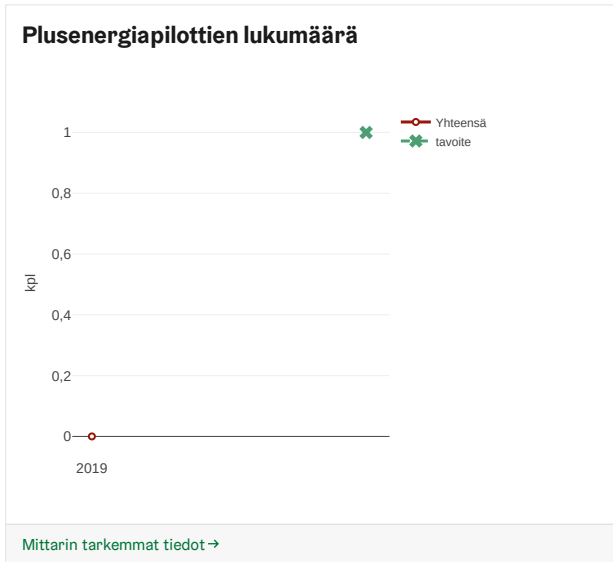
Marika Nyssönen
ympäristöasiantuntija
Helsingin kaupungin asunnot Oy

[Yhteystiedot](#)

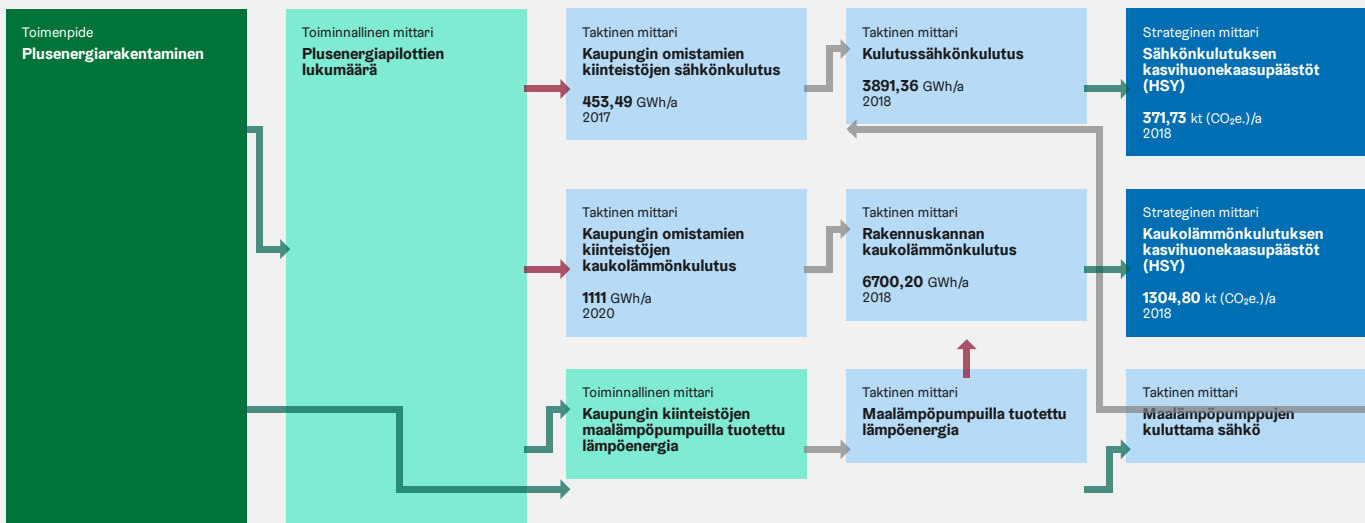
Tietoja päivitetty 31.03.2021

✓ 01.10.2019	<p>Plusenergiarakentamisen pilotointi asuinrakentamisessa</p> <p>Vuonna 2019 HEKA ja ATT tutkivat HEKA Kalsatama Kaljaasi Fortunankatu-kohteen hankesuunnitteluvaiheessa plusenergiarakentamista. Elinkaarikustannus- ja energiasimulointien perusteella erittäin energiatehokkailla ratkaisuilla ja kaukolämpö/kaukokylmä/maalämpöhybridillä tässä kohteessa päästään vuotuisessa energiankulutuksessa hyvin lähelle nettonollaa, mutta ei vielä plusenergiatasolle. Hankkeen suunnittelua jatketaan tavoitteena hyvin vähän energiaa kuluttava rakennus. Hankkeessa selvinneitä tuloksia hyödynnetään jatkossa rakennusten energiatehokkuuden parantamisessa. Tavoitteena on löytää kustannustehokkaat ratkaisut asuinrakentamisen nettonollarakentamiseen.</p> <p>Hankesuunnitelma valmistui syyskuussa 2019. Toteutussuunnitelmat tehdään vuonna 2020 ja rakentaminen alkaa vuonna 2021.</p>
✓ 01.10.2019	<p>Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu</p> <p>Asuntorakentamisen yhteyshenkilöt valittu.</p>

Mittarit

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Kaupungin omistamat asuin- ja palvelurakennukset sekä ulkovalaistus /
Palvelurakennukset /

44. Kierrätysmateriaalien osuuden lisääminen rakentamisessa

Eteneminen

Ei aloitettu	Käynnistysvaihe	Toteutus	Valmis
--------------	-----------------	----------	--------

Aikataulussa

Hyödynnetään tehtyjä ja käynnissä olevia kansallisen tason selvityksiä kierrätysmateriaalien osuuden lisäämisen esteistä ja mahdollisuuksista talonrakentamisessa, infrarakentamisessa ja ylläpidossa. Tämän tiedon pohjalta luodaan päivittyviä ohjeita ja toimintatapoja.

Kierrätysmateriaalien hyödyntäminen on yksi keino, jolla elinkaaren aikaisia päästöjä (toimenpide 42) voidaan vähentää.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Selvitetään esteet ja mahdollisuudet kierrätysmateriaalien osuuden lisäämisestä talonrakentamisessa, infrarakentamisessa ja ylläpidossa. Luodaan toimenpiteet ja ohjeistus.

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Viimeisimmät päivitykset

Ylläpitäjä
23.08.2019

Laaditaan Kaivumaiden, kiviaineksen ja purkumateriaalien hyödyntämisen periaatteet maarakentamisessa ja toimenpideohjelma 2018-2021

Periaatteet ja toimenpideohjelma valmis ja hyväksytty kaupunkiympäristölautakunnassa 23.8.2019.

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

31.12.2025	Toteutetaan kiertotalouden tiekartan toimenpiteitä <ul style="list-style-type: none">Teetetty kahdessa talonrakennushankkeessa rakennusmateriaalien osuudet kierrätysmateriaaleille, uusiutuvalla materiaalilla ja uudelleenkäytettäville materiaaleille.
------------	--

Mitä on tehty?

✓ 12.05.2020	Kierto- ja jakamistalouden tiekartta valmistuu Työpajassa 2.12.2019 tunnistetut kehitystarpeet on kirjattu toimenpiteiksi tiekarttaan.
✓ 02.12.2019	Työpaja: Rakentaminen kaupungin kierto- ja jakamistalouden tiekartassa Rakentaminen on yksi kaupungissa valmisteilla olevan kierto- ja jakamistalouden tiekartan teemoista. Osana tiekartan valmistelua tullaan 2.12.2019 järjestämään työpaja, jonka teema on rakentaminen. Työpajassa pyritään tunnistamaan vaikuttavuudeltaan merkittävimmät painopisteet ja kehityskohteet kiertotalouden edistämiseksi rakentamisessa.

Aikajänne

Vastuorganisaatiot

Rya_Tilat	Meka	Rya_Rake
Rya_Ylpi	Heka	Rya_Att

Toimenpiteen luokka

Palvelurakennukset

Yhteyshenkilöt

Leona Silberstein
ympäristötarkastaja
Helsingin kaupunki

[Yhteyshenkilöt](#)

Annukka Eriksson
ympäristöasiantuntija
Tilat-palvelu

[Yhteyshenkilöt](#)

Mikko Suominen
Kaupungin
massakoordinaattori
Yleiset alueet

[Yhteyshenkilöt](#)

Tietoja päivitetty 01.07.2020

✓ 08.11.2019	<p>Järjestetään talonrakentamisen kiertotalouden markkinakartoitustilaisuus</p> <p>Tilaisuus järjestettiin 7.11.2019</p> <p>Tilaisuuden teemat:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Purettavien rakennusten purkumateriaalien käsittely ja hyödyntäminen ○ Kierrätys- ja uusiotuotteiden ja -materiaalien sekä kierrätettyjen rakennusosien hyödyntäminen uudis- ja perusparannushankkeissa <p>Tilaisuus on suunnattu talonrakentamisen kiertotalouden ratkaisuja tarjoaville ja hyödyntäville yrityksille, koulutus- ja tutkimusorganisaatioille sekä rakennusalan järjestöille ja julkisen sektorin yhteistyötahoille.</p>
✓ 23.10.2019	<p>Toimenpiteestä on tilannekuvaus</p>
✓ 10.10.2019	<p>Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu</p>
✓ 23.08.2019	<p>Laaditaan Kaivumaiden, kiviaineksen ja purkumateriaalien hyödyntämisen periaatteet maarakentamisessa ja toimenpideohjelma 2018-2021</p> <p>Periaatteet ja toimenpideohjelma valmis ja hyväksytty kaupunkiympäristölautakunnassa 23.8.2019.</p>

[← Edellinen toimenpide](#)

[Seuraava toimenpide →](#)

Toimenpiteet

[← Edellinen](#) | [Seuraava →](#)[Kaupungin omistamat asuin- ja palvelurakennukset sekä ulkovalaistus /
Palvelurakennukset /](#)

45. Maarakentamisen periaatteet

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe **Toteutus** Valmis

Aikataulussa

Tarkennus: 45.1 Toimenpiteiden jalkauttaminen etenee aikataulussa. Sitova toiminnallinen tavoite (Helsingin katu- ja puistorakentamisessa muodostuvista maa-aineksista vähintään 80 % hyötykäytetään) saavutettiin vuonna 2020 hyötykäyttöprosentin ollessa 89 %. Toimenpideohjelman ansiosta Helsingin kaupunki säästi vuosina 2014–2020 kaikkiaan noin 55 milj. euroa, 8,2 milj. litraa polttoainetta ja 20 200 tonnia hiilidioksidipäästöjä. 45.2 Helsinki pilotoi omaa tietokantapohjaista massatyökalua, Massatyökalu on avoimen rajapinnan kautta yhteyksissä HSY Seutupalvelun SeutaMassaan.

Toimenpide jakautuu kahteen osaan:

45.1. Jalkautetaan kaivumaiden, kiviaineksen ja purkumateriaalien hyödyntämisen periaatteet maarakentamisessa ja toimenpideohjelma (2018–2021) osaksi normaalia toiminnanohjausjärjestelmän mukaisesti etenevää toimintaa. Periaatteet koskevat Kaupunkiympäristön toimialan keskeisiä prosesseja: kaupungin maanhankintaa ja alueiden hallintaa, yleispiirteistä maankäytön suunnittelua, kaavoitusta, esirakentamista, infra- ja talonrakentamishankkeiden suunnittelua ja rakentamista.

Toimenpideohjelman ansiosta Helsingin kaupunki säästi vuosina 2014–2019 kaikkiaan noin 47 milj. euroa, 6,9 milj. litraa polttoainetta ja 17 100 tonnia hiilidioksidipäästöjä.

45.2. Osallistutaan seudullisen paikkatietopohjaisen maamassatyökalun kehittämiseen ja käyttöönottoon (SeutuMaisea).

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Jalkautetaan kaivumaiden, kiviaineksen ja purkumateriaalien hyödyntämisen periaatteet maarakentamisessa ja toimenpideohjelma (2018–2021) osaksi normaalia toiminnanohjausjärjestelmän mukaisesti etenevää toimintaa. Periaatteet koskevat Kaupunkiympäristön toimialan keskeisiä prosesseja: kaupungin maanhankintaa ja alueiden hallintaa, yleispiirteistä maankäytön suunnittelua, kaavoitusta, esirakentamista, infra- ja talonrakentamishankkeiden suunnittelua ja rakentamista. Osallistutaan seudullisen paikkatietopohjaisen maamassatyökalun kehittämiseen ja käyttöönottoon (SeutuMaisea).

(Hiilineutraali Helsinki 2035-toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

📅 31.01.2025

Toimenpideohjelman toteutus käynnissä

Toimenpideohjelman toteutumista raportoidaan vuosittain. Mittarina on Kympin sitova tavoite 'Helsingin katu- ja puistorakentamisessa muodostuvista maa-aineksista vähintään 80 % hyötykäytetään'.

Mitä on tehty?

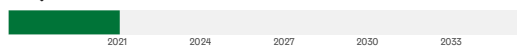
✓ 23.10.2019

Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu

Mittarit

Maa-ainesten hyötykäytön osuus

Aikajänne

Vastuorganisaatiot

Rya_Tilat

Rya_Rake

Rya_Ylpi

Maka

Heka

HSY

Helen

Toimenpiteen luokka

Palvelurakennukset

Yhteyshenkilöt

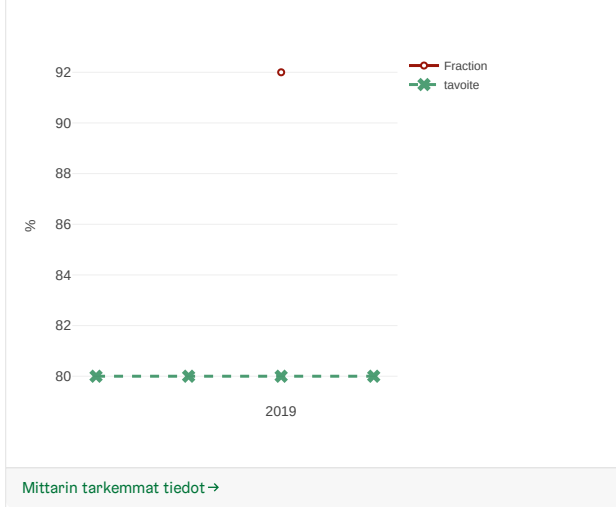
Mikko Suominen

Kaupungin massakoordinaattori

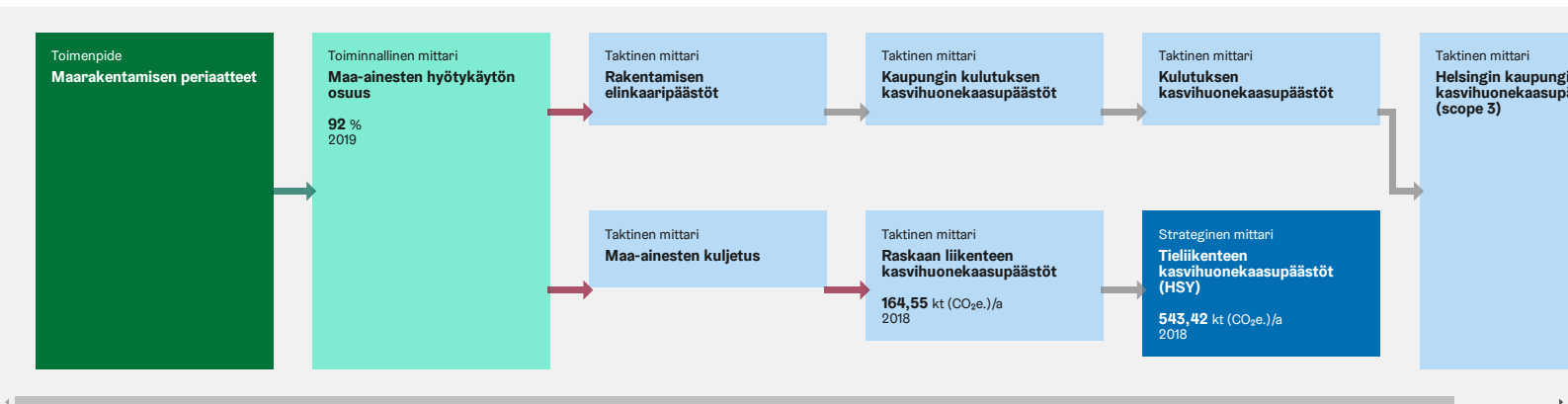
Yleiset alueet

[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 27.04.2021

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Kaupungin omistamat asuin- ja palvelurakennukset sekä ulkovalaistus /
Palvelurakennukset /

46. Päästöttömät työmaakoneet

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe Toteutus Valmis

Aikataulussa

Helsinki on sitoutunut syyskuussa 2020 päästöttömien työmaiden green deal -sopimukseen ympäristöministeriön kanssa, jossa pyritään päästöttömiin työmaihin vuoteen 2030 mennessä. <https://sitoumus2050.fi/paastotontyomaa#/>

Päästöttömillä työmailla tarkoitetaan tässä työmailla käyettävien koneiden ja laitteiden suoria päästöjä. Päästöjä ovat CO₂-, NO_x- ja PM -päästöt. Ensimmäisessä vaiheessa siirrytään fossiilivapaisiin työmaihin eli esim. biopolttoaineisiin. Lopullinen tavoite on päästöttömyys, joka tarkoittaa käytännössä siirtymistä sähköisiin koneisiin.

- Lähtötilanteen kartoitus; päästöt ja toiminta 2019
- Koneiden päästöjen selvittäminen
- Markkinavuoropuhelut 2019-2020
- Tilaisuudet yrityksille ja kaupungin hankkijoille
- Yritysten valmius siirtyä puhtaampiin koneisiin –rakennusyritykset ja koneet
- Päästöttömän työmaan pilotointi ja kokeilut 2020 ja 2021
- Koulutukset hankkijoille 2020
- Konseptin kehittäminen kaupungille 2020-21
- Implementointi toimintaan 2021-2035

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Pilotoidaan kaupungin omassa rakentamisessa päästöttömiä työmaita ja otetaan kokemusten kautta käyttöön malli ja kriteerit koskemaan kaikkia työmaita. Sisällytetään malli ja kriteerit infra- ja talonrakentamishankkeiden ympäristöasiakirjaan ja työmaan ympäristösuunnitelmaan. Ohjataan kaupungin alueella rakentavia käyttämään mallia ja kriteerejä.

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

31.05.2021	<p>Ensimmäisen pilotin toteuttaminen 2020</p> <p>Kulosaaren puistotie on käynnistynyt elokuussa 2020 ensimmäisenä päästöttömän työmaan pilottina Helsingissä. Kulosaaren puistotien urakan kilpailutuksessa annettiin laatupisteitä päästöttömistä työkoneista ja urakkaan saatiin kolme sähkökäyttöistä pyörökuormaajaa ja yksi kaivinkone. Lisäksi urakassa käytetty kalusto täyttää tiukat päästöluokitukset Stage 4 ja Euro 5 ja työmaalla käytetään polttoaineena uusituvaa dieseliä ja sähköä. Urakoitsijan kanssa on kehitetty raportointia päästöttömän työmaan seurantaan. On soittu, että urakoitsija raportoi työmaakokouksien yhteydessä kalustosta ja polttoaineiden kulutuksesta.</p>
31.12.2021	<p>Asunto/toimitilarakentamisen pilotin toteuttaminen 2021</p>
31.12.2022	<p>Kaikissa infrakilpailutusasiakirjoissa päästöttömyyteen liittyviä kriteerejä (min. fossiilivapaus)</p> <p>Kesästä 2020 on sovittu, että kaikissa KYMPin rakennuttajan infrarakoissa käytetään vähäpäästöisen työmaan kriteerejä, jossa vaaditaan Stage 4 ja Euro 5. Vuonna 2020 käynnistyneitä vähäpäästöisiä työmaita ovat Kulosaaren puistotien lisäksi Ilmalan raitiotie, Sompasaaren ja Runebergin kadun urakat.</p>

Vaikutus

● ● ● ● Kohtalainen

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

Rya_Rake Maka_Like Rya_Att
Rakpa HKL Palu_Ympa HSY
Helen

Toimenpiteen luokka

Palvelurakennukset

Yhteyshenkilöt

Liisa Taskila
Tiimipäällikkö
Alueellinen rakennuttaminen

[Yhteystiedot](#)

Mia Malin
ympäristösuunnittelija
Ympäristöpalvelut

[Yhteystiedot](#)

Satu Turula
ympäristösuunnittelija
Ympäristöpalvelut

[Yhteystiedot](#)

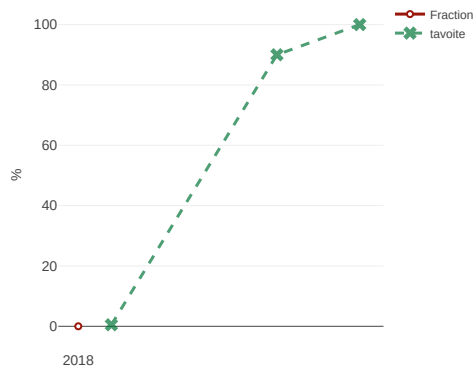
Tietoja päivitetty 18.04.2021

Mitä on tehty?

✓ 09.09.2020	Päästöttömän työmaan green deal-sopimuksen allekirjoittaminen Helsinki sitoutui 9.9.2020 päästöttömän työmaan green deal-sopimukseen ympäristöministeriön kanssa yhdessä Espoon, Vantaan, Turun ja Senaattiinstituteistojen kanssa. HSY liittyi sopimukseen myöhemmin syksyllä.
✓ 14.02.2020	Markkinavuoropuhelun toinen kierros Toteutettu 7 kahden keskistä markkinavuoropuhelua.
✓ 09.12.2019	Markkinavuoropuhelun toteuttaminen Yleinen markkinavuoropuhelutilaisuus pidettiin 9.12 ja niitä jatketaan kahdenkeskisissä vuoropuheluilla 2020 alkuvuodesta.
✓ 23.10.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus
✓ 23.10.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu

Mittarit

Osuus katurakennuskilpailuksista, joissa on vähimmäisvaatimuksena sähköllä toimivat työkoneet

Mittarin tarkemmat tiedot →

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

Toimenpide
Päästöttömät työmaakoneetToiminnallinen mittari
Osuus katurakennuskilpailuksista, joissa on vähimmäisvaatimuksena sähköllä toimivat työkoneetTaktinen mittari
Työkoneiden fossiilisen polttoaineen kulutus Helsingin katurakennusurakoissaTaktinen mittari
Työkoneiden khk-päästöt Helsingin kaupungin rakennusurakoissaTaktinen mittari
Työkoneiden kasvihuonekaasupäästötStrateginen mittari
Teollisuuden ja työkasvihuonekaasupäästöt (HSY)
19 kt (CO₂e.) / a 2018

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Kaupungin omistamat asuin- ja palvelurakennukset sekä ulkovalaistus / Asuinrakennukset /

47. Lämmön talteenoton parantaminen peruskorjauksissa

Eteneminen

Ei aloitettu	Käynnistysvaihe	Toteutus	Valmis

Aikataulussa

Suurin osa rakennusten päästöistä johtuu olemassa olevasta rakennuskannasta. Siksi on tärkeää, että peruskorjauksissa tehdään kaikki mahdolliset energiansäästötoimenpiteet, eikä vain niitä, joiden takaisinmaksuaika on lyhyt. Ilmanvaihdon lämmön talteenoton lisääminen rakennuksiin, joissa sitä ei ole, on ylivoimaisesti tehokkain tapa pienentää energiankulutusta. Jäteveden lämmön talteenotolla säästetään jopa neljäsosa lämmitysenergiasta. Toimenpide on kirjattu HNH2035-ohjelmaan, jotta olisi olemassa selkeä linjaus, eikä lämmön talteenottoa voisi jättää peruskorjauksissa toteuttamatta esimerkiksi kustannussyistä. Toimenpiteen toteuttamiseksi ja investointien perustelemiseksi peruskorjaushankkeissa on tehtävä teknisiiä selvityksiä ja elinkaarenaikaisia kannattavuuslaskelmia hankesuunnitteluvaiheessa.

Ei-peruskorjattavissa kohteissa on tärkeää tunnistaa potentiaaliset kohteet ja löytää sopivat ratkaisujen toimittajat.

Kaikkissa ATT:n rakennuttamissa peruskorjaushankkeissa ilmanvaihdon LTO:n lisääminen on selvitetty jo useita vuosia. Vuonna 2018 valmistuneissa asuinkerrostalojen peruskorjauksissa neljässä kohteessa kymmenestä asennettiin LTO:lla varustettu koneellinen tulo- ja poistoilmanvaihto ja kahdessa kohteessa kymmenestä asennettiin poistoilman lämmön talteenotto eli PILP. Kaksi niistä neljästä kohteesta, jossa ei lisätty LTO:ta ovat suojeltuja rakennuksia ja kahdessa LTO:ta ei voitu lisätä teknisistä tai taloudellisista syistä.

Tämä toimenpide koskee kaupungin omistamien asuntojen peruskorjauksia. Yksitysten rakennusten energiatehokkuuden parantamiseen peruskorjauksissa keskittyy toimenpide 67, Energiarenessanssi-ohjelma.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Toteutetaan poistoilman ja jäteveden lämmön talteenottoratkaisuja: peruskorjauskohteissa joko koneellinen tulo ja poisto lämmön talteenotolla tai sitten PILP. Ilman peruskorjausta toteutetaan PILP- hankkeita niissä taloissa joissa se on taloudellisesti kannattavaa (takaisinmaksuaika alle 15 vuotta) (Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Viimeisimmät päivitykset

Ylläpitäjä
18.09.2019

Ilmanvaihdon LTO:n lisääminen peruskorjauksissa

Kaikkissa ATT:n rakennuttamissa peruskorjaushankkeissa ilmanvaihdon LTO:n lisääminen on selvitetty jo useita vuosia. Vuonna 2018 valmistuneissa asuinkerrostalojen peruskorjauksissa neljässä kohteessa kymmenestä asennettiin LTO:lla varustettu koneellinen tulo- ja poistoilmanvaihto ja kahdessa kohteessa kymmenestä asennettiin poistoilman lämmön talteenotto eli PILP. Kaksi niistä neljästä kohteesta, jossa ei lisätty LTO:ta ovat suojeltuja rakennuksia ja kahdessa LTO:ta ei voitu lisätä teknisistä tai taloudellisista syistä.

Jäteveden lämmön talteenoton lisäämisen selvittämiset on aloitettu 2019.

Ylläpitäjä
18.09.2019

Aikajänne

Vastuorganisaatiot

Rya_Att Heka Haso
Auroranlinna Helen

Toimenpiteen luokka

Asuinrakennukset

Yhteyshenkilöt

Minna Launiainen
LVI-suunnittelupäällikkö
Asuntotuotanto

[Yhteystiedot](#)

Rami Nurminen
yksikön päällikkö
Asuntotuotanto

[Yhteystiedot](#)

Marika Nyssönen
ympäristöasiantuntija
Helsingin kaupungin asunnot Oy

[Yhteystiedot](#)

Tatu Rasia
toimitusjohtaja
Kiinteistö Oy Auroranlinna

[Yhteystiedot](#)

Risto Ovaskainen
ylläpitöpäällikkö
Kiinteistö Oy Auroranlinna

[Yhteystiedot](#)

Jonna Seppänen
Asuntotuotanto

[Yhteystiedot](#)

Juha Viljakainen
Helsingin Asumisoikeus Oy

[Yhteystiedot](#)

Henrik Hämäläinen
Tekninen päällikkö
Helsingin Asumisoikeus Oy

[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 30.12.2021

Toimenpiteistä sovitaan

ATT ja Heka ovat sopineet toimenpiteiden toteuttamisesta peruskorjauksissa.

Auroranlinnan peruskorjauksissa selvitetään ja mahdollisuuksien mukaan toteutetaan lämmön talteenotto.

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

31.12.2021	<p>Kartoitetaan potentiaaliset PILP- kohteet Hekan kiinteistökannassa</p> <p>Kartoitetaan potentiaaliset kohteet, joissa PILP-laitteiden asennus voisi olla kannattavaa niissä Hekan olemassa olevissa kohteissa, joissa ei ole peruskorjausta suunnitteilla. Kartoitus etenee vaiheittain, sillä kiinteistömässä on suuri. Tavoitteena on, että kaikki potentiaaliset kohteet olisi kartoitettu vuoden 2020 loppuun mennessä.</p> <p>PILP:ejä asennetaan niihin rakennuksiin, joissa se on taloudellisesti kannattavaa.</p> <p>Yhdistetään toimenpiteeseen 32, jossa teetetään energiatodistukset ja tehdään laaja kiinteistökannan energiansäästöpotentiaalin kartoitus.</p>
31.12.2021	<p>Kilpailutetaan Hekan toteutettavat PILP-hankkeet</p> <p>Kilpailutetaan kannattaviksi todetut PILP-hankkeet vuosittain 30.6. mennessä.</p> <p>Hekan tavoitteena on asentaa poistoilmalämpöpumppuja kolme järjestelmää per vuosi. (PILP-kartoitus tehty)</p> <p>Vuoden 2020 kohteet on hankittu (Hämeentie 63 ja Siilitie 9) Vuoden 2021 kohteeksi on valittu Siilitie 7 (4 rakennusta/4 järjestelmää)</p>
31.12.2022	<p>Kartoitetaan potentiaaliset PILP- kohteet Hason kiinteistökannassa</p> <p>HASOlla ei ole vuoden 2030 mennessä merkittäviä peruskorjauksia, mutta niiden suunnittelu aloitetaan ja siinä huomioidaan lämmöntalteenottoratkaisut.</p> <p>PILP-järjestelmiä toteutetaan vuodesta 2022 alkaen taloudellisesti parhaissa kohteissa.</p> <p>2022 pilottikohteet: Laakavuorenrinne, Retkeilijänkatu 18, Sorsavuori</p>
31.12.2022	<p>Peruskorjauskohteisiin LTO tai PILP</p> <p>Asennetaan LTO tai PILP kaikkiin laajoihin peruskorjauskohteisiin, jos teknisesti mahdollista. Rivitalokohteissa LTO. Poislukien suojelukohteet.</p> <p>(Tavoitteena on asentaa poistoilmalämpöpumppuja kolme järjestelmää per vuosi muissa kuin peruskorjauskohteissa.)</p>

Mitä on tehty?

30.12.2021	<p>Auroranlinnan peruskorjausten LTO toteutus</p> <p>Yhtiön 2021 peruskorjauksissa (Pihkatie ja Kaarlenkatu) toteutetaan lämmöntalteenottojärjestelmät. Yhtiön tulevan peruskorjaukseen (Hietaniemenkatu) suunnitellaan lämmöntalteenotto, sekä arvioidaan myös muiden energiansäästötoimenpiteiden toteutusmahdollisuudet.</p>
31.03.2020	<p>Teetetään Hekan potentiaalisille PILP-kohteille kannattavuusselvitykset</p> <p>Teetetään kartoitetuille potentiaalisille kohteille toteutettavuusselvitykset ja kannattavuuslaskelmat. Kartoitus ja selvitykset etenevät vaiheittain. Ensimmäisen vaiheen kartoitus ja selvitykset on tavoitena tehdä 30.4.2020 mennessä.</p> <p>Hekalla on tavoitteena asentaa poistoilmalämpöpumppuja kolme järjestelmää per vuosi. Laajojen peruskorjaushankkeiden ulkopuolella.</p> <p>31.3.2020: Hekan kiinteistöpäälliköt ja tekniset isännöitsijät ovat tehneet ensimmäisen vaiheen kartoituksen potentiaalisista PILP-kohteista ja siitä on laadittu yhteenveto excel Teamsiin. Taulukkoon on aikataulutettu myös arviot toteutusvuosista. Useampi toimija on ollut kiinnostunut tämän vuoden hankkeista ja tehnyt niistä kannattavuuslaskelmat.</p>

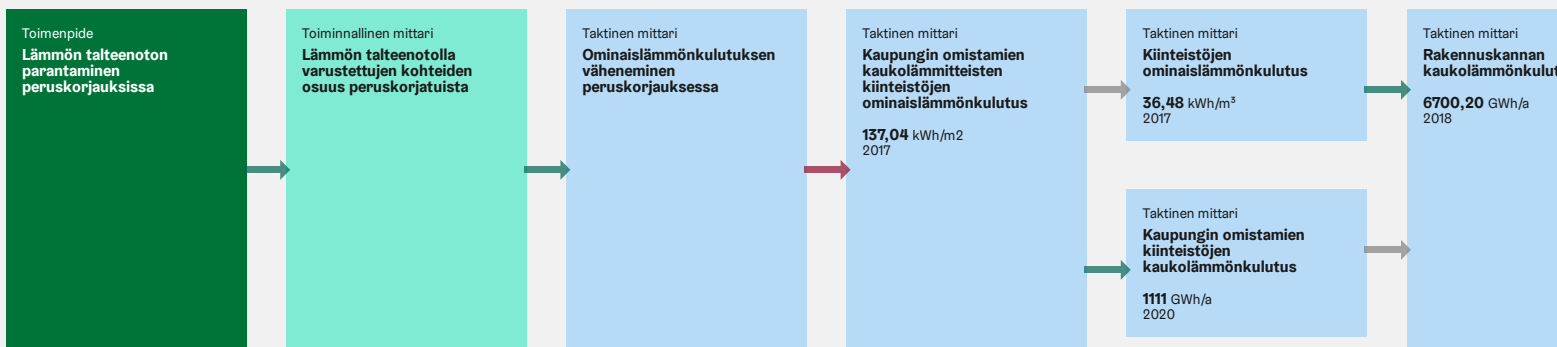
	Aiheeseen liittyen HEKA järjesti yhdessä ATT:n kanssa 21.2.2020 Hekan tekniselle henkilöstölle energiakoulutusta, jossa yhtenä pääaiheena pilpit.
✓ 23.10.2019	Hekan, Auroranlinnan, Hason ja Helenin yhteyshenkilön valinta Toimenpide on tärkeä esim. Hason olemassa olevissa kohteissa, joissa on ilman lämmön talteenottoa olevia rakennuksia. Yhteyshenkilöt on valittu.
✓ 22.10.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus
✓ 18.09.2019	Toimenpiteistä sovitaan ATT ja Heka ovat sopineet toimenpiteiden toteuttamisesta peruskorjauksissa.
✓ 18.09.2019	Jäteveden LTO:n lisääminen Hekan peruskorjauksissa Jäteveden lämmön talteenoton lisäämisen selvittämiset kaikissa peruskorjausten hankesuunniteluissa on aloitettu 2019.
✓ 18.09.2019	Yhteyshenkilöt valitaan ATT:n henkilöt valittu.

Mittarit

Lämmön talteenotolla varustettujen kohteiden osuus peruskorjatuista

Mittarin tarkemmat tiedot →

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Kaupungin omistamat asuin- ja palvelurakennukset sekä ulkovalaistus / Asuinrakennukset /

48. Energiatohokkuus kaupungin peruskorjauksissa

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe Toteutus Valmis

Aikataulussa

Olemassa olevien rakennusten energiatohokkuuden parantaminen on välttämätöntä HNH2035-tavoitteen saavuttamiseksi. Peruskorjauksissa on toteutettava kaikki mahdolliset energiansäästökeino, jotka ovat elinkaarikustannuksiltaan kannattavia. Uusiutuvan energian käyttöä on lisättävä. Toimenpide edellyttää energiatohokkuuden parantamisvaihtoehtojen perusteellista selvittämistä peruskorjausten hankesuunnitteluvaiheessa. Tämä vaatii elinkaariasiantuntijoiden kiinnittämistä hankkeisiin.

Kaikissa ATT:n rakennuttamisissa Hekan ja Auranlinnan kohteiden peruskorjauksissa on parannettu energiatohokkuutta jo useita vuosia. Peruskorjausten hankesuunnitteluvaiheessa selvitetään nykyinen ja peruskorjauksen jälkeinen E-luku ja energiankulutus. Elinkaarikustannuksiltaan kustannustehokkaat toimenpiteet toteutetaan. Tyypillisesti peruskorjauksissa on parannettu rakennuksen ulkovaipan lämmöneristävyyttä, lisätty ilmanvaihtoon lämmön talteenotto, tasapainotettu lämmitysverkosto, uusittu vesi- ja viemärikanalustet vähän vettä kuluttaviksi, asennettu huoneistokohtaiset vesimittarit, uusittu kiinteät valaisimet led-valaisimiksi ja toteutettu keskitetty, etäkäytettävä rakennusautomaatiojärjestelmä. Lisäksi on asennettu aurinkopaneelleja. E-luvun parantuminen vaihteli v. 2018 valmistuneissa Heka-kohteiden peruskorjauksissa välillä 12 % - 53 %.

Tämä toimenpide koskee kaupungin omistamien asuntojen peruskorjauksia. Yksityisten rakennusten energiatohokkuuden parantamiseen peruskorjauksissa keskittyä toimenpide 67, Energiarenessanssi-ohjelma.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Kaupungin oman asuntotuotannon peruskorjauksissa tavoitellaan suurta energiatohokkuutta ja toteutetaan elinkaarikustannuksiltaan kannattavat energiatohostamisen toimenpiteet.

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Viimeisimmät päivitykset

Ylläpitäjä

18.09.2019

Energiatohokkuuden parantaminen peruskorjaushankkeissa

Kaikissa ATT:n rakennuttamisissa Hekan ja Auranlinnan kohteiden peruskorjauksissa on parannettu energiatohokkuutta jo useita vuosia. E-luvun parantuminen vaihteli v. 2018 valmistuneissa Heka-kohteiden peruskorjauksissa välillä 12 % - 53 %. Uudeksi tavoitteeksi on otettu 9/2019 hankekohtaisen E-luvun parantuminen vähintään 25 % nykyisestä. Kaikkiin peruskorjauskohteisiin toteutetaan aurinkopaneelit. Uusiutuvan energian hyödyntämismahdollisuuksia on lähdetty selvittämään entistä laajemmin, mm. maalämpö.

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

31.05.2022

Auranlinnan energiainvestointilaskelmat

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

Rya_Att Heka Haso

Auranlinna Helen

Toimenpiteen luokka

Asuinrakennukset

Yhteyshenkilöt

Minna Launiainen

LVI-suunnittelupäällikkö

Asuntotuotanto

[Yhteystiedot](#)

Rami Nurminen

yksikön päällikkö

Asuntotuotanto

[Yhteystiedot](#)

Marika Nyssönen

ympäristöasiantuntija

Helsingin kaupungin asunnot Oy

[Yhteystiedot](#)

Veera Sevander

johtava energia-asiantuntija

Yhteiskuntavastuu

[Yhteystiedot](#)

Tatu Rasia

toimitusjohtaja

Kiinteistö Oy Auranlinna

[Yhteystiedot](#)

Risto Ovaskainen

ylläpitöpäällikkö

Kiinteistö Oy Auranlinna

[Yhteystiedot](#)

Jonna Seppänen

Asuntotuotanto

[Yhteystiedot](#)

Juha Viljakainen

Helsingin Asumisoikeus Oy

[Yhteystiedot](#)

Henrik Hämäläinen

Tekninen päällikkö

Helsingin Asumisoikeus Oy

[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 30.12.2021

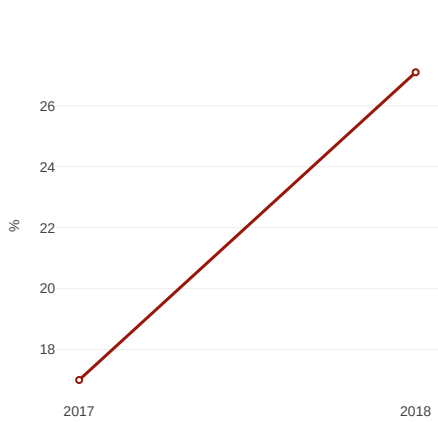
Yhtiö teettää kiinteistöistään vuoden 2021 aikana kuntokartoitukset ja elinkaarilaskelmat, joiden osana tehdään myös kiinteistökohtaiset energiainvestointilaskelmat, joissa esitetään rakennusosakohtaisesti energiansäästömahdollisuus sekä takaisinmaksuajat.

Mitä on tehty?

✓ 31.03.2021	<p>Päivitetty energiatehokkuustavoitteet Hekan peruskorjauskohteissa</p> <p>Peruskorjaushankkeissa selvitetään E-luvun parantuminen sekä nykyisestä tasosta että rakennuksen valmistusajankohdan tasosta. Tavoitteena on aiemman linjauksen mukaisesti energiatehokkuuden parantaminen 25 % . Niissä rakennuksissa, joissa energiatehokkuutta on merkittävästi parannettu jo aiemmin, on tavoitteena parantaa energiatehokkuutta edelleen niin, että parannus alkuperäisestä tasosta on vähintään 32 %. Rivitaloissa vastaavasti tavoitellaan 36% parannusta.</p>
✓ 25.01.2021	<p>Tarkennetaan energiatehokkuuden tavoitetaso Hekan peruskorjauksissa</p> <p>Tarkennetaan energiatehokkuuden parantamisen tavoitetaso Hekan peruskorjauksissa valtion myöntämän energia-avustuksen ehtojen ja vuoden 2019 aikana suunniteltavista hankkeista saatavien kokemusten mukaan.</p> <p>21.11.2019: asetusehdotuksen mukaan avustuksen ehtona tulee olemaan vuoden 2017 asetuksen mukaista tavoitetasoa 20 % parempi E-luku. Käytännössä se tarkoittaa E-luvun parantumista 32 % alkuperäisestä tasosta. Laskelmissa voidaan huomioida myös ne energiatehokkuustoimenpiteet, jotka on tehty ennen avustettavaa peruskorjausta.</p> <p>Nykyinen tavoite asuinrakennuksissa on 25% parannus nykyiseen E-lukuun verrattuna. Luku päivitetään mahdollisesti koskemaan parannusta alkuperäisestä tasosta.</p>
✓ 01.10.2020	<p>Maalämmön suunnitteluohjeen laatiminen</p> <p>Teetetään yhteistyössä Rakennetun omaisuuden hallinnan (Roha) kanssa maalämmön suunnitteluohje. Suunnitteluohje sisältää maalämmön lisäksi ohjeet lämpöpumppujen (ilma-ilma ja ilma-vesi) ja jäteveden lämmön talteenoton suunnitteluun.</p>
✓ 30.03.2020	<p>Elinkaariasiantuntijan kiinnittäminen kaikkien peruskorjausten hankesuunnitteluun</p> <p>Sisällytetään uusiin hankesuunnittelusopimuksiin entistä selkeämmin ja laajemmin elinkaari/energiasuunnittelu.</p> <p>Tilanne 30.3.2020: Kevään 2020 aikana alkaneisiin hankesuunnitteluihin on kiinnitetty erilliset energiasuunnittelijat.</p>
✓ 23.10.2019	<p>Hekan, Hason ja Auroranlinnan yhteysenkilöiden valinta</p> <p>Yhteyshenkilöt valittu.</p>
✓ 22.10.2019	<p>Toimenpiteestä on tilannekuvaus</p>
✓ 18.09.2019	<p>Energiatehokkuuden parantaminen Hekan peruskorjaushankkeissa</p> <p>Uudeksi tavoitteeksi Hekassa on otettu 9/2019 hankekohtaisen E-luvun parantuminen vähintään 25 % nykyisestä. Aiemmin käytettyjen energiatehokkuuden parantamistoimenpiteiden lisäksi kaikkiin peruskorjauskohteisiin toteutetaan nykyisin aurinkopaneelit, jäteveden lämmön talteenoton lisäämismahdollisuutta on alettu tutkimaan kaikissa hankkeissa ja uusiutuvan energian hyödyntämismahdollisuuksia on lähdetty selvittämään entistä laajemmin, mm. maalämpö.</p>
✓ 18.09.2019	<p>Yhteyshenkilöt valitaan</p> <p>ATT:n yhteyshenkilöt valittu.</p>

Mittarit

Keskimääräinen parannus peruskorjattujen rakennusten E-luvuissa

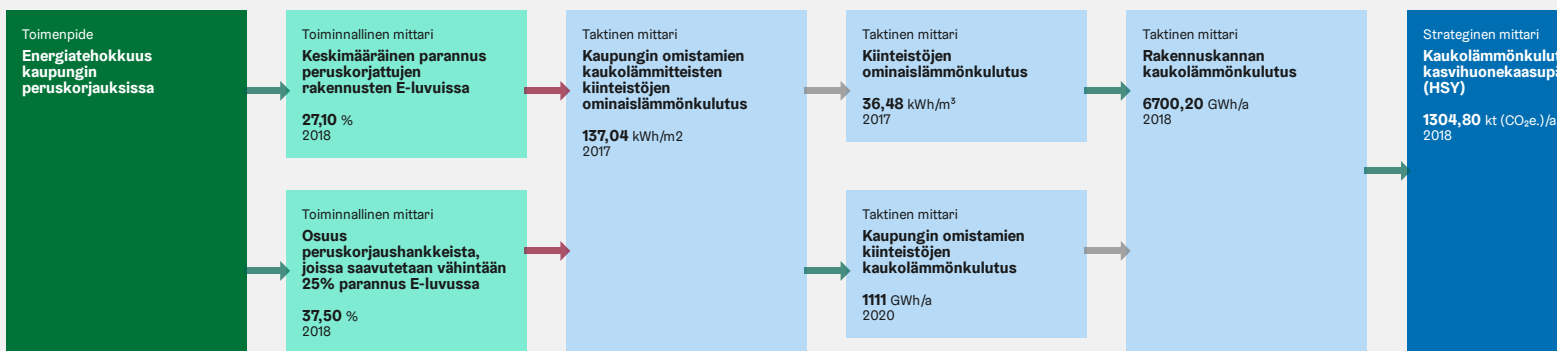
Mittarin tarkemmat tiedot →

Osuus peruskorjaushankkeista, joissa saavutetaan vähintään 25% parannus E-luvussa

Mittarin tarkemmat tiedot →

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Kaupungin omistamat asuin- ja palvelurakennukset sekä ulkovalaistus / Asuinrakennukset /

49. Pitkän tähtäimen suunnitelmat ja peruskorjaukset

Eteneminen

Ei aloitettu	Käynnistysvaihe	Toteutus	Valmis

Aikataulussa

PTS eli kiinteistön pitkän tähtäimen suunnitelma kertoo, milloin ja miten on ajateltu toteuttaa kiinteistön korjaushankkeet. Hekassa laaditaan jo 10-vuotis PTS suurimmista peruskorjaushankkeista, joiden pohjalta kohteisiin suunnitellaan tarkat energiansäästötoimenpiteet.

Tämä toimenpide koskee kaupungin omistamien asuntojen peruskorjauksia. Yksityisten rakennusten energiatehokkuuden parantamiseen peruskorjauksissa keskittyvä toimenpide 67, Energiarenessanssi-ohjelma.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Suunnitellaan ja toteutetaan peruskorjaukset ja erilliset energiatehokkuuden parantamistoimenpiteet PTS:n mukaan. Suunnitelman sisällytettävä myös vuosihuolto ja -korjaustyypiset toimet (lämmönvaihtimet, patteriventtiilien säädöt, vedenkulutuksen vähentäminen)

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Viimeisimmät päivitykset

Ylläpitäjä
13.09.2019

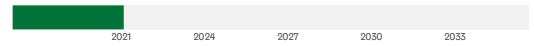
Vastuujärjestöön päivitys
Vastuujärjestö on Heka

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

📅 31.12.2021	<p>Auroranlinnan energiatehokkuus ja PTS suunnitelmat</p> <p>Päivitetään yhtiön PTS tehtävien kuntokartoituksien ja elinkaarilaskelmien pohjalta siten, että energiatehokkuuden parantamistoimenpiteen otetaan entistä selkeämmin osaksi vuosikorjaushankkeita.</p>
📅 30.11.2022	<p>Hekan toimenpidesuunnitelma</p> <p>Liittyy myös toimenpiteeseen 32.</p> <p>Tehdään toimenpidesuunnitelma, joka kokoa yhteen kiinteistökannan energiatehokkuuspotentiaalain kartoituksessa ehdotetut toimenpiteet, VAETS:n toimenpiteet ja HELENA-hankkeen toimenpiteet. Nämä huomioidaan PTS:ssä.</p>
📅 31.12.2022	<p>HASOn energiatehokkuus ja PTS</p> <p>Hasolle sopivien energiansäästötoimenpiteiden määrittäminen, niiden vieminen 15-20 vuoden ikäisiin PTSsiin. Näiden PTS:n päivittäminen. Työ tehdään kuntoarviot laatimalla näihin kohteisiin.</p>

Aikajänne

Vastuujärjestö

Heka Haso

Toimenpiteen luokka

Asuinrakennukset

Yhteyshenkilöt

Marika Nyssönen
ympäristöasiantuntija
Helsingin kaupungin asunnot Oy

[Yhteystiedot](#)

Minna Launiainen
LVI-suunnittelupäällikkö
Asuntotuotanto

[Yhteystiedot](#)

Rami Nurminen
yksikön päällikkö
Asuntotuotanto

[Yhteystiedot](#)

Jonna Seppänen
Asuntotuotanto

[Yhteystiedot](#)

Tatu Rasia
toimitusjohtaja
Kiinteistö Oy Auroranlinna

[Yhteystiedot](#)

Juha Viljakainen
Helsingin Asumisoikeus Oy

[Yhteystiedot](#)

Henrik Hämäläinen
Tekninen päällikkö
Helsingin Asumisoikeus Oy

[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 21.12.2021

Mitä on tehty?

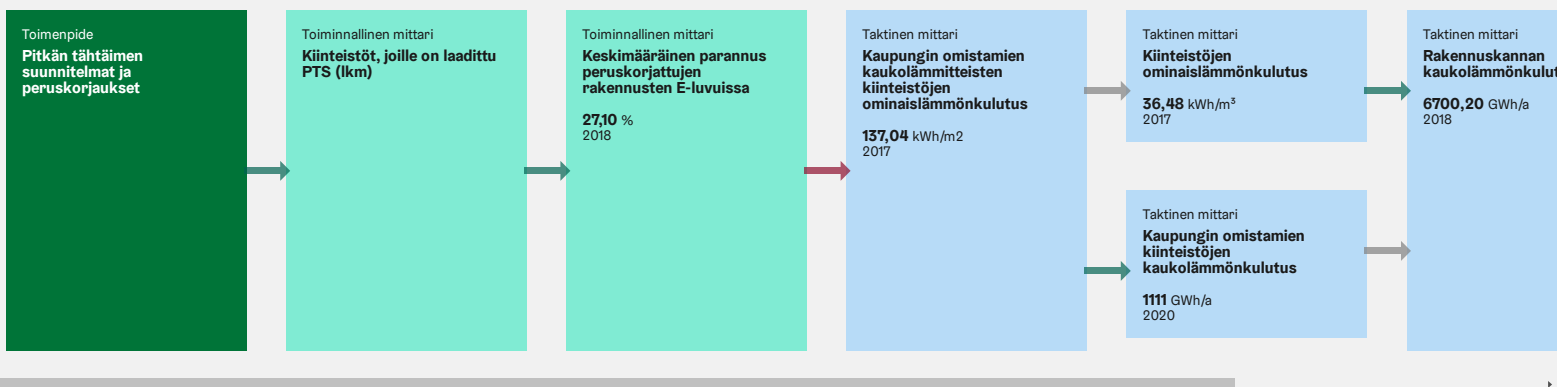
✓ 13.10.2021	Hekan PTS toteutumisen seuranta Seurataan PTS:n toteutumista suurimmissa peruskorjaushankkeissa. Tilanne 21.4.2020: Vuoden 2021 PTS on päivitetty. Hekan korjauspolitiikka on laadittu ja siinä on määritelty tavoitteet ja toimenpiteet myös PTS:n laadinnalle. PTS tarkastetaan vuosittain. Vuoden 2022-2031 PTS on valmis.
✓ 19.11.2019	Laaditaan korjauspolitiikka, jossa määritellään tavoitteet ja toimenpiteet PTS laajinnalle Hekan korjauspolitiikka on laadittu ja siinä on määritelty tavoitteet ja toimenpiteet myös PTS:n laadinnalle. PTS tarkastetaan vuosittain.
✓ 17.10.2019	Laaditaan 10-vuotis PTS suurimmista peruskorjaushankkeista Hekassa ja Auranlinnassa laaditaan jo 10-vuotis PTS suurimmista peruskorjaushankkeista, joiden pohjalta kohteisiin suunnitellaan tarkat energiansäästötoimenpiteet.
✓ 01.10.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu Yhteyshenkilöt valittu.
✓ 13.09.2019	Vastuuorganisaation päivitys Vastuuorganisaatio on Heka

Mittarit

Kiinteistöt, joille on laadittu PTS (lkm)

Mittarin tarkemmat tiedot →

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Kaupungin omistamat asuin- ja palvelurakennukset sekä ulkovalaistus / Asuinrakennukset /

50. HEKA:n, Auroranlinnan ja Hason kiinteistöautomaation uusiminen

Eteneminen

Ei aloitettu	Käynnistysvaihe	Toteutus	Valmis
--------------	-----------------	----------	--------

Ei toteuteta tässä vaiheessa

Toimenpide jakautuu kahteen osaan:

50.1. Uusitaan Heka:n vanhoja kiinteistöautomaatiojärjestelmiä energiatehokkuuden parantamiseksi.

Käyttöikänsä päässä olevia vanhentuneita järjestelmiä uusitaan ja samalla lisätään uutta tekniikkaa ja valvontapisteitä eli liitetään laitteita etävalvontaan. Etävalvonnan avulla pystytään tunnistamaan kiinteistöjen virtasyöppöjä optimoimaan energiankulutusta.

50.2. Veden etäluenta ja -mittaus mahdollistetaan yhteistyössä HSY:n kanssa.

Vedenkulutuksen seuraaminen reaaliajassa on tärkeää, jotta pystytään havaainnoimaan pienetkin vuodot ajoissa. Nykytilanteessa Hekan kiinteistöissä vedenkulutuksen luenta on manuaalista, joka on epätarkkaa ja altistaa virheille. Manuaalinen luenta tehdään kuukauden välein, joten mahdollisiin kalustevuotoihin on vaikea puuttua. Isommatkin piiloissa olevat putkivuodot tulevat ilmi viiveellä.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Uusitaan Heka:n vanhoja kiinteistöautomaatiojärjestelmiä energiatehokkuuden parantamiseksi. Veden etäluenta ja -mittaus mahdollistetaan yhteistyössä HSY:n kanssa.

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

31.12.2022	Toteutetaan veden etäluennan pilottihanke HSY:n kanssa veden etäluennan ja -mittauksen pilotointi on käynnistynyt. Vuonna 2020 HSY on kilpailuttanut vesimittarit ja tiedonsiirtotekniikat. Vuoden 2021 aikana edistetään siirtymistä asentamalla pieniä määriä etäluettavia vesimittareista ja varmistetaan toimivuutta ja rakennetaan kokonaisuutta. Kokonaisuuden testausta jatketaan vuoden 2022 aikana. Jatkossa tavoite on tilata etäluentapalvelu kaikkiin valmistuviin uudisrakennus- ja peruskorjauskohteisiin. Hekasta riippumattomista syistä projekti on siirtynyt alkuperäisestä tavoitteesta.
31.12.2022	Uusitaan Hekan kiinteistöautomaatiojärjestelmiä Uusitaan kiinteistöautomaatiojärjestelmiä automaatiojärjestelmäkartoituksen perusteella (Hepacon). - Päivitys 21.4.2020: Sovittu toteutettavaksi Pihlajisto (siirtynyt vuodelle 2021), Siilitie, Roihuvuori, Rastilantie 5. - Päivitys 16.6.2020: sovittu toteutettavaksi edellisten lisäksi Erityisasunnot: Ilkantie 19 ja Antinkoti

Mitä on tehty?

✓ 23.10.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus
--------------	---------------------------------

Aikajänne

Vastuujärjestelyt

Heka	Auroranlinna	Haso	Rya
HSY			

Toimenpiteen luokka

Asuinrakennukset

Yhteyshenkilöt

 Marika Nyssönen
ympäristöasiantuntija
Helsingin kaupungin asunnot Oy
[Yhteystiedot](#)

 Risto Ovaskainen
ylläpitoapäällikkö
Kiinteistö Oy Auroranlinna
[Yhteystiedot](#)

 Tatu Rasia
toimitusjohtaja
Kiinteistö Oy Auroranlinna
[Yhteystiedot](#)

 Kari Nietosvaara
kiinteistöpäällikkö
Helsingin Asumisoikeus Oy
[Yhteystiedot](#)

 Juha Viljakainen
Helsingin Asumisoikeus Oy
[Yhteystiedot](#)

 Tuomo Nikkanen
Helsingin kaupunki
[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 18.05.2021

	Toimenpiteestä on tilannekuvaus.
✓ 01.10.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu
	Toimenpiteen yhteyshenkilöt on valittu.

Mittarit

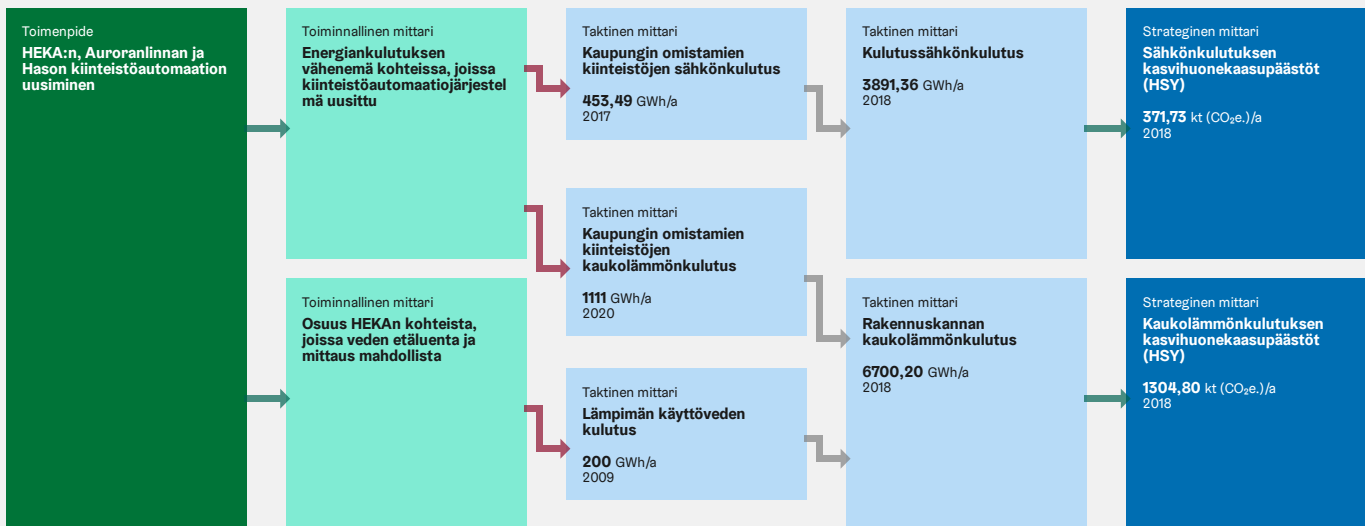
Energiankulutuksen vähenemä kohteissa, joissa kiinteistöautomaatiojärjestelmä uusittu

Mittarin tarkemmat tiedot →

Osuus HEKAn kohteista, joissa veden etäluenta ja mittaus mahdollista

Mittarin tarkemmat tiedot →

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

51. Uusiutuva energia kaupungin omistamissa asuinrakennuksissa

Eteneminen

Ei aloitettu	Käynnistysvaihe	Toteutus	Valmis

Aikataulussa

Toimenpiteet 37 (Uusiutuvan energian ohjelma) ja 51 ovat sisällöltään yhteneväiset ja ne on seurantaa varten yhdistetty.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Kaupunki laatii selvityksen uusiutuvan energian hyödyntämisestä omassa ja tytäryhtiöiden rakennuskannassa. Tavoitteena löytää kustannustehokkaat (takaisinmaksuaika noin 10-15 vuotta) paikalliseen lämmön- ja sähköntuotantoon liittyvät korjauskohteet. Selvityksen perusteella laaditaan aikataulutettu toteutusohjelma.

O Selvityksen yhteydessä tarkastellaan Helsingissä toteutettujen paikallisen lämmön tuotannon kokeilujen tulokset ja niiden vaikutukset kokonaisuuteen (Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

31.08.2020	Hekan rakennuskannan uusiutuvan energian hyödyntämisen suunnitelma <p>Heka hakee ELENA -rahoitusta energiatehokkuus- ja uusiutuvan energian investointien vauhdittamiseksi. Mikäli rahoitus saadaan, tehdään vuoden 2020 aikana suunnitelma energiatehokkuus- ja uusiutuvan energian investointien tekemiseksi rakennuksissa, jotka eivät ole tulossa peruskorjaukseen seuraavan 10-vuoden aikana.</p>
------------	---

Mitä on tehty?

✓ 23.10.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus
✓ 23.10.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

[Rya_Tilat](#) [Heka](#) [Taso](#) [Helen](#)

Rakennuskanta

[Kaupungin omistamat rakennukset](#)

Toimenpiteen luokka

[Asuinrakennukset](#)

Yhteyshenkilöt

Katri Kuusinen

yhteiskuntavastuuyksikön
päällikkö
Tilat-palvelu

[Yhteystiedot](#)**Sara Tapiala**

tiimipäällikkö
Tilat-palvelu

[Yhteystiedot](#)**Kaisa-Reeta Koskinen**

projektinjohtaja
Kaupunkiympäristön toimiala

[Yhteystiedot](#)**Marika Nyssönen**

ympäristöasiantuntija
Helsingin kaupungin asunnot Oy

[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 18.08.2020

[← Edellinen toimenpide](#)[Seuraava toimenpide →](#)

Toimenpiteet

[← Edellinen](#) | [Seuraava →](#)

Kaupungin omistamat asuin- ja palvelurakennukset sekä ulkoalaistus / Asuinrakennukset /

52. Maa/meri-lämpöpilotointi

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe Toteutus Valmis

Aikataulussa

Korjausrakentamisella voidaan säästää jopa 15 prosenttia rakennusten lämmönkulutuksesta vuoteen 2030 mennessä, saman verran voidaan säästää siirtymällä maalämmön käyttöön.

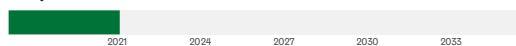
Hekassa on linjattu, että jokaisessa alkavassa uudis- ja peruskorjaushankkeessa tutkitaan maalämmön toteutusmahdollisuus. Lisäksi merilämmön mahdollisuus tutkitaan sijainniltaan sopivissa hankkeissa.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Heka pilotoi maa/meri-lämpöä ja laajentaa käyttöä kokemusten perusteella (Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

[Heka](#) [Helen](#)

Toimenpiteen luokka

[Asuinrakennukset](#)

Yhteyshenkilöt

Marika Nyssönen
ympäristöasiantuntija
Helsingin kaupungin asunnot Oy

[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 13.10.2021

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

31.12.2021	Merilämpöhankkeiden mahdollisuudet tutkitaan Merilämmön mahdollisuus tutkitaan sijainniltaan sopivissa hankkeissa.
31.12.2022	Toteutetaan maalämpöhankkeita Maalämpöhanke toteutetaan uudiskohteessa Sompassaareissa Kaljaasi Fortunan kadulla sekä peruskorjauskohteissa Gunillantie 6 ja Jollaksentie 87. Merilämmön mahdollisuus tutkitaan sijainniltaan sopivissa hankkeissa.

Mitä on tehty?

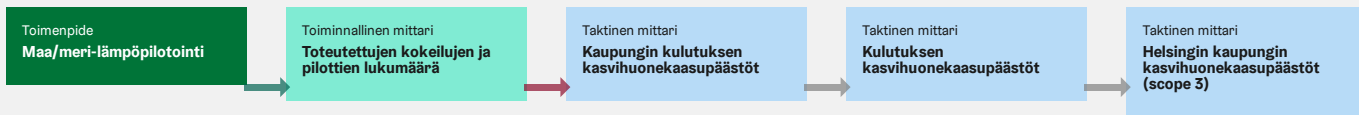
✓ 20.02.2020	Mahdollisuuksien tutkiminen hankesuunnitteluvaiheessa On linjattu, että jokaisessa alkavassa uudis- ja peruskorjaushankkeessa tutkitaan maalämmön toteutusmahdollisuus.
✓ 17.10.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus Toimenpiteestä on tilannekuvaus.
✓ 01.10.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu Toimenpiteen yhteyshenkilöt on valittu.

Mittarit

Toteutettujen kokeilujen ja pilottien lukumäärä

Liittyi myös toimenpiteisiin: [53](#) [55](#) [65](#) [109](#) | [Mittarin tarkemmat tiedot →](#)

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Kaupungin omistamat asuin- ja palvelurakennukset sekä ulkovalaistus / Asuinrakennukset /

53. Peruskorjausten edistäminen konseptiratkaisujen avulla

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe Toteutus Valmis

Aikataulussa

Toimenpiteen tarkoituksena on löytää Hekan ja muiden kaupunkiomisteisten asuintalojen peruskorjattavaan rakennuskantaan sopivat konseptiratkaisut. Konseptiratkaisut tehostavat hankesuunnittelutyötä ja linjaavat kaupungin tavoitteita. Kokemusten perusteella konseptiratkaisuja voidaan monistaa myös yksityisten taloyhtiöiden hyödynnettäväksi.

Konseptiratkaisu sisältää teknisten korjausratkaisujen lisäksi mm.:

- Tavoiteltava E-luku ja energiansäästö
- Ilmanvaihdon ja jäteveden LTO:n toteutustavat ja tehokkuustavoitteet
- Muut lämmön talteenottokeino
- Uusiutuvien energioiden käyttöönotto, esim. aurinkopaneelit, maalämpö
- Purkava saneeraus otetaan tarkasteluun ei-suojelluissa kohteissa, joissa peruskorjauksen hinta lähenee uudisrakentamista.

Toimenpiteen toteuttaminen vaatii eri vaihtoehtojen tutkimista elinkaarilaskennan avulla hyödyntäen monitavoiteoptimointia ja sen perusteella kannattavimpien toimenpiteiden kokoamista konseptiratkaisuiksi eri ikäisille ja eri tyyppisille rakennuksille. Selvitystyön tekemiseen tarvitaan ulkopuolisia asiantuntijoita. Asiantuntijana voi toimia yliopisto, tutkimuslaitos tai konsultti.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Laaditaan yleiset ja yhteiset ohjeet peruskorjausten tueksi. Laaditaan teknisten konseptiratkaisujen kuvaukset eri hanketyypeille: eri ikäiset ja tyyppiset rakennukset, eri tyyppiset peruskorjaukset hyödyntäen elinkaarilaskentaa, esim. MOBO. Päivitetään konsepteja ratkaisujen ja hintojen kehityksen mukaan. Konseptiratkaisu sisältää teknisten korjausratkaisujen lisäksi mm.:

- Tavoiteltava energiansäästö tai E-luku
- Ilmanvaihdon ja jäteveden LTO:n toteutustavat
- Uusiutuvien energioiden käyttöönotto, esim. aurinkopaneelit
- Purkava saneeraus otetaan tarkasteluun ei-suojelluissa kohteissa, joissa peruskorjauksen hinta lähenee uudisrakentamista

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

30.09.2022	Auroranlinnan konseptiratkaisut <p>Yhtiö osallistuu aktiivisesti yhteisten ohjeiden laatimiseen peruskorjausten tueksi sekä laatii lisäksi tarvittavaa omaa ohjeistusta suunnitteilla olevien peruskorjausten suunnittelun ohjaamiseksi.</p>
01.06.2023	Konseptiratkaisujen käyttöönotto <p>Hekan HELENA-hanke: Heka on saanut ensimmäisenä suomalaisena toimijana asuinrakennusten energiatehokkuuden optimointiin Euroopan komission myöntämän ELENA-rahoituksen. Rahoitusta myönnettiin yli 1,8 miljoonaa euroa. ELENA-rahoituksella teetetään monitavoiteoptimointi Hekan jokaiselle laajalle asuinrakennusten peruskorjauskohteelle hankesuunnittelu- ja suunnitteluvaiheessa seuraavan kolmen vuoden aikana. Hankkeen aikana tehdään yksilölliset laskelmat lähes 170 rakennukselle. Tarkoituksena on löytää Hekan peruskorjattavaan rakennuskantaan sopivat konseptiratkaisut.</p> <p>Konseptiratkaisuja otetaan vaiheittain käyttöön sitä mukaa, kun kehityshanke edistyy ja konseptit rakentuvat. Hanke päättyy joulukuun 31. 2027.</p>

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

Rya_Att Heka Auroranlinna
Haso

Toimenpiteen luokka

Asuinrakennukset

Yhteystiedot

Minna Launiainen
LVI-suunnittelupäällikkö
Asuntotuotanto
[Yhteystiedot](#)

Rami Nurminen
yksikön päällikkö
Asuntotuotanto
[Yhteystiedot](#)

Marika Nyssönen
ympäristöasiantuntija
Helsingin kaupungin asunnot Oy
[Yhteystiedot](#)

Tatu Rasia
toimitusjohtaja
Kiinteistö Oy Auroranlinna
[Yhteystiedot](#)

Risto Ovaskainen
ylläpitöpäällikkö
Kiinteistö Oy Auroranlinna
[Yhteystiedot](#)

Jonna Seppänen
Asuntotuotanto
[Yhteystiedot](#)

Juha Viljakainen
Helsingin Asumisoikeus Oy
[Yhteystiedot](#)

Henrik Hämäläinen
Tekninen päällikkö
Helsingin Asumisoikeus Oy
[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 30.12.2021

Mitä on tehty?

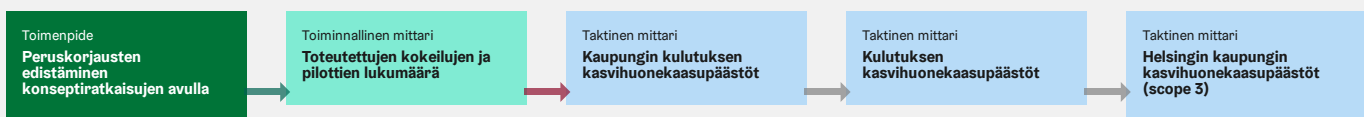
✓ 28.10.2020	<p>Elena-kehityshankkeelle nimetään projektipäällikkö</p> <p>Heka rekrytoi kehityshankkeelle projektipäällikön.</p> <p>Projektipäällikkö on nimetty 28.10.2020.</p>
✓ 25.08.2020	<p>Kehitystyön käynnistäminen ulkopuolisen asiantuntijan kanssa</p> <p>18.9.2019: Kehityshanketta on suunniteltu EU:n Elena valmistelurahoituksen avulla.</p> <p>Tavoitteena alustavasti tyyppirakennusten MOBO-optimointi, tyyppiratkaisujen koulutus ja tiedottaminen sekä toteutettujen korjausten energiatehokkuuden ja CO2-päästöjen seuranta ja KPI-mittareiden kehittäminen.</p> <p>21.11.2019 Hakemus jätetään keväällä 2020, päätöksen perusteella käynnistetään hanke.</p> <p>Elokuu 2020: ELENA-avustusrahoitus myönnettiin Hekalle ja hanke käynnistetään.</p>
✓ 30.03.2020	<p>EU-kehityshankkeen hakemuksen valmistelu ja jättö</p> <p>21.11.2019 Esihakemukselle saatu vihreää valoa. Varsinainen hakemus tulee jättää keväällä 2020. Päätös saadaan viimeistään syksyllä 2020.</p> <p>27.3.2020: Hakemus on jätetty.</p>
✓ 23.10.2019	<p>Hekan, Auranlinnan ja Hason yhteys henkilöiden valinta</p> <p>Henkilöt valittu</p>
✓ 22.10.2019	<p>Toimenpiteestä on tilannekuvaus</p>
✓ 18.09.2019	<p>Yhteys henkilö valitaan</p> <p>ATT:n yhteys henkilöt valittu.</p>

Mittarit

Toteutettujen kokeilujen ja pilottien lukumäärä

Liitty myös toimenpiteisiin: [52](#) [55](#) [65](#) [109](#) | [Mittarin tarkemmat tiedot](#) →

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

[← Edellinen](#) | [Seuraava →](#)[Kaupungin omistamat asuin- ja palvelurakennukset sekä ulkovalaistus / Ulkovalaistus /](#)

54. LED-katuvalaistus

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe **Toteutus** Valmis

Aikataulussa

Kaupunginvaltuusto perusti 2014 Helsinki LED -hankkeen, jossa ehdotettiin julkisen ulkovalaistuksen purkausalamppuvalaisimien korvaamista ledivalaisimilla. Ensimmäisessä vaiheessa korvattiin elohopealamput ledivalaisimilla tai korvaavilla lampuilla. Hankkeen etenemisestä raportoidaan kaupunginhallitukselle 2020, jolloin päätetään projektin jatkotoimista ja laajuudesta.

Ledeillä saadaan energia- ja kunnossapitokustannussäästöjä. Valaistuksen uusimista ohjaavat myös EU-määräykset.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Kaupunki uusi katuvalaistuksen LED-valoihin suunnitelmansa mukaan ja hyödyntää älykästä valistuksen ohjausta.

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

📅 30.06.2020	Toimenpideohjelman jatkosta päättäminen
--------------	---

Mitä on tehty?

✓ 20.04.2020	Toimenpiteestä on tilannekuvaus
✓ 16.10.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu

Mittarit

LED-lamppujen osuus katuvalaistuksessa[Mittarin tarkemmat tiedot →](#)

Aikajänne

Vastuorganisaatiot

[Rya_Ylpi](#)[Rya_Tilat](#)

Toimenpiteen luokka

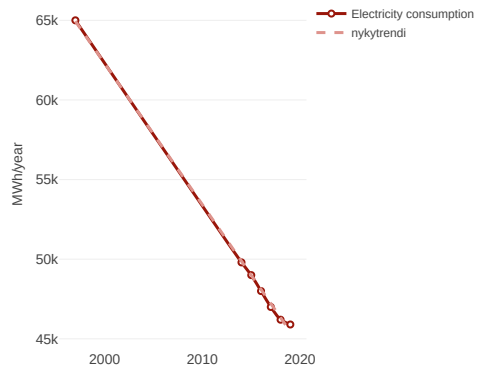
Ulkovalaistus

Yhteyshenkilöt

Juhani Sandströmvalaistuspäällikkö
Kaupunkitila ja verkostot[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 15.09.2020

Katu- ja ulkovalaistuksen sähkönkulutus

Mittarin tarkemmat tiedot →

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Energiatehokas maankäyttö ja kaupunkirakenne / Asemakaavoitus /

55. Uusiutuvan energiantuotannon maankäytöllinen huomioiminen

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe Toteutus Valmis

Aikataulussa

JATKUVA TOIMENPIDE

Toimenpiteet 55 ja 78 ovat tavoitteiltaan yhtenäiset ja siksi ne on seurattava varten yhdistetty

Asemakaavoituksella edistetään uusiutuvan energian käyttöä sekä kiinteistökohtaista, alueellista ja keskitettyä uusiutuvan energian tuotantoa tarkoituksenmukaisella tavalla. Asemakaavoituksessa pilotoidaan alueellisia ja tonttikohtaisia kehittämishankkeita, niiden vaikutukset arvioidaan ja vaikutuksia seurataan. Parhaat ideat otetaan käytäntöön seuraavissa kohteissa. Tuulivoimalle pyritään löytämään sijoittamispaikkoja tuulivoiman sijoittamisperiaatteet huomioiden.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Asemakaavoituksella edistetään uusiutuvan energian käyttöä sekä kiinteistökohtaista, alueellista ja keskitettyä uusiutuvan energian tuotantoa tarkoituksenmukaisella tavalla. Asemakaavoituksessa huomioidaan tuulivoiman sijoittamisperiaatteet. Asemakaavoituksessa pilotoidaan alueellisia tai tonttikohtaisia kehittämishankkeita, niiden vaikutukset arvioidaan ja vaikutuksia seurataan. Parhaat ideat otetaan käytäntöön seuraavissa kohteissa.

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Vaikutus

● ● ● ● Merkittävä

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

Maka_Aska

Toimenpiteen luokka

Asemakaavoitus

Yhteyshenkilöt

Susa Eräranta
Tiimipäällikkö
Asemakaavoitus

[Yhteystiedot](#)

Tuomas Hakala
Yksikön päällikkö
Asemakaavakoordinaatio

[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 10.03.2021

Yhdistetyt toimenpiteet

78 Huomioidaan maankäytölliset tarpeet uusiutuvan keskitetyn ja alueellisen energiantuotannon tarpeille.

Viimeisimmät päivitykset

Sonja-Maria Ignatius

22.11.2019

Hiilineutraalin Malmin lentokentän alueen energiaselvitys valmistunut

Tavoitteena on toteuttaa Malmin lentokentän alueelle hiilineutraali energijärjestelmä, joka tarjoaa mahdollisimman vähäpäästöistä energiaa rakentamisen alusta alkaen. Vasta valmistunut Hiilineutraalin Malmin energiaselvitys sisältää erilaisia skenaarioita, joiden pohjalta alueen suunnittelu- ja energiaratkaisuja voidaan ohjata ja kehittää. [Lisätietoa](#)

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

📅 30.06.2021

Läntisen bulevardikaupungin energiaselvitys

Laaditaan läntisen bulevardikaupungin alueelle energiaselvitys, jossa tarkastellaan vaihtoehtoja hiilineutraaliuden saavuttamiseksi.

Mitä on tehty?

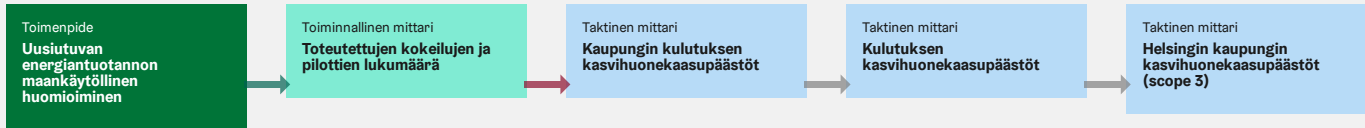
✓ 14.11.2019	Hiilineutraalin Malmin lentokentän alueen energiaselvitys Laaditaan Malmin lentokentän alueelle energiaselvitys hiilineutraaliuden saavuttamiseksi.
✓ 23.10.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus
✓ 10.10.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu

Mittarit

Toteutettujen kokeilujen ja pilottien lukumäärä

Liittyi myös toimenpiteisiin: [52](#) [53](#) [85](#) [109](#) | [Mittarin tarkemmat tiedot →](#)

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

56. Energiatohokas täydennys- ja korjausrakentaminen

Eteneminen

Ei aloitettu	Käynnistysvaihe	Toteutus	Valmis

Aikataulussa

Toimenpiteet 67 ja 56 on seurantaan yhdistetty.

Olemassa olevan rakennuskannan energiatohokkuuden parantamista ja uusiutuvan energian lisäämistä peruskorjausten yhteydessä nimitetään energiarenessanssiksi. Ohjelmassa keskitytään erityisesti yksityiseen asuinkerrostalokantaan. Ohjelmaa on laadittu vuodesta 2018 ja siinä hyödynnetään aiemmin laadittuja selvityksiä ja kokeiluhankkeita. Valmistelua varten on järjestetty kaupungin virkamiehille ja sidosryhmille työpajoja sekä tehty avainhenkilöiden haastatteluja.

Asemakaavoituksella ja tontinluovutuksella mahdollistetaan tonttien lisärakentamista nykyisten rakennusten energiataloudellisten korjausten tukemiseksi ja tämä voi olla yksi keino tukea olemassa olevan rakennuskannan energiatohokkuusparannuksia. Maapoliittisilla toimenpiteillä edistetään täydennysrakentamishankkeiden toteutumista. Maapoliittisten linjausten valmistelun yhteydessä selvitetään, mitkä ovat maapoliittisten toimenpiteiden mahdollisuudet kannustaa energiatohokkaaseen rakentamiseen.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Asemakaavoituksella mahdollistetaan jatkosuunnittelu rakentamisen toteuttamiseksi kansallista tasoa energiatohokkaammaksi, huomioiden myös alueelliset erityispiirteet. Kaavamuutosten pohjaksi laaditaan alueellisia suunnitteluperiaatteita, joissa tarkastellaan tonttien lisärakentamista nykyisten rakennusten energiataloudellisten korjausten tukemiseksi.

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

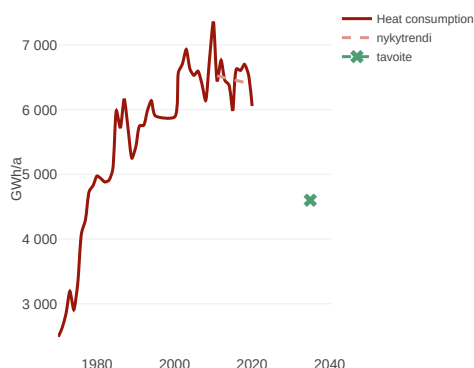
Ei tekemättömiä tehtäviä

Mitä on tehty?

✓ 23.10.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus
✓ 09.10.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu

Mittarit

Rakennuskannan kaukolämmönkulutus

Aikajänne

Päästöluokat

Vastuuorganisaatiot

Maka_Aska

Maka_Make

Päästöluokka

Välittömät päästöt

Toimenpiteen luokka

Asemakaavoitus

Yhteyshenkilöt

Marja Piimies
asemakaavapäällikkö
Asemakaavoitus

[Yhteystiedot](#)

Sami Haapanen
osastopäällikkö
Maaomaisuuden kehittäminen ja tontit

[Yhteystiedot](#)

Kaisa-Reeta Koskinen
projektinjohtaja
Kaupunkiympäristön toimiala

[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 24.01.2020

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

Toimenpide
**Energiatehokas täydennys-
ja korjausrakentaminen**

Taktinen mittari
**Rakennuskannan
kaukolämmönkulutus**
6700,20 GWh/a
2018

Strateginen mittari
**Kaukolämmönkulutuksen
kasvihuonekaasupäästöt
(HSY)**
1304,80 kt (CO₂e.) /a
2018

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

[← Edellinen](#) | [Seuraava →](#)[Energiatehokas maankäyttö ja kaupunkirakenne](#) / [Asemakaavoitus](#) /

57. Asukkaiden energiankäytön ohjaus

Eteneminen

Ei aloitettu	Käynnistysvaihe	Toteutus	Valmis

Aikataulussa

JATKUVA TOIMENPIDE

Kaavoittamalla yhteistiloja esim. talopesuloita ja saunoja, tarjotaan asukkaille mahdollisuus luopua asuntokohtaisista hankinnoista. Monipuolinen ja viihtyisä lähiympäristö monikäyttöisine tiloineen voi myös luoda edellytyksiä sosiaaliselle verkostoitumiselle ja vähentää asukkaiden liikkumisen tarvetta ja siitä aiheutuvia liikenteen päästöjä.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Asemakaavoituksella ohjataan rakennussuunnittelua siltä osin kuin voidaan vaikuttaa ihmisten käyttäytymisen aiheuttamaan energiankulutukseen. Tällaisia asioita ovat mm. yhteistilat, valaistusolosuhteet jne.

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

📅 31.12.2020	Jatkuvan toimenpiteen tarkastelu
--------------	----------------------------------

Mitä on tehty?

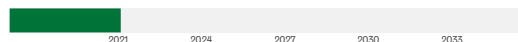
✓ 29.10.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus
✓ 09.10.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu

[← Edellinen toimenpide](#)[Seuraava toimenpide →](#)

Vaikutus

● ○ ○ ○ Pieni

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

[Maka_Aska](#)

Toimenpiteen luokka

[Asemakaavoitus](#)

Yhteyshenkilöt

Hanna Ikonen
suunnittelija
Asemakaavoitus

[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 30.06.2020

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Energiatehokas maankäyttö ja kaupunkirakenne / Asemakaavoitus /

58. Asemakaavamääräysten kehittäminen

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe **Toteutus** Valmis

Aikataulussa

Kaavamääräyksiä kehittämällä laajennetaan keinovalikoimaa kohti hiilineutraalia kaupunkia. Kaavamääräyspankkiin sisällytetään uusiutuvan energian käyttöä, tuottamista ja energiatehokkuutta koskevia määräyksiä, joiden ei voida arvioida nopeasti vanhentuvan ja jotka mahdollistavat jouston koskien tontinluovutusta ja seuraavia suunnittelu- ja toteutusvaiheita sekä erilaisia kokeiluja ja uusia teknologioita tavoitteisiin pääsemiseksi. Kaavamääräyspankkiin on kehitetty seuraavat määräykset:

- Tonteilla tai alueellisesti tulee tuottaa aurinkoenergiaa. / Tonteille tulee asentaa aurinkopaneeleja.
- Alueella/tonteilla tulee soveltaa matalaenergiarakentamisen periaatteita ja hyödyntää / tuottaa uusiutuvaa energiaa. Mikäli uusiutuvaa energiaa tuotetaan tontilla, uusiutuvan energian tuottamiseen tarkoitetut laitteet tulee suunnitella osana rakennusten arkkitehtuuria.
- Tontilla on tuotettava uusiutuvaa energiaa tai liityttävä keskitettyyn paikallisen uusiutuvan energian tuotantojärjestelmään/ tai hyödynnettävä muualla tuotettua alueellista energiaa. Uusiutuvan energian tuottoon tarvittavien tekniset laitteet tulee suunnitella osana rakennusten arkkitehtuuria.
- Asuinkerrostalojen energiatehokkuuden tulee olla 10 % tiukempi kuin rakennusluvan myöntämisen hetkellä voimassa olevissa asetuksissa oleva vähimmäistaso. Määräystä voidaan käyttää yksityisten omistamilla tonteilla, kaupungin omistamilla tonteilla käytetään tontinluovutusehtoja.

Kaavamääräykset käydään läpi ja niitä päivitetään tarvittaessa kerran vuodessa.

JATKUVA TOIMENPIDE

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Kaavamääräyksiä kehittämällä laajennetaan keinovalikoimaa kohti hiilineutraalia kaupunkia. Kaavamääräyspankkiin sisällytetään uusiutuvan energian käyttöä, tuottamista ja energiatehokkuutta koskevia määräyksiä, joiden ei voida arvioida nopeasti vanhentuvan ja jotka mahdollistavat jouston koskien tontinluovutusta ja seuraavia suunnittelu- ja toteutusvaiheita sekä erilaisia kokeiluja ja uusia teknologioita tavoitteisiin pääsemiseksi.

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Yhdistetyt toimenpiteet

57 Asemakaavoituksella ohjataan rakennussuunnittelua siltä osin kuin voidaan vaikuttaa ihmisten käyttäytymisen aiheuttamaan energiankulutukseen. Tällaisia asioita ovat mm. yhteistilat, valaistusolosuhteet jne.

Viimeisimmät päivitykset

Ylläpitäjä
28.08.2019

Kaavamääräysten kehittäminen ja käyttöönotto

Asemakaavamääräysohjeistus, johon määräykset on sisällytetty, on otettu käyttöön 8/2019.

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

[Maka_Aska](#)

Toimenpiteen luokka

[Asemakaavoitus](#)

Yhteyshenkilöt

Susa Eräranta
Tiimipäällikkö
Asemakaavoitus

[Yhteystiedot](#)

Tuomas Hakala
Yksikön päällikkö
Asemakaavakoordinaointi

[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 10.03.2021

Mitä on tehtävä?

30.04.2021	Kaavamääräysten tarkistus 2021 Käydään läpi ja päivitetään tarvittaessa määräykset hiilineutraalisuuden edistämiseksi esim. maalämmöstä.
01.02.2022	Kaavamääräysten tarkistus 2022 Käydään läpi ja päivitetään tarvittaessa määräykset hiilineutraalisuuden edistämiseksi.
01.02.2023	Kaavamääräysten tarkistus 2023 Käydään läpi ja päivitetään tarvittaessa määräykset hiilineutraalisuuden edistämiseksi.
02.02.2024	Kaavamääräysten tarkistus 2024 Käydään läpi ja päivitetään tarvittaessa määräykset hiilineutraalisuuden edistämiseksi.
07.02.2025	Kaavamääräysten tarkistus 2025 Käydään läpi ja päivitetään tarvittaessa määräykset hiilineutraalisuuden edistämiseksi.

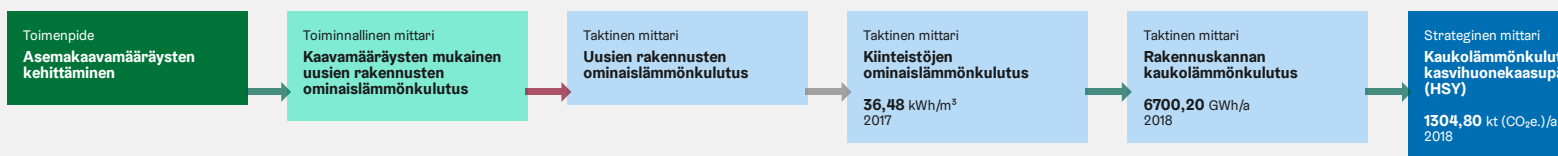
Mitä on tehty?

23.10.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu
28.08.2019	Kaavamääräysten kehittäminen ja käyttöönotto Kaavamääräykset on kehitetty osana asemakaavapalvelun sisäisen ohjeistuksen luomista. Kehittämisprojekti on päättynyt ja ohjeistus sekä määräykset on otettu käyttöön 8/2019. Määräyksiä ja ohjeistusta päivitetään kerran vuodessa.

Mittarit

Kaavamääräysten mukainen uusien rakennusten ominaislämmönkulutus
Mittarin tarkemmat tiedot →

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

[← Edellinen toimenpide](#)

[Seuraava toimenpide →](#)

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Energiatehokas maankäyttö ja kaupunkirakenne / Tontinluovutus /

59. Tontinluovutuksen energiatehokkuusehdot

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe Toteutus Valmis

Valmis

Tontinluovutusehdoilla voidaan vaikuttaa uusien rakennusten energiatehokkuuteen ja edistää niiden energiansäästöä ja -tuotantoa. Tontinluovutuksella tarkoitetaan tonttien pitkäaikaista vuokrausta ja myyntiä.

Helsingissä on asuinkerrostalotonttien tontinluovutusehdoissa ollut jo pitkään käytössä kansallista tasoa tiukemmat energiatehokkuusvaatimukset.

Ennen toukokuuta 2020 varattujen tonttien ja niille rakennettavien rakennusten tulee täyttää B2018 energiatehokkuusluokalle asetetut vaatimukset siten, että E-luku alittaa tason 80 kWhE/(m²vuosi). Toukokuusta 2020 lähtien tontinluovutusehdoissa tiukennettu ja siitä lähtien tontinvarauksissa on edellytetty, että asuinkerrostalotonttien rakennusten tulee täyttää A2018 energiatehokkuusluokalle asetetut vaatimukset siten, että E-luku on yhtä suuri tai alittaa tason 75 kWhE/(m²vuosi).

Ennen energiatehokkuusvaatimusten tiukentamista, kaupunki teetti kyselytutkimuksen rakennusalan toimijoille, jossa kartoitettiin heidän näkemyksiään ja kokemuksiaan A-energiatehokkuusluokan vaatimukset täyttävien asuinkerrostalojen rakentamisesta. Kyselyssä kysyttiin muun muassa valmiutta toteuttaa jatkossa kaikki asuinkerrostalot A-energiatehokkuusluokkaan. Yli puolet arvioi valmiutensa hyväksi tai erittäin hyväksi. Vain alle viidennes vastaajista arvioi valmiutensa ainoastaan tyydyttäväksi.

Lisäksi kaupunki osallistui Tampereen Yliopiston "A-energiatehokkuusluokan asuinkerrostaloihin liittyvien rakennusfysikaalisten riskien kartoitus" -nimisen tutkimuksen teettämiseen. Diplomityönä tehdystä tutkimuksesta tutkittiin kirjallisuuskatsauksella ja haastattelulla aiheutuo energiatehokkuuden parantamisesta eri rakenteille rakennusfysikaalisia riskejä. Tutkimuksessa todettiin, että toteutuneissa rakennuksissa on päästy A-energiatehokkuusluokkaan pääosin taloteknisillä ratkaisulla. Valtaosassa toteutuneissa A-energiatehokkuusluokan taloissa tarvittava energiatehokkuusluokan parantuminen on saavutettu maalämmöllä tai jäte-vedenlämmöntalteenottoratkaisuilla. Tutkimuksen mukaan A-energiatehokkuusluokkaan pääsy ei edellyttänyt muutoksia rakenteisiin tai eristykseen, vaan energiatehokkuusluokan nosto tehtiin muilla keinoilla.

Pitäytymällä A2018 energiatehokkuusluokalle asetetussa tasossa A ≤75 kWhE/(m²vuosi) voidaan varmistua, että taso on saavutettavissa ilman rakennusten kustannusten liiallista kasvattamista ja "pulloasuntojen" toteuttamista tilanteessa, jossa ilmastonmuutoksesta tulevaisuudessa aiheutuvat lisääntyneet sään ääri-ilmiöt ja näiden ennalta arvaamattomien tekijöiden aiheuttamat häiät saattavat kasvattaa rakennusfysikaalisia riskejä.

[Lisätietoja](#) (Kaupunginhallitus 8.2.2021 § 114, Tonttien varaaminen asuntohankkeita varten, liite 13 "HNH 2035 tontinvarausehdoissa")

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Kaupungilla on tontinluovutusehdoissa kansallista tasoa tiukemmat energiatehokkuusehdot. Ehtojen kehittämistarpeita ja -mahdollisuuksia arvioidaan aktiivisesti kansallisten määräysten kehittyessä sekä saatujen kokemusten ja pilottien perusteella. Energiatehokkuusehdoilla edistetään energiansäästöä ja rakennusten uusiutuvan energian tuotantoa.

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Ei tekemättömiä tehtäviä

Mitä on tehty?

- ✓ 29.09.2020 **Selvitetään siirtyminen A-luokkavaatimukseen asuinrakennusten tontinluovutusehdoissa**

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

Maka_Make

Toimenpiteen luokka

Tontinluovutus

Yhteyshenkilöt

Sami Haapanen

osastopäällikkö

Maaomaisuuden kehittäminen ja tontit

[Yhteystiedot](#)

Petra Santos

Helsingin kaupunki

[Yhteystiedot](#)

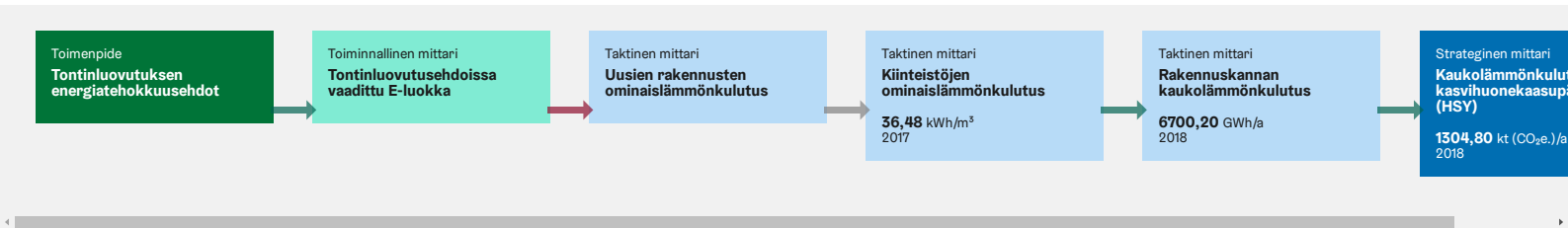
Tietoja päivitetty 08.11.2021

	Uusissa asuinkerrostalojen tontinluovutusehdoissa edellytetään rakennusten täyttävän A2018 energiatehokkuudelle asetetut vaatimukset.
✓ 23.10.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus
✓ 10.09.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu

Mittarit

Tontinluovutusehdoissa vaadittu E-luokka
Mittarin tarkemmat tiedot →

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Energiatehokas maankäyttö ja kaupunkirakenne / Tontinluovutus /

60. Älykkäät energiaratkaisut tontinluovutusehdoissa

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe Toteutus Valmis

Valmis

Älykkäissä energiaratkaisuissa yhdistyvät energia-, informaatio- ja viestintäteknologia. Niiden avulla voidaan hyödyntää esim. paikallista energiantuotantoa, kuten tuuli- ja aurinkovoimaa, sekä parantaa kiinteistöautomaatiota. Älykkäisiin energiaratkaisuihin liittyviä vaatimuksia on kokeiltu tontinluovutusten yhteydessä mm. [Kalasatamassa](#) ja Pasilassa Postipuiston alueella.

Kalasataman älykkäisiin energiajärjestelmiin liittyviä tontinluovutusehtoja on käsitelty työryhmässä, johon ovat kuuluneet Kaisa-Reeta Koskinen ja Hannu Asikainen Helsingin kaupungilta sekä ulkopuolisina asiantuntijoina Timo Ruohomäki Forum Virium Oy:stä ja Lauri Tähtinen Green Building Council Finlandista. Työryhmän käsittelyn tuloksena Kalasataman älykkäät energiajärjestelmät -tontinluovutusehdot on päivitetty vastaamaan tarkoituksenmukaisemmin Hiilineutraali Helsinki 2035-tavoitetta. Päivitetyt ehdot löytyvät aineistopankista http://aineistopankki.hel.fi//WPFIxS9H_8TT. Tähän mennessä käytössä olleet ehdot ovat toteutuneet hyvin. Rakennuttajilta saadussa palautteessa ehtoja on pidetty hieman liian raskaina tavoitteisiin verrattuna ja samaan johtopäätökseen myös työryhmä päätyi.

Kalasataman älykkäisiin energiajärjestelmiin liittyvissä tontinluovutusehdoissa on muun muassa ehto sähköautojen latausmahdollisuudesta. Sähköautojen latauspisteitä ja latauspistevalmiuksien toteuttamista koskeva tontinluovutusehto on lisätty helmikuussa 2021 hyväksytyihin yleisiin tontinvarausehtoihin. Ehto koskee jatkossa pääosin siis kaikkia uusia tontinvarauksia. Ehdon mukaan vähintään 1/3 autopaikoista on rakennettava sähköautopaikoiksi ja 2/3 autopaikoista on varustettava sähköauton latauspistevalmiudella. Ehto on kansallista ja EU-tasoa tiukempi.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Tontinluovutusehtojen älykkäiden energiaratkaisujen vaikutuksista kerätään kokemuksia ja niitä otetaan mahdollisuuksien mukaan käyttöön asteittain kaikkiin tontinluovutusehtoihin.

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Ei tekemättömiä tehtäviä

Mitä on tehty?

- ✓ 08.02.2021 **Sähköautopaikkavaatimus koskemaan koko kaupunkia**
Laajennetaan Kalasataman älykkäitä energiaratkaisuihin liittyviä tontinluovutusehtoja sähköautopaikkojen (vaatimus 3) osalta koko kaupungin laajuisiksi ja lisätään ehto yleisiin tontinvarausehtoihin.

Yleisin tontinvarausehtoihin on sisällytetty ehto liittyen sähköautojen laaamiseen helmikuusta 2021 alkaen.

- ✓ 23.09.2020 **Laaditaan kooste aiemmista älykkäisiin energiaratkaisuihin liittyvistä tontinluovutusehdoista saaduista kokemuksista ja ehtojen toteutumisesta.**
Kalasataman älykkäisiin energiajärjestelmiin liittyviä tontinluovutusehtoja on käsitelty työryhmässä, johon ovat kuuluneet Kaisa-Reeta Koskinen ja Hannu Asikainen Helsingin kaupungilta sekä ulkopuolisina asiantuntijoina Timo Ruohomäki Forum Virium Oy:stä ja Lauri Tähtinen Green Building Council Finlandista. Työryhmän käsittelyn tuloksena Kalasataman älykkäät energiajärjestelmät -tontinluovutusehdot on päivitetty vastaamaan tarkoituksenmukaisemmin Hiilineutraali Helsinki 2035-tavoitetta. Päivitetyt ehdot löytyvät aineistopankista http://aineistopankki.hel.fi//WPFIxS9H_8TT

Vaikutus

● ● ● ● ● Ei ole arvioitu

Valmistumisaste

100% valmis

Valmis

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

Maka_Make

Toimenpiteen luokka

Tontinluovutus

Yhteyshenkilöt

Sami Haapanen

osastopäällikkö
Maaomaisuuden kehittäminen ja tontit

[Yhteystiedot](#)

Hannu Asikainen

Helsingin kaupunki

[Yhteystiedot](#)

Kaisa-Reeta Koskinen

projektinjohtaja
Kaupunkiympäristön toimiala

[Yhteystiedot](#)

Petra Santos

Helsingin kaupunki

[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 27.12.2021

aineistopankista http://aineistopankki.net/jw/LEXOSI_011.
Tähän mennessä käytössä olleet ehdot ovat toteutuneet hyvin. Rakennuttajilta saadussa palautteessa ehtoja on pidetty hieman liian raskaina tavoitteisiin verrattuna ja samaan johtopäätökseen myös työryhmä päätyi.

✓ 23.10.2019

Toimenpiteestä on tilannekuvaus

✓ 13.09.2019

Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu

Mittarit

Toimenpide on valmis

Liitty myös toimenpiteisiin: [82](#) [83](#) [84](#) [87](#) | [Mittarin tarkemmat tiedot →](#)

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

Toimenpide
Älykkäät energiaratkaisut
tontinluovutusehdoissa

Toiminnallinen mittari
Toimenpide on valmis

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

[← Edellinen](#) | [Seuraava →](#)[Energiatehokas maankäyttö ja kaupunkirakenne](#) / [Tontinluovutus](#) /

61. Hiilijalanjälkeen perustuva tontinluovutuskilpailu

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe Toteutus Valmis

Valmis

Tarkennus: Arviointikriteerit määritetty ja kilpailu on käynnissä.

Tontinluovutuskilpailujen avulla voidaan pienentää uusien rakennusten rakentamisen aikaista hiilijalanjälkeä ja parantaa ekotehokkuutta. Tontinluovutuskilpailut tarkoittavat tontin toteuttajan valitsemista kilpailulla. Yleensä ne ovat hinta- tai laatukilpailuja, mutta valinnassa voidaan käyttää myös ilmoittautumis- ja neuvottelumenettelyä.

Laatukilpailulla luovuttavien tonttien kilpailuissa otetaan arvostelukriteeriksi rakentamisen hiilijalanjälki ja ekotehokkuus. Ensimmäistä kilpailua varten on varattu Kalasatamasta Verkkoosaasen pohjoisosasta asuinkortteli, jonka kilpailutus alkaa syksyllä 2020.

Toimenpiteen toteuttaminen vaatii arvostelukriteerien tarkempaa määrittämistä ja arvioinnin kehittämistä. Tämä edellyttää uutta asiantuntemusta ja vaatii resursseja.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Laatuperusteisina ratkaistavissa tontinluovutuskilpailuissa otetaan kriteereiksi rakentamisen hiilijalanjälki ja ekotehokkuus.

(Hiilineutraali Helsinki 2035-toimenpideohjelmasta)

Yhdistetyt toimenpiteet

62 Kaupunki toteuttaa erityisesti hiilineutraalisuuteen tähtääviä tontinluovutuskilpailuja, joista saatavat kokemukset analysoidaan. Saatuja kokemuksia hyödynnetään tontinluovutusehtoja kehitettäessä. O Tutkitaan mahdollisuutta sisällyttää kilpailuihin hiilineutraalisuustavoitteen ohella myös muita älykkäitä ja puhtaita ratkaisuja edistäviä tavoitteita, jotka tukevat Smart & Clean -kasvua.

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

31.12.2021	Laatukilpailu, jossa on arvostelukriteerinä hiilijalanjälki ja ekotehokkuus, on toteutettu. Kilpailu on käynnissä.
------------	--

Mitä on tehty?

✓ 23.10.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus
✓ 10.09.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu

Mittarit

Pilottien ja kokeilujen lukumäärä

Liittyy myös toimenpiteisiin: **195** | [Mittarin tarkemmat tiedot →](#)

Vaikutus

● ● ● ● ● Ei ole arvioitu

Valmistumisaste

100% valmis

Valmis

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

Maka_Make

Toimenpiteen luokka

Tontinluovutus

Yhteyshenkilöt

Sami Haapanen
osastopäällikkö
Maaomaisuuden kehittäminen ja tontit

[Yhteystiedot](#)

Hannu Asikainen
Helsingin kaupunki

[Yhteystiedot](#)

Kaisa-Reeta Koskinen
projektinjohtaja
Kaupunkiympäristön toimiala

[Yhteystiedot](#)

Petra Santos
Helsingin kaupunki

[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 08.11.2021

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

Toimenpide
Hiilijalanjälkeen perustuva
tontinluovutuskilpailu

Pilottien ja kokeilujen
lukumäärä

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

62. Hiilineutraaliuteen ja S&C-kasvuun keskittyvät tontinluovutuskilpailut

Eteneminen

Ei aloitettu	Käynnistysvaihe	Toteutus	Valmis

Aikataulussa

Asuinkerrostalotonteista järjestetään tontinluovutuskilpailuja, joissa on hiilineutraalisuuteen tähtääviä kriteerejä. Tällöin voidaan pienentää uusien, laatukilpailulla luovutettaville tonteille rakennettavien rakennusten rakentamisaikaista hiilijalanjälkeä ja parantaa niiden ekotehokkuutta.

Toimenpiteen toteuttaminen vaatii tontinluovutuskilpailujen järjestämistä ja niistä saatavien kokemusten analysointia. Lisäksi pitää tarkentaa muita Smart & Clean -kasvua tukevia tavoitteita. Tämä edellyttää uutta asiantuntemusta ja resursseja.

Myös toimenpiteissä 60 ja 61 käsitellään tontinluovutusehtoja ja laatukilpailuja, joten näiden kolmen toimenpiteen tavoitteet ja tehtävät kytkeytyvät toisiinsa.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Kaupunki toteuttaa erityisesti hiilineutraalisuuteen tähtääviä tontinluovutuskilpailuja, joista saatavat kokemukset analysoidaan. Saatuja kokemuksia hyödynnetään tontinluovutusehtoja kehitettäessä.

- Tutkitaan mahdollisuutta sisällyttää kilpailuihin hiilineutraalisuustavoitteen ohella myös muita älykkäitä ja puhtaita ratkaisuja edistäviä tavoitteita, jotka tukevat Smart & Clean -kasvua.

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

31.12.2020	Tontinluovutuskilpailu järjestetty
------------	------------------------------------

Mitä on tehty?

✓ 23.10.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus
✓ 13.09.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Aikajänne

Päästöluokat

Vastuorganisaatiot

Maka_Make

Päästöluokka

Välttömät päästöt

Väilliset päästöt

Toimenpiteen luokka

Tontinluovutus

Yhteyshenkilöt

Sami Haapanen

osastopäällikkö

Maaomaisuuden kehittäminen ja tontit

[Yhteystiedot](#)

Kati Valkama

ympäristösuunnittelija

Maaomaisuuden kehittäminen ja tontit

[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 24.01.2020

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

63. Rakennusvalvonnan ennakoiva neuvonta

Eteneminen

Ei aloitettu	Käynnistysvaihe	Toteutus	Valmis

Aikataulussa

Toimenpide 63 yhdistetty seurantaan varten toimenpiteeseen 67.

Maalämpöön liittyvä ohjeistus uusitaan 2020 keväällä.

Lämmöntalteenotto putkistojen ja aurinkopanelien sijoittamista koskeva ohjeistus uusittu tammikuussa 2020.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Kehitetään ennakoivaa neuvontaa (esim. jo hankesuunnitteluvaiheessa) taloyhtiöille energiätehokkaiden peruskorjauksien sekä uusiutuvien energialähteiden käytön edistämiseksi.

- TOP11-kaupunkien rakennusvalvontojen yhteisesti laatima maalämpöhankkeen toteutusohje otetaan käyttöön (www.pksrava.fi, ohje julkaistaan keväällä 2018).

Lisäksi selvitetään mahdollisuutta vapauttaa maalämpöhankkeet rakennusvalvonnan lupamaksusta.

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

31.01.2020	LTO-ohje Ohje myöhästyy hieman alkuperäisestä aikataulusta (31.12.2019) luonnosversion kommenttien huomioinnista johtuen.
31.05.2020	Maalämmön ohjeistus

Mitä on tehty?

✓ 23.10.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu
✓ 23.10.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus

Aikajänne

Vastuorganisaatiot

Palu_Rava Palu_Ympä

Rakennuskanta

Yksityinen rakennuskanta

Toimenpiteen luokka

Rakennusvalvonta

Yhteyshenkilöt

Pirjo Pekkarinen-Kanerva
arkkitehti
Rakennusvalvontapalvelut

[Yhteystiedot](#)

Atte Kiänen
arkkitehti
Rakennusvalvontapalvelut

[Yhteystiedot](#)

Petri Perkiömäki
yksikön päällikkö
Rakennusvalvontapalvelut

[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 18.08.2020

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Energiatehokas maankäyttö ja kaupunkirakenne / Rakennusvalvonta /

64. Suojellun rakennuskannan peruskorjaukset

Eteneminen

Ei aloitettu	Käynnistysvaihe	Toteutus	Valmis

Aikataulussa

JATKUVA TOIMENPIDE

Lupahankkeen ennakkoneuvottelussa opastetaan jo nykyisellään, miten monin eri tavoin rakennuksen energiatehokkuutta voidaan parantaa. Hyvien esimerkkien avulla korostetaan suojeltujen kohteiden ammattitaitoista suunnittelua ja osaavaa, rakennuksen pitkän elinkaaren huomioon ottavaa toteutusta. Rakennusvalvonta ryhtyy keräämään esimerkkejä ja pohjamateriaaleja jatkossa systemaattisesti yhteen paikkaan, jotta ne ovat kaikkien lupakäsittelijöiden käytössä. Energiarenessanssin edetessä pohditaan mahdollisuutta yhdistää kerätty data samaan, kaikille avoimeen paikkaan energiarenessanssin toteutuksessa syntyneen neuvonta- ja ohjausmateriaalin kanssa.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Tehdään suojellun rakennuskannan peruskorjausten energiatehokkaille ratkaisuille toimintamallit ja hyvät esimerkit. Lupahankkeen ennakkoneuvottelussa opastetaan, miten monin eri tavoin rakennuksen energiatehokkuutta voidaan parantaa. Hyvien esimerkkien avulla korostetaan suojeltujen kohteiden ammattitaitoista suunnittelua ja osaavaa, rakennuksen pitkän elinkaaren huomioon ottavaa toteutusta.

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Ei tekemättömiä tehtäviä

Mitä on tehty?

✓ 21.01.2020	Toimenpiteestä on tilannekuvaus
✓ 23.10.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu

Aikajänne

Vastuorganisaatiot

Palu_Rava

Palu_Ympa

Toimenpiteen luokka

Rakennusvalvonta

Yhteyshenkilöt

Atte Kiianen
arkkitehti
Rakennusvalvontapalvelut

[Yhteystiedot](#)

Valteri Suontausta
arkkitehti
Lupayksikkö 1

[Yhteystiedot](#)

Petri Perkiömäki
yksikön päällikkö
Rakennusvalvontapalvelut

[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 30.06.2020

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Energiatehokas maankäyttö ja kaupunkirakenne / Rakennusvalvonta /

65. Rakennusjärjestys ja ilmastotavoitteet

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe Toteutus Valmis

Ei toteuteta tässä vaiheessa

Tarkennus: Rakennusjärjestyksen uusiminen toteutetaan Maankäyttö- ja rakennuslain uusimisen yhteydessä

Rakennusjärjestyksen uusiminen toteutetaan [Maankäyttö- ja rakennuslain](#) uusimisen yhteydessä. Uusimisen yhteydessä rakennusjärjestykseen integroidaan ilmastotavoitteet. Toimenpide aktivoidaan, kun MRL:n uusimisen aikataulu selviää.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Selvitetään miten rakennusjärjestyksen uusimisen yhteydessä voidaan ottaa huomioon ilmastotavoitteet.

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Ei tekemättömiä tehtäviä

Mitä on tehty?

✓ 23.10.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus
✓ 27.09.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu
Toimenpide aktivoidaan, kun MRL:n uusimisen aikataulu selviää

Mittarit

Rakennusjärjestys päivitetty

Mittarin tarkemmat tiedot →

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

Toimenpide
Rakennusjärjestys ja ilmastotavoitteetToiminnallinen mittari
Rakennusjärjestys päivitetty

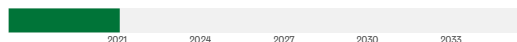
← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Vaikutus

● ● ● ● ● Ei ole arvioitu

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

Kymp_Lapa

Maka

Toimenpiteen luokka

Rakennusvalvonta

Yhteyshenkilöt

Mikko Ravanti
hallintopäällikkö
Helsingin kaupunki

[Yhteystiedot](#)

Kai Miller
rakennusvalvontapäällikkö
Helsingin kaupunki

[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 01.07.2020

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

66. Rakentamisen ohjauksen kehittäminen

Eteneminen

Ei aloitettu	Käynnistysvaihe	Toteutus	Valmis

Myöhässä

Toimenpide 66 on seurantaa varten yhdistetty toimenpiteeseen 67.

Ensimmäisessä vaiheessa kartoitetaan rakennusvalvonnan käytössä olevat keinot ja linjaukset energiatehokkaiden ratkaisujen edistämiseksi rakentamisessa. Linjauksia tarkistetaan tarvittaessa.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Tehdään tiekartta tai palvelupolku siitä, miten rakentamisen ohjausta voidaan kehittää rakentamisen kaikissa vaiheissa mahdollisimman energiatehokkaan rakentamisen toteuttamiseksi. (Rya tekee tätä kehitystyötä omissa prosesseissa (mm. ympäristöohjausmalli))

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

31.12.2019	Nykyisten relevanttien ohjeistuskäytäntöjen kartoitus
------------	---

Mitä on tehty?

✓ 29.10.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus
✓ 19.09.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu

Aikajänne

Päästöluokat

Vastuuorganisaatiot

Palu_Rava Rya Maka_Myle

Päästöluokka

Välittömät päästöt

Toimenpiteen luokka

Rakennusvalvonta

Yhteyshenkilöt

Atte Kiänen
arkkitehti
Rakennusvalvontapalvelut

[Yhteystiedot](#)

Petri Perkiömäki
yksikön päällikkö
Rakennusvalvontapalvelut

[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 28.02.2020

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

67. Energiarenessanssi-ohjelma

Eteneminen

Ei aloitettu	Käynnistysvaihe	Toteutus	Valmis
--------------	-----------------	----------	--------

Valmis

Toimenpiteet 56, 63 ja 66 on seurantaan varten yhdistetty osaksi toimenpidettä 67.

Olemassa olevan rakennuskannan energiatehokkuuden parantamista ja uusiutuvan energian lisäämistä peruskorjausten yhteydessä nimitetään energiarenessanssiksi. Ohjelmassa keskitytään erityisesti yksityiseen asuinkerrostalokantaan. Ohjelmaa on laadittu vuodesta 2018 ja siinä hyödynnetään aiemmin laadittuja selvityksiä ja kokeiluhankkeita. Valmistelua varten on järjestetty kaupungin virkamiehille ja sidosryhmille työpajoja sekä tehty avainhenkilöiden haastatteluja.

Asemakaavoituksella ja tontinluovutuksella mahdollistetaan tonttien lisärakentamista nykyisten rakennusten energiataloudellisten korjausten tukemiseksi ja tämä voi olla yksi keino tukea olemassa olevan rakennuskannan energiatehokkuusparannuksia. Maapoliittisilla toimenpiteillä edistetään täydennysrakentamishankkeiden toteutumista. Maapoliittisten linjausten valmistelun yhteydessä selvitetään, mitkä ovat maapoliittisten toimenpiteiden mahdollisuudet kannustaa energiatehokkaaseen rakentamiseen.

TOP11-kaupunkien rakennusvalvontojen yhteisesti laatima maalämpöhankkeen toteutusohje otetaan käyttöön (www.pksrava.fi, ohje julkaistaan keväällä 2020). Maalämpöhankkeet (alle 300 m) on vapautettu rakennusvalvonnan lupamaksusta vuoden 2020 alusta lähtien.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Laaditaan energiarenessanssi-ohjelma lähiöiden ja yksityisen vanhan rakennuskannan peruskorjaamisesta energiatehokkaalla tavalla ([Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta](#))

Yhdistetyt toimenpiteet

40 Laaditaan linjaukset, tavoitteet ja menettelytapa energiatehokkuuteen ja uusiutuvan energian hyödyntämiseen liittyvistä toisinaan ristikkäisistä intresseistä tilahankkeissa, ts. kustannukset, kannattavuus, suojelevarvot, arkkitehtoniset ratkaisut, kaupunkikuva

56 Asemakaavoituksella mahdollistetaan jatkosuunnittelu rakentamisen toteuttamiseksi kansallista tasoa energiatehokkaammaksi, huomioiden myös alueelliset erityispiirteet. Kaavamuutosten pohjaksi laaditaan alueellisia suunnitteluperiaatteita, joissa tarkastellaan tonttien lisärakentamista nykyisten rakennusten energiataloudellisten korjausten tukemiseksi.

63 Kehitetään ennakoivaa neuvontaa (esim. jo hankesuunnitteluvaiheessa) taloyhtiöille energiatehokkaiden peruskorjauksien sekä uusiutuvien energialähteiden käytön edistämiseksi. - TOP11-kaupunkien rakennusvalvontojen yhteisesti laatima maalämpöhankkeen toteutusohje otetaan käyttöön (www.pksrava.fi, ohje julkaistaan keväällä 2018). Lisäksi selvitetään mahdollisuutta vapauttaa maalämpöhankkeet rakennusvalvonnan lupamaksusta.

64 Tehdään suojellun rakennuskannan peruskorjausten energiatehokkaille ratkaisuille toimintamallit ja hyvät esimerkit. Lupahankkeen ennakoneuvottelussa opastetaan, miten monin eri tavoin rakennuksen energiatehokkuutta voidaan parantaa. Hyvien esimerkkien avulla korostetaan suojeltujen kohteiden ammattitaitoista suunnittelua ja osaavaa, rakennuksen pitkän elinkaaren huomioon ottavaa toteutusta.

66 Tehdään tietokartta tai palvelupolku siitä, miten rakentamisen ohjausta voidaan kehittää rakentamisen kaikissa vaiheissa mahdollisimman energiatehokkaan rakentamisen toteuttamiseksi. (Rya tekee tätä kehitystyötä omissa prosesseissa (mm. ympäristöohjausmalli))

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

30.06.2021

Energiarenessanssi-tiimin rekrytoinnit jatkuvat

Vaikutus

● ● ● ● Hyvin merkittävä

Aikajänne

Päästöluokat

Vastuuorganisaatiot

Palu_Ympa Maka Palu_Rava
Ary

Päästöluokka

Väliittömät päästöt

Rakennuskanta

Yksityinen rakennuskanta

Toimenpiteen luokka

Energiarenessanssi

Yhteyshenkilöt

Aleksi Heikkilä

Tiimipäällikkö
(Energiarenessanssi)
Rakennusvalvontapalvelut

[Yhteystiedot](#)

Kaisa-Reeta Koskinen

projektinjohtaja
Kaupunkiympäristön toimiala

[Yhteystiedot](#)

Petri Perkiömäki

yksikön päällikkö
Rakennusvalvontapalvelut

[Yhteystiedot](#)

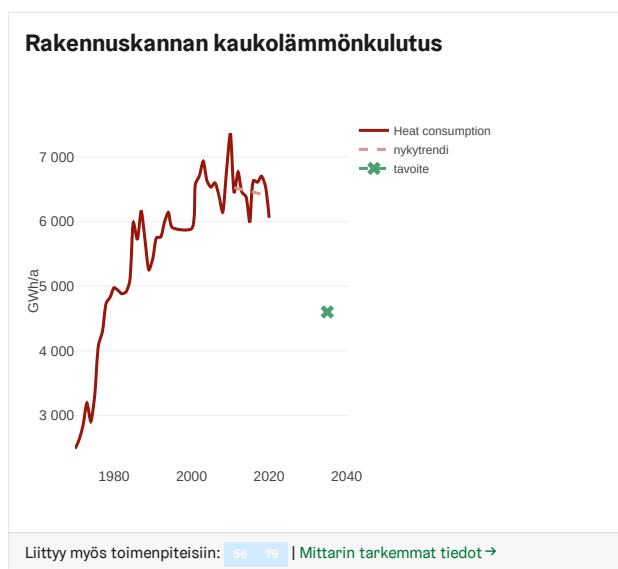
Tietoja päivitetty 21.04.2021

Energiarenessanssi-tiimin rekrytoidaan lisää energia-asiantuntijoita aluksi palkattujen viiden lisäksi. Yhteensä tiimin vahvuudeksi tavoitellaan 10 työntekijää.

Mitä on tehty?

✓ 20.04.2021	Energiarenessanssin viestinnän käynnistyminen Energiarenessanssin viestintä käynnistyy alkukeväästä 2021 ja siinä kerrotaan taloyhtiöille tarjottavasta tuesta.
✓ 01.02.2021	Energiarenessanssi-ohjelma on hyväksytty Energiarenessanssi-ohjelman luonnosta käsiteltiin keväällä HNH2035-ohjausryhmässä. Asia lähetettiin kesäkuussa päätöksentekoon. Ohjelma hyväksyttiin talousarviokäsittelyn yhteydessä vuoden 2021 budjettiin ja toiminta alkaa alkuvuonna 2021. Ohjelma muutettiin muotoon toimintamalli. Toimintamallin taittoversio julkaistaan ja laaja viestintäkampanja alkaa alkuvuonna 2021.
✓ 31.03.2020	Energiarenessanssi-ohjelman luonnos on valmis Ohjelman luonnos valmistui sovitusti 31.3 mennessä ja lähti päätöksentekoon.
✓ 31.01.2020	LTO-ohje Valmistui tammikuussa 2020. https://www.hel.fi/static/rakvv/ohjeet/Ilmalampopumpun_ja_jaahdytyslaitteen_asennus.pdf
✓ 30.10.2019	Energiarenessanssi -työpaja kaupungin asiantuntijoille ja sidosryhmille Järjestettiin energiarenessanssi-ohjelman työpaja kaupungin asiantuntijoille ja sidosryhmille sitoutumisen ja toimenpiteiden täsmentämisen edistämiseksi.
✓ 23.10.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus
✓ 19.09.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu Energiarenessanssin toimintamallista käynnistetään viestintäkampanja alkukevällä 2021 ja kerrotaan sen puitteissa tarjottavasta taloyhtiöille suunnatusta tuesta.

Mittarit

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

[← Edellinen toimenpide](#)

[Seuraava toimenpide →](#)

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

68. Öljylämmityksestä luopuminen ja sähkölämmityksen korvaaminen uusiutuvilla

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe Toteutus Valmis

Ei toteuteta tässä vaiheessa

Valtiolla on käynnissä ohjelma ja tukipaketti öljylämmityksestä luopumisen tueksi. Odotetaan tämän toimenpiteen vaikuttavuutta ennenkuin aloitetaan omaa ohjelmaa. HSY:n ilmastoinfo järjestää energianeuvontaa pientaloille myös Helsingissä, ja tätä panostusta pyritään jatkossa lisäämään esimerkiksi hankkeiden avulla.

Helsingin Facta-rakennusrekisterissä öljylämmitteisten kiinteistöjen osuus pieneni merkittävästi 2021 (2,50 Milj_kem2 -> 1,34 Milj_kem2), kun tilastoja päivitettiin kaukolämmitteisten rakennusten osalta. Monet alunperin öljylämmitteiset kiinteistöt olivat jo siirtyneet kaukolämpöön, mutta muutokset eivät aiemmin olleet näkyneet tilastoissa.

Toimenpide jakautuu kahteen osaan:

68.1. Kaupunki tekee selvityksen öljylämmityksen poistamiseksi lämmitysmuotona vuoteen 2035 mennessä

68.2. Kaupunki tekee selvityksen sähkölämmitteisten rakennusten uusiutuvan energian ja energiatehokkuuden lisäämiseksi

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Kaupunki tekee selvityksen öljylämmityksen poistamiseksi lämmitysmuotona vuoteen 2035 mennessä sekä sähkölämmitteisten rakennusten uusiutuvan energian ja energiatehokkuuden lisäämiseksi. Valitaan pilottialue, jossa tarkastellaan asukkaiden kanssa parhaat vaihtoehdot.

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

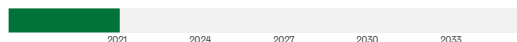
Mitä on tehtävä?

31.10.2020	<p>Selvitetään tarjousvertailun opastusta HSY:n kanssa</p> <p>Selvitetään Tampereen mallin mukaista tarjousvertailun opastusta sekä mietitään, miten mallia olisi paras soveltaa Helsingissä.</p>
31.12.2020	<p>Selvitetään öljynkulutuksen jakauma kiinteistöjen ja työkoneiden välillä yhteistyössä HNRJ-hankkeen kanssa</p> <p>On tiedossa, että öljylämmitteisten kiinteistöjen lukumäärä ei ole täysin ajantasainen, sillä osa lämmitystapamuutoksista ei ole kirjautunut rekistereihin. Polttoaineen kulutuksen jakautuminen öljylämmityksen ja työkoneiden kesken olisi tarpeellista selvittää nykyistä luotettavammin.</p> <p>Tilanne 31.5.2020</p> <p>-Syke on päivittänyt työkoneiden osalta arvioita polttoaineen kulutusta, ja uusi laskenta otetaan käyttöön liukuvasti vuonna 2021 siten, että myös vanhan mallinen laskenta esitetään rinnalla.</p> <p>-Öljylämmitteisten kiinteistöjen ajantasaista jakaumaa selvitetään yhteistyössä rakennusvalvonnan ja Helen Oy:n kanssa.</p>
31.12.2020	<p>Pilotoidaan öljystä uusiutuviin iltoja Tampereen mallin mukaisesti</p>

Vaikutus

● ● ● ● Merkittävä

Aikajänne

Päästöluokat

Vastuuorganisaatiot

Palu_Ympa Palu_Rava HSY

Päästöluokka

Välittömät päästöt

Toimenpiteen luokka

Energiarenessanssi

Yhteyshenkilöt

Petteri Huuska

ympäristösuunnittelija
Ympäristöpalvelut

[Yhteyshenkilöt](#)

Tietoja päivitetty 19.11.2021

HSY:n ilmastoinfo pilotoi Helsingissä öljystä uusiutuviin - iltoja. Malli perustuu Tampereen kokemuksiin.

- o 26.2.2020 Taitotalo
 - osallistujia noin 30
 - Illassa kerrottiin parhaista mahdollisuuksista hyödyntää uusiutuvia energiamuotoja joko öljylämmityksen tukena tai korvaajana. Erityisesti käsiteltiin maalämpöpumppuja ja ilma-vesilämpöpumppuja.
 - Esitykset löytyvät täältä: <https://energianeuvonta.fi/koulutukset/#uusiutuviin>
 - Mukana yrityksiä 6 kpl
- o 4.2.2019 Iiris Keskus
 - osallistujia 90
 - Esitykset löytyvät täältä: <https://energianeuvonta.fi/koulutukset/#lammitysilt>

31.12.2020

Selvitys öljylämmityksen poistamisesta ja sähköisen lämmityksen vähentämiseksi lämmitysmuotona vuoteen 2035

Selvitys ja sen sisältämät toimenpiteet on valmis.

Mitä on tehty?

19.12.2019

Suunnitellaan toimenpiteen toteutus yhdessä HSY ilmastoinfon kanssa

Sovittu, että tutustutaan Tampereen malliin pitää Öljystä uusiutuviin iltoja ja tarjousvertailun opastusta sekä mietitään, miten mallia olisi paras soveltaa Helsingissä

o

23.10.2019

Toimenpiteestä on tilannekuvaus

19.09.2019

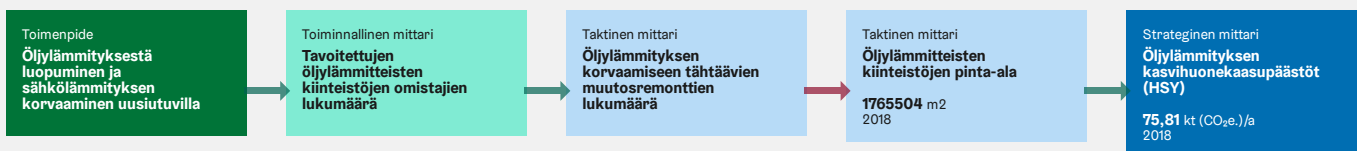
Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu

Mittarit

Tavoitettujen öljylämmitteisten kiinteistöjen omistajien lukumäärä

Mittarin tarkemmat tiedot →

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

69. 3D-Energia- ja ilmastoatlas

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe **Toteutus** Valmis

Aikataulussa

Toimenpiteet 69 ja 75 ovat tavoitteiltaan yhtenäiset ja siksi ne on seurattava varten yhdistetty.

Helsingin Energia- ja ilmastoatlas on tietomallipohjainen työkalu, josta löytyy jo runsas määrä rakennusten energiaan liittyviä tietoja, joita muun muassa kiinteistöjen omistajat, kaupungin suunnittelijat ja energiansäästöpalveluita tarjoavat yritykset voivat hyödyntää vapaasti. Kehitämme Helsingin Energia- ja ilmastoatlasta edelleen rakennuskannan energiatehokkuuden, uusiutuvan energian käytön ja tulevaisuudessa myös ilmastonmuutokseen sopeutumisen tueksi visuaalisessa ja informatiivisessa muodossa. Atlaksen lähtötiedot ovat myös ladattavissa avoimena datana HRI-palvelusta. Aineistoja voidaan hyödyntää energiatehokkuuden parantamisen, energiankulutuksen minimoiminnin ja uusiutuvan energian tukena. Palvelua tukee myös seudullinen HSY:n ylläpitämä Seutuatlas.

Osana atlasta kehitetään kiinteistön energiatehokkuuden arviointityökalu hyödyntäen valmiita kiinteistön lähtötietoja sekä syötettyjä lisätietoja, jonka pohjalta nähdään alustava arvio millaisiin energiatehokkuuteen ja uusiutuvan energian selvityksiin kannattaa kiinteistössä panostaa.

Tarkempi kuvaus energia- ja ilmastoatlasta löytyy [täältä](#). Itse atlas löytyy [täältä](#).

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Kehitetään 3D-mallia (Energia- ja ilmastoatlas) asukkaiden energiatehokkuusneuvonnassa ja energiatyökaluja rakennusten energiankäytön tehostamispotentiaalin ja kustannusten arvioimiseksi.

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Vaikutus

🟡 🟢 🟣 🟤 **Ei ole arvioitu**

Aikajänne

Päästöluokat

Vastuuorganisaatiot

Palu_Ympa Kanslia

Päästöluokka

Välittömät päästöt

Toimenpiteen luokka

Energia- ja ilmastotietoisuus

Yhteyshenkilöt

Petteri Huuska
ympäristösuunnittelija
Ympäristöpalvelut

[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 23.11.2021

Yhdistetyt toimenpiteet

75 Kaupunki kannustaa kaikkia kaupunkialueen kiinteistöjä tekemään toimenpiteitä energiatehokkuuden ja energiankäytön parantamisessa. Luodaan tietomalli, jossa yksityisyyden ja omaisuuden suojaa loukkaamatta voi saada esille oman kiinteistön energiahyvyyden verrattuna kohdetta edustavaan verrokkiryhmään. Tietomallin tulos ohjeistaa esim katselmuksien ja kartoitusten hankintaan tarveperusteisesti.

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

📅 31.12.2021	Uusien aineistojen vienti 3D-tietokantaan Energia- ja ilmastoatlas 2.0 (valmis: syksyllä, Q3/2020)
Tilanne 15.11.2021	Rakennuskannan lämmitystapojen päivitys on käynnissä. On luotu aikataulutettu suunnitelma muidenkin tuoreiden aineistojen viemiseksi 3D-atlaksen. Hekan Helena-layerin suunnittelu on käynnistynyt (energiaremonttien mallikirjasto), jota toteuttamisen jälkeen kaikki voivat hyödyntää.
Tilanne 14.4.2020	Vaihe 1: Aineiston päivitys tietokantaan ja tietomallin päivitys (tulossa -> vaatii tietokannan päivityksen)
	- Aineisto 1: HEKA-kulutus (aineisto valmis -> vaatii ensin vaiheen 1)
	- Aineisto 2: Geoenergiapotentiaali (beta-malli valmiina sisäverkon puolella -> vaatii viilauksia ja kommentit asiantuntijoilta)

- Aineisto 3: Energiatodistukset (päivitystyö, ja lisäksi linkitetään ARA:n sivuille)

Vaihe 2: Verkkokäyttöliittymän päivitys, mm. FIN- ja EN-kieliasetukset

- Aineisto 4: Maxim Rossknechtin lopputyönä valmistuva rakennusten laskennallinen energiankulutustieto ja korjaustarve SimStadt-sovellusta käyttäen (valmistuu kesän 2020 aikana)

Mitä on tehty?

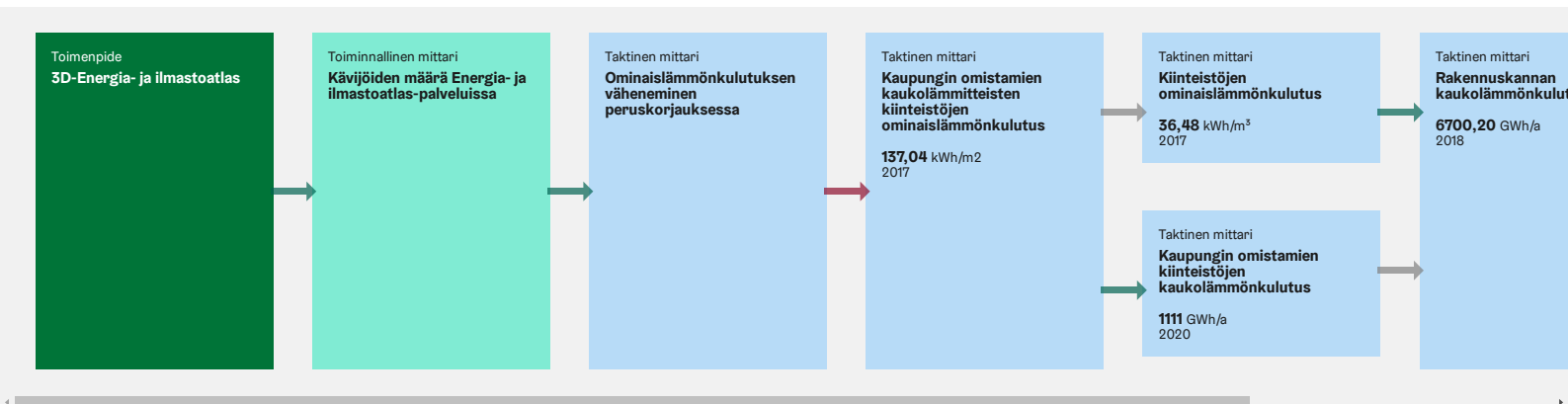
✓ 01.09.2020	Pidetään työpaja energiatehokkuuden mallikonsepteista hankesuunnittelun pohjaksi Energiatehokkuuden mallikonseptien suunnittelu taloyhtiöille on käynnissä. Suunnittelun pohjaksi pidettiin kaksivaiheinen työpaja suunnittelun pohjaksi touko-kesäkuussa 2020. Hankesuunnittelu jatkuu vuoden 2020 aikana.
✓ 23.10.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus
✓ 07.10.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu

Mittarit

Kävijöiden määrä Energia- ja ilmastoatlas-palveluissa

Mittarin tarkemmat tiedot →

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Rakentaminen ja rakennusten käyttö / Energiarenessanssi /

70. Taloyhtiöpäättäjien energiaosaamisen parantaminen

Eteneminen

Aikataulussa

Helsingin hiilidioksidipäästöistä 56 prosenttia tulee kiinteistöjen lämmittämisestä. Olemassa olevan rakennuskannan energiatehokkuuden parantamisella on suuri merkitys hiilineutraalustavoitteen saavuttamisessa. Näin ollen taloyhtiöidenkin toiminnalla on suuri merkitys Helsingin päästöihin ja paljon potentiaalia säästöihin.

Järjestämällä koulutusta ja infotilaisuuksia taloyhtiöpäättäjille parannetaan heidän osaamista energiatehokkuudesta, uusiutuvasta energiasta ja suunnitelmallisesta kiinteistönpidosta. Parempi osaaminen parantaa heidän mahdollisuuksiaan vaikuttaa taloyhtiöiden päätöksentekoon ja viedä eteenpäin energiankulutusta tehostavia ja päästöjä vähentäviä toimenpiteitä omassa taloyhtiössä.

Tuomalla esiin hyviä esimerkkejä energiatehokkuustoimenpiteistä ja uusiutuvan energian käyttöönotosta innostetaan taloyhtiöitä tekemään samanlaisia toimenpiteitä ja helpottamaan päätöksentekoa.

Lähtötilanne

- HSY:n Ilmastoinfo järjestää kaksi kertaa vuodessa taloyhtiöpäättäjille ja isännöitsijöille suunnatun energiaeksperttikurssin. Ensimmäiset kurssit on järjestetty vuonna 2018.
- Ilmastoinfo järjestää erilaisia infotilaisuuksia taloyhtiöpäättäjille energiatehokkuudesta ja uusiutuvasta energiasta.
- [Ilmastoinfo ja Rambolin energianeuvonta](#) tarjoaa taloyhtiökohtaista energianeuvontaa Helsingissä. HSY järjestää myös erilaisia kampanjoita, joilla pyritään vaikuttamaan myös taloyhtiön asukkaiden toimintaan.

Kehitystarpeet

- Ilmastoinfo tekee vuoden 2019 aikana energiaeksperttikoulutuksesta verkkokoulutusversion, jotta voimme tavoittaa enemmän taloyhtiöpäättäjiä ja isännöitsijöitä. Verkkokoulutus on osa Ilmastoviisat taloyhtiöt hanketta.
- Tarvitaan enemmän hyviä esimerkkejä toteutetuista energiatehokkuustoimenpiteistä ja kanavia, joilla niitä tuodaan taloyhtiöiden päättäjien saataville.
- Helsingin kaupunki järjestää Myllypurossa taloyhtiöklubikokeilun. Kokeilun tulosten jälkeen arvioidaan kokeilun tuloksia ja sitä kuinka taloyhtiöklubitoimintaa saataisiin laajennettua muillekin alueille.

Tilanne 23.4.2021

- Energiaeksperttiverkkokurssi löytyy osoitteesta <https://koutsit.hsy.fi/>. Palveluun on julkaistu myös Auringosta sähköä taloyhtiöön verkkokurssi
- 12.6.2020 valittiin Helsingin ympäristöpalkintokilpailun voittajaksi As Oy Mannerheimintie 10.
 - [Katso lisätietoa uutisesta](#)
 - [Katso lisätietoa videosta](#)
- Myllypuron taloyhtiöklubitoiminta jatkuu ja laajenee uudessa hankkeessa, joka sai Ympäristöministeriön rahoitusta. Taloyhtiöklubitoimintaa pilotoidaan vuosina 2020-2021 neljässä kaupunginosassa Helsingissä ja kahdella alueella Espoossa ja Vantaalla. HSY ilmastoinfo tukee hanketta.
- Ilmastoinfo on järjestänyt Taloyhtiön energiaeksperttikursseja sekä muita taloyhtiöiden koulutuksia
- Helsingin kaupungin energiarenessanssin energia-asiantuntijatiimi on aloittanut toimintansa
 - Katso lisätietoa Ilmastovahdin [energiarenessanssi toimenpiteistä](#)
 - Lisätietoa kaupungin energia-asiantuntijoiden neuvonnasta helsinginilmastoteot.fi-sivuilta

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Parannetaan taloyhtiöpäättäjien energiaosaamista

- Järjestetään taloyhtiöpäättäjille koulutusta energiatehokkuuden parantamisesta, uusiutuvan energian hyödyntämisestä ja suunnitelmallisesta kiinteistönpidosta.

Vaikutus

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

Toimenpiteen luokka

Energiarenessanssi

Yhteyshenkilöt

Kirsi Korpisalo

Energia-asiantuntija
HSY Helsingin seudun
ympäristöpalvelut -kuntayhtymä

[Yhteystiedot](#)

Petteri Huuska

ympäristösuunnittelija
Ympäristöpalvelut

[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 20.10.2021

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

31.12.2021	<p>Taloyhtiöpäättäjien koulutukset vuonna 2021</p> <p>HSY:n Ilmastoinfo toteuttaa koulutuksia taloyhtiöpäättäjille vuonna 2021.</p> <p>20.10.2021 mennessä koulutuksiin on osallistunut yli 1400 taloyhtiöpäättäjää.</p> <p>Syksyn koulutukset</p> <ul style="list-style-type: none">Taloyhtiön energiaekspertti -luentokurssi 14.9. - 16.11.Energiaeksperttien verkostotapaaminen 8.12. <p>Menneet koulutukset:</p> <ul style="list-style-type: none">Auringosta sähköä taloyhtiöön -verkkokurssi KoutsissaIsännöitsijän energiatehokkuuskurssi helmikuussaTaloyhtiö energiaeksperttikurssit keväällä ja syksylläEnergiaeksperttien verkostotapaaminen 22.4.Sähköauton lataus taloyhtiössä webinaari 27.4.Auringosta sähköä taloyhtiöön webinaari 10.5. <p>Kaikki Ilmastoinfon energia-aiheiset tapahtumat löytyvät energianeuvonta.fi -sivuilta.</p>
------------	--

Mitä on tehty?

22.01.2021	<p>Tehdään Myllypurossa taloyhtiöklubikokeilu</p> <p>Taloyhtiöklubin ensimmäinen tapaaminen järjestettiin joulukuussa ja siihen osallistui 18 alueen 31 taloyhtiöstä. Tammikuussa järjestettiin toinen tapaaminen jossa esiteltiin valtion energiakorjausavustuksia sekä innovatiivisia energiatehokkuusratkaisuja alueelle (Tuulimyllyntie 3 taloyhtiö) sekä Helenin tulevia palveluja. Pyritään saamaan klubin toiminta aktiiviseksi ja jatkuvaksi sekä jakamaan tietoa mahdollisuuksista parantaa taloyhtiöiden energiatehokkuutta. Seuraavat kokoukset ovat tontti-ilta maaliskuussa, jossa käsitellään täydennysrakentamismahdollisuuksia. Neljännessä kokouksessa käydään läpi taloyhtiöiden peruskorjaussuunnitelmia ja arvioidaan niitä energiatehokkuusnäkökulmasta asiantuntijavoimin. Hankkeesta julkaistiin laaja artikkeli Kiinteistölehdessä helmikuussa.</p>
31.12.2020	<p>Järjestetään myös muita infotilaisuuksia taloyhtiöpäättäjille</p> <p>Ilmastoinfo järjestää energiaeksperttikurssien lisäksi vuonna 2020 myös muita tilaisuuksia ja koulutuksia taloyhtiöpäättäjille. Alla keväällä toteutetut tilaisuudet.</p> <p>Toteutetut tilaisuudet:</p> <ul style="list-style-type: none">Olympia- ja kisakylän taloyhtiöiden energialta 20.1.Taloyhtiöiden energialoikka 4.3.Auringosta sähköä taloyhtiöön -webinaari 4.5.Sähköauton lataus taloyhtiössä -webinaari 18.5. <p>Tulevat tilaisuuksien ja menneiden tilaisuuksien materiaalit löytyvät osoitteesta https://energianeuvonta.fi/koulutukset/</p>
31.12.2020	<p>Järjestetään kaksi energiaeksperttikoulutusta vuonna 2020</p> <p>Järjestetään keväällä ja syksyllä energiaeksperttikoulutukset. Lisätietoa koulutuksista löytyy energianeuvonta.fi -sivuilta.</p> <p>Kevään koulutus on aloitettu 11.2. Kurssilla on 38 osallistujaa.</p> <p>Syksyn koulutus toteutettiin etänä. Kurssilla oli 44 ilmoittautunutta.</p>
03.07.2020	<p>Selvitetään energiaeksperttikoulutusten vaikuttavuus taloyhtiöissä kyselynä</p> <p>HSY ilmastoinfon kanssa on sovittu, että tehdään kartoitus energiaeksperttikoulutukseen osallistujille, miten energiatehokkuuteen liittyvät asiat ovat koulutuksen jälkeen edenneet.</p> <p>Kysely käynnistettiin maaliskuussa, mutta sen ajankohtaa päätettiin siirtää Koronatilanteen vuoksi. Kyselyä markkinoidaan uudelleen huhtikuun aikana.</p> <p>Kysely on tehty ja tulokset koottu.</p>
17.02.2020	<p>Julkistetaan Energiaeksperttikoulutuksen verkkoversio</p> <p>Verkkokoulutus taloyhtiön Energiaeksperttikoulutuksesta on julkaistu HSY:n Koutsi -palvelussa koutsi.hsy.fi. Kurssin voi</p>

	suorittaa kuka tahansa ja verkkokurssin markkinointi on aloitettu. Verkkokurssin sisältöä kehitetään koko vuoden 2020 ajan. https://koutsu.hsy.fi/
✓ 27.11.2019	Järjestetään kaksi energiaeksperttikoulutusta vuonna 2019 Kevään ja syksyn koulutukset päättyneet. Koulutuksen suorittaneita ekspertejä on yhteensä 65.
✓ 23.10.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus
✓ 07.10.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu
✓ 31.12.2018	Järjestetään kaksi energiaeksperttikoulutusta vuonna 2018 Vuonna 2018 järjestettiin kaksi energiaeksperttikoulutusta.

Mittarit

Infotilaisuuksilla tavoitettujen taloyhtiöiden lukumäärä

Mittarin tarkemmat tiedot →

Energia- ja ilmastoatlakseen käytetyt resurssit

Mittarin tarkemmat tiedot →

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

[← Edellinen](#) | [Seuraava →](#)

Rakentaminen ja rakennusten käyttö / Uudet energiaratkaisut /

71. Helen hiilineutraali 2030

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe Toteutus Valmis

Aikataulussa

Helen Oy tarjoaa helpompaa ja mutkattomampaa arkea lähes 600 000 asiakkaalle Suomessa. Lämmön, jäähdytyksen ja sähkön lisäksi Helen tarjoaa ratkaisuja alueelliseen ja uusiutuvaan energiaan, älykkäisiin kiinteistöihin sekä sähköiseen liikenteeseen. Helen kehittää fiksumpaa hiilineutraalia energiarjestelmää, jonka avulla jokainen voi tuottaa, käyttää ja säästää energiaa ympäristöä kunnioittaen. Helenin tavoitteena on saavuttaa energiantuotannossamme hiilineutraalius 2030.

Helenin tavoitteena on hiilineutraali energiantuotanto vuoteen 2030 mennessä.

<https://www.helen.fi/yritys/energia/energiantuotanto/energiatulevaisuus>

Välitavoitteena vuoteen 2025 mennessä on:

- Vähentää päästöjä 40 prosenttia vuoden 1990 tasosta.
- Kasvattaa uusiutuvan energian osuus 25 prosenttiin.
- lopettaa kivihiilen käyttö.

Kaukolämmön tuotannon CO₂-päästöjen vähentäminen heijastuu suoraan Helsingin hiilineutraalisuustavoitteeseen lämmityksen kautta. Jo tehtyjä tai päätettyjä toimenpiteitä ovat:

- Investointi Mustikkamaan luolalämpövarastoon.
- Investoinnit Katri Valan lämpöpumpuihin (6. ja 7.lämpöpumppu)
- Investoinnit Vuosaaren B voimalan lämpöpumppuun (hyödyntää merivettä ja prosessilämpöä)
- Investointi Vuosaaren hakelämpölaitokseen, johon tulee myös savukaasulauhdutin ja absorptiolämpöpumppu, käyttöön otto jo 2022/2023 lämmityskaudella
- Investointi Ruskeasuon geolämpölaitokseen, kaivosvyöhyys 2-3 km.
- Salmisaaren hiilivoimalan tuotannon korvaaminen päästöttömillä ratkaisulla 2029. Selvitykset Kiplilahden hukkalämmön ja merivesilämmön hyödyntämiseksi menossa.
- YVA merivesilämpöpumpusta on jo käynnissä.
- Helenin hallituksen päätös aikaistaa Hanasaaren kivihiililaitoksen sulkeminen 1.4.2023 mennessä ja Salmisaaren 1.4.2024

Näillä toimenpiteillä kaukolämmön ominaispäästö vuonna 2025 on noin 80 g/kWh ja vuonna 2030 n. 36 g/kWh (32-40) ja 2035 n. 30 g/kWh (26-35). Vastaavat ominaispäästövähennysprosentit vuoteen 1990 verrattuna ovat 68%, 88% ja 90%. Lisäksi Hanasaaren sulkemisen aikaistaminen pudottaa ominaispäästöt tasolle 130 g/kWh jo vuonna 2023.

Helen toteuttaa päästövähennystoimia myös tarjoamalla asiakkaille ratkaisuja, kuten:

- Tavoite: Jatketaan kiinteistöjen kaukolämpöliittymien mitoitusien tarkistamista ja muutetaan kiinteistöjen tariffit vastaamaan tarkennettuja mitoituksia.
 - Tilanne: Kaukolämmön uudistetut sopimusehdot astuvat voimaan 11/19, jonka jälkeen automaattisesti päivitetään kerran vuodessa sopimusvesivirrat vastaamaan entistäkin paremmin asiakkaan toteutunutta energiankäyttöä. Näin kiinteistöjen laskutus vastaa tarkennettuja mitoituksia (sopimusvesivirta muutetaan vastaamaan tarkennettuja mitoituksia, tariffi on kaikille asiakkaille sama) ja energiatehokkuustoimenpiteiden vaikutus näkyy asiakkaalla mahdollisimman hyvin ja oikeudenmukaisesti.
- Tavoite: Kehitetään energiankulutuksen seurantamahdollisuuksia (vrt. Sävel+) tarjoamalla asiakkaalle avoin rajapinta asiakastietojärjestelmän päivityksen yhteydessä.
 - Tilanne: Selvitetään energiankulutuksen seurantamahdollisuuksien ja niihin liittyvän liiketoiminnan kehittämistä asiakkaille tarjottavan avoimen rajapinnan kautta. Parhailaan on käynnissä pilotteja, mm. kaukolämmön osalta pilotointi on käynnissä MySMARTLife-hankkeessa.
- Tavoite: Selvitetään Kaukolämmön tuntiperusteisen hintatariffin kustannus- ja kannustinvaikutusta energian järkevään käyttöön, sekä sen mahdollistavaa vaikutusta liikeloudellisesti kannattavien energiansäästöpalveluiden syntyamiseen.
 - Tilanne: Tuntiperusteisen hintatariffin käyttöönottoa on selvitetty, eikä se ole mahdollista ennen kaukolämmön asiakasjärjestelmän uusimista.

Vaikutus

Valmistumisaste

48% valmis

Aikataulussa

Aikajänne

Vastuorganisaatiot

Helen

Toimenpiteen luokka

Uudet energiaratkaisut

Yhteyshenkilöt

Rauno Tolonen

ilmasto- ja energiatehokkuuspäällikkö
Helen Oy[Yhteystiedot](#)

Tea Erätuuli

yritysvastuupäällikkö
Helen Oy[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 31.01.2022

Asiakasjärjestelmä uusitaan parin vuoden sisällä, joten selvitys tulee ajankohtaiseksi aikaisintaan parin vuoden sisällä.

- Kiinteistövahti, älykäs lämmönjakokeskus, patteriverkoston perussäätö. Nämä kaikki ovat jo markkinoilla.
- Maalämpöpilotti kerrostaloon toteutettu, palvelu jo markkinoilla
- Poistoilmalämpöpumppu taloyhtiöille

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Helen toteuttaa kehitysohjelman mukaisia ja muita yhtiön itse päättämiä päästövähennystoimia kuten:

- Jatketaan kiinteistöjen kaukolämpöliittymien mitoitusien tarkistamista ja muutetaan kiinteistöjen tariffit vastaamaan tarkennettuja mitoituksia.
- Kehitetään energiankulutuksen seurantamahdollisuuksia (vrt. Sävel+) tarjoamalla asiakkaalle avoin rajapinta asiakastietojärjestelmän päivityksen yhteydessä.
- Selvitetään Kaukolämmön tuntiperusteisen tariffin kustannus- ja kannustinvaikutusta energian järkevään käyttöön, sekä sen mahdollistavaa vaikutusta liiketaloudellisesti kannattavien energiansäästöpalveluiden syntyymiseen.

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

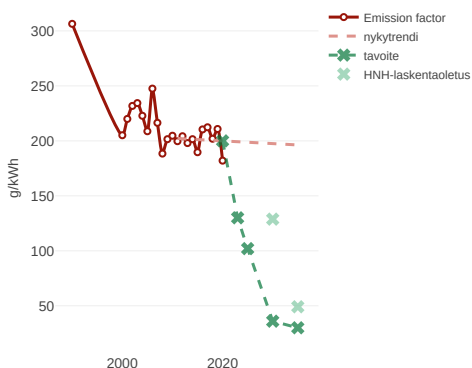
30.12.2030

Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu

Yhteyshenkilöksi valittu ilmasto- ja energiatehokkuuspäällikkö Rauno Tolonen, Helen Oy.

Mittarit

Kaukolämmöntuotannon päästökerroin

Mittarin tarkemmat tiedot →

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

Toimenpide
Helen hiilineutraali 2030

Taktinen mittari
Kaukolämmöntuotannon
päästökerroin

182 g CO₂e/kWh
2020

Strateginen mittari
Kaukolämmönkulutuksen
kasvihuonekaasupäästöt
(HSY)

1304,80 kt (CO₂e.)/a
2018

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

72. Uusiutuvan kaukolämmön hankinta

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe Toteutus Valmis

Ei toteuteta tässä vaiheessa

Tarkennus: Toistaiseksi nähty oleellisempina kaupungin omat päästövähennysinvestoinnit. Kustannukset merkittävät.

Uusiutuvan kaukolämmön päästövähennysvaikutusta selvitetään. Uusiutuvan kaukolämmön hankinnasta päätetään, kuin päästövähennysvaikutus saadaan selville.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Selvitetään uusiutuvan kaukolämmön hankinnan mahdollisuudet kaupunkiorganisaatioissa ja kustannusvaikutukset ja aikataulutetaan hankinta. Tehdään suunnitelma kuinka uusiutuvaa kaukolämpöä hankintaan ja milloin se on 100%.

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

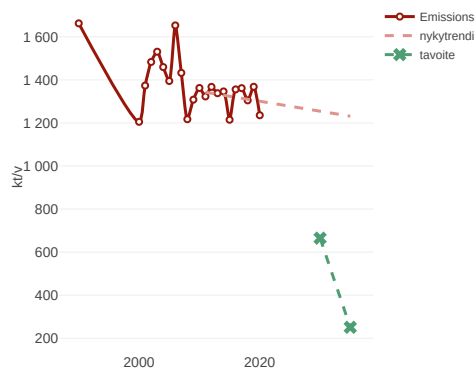
31.12.2020	<p>Selvitetään hankinnalla aikaansaatava päästövähennys</p> <p>Selvitetään uusiutuvan kaukolämmön hankinnan päästövähennys Helsingin kokonaispäästöistä. Selvityksen pohjalta tehdään päätös mahdollisesta uusiutuvan kaukolämmön hankinnasta</p>
------------	--

Mitä on tehty?

✓ 21.04.2020	Toimenpiteestä on tilannekuvaus
✓ 23.10.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu

Mittarit

Kaukolämmönkulutuksen kasvihuonekaasupäästöt (HSY)

Mittarin tarkemmat tiedot →

Aikajänne

Päästöluokat

Vastuorganisaatiot

Taso Palu_Ympa Rya_Tilat

Päästöluokka

Välittömät päästöt

Toimenpiteen luokka

Uudet energiaratkaisut

Yhteyshenkilöt

Kaisa-Reeta Koskinen
projektinjohtaja
Kaupunkiympäristön toimiala

[Yhteystiedot](#)

Noora Fils
hankintapäällikkö
Talous- ja suunnitteluosasto

[Yhteystiedot](#)

Mia Malin
ympäristösuunnittelija
Ympäristöpalvelut

[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 30.11.2020

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

Toimenpide
Uusiutuvan kaukolämmön
hankinta

Strateginen mittari
Kaukolämmönkulutuksen
kasviuonekaasupäästöt
(HSY)

1304,80 kt (CO₂e.)/a
2018

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

73. Uusiutuvan sähkön hankinta

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe Toteutus Valmis

Ei toteuteta tässä vaiheessa

Tarkennus: Pohdinta asiassa käynnissä.

Sähkön hankinnan kilpailutuksen yhteydessä mahdollistetaan se, että kaupungin sähköä ostavat toimialat pystyvät hankkimaan ostamalleen sähkölle ns vihreät sertifikaatit. Toimialojen tulee itse tehdä päätös vihreiden sertifikaattien hankkimisesta joko osalle tai koko sähkömäärälle.

Uusiutuvan sähkön hankinnan vaikutusta sähkömarkkinaan, mm lisäisyyden kautta, pohditaan ja asiasta linjataan toimenpideohjelman päivityksen yhteydessä vuonna 2021

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Kaupunki hankkii uusiutuvaa/päästötöntä sähköä. Tilaajayksiköt laativat aikataulutetun suunnitelman uusiutuvaan sähköön siirtymiseksi.

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Ei tekemättömiä tehtäviä

Mitä on tehty?

- ✓ 08.11.2019 Toimenpiteestä on tilannekuvaus
- ✓ 23.10.2019 Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu

Mittarit

Hankitun uusiutuvan sähkön määrä ja osuus koko sähkön kulutuksesta

Mittarin tarkemmat tiedot →

Aikajänne

Päästöluokat

Vastuorganisaatiot

- Kanslia
- Sote
- Kymp
- Hanpa
- KUVA
- Kasko

Päästöluokka

Välittömät päästöt

Toimenpiteen luokka

Uudet energiaratkaisut

Yhteyshenkilöt

Kaisa-Reeta Koskinen
projektinjohtaja
Kaupunkiympäristön toimiala

[Yhteystiedot](#)

Oskari Kivinen
Talous- ja suunnitteluosasto

[Yhteystiedot](#)

Mia Malin
ympäristösuunnittelija
Ympäristöpalvelut

[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 14.01.2021

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

Toimenpide
Uusiutuvan sähkön hankinta

Hankitun uusiutuvan sähkön määrä ja osuus koko sähkön kulutuksesta

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

[← Edellinen](#) | [Seuraava →](#)

Rakentaminen ja rakennusten käyttö / Uudet energiaratkaisut /

74. Vedenkulutuksen päämittaus

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe Toteutus Valmis

Aikataulussa

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Vedenkulutuksen päämittaus automatisoidaan tuntitasoiseksi ja etäluettavaksi. HSY suosittelee laskuttamaan kulutusperusteisesti.

(Hiilineutraali Helsinki 2035-toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

31.12.2021

Toimenpidettä edistetään

Vesimittareiden etäluennan kokonaispalvelua edisteään etäluettavien vesimittareiden, tiedonsiirron, tiedon käsittelyn ja automaattisen laskutuksen näkökulmista.

Mitä on tehty?

✓ 21.02.2020

Toimenpiteestä on tilannekuvaus

Etäluennan pilotti toteutetaan vuoden 2020 aikana, jonka yhteydessä selvitetään vedenkulutuksen päämittauksen tuntitasoisuutta ja laskutuksen kulutusperusteisuutta.

✓ 22.10.2019

Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu

Mittarit

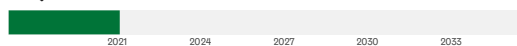
Tehtävä on valmis

Liitty myös toimenpiteisiin: 11 15 28 41 77 98 102 136 137 | Mittarin tarkemmat tiedot →

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

Toimenpide
Vedenkulutuksen päämittausToiminnallinen mittari
Tehtävä on valmis[← Edellinen toimenpide](#)[Seuraava toimenpide →](#)

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

HSY

Toimenpiteen luokka

Uudet energiaratkaisut

Yhteyshenkilöt

Jere Metsävuo

Yksikön päällikkö
HSY Helsingin seudun
ympäristöpalvelut -kuntayhtymä[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 27.01.2021

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

75. Kiinteistön energiatehokkuuden arviointityökalu (osaksi 3D-Atlasia)

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe Toteutus Valmis

Aikataulussa

Toimenpiteet 69 ja 75 ovat tavoitteiltaan yhtenäiset ja siksi ne on seurantaa varten yhdistetty.

Kehitetään kiinteistön energiatehokkuuden arviointityökalu hyödyntäen valmiita kiinteistön lähtötietoja sekä syötettyjä lisätietoja, jonka pohjalta nähdään alustava arvio millaisiin energiatehokkuuteen ja uusiutuvan energian selvityksiin kannattaa kiinteistössä panostaa. Liitetään palvelu osaksi 3D energia- ja ilmastoatlasta.

Päivitykset näkyvät toimenpiteessä 69.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Kaupunki kannustaa kaikkia kaupunkialueen kiinteistöjä tekemään toimenpiteitä energiatehokkuuden ja energiankäytön parantamisessa. Luodaan tietomalli, jossa yksityisyyden ja omaisuuden suojaa loukkaamatta voi saada esille oman kiinteistön energiahyvyyden verrattuna kohdetta edustavaan verrokkiryhmään. Tietomallin tulos ohjeistaa esim katselmuksien ja kartoitusten hankintaan tarveperusteisesti.

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

31.01.2020	Kiinteistöjen energiatehokkuustyökalun rahoitusmahdollisuuksien selvittäminen Selvitetään rahoituskanavat ja mahdolliset yhteistyökumppanit energiatehokkuuden arviointityökalun mahdollistamiseksi.
------------	--

Mitä on tehty?

✓ 23.10.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus
✓ 19.09.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu

Vaikutus

● ○ ○ ○ Pieni

Aikajänne

Päästöluokat

Vastuuorganisaatiot

Rya_Tilat Helen Palu_Ympa

Päästöluokka

Välittömät päästöt

Toimenpiteen luokka

Uudet energiaratkaisut

Yhteyshenkilöt

Petteri Huuska
ympäristösuunnittelija
Ympäristöpalvelut

[Yhteyshenkilöt](#)

Tietoja päivitetty 21.04.2020

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

76. Kaksisuuntainen kaukolämpö

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe Toteutus Valmis

Ei toteuteta tässä vaiheessa

Tarkennus: Kohteiden etsintä vielä käynnissä.

Suurimmassa osassa kohteita hukkalämpöjen hyödyntäminen kiinteistöissä on järkevämpää, kuin ylijäämälämmön syöttäminen kaukolämpöverkkoon. Hukkalämpöjen hyödyntäminen kaukolämpöverkossa selvitetään, mikäli kaupungin rakennuskannasta löytyy kohde, jossa syntyy sopivaa lämpöä. **Toimenpide toteutetaan tarpeen mukaan.**

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Selvitetään, pilotoidaan ja otetaan käyttöön kahdensuuntaista kaukolämpöä kaupungin kiinteistöissä.

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Ei tekemättömiä tehtäviä

Mitä on tehty?

- ✓ 23.10.2019 Toimenpiteestä on tilannekuvaus
- ✓ 01.10.2019 Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu

Mittarit

Selvitys on valmis

Liitty myös toimenpiteisiin: 10 21 35 80 81 | Mittarin tarkemmat tiedot →

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

Toimenpide
Kaksisuuntainen
kaukolämpöToiminnallinen mittari
Selvitys on valmis

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Aikajänne

Päästöluokat

Vastuorganisaatiot

Rya_Tilat

Helen

Päästöluokka

Välittömät päästöt

Toimenpiteen luokka

Uudet energiaratkaisut

Yhteyshenkilöt

Katri Kuusinen

yhteiskuntavastuuyksikön
päällikkö
Tilat-palvelu[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 14.01.2021

Toimenpiteet

[← Edellinen](#) | [Seuraava →](#)

77. Hybridilämmityksen edistäminen

Eteneminen

Ei aloitettu	Käynnistysvaihe	Toteutus	Valmis

Ei toteuteta tässä vaiheessa

Tarkennus: Ei tarvetta uusille selvityksille aiempien lisäksi, kytkentäohjeet energiayhtiöt/energiateollisuus.

Hybridilämmityksen toteutusvaihtoehtoja on selvitetty runsaasti (kts esimerkkejä alla) eikä näin ollen tällä hetkellä ole tarvetta erilliselle selvitykselle aiheesta.

[Sakari Voutilainen: HYBRIDILÄMMITYS KAUKOLÄMPÖVERKOSSA](#)

[Heikki Jurvelin: KAUKOLÄMMÖN SOVELTUVUUS HYBRIDILÄMMITYKSEEN](#)

[Esa Jokela: LÄMPÖPUMPPUJÄRJESTELMIEN VAIKUTUS ENERGIAYHTIÖN LIIKETOIMINTAAN](#)

[Miika Rämä, Rami Niemi, Lassi Similä: POISTOILMALÄMPÖPUMPUT KAUKOLÄMPÖJÄRJESTELMÄSSÄ](#)

Kytkentäohjeita suunnittelijoille antavat muun muassa kaukolämpöyhtiöt ja Energiateollisuus ry. Malleja toteutuneista kytkennöistä tuotetaan Energiarenessanssi-ohjelman yhteydessä ([kts toimenpide 67](#)).

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Selvitetään lämpöpumpun ja kaukolämmön yhdistävän hybridilämmityksen erilaisten toteutusvaihtoehtojen tekniset, taloudelliset ja päästövaikutukset kiinteistökohtaisesti ja koko energijärjestelmän tasolla sekä todennetaan toteutettujen hybridikohteiden toiminta ja em. vaikutukset. Tämän selvityksen tuloksesta tehdään suositukset hybridikohteiden kytkennöille ja toteutuksille kiinteistöjen energiaa säästävien kustannustehokkaiden ratkaisujen turvaamiseksi parhaan energiatehokkuuden takaamiseksi.

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

📅 23.10.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus
--------------	---------------------------------

Mitä on tehty?

✓ 01.10.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu
--------------	------------------------------------

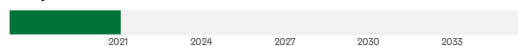
Mittarit

Tehtävä on valmis

Liittyy myös toimenpiteisiin: [11](#) [15](#) [28](#) [41](#) [74](#) [98](#) [102](#) [136](#) [137](#) | [Mittarin tarkemmat tiedot →](#)

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

Aikajänne

Päästöluokat

Vastuorganisaatiot

Rya_Tilat

Heka

Helen

Päästöluokka

Välittömät päästöt

Toimenpiteen luokka

Uudet energiaratkaisut

Yhteyshenkilöt

Kaisa-Reeta Koskinen
projektinjohtaja
Kaupunkiympäristön toimiala

[Yhteyshenkilöt](#)

Sara Tapiala
tiimipäällikkö
Tilat-palvelu

[Yhteyshenkilöt](#)

Petteri Huuska
ympäristösuunnittelija
Ympäristöpalvelut

[Yhteyshenkilöt](#)

Tietoja päivitetty 10.02.2020

Toimenpide
Hybridilämmityksen
edistäminen

Toiminnallinen mittari
Tehtävä on valmis

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

78. Uusiutuvan energiantuotannon maankäytöllinen huomioiminen

Eteneminen

Ei aloitettu	Käynnistysvaihe	Toteutus	Valmis

Aikataulussa

Toimenpiteet 55 ja 78 ovat tavoitteiltaan yhteinäiset ja siksi ne on seurantaan varten yhdistetty

Asemakaavoituksella edistetään uusiutuvan energian käyttöä sekä kiinteistökohtaista, alueellista ja keskitettyä uusiutuvan energian tuotantoa tarkoituksenmukaisella tavalla. Asemakaavoituksessa pilotoidaan alueellisia ja tontikohtaisia kehittämishankkeita, niiden vaikutukset arvioidaan ja vaikutuksia seurataan. Parhaat ideat otetaan käytäntöön seuraavissa kohteissa. Tuulivoimalle pyritään löytämään sijoittamispaikkoja tuulivoiman sijoittamisperiaatteet huomioiden.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Huomioidaan maankäytölliset tarpeet uusiutuvan keskitetyn ja alueellisen energiantuotannon tarpeille.

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Ei tekemättömiä tehtäviä

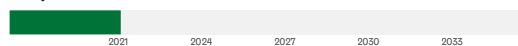
Mitä on tehty?

✓ 23.10.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu
✓ 23.10.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Aikajänne

Päästöluokat

Vastuorganisaatiot

Helen

Maka_Aska

Maka_Myle

Päästöluokka

Välittömät päästöt

Toimenpiteen luokka

Uudet energiaratkaisut

Yhteyshenkilöt

Kaisa-Reeta Koskinen
projektinjohtaja
Kaupunkiympäristön toimiala

[Yhteystiedot](#)

Marja Piimies
asemakaavapäällikkö
Asemakaavoitus

[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 24.01.2020

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Rakentaminen ja rakennusten käyttö / Uudet energiaratkaisut /

79. Hukkalämmön hyödyntäminen

Eteneminen

Aikataulussa

Toimenpide jakautuu kahteen osaan:

79.1. Tunnistetaan potentiaalisimmat hukkalämmön kohteet ja luodaan toimenpiteet hukkalämpöjen hyödyntämiselle

Hukkalämpöjen osalta toimenpide 32 ja 79 ovat identtiset ja ne on seurannassa yhdistetty.

Toimenpide toteutetaan osana kaupungin kiinteistöjen energiatehokkuusremontteja. Kussakin kohteessa tunnistetaan potentiaalisimmat keinot parantaa energiatehokkuutta, mukaan lukien hukkalämpöjen hyödyntäminen. Tästä syystä erillistä selvitystä hukkalämpöpotentiaalista ei ole tarpeen toteuttaa, vaan selvitys toteutetaan rakennuskohtaisesti. Toimenpidettä ei toteuta tässä vaiheessa tässä muodossa

79.2. Jätevesilämmön kiinteistökohtaisen talteenoton vaikutukset jätevedenpuhdistukseen

Selvitetään kiinteistöjen jätevesilämmön hyödyntämisen vaikutus jätevedenpuhdistamon toimintaan. Kiinteistöiltä viemäriin johdettavaan jäteveeseen on sitoutunut merkittävästi lämpöenergiaa, joka olisi mahdollista hyödyntää kiinteistöillä lämmön talteenottojärjestelmin.

Koko jätevesijärjestelmä perustuu jäteveden lämpöön: se pitää viemärit talvella sulana sekä toimii perusedellytyksenä biologisessa jätevedenpuhdistusprosessissa. Jätevedenpuhdistamon typenpoistoprosessi heikkenee merkittävästi veden viilentyessä, mikä lisää typen päästöjä vesistöön. Vaikutus on voimakkaimmillaan juuri talvikaudella, jolloin myös lämmöntarve kiinteistöissä on suurimmillaan. Kiinteistökohtaisen lämmöntalteenoton laajamittainen käyttöönotto lisäisi energiankulutusta jätevedenpuhdistamolla ja lisäksi ravinnepäästöjä mereen. Suuremmat typpipäästöt Suomenlahdella puolestaan kuormittavat entisestään rehevöityntä merialuetta.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Tunnistetaan vuoden 2018 aikana potentiaalisimmat hukkalämmön kohteet koko kaupunkialueella ja luodaan toimenpiteet näiden hukkalämpöjen hyödyntämiselle. Selvitetään kiinteistöjen jätevesilämmön hyödyntämisen vaikutus jäteveden puhdistamon toimintaan.

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

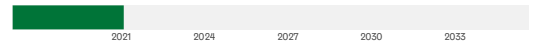
Mitä on tehtävä?

📅 31.12.2022

Jäteveden sisältämän lämmön kokonaistarkastelu

HSY on käynnistänyt vuoden 2021 alussa hankkeen, jossa tutkitaan jätevesilämpöä yhteiskunnan lämpöenergiataloudessa jäteveettä tuottavalta kiinteistöiltä puhdistetun jäteveden purkuun asti. Samalla huomioidaan jätevesilämmön vaikutus biologiseen typenpoistoon jätevedenpuhdistamoilla. Lähtökohtana tarkasteluissa on, että jätevedenpuhdistamot eivät voi lämmön talteenoton kustannuksella ryhtyä heikentämään jäteveden typenpoistoaan. Kokonaisvaltaisen tarkastelun ja vertailun tavoitteena on tukea energianeutraaliuteen ja ympäristövaikutusten minimointiin pyrkiviä kaupunkieja sekä muita lämmön talteenoton parissa toimivia niiden päätöksenteossa.

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

Toimenpiteen luokka

Uudet energiaratkaisut

Yhteyshenkilöt

Kaisa-Reeta Koskinen
projektinjohtaja
Kaupunkiympäristön toimiala

[Yhteystiedot](#)

Aninka Urho
Ympäristöasiantuntija
HSY Helsingin seudun
ympäristöpalvelut -kuntayhtymä

[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 22.04.2021

Hankekonsortion pääpartnerina toimii HSY ja sen hankepartnereita ovat Turun seudun puhdistamo Oy, Turun Vesihuolto Oy, Turun Seudun Vesi Oy, Helen Oy, Fortum ja Turku Energia Oy. Muita yhteistyökumppaneita ovat Aalto-yliopisto, VTT, Fluidit Oy, AFRY Finland Oy sekä Gaia Consulting Oy, joilta hankekonsortio ostaa tutkimus- ja projektihoitopalveluita.

Hankkeen etenemistä voi seurata hankesivulta: hsy.fi/jatevesilampo

Mitä on tehty?

✓ 23.10.2019

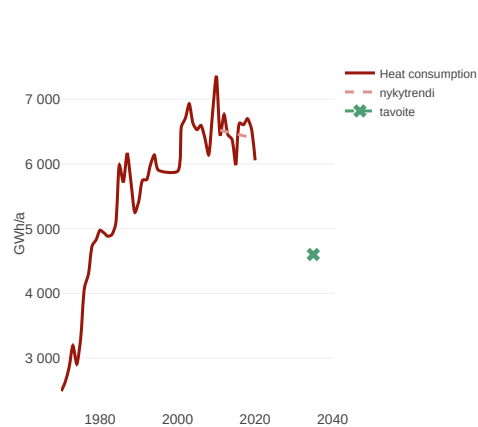
Toimenpiteestä on tilannekuvaus

✓ 01.10.2019

Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu

Mittarit

Rakennuskannan kaukolämmönkulutus

Liitty myös toimenpiteisiin: [56](#) [67](#) | [Mittarin tarkemmat tiedot](#) →

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

Toimenpide
Hukkalämmön
hyödyntäminen

Taktinen mittari
Rakennuskannan
kaukolämmönkulutus

6700,20 GWh/a
2018

Strateginen mittari
Kaukolämmönkulutuksen
kasvihuonekaasupäästöt
(HSY)

1304,80 kt (CO₂e.)
2018

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Rakentaminen ja rakennusten käyttö / Uudet energiaratkaisut /

80. Alueellisen uusiutuvan energian hyödyntäminen (mm. maalämpö)

Eteneminen

Ei aloitettu	Käynnistysvaihe	Toteutus	Valmis
--------------	-----------------	----------	--------

Aikataulussa

Tarkennus: Maalämpöryhmän esittämien toimenpiteiden toteuttaminen on vastuutettu kaupunkiympäristön toimialan eri palveluille. Toimenpiteiden edistymisestä raportoidaan toimialan johdolle vähintään kerran vuodessa, seuraavan kerran kesälomien 2021 jälkeen. Kaupunkiympäristölautakunta päätti 29.06.2021 - kehottaa kaupunkiympäristön toimialan ilmastoyskikköä valmistelemaan yhteistyössä muiden toimialan palveluiden kanssa ohjeen energiakaivojen sijoittamiseksi yleisille alueille tarvittavine sopimusmalleineen sekä tuomaan ohjeen kaupunkiympäristölautakunnan päätettäväksi - todeta, että ohjeen sekä sopimusmallien valmistelun yhteydessä huomioidaan muun ohella lainsäädäntöön, yleisten alueiden käyttöön ja tulevaan käyttöpotentiaaliin sekä maisema-, luonto-, kaupunkikuvalliset vaikutukset Lautakunta toteaa, että päätöksessä mainittu työ tulee saada valmiiksi tammikuun 2022 loppuun mennessä. KVLKin toimeksiannosta on työstetty maalämpöryhmässä, jotta päätös voidaan tuoda lautakuntaan tammikuussa 2022. Uusi julkaisu on valmistunut: Maalämpökaivot yleisillä alueilla Helsingissä, Kaupunkiympäristön julkaisuja 2021:20 Kaupunkiympäristölautakunta päätti 1.2.2022 - hyväksyä Maalämpökaivot yleisillä alueilla - julkaisun ja sen periaatteet noudatettaviksi energiakaivojen ja energiakaivokenttien sijoittamisessa yleisille alueille, - että maalämpöön liittyvää teknistä ohjeistusta ja asiakasprosessia voidaan edelleen kehittää ja päivittää kaupunkiympäristön virkatyönä, - että ohje ja periaatteet lähiintoteistaja laajemmalle alueelle energiaa tuottavien alueellisten geo-/geotermisten energiantuotantoyksiköiden sijoittamiselle valmistellaan syyskuun loppuun 2022 mennessä. - Vuokran suuruusluokka vuoden 2021 hintatasossa on 50 euroa/energiakaivo/vuosi.

Toimenpide jakautuu kahteen osaan:

80.1. Maalämpökaivojen tilavarauksellisia toteuttamisedellytyksiä arvioidaan osana maanalaisten yleiskaavan valmistelua

Maa- ja kallioperäyksikkö on teettänyt Geologian tutkimuskeskuksella mallinnuksen Helsingin kallioperän soveltavuudesta geoenergian (tuttavallisemmin maalämmön) hyödyntämiseen kivilajialueittain. Geoenergiapotentiaalit on laskettu 150, 300 ja 1000 metriä syville maalämpökaivoille. Laskelmat kattavat kaupungin koko maapinta-alan. Lisäksi on teetetty esimerkkilaskelmia 2000 metriä syville maalämpökaivoille.

Uusi julkaisu: [Kaupunkiympäristön julkaisuja 2020:8](#) Maalämpökaivot Helsingissä on valmistunut.

80.2. Kaupunki toimii aktiivisesti välittäjänä rakennuttajien ja alan toimijoiden kanssa tutkittaessa erilaisia alueellisia energialintoja ja näin edistää niiden syntymistä.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Maalämpökaivojen tilavarauksellisia toteuttamisedellytyksiä arvioidaan osana maanalaisten yleiskaavan valmistelua. Kaupunki toimii aktiivisesti välittäjänä rakennuttajien ja Helenin kesken tutkittaessa erilaisia alueellisia energialintoja tai hybridiratkaisuja ja näin edistää niiden syntymistä.

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

25.01.2022

MAALÄMPÖKAIVOT YLEISILLÄ ALUEILLA HELSINGISSÄ

Kaupunkiympäristölautakunta päätti 29.06.2021

- kehottaa kaupunkiympäristön toimialan ilmastoyskikköä valmistelemaan yhteistyössä muiden toimialan palveluiden kanssa ohjeen energiakaivojen sijoittamiseksi yleisille alueille tarvittavine sopimusmalleineen sekä tuomaan ohjeen kaupunkiympäristölautakunnan päätettäväksi
- todeta, että ohjeen sekä sopimusmallien valmistelun yhteydessä huomioidaan muun ohella lainsäädäntöön, yleisten alueiden käyttöön ja tulevaan käyttöpotentiaaliin sekä maisema-, luonto-, kaupunkikuvalliset vaikutukset Lautakunta toteaa, että päätöksessä mainittu työ tulee saada valmiiksi tammikuun 2022 loppuun mennessä.

Vaikutus

● ● ● ● ● Hyvin merkittävä

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

Ary Maa- ja kallioperä Helen

Maka_Myle

Teknistoloudellinen suunnittelu

Toimenpiteen luokka

Uudet energiaratkaisut

Yhteyshenkilöt

Ilkka Vähäaho
yksikön päällikkö
Maa- ja kallioperä

[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 10.02.2022

Lähikiinteistöjä laajemmalle alueelle energiaa tuottavien alueellisten geo-/geotermisten energiantuotantoyksiköiden sijoittamiselle valmistellaan syyskuun loppuun 2022 mennessä.

Mitä on tehty?

✓ 31.10.2020

Yhteyshenkilö valitaan

Uudet julkaisut löytyvät osoitteesta:

- o **Maalämpökaivot. Pikaopas maalämpökaivojen sijoittamiseen yleisille alueille Helsingissä** Kaupunkiympäristön esitteitä 2022:1
- o **Maalämpökaivot yleisillä alueilla Helsingissä,** Kaupunkiympäristön julkaisuja 2021:20
- o **Alueellisten maalämpöratkaisujen periaatteet maankäytön suunnittelussa ja toteutuksessa,** Kaupunkiympäristön aineistoja 2020:22
- o **Maalämpötyöryhmän ehdotus - Maalämpökaivot Helsingissä,** Kaupunkiympäristön julkaisuja 2020:8
- o **Helsingin geoenergiapotentiaali,** Kaupunkiympäristön julkaisuja 2019:25

✓ 07.04.2020

Toimenpiteestä on tilannekuvaus

Maalämmöllä on Hiilineutraali Helsinki -ohjelman mukaan tarkoitus tyydyttää Helsingin lämmitystarpeesta 15 % vuodesta 2030 alkaen. Tilanne maalämmön hyödyntämisen osalta on erittäin haastava, koska vuoden 2021 lopussa maalämmön osuus Helsingin lämmitysenergiasta oli vain noin 1,8 %.

Maalämpötyöryhmä ehdottaa muutoksia seuraaviin asiakokonaisuuksia (sulkuihin on merkitty kunkin asiakokonaisuuden kehittämistä vastaavat palvelut):

1. Maalämpökaivojen poraamismahdollisuudet maanalaisen yleiskaavan/kaavaselostuksen kallioresurssialueilla (yleissuunnittelu, maaomaisuuden kehittäminen ja tontit)
2. Maankäytön selvitykset tehokkaista korttelirakenteista, joissa hyödynnetään maalämpöä; kannustimet uusiutuvan energian käytöstä; paikalliset rajoitukset maalämmön rakentamisesta (asemakaavoitus, yleissuunnittelu)
3. Julkisivumääräykset, jotka mahdollistavat maalämpökaivojen yhdistämisen poistoilman lämmöntalteenottoon (rakennusvalvonta)
4. Rakennusjärjestyksen ja rakennus-/toimenpideluvan päivitys (rakennusvalvonta)
5. Vuoden 2021 rakennusvalvontataksassa enintään 1 000 metrin syvyiset maalämpökaivot vapautetaan rakennus-/toimenpidelupamaksusta (rakennusvalvonta)
6. Maalämpökaivojen lupaprosessin päivittäminen (asukkaat ja yritykset, kaupunkimittaus, maaomaisuuden kehittäminen ja tontit, rakennusvalvonta)
7. Sijoitussopimuksella toteutettujen maalämpökaivojen irtisanomisaika muutetaan kuudesta kuukaudesta kahteen vuoteen (asukkaat ja yritykset)
8. Maalämmön osalta myönteisemmät maalämpöehdot sisällytetään tonttien maanvuokrasopimusten lisäksi myös kauppakirjoihin (maaomaisuuden kehittäminen ja tontit)
9. Maalämpöreikien täyttäminen (maaomaisuuden kehittäminen ja tontit)

Kaikki edellä mainitut toimenpiteet on kuvattu yksityiskohtaisesti perusteluineen Maalämpötyöryhmän ehdotuksessa - Maalämpökaivot Helsingissä **Kaupunkiympäristön julkaisuja 2020:8**

Mittarit

Selvitys on valmis

Liitty myös toimenpiteisiin: [10](#) [21](#) [35](#) [76](#) [81](#) | Mittarin tarkemmat tiedot →

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

Toimenpide
Alueellisen uusiutuvan energian hyödyntäminen (mm. maalämpö)

Toiminnallinen mittari
Selvitys on valmis

[← Edellinen toimenpide](#)

[Seuraava toimenpide →](#)

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Rakentaminen ja rakennusten käyttö / Uudet energiaratkaisut /

81. Geoenergiaan sopivat alueet kartoitetaan (maalämpöpotentiaaliselvitys)

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe Toteutus Valmis

Valmis

[Maalämpöpotentiaaliselvitys](#) on valmistunut syksyllä 2019. Soveltuvat aineisto viedään 3D energia- ja ilmastoatlakseen ks. <https://ilmastovahti.hel.fi/actions/69>

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Geoenergiaan sopivat alueet kartoitetaan (maalämpöpotentiaaliselvitys) (Hiilineutraali Helsinki 2035-toimenpideohjelmasta)

Viimeisimmät päivitykset

Ylläpitäjä

26.06.2019

Maalämpöpotentiaaliselvitys on hyväksytty ja julkaistu

Maalämpöpotentiaaliselvitys on valmis.

https://www.hel.fi/static/liitteet/kaupunkiymparisto/julkaisut/julkaisut/Helsingin_geoenergiapotentiaali_luonnos.pdf

Tehtävät

Ei tekemättömiä tehtäviä

Mitä on tehty?

✓ 23.10.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu
✓ 26.06.2019	Maalämpöpotentiaaliselvitys on hyväksytty ja julkaistu
Helsingin geoenergiapotentiaali on valmis.   ◦ Kaupunkiympäristön julkaisu 2019:25 Helsingin geoenergiapotentiaali

Mittarit

Selvitys on valmis

Liitty myös toimenpiteisiin: [10](#) [21](#) [35](#) [76](#) [80](#) | Mittarin tarkemmat tiedot →

Vaikutus

● ● ● ● ● Ei ole arvioitu

Valmistumisaste

100% valmis

Valmis

Aikajänne

Vastuorganisaatiot

Ary

Maa- ja kallioperä

Teknistoloudellinen suunnittelu

Toimenpiteen luokka

Uudet energiaratkaisut

Yhteyshenkilöt

Risto Niinimäki

projektipäällikkö, geologi
Maaomaisuuden kehittäminen ja
kontti

[Yhteystiedot](#)

Ilkka Vähäaho

yksikön päällikkö
Maa- ja kallioperä

[Yhteystiedot](#)

Jutta Peura

projekti-insinööri
Kaupunginkanslia

[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 31.12.2020

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

Toimenpide
Geoenergiaan sopivat alueet
kartoitetaan
(maalämpöpotentialiselvitys)

Toiminnallinen mittari
Selvitys on valmis

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Rakentaminen ja rakennusten käyttö / Uudet energiaratkaisut /

82. Kaatopaikkakaasujen hyödyntäminen

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe **Toteutus** Valmis

Aikataulussa

Tarkennus: Kaatopaikkakaasupumppaamon polttimen toteutus käynnissä. Valmistuu 30.8.2021 mennessä.

Vuosaaren kaatopaikalle hankitaan kaatopaikkakaasupumppaamo vuonna 2020. Vuoden kestävä kaasupumpausen jälkeen pystymme arvioimaan kaatopaikkakaasun määrän. Määräarvion perusteella selvitämme kaasun hyötykäyttömahdollisuudet.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Selvitetään suljettujen kaatopaikkojen kaatopaikkakaasun lisätalteenotto- ja hyödyntämismahdollisuudet Helsingin alueella hyödyntäen aiempia selvityksiä (Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

31.12.2022	Kaatopaikkakaasun koepumppaus Koepumppaus kestää vuoden 2022 loppuun asti.
31.12.2023	Kaatopaikkakaasun hyötykäytön suunnittelu Riittävä pumppausdata on saatavilla alkuvuonna 2023. Datan perusteella suunnitellaan kaatopaikkakaasun hyötykäyttö. Suunnittelu sisältää eri vaihtoehtojen vertailun ja sopimusneuvottelut ao. toimijoiden kanssa.
31.12.2024	Hyötykäytön toteutus

Mitä on tehty?

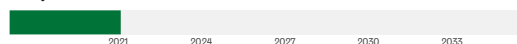
✓ 31.08.2021	Kaatopaikkakaasupumppaamon hankinta Vuosaaren kaatopaikalle Pumppaamon hankinta toteutettu ja toteutus käynnissä. Valmistui Vuosaaren huipun avajaisiin elokuussa 2011.
✓ 23.10.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu
✓ 23.10.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus

Mittarit

Toimenpide on valmis

Liitty myös toimenpiteisiin: [60](#) [83](#) [84](#) [87](#) | Mittarin tarkemmat tiedot →

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

Rya_Tilat

Helen

Toimenpiteen luokka

Uudet energiaratkaisut

Yhteyshenkilöt

Mikko Suominen
Kaupungin
massakoordinaattori
Yleiset alueet

[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 28.10.2021

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

Toimenpide
Kaatopaikkakaasujen
hyödyntäminen

Toiminnallinen mittari
Toimenpide on valmis

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

83. Energiakorjausten rahoituksen edistäminen

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe Toteutus Valmis

Ei toteuteta tässä vaiheessa

Tarkennus: Kaupunki ei ole tehnyt päätöstä energiatehokkuudesta kertovan info-sivuston perustamisesta

TOIMENPIDE TOTEUTETAAN TARVITTAESSA

Kaupunki ei ole tehnyt päätöstä energiatehokkuudesta kertovan info-sivuston perustamisesta. Mikäli tällaiselle sivustolle on jossain vaiheessa tarve, voidaan siihen sisällyttää osuus energiakorjauslainoille. Tässä vaiheessa toimenpidettä ei edistetä.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Kaupunki tavatessaan rahoituslaitoksia tuo esille mahdollisuuden välittää tietoa ns. energiakorjauslainoista kaupungille perustettavan energiatehokkuudesta kertovan info-sivuston kautta

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

23.10.2019 Toimenpiteestä on tilannekuvaus

Mitä on tehty?

✓ 02.10.2019 Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu

Mittarit

Toimenpide on valmis

Liitty myös toimenpiteisiin: 60 82 84 87 | Mittarin tarkemmat tiedot →

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

Toimenpide
Energiakorjausten
rahoituksen edistäminen

Toiminnallinen mittari
Toimenpide on valmis

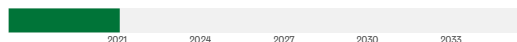
← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Vaikutus

● ● ● ● Pieni

Aikajänne

Päästöluokat

Vastuuorganisaatiot

Taso

Päästöluokka

Välttämät päästöt

Toimenpiteen luokka

Rahoitus ja kannustimet

Yhteyshenkilöt

Kaisa-Reeta Koskinen
projektinjohtaja
Kaupunkiympäristön toimiala

[Yhteyshenkilöt](#)

Tietoja päivitetty 01.07.2020

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Rakentaminen ja rakennusten käyttö / Rahoitus ja kannustimet /

84. Energiatohokkuuden rahoitukselliset esteet

Eteneminen

Ei aloitettu	Käynnistysvaihe	Toteutus	Valmis

Valmis

Tarkennus: Kaupungin ja ARA-rahoituksen tavoitteet eivät ole ristiriidassa, tämä on käsitelty ARA:n kanssa käydyissä keskusteluissa. Erillistä selvitystä ei katsottu tarpeelliseksi.

Suurin osa kaupungin asuinrakennuskannasta on rahoitettu ARA-rahoituksella. Asuinrakennushankkeissa on näin ollen huomiotava ARA-rahoituksen reunaehdot. Isoissa linjauksissa kaupungin ja ARA-rahoituksen tavoitteet eivät ole ristiriidassa.

Yksittäisten hankkeiden kohdalla keskustelua ARA:n kanssa hoidetaan virkatyönä.

Erillistä selvitystä ei tässä vaiheessa katsottu tarpeelliseksi.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Kaupunki tekee selvityksen, millaisia rahoituksellisia esteitä on energiatohokkuuden toteuttamiselle (esim. ARA-rahoituksen rajoitteet)

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

23.10.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus
------------	---------------------------------

Mitä on tehty?

✓ 08.01.2020	Tapaaminen ARA:n kanssa
Tapaaminen ARA:n kanssa 14.11.2019 järjestetty Hekan tiloissa. Aiheena erityisesti HNH2035 ja Hekan korjauspolitiikka. ARA kertoi tulevista korjaushankkeille suunnattavista energia-avustuksista, jotka tulossa hakuun 2020 alusta alkaen. ARA:n tiedote: https://www.ara.fi/fi-FI/Ajankohtaista/Uutiset_ja_tiedotteet/Uutiset_ja_tiedotteet_2019/Energiaavustusten_hakeminen_ARAsta_kaynn(53522)
✓ 23.10.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu

Mittarit

Toimenpide on valmis

Liittyy myös toimenpiteisiin: [60](#) [82](#) [85](#) [87](#) | Mittarin tarkemmat tiedot →

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

Toimenpide
Energiatohokkuuden
rahoitukselliset esteet

Toiminnallinen mittari
Toimenpide on valmis

Valmistumisaste

100% valmis

Valmis

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

Taso	Rya_Tilat	Heka	Rya_Att
------	-----------	------	---------

Toimenpiteen luokka

Rahoitus ja kannustimet

Yhteyshenkilöt

Seidi Kivisyrjä
asuntotuotantopäällikkö
Asuntotuotanto

[Yhteyshenkilöt](#)

Kaisa-Reeta Koskinen
projektinjohtaja
Kaupunkiympäristön toimiala

[Yhteyshenkilöt](#)

Jaana Närö
Toimitusjohtaja
Helsingin kaupungin asunnot Oy

[Yhteyshenkilöt](#)

Tietoja päivitetty 03.03.2021

[← Edellinen toimenpide](#)

[Seuraava toimenpide →](#)

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Rakentaminen ja rakennusten käyttö / Rahoitus ja kannustimet /

85. Uudet rahoitus- ja hankintamallit

Eteneminen

Ei aloitettu	Käynnistysvaihe	Toteutus	Valmis

Valmis

Tarkennus: ESCO-pilotoinnin hankinta on edennyt investointivaiheeseen.

Energjaviisaat kaupungit (EKAT) -hankkeen tavoitteena on nostaa osallistuvat kaupungit kansainvälisiksi esimerkkialueiksi energiatehokkaassa asumisessa, nollaenergia-rakentamisessa, monimuotoisen energiajärjestelmän toteuttamisessa, energiatehokkuuden seurannassa ja käyttäjien ohjaamisessa. Hankkeessa on tunnistettu ja tarkasteltu mahdollisia liiketoimintamahdollisuuksia, joissa kaupunkien ja palveluita tarjoavien yritysten yhteistyöllä edellä mainitut hankkeen tavoitteet ovat osallisten kaupunkien toiminnoissa mahdollista saavuttaa.

Yhtenä liiketoimintamahdollisuutena on tunnistettu energiatehokkuuskumppanuus, jossa yritys ottaa vastuun yhden tai useamman rakennuksen energiatehokkuustoimenpiteiden suunnittelusta ja toteutuksesta, sekä vastaa tavoiteltujen säästöjen saavuttamisesta.

Energiatehokkuuskumppanuutta on käsitelty ja sen sisältöä ideoitu ja kehitetty hankkeen sisäisen työn lisäksi erilaisissa markkinapuheenvuorotilaisuuksissa sektorilla toimivien eri kokoisten yritysten kanssa. Kehitetyt mallit julkaistaan keväällä 2020 ja niitä on tarkoitus pilotoida vuoden 2020 aikana kaupungin omissa palvelurakennuksissa.

Yksi esimerkki uusista rahoitusmalleista on ESCO. Energiatehokkuus- ja ESCO-palvelut ovat palveluliiketoimintaa, jossa ulkopuolinen energia-asiantuntija toteuttaa asiakasyrityksessä investointeja ja toimenpiteitä energian käytön tehostamiseksi sekä energiansäästämiseksi. Palvelun kustannukset, energiansäästöinvestointi mukaan luettuna, maksetaan säästöillä, jotka syntyvät alentuneista energiakustannuksista. Palveluun liittyy takuu syntyvästä energiansäästöstä.

Palveluntarjoajana voi toimia erillinen energiatehokkuuspalveluita tarjoava yritys, ESCO-yritys, ESCO-toimintaa harjoittava urakoitsija, energia-yhtiö tai energiatehokkaita laitteita tai järjestelmiä valmistava ja urakoiva yritys.

Kaupungilla ei ole toteutetuissa ESCO-hankeissa käytetty ulkopuolista rahoitusta, koska sille ei ole ollut tarvetta. Mikäli ESCO-rahoitusmalli nähdään tarpeelliseksi tavaksi rahoittaa energiatehokkuus- ja/tai uusiutuvan energian hankkeita, voidaan niitä toteuttaa myös ulkopuoliselle rahoituksella.

Virallinen kuvaus

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Seurataan tapoja ottaa käyttöön uusia rahoitus- ja hankintamalleja, benchmarkataan muiden kaupunkien toimintatapoja ja otetaan käyttöön soveltuvat toimenpiteet (Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Yhdistetyt toimenpiteet

86 Pilotoidaan valitussa kaupungin tytäryhteisössä ESCO -hankkeen hyödynnettävyys kaupunkikonsernissa.

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

30.12.2021

ESCO mallin pilotointi palvelurakennuksissa

Pilotoidaan ESCO-palvelua neljässä palvelurakennuksessa. Hankinta on julkaistu 3.4.2020. Kahden palvelurakennuksen osalta sopimukset on tehty ja investointivaihe on alkanut. Kahden toisen osalta hankinta on auki, sopimukset on tarkoitus solmia kevään aikana.

Valmistumisaste

100% valmis

Valmis

Aikajänne

Vastuorganisaatiot

Elo Rya_Tilat

Toimenpiteen luokka

Rahoitus ja kannustimet

Yhteyshenkilöt

Kaisa-Reeta Koskinen
projektiinjohaja
Kaupunkiympäristön toimiala

[Yhteystiedot](#)

Jorma Lamminmäki
hankintajohtaja
Kaupunginkanslia

[Yhteystiedot](#)

Mikko Martikka
erityissuunnittelija
Elinkino-osasto

[Yhteystiedot](#)

Jukka Huikari
Tilat-palvelu

[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 03.03.2021

Mitä on tehty?

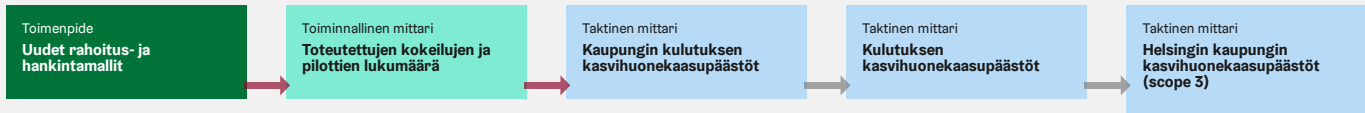
✓ 26.02.2020	Toimenpiteestä on tilannekuvaus
✓ 08.10.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu

Mittarit

Toteutettujen kokeilujen ja pilottien lukumäärä

Liittyy myös toimenpiteisiin: [52](#) [53](#) [55](#) [109](#) | [Mittarin tarkemmat tiedot →](#)

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Rakentaminen ja rakennusten käyttö / Rahoitus ja kannustimet /

86. ESCO-pilotointi

Eteneminen

Ei aloitettu	Käynnistysvaihe	Toteutus	Valmis

Aikataulussa

Energiatehokkuus- ja ESCO-palvelut ovat palveluliiketoimintaa, jossa ulkopuolinen energia-asiantuntija toteuttaa asiakasyrityksessä investointeja ja toimenpiteitä energian käytön tehostamiseksi sekä energiansäästämiseksi. Palvelun kustannukset, energiansäästöinvestointi mukaan luettuna, maksetaan säästöillä, jotka syntyvät alentuneista energiakustannuksista. Palveluun liittyy takuu syntyvästä energiansäästöstä.

Palveluntarjoajana voi toimia erillinen energiatehokkuuspalveluita tarjoava yritys, ESCO-yritys, ESCO-toimintaa harjoittava urakoitsija, energiayhtiö tai energiatehokkaita laitteita tai järjestelmiä valmistava ja urakoiva yritys.

Kaupungilla ei ole toteutetuissa ESCO-hankkeissa käytetty ulkopuolista rahoitusta, koska sille ei ole ollut tarvetta. Mikäli ESCO-rahoitusmalli nähdään tarpeelliseksi tavaksi rahoittaa energiatehokkuus- ja/tai uusiutuvan energian hankkeita, voidaan niitä toteuttaa myös ulkopuoliselle rahoituksella.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Pilotoidaan valitussa kaupungin tytäryhteisössä ESCO -hankkeen hyödynnettävyys kaupunkikonsernissa.

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

01.03.2020

Energiatehokkuuskumppanuuksien kehittäminen

Energia- ja ympäristötoimintamallien (EKAT) -hankkeen tavoitteena on nostaa osallistuvat kaupungit kansainvälisiksi esimerkkialueiksi energiatehokkaassa asumisessa, nollaenergia-rakentamisessa, monimuotoisen energijärjestelmän toteuttamisessa, energiatehokkuuden seurannassa ja käyttäjien ohjaamisessa. Hankkeessa on tunnistettu ja tarkasteltu mahdollisia liiketoimintamahdollisuuksia, joissa kaupunkien ja palveluita tarjoavien yritysten yhteistyöllä edellä mainitut hankkeen tavoitteet ovat osallisten kaupunkien toiminnoissa mahdollista saavuttaa.

Yhtenä liiketoimintamahdollisuutena on tunnistettu energiatehokkuuskumppanuus, jossa yritys ottaa vastuun yhden tai useamman rakennuksen energiatehokkuustoimenpiteiden suunnittelusta ja toteutuksesta, sekä vastaa tavoiteltujen säästöjen saavuttamisesta.

Energiatehokkuuskumppanuutta on käsitelty ja sen sisältöä ideoitu ja kehitetty hankkeen sisäisen työn lisäksi erilaisissa markkinapuheenvuorotilaisuuksissa sektorilla toimivien eri kokoisten yritysten kanssa. Kehitetyt mallit julkaistaan keväällä 2020 ja niitä on tarkoitus pilotoida vuoden 2020 aikana kaupungin omissa palvelurakennuksissa.

Vaikutus

🟡 🟢 🟣 🟤 **Ei ole arvioitu**

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

TaSO Rya_Tilat

Toimenpiteen luokka

Rahoitus ja kannustimet

Yhteyshenkilöt

Jukka Huikari

Tilat-palvelu

[Yhteystiedot](#)

Kaisa-Reeta Koskinen

projektinjohtaja

Kaupunkiympäristön toimiala

[Yhteystiedot](#)

Jorma Lamminmäki

hankintajohtaja

Kaupunginkanslia

[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 26.02.2020

Mitä on tehty?

✓ 06.11.2019

Toimenpiteestä on tilannekuvaus

✓ 09.10.2019

Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu

< Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide >

Toimenpiteet

[← Edellinen](#) | [Seuraava →](#)

87. Energiakorjausten tukeminen

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe Toteutus Valmis

Valmis

Tarkennus: Kaupungin tuet toistaiseksi pieniä (vain rava lupamaksut)

Valtio tarjoaa tukea asunto-osakeyhtiöille remonttien toteuttamiseen ja öljylämmityksestä luopumiseen. Kaupunki tarjoaa tukea osana Energiarenessanssi-ohjelmaa. [Toimenpide on valmis](#)

Toimenpide jakautuu seuraaviin osiin:

87.1 Kaupunki neuvottelee valtion kanssa, jotta taloyhtiöille saataisiin tukea energiakorjauksiin

87.2. Kaupunki neuvottelee valtion kanssa, jotta taloyhtiöille saataisiin tukea uusiutuvan energian lisäämiseksi

87.3. Kaupunki neuvottelee valtion kanssa, jotta taloyhtiöille saataisiin tukea öljylämmityksen korvaamiseksi

87.4. Selvitetään kaupungin tukimahdollisuudet

Tämä toteutetaan osana Energiarenessanssi-ohjelmaa

87.5. Laaditaan kuuden suurimman kaupungin kanssa esitys valtiolle

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Kaupunki neuvottelee valtion kanssa, jotta taloyhtiöille saataisiin tukea energiakorjauksiin ja uusiutuvan energian lisäämiseksi sisältäen öljykattiloiden korvaamisen. Selvitetään kaupungin tukimahdollisuudet. Laaditaan kuuden suurimman kaupungin kanssa esitys.

(Hiilineutraali Helsinki 2035-toimenpideohjelmasta)

Valmistumisaste

100% valmis

Valmis

Aikajänne

Päästöluokat

Vastuuorganisaatiot

Taso

Päästöluokka

Välittömät päästöt

Toimenpiteen luokka

Rahoitus ja kannustimet

Yhteyshenkilöt

Kaisa-Reeta Koskinen
projektinjohtaja
Kaupunkiympäristön toimiala

[Yhteystiedot](#)

Tietoa päivitetty 14.01.2021

Tehtävät

Ei tekemättömiä tehtäviä

Mitä on tehty?

✓ 23.10.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus
✓ 09.10.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu

Mittarit

Toimenpide on valmis

Liitty myös toimenpiteisiin: [60](#) [82](#) [85](#) [84](#) | Mittarin tarkemmat tiedot →

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

Toimenpide
Energiakorjausten
tukeminen

Toiminnallinen mittari
Toimenpide on valmis

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Rakentaminen ja rakennusten käyttö / Rakentamisen hiilijalanjäljen pienentäminen ja puurakentaminen /

88. Puurakentamisen edistäminen asemakaavoituksella

Eteneminen

Ei aloitettu	Käynnistysvaihe	Toteutus	Valmis
0	100	0	0

Aikataulussa

JATKUVA TOIMENPIDE

Puurakentaminen vähentää rakennusmateriaalin valmistuksen ja rakentamisen aiheuttamaa hiilipäästöjen piikkiä. Puumateriaali myös varastoi hiiltä pitkäaikaisesti ja sen elinkaaren aikainen hiilijalanjälki on pieni.

Asemakaavoituksella voidaan sopivissa kohteissa määrätä rakennuksen julkisivu tai rakenteet rakennettavaksi puusta. Puuta voidaan käyttää rakentamisessa, vaikka erillisistä määräystä siitä ei olisi.

Määräämällä asemakaavoissa rakennusten runkorakenteet puisiksi kaupunki osoittaa tahtotilansa puurakentamisen edistämisessä. Suurena toimijana Helsingin kaupungin tahtotilalla on merkitystä koko puurakentamisen tulevaisuuden näkyymiin ja toimijoiden investointihalukkuuteen.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Kaupunki edistää puurakentamista asemakaavoituksella (Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

31.05.2021	<p>Puurakenteisen pysäköintilaitoksen kehittäminen</p> <p>Helsingin kaupunki on käynnistänyt tammikuussa 2020 puurakenteisen pysäköintitalon kehittämishankkeen yhdessä Vantaan kaupungin, Versowoodin, Finnparkin, YIT Suomen ja Arkta Reposen kanssa. Helsingissä hankkeesta vastaa kaupungin kanslia. Hanke on saanut avustusta ympäristöministeriön puurakentamisen ohjelmasta.</p> <p>Konsulttiryhmä (TilaGroup Oy) on työskennellyt konseptin parissa syyskuusta 2020 lähtien ja suunnitelmat valmistunevat helmikuussa 2021.</p> <p>Uutinen Uutta Helsinkiä -sivulla</p>
------------	--

Mitä on tehty?

✓ 23.02.2021	<p>Lähiökerrostalojen kuoriva peruskorjaus ja lisärakentaminen -arkkitehtikilpailu</p> <p>Helsingin kaupunki on käynnistänyt tammikuussa 2020 hankkeen, jossa arkkitehtitoimistot kilpailevat parhaasta suunnitelmasta korottaa ja peruskorjata energiathokkaaksi 70-luvun Hekan lähiökerrostaloja Malmilla. Suunnitelmissa on toteutettava kiertotalouden periaatteita ja käyttää mahdollisimman paljon puuta. Hankkeen toteuttavat yhteistyössä Att, asemakaavoitus ja Helsingin kaupungin asunnot Oy. Hanke on saanut avustusta ympäristöministeriön puurakentamisen ohjelmasta.</p>
✓ 29.10.2019	<p>Toimenpiteestä on tilannekuvaus</p>
✓ 14.10.2019	<p>Tutkielma puukerrostalojen soveltuvuudesta täydennysrakentamiseen Mellunkylässä</p> <p>Mellunkylän kaupunkiudistusalueen tutkielma puukerrostalojen soveltuvuudesta täydennysrakentamiseen.</p>

Vaikutus

100	0	0	0
-----	---	---	---

Kohtalainen

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

Maka_Aska Taso

Toimenpiteen luokka

Rakentamisen hiilijalanjäljen pienentäminen ja puurakentaminen

Yhteyshenkilöt

Susa Eräranta
Tiimipäällikkö
Asemakaavoitus
[Yhteystiedot](#)

Anu Turunen
Helsingin kaupunki
[Yhteystiedot](#)

Tuomas Hakala
Yksikön päällikkö
Asemakaavakoordinaatio
[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 31.03.2021

✓ 09.10.2019

Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu

Mittarit

Asemakaavoissa puurakennuksiin määrätty kerrosneliömäärä

Liittyy myös toimenpiteisiin: [89](#) | [Mittarin tarkemmat tiedot →](#)

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

Toimenpide
Puurakentamisen edistäminen asemakaavoituksella

Toiminnallinen mittari
Asemakaavoissa puurakennuksiin määrätty kerrosneliömäärä

Strateginen mittari
Rakennusmateriaalien kasvihuonekaasupäästöt

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Rakentaminen ja rakennusten käyttö / Rakentamisen hiilijalanjäljen pienentäminen ja puurakentaminen /

89. Kaupunki lisää puurakentamista omissa hankkeissa

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe Toteutus Valmis

Aikataulussa

Puurakentamisen lisääminen on eräs keskeinen keino, jolla elinkaaren aikaisia päästöjä voidaan vähentää. Liitty toimenpiteeseen 42.

Puuhun on sen kasvaessa sitoutunut ilmakehästä hiilidioksidia, joten puinen rakennus toimii hiilivarastona.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Kaupunki lisää puurakentamista omissa hankkeissa (Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

31.12.2020	<p>Puukouluekskursiot ja -asiantuntijaseminaari</p> <p>Helsingin kaupunki järjestää vuoden 2020 aikana yhdessä naapurikaupunkien kanssa puukouluihin ja -päiväkoteihin suuntautuvia tutustumisvierailuja Suomessa ja ulkomailla. Näiden lisäksi järjestetään kaikille avoin asiantuntijaseminaari, jossa perehdytään puurakenteisten koulujen ja päiväkotien suunnitteluun, rakentamiseen, ylläpitoon ja käyttöön. Hankkeesta vastaa rakennetun omaisuuden hallinta. Ulkomaan matkat järjestää Puuinfo Oy. Hanke on saanut avustusta ympäristöministeriön puurakentamisen ohjelmasta.</p>
31.01.2021	<p>Lähiökerrostalon kuoriva peruskorjaus ja lisärakentaminen</p> <p>Helsingin kaupunki on käynnistänyt tammikuussa 2020 hankkeen, jossa arkkitehtitoimistot kilpailevat parhaasta suunnitelmasta korottaa ja peruskorjata energiatehokkaaksi 70-luvun Hekan lähiökerrostaloja Malmilla. Suunnitelmissa on toteutettava kiertotalouden periaatteita ja käyttää mahdollisimman paljon puuta. Hankkeen toteuttavat yhteistyössä Att, asemakaavoitus ja Helsingin kaupungin asunnot Oy. Hanke on saanut avustusta ympäristöministeriön puurakentamisen ohjelmasta.</p>

Mitä on tehty?

✓ 23.10.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus
✓ 01.10.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu

Mittarit

Asemakaavoissa puurakennuksiin määrätty kerrosneliömäärä

Liitty myös toimenpiteisiin: [88](#) | [Mittarin tarkemmat tiedot](#) →

Aikajänne

Vastuorganisaatiot

Rya_Tilat Rya_Att Heka

Haso Auranlinna Taso

Toimenpiteen luokka

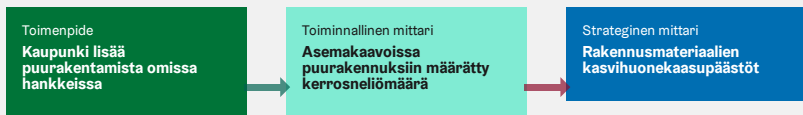
Rakentamisen hiilijalanjäljen pienentäminen ja puurakentaminen

Yhteyshenkilöt

	<p>Sara Tapiala tiimipäällikkö Tilat-palvelu Yhteystiedot</p>
	<p>Päivi Etelämäki tarve- ja hankintasuunnittelun tiimipäällikkö Helsingin kaupunki Yhteystiedot</p>
	<p>Rami Nurminen yksikön päällikkö Asuntotuotanto Yhteystiedot</p>
	<p>Kari Nietosvaara kiinteistöpäällikkö Helsingin Asumisoikeus Oy Yhteystiedot</p>
	<p>Anu Turunen Helsingin kaupunki Yhteystiedot</p>
	<p>Risto Ovaskainen ylläpitopäällikkö Kiinteistö Oy Auranlinna Yhteystiedot</p>
	<p>Jonna Seppänen Asuntotuotanto Yhteystiedot</p>
	<p>Juha Viljakainen Helsingin Asumisoikeus Oy Yhteystiedot</p>
	<p>Tuomo Nikkanen Helsingin kaupunki Yhteystiedot</p>

Tietoja päivitetty 03.03.2021

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Kuluttaminen, hankinnat, jakamis- ja kiertotalous / Kasvatus ja koulutus /

90. Ilmastonmuutos koulutyössä

Eteneminen

Ei aloitettu	Käynnistysvaihe	Toteutus	Valmis
0	0	100	0

Aikataulussa

Toimenpide jakautuu kahteen osaan:

90.1. Vahvistetaan ilmastonmuutoksen hillintätoimien ja kiertotalouden osaamista varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja toisella asteella.

Ilmasto- ja ympäristökasvatusta vahvistetaan toimialatasoisesti seuraavilla konsepteilla:

Varhaiskasvatus: **KETTU** - Kestävä tulevaisuus varhaiskasvatuksessa -konsepti valmisteilla. Otetaan käyttöön vuoden 2021 aikana.

Perusopetus: **KIERRE** - Kiertotalous perusopetuksessa -konsepti valmisteilla. Otetaan käyttöön vuoden 2021 aikana.

Lukio: **HNH2035**-opintojaksokokeilut Stadin lukioissa. Oppiainerajat ylittävä opintojako tulee pakolliseksi kaikille ensimmäisen vuoden opiskelijoille vuoden 2021 elokuusta lähtien.

Stadin ammatti- ja aikuisopisto: Yhteisiin ammatillisiin valinnaisiin tulossa kokonaan uusi kokonaisuus Ilmastovastuullinen toiminta, 15 osp

90.2 Kehitetään opettajien osaamista

Lähtötilanne: Opettajille järjestetään koulutusta ulkopuolisten toimijoiden puolesta. Koulutukset löytyvät koulutuskalenterista.

Tunnistetaan kehitystarpeet

- Järjestetään opettajien täydennyskoulutusta ilmastonmuutoksesta ja kiertotaloudesta opettajille
- Jaetaan osaamista ja hyviä käytänteitä

Vaikutuksia arvioidaan tarkemmin ja mittareita kehitetään lähitulevaisuudessa.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Vahvistetaan ilmastonmuutoksen hillintätoimien ja kiertotalouden osaamisen osuutta opetussuunnitelmassa ja yleensä koulutyössä. Kehitetään opettajien osaamista.

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Vaikutus

Kohtalainen
0

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

Kasko	Otke	Kake
-------	------	------

Toimenpiteen luokka

Kasvatus ja koulutus

Yhteyshenkilöt

Anssi Almgren

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala

[Yhteystiedot](#)

Helena Antikainen

Projektikoordinaattori / Lukioiden korkeakouluysteistyö pääkaupunkiseudulla -hanke
Kasvatuksen ja koulutuksen kehittämisen tuki

[Yhteystiedot](#)

Riina Ståhlberg

Pedagoginen asiantuntija
Kasvatuksen ja koulutuksen kehittämisen tuki

[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 16.06.2021

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

31.05.2022	<p>Nuorten ilmastoweinaarisarja</p> <p>Lukioiden korkeakouluysteistyö pääkaupunkiseudulla -hanke järjestää kuusi osaisen Nuorten ilmastoweinaarisarjan lukuvuoden 2021-22 aikana yhdessä eri korkeakoulujen kanssa. Webinaarisarjan aikataulu ja ohjelma vahvistuvat elosyyskuussa 2021.</p>
31.07.2022	<p>Climate University yhteistyö alkaa</p> <p>Helsinki aloitti vuonna 2019 korkeakouluysteistyön Climate University yliopistoverkoston kanssa, jossa on 11 korkeakoulua mukana.</p> <p>https://blogs.helsinki.fi/climateuniversity/</p> <p>Helsingin kaupungin lukioiden opettajien osallistunut</p>

	<p>Helsingin kaupungin lukioiden opettaja on osallistunut Climate University workshoppeihin</p> <p>10.-11.10.2019 Oulu: Climate education and communication</p> <p>19.-20.11.2019 Vantaa/Metropolia: Sustainable communities</p> <p>2.-3.3.2020 Espoo/Aalto: Innovations and creativity in climate change education</p> <p>26.-27.5.2020 Virtual Climate University</p> <p>7.-8.10.2020 Kuopio/virtual: Partnering science and law for effective climate action</p> <p>9.-10.12.2020 Tampere/virtual: Future of learning sustainability</p> <p>Yhteistyön koordinointi Helsingin kaupungin lukioiden ja Climate Univeristyn välillä:</p> <p>2019-2020 Korkeakouluysteistyömallin luominen Helsinkiin -hanke.</p> <p>2021-2022 Lukioiden korkeakouluysteistyö pääkaupunkiseudulla -hanke.</p>
31.07.2022	<p>Climate Universityn materiaalin hyödyntäminen lukioissa</p> <p>Climate University on tuottanut useita ilmastonmuutokseen liittyviä kursseja, joiden oppimateriaalit ovat avoimia kaikille. Helsingin kaupungin lukioiden opettajia on ollut myös mukana kehittämässä Lukiolaisen ilmasto.nyt kurssin oppimateriaalia.</p> <p>Tutustu Climate universityn kursseihin ja materiaaleihin täältä:</p> <p>https://climateuniversity.fi/</p> <p>Helsingin kaupungin lukioiden opiskelijat voivat suorittaa Ilmasto.nyt -kurssin (2op) Helsingin yliopiston avoimen yliopiston kautta touko-kesäkuussa 2021.</p> <p>Lisätietoa Helsingin yliopiston avoimen yliopiston Ilmasto.nyt kurssista.</p> <p>Yhteistyön koordinointi Helsingin kaupungin lukioiden ja Climate Univeristyn välillä:</p> <p>2021-2022 Lukioiden korkeakouluysteistyö pääkaupunkiseudulla -hanke.</p> <p>2019-2020 Korkeakouluysteistyömallin luominen Helsinkiin -hanke.</p>

Mitä on tehty?

✓ 06.05.2021	<p>Nuorten Ilmastoweinaari</p> <p>Helsingin kaupunki, Lukioiden korkeakouluysteistyö pääkaupunkiseudulla –hanke ja Helsingin yliopisto INAR järjestävät yhteistyössä webinaarin toukokuussa 2021.</p> <p>Nuorten Ilmastoweinaari – Vihreä kaupunki</p> <p>Maksuton webinaari järjestetään torstaina 6.5.2021 klo 15-16.15. Webinaarissa ilmastonmuutosta lähestytään kaupunkisuunnittelun ja sopeutumisen näkökulmista.</p> <p><i>Webinaarin ohjelma:</i></p> <p>15.00-15.10 <i>Tervetuloa</i></p> <p>15.10-15.30 <i>Leena Järvi (apulaisprofessori, Ilmakehätieteiden keskus, Helsingin yliopisto)</i></p> <p><i>– Puuston ilmastovaikutukset</i></p> <p>15.30-15.45 <i>Riikka Äärelä (maisema-arkkitehti, Helsingin kaupunki) – Hiilinielut ja –varastot tiivistyvässä kaupungissa</i></p> <p>15.45-16.00 <i>Susanna Kankaanpää (Ympäristösuunnittelija, ilmastonmuutos, Helsingin kaupunki) – Miten puusto auttaa sopeutumaan</i></p> <p>16.00-16.15 <i>Koonti ja Ilmasto.nyt tutustumiskurssin esittely</i></p> <p><i>Webinaari on maksuton. Ilmoittautuminen:</i></p> <p>https://elomake.helsinki.fi/lomakkeet/110980/lomake.html</p>
✓ 31.12.2020	<p>HNH-tavoitteiden edistäminen osana Korkeakouluysteistyömallin luominen Helsinkiin -hanketta</p> <p>Korkeakouluysteistyömallin luominen Helsinkiin -hankkeessa kehitetään Helsingin kaupungin lukioiden ja korkeakoulujen välistä yhteistyötä. Hankkeen tavoitteena on</p>

- o parantaa lukiolaisten tietoja erilaisista jatko-opiskelumahdollisuuksista
- o kehittää lukiolaisten mahdollisuuksia opiskella korkeakouluopintojen sisältöjä jo lukioaikana
- o helpottaa lukiolaisten jatko-opintopolun löytymistä
- o luoda Helsingin kaupungin lukioihin korkeakoulu yhteistyön malli

Hankkeessa pilotoidaan mm. lukiolaisille suunniteltuja korkeakoulu yhteistyötä sisältäviä kursseja ja kurssin osia, järjestetään lukiolaisille ja opettajille erilaisia tapahtumia ja tutustumismahdollisuuksia korkeakouluihin. Lisäksi hankkeessa tehdään oppimateriaali yhteistyötä. Hanke edistää yhtenä osana toimintaansa HNH2035 tavoitteita ja tukee mm. lukioiden Ilmastonmuutos- ja HNH2035-kurssien korkeakoulu yhteistyötä sekä koordinoi ja viestii Climate University-yhteistyöstä Helsingin kaupungin lukioille.

Hanke on Opetushallituksen rahoittama ja kestää 11/2018-12/2020.

✓ 03.08.2020

Helsingin luonnontiedelution Ilmastonmuutos ja minä -kurssi

Monitieteinen ja laaja-alainen Ilmastonmuutos ja minä -kurssi tarjoaa monipuolisesti näkökulmia ja tietoa opiskelijoille päivänpolttavasta, ahdistavastakin aiheesta. Eri oppiaineiden opettajat (ai, bi, fi, fy, ke, ku, ge, ps, ue, yh) ja eri alojen asiantuntijat ohjaavat opiskelijoita kohti monipuolista ymmärrystä ilmastonmuutoksesta. Opiskelija suunnittelee oman kurssikokonaisuuden ja se voi painottua luonnontieteisiin ja/tai yhteiskunnallis-humanistisiin aiheisiin. Kurssi toteutetaan asiantuntijaluennoin, työpajoin sekä vierailuin niin koululla kuin koulun ulkopuolellakin. Kurssi pilotoitiin keväällä 2020.

Tavoitteet

Ilmastonmuutoksen syiden, seurauksien, mekanismien ja torjunnan ymmärryksen lisäksi opiskelijan on tarkoitus pohtia myös omaa ajatusmaailmaansa, luontosuhdetta sekä mahdollisuuksiaan vaikuttaa. Opiskelija oppii arvioimaan tiedon luotettavuutta sekä ympäristöpolitiikkaa. Valitsemalla itselleen sopivia sisältöjä kurssin tarjonnasta, opiskelija oppii myös itseohjautuvuutta.

Kurssin sisältö

Kurssilla tutustutaan ja pohditaan

- o ilmastonmuutoksen luonnontieteellisiä perusteita
- o ihmisen ja oman toiminnan vaikutuksia ja luontosuhdetta
- o mahdollisuuksia hillitä ilmastonmuutosta ympäröivässä yhteiskunnassa

Kurssin voi rakentaa joko **luonnontieteellisellä painotuksella, yhteiskuntapainotuksella tai näiden yhdistelmänä**. Kaikille pakollisten suoritusten lisäksi opiskelija valitsee haluamansa osasuoritukset.

Kurssilla

- o seurataan luentoja
- o osallistutaan kiinnostaviin työpajoihin ja/tai tapahtumiin
- o tutustutaan opiskeluun korkeakoulu ympäristössä
- o tarjoutuu mahdollisuus päästä mukaan leirikouluun Hyttiälän metsäntutkimusasemalle

Plussat

- o Kurssi oli monipuolinen, juttuja nettisivulla: ilmastonmuutosjamina.wordpress.com
- o Etäopintoajasta huolimatta kurssi saatiin pidettyä
- o Suunnittelutaulukko toimi hyvin, tunnint opiskelijoiden wilmalukujärjestyksissä
- o Opiskelijoiden oman työn seurantaan Classroomin koontitaulukko toimi mainiosti, mutta opiskelijoiden oman kirjanpidon ja asioiden ajallaan hoitaminen vaihteli paljon

Kehitettävää ja jatkoideat

- o Projektitöiden vaiheittainen pidemmän aikavälin seuranta ja vertaisarviointi
- o Kurssin eri osien ennakkotiedotus, projektitöiden ja työmäärän jakautuminen opettajille vaativat vielä työstöä

Korkeakoulu yhteistyö

Kurssi toteutetaan asiantuntijaluennoin, työpajoin sekä vierailuin niin koululla kuin koulun ulkopuolellakin, kuten esim. Helsingin yliopiston Kumpulan kampuksella, Aalto-yliopiston AaltoJuniorissa ja Ilmatieteen laitoksella. Luonnontieteellisen keskusmuseon luumos.fi -museokäynti sekä ilmastonmuutospeli my2050.fi hyödyntävät kaupunkia

	<p>oppimisympäristönä. Kurssin yhteyteen pyritään järjestämään myös 3 pv. leirikoulu Helsingin yliopiston Hyttiälän metsäntutkimusasemalle Juupajoelle.</p> <p>Kurssin suunnittelutyötä on tehty niin koulun omalla kuin Korkeakouluysteistyömallin luominen Helsinkiin -hankkeen tuella (rahoittaja Opetushallitus).</p> <p>Tausta- ja tehtävämateriaalina kursilla käytetään ilmasto.nyt -sivustoa ja jatkossa tästä jalostettua lukiolaisversiota.</p> <p>Tarkempi kurssiaikataulu ja vierailijat sekä blogitekstit tapahtumista on kurssin nettisivulla:</p> <p>https://ilmastonmuutosjamina.wordpress.com/</p>
<p>✓ 24.04.2020</p>	<p>Hiilineutraali Helsinki LOPS 2021 - suunnittelussa</p> <p>Hiilineutraali Helsinki 2035-toimenpideohjelman keskeiset sisällöt näkyvät selkeästi LOPS 2021:ssa. Esimerkiksi lukion opetussuunnitelman arvopohjassa todetaan, että lukio-opetuksessa <i>opiskelija ymmärtää oman toimintansa ja globaalin vastuun merkityksen luonnonvarojen kestävässä käytössä, ilmastonmuutoksen hillinnässä ja luonnon monimuotoisuuden säilyttämisessä</i>. Aineryhmien kaupunkitasoisissa lops-työskentelyssä hiilineutraali Helsinki -toimenpideohjelma on erityisenä painopisteenä.</p> <p>Konkreettisesti toimenpiteen vaikutus näkyy esimerkiksi siten, että Helsingin kaupungin lukioissa järjestetään vuoden 2021 aikana ensimmäisen vuoden opiskelijoille oppiainerajat ylittävä Hiilineutraali Helsinki opintojaksokokeilu.</p>
<p>✓ 30.01.2020</p>	<p>perusopetuksen ja lukioiden rehtorien HNH kick off</p> <p>Perusopetuksen ja lukioiden rehtorien, sekä Stadin ammatti- ja aikuisopiston, työväenopiston ja Arbiksen johtajien, rehtoreiden ja koulutuspäälliköiden koulutusiltapäivässä pidetään heille HNH35 kick off, jolla pyritään lisäämään heidän ymmärrystä ei ainoastaan HNH-toimenpideohjelma vaan myös ilmastokasvatuksesta heidän oppilaitoksissaan. Paikalla myös koko Kaskon johto ja aluepäälliköt.</p> <p>Rehtorit pääsevät työpajassa suunnittelemaan miltä ilmastokasvatus näyttää heidän oppilaitoksissaan. Täten he voivat viedä tämän asian omille opettajilleen sekä oppilaitoksensa toimintasuunnitelmaan.</p>
<p>✓ 20.12.2019</p>	<p>FY8 ja KE14 yhteistyökurssi Ympäristötutkimus: ilmastonmuutoksen kemian ja fysiikkaa</p> <p>Kallion lukiossa syyslukukaudella 2019</p> <p>Kurssilla tarkasteltiin ilmakehää ja sen kemiallis-fysikaalisia prosesseja, ja perehdyttiin erityisesti ilmastonmuutokseen liittyviin ilmiöihin kemian ja fysiikan näkökulmista. Tarkoitus oli lisätä opiskelijoiden valmiuksia ymmärtää ilmastonmuutosta ilmiönä paremmin ja parantaa mahdollisuutta osallistua ympäristöön ja ihmiseen liittyvään yhteiskunnalliseen keskusteluun.</p> <p>Kurssilla käytettiin soveltuvin osin Helsingin Yliopiston tuottamaa ILMASTO.NYT -verkkokurssin materiaalia. Vierailuja yliopistolle tehtiin kaksi: F2k-laboratoriossa opiskelijat tekivät lämpöabsorptiotyön sekä kävimme kuulemassa luennon hiilijalanjäljestä ja -kädenjälki sekä kestävästä elämäntavasta.</p> <p>Kurssin päätteeksi teimme yön yli retken Helsingin yliopiston Hyttiälän metsäasemalle. Hyttiälässä opiskeltiin tutkijoiden opastuksella metsän ominaisuuksia ilmastonmuutoksen hallinnan näkökulmasta sekä tutustuttiin siellä tehtävään tutkimukseen. Opiskelijat myös esittelivät toisilleen omat ilmastonmuutokseen liittyvät tutkielmat Hyttiälän tiloissa.</p> <p>Kurssi arvioitiin suoritusmerkinnällä S/H ja sen sai joko fysiikasta tai kemiasta opiskelijan oman opintopolun mukaan. Arvioinnin kriteereinä olivat aktiivinen osallistuminen ja kurssiin liittyvien tehtävien suorittaminen. Kurssille pystyi osallistumaan, jos oli jo opiskellut kemian tai fysiikkaa enemmän kuin yhden pakollisen kurssin, tai on aikonut niin tehdä lukuvuoden 2019-2020 aikana.</p> <p>OPH:n rahoittama Korkeakouluysteistyömallin luominen Helsinkiin -hanke on tukenut kurssin suunnittelua.</p>
<p>✓ 05.11.2019</p>	<p>kestävän kehityksen koulutuspäivä opettajille</p> <p>Helsinki Education Weekin aikana pidettiin Luonnontieteellisessä museossa Kaskon opettajille koulutuspäivä</p>

	<p>ilmastonmuutoksesta ja kestävästä kehityksestä. Paikalla oli myös mm. KYMPin Mira Jarkko esittelemässä Hiilineutraali Helsinki toimenpideohjelmia ja Kanslian kanssa toteuttavan ilmastovaikuttamisen tiekartan palvelumuotoilutoimisto. Muutoin kouluttajina ja puhujina oli Hundred organisaation kautta tulleita ulkomaalaisia innovaattoreita, jotka toteuttavat opetuksessaan ekologisia periaatteita.</p> <p>Koko ohjelma: https://www.helsinkieducationweek.com/fi/events/sustainability-workshop-day</p>
✓ 23.10.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus
✓ 23.10.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu
✓ 11.09.2019	<p>ilmastonmuutuskoulutusta opettajille</p> <p>Helsinki Design Weekin aikana järjestettiin Ilmastokoulu, jonka ohjelmaa oli suunnittelemassa Hgin kanslian lisäksi myös Kasko.</p> <p>Keskiviikkona 11.9. viikon ohjelman iltapäiväosuus oli suunniteltu etenkin opettajille.</p> <p>Ohjelma tässä : https://www.helsinkidesignweek.com/fi/events/climate-school/</p>
✓ 04.06.2019	<p>ilmastonmuutuskoulutusta opettajille</p> <p>Maailman nuorten ilmastohuippukokouksen yhteydessä Kasko järjesti yhdessä Opetushallituksen, Opetusministeriön ja Sitran kanssa koulutustapahtuman Kaskon opettajille ilmastomuutoksesta. Kouluttajia oli mm. Helsingin yliopistolta, TAT:sta, WWF:stä ja Luonnonsuojeluliitosta. Päivän aikana opettajat myös vierailivat KYMPin järjestämässä ilmastomuutosnäyttelyssä Oodissa.</p> <p>Koko ohjelma: https://wssc.enoprogramme.org/general-info/to-finnish-teachers</p>
✓ 31.01.2019	<p>Uusi luontoalan perustutkinto</p> <p>Vuonna 2019 Stadin ammatti- ja aikuisopistossa aloitti uusi luontoalan perustutkinnon opetus ja opiskelu.</p> <p>Luonto- ja ympäristöalan perustutkinto</p> <p>Luonto- ja ympäristöalan perustutkinnossa voi hakea opiskelemaan luontoalan osaamisalaa. Tutkintonimike voi olla vaihtoehtoisesti joko luonto-ohjaaja tai luonto- ja ympäristöneuvoja.</p> <p>Koulutuksen laajuus ja kesto</p> <p>Koulutus on laajuudeltaan 180 osaamispistettä ja kestää enintään kolme vuotta. Jokaiselle opiskelijalle laaditaan henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma (HOKS), jossa huomioidaan opiskelijan aiemmin hankkima osaaminen ja suunnitellaan, millaista osaamista opiskelija tarvitsee ja miten se hankitaan eri oppimisympäristöissä.</p> <p>Toteutustapa</p> <p>Luonto- ja ympäristöalan perustutkinnon voi suorittaa oppilaitosmuotoisena opiskeluna tai oppisopimuskoulutuksena tai niiden yhdistelmänä.</p> <p>Työhön liittyviä vaatimuksia</p> <ul style="list-style-type: none"> o yhteistyö- ja neuvottelutaidot o kyky toimia erilaisten ihmisten kanssa o omatoimisuus ja joustavuus o huolellisuus <p>Henkilökohtaiset ominaisuudet</p> <ul style="list-style-type: none"> o organisointikyky o sosiaalisuus o kyky ratkaista ongelmia o hyvä fyysinen kunto <p>Tutkintonimikkeet</p> <ul style="list-style-type: none"> o Luonto-ohjaaja o Luonto- ja ympäristöneuvoja <p>Uramahdollisuudet</p> <p>Luonto- ja ympäristöalan ammattilaisilla on vahva osaaminen ympäristön ja luonnon monipuoliseen sekä kestäväan hyötykäyttöön. Luonto- ja ympäristöalan ympäristömyönteinen toiminta kohdistuu ympäristön hoitoon ja kunnossapitoon sekä luonnon monipuoliseen hyödyntämiseen.</p> <p>Luonto- ja ympäristöyrittäjyydellä on huomattavaa kasvupotentiaalia kaupungeissa. Kasvupotentiaalia on erityisesti luontomatkailun ja luonnontuotteiden tuotteistamisen parissa.</p>

Alan työtehtävät

- o luontoretkihjoajaan tehtävät matkailualalla
- o ympäristönkunnostukseen liittyvät tehtävät ulkoilualueilla
- o luonto- ja ympäristöalaan kuuluvat ohjaus- ja neuvontatehtävät
- o luonnontuotteiden valmistaminen ja valmistukseen ohjaaminen

Työnantaja

- o Puutarhaliikkeet
- o Kaupungin ympäristöhoito
- o Järjestöt
- o Luontokoulut
- o Hyvinvointiyritykset
- o Luontomatkailuyritykset
- o Oma yritys

Koulutuspaikka

Stadin ammatti- ja aikuisopisto, Prinsessantien toimipaikka
Prinsessantie 2
00820 Helsinki

<https://www.hel.fi/ammattilinen/fi/koulutukset/koulutukset-tutkinnot/koulutukset-perustutkinnot/luonto-ja-ymparistoalan-perustutkinto>

Mittarit

Täydennyskoulutettujen opettajien määrä

Mittarin tarkemmat tiedot →

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

Toimenpide
Ilmastonmuutos koulutyössä

Toiminnallinen mittari
Täydennyskoulutettujen
opettajien määrä

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Kuluttaminen, hankinnat, jakamis- ja kiertotalous / Kasvatus ja koulutus /

91. Yhteistyö koulujen ja oppilaitosten kanssa

Eteneminen

Ei aloitettu	Käynnistysvaihe	Toteutus	Valmis

Aikataulussa

Toimenpiteessä tehdään jatkuvaa yhteistyötä Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ja kaupungin elinkeino-osaston yhteistyössä. Harjoittelupaikat ja tehtävien aiheet määritellään sidosryhmäyhteistyössä sekä toimialoilta ja yrityksistä nousevista kiinnostavista aiheista.

Elinkeino-osaston roolina on toimia yhtenä tahona yritys yhteistyössä ja Smart&Clean-säätiön kanssa. Innovaatiot ja uudet kokeilut-yksikössä tehdään laajasti oppilaitosyhteistyötä ja toimintaa tukee kaupunkitasoisen kokeilualustamallin jatkokehitys.

Tehtävät ja harjoittelupaikat määritetään aihekohtaisesti ja tarvelähtöisesti.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Kaupunki tarjoaa oppilaitoksille Smart & Clean -harjoittelupaikkoja, tekee yhteisiä kehityshankkeita sekä tukee oppilaitoksia ja niiden kampualueita vähähiilisten ratkaisujen käyttöönotossa.

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

31.12.2022	Harjoittelupaikkojen seuranta ja yhteistyön kehitys Tehtävät ja harjoittelupaikat määritellään aihekohtaisesti ja kohdetarpeiden mukaisesti Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan sekä yritysten kanssa. Elinkeino-osasto tukee toimintaa olemalla mukana yritys yhteistyön fasiltoinnissa. Toiminnan etenemistä seurataan vuosittain.

Mitä on tehty?

✓ 16.12.2021	KIERRE - Kiertotalous perusopetuksessa Merilahden peruskoulun kanssa on aloitettu yhteiskehittäminen kiertotaloushankkeessa. Hankkeessa tutkitaan esimerkiksi sitä, miten roskasta voi tehdä raaka-ainetta. Osallistujina ovat kaikki koulun kuudesluokkalaiset. Hankkeen kampanja tulee näkyviin Itä-Helsingin bussipysäkeillä 27.12.-21.2022.

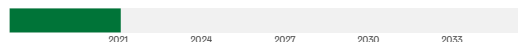
✓ 09.10.2020	Koululaisille ja opiskelijoille järjestettävän S&C-harjoittelutoiminnan määrittely ja opinto-ohjaajien tapaaminen Lukion opinto-ohjaajille ja Tunne Työ 2.0 hankkeen asiantuntijaopettajille järjestetään 2020 aikana info- ja keskustelutilaisuus harjoittelupaikkojen tavoitteista ja tarpeesta sekä S&C-liiketoiminnasta ja tulevaisuuden Smart&Clean-työpaikkatilanteesta.

Yhteisesti määriteltäviä asioita työssä ovat mm. eri opintovaiheiden ja oppilaitosten tarpeet, kuten soveltuvat toimintamallit harjoitteluun peruskoulun päättävälle työelämään tutustumiseksi, lukiolaisille uravalintojen ohjaamiseksi, kesätyöntekijöille ja työelämä tietoisuuden ja työelämästrategian näkökulmat. Esimerkiksi yhteistyönä toteutettiin koulun ja yrityksen yhteistä...

Vaikutus

● ● ● ● Pieni

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

Kanslia Kymppä Kasko KUVA

Sote

Toimenpiteen luokka

Kasvatus ja koulutus

Yhteyshenkilöt

 Mikko Martikka
erityissuunnittelija
Elinkeino-osasto
[Yhteystiedot](#)

 Anssi Almgren
Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
[Yhteystiedot](#)

 Annika Naski
Kasvatuksen ja koulutuksen kehittämisen tuki
[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 20.12.2021

Ensimmäisenä aiheena ovat harjoittelu- ja varjostuspaikat lukio-opiskelijoille.

Esimerkkejä Smart&Clean-verkostoista yhteistyöhön Helsingille ovat mm. NewCo Helsinki, Ilmastokumppanit-yrittäjäverkosto, yhteistyössä toimivat oppilaitokset kuten Metropolia ja Kaupunkiakatemian yliopistot.

Mukana tapahtumassa olevat lukiot: Alppilan lukio, Etelä-Tapiolan lukio, Gymnasiet Lärkan, Haukilahden lukio, Helsingin aikuislukio, Helsingin aikuislukio, Helsingin kielilukio, Helsingin kielilukio, Helsingin kuvataidelukio, Helsingin medialukio, Kimpisen lukio, Kuninkaantien lukio, Ressun lukio, Sotungin lukio ja etälukio, Tikkurilan lukio

Mukana tapahtumassa olevat työelämän edustajat: HOK-Elanto, Energiategollisuus ry, Forum Virium HELSINKI, Haaga-Helia ammattikorkeakoulu, Helen Oy, Maanmittauslaitos, Nitor, Rakennusteollisuus RT / Rateko, SAK, STTK, Suomen Yrittäjät

Ohjelma:

13.30: Tervetuloa Työelämätreffeille, Piritta Ekroth, Tunne Työ 2.0 –hankkeen projektipäällikkö

13.35: Ratkaisuvoimaa – Stadin lukiot kestävän tulevaisuuden rakentajina, Anssi Almgren, kestävän tulevaisuuden pedagoginen asiantuntija

13.45 Esimerkkejä ja ajatuksia oppilaitosyhteistyöhön:

Kaarlo Virtanen, HOK-Elanto

Saana Simonen, STTK

Sami Lappetelainen, Nitor

14.05 Speed date-ohjeistus

14.10 Speed date-tapaamiset

15.25 Loppusanat

15.30 Työelämätreffit päättyvät

✓ 28.01.2020

Toimintamallin ja roolijaon määrittely

Tehtävät ja harjoittelupaikat määritellään aihekohtaisesti ja kohdetarpeiden mukaisesti. Toimintamallia ja roolijakoa varten järjestetään seuraava suunnittelukokous tammikuussa 2020.

✓ 31.12.2019

Tunne Työ - suunnittele ura hanke

Tunne Työ - suunnittele ura- hanke on kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla oleva kumppanuushanke lukioiden työelämälähtöisten mallien ja pedagogiikan sekä työelämäyhteistyön kehittämiseksi. Hanketta on rahoittanut Euroopan sosiaalirahasto (ESR). Hankkeen toimintakausi oli 2017-2019 ja sille ollaan hakemassa jatkoa.

Hankkeessa on luotu uusia ja tuunattu lukiokursseja mm. jatkokoulutus ja työelämä tapahtumat, sekä vierailut, uravarjostus ja TET-mallit, systemaattinen alumnitoiminta, yhteistyöprojektit ja kummiyrittöiminta.

Yhteistyökumppaneina ovat olleet mm. seuraavat Smart & Clean :

REDI, Tralla, Kuvatehdas, Seppo io, Suomen yrittäjät, Taloustutkimus, Pop Up College, Energiategollisuus, Kemianteollisuus, Forum Virium Helsinki, Tilastokeskus, Uusyrityskeskus, Patentti- ja rekisterihallitus, Helsinki Education Week, Lenovo, Raute, ABB, Mytech, Metsäyhdistys, Kalasataman suutarimestari, Faunatar, Puunjalostusinsinööri, Maanmittauslaitos, Koivusisustus, 4H-yhdistys, Metsäteollisuus, SAK, K-ryhmä, SWECO, Kalasataman vapaakaupunki, Maritta järjestö, Metsä Group, Arkki, 3 STEP IT, TAT, TEHY, SOL, Versowood, Stora

	Enso, Aalto yliopisto, Aurelia Turbines.
✓ 22.11.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus Toimenpide on jatkuvaa yhteistyötä ja tehtävät ja harjoittelupaikat määritellään aihekohtaisesti ja kohdetarpeiden mukaisesti.
✓ 22.11.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu
✓ 22.11.2019	Seuraavat tehtävät kuvattu Toimenpiteestä järjestetään seuraava suunnittelukokous joulukuussa 2019.

Mittarit

Harjoittelupaikkojen määrä
Mittarin tarkemmat tiedot →

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Kuluttaminen, hankinnat, jakamis- ja kiertotalous / Kasvatus ja koulutus /

92. Ympäristökasvatus

Eteneminen

Valmis

Toimenpide:

Vahvistetaan ympäristökasvatusta varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja toisen asteen koulutuksessa (lukiot ja Stadin ammatti- ja aikuisopisto) sekä vapaan sivistystyön sisällöissä.

Ympäristökasvatusta vahvistetaan toimialalla seuraavilla konsepteilla:

Varhaiskasvatus: **KETTU** - Kestävä tulevaisuus varhaiskasvatuksessa -malli valmisteilla. KETTU-malli tuli sitovaksi tavoitteeksi Helsingin varhaiskasvatukseen vuoden 2022 alusta lähtien. Lisätietoja: <https://www.hel.fi/uutiset/fi/kasvatuksen-ja-koulutuksen-toimiala/helsingin-varhaiskasvatuksessa-otetaan-kayttoon-kestavan-tulevaisuuden-kettu-malli>

Kettukavereiden ajankohtaisia voi seurata myös Instagramissa @kettukaverit

Perusopetus: **KETTU** - Kestävä tulevaisuus perusopetuksessa -malli valmisteilla. Lisäksi perustettu kehittäjäopettajista koostuva tiimi, joka keskittyy kestävän tulevaisuuden sisältöjen kehittämiseen perusopetuksessa.

Lukio: **HNH2035**-opintojaksokokeilut Stadin lukioissa. Oppiainerajat ylittävä opintojakso tuli pakolliseksi kaikille ensimmäisen vuoden opiskelijoille vuoden 2021 elokuusta lähtien. <http://www.kaskonuutiskirje.fi/etusivu/lukion-opettajien-yhteistyoyhdistyksen-kun-oppiaineiden-rajat-ylittyvat.html>

Stadin ammatti- ja aikuisopisto: Stadin AO kohti kestävää tulevaisuutta -työskentely etenee aikataulussa. Lisäksi yhteisiin ammatillisiin valinnaisiin on tulossa uusi kokonaisuus nimeltä ilmastovastuullinen toiminta, 15 osp.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Lisätään ympäristökasvatusta varhaiskasvatuksessa ja kouluissa.

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Ei tekemättömiä tehtäviä

Mitä on tehty?

✓ 08.01.2021	<p>Kestävä arki tehdään yhdessä - Kestävän elämäntavan vahvistaminen varhaiskasvatuksessa -verkkovalmennus</p> <p>Koulutusyhteistyö Kierrätyskeskuksen kanssa.</p> <p>Koulutus antaa valmiuksia</p> <ul style="list-style-type: none"> kehittää omaa ja työyhteisön toimintaa ekologisesti kestävämmäksi. löytää uusia ratkaisuja arkeen yhdessä kollegoiden ja lasten kanssa. oppia uutta mukavasti ja sujuvasti työn ohessa. edistää kestävää elämäntapaa jakamalla hyviä käytäntöjä laajemminkin.
✓ 18.11.2020	<p>Hiilineutraali Helsinki -opintojaksokokeilu</p> <p>Jokaisessa Stadin lukiossa alkaa Hiilineutraali Helsinki -opintojaksokokeilu syksyllä 2020. Oppiainerajat ylittävän opintojakson tavoitteena on vahvistaa ympäristö- ja ilmastokasvatusta sekä kehittää kestävän tulevaisuuden</p>

Vaikutus

●●●● Kohtalainen

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

Kasko

Toimenpiteen luokka

Kasvatus ja koulutus

Yhteyshenkilöt

Anssi Almgren

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala

[Yhteyshenkilöt](#)

Tietoja päivitetty 18.01.2022

edellyttämiä tietoja ja taitoja.

Opintojaksokokeilut ovat osoittaneet konseptin erittäin toimivaksi. Hiilineutraali Helsinki -opintojakso tulee pakolliseksi kaikille ensimmäisen vuoden lukiolaisille elokuusta 2021 lähtien.

✓ 22.01.2020

Toimenpiteestä on tilannekuvaus

✓ 11.12.2019

Uusia vihreä-lippu päiväkoteja Helsinkiin

Vihreä lippu- ohjelma

Opetus- ja kasvatustieteiden tutkimuskeskus myöntää ympäristösertifikaatti, Vihreä lippu, myönnettiin tänä syksynä Helsingin **Daghemmet Piltenille ja Päiväkoti Kuminalle.**

Vihreä lippu on osa kansainvälistä **Eco-Schools-ohjelmaa**, joka toimii 68 maassa tavoittaen lähes 20 miljoonaa lasta ja nuorta. Vihreä lippu ja kansainvälinen Eco-Schools-sertifointi myönnetään tunnustukseksi **ohjelman kriteerit** täyttävästä osallistavasta, suunnitelmallisesta ja laadukkaasta kestävä kehityksen työstä. Vihreä lippu -sertifikaatti on voimassa kaksi vuotta sen myöntämisestä.

Vuoden 2019 aikana nämä päiväkodit ovat toteuttaneet seuraavat kriteerit:

Kriteerit Vihreän lipun myöntämiselle:

1. Teema

- o Vihreä lippu -projektissa on teema.
- o Teema sisältää ympäristökuormituksen vähentämisen näkökulman.

2. Ympäristöraati

- o Toimintayksiköllä on ympäristöraati, joka kehittää, toimeenpääsee ja seuraa toimintayksikön ympäristötyötä.
- o Raadin jäsenistä enemmistö on lapsia.
- o Raati kokoontuu vähintään kahdeksan kertaa vuodessa.
- o Raati osallistuu toiminnan suunnitteluun koko toimintayksikön.

3. Lähtötilanteen kartoitus

- o Raati tekee projektin alussa kartoituksen valitsemansa teeman osalta.
- o Kartoituksella mitataan toimintayksikön ja siellä toimivien lasten ja aikuisten aiheuttamia ympäristövaikutuksia.

4. Toiminta

- o Kartoituksen pohjalta raati
 - tunnistaa kehityskohteet,
 - asettaa tavoitteet ja
 - määrittelee toimenpiteet.
- o Toimenpiteet sisältävät teemaan liittyen
 - kestävä elämäntavan taitojen oppimista,
 - tietojen lisäämistä ja
 - ympäristökuormituksen vähentämistä.
- o Raati seuraa ja arvioi,
 - miten asetettujen tavoitteiden saavuttaminen etenee,
 - ovatko valitut toimenpiteet sopivat, ja tarvittaessa muuttaa niitä.

5. Vihreä lippu -tavat

- o Toimintayksiköllä on teemaan liittyvät konkreettiset Vihreä lippu -tavat, joilla toimintayksikössä toimivat lapset, nuoret ja aikuiset pyrkivät vähentämään aiheuttamaansa ympäristökuormitusta.
- o Vihreä lippu -tavat laaditaan tai päivitetään yhdessä ja kaikki sitoutuvat niiden noudattamiseen.
- o Vihreä lippu -tavat ovat kaikkien nähtävillä yhteisissä tiloissa.
- o Vihreä lippu -tavoista tiedotetaan lasten perheille.

6. Varhaiskasvatukseen sisällyttäminen

- o Vihreä lippu -ohjelma on kirjattuna toimintayksikön varhaiskasvatussuunnitelmaan.
- o Teemaa käsitellään monipuolisesti kaikessa kasvatustoiminnassa.

7. Projektin kesto ja jatkuvuus

- o Koko toimintayksikön yhteistä Vihreä lippu -toimintaa on vähintään kuusi kertaa vuodessa.
- o Projektin kesto:
 - a) Perustasolla Vihreä lippu -projektin vähimmäiskesto on yksi vuosi ja maksi-mikesto 1,5 vuotta.
 - b) Kestävällä tasolla Vihreä lippu -projektin vähimmäiskesto on yksi vuosi ja maksimikesto kaksi vuotta.
- o Projekti alkaa joko syyskauden tai kevätkauden alussa.

8. Osallistujien määrä

- o Vihreä lippu on koko toimintayksikön projekti.
- o Vähintään 70 % lapsista osallistuu hankkeeseen arkipäivän toimijoina ja/tai tapahtumien osanottajina.

- o Lasten perheille tiedotetaan Vihreä lippu -toiminnasta.
- o Toimintayksikkö tiedottaa Vihreä lippu -toiminnastaan ulospäin.

9. Toimintasuunnitelma ja raportointi

- o Toimintayksikkö tekee Vihreä lippu -projektia varten toimintasuunnitelman FEE Suomen ohjeiden mukaisesti.
- o Toimintayksikkö tekee Vihreä lippu -projektista loppuraportin FEE Suomen ohjeiden mukaisesti.

<https://vihrealippu.fi/2019/12/vihrea-lippu-myonnettiin-40-toimijalle/>

✓ 27.09.2019

Koululaisten ilmastolakko syyskuu

Helsingin kaupunki ja kasvatuksen ja koulutuksen toimialan johto on ilmoittanut, että koululaiset saavat olla ilmastolakossa osana koulutyötään. Useat opettajat veivät oppilaitaan eduskuntatalolle.

<https://www.hs.fi/kaupunki/art-2000006247714.html>

✓ 13.09.2019

ilmastokoulu / Hki Design Week

Kaupungintalolla 9.-13.9. järjestettävässä Ilmastokoulussa jokainen oppitunti rakentaa ymmärrystä siitä, miten ilmastonmuutokseen voidaan vaikuttaa. Yleiset teemat kuten liikenne, asuminen, ruoka ja rakentaminen sekä erilaiset haasteet, yhteiskunnalliset ilmiöt ja kontekstit vaikuttavat siihen, millaisilla ratkaisuilla rakennamme tulevaisuutta. Kaupunkilaisille ja yrityksille suunnatussa Ilmastokoulussa käsitellään viikon aikana kaikki edellä mainittuja näkökulmia. Designin avulla eri palasista muodostuu lopulta yhtenäinen kokonaisuus, ilmasto vaikuttamisen kartta.

Mukana oli joka päivä koululaisia (9-luokkalaisia), jotka tekivät palvelumuotoilijan kanssa ilmasto vaikuttamisen karttaa iltpäivisin, kun ensin olivat kuunnelleet aamut asiantuntijoiden esittelyjä.

Ilmastokoulun järjestävät Helsingin kaupunki ja Helsinki Design Week yhteistyössä Aalto-yliopiston ja Helsingin yliopiston kanssa.

Viikon aikana oli yli 25 ilmastomuutokseen liittyvää esitystä, alustusta, keskustelua.

Koko

ohjelma: <https://www.helsinkidesignweek.com/fi/events/climate-school/>

✓ 05.06.2019

maailman koululaisten ilmastohuippukokous

Kasko oli mukana järjestämässä maailman lasten ilmastohuippukokousta 29.5.-5.6. Joensuussa ja Helsingissä yhdessä ENO School net yhdistyksen, ympäristöministeriön, opetusministeriön, maa- ja metsätalousministeriön, ulkoasiainministeriön ja Sitran kanssa.

Ilmastohuippukokoukseen osallistui myös helsinkiläisiä koululaisia ja lukiolaisia sekä osallistujina että vapaaehtoistyöntekijöinä.

Kesäkuussa 2019 maailman luonnonpäivänä Helsingin kaupunki järjesti Maailman lasten ilmastohuippukokouksen päätöstapahtuman kaupungintalolla. Tapahtuma sai paljon julkisuutta.

Tasavallan presidentti tapasi myös nuoria tiistaina 4.6.

<https://wssc.enoprogramme.org/general-info/the-programme>

✓ 31.05.2019

Torpparinmäen luontopolku

Torpparin taival on Torpparinmäen peruskoulun oma luontopolku, joka rakennettiin ensi kerran koulun ensimmäisenä toimintavuotena 1999-2000, yhdessä Torpparinmäen nuorisotalon ja Koulun ja nuorisotalon tukiyhdistys Pönkkä ry:n kanssa.

Tauluja on vuosien aikana päivitetty muutamia kertoja.

Taulujen päivittämisessä on vahvasti mukana ajatus oppilaiden osallisuudesta ja omaan oppimisympäristöön vaikuttamisesta sekä omaan lähiluontoon tutustumisesta ja sen kokemisesta itselle merkitykselliseksi paikaksi.

Lukukauden 2018 - 2019 aikana taulut jälleen päivitettiin. Tällä

kertaa niihin lisättiin digitaalista lisämateriaalia, joka koottiin luontopolun omalle YouTube-kanavalle. Taulujen alakulmaan liitettiin qr-koodi, jonka avulla lisämateriaaliin pääsee tutustumaan. Digisäilytystä on mahdollista muokata tai lisätä myöhemmin ilman että itse tauluja luonnossa tarvitsee uusia.

Luontopolku on paitsi koulun oppilaiden käytössä myös kaikkien alueella liikkuvien ulkoilijoiden kuljettavissa. Kartta löytyy aloitustaulusta koulun takaa, urheilukentän vierestä, ja sen saa näkyville myös minkä tahansa taulun kohdalla qr-koodin lukemalla.

Torpparin taival on omatoimisesti saavutettavissa päivittäin kellonajasta riippumatta.

Kartta: <https://torpparintaival.github.io/qr/map/>

Luontopolun digisäilytys: <https://torpparintaival.github.io/qr/>

✓ 15.03.2019

Ilmastolakko

Helsingin kasvatuksen ja koulutuksen toimiala oli antanut luvan oppilaille olla poissa koulusta, mikäli he menivät ilmastolakkoon.

Mittarit

Vihreä Lippu -päiväkotien, peruskoulujen ja lukioden määrä

Mittarin tarkemmat tiedot →

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

Toimenpide
Ympäristökasvatus

Toiminnallinen mittari
Vihreä Lippu -päiväkotien,
peruskoulujen ja lukioden
määrä

32 pcs
2016

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Kuluttaminen, hankinnat, jakamis- ja kiertotalous / Kasvatus ja koulutus /

93. Ilmastonmuutoskoulutus

Eteneminen

Ei aloitettu	Käynnistysvaihe	Toteutus	Valmis
0	0	100	0

Aikataulussa

Koulutuksen avulla Helsingin kaupunki lisää työntekijöidensä ja kaikkien kaupunkilaisten ympäristöosaamista ja -tietoisuutta. Ilmastonmuutoksen hillintää ja sopeutuminen sekä kierto- ja jakamistalous ovat keskeisiä teemoja, joihin koulutuksissa paneudutaan. Koulutuksia toteutetaan yhteistyössä Kaupunginkanslian, Ympäristöpalvelujen ja Työväenopistojen kanssa.

Lähtötilanne

- Kaupunkiympäristön toimialan Ympäristöpalvelut järjestää ekotukitoiminnan valmennuksia ekotukihenkilöiksi nimetyille työntekijöille kaksi kertaa vuodessa, ja lisäksi useita jatkokoulutuksia ympäristöasioista vuosittain.
- Kaupunkiympäristön toimialan KYMP-Akatemia järjestää koulutuksia kaupunkiympäristön toimialan työntekijöille Helsingin hiilineutraalisuustavoitteista. Koulutuspaketti sisältää perustason koulutuksen ja syventäviä koulutuksia (kolme tasoa).
- Kaupunki viestii hiilineutraalisuustavoitteista uusille työntekijöilleen sekä koko kaupungin uusien työntekijöiden tulokaspäivissä että Kaupunkiympäristön toimialan uusien työntekijöiden perehdytyspäivissä.

Tunnistetut kehitystarpeet

- Koulutusta ilmasto- ja ympäristöasioista esihenkilöille koko kaupungin tasolla.
- Koulutusta Hiilineutraali Helsinki -toimenpideohjelmasta kaikkien toimialojen työntekijöille.
- Kursseja ilmasto- ja ympäristöasioista kaupunkilaisille.

Arvioidut vaikutukset

- Kaupungin työntekijöiden ja kaupunkilaisten ympäristötietoisuuden lisääntyminen.
- Ympäristömyönteisten toimintatapojen yleistyminen kaupunkiorganisaation sisällä ja kaupunkilaisten keskuudessa.
- Kulutuksesta syntyvien ilmasto- ja ympäristövaikutusten väheneminen.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla toimivat vapaan sivistystyön opistot suomenkielinen työväenopisto ja ruotsinkielinen Arbis järjestävät kaupunkilaisille kursseja ja koulutusta ilmastonmuutoksen hillinnästä ja sopeutumisesta, sekä kierto- ja jakamistaloudesta.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla toimivien yksiköiden (leikkipuistojen, päiväkotien, peruskoulujen ja lukioiden, sekä Stadin ammatti- ja aikuisopiston ja vapaan sivistystyön työntekijöille koulutusta ko asioista järjestää toimialan osaamisen ja työhyvinvoinnin yksikkö: OTKE yhdessä muiden toimijoiden kanssa.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Kaupunki järjestää kursseja ja koulutusta ilmastonmuutoksen hillinnästä ja siihen sopeutumisesta sekä kierto- ja jakamistaloudesta työntekijöilleen, luottamusmiehille ja kaupunkilaisille.

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Vaikutus

Kohtalainen
100

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

- Palu_Ympa
- Vapaa sivistystyö ja lukiokoulutus
- Vapaa sivistystyö
- Kanslia
- Otke

Toimenpiteen luokka

Kasvatus ja koulutus

Yhteyshenkilöt

Elina Mähönen
ympäristösuunnittelija
Ympäristönsuojeluyksikkö

[Yhteystiedot](#)

Anssi Almgren
Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala

[Yhteystiedot](#)

Tiina Ahonen
Osaamisen ja hyvinvoinnin kehittäminen

[Yhteystiedot](#)

Moa Thors
Vapaa sivistystyö ja lukiokoulutus

[Yhteystiedot](#)

Jonna Martikainen
Vapaa sivistystyö

[Yhteystiedot](#)

Alexandra Lindström
Vapaa sivistystyö ja lukiokoulutus

[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 22.12.2021

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

28.02.2022	Lisätään vähintään kaksi uutta ilmastonmuutoksen/kiertotalouteen liittyvää kurssia Työväenopiston syksyn 2020 ohjelmistoon
------------	--

Uusien kurssien suunnittelutyö käynnistettiin tammikuussa 2020 ja alustavat kurssisisällöt on laadittu. Koronatilanteen vuoksi päätettiin, että uudet kurssit sisällytetään vasta kevään 2021 ohjelmistoon. Jatkuneen koronatilanteen aiheuttamien poikkeusolojen vuoksi päätettiin, että uudet kurssit sisällytetään syksyn 2021 ohjelmistoon. Toimenpide on edelleen viivästynyt koronatilanteen vuoksi, kurssien tarvetta ja toteutusmahdollisuuksia kartoitetaan parhaillaan.

Mitä on tehty?

✓ 05.11.2021

Ekotukitoiminnan valmennus uusille ekotukihenkilöille

Syksyllä 2021 kaupungin uusille ekotukihenkilöille järjestettiin kolme valmennuskokonaisuutta: 1) kaikki toimialat ja liikelaitokset 29.9. ja 5.10., 2) Kasko 29.9. ja 7.10. ja 3) Sote 29.9. ja 13.10. Valmennuksiin osallistui yhteensä 63 uutta ekotukihenkilöä.

Ekotukitoiminnan valmennuksen aikana osallistujat saavat perustiedot ajankohtaisista ympäristöasioista ja niiden hallinnasta. Osallistujat perehdytetään ekotukihenkilön tehtäviin ja ekotukitoiminnan tavoitteisiin. Valmennukseen liittyvien luentojen ja osallistavien harjoitteiden avulla osallistujat saavat valmiudet kehittää oman työyhteisönsä ympäristötyötä.

✓ 09.06.2021

Ilmasto- ja ympäristöasiat esihenkilöiden Tulevaisuuden johtajuus -webinaarissa

Sisällytetään ilmasto- ja ympäristöasiat yhtenä aihekokonaisuutena Stadin ammatti- ja aikuisopiston järjestämän Tulevaisuuden johtajuus -webinaariin ohjelmaan.

Tiistaina 8.6. järjestettyyn webinaariin osallistui 43 lähiesiemiestyön ammattitutkinto-opiskelijaa, johtamisen ja yritysjohtamisen erikoisammattitutkinnon opiskelijaa ja ammatillista opettajaa (Stadin ao). Yhtenä teemana webinaarissa käsiteltiin ilmastoasioita ja muita ajankohtaisia ympäristöasioita sekä ympäristöjohtamisen keinoja vastuullisempaan toimintaan.

Ohjelma 8.6.2021

8.55-9.00 Webinaarin aloitus
Kaija Lahti, koulutuspäällikkö, Stadin ammatti ja aikuisopisto

9.00-10.15 Miten tekoäly tulee muuttamaan työelämää ja toimintatapoja tulevaisuudessa ja mitä osaamista se edellyttää työntekijöiltä ja esimiehiltä?
Joel Pyykkö, Emblica Oy

10.30-11.30 Etätyön tuloksellinen johtaminen
Pirkko Tavaila, Etäjohtamisen valmentaja, Timanttia Consulting Oy

11.30-12.30 Lounastauko

12.30-13.15 Ilmastoasiat ja muut ajankohtaiset ympäristöteemat,

Ympäristöjohtamisen keinoja vastuullisempaan toimintaan
Markus Lukin, tiimipäällikkö ja Elina Mähönen, projektiasiantuntija, Helsingin kaupungin ympäristöpalvelut

13.30-14.30 Monikulttuurisen ryhmän johtaminen
Essi Virtanen

14.30-14.40 Webinaarin päätös

✓ 05.06.2021

Työväenopisto: Tarinallinen viikinkiseikkailu Vartiosaaren luonnossa

Sukellamme tarinoihin vanhoista uskomuksista ja teemme luontohavaintoja Vartiosaaren poluilla. Pohdimme eläinten ja kasvien matkaa saarelle hauskojen aisti- ja elämysharjoitusten kautta. Matkaan pääsemme Reposalmesta venekuljetuksella. Ota mukaan evästä, retken vetäjä tarjoilee teemaan sopien yrttiherkkua maistiaiseksi.

Kurssi toteutettiin koronatilanteen vuoksi etäopetuksena. Osallistujia 10.

✓ 22.05.2021

Työväenopisto: Luontoseikkailu perheille Pitkäkoskelle

Herää kevään havaintoihin ja lintujen sirkutuksiin. Keväthavaintoretkillä opitaan tunnistamaan lintuja ja tehdään aisteja herättäviä elämysharjoituksia. Kevätretkellä havainnoidaan Luonto-Liiton kevätseurantalajit ja tarkkaillaan lintuja. Voit ottaa lomakkeen mukaan.. Ota mukaan myös eväät, pysähdymme leppoisaan paikkaan evästelemään.

Kurssi toteutettiin koronatilanteen vuoksi etäopetuksena. Osallistujia 10.

✓ 15.05.2021	<p>Työväenopisto: Lintupäivä Laajalahdella</p> <p>Vietetään aamupäivä Laajalahden linturikkaissa maisemissa. Rantaniityillä soidintavat punajalkaviklot ja rantalietteilä puolestaan piipertävät eloiset pikkutyllit. Rantametsissä laulavat jo kesää enteillen mustapääkertut ja sirittäjät.</p> <p>Laajalahden toukokuiselta taivaalta löytää vielä pohjoiseen kiiruhtavia petolintujakin, kuten nuoli- ja mehiläishaukkoja. Haarahaukka ja kattohaikara ovat säännöllisiä toukokuisia vieraita lahdella. Hyvällä onnella kiikarit tavoittavat myös Laajalahden harvinaiset pesimälinnut: sitruunavästäräkin tai pussitiaisen.</p> <p>Kurssilla tehdään havaintoja ja opitaan tietoa alueen keväisistä linnuista.</p> <p>Linturetken lähiopetus peruttiin koronatilanteen vuoksi. Kurssille ilmoittautuneille lähetettiin perutun opetuksen korvauksena maksuton materiaalipaketti omatoimista linturetkeilystä varten.</p> <p>Osallistujia 20.</p>
✓ 10.05.2021	<p>Työväenopisto: Villivihannespyöräily B</p> <p>Keväinen pyöräretki villivihannesten pariin. Poljemme muutaman kilometrin Herttoniemen alueella etsien, maistellen ja keräillen heräävän luonnon antimia. Retkellä opit tunnistamaan luotettavasti tärkeimmät luonnonkasvit kotitalouskäyttöön. Saat uutta tietoa villiyrtilien ravintokäytöstä ja säilöntätavoista. Maisteleme retkellä myös erikoisuuksia, joita huippukokit käyttävät sekä tutustumme selviytymistilanteiden hätämuunaan jota luonto tarjoaa.</p> <p>Kurssi toteutettiin koronatilanteen vuoksi Zoom-tapaamisella ja opiskelijoille lähetettävällä materiaalipaketilla omatoimista hortoilua varten.</p> <p>Osallistujia 7.</p>
✓ 09.05.2021	<p>Työväenopisto: Villivihannespyöräily A</p> <p>Keväinen pyöräretki villivihannesten pariin. Poljemme muutaman kilometrin Herttoniemen alueella etsien, maistellen ja keräillen heräävän luonnon antimia. Retkellä opit tunnistamaan luotettavasti tärkeimmät luonnonkasvit kotitalouskäyttöön. Saat uutta tietoa villiyrtilien ravintokäytöstä ja säilöntätavoista. Maisteleme retkellä myös erikoisuuksia, joita huippukokit käyttävät sekä tutustumme selviytymistilanteiden hätämuunaan jota luonto tarjoaa.</p> <p>Kurssi toteutettiin koronatilanteen vuoksi etäopetuksena. 7 osallistunutta.</p>
✓ 08.05.2021	<p>Työväenopisto: Lintukurssi aloittelijoille</p> <p>Kurssilla opastetaan lintuharrastuksesta kiinnostuneet hyvään alkuun lintujen havainnoinnissa ja määrittämisessä. Kurssi sisältää kaksi aiheeseen johdattavaa luentoa ja materiaalipaketin omatoimista linturetkeilystä varten.</p> <p>Lintukurssi järjestettiin koronatilanteesta johtuvan lähiopetuksen sulun vuoksi kahtena verkkoluontona ja osanottajille lähetettävänä materiaalipakettina omatoimista linturetkeilystä varten.</p> <p>11 osallistujaa, 24 jonossa.</p>
✓ 08.05.2021	<p>Työväenopisto: Luonnonyrtilien perusteita – luento ja luontokävely</p> <p>Aloitusluennolla esitellään perusluontoyrtit, niiden tunnistustavat ja käyttötarkoitukset. Kuvataan hyviä keruupaikkoja ja aikoja. Saat keskustelun ja kuvien kautta tietoa luonnonyrteistä myös laajemminkin. Luontokävelyllä lähemme kierrokselle Keskuspuistoon ja katsomme matkalla lajeja. Kävelyllä voi halutessaan kerätä itse näytteitä ja maistaisia yrteistä.</p> <p>Toteutettiin koronatilanteesta johtuvan lähiopetuksen vuoksi kaikille avoimina verkkoluentoina.</p> <p>To 6.5. 24 osallistujaa ja la 8.5. 21 osallistujaa.</p>
✓ 07.05.2021	<p>Työväenopisto: Luontoa ja historiaa - itaretki Vanhankaupunginlahdelle</p> <p>Retkellä tutustutaan alueen historiaan ja luontoon sekä käydään Lammassaaren lintutornissa, Harmaahaikarat ja merimetsot ovat aloittaneet pesintänsä - onko niiden naapurina jälleen merikotka?</p>

	<p>Kurssi toteutettiin koronatilanteen vuoksi etäopetuksena.</p> <p>15 osallistujaa.</p>
✓ 29.04.2021	<p>Työväenopisto: Viljele omat herkut</p> <p>Mikään ei maistu paremmalta kuin itse kasvatetut vihannekset ja yrtit. Ne ovat lähiruokaa parhaimmillaan. Luennoilla kerrotaan, miten voit viljellä herkullisia hyötykasveja itse. Tule kuulemaan neuvot ja vinkit onnistuneeseen hyötyviljelyyn.</p> <p>8.4. Näin onnistut marjan- ja hedelmänviljelyssä 15.4. Laatikko- ja kasvimaaviljelyn salat 22.4. Kasvihuoneessa viljely 29.4. Herkkuja omalta parvekkeelta</p> <p>Luentosarja järjestettiin koronatilanteen vuoksi verkkoluentoina alkuperäisen kurssiaikataulun mukaisesti.</p> <p>Osallistujia 140.</p>
✓ 26.04.2021	<p>Työväenopisto: Ommellaan ja tuunataan kierrättäen B / Senioreille</p> <p>Toisen roska on toisen aarre! Vanhoista tavaroista syntyy uusia käyttöesineitä tai lahjoja.</p> <p>Senioreille suunnatulla kurssilla ommellaan vanhoista verhoista kesäkassi, farkuista kori, paidasta essu tms. Opetusta ma 1.3.-26.4., yht. 24 oppituntia. Koronavirustilanteen vuoksi kurssi järjestettiin etäopetuksena. Osallistujia 5.</p>
✓ 24.04.2021	<p>Työväenopisto: Luontoseikkailu perheille Viikkiin</p> <p>Herää kevään havaintoihin ja lintujen sirkutuksiin. Keväthavaintoretellä opitaan tunnistamaan lintuja ja tehdään aisteja herätteleviä elämysharjoituksia. Kevätretkellä havainnoidaan Luonto-Liiton kevätseurantalajit ja tarkkaillaan lintuja. Ota mukaan eväät, pysähdymme leppoisaan paikkaan evästelemään.</p> <p>Kurssi toteutettiin koronatilanteen vuoksi etäopetuksena. 11 osallistujaa.</p> <p>Lisätietoja: https://ilmonet.fi/, kurssi H211326</p>
✓ 22.04.2021	<p>Työväenopisto: Luontoa ja historiaa - itaretki Töölönlahdelle</p> <p>Kurssi toteutetaan koronatilanteen vuoksi etäopetuksena.</p> <p>Retki korvattiin verkkoluennolla, jossa luennoitsija näytti ajankohtaisia kuvia Töölönlahden keväästä ja kertoi alueen historiasta ja luonnosta.</p> <p>Luennolla 20 osallistujaa.</p>
✓ 19.04.2021	<p>Työväenopisto: Veneilijän sääkurssi</p> <p>Veneilijä tarvitsee sää tietoa. Veneilyn turvallisuutta ja mukavuutta lisää, että osaa ennakoida säätä. Aiheina kurssilla mm. matala- ja korkeapaineet, säärintamat ja ilmassat, näkyvyys ja sumut, tuulet, maa- ja merituuli, säähavainnot merellä, merivedenkorkeus ja aallokko sekä sääennusteet ja varoitukset.</p> <p>Kurssi soveltuu hyvin myös muille kuin veneilijöille: kaikille säästä kiinnostuneille ja ulkona harrastaville.</p> <p>Kurssi järjestettiin koronasta johtuvan lähiopetuksen keskeytyksen vuoksi verkko-opetuksena. 10 osallistujaa.</p>
✓ 16.04.2021	<p>Työväenopisto: Retkeilyn ABC</p> <p>Opi retkeilemään ja selviytymään luonnossa. Kurssilla opitaan, millaisia taitoja ja varusteita tarvitaan päiväretkelle tai pidemmälle vaellukselle.</p> <p>Kurssi toteutettiin koronatilanteen vuoksi verkko-opetuksena. 20 osallistujaa.</p>
✓ 15.04.2021	<p>Ympäristöjohtamisen Helsingin kaupungin esihenkilöiden Strategia ja toimintaympäristö -koulutuspäivässä</p> <p>Sisällytetään ympäristöjohtamisen kokonaisuus Stadin ammatti- ja aikuisopiston järjestämään Strategia ja toimintaympäristö -koulutuspäivään, joka on suunnattu Helsingin kaupungin esihenkilöille.</p>
✓ 14.04.2021	<p>Stadin AO kohti kestäväää tulevaisuutta, osa II</p> <p>Stadin ammatti- ja aikuisopiston ekotukihenkilöille ja johdolle suunnatun Stadin AO kohti kestäväää tulevaisuutta – perehdytys- ja työpajasarjan toinen osa järjestetään 13.4.2021. Perehdytys- ja työpajasarjan ensimmäinen osa järjestettiin</p>

	<p>Perinteisyys ja työpajaksi ja ohjelmoinnissa osaa ja toteutettiin 10.2.2021.</p>
✓ 13.04.2021	<p>KETTU - Kestävä tulevaisuus varhaiskasvatuksessa -koulutus</p> <p>Koulutuksessa perehdytään uuteen KETTU-malliin, jossa yhdistyvät ympäristö- ja ilmastokasvatus sekä tulevaisuudenlukutaito. Pilotoiva koulutus on suunnattu varhaiskasvatuksen koillisen alueen (5.1. ja 5.2.) henkilöstölle. Koulutus on jatkoa 21.1.2021 järjestetyille koulutuspäivälle. Ekotukihenkilöiltä kerätään koulutuksessa palautetta ja ideoita KETTU-malliin jatkokehittämiseen.</p>
✓ 11.04.2021	<p>Työväenopisto: Mökkimatto</p> <p>Mökkimatto tehdään kierrätysmateriaaleista ommellen, punoen tai pujotellen käsityön tekemisestä nautiskellen! Kurssi sopii vasta-alkajille kuin käsitöitä harrastaneille. Kurssilla käytetään materiaalina lakanoiden lisäksi farkkuja, t-paitoja, sukkahousuja jne.</p> <p>Kurssin suoritettuaan opiskelija tunnistaa ommellen, pujotellen tai punoen valmistettuja mattoja. Hän osaa suunnitella ja valmistaa valitsemallaan tekniikalla maton työohjetta noudattaen. Opiskelija osaa valita ja esikäsittää kierrätysmateriaalin ennen valmistamista. Hän osaa huoltaa valmistamansa työn. Opetus pe 26.3. ja la-su 10.-11.4.</p> <p>Kurssi toteutettiin etäopetuksena. Osallistujia 8.</p>
✓ 31.03.2021	<p>Ekotukitoiminnan valmennus uusille ekotukihenkilöille</p> <p>Valmennuksen aikana osallistujat saavat perustiedot ajankohtaisista ympäristöasioista ja niiden hallinnasta. Osallistujat perehdytetään ekotukihenkilön tehtäviin ja ekotukitoiminnan tavoitteisiin. Valmennukseen liittyvien luentojen ja osallistavien harjoitteiden avulla osallistujat saavat valmiudet kehittää oman työyhteisönsä ympäristötyötä. Valmennus on tarkoitettu Helsingin kaupungin kaikkien toimialojen ja liikelaitosten uusille ekotukihenkilöille. Valmennukseen osallistui 33 uutta ekotukihenkilöä.</p>
✓ 20.03.2021	<p>Työväenopisto: Talvikalastusretki Vanhankaupunginlahdelle</p> <p>Retkellä tutustutaan alueen talviluontoon, uuttukyyhyihin ja muihin ensimmäisiin kevätmuuttajiin. Sään salliessa koetaan talvikalaverkot Vanhankaupunginselällä.</p> <p>Kurssi toteutettiin koronatilanteen vuoksi etäluentona. 8 osallistujaa.</p>
✓ 13.03.2021	<p>Työväenopisto: Kierrätyshimmelit</p> <p>Perinteiset mallit, uudet materiaalit: himmeleihin käytetään vanhat kirjat, lehdet, langanlopot, helmet, pakkauspahvit ja kortit.</p> <p>Kurssi sopii kaikentasoisille tekijöille ja askartelijoille, jotka ovat kiinnostuneet modernista kierrättämisestä ja perinteisestä käsityöstä. Valitaan yksinkertaisempia malleja, jotka valmistuvat kurssin aikana. Mallia otetaan myös pajakoristeista, jotka sopivat hyvin kevääseen.</p> <p>Kurssin suoritettuaan opiskelija osaa valmistaa himmelinosia kierrätysmateriaaleista ja koota malleja itsenäisesti. Hän tunnistaa paperiaskartelun työvälineitä ja materiaaleja. Opetuskerrat 19.2. ja 12.-13.3.</p> <p>Kurssi toteutettiin etäopetuksen koronatilanteesta johtuen. Osallistujia 5.</p>
✓ 13.03.2021	<p>Työväenopisto: Kierrätyshimmelit</p> <p>Perinteiset mallit, uudet materiaalit: himmeleihin käytetään vanhat kirjat, lehdet, langanlopot, helmet, pakkauspahvit ja kortit.</p> <p>Kurssi sopii kaikentasoisille tekijöille ja askartelijoille, jotka ovat kiinnostuneet modernista kierrättämisestä ja perinteisestä käsityöstä. Valitaan yksinkertaisempia malleja, jotka valmistuvat kurssin aikana. Mallia otetaan myös pajakoristeista, jotka sopivat hyvin kevääseen.</p> <p>Kurssin suoritettuaan opiskelija osaa valmistaa himmelinosia kierrätysmateriaaleista ja koota malleja itsenäisesti. Hän tunnistaa paperiaskartelun työvälineitä ja materiaaleja. Opetuskerrat 19.2. ja 12.-13.3.</p> <p>Kurssi toteutettiin etäopetuksen koronatilanteesta johtuen. Osallistujia 5.</p>

✓ 13.03.2021	<p>Työväenopisto: Kierrätyshimmelit</p> <p>Perinteiset mallit, uudet materiaalit: himmeleihin käytetään vanhat kirjat, lehdet, langanlopot, helmet, pakkauspahvit ja kortit.</p> <p>Kurssi sopii kaikenlaisille tekijöille ja askartelijoille, jotka ovat kiinnostuneet modernista kierrättämisestä ja perinteisestä käsityöstä. Valitaan yksinkertaisempia malleja, jotka valmistuvat kurssin aikana. Mallia otetaan myös pajakoristeista, jotka sopivat hyvin kevääseen.</p> <p>Kurssin suorittuun opiskelija osaa valmistaa himmelinosia kierrätysmateriaaleista ja koota malleja itsenäisesti. Hän tunnistaa paperiaskartelun työvälineitä ja materiaaleja. Opetuskerrat 19.2. ja 12.-13.3.</p> <p>Kurssi toteutettiin etäopetuksen koronatilanteesta johtuen. Osallistujia 5.</p>
✓ 07.03.2021	<p>Työväenopisto: Ajattomia, yksilöllisiä ekovaatteita - Timeless, individual eco-clothing</p> <p>Hyödynnä kierrätysmateriaalia ja tee ekoteko. Ompele, korjaa, uudista. Opi mitä on zero waste. Make use of recycled material and do eco-work. Sew, repair, renew. Learn what zero waste is.</p> <p>Kurssin suorittuun opiskelija osaa käyttää vanhaa, mutta laadukasta sekä kestävästä materiaalia vaatteiden uudistamisessa. Hän osaa suunnitella ja valmistaa kierrätysmateriaalista trendikkäitä vaatteita ja asusteita, joihin hän taitaa ompelun helppoja ja nopeita ompelurakenteita sekä hyödyntää niihin valmiita yksityiskohtia. Hän osaa parantaa vaatteiden käyttöominaisuuksia, koristella niitä sekä yhdistellä materiaaleja. Opiskelija tunnistaa nollahukan eli zero waste-kaavoitusmenetelmän ja vaatteiden mallin, joihin ei tarvita kaavaa. Sopii aloittelijoille tai enemmän ommelleille.</p> <p>After completing the course, the student is able to use old, but high-quality and durable material in renewing clothes. She/he is able to design and manufacture trendy clothes and accessories from recycled materials, in which he knows how to sew easy and fast sewing structures and utilize ready-made details. She/he knows how to improve the usability of clothing, decorate them and combine materials. The student identifies a zero waste zoning method and a garment model that do not require a pattern. Suitable for beginners and more advanced. Teaching in Finnish and English. Opetus: pe 19.2. ja la-su 6.-7.3.</p> <p>Kurssi järjestettiin koronatilanteen vuoksi verkkoluentoina alkuperäisen kurssikahtaulun mukaisesti. Osallistuneita 4, lisäksi 4 perunutta todennäköisesti etäopetuksesta johtuen.</p>
✓ 05.03.2021	<p>Ympäristö- ja vastuullisuusasiat esihenkilöiden Strategia ja toimintaympäristö -koulutuspäivässä</p> <p>Sisällytetään ympäristö- ja vastuullisuusasiat omalla osionaan Stadin ammatti- ja aikuisopiston järjestämän Strategia ja toimintaympäristö -koulutuspäivän ohjelmaan.</p>
✓ 16.02.2021	<p>Työväenopisto: Filosofista käytäntöön - ympäristöfilosofin oma ekoelämä</p> <p>Kun luonnon huononeva tila on kiinnittänyt filosofienkin huomiota, miten ympäristöfilosofi reagoi siihen elämälään? Millaisia valintoja ja ratkaisuja ympäristön kannalta eettinen elämä edellyttää?</p> <p>19.1. VERKKOLUENTO Mihin filosofia tarvitaan ympäristökysymyksissä? 26.1. VERKKOLUENTO Filosofisia kysymyksiä käytännön ympäristöneuvonnassa 2.2. VERKKOLUENTO Ympäristöfilosofin omasta ekoelämästä 9.2. VERKKOLUENTO Ympäristöfilosofi osana yhteiskuntaa 16.2. VERKKOLUENTO Ympäristöfilosofi luonnossa</p> <p>41 osallistujaa.</p>
✓ 14.02.2021	<p>Työväenopisto: Talviretkelykurssi</p> <p>Opi retkeilemään ja selviytymään talvisessa luonnossa. Kurssilla opitaan, millaisia taitoja ja varusteita tarvitaan talviretkelle.</p> <p>Kurssi soveltuu vasta-alkajille sekä kokeneemmillekin retkeilijöille, jotka haluavat oppia toimimista talvisessa luonnossa. Kurssiin sisältyy taitojen harjoitteluun painottuva päiväretki jalkaisin.</p> <p>Kurssi korvattiin lähiopetuksen sulun vuoksi etäluennolla sekä retkiohjepakettilla. 10 osallistujaa.</p>
✓ 10.02.2021	<p>Stadin AO kohti kestävästä tulevaisuudesta, osa I</p>

	<p>Stadin ammatti- ja aikuisopiston ekotukihenkilöille ja johdolle suunnatun Stadin AO kohti kestävää tulevaisuutta – perehdytys- ja työpajasarjan ensimmäinen osa järjestettiin 10.2.2021. Tilaisuuteen osallistui yhteensä 23 Stadin AO:n ekotukihenkilöä, koulutuspäällikköä ja rehtoria. Perehdytys- ja työpajasarjan toinen osa järjestetään 13.4.2021.</p> <p>Tilaisuuden ohjelma:</p> <ul style="list-style-type: none"> o Tilaisuuden avaus ja tavoitteet o Mitä tarkoittaa kestävä tulevaisuus? o Stadin AO kestävä tulevaisuuden rakentajana o Ekotukitoiminnasta tukea ja työkaluja ympäristötyöhön o Mitä asetamme tavoitteeksi Stadin AO:ssa ja miten jalkautamme tavoitteet toiminnaksi toimipaikoissa? <ul style="list-style-type: none"> ■ Kestävän kehityksen sertifikaatti, OKKA-säätiö ■ Vihreä lippu, FEE Suomi ■ Ekokompassi o Keskustelua ryhmissä: Miten kestävä tulevaisuuden tavoitteiden tulisi näkyä Stadin AO:n toiminnassa? o Miten tästä eteenpäin?
✓ 06.02.2021	<p>Työväenopisto: Talviretki Haltialan Pitkäkoskelle</p> <p>Retkellä tähyillään Pitkäkosken koskikaroja ja metsien hippäisiä. Näkykö koskella saukon jälkiä?</p> <p>Kurssin opetus peruttiin lähiopetuksen sulun vuoksi. Kurssi korvattiin etäopetuspaketilla. 20 osallistujaa.</p>
✓ 27.01.2021	<p>KETTU - Kestävä tulevaisuus varhaiskasvatuksessa -koulutus</p> <p>Koulutuksessa perehdytään uuteen KETTU-malliin, jossa yhdistyvät ympäristö- ja ilmastokasvatus sekä tulevaisuudenlukutaito. Pilotoiva koulutus on suunnattu varhaiskasvatuksen koillisen alueen (5.1. ja 5.2.) henkilöstölle. Kyseessä on ensimmäinen kerta, kun KETTU-malli esitellään julkisesti. Ekotukihenkilöiltä kerätään koulutuksessa palautetta ja ideoita KETTU-mallin jatkokehittämiseen.</p> <p>Koulutukseen osallistui 67 varhaiskasvatuksen koillisen alueen ekotukihenkilöä ja päiväkodin johtajaa.</p>
✓ 10.12.2020	<p>Ympäristö- ja vastuullisuusasiat esihenkilöiden Strategia ja toimintaympäristö -koulutuspäivässä</p> <p>Stadin ammatti- ja aikuisopiston järjestämään Strategia ja toimintaympäristö -koulutuspäivään sisällytettiin vastuullisuusasioista oma osio, jossa käsiteltiin toimintaympäristön ja strategian näkökulmasta kestävä kehityksen tavoitteita (SDG), kiertotaloutta, ympäristöjohtamista ja johdon roolia ympäristö - ja ilmastotavoitteisiin sitoutumisessa. Koulutuspäivään osallistui 11 johtamisen ja yritysjohtamisen erikoisammattitutkintoa suorittavaa opiskelijaa.</p>
✓ 27.11.2020	<p>Miten Hiilineutraali Helsinki 2035 etenee? -webinaari</p> <p>Webinaarissa tarkasteltiin, mitä Hiilineutraali Helsinki 2035 -tavoitteen saavuttamiseksi on jo tehty ja mitä on vielä tehtävä. Webinaarin aikana kuultiin ajankohtaisia nostoja eri puolilta kaupunkia sekä Hiilineutraali Helsinki -ohjelman päivityksestä. Webinaari oli suunnattu erityisesti Helsingin kaupungin ekotukihenkilöille ja ilmastoverkoston jäsenille.</p> <p>Webinaarin ohjelma:</p> <ul style="list-style-type: none"> o Tervetulosanat o Kestävät hankinnat /hankintastrategia o Hiilineutraali Satama o Rakennusten käytönaikainen energiansäästö o Palvelukeskuksen liha- ja maitotuotteiden vähentäminen o Viestinnän painopisteet o Mitä seuraavaksi? o Vuorovaikutteiset keskusteluhuoneet
✓ 10.11.2020	<p>Ekotukitoiminnan valmennus Kaskon uusille ekotukihenkilöille: varhaiskasvatus</p> <p>Kaskon varhaiskasvatuksen uusille ekotukihenkilöille suunnatussa valmennuksessa tutustutaan ajankohtaisiin ympäristöasioihin ja pohditaan niiden soveltamismahdollisuuksia erilaisissa oppimisympäristöissä. Osallistujat perehdytetään ekotukihenkilön tehtäviin ja ekotukitoiminnan tavoitteisiin. Valmennukseen liittyvien luentojen ja osallistavien harjoitteiden avulla osallistujat saavat valmiudet kehittää oman työyhteisönsä ympäristötyötä. Valmennukseen osallistui 12 uutta ekotukihenkilöä.</p>
✓ 04.11.2020	<p>Ekotukitoiminnan valmennus Kaskon uusille ekotukihenkilöille: perusopetus ja toinen aste</p> <p>Kaskon perusopetuksen ja toisen asteen uusille ekotukihenkilöille suunnatussa valmennuksessa tutustutaan ajankohtaisiin ympäristöasioihin ja pohditaan niiden soveltamismahdollisuuksia erilaisissa oppimisympäristöissä.</p>

	<p>soveltamismandaanisuuksia erilaisissa oppimisympäristöissä. Osallistujat perehdytetään ekotukihenkilön tehtäviin ja ekotukitoiminnan tavoitteisiin. Valmennukseen liittyvien luentojen ja osallistavien harjoitteiden avulla osallistujat saavat valmiudet kehittää oman työyhteisönsä ympäristötyötä. Valmennukseen osallistui 16 uutta ekotukihenkilöä.</p>
✓ 25.10.2020	<p>Työväenopisto: Kuvanveisto kierrätysmateriaaleista</p> <p>Valmistetaan veistoksia helposti työstettävistä, arkipäiväisistä kierrätysmateriaaleista. Kurssi ei vaadi aiempaa kokemusta materiaalien työstöstä tai kolmiulotteisten rakenteiden muovaamisesta.</p> <p>Kuvanveisto voi olla yhtä helppoa ja luontevaa kuin piirtäminen. Kurssi esittelee halpoja, kevyitä ja ekologisia materiaaleja, joiden työstö ei vaadi työhuonetta tai verstaata. Veistoksia valmistetaan arkipäiväisistä kierrätysmateriaaleista, kuten pahvista, paperista, pakkausmuovista ja lumpuista. Kurssi ei edellytä aiempaa kuvanveistokokemusta. Tavoitteena on madaltaa kynnystä kolmiulotteiseen työskentelyyn, kannustaa ennakkoluulottomaan materiaalien käyttöön ja tukea tutkivaa asennoitumista arkiympäristöön. Opetuskerrat pe 9.10 la - su 24.- 25.10.</p> <p>Osallistujia 5.</p>
✓ 20.10.2020	<p>Ekotukitoiminnan valmennus uusille ekotukihenkilöille</p> <p>Kaksipäiväisen valmennuksen 6. ja 20.10.2020 aikana osallistujat saavat perustiedot ajankohtaisista ympäristöasioista ja niiden hallinnasta. Osallistujat perehdytetään ekotukihenkilön tehtäviin ja ekotukitoiminnan tavoitteisiin. Valmennukseen liittyvien luentojen ja osallistavien harjoitteiden avulla osallistujat saavat valmiudet kehittää oman työyhteisönsä ympäristötyötä. Valmennukseen osallistui 50 Helsingin kaupungin toimialojen ja liikelaitosten uutta ekotukihenkilöä.</p>
✓ 05.10.2020	<p>Työväenopiston lintukurssi: Syysmuuton alkutahdit</p> <p>Kaikille avoin työväenopiston kurssi. Ensimmäinen kerta 1.9.2020. Aloitteleville lintuharrastajille suunnattu peruskurssi, joka opastaa sinut syksyisille kahlaajarannoille ja peltojen muuttolintuparviin äärelle.</p> <p>Tutuiksi tulevat mm. peltojen keltävästäräkit ja kivitaskut sekä rantojen lirot ja suokukot.</p> <p>Lisäksi syyskuuisella taivaalla on petolintumuutto näyttävimmillään.</p> <p>Kaksi aloitusluentoa ja kolme linturetkä.</p> <p>15 osallistujaa.</p>
✓ 05.10.2020	<p>Työväenopisto: Lepakkoharrastus tutuksi</p> <p>Kaikille avoin työväenopiston kurssi 7.9.2020. Kurssilla opitaan tietoa Suomen ja erityisesti Helsingin lepakoista ja niiden elämästä, saadaan vinkkejä lepakoketkeilyyn ja lepakoiden suojeluun. Kurssi koostuu luentokerrasta ja retkestä, jotka pidetään ma 7.9. peräkkäin.</p> <p>15 osallistujaa.</p>
✓ 05.10.2020	<p>Työväenopisto: Luontoretki Vanhankaupunginlahden ympäri</p> <p>Kaikille avoin työväenopiston kurssi 19.9.2020. Luontoretkellä havainnoidaan ja opitaan tietoa Vanhankaupunginlahden alueen luonnosta, linnustosta ja historiasta.</p> <p>Katsomme merikotkaperhettä, syysmuuttavia vesilintuja ja kahlaajia, ja Mölylän kalliopiirroksia. Kävelemme alueen ulkoilupolkuja rantojen ja lintutornien kautta Vanhankaupunkiin Pornaistenniemelle.</p> <p>18 osallistujaa.</p>
✓ 05.10.2020	<p>Online lecture: The Developing World's Perspectives on Climate Change</p> <p>www.ilmonet.fi : H206129</p> <p>21.9.2020</p> <p>In this lecture, Eric Ewoh Opu, PhD, examines how climate change is currently being talked about and what kind of policies are being created predominantly by the West.</p> <p>15 osallistujaa.</p>

✓ 05.10.2020	<p>Työväenopiston lintukurssi: Syksyiset vesilinnut</p> <p>Retkikurssi kaikille linnuista kiinnostuneille työväenopistolla 24.9.2020. Kurssilla opitaan löytämään ja määrittämään yleisimpiä syyslintuja. Lisäksi opitaan monia perustietoja lintujen käyttäytymisestä, kuten vuorokausirytmikasta, liikkumistavasta, ruokailusta, parveutumisesta ja muutosta. Retkillä tutustutaan monimuotoiseen avomaa- ja kosteikkoluontoon ja niiden linnustoon. Kurssilla käsitellään n. 30 yleistä syyslintua. Aloitustuento ja kolme linturetkeä.</p> <p>16 osallistujaa.</p>
✓ 05.10.2020	<p>Työväenopisto: Sieniretki Maunulassa</p> <p>Lähde Maunulan metsiin 26.9.2020 oppimaan sienistä! Kurssilla käydään maastossa läpi yleisempiä sienien ryhmiä, lajien tunnistamista ja opitaan havainnoimaan hyviä kasvupaikkoja.</p> <p>Sieniä voi kerätä sen mukaan, kun niitä löytyy. Kurssi on suunniteltu yhteistyössä Maunula-talon asiakkaiden kanssa.</p> <p>15 osallistujaa.</p>
✓ 05.10.2020	<p>Työväenopiston retkikurssi: Sienimetsään! Iloa ja nautintoa ruokasienistä</p> <p>Kaikille avoin kurssi työväenopistolla 1.-3.10.2020. Kurssilla opitaan perustietoa sienistä; hyvistä keruupaikoista sekä harjoitellaan lajien tunnistamista. Saat myös ruoka- ja säilöntävinkkejä.</p> <p>Kurssilla käymme läpi yleisempiä sieniryhmiä syötävistä sienistä ja opimme tunnistamaan eri lajeja. Saat tietoa myös vieraammista ruokasienistä kuten valmuskat. Myrkkysienistä käydään läpi erityisesti ruokasieniä muistuttavat lajit. Jaamme myös kokemuksia keräämisestä.</p> <p>17 osallistujaa.</p>
✓ 22.09.2020	<p>Työväenopiston kurssi: Ekofilosofiaa jalkautettuna</p> <p>Työväenopiston kaikille avoin kurssi 16.4.-21.5.2020. Ilmasto lämpenee, lajeja kuolee, luontoa tuhoutuu. Voinko minä tehdä mitään? Voinko tehdä historiaa? Luennoilla esitellään liikkeitä, jotka ovat muuttaneet ja muuttavat historiaa. Kurssin ohjelma: 16.4. Ilmastolakko ja Greta Thunberg, 23.4. Alistumisesta kieltäytyminen ja Mahatma Gandhi, 7.5. Boycott! Voiko kuluttaja vaikuttaa?, 14.5. Divestment! Voiko sijoittaja vaikuttaa?, 21.5. Ekofilosofinen retki</p> <p>Lammassaareen. Lisätiedot ja ilmoittautuminen kurssille: www.ilmonet.fi.</p> <p>Kurssi toteutui koronatilanteen vuoksi blogiteksteinä.</p>
✓ 10.06.2020	<p>Ilmasto- ja ympäristöasiat esihenkilöiden Tulevaisuuden johtajuus -webinaarissa</p> <p>Ilmastonmuutos, hiilineutraalisuus ja ympäristöjohtaminen olivat yhtenä aihekokonaisuutena Stadin ammatti- ja aikuisopiston järjestämässä, esihenkilöille suunnatussa Tulevaisuuden johtaminen -webinaarissa. Muita webinaarissa käsiteltyjä teemoja olivat tekoäly työelämässä, etäjohtaminen ja monikulttuurinen työ. Webinaariin osallistui noin 100 lähiesimiestyön ammattitutkintoa, johtamisen ja yritysjohtamisen erikoisammattitutkintoa ja yrittäjän ammattitutkintoa opiskelevaa opiskelijaa.</p>
✓ 08.06.2020	<p>Miten Hiilineutraali Helsinki 2035 etenee? -webinaari</p> <p>Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelma on ollut voimassa 1,5 vuotta. Nyt on hyvä aika katsoa, mitä olemme saaneet aikaan ja mihin olemme menossa. Tervetuloa kuulemaan, miten Hiilineutraali Helsinki etenee. Webinaarin ohjelmassa on ajankohtaiskatsaus projektijohtaja Kaisa-Reeta Koskiselta ja useita kiinnostavia esimerkkejä Helsingin ilmastoteoista. Webinaari on suunnattu erityisesti Helsingin kaupungin ekotukihenkilöille ja Ilmastoverkoston jäsenille</p>
✓ 06.06.2020	<p>Työväenopiston retki: Tarinallinen viikinkiseikkailu Vartiosaaren luonnossa</p> <p>Työväenopiston kaikille avoin perhekurssi 06.06.2020. Sukellamme tarinoihin vanhoista uskomuksista ja teemme luontohavaintoja Vartiosaaren poluilla. Pohdimme eläinten ja kasvien matkaa saarelle hauskojen aisti- ja elämysharjoitusten kautta. Lisätiedot ja ilmoittautuminen kurssille: www.ilmonet.fi.</p> <p>Kurssi toteutui koronatilanteen vuoksi verkko-opetuksena. 20 osallistujaa.</p>

✓ 23.05.2020	<p>Arbis kurs: Introduction to Beekeeping and Insect Ecology</p> <p>Course content: Appreciated for their valuable products and their pollination services, honeybees are special companions to humans. The course introduces the theory of modern beekeeping and explores other pollinating insects, their plant environments and the importance of these animals for urban ecosystems.</p> <p>6 evenings of theory and a Saturday field trip (area of Helsinki).</p> <p>No preliminary knowledge required.</p> <p>Enrollment trough</p> <p>Ilmonet: https://ilmonet.fi/#sv/search/txt=Introduction+to+Beekeeping+and+Insect+Ecology</p>
✓ 23.05.2020	<p>Työväenopiston retki: Luontoseikkailu perheille Meilahteen</p> <p>Työväenopiston kaikille avoin perhekurssi 23.05.2020. Herää kevään havaintoihin ja lintujen sirkutuksiin.</p> <p>Keväthavaintoretillä opitaan tunnistamaan lintuja ja tehdään aisteja herätteleviä elämysharjoituksia. Kevätretkillä havainnoidaan Luonto-Liiton kevätseurantalajit ja tarkkaillaan lintuja. Voit ottaa lomakkeen mukaan ja oppaalla on niitä muutamia mukana. Lisätiedot ja ilmoittautuminen kursseille: www.ilmonet.fi.</p> <p>Kurssi toteutui koronatilanteen vuoksi verkko-opetuksena ja omatoimiretkilynä. 1 kirjautunut osallistuja.</p>
✓ 15.05.2020	<p>Arbis kurs: Fågelkännedom i fält</p> <p>Målet med kursen är att ge baskunskaper i fågelkännedom. Vi går igenom hur man känner igen fåglar i fält och vilka hjälpmedel som kan behövas. Kursen består av en introduktion i klassrummet och en utflykt till Gammelstadviken där vi tränar kunskaperna i praktiken.</p> <p>Kursen gör om till en online föreläsning i maj pga. corona virus epidemin.</p>
✓ 11.05.2020	<p>Työväenopiston kurssi: Urbaani villivihannespyöräily B</p> <p>Työväenopiston kaikille avoin kurssi 11.5.2020. Keväinen pyöräretki villivihannesten pariin. Poljemme muutaman kilometrin Herttoniemen alueella etsien, maistellen ja keräillen heräävän luonnon antimia. Lisätiedot ja ilmoittautuminen kursseille: www.ilmonet.fi.</p> <p>Kurssin lähiopetus toteutui koronatilanteen vuoksi opettajan toimittaman itseopiskelumateriaalin avulla sekä pyöräilyt omatoimiretkinä.</p>
✓ 10.05.2020	<p>Työväenopiston kurssi: Urbaani villivihannespyöräily A</p> <p>Työväenopiston kaikille avoin kurssi 10.5.2020. Keväinen pyöräretki villivihannesten pariin. Poljemme muutaman kilometrin Herttoniemen alueella etsien, maistellen ja keräillen heräävän luonnon antimia. Lisätiedot ja ilmoittautuminen kursseille: www.ilmonet.fi.</p> <p>Kurssin lähiopetus toteutui koronatilanteen vuoksi opettajan toimittaman itseopiskelumateriaalin avulla sekä pyöräilyt omatoimiretkinä.</p>
✓ 09.05.2020	<p>Työväenopiston retki: Luontoseikkailu perheille Pitkäköskelle</p> <p>Työväenopiston kaikille avoin perhekurssi 09.05.2020. Herää kevään havaintoihin ja lintujen sirkutuksiin.</p> <p>Keväthavaintoretillä opitaan tunnistamaan lintuja ja tehdään aisteja herätteleviä elämysharjoituksia. Kevätretkillä havainnoidaan Luonto-Liiton kevätseurantalajit ja tarkkaillaan lintuja. Voit ottaa lomakkeen mukaan ja oppaalla on niitä muutamia mukana. Lisätiedot ja ilmoittautuminen kursseille: www.ilmonet.fi.</p> <p>Kurssi toteutui koronatilanteen vuoksi verkko-opetuksena ja omatoimiretkilynä.</p>
✓ 04.05.2020	<p>Arbis kurs: Ekologisk odling i historisk herrgårdsmiljö</p> <p>Kursen genomförs som en webbkurs pga. corona virus epidemin.</p> <p>Online träff via Zoom måndag 4.5. kl 17-19.15.</p> <p>Mer info och anmälning via</p> <p>Ilmonet: https://ilmonet.fi/#sv/search/txt=200219+Ekologisk</p>
✓ 28.04.2020	<p>Työväenopiston kurssi: Filosofiaklubi</p> <p>Työväenopiston kaikille avoin kurssi 24.3.-28.4.2020.</p> <p>Keskustelemme ikuisista aiheista nykymaailmanmenossa. Keskusteluihin jaetaan lukuvinkkejä edellisillä kerroilla. Vetäjä pohjustaa kunkin kerran alussa lyhyesti päivän aihetta.</p>

	<p>Ensimmäisen keskustelukerran aihe: Ilmaston lämpeneminen – onko minun tai Suomen teoilla väliä? Lisätiedot ja ilmoittautuminen kurssille: www.ilmonet.fi.</p> <p>Kurssi toteutui koronatilanteen vuoksi blogiteksteinä.</p>
✓ 25.04.2020	<p>Työväenopiston retki: Luontoseikkailu perheille Viikkiin</p> <p>Työväenopiston kaikille avoin perhekurssi 25.4.2020. Herää kevään havaintoihin ja lintujen sirkutuksiin. Keväthavaintoretellä opitaan tunnistamaan lintuja ja tehdään aisteja herätteleviä elämysharjoituksia. Kevätretkellä havainnoidaan Luonto-Liiton kevätseurantalajit ja tarkkaillaan lintuja. Voit ottaa lomakkeen mukaan ja oppaalla on niitä muutamia mukana. Lisätiedot ja ilmoittautuminen kurssille: www.ilmonet.fi.</p> <p>Kurssi toteutui koronatilanteen vuoksi verkko-opetuksena ja omatoimiretkeinä.</p>
✓ 14.04.2020	<p>Työväenopiston kurssi: Ympäristönsuojelu? Mitä me suojelemme, miksi ja kenelle?</p> <p>Työväenopiston kaikille avoin kurssi 3.3.–14.4.2020. Ympäristöfilosofista merkitysten, arvojen ja moraalikysymysten tarkastelua. Kurssin ohjelma: 3.3. Mitä tarkoitamme, kun puhumme luonnosta tai ympäristöstä?, 10.3. Miten toteuttaa vanha hyvä ohje: "Älä riko luonnon rauhaa", 17.3. Suojellaanko luontoa vain ihmisille?, 24.3. Huomaammeko keskellä arkea, kuinka ilmasto muuttuu?, 31.3. Mitä ympäristön suojelemiseksi pitäisi tietää?, 7.4. Ympäristönsuojelun eettisistä ristiriidoista, 14.4. Luonnonsuojelu ja tulevaisuus. Lisätiedot ja ilmoittautuminen kurssille: www.ilmonet.fi.</p> <p>Luentosarja toteutui koronatilanteen vuoksi blogiteksteinä.</p>
✓ 01.04.2020	<p>Hiilineutraali Helsinki 2035 -koulutus ekotukihenkilöille</p> <p>Kaupungin ekotukihenkilöille suunnatussa koulutuksessa tarkasteltiin, miten Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman ilmastonmuutosta hillitsevät toimenpiteet käytännössä kytkeytyvät ekotukihenkilön työhön. Koulutuksessa perehdyttiin kolmeen aihekokonaisuuteen: kestävät hankinnat ja kiertotalous, viisas liikkuminen ja liikenne sekä energiansäästö. Ekotukihenkilöt saivat keinoja siihen, miten viedä ohjelman tavoitteita eteenpäin omassa työyhteisössään osana ekotukitoimintaa. Koulutuksen materiaalit löytyvät Helmi-intrasta (vain kaupungin työntekijöille).</p>
✓ 04.03.2020	<p>Työväenopiston retki: Luontoseikkailu perheille: Talvinen puhuri Veräjämäessä</p> <p>Työväenopiston kaikille avoin perhekurssi 29.2.2020. Huiskahdetaan pulkilla mäkeä ja tutkitaan tähtiä. Lähdemme Veräjämäen metsään ja kalliolle tutkimaan talviluonnon ihmeitä. Lähdemme puiston kulmalta sään mukaan Pikukosken uimarannalle päin. Havainnoimme kaupungin talviluontoa ja kerromme eläinkokemuksista ja myyttisiä tarinoita alueesta. Jos vain lunta riittää laskemme pulkilla tai liukurilla osan matkaa ja tutkimme lumitähtiä. Lisätiedot ja ilmoittautuminen kurssille: www.ilmonet.fi.</p> <p>Kurssi toteutui, mutta mäenlasku jätetty pois lumen puutteen vuoksi. 7 osallistujaa.</p>
✓ 20.02.2020	<p>Työväenopiston kurssi: Ekologinen Piha</p> <p>Puutarhan hoidossa ja rakentamisessa on tärkeää toimia ympäristöystävällisesti. Valinnoilla voi vaikuttaa osaltaan luonnon hyvinvointiin. Tule oppimaan ympäristöystävällisen pihan ja puutarhan hoidon perusteet, ohjeet ja käytännön vinkit.</p> <p>30.1. Näin kompostoit 6.2. Pihan ympäristöystävälliset valinnat. Luomulannoitus, kasvinsuojelu ja yhteiskäyttö. 13.2. Vältä vieraslajeja, istuta hiilinieluja</p> <p>Lisätiedot: www.ilmonet.fi. 35 osallistujaa.</p>
✓ 14.02.2020	<p>Arbis kurs: Sol- och vindenergi för stuga och båt</p> <p>Innehåll: Ingen elkabel till holmen? Behöver du mera el i båten? Då är detta en kurs för dig. Vi går igenom hur fotovoltaiska solpaneler, vattenvärmande solfångare och småskaliga vindturbiner fungerar och hur de bäst kan användas.</p> <p>4 lektioner, 10 stycken deltagare.</p>
✓ 14.02.2020	<p>Arbis kurs: Ekologisk odling i historisk herrgårdsmiljö</p>

	<p>Innehåll: Lär dig ekologisk odling i en unik historisk herrgårdsmiljö på Herttonäs gård, där det odlas grönsaker, örter och bär. Du lär dig om den ekologiska odlingens grunder. Vi bekantar oss med olika underlag för sådd och lär oss blanda optimala torvblandningar för olika ändamål.</p> <p>3 lektioner, 13 deltagare.</p>
✓ 12.02.2020	<p>Öppen föreläsning på Arbis: Trash Design, från skrot till produkt</p> <p>Öppen föreläsning på Arbis. Tema: Hur utnyttjar man återvunnet material i formgivning? Idéer och tankar av designern Henrik Enbom och kuratorn Isa Kukkapuro-Enbom, Dodo Oy.</p> <p>10 deltagare.</p>
✓ 12.02.2020	<p>Arbis kurs: Insekter som mat (kurs B)</p> <p>Arbis kurs i matlagning. Innehåll: Uppfödning av insekter som proteinkälla kräver betydligt mindre resurser än kött. Vi tillreder vanlig mat av insekter, såsom syrsor och mjölmaskar. Vi använder både hela insekter och insektmjöl. Du lär dig om insekternas näringsvärde och får också se hur odling av mjölmaskar går till.</p> <p>6 deltagare.</p>
✓ 12.02.2020	<p>Arbis kurs: Walk in the Nuuksio national park</p> <p>Spring walk in Nuuksio National Park to look for and identify wild foods, e.g. edible plants and berries.</p> <p>29.5.2019 at 10:00 - 13:30.</p>
✓ 10.02.2020	<p>Arbis kurs: Sol- och vindenergi för stuga och båt</p> <p>En kurs om hur man kan använda sol- och vindenergi. Innehåll: fotovoltaiska solpaneler, vattenvärmande solfångare och småskaliga vindturbiner.</p> <p>Kursanmälan via Ilmonet: https://ilmonet.fi/#sv/search/txt=A200024+Sol-+och+vindenergi+f%25C3%25B6r+stuga+och+b%25C3%25A5t</p>
✓ 10.02.2020	<p>Arbis kurs: Edible Plants of Finland</p> <p>A course at Helsingfors arbis about edible plants that grow wild in Finland and how one might cook them. The course focuses on using wild plants growing in nearby fields and forests to make and flavour delicious dishes. Du kan ställa frågor också på svenska.</p> <p>Enrollment trough Ilmonet: https://ilmonet.fi/#sv/search/txt=Edible+plants</p>
✓ 30.01.2020	<p>Arbis kurs: Baka veganskt till jul</p> <p>På denna kurs skapades julbak, bröd och desserter helt utan animaliska produkter.</p> <p>5 timmar, 10 deltagare.</p>
✓ 22.01.2020	<p>Arbis kurs: Svampkunskap på exkursion</p> <p>Arbis kurs (8 timmar) en exkursion till Noux gällande svampar. 10 deltagare.</p>
✓ 22.01.2020	<p>Arbis kurs: Fall excursion to the Haltiavuori area</p> <p>Walk through the area of Haltiavuori in Helsinki. Focus is on the natural world and what edible plants one can find in the autumn landscape. 9 participants.</p>
✓ 21.01.2020	<p>Arbis kurs: Identifying Mushrooms</p> <p>A course at Helsingfors arbis about the key basics for identifying common edible mushrooms native to Finland.</p> <p>In total 4 hours and 11 participants.</p>
✓ 14.01.2020	<p>Järjestään suunnittelukokous Kaskon (työväenopistojen) ja Ympän välillä</p> <p>Suunnittelukokouksessa 14.1.2020 käytiin läpi, millaista ohjelmaa Työväenopisto tällä hetkellä tarjoaa ilmastonmuutoksen hillintään ja sopeutumiseen sekä kierto- ja jakamistalouteen liittyen. Lisäksi suunniteltiin, miten aihepiiriin liittyvää kurssitarjontaa voisi lisätä syksyn 2020 ja tulevien vuosien aikana. Seuraavaksi kartoitetaan kaikki kevään 2020 ohjelmistossa olevat aihepiireihin liittyvät kurssit ja aloitetaan syksyn uusien kurssien suunnittelu liitteen mm ilmastonmuutokseen sopeutumiseen. HNH2035-</p>

	<p>nttyöryhmän ilmastonmuutos- ja sopeutumisohjelman toimenpideohjelman ja ilmastovahtiin.</p>
✓ 27.11.2019	<p>Järjestetään Ilmastonmuutos ja kiertotalous Kymppissä - peruskoulutus Kaupunkiympäristön toimialan työntekijöille ja johdolle</p> <p>Kaupunkiympäristön (Kymp) toimialan Kymp Akatemian toista kertaa järjestettävä perustason koulutus tarjoaa Kymppin työntekijöille ja johdolle ajankohtaista tietoa siitä, mitä kiertotalous ja ilmastonmuutos tarkoittavat Kymppin toiminnan kannalta.</p>
✓ 26.11.2019	<p>Arbis kurs: Avloppslösningar på stugan</p> <p>En Arbis kurs (9 timmar) som handlade om att kraven på avloppsrening i glesbygder har uppdaterats. 7 deltagare.</p>
✓ 05.11.2019	<p>Järjestetään Ilmastonmuutos ja kiertotalous Sotessa - koulutus Sosiaali- ja terveystoimialan työntekijöille ja johdolle</p> <p>Yli 70 soten työntekijää ja johdon edustajaa kokoontui ensimmäistä kertaa järjestettyyn Ilmastonmuutos ja kiertotalous Sotessa -koulutukseen. Koulutus tarjosi tietoa siitä, mitä hiilineutraalisuus, ilmastonmuutokseen varautuminen ja sopeutuminen sekä kiertotalous käytännössä tarkoittavat Sosiaali- ja terveystoimialalla. Tilaisuudessa jaettiin myös Ilmianna työpaikan ekoteko -kampanjan kunniakirjat.</p>
✓ 31.10.2019	<p>Järjestetään Rya <3 HNH -koulutus Hiilineutraali Helsinki - toimenpideohjelmasta rakennusten ja yleisten alueiden palvelukonaisuuden asiantuntijoille</p> <p>Kaupungin suunnittelemat, rakennuttamat ja ylläpitämät rakennukset sekä puistot ja kadut ovat avainasemassa kun Helsingistä tehdään hiilineutraali vuoteen 2035 mennessä. Kestävä ja vähähiilinen rakentaminen, elinkaaren ympäristövaikutusten ja kustannusten huomioiminen on myös taloudellisesti järkevää ja investointi tulevaisuuteen. Arviolta 300 rakennusten ja yleisten alueiden palvelukonaisuuden asiantuntijaa kokoontui Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisen äärelle.</p>
✓ 23.10.2019	<p>Toimenpiteestä on tilannekuvaus</p>
✓ 21.10.2019	<p>Järjestetään suunnittelukokous Kanslian ja Ympän välillä</p> <p>Sovitaan, miten ilmastonmuutoksen hillintä ja sopeutuminen sekä kierto- ja jakamistalous saadaan pysyväksi osaksi keski- ja ylimmän johdon sekä luottamusmiehen koulutuksia. Kokouksessa nousi esille seuraavia ideoita:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Yleispätevä koulutuskonaisuus verkkoon, jota tarjotaan kaikkiin esimieskoulutuksiin. ○ Yleistason koulutuspaketti toimialoille ja liikelaitoksille, jota voi toimialakohtaisesti räätälöidä (tässä Kympp-akatemian koulutuspaketti mallina). ○ Lyhyt, katsottavissa oleva verkkomateriaali ja -testi kaikille kaupungin työntekijöille (vrt. tietoturvatesti). Tämä olisi keino tavoittaa myös sellaiset henkilöt, jotka eivät jo valmiiksi ole tietoisia ja itse hakeudu vapaaehtoisin koulutuksiin. <p>Edellämäinitut toimet ovat idetasolla, ja seuraavaksi niiden toteuttamisen mahdollisuuksia lähdetään selvittämään. Esimiesten valmennuksiin liittyen ollaan seuraavaksi yhteydessä Stadin ammattiopistoon ja kaupunginkanslian Osaaminen ja uudistuminen -yksikköön.</p>
✓ 01.10.2019	<p>Järjestetään Ilmasto ja kiertotalous infrarakentamisessa ja ylläpidossa -koulutus Kaupunkiympäristön toimialan asiantuntijoille</p> <p>Kaupunkiympäristön (Kymp) toimialan Kymp Akatemian koulutus tarjoaa Kymppin asiantuntijoille ajankohtaista tietoa siitä, miten kiertotalous ja ilmastonmuutos huomioidaan infrarakentamisessa ja ylläpidossa.</p>
✓ 30.09.2019	<p>Järjestetään Vastuulliset kiviaineshankinnat -työpaja Kaupunkiympäristön toimialan asiantuntijoille</p> <p>Kaupunkiympäristön (Kymp) toimialan Kymp Akatemian työpajassa perehdytään vastuullisiin kiviaineshankintoihin ja hiilijalanjälkeen.</p>
✓ 13.09.2019	<p>Ilmastokoulu/ Hki Design Week</p> <p>Kaupungintalolla 9.-13.9. järjestettävässä Ilmastokoulussa jokainen oppitunti rakentaa ymmärrystä siitä, miten ilmastonmuutokseen voidaan vaikuttaa. Yleiset teemat kuten</p>

	<p>liikenne, asuminen, ruoka ja rakentaminen sekä erilaiset haasteet, yhteiskunnalliset ilmiöt ja kontekstit vaikuttavat siihen, millaisilla ratkaisulla rakennamme tulevaisuutta.</p> <p>Kaupunkilaisille ja yrityksille suunnatussa Ilmastokoulussa käsiteltiin viikon aikana kaikki edellä mainittuja näkökulmia. Designin avulla eri palasista muodostuu lopulta yhtenäinen kokonaisuus, ilmastovaikuttamisen kartta.</p> <p>Ilmastokoulun järjestävät Helsingin kaupunki ja Helsinki Design Week yhteistyössä Aalto-yliopiston ja Helsingin yliopiston kanssa.</p> <p>Viikon aikana oli yli 25 ilmastomuutokseen liittyvää esitystä, alustusta, keskustelua.</p> <p>Koko ohjelma: https://www.helsinki.designweek.com/fi/events/climate-school/</p>
✓ 08.08.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu
✓ 03.06.2019	<p>Järjestetään ilmasto ja kiertotalous talonrakentamisessa - koulutus Kaupunkiympäristön toimialan asiantuntijoille</p> <p>Kaupunkiympäristön (Kymp) toimialan Kymp Akatemian koulutus tarjoaa Kympin asiantuntijoille tietoa ilmastomuutoksesta ja kiertotaloudesta talonrakentamisen näkökulmasta.</p>
✓ 29.05.2019	<p>Järjestetään Maka <3 HNH -koulutus Maankäyttö ja kaupunkirakenne -palvelukokonaisuuden asiantuntijoille</p> <p>Kaupunkiympäristön (Kymp) toimialan Kymp Akatemian koulutus tarjoaa Maankäyttö ja kaupunkirakenne -palvelukokonaisuuden asiantuntijoille ajankohtaista tietoa Hiilineutraali Helsinki -toimenpideohjelmasta.</p>
✓ 10.04.2019	<p>Järjestetään Ilmastonmuutos ja kiertotalous Kymmissä - peruskoulutus Kaupunkiympäristön toimialan työntekijöille ja johdolle</p> <p>Kaupunkiympäristön (Kymp) toimialan Kymp Akatemian perustason koulutus tarjoaa Kympin työntekijöille ja johdolle ajankohtaista tietoa siitä, mitä kiertotalous ja ilmastonmuutos tarkoittavat Kympin toiminnan kannalta.</p>
✓ 31.03.2019	<p>Työväenopiston kurssi: Esseekurssi Ilmastonmuutos minussa</p> <p>Työväenopiston esseekurssi: Ilmastonmuutos minussa (toivekurssi) (36 tuntia) 10 osallistujaa</p>

Mittarit

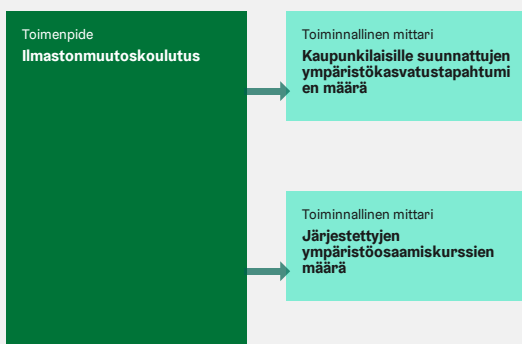
Kaupunkilaisille suunnattujen ympäristökasvatustapahtumien määrä

Mittarin tarkemmat tiedot →

Järjestettyjen ympäristöosaamiskurssien määrä

Mittarin tarkemmat tiedot →

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

[← Edellinen toimenpide](#)

[Seuraava toimenpide →](#)

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Kuluttaminen, hankinnat, jakamis- ja kiertotalous / Kasvatus ja koulutus /

94. Kaupunkiviljelyn edistäminen

Eteneminen

Ei aloitettu	Käynnistysvaihe	Toteutus	Valmis
--------------	-----------------	----------	--------

Aikataulussa

Kaupunkiviljely mahdollistaa lähiruoantuotannon, edistää ruokaturvaa ja asukkaiden hyvinvointia harrastuksena. Ilmastonmuutoksen hillinnän näkökulmasta kaupunkiviljely vähentää ruoan kuljetuksesta ja pakkaamisesta syntyviä kasvihuonekaasuja pienimuotoisesti.

Tonteille tapahtuvaa viljelyä käsitellään myös toimenpiteessä 133: Tonteilla olevien ilmastoystävällistä lähiruokaa tarjoavien hedelmä- ja koristepuiden, hyötykasvien ja pensaiden määrää lisätään tiedotuksen ja viestinnän avulla.

Helsingin kaupunki on tehnyt verkosta löytyvä [Viljellään kaupungissa-oppaan](#). Oppaassa on esitetty etenemistapa, joka perustuu asukkaiden omaan aktiivisuuteen. Lisäksi kaupunkiviljelyyn sopivia paikkoja on aiemmin kartoitettu. Kaupunkiviljelyopas sekä kartta viljelypaikoista tulee päivittää nykytilannetta ja Helsingin kaupungin uutta organisaatiota vastaaviksi.

Nykyisestä Viljellään kaupungissa-oppaasta, joka on tehty yhteistyössä Dodo ry:n kanssa, löytyy vinkkejä viljelijäjoukon keräämiseen, viljelypaikan valintaan, sopimusasioiden hoitamiseen, paikallisyhteisön vastuukysymyksiin sekä materiaalien hankintaan ja viljelyn perusnikseihin.

Viljelyyn sopivat paikat voivat olla kerrostalo- ja omakotitalopihoja, kattoviljelmiä, parveke- tai lavaviljelyä, viljelypalstoja ja siirtolapuutarhoja, sekä joutomaita ja puistoja tai esimerkiksi yksivuotisia "perunapalstoja".

Kaupungin maalla tapahtuvan viljelyn edistämiseksi yhteistyötahoina ovat kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu, rakennukset ja yleiset alueet sekä lupiin liittyen rakennusvalvonta. Maaomaisuuden kehittäminen ja tontit -palvelu vastaa siirtolapuutarhojen ja viljelypalstojen maa-alueen vuokraamisesta. Helsingin kaupungin asuntojen (Heka) kanssa on mahdollista tehdä yhteistyötä tonteilla tapahtuvasta viljelystä. Asemakaavoituksen ja puistosuunnitelmien kautta voidaan edistää kaupunkiviljelyä. Viljelyyn sopivan maan riittävyys tulee turvata rakentamattomina alueina, joita ei metsitetä. Maaperän sopivuus viljelyyn ja mahdolliset epäpuhtaudet selvitetään suunnittelun yhteydessä.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Edistetään kaupunkiviljelyä kartoittamalla joukkoistamisen avulla viljelyyn sopivia paikkoja kaupunkilaisille. Määritellään kriteerit kaupunkiviljelyyn sopiville paikoille ja käytön pelisäännöt.

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Yhdistetyt toimenpiteet

153 Tonteilla olevien ilmastoystävällistä lähiruokaa tarjoavien hedelmä- ja koristepuiden, hyötykasvien ja pensaiden määrää lisätään tiedotuksen ja viestinnän avulla.

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

31.03.2022	Selvitetään viljelypaikkakartan päivityksen tarve ja aikataulu - Jatketään keskustelua päivityksen tarpeesta, tai vaihtoehtoisesti muusta suunnittelua edistävästä toimenpiteestä. - Tarve tunnistettu ja päivitys on aloitettu. Valmistuu keväällä 2022.
31.03.2022	Päivitetään Viljellään kaupungissa -opas Aloitettu ja valmistuu keväällä 2022.

Vaikutus

● ● ● ● Pieni

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

Maka Rya Heka Palu_Rava

Maka_Make

Toimenpiteen luokka

Kasvatus ja koulutus

Yhteyshenkilöt

Maria Hyövältilä
maisema-arkkitehti
Kaupunkitila ja verkostot
[Yhteystiedot](#)

Riikka Äärelä
maisema-arkkitehti
Kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu
[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 21.12.2021

31.12.2022

Palstaviljelyalueiden suunnitteluperiaatteet

Suunnitteluperiaatteiden tekeminen siirtyy vuodelle 2022.

Mitä on tehty?

✓ 16.12.2020	Selvitetään kaupunkiviljelyoppaan päivityksen tarve ja aikataulu
Päivitetään opas vastaamaan nykyistä organisaatiota.
✓ 19.11.2019	Seuraavat tehtävät sovittu
✓ 23.10.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu
✓ 23.10.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus

Mittarit

Kaupunkiviljelypaikkojen määrä

[Mittarin tarkemmat tiedot →](#)

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

Toimenpide
Kaupunkiviljelyn edistäminen

Toiminnallinen mittari
Kaupunkiviljelypaikkojen määrä

[← Edellinen toimenpide](#)

[Seuraava toimenpide →](#)

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Kuluttaminen, hankinnat, jakamis- ja kiertotalous / Kuluttaminen ja jätteet /

95. Ilmastoystävällisten ruokien lisääminen ruokalistoilta

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe Toteutus Valmis

Aikataulussa

Toimenpiteen kannalta oleellista on, että kaikkien asiakasryhmien ruokalistoilta lisätään ilmastoystävällisistä raaka-aineista valmistettuja ruokia. Ne voivat olla uusia tai olemassa olevasta reseptiikasta valittuja

Toimenpidettä edistetään seuraavasti:

- Kartoitetaan lähtötilanne siitä, minkälaiset raaka-aineet ovat ilmastoystävällisiä/ ei-ilmastoystävällisiä.
- Todetaan, mitä raaka-aineita tulisi välttää tai vähentää.
- Tilaajat pohtivat tämän perusteella, mistä ruokalajeista olisi hyvä luopua tai miten niitä tulisi muuttaa.
- Kehitetään näiden pohjalta uutta kasvis- ja kalareseptiikkaa ja muokataan olemassa olevaa reseptiikkaa.
- Osallistetaan ruokailijoita arvioimaan ruokien maittavuutta.

HNH 2035 -ohjelman toimenpide 95 linkittyy ja toteuttaa myös osaltaan toimenpidettä [113](#) (Elintarvike- ja ruokapalveluhankintojen ilmastokriteerit).

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Kehitetään reseptejä, joiden avulla kaupungin ruokapalveluissa voidaan vähentää ilmastopäästöjä ja suojella itämerta.

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Yhdistetyt toimenpiteet

95 Lisätään kasvisruoan osuutta kouluissa ja päiväkodeissa. Sekä kouluruokasuositus että varhaiskasvatuksen ruokailusuositus kannustavat lisäämään kasvisruokaa ja molempien pohjana on kansalliset ravitsemussuositukset.

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

31.05.2022

Toimenpiteet ruokalistoilta

Kasko, päiväkodit (6 viikon ruokalista):

- vaihdettu liharuoka kasvisruoaksi 1.8.2021 alkaen
- vaihdettu liharuoka kalaruoaksi 1.8.2021 alkaen
- lisätty lämpimiä kasviksia, 6 kertaa 6 viikossa 1.8.2021 alkaen
- lisätty välipalalle fisuburgeri 1.8.2021 alkaen
- vaihdettu lisäkeriisiä perunaan 2 aterialla 11.2021 alkaen
- vaihdettu punaista lihaa sisältävä ruoka kalaruoksi 1.8.2020 alkaen
- vaihdettu yksi liharuoka kasvisruokaan 1.8.2020 alkaen
- lisätty lämpimiä kasviksia aterioille 3 kertaa 6 viikossa 1.8.2020 alkaen
- vaihdettu ruokalistalla yksi punaista lihaa sisältävä ruoka broileriruokaan 11.2020 alkaen

Kasko, koulut (6 viikon ruokalista):

- vaihdettu liharuoka kasvisruoaksi 1.8.2021 alkaen
- vaihdettu liharuoka kalaruoksi 1.8.2021 alkaen
- lisätty lämpimiä kasviksia, 6 kertaa 6 viikossa 1.8.2021 alkaen
- vaihdettu lisäkeriisiä perunaan 2 aterialla 11.2021 alkaen
- vaihdettu punaista lihaa sisältävä ruoka kalaruoksi 1.8.2020 alkaen

Vaikutus

●●●● Merkittävä

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

Palke Kasko Sote

Toimenpiteen luokka

Kuluttaminen ja jätteet

Yhteyshenkilöt

Eeva Lappalainen
kehityspäällikkö
Palvelukeskusliikelaitos

[Yhteystiedot](#)

Marko Karp
Tuotesuunnittelija
Monipalvelut

[Yhteystiedot](#)

Tarja Heikkinen
ravitsemusasiantuntija
Palvelukeskusliikelaitos

[Yhteystiedot](#)

Meri Mathlin
Suunnittelija
Palvelukeskusliikelaitos

[Yhteystiedot](#)

Erja Turunen
Helsingin kaupunki

[Yhteystiedot](#)

Milla Härkönen
ruokapalveluasiantuntija
Tukipalvelut

[Yhteystiedot](#)

Katja Peränen
Helsingin kaupunki

[Yhteystiedot](#)

Sirpa Jalovaara
ruokapalveluasiantuntija
(varhaiskasvatus)
Hankintapalvelut

[Yhteystiedot](#)

Tytti Pakarinen
Asiantuntija, vastuullisuus
Palvelukeskusliikelaitos

[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 01.12.2021

- o vaihdettu lihavalmisteruoka broilerinruoaksi 1.8.2020 alkaen
- o lisätty lämpimiä kasviksia 3 kertaa 6 viikossa ruokalistalle 1.8.2020 alkaen
- o vaihdettu punaista lihaa sisältävä ruoka kasvisruoaksi 1.12.2020 alkaen

Sote, asukas- ja potilasruokailu, henkilöstöruokailu

- o suositaan kotimaista ja Itämeren kalaa
- o korvataan henkilöstöruokailussa nautanlihaa possulla, siipikarjalla tai kasvisruualla 1-2 kertaa ruokalistakierron aikana, syksy 2021
- o vähennetään lihan määrää korvaamalla osa kasviksilla yhdessä ruokalajissa, syksy 2021
- o korvataan yksi kinkkuleikkele kanapalvileikkeleellä, syksy 2021
- o toimenpiteiden suunnittelu *Ikääntyneiden ruokasuositusten (3/2020)* pohjalta

Sote, kotieriat

- o lisätty 1 kasvisateria kaikille asiakkaille, kevät 2020
- o korvattu punaista lihaa siipikarjalla 1-2 kertaa ruokalistajakson aikana, kevät 2020
- o lisätty puuroateria valittavaksi vaihtoehdoksi, syksy 2020

Sote, vanmaistyö

- o toimenpiteet todentuvat koulujen ja kotierioiden

31.05.2022

Oppilaiden osallistaminen Just Food -hankkeen kautta

Suomen ympäristökeskuksen (SYKE) Just Food -hankkeen tavoitteena on tutkia, miten ruokajärjestelmää kehitetään kestävämmäksi, terveellisemmäksi ja ilmastoviisaammaksi hyväksyttävyydestä ja oikeudenmukaisuudesta tinkimättä. Tutkimuksen ytimessä kohderyhmien kuuleminen ja osallistaminen.

Palvelukeskus Helsinki on mukana Just Food hankkeessa. Yhteistyön tavoite on, että oppilaat pääsevät arvioimaan ruokia, ja arvioiden perusteella tehdään toimenpiteitä, jotta ruokien hyväksyttävyyttä lisäntyisi.

Hankkeen puitteissa Helsingin kouluissa järjestetään ruokapajoja ja makuraateja, joissa uutta reseptiikkaa testataan ja keskustellaan ruoan ympäristövaikutuksista.

- o Ruokapajoja varten oppilaita pyydetään ottamaan kuvia kouluruokailutilanteesta ja kertomaan kuvien kautta, miten ruokailua voidaan kehittää ilmastoystävällisemmäksi. Kuvien pohjalta järjestetään pienryhmäkeskusteluja, joissa oppilaat pääsevät keskustelemaan kuvien sisällöistä ja etsimään ratkaisuehdotuksia ilmastoystävällisemmän kouluruoan kehittämiseksi. Ruokapajat videoidaan.
- o Makuraadeissa maistellaan ruokapalvelujen kehittämistä uusia ilmastoystävällisiä ruokia ja arvioidaan niitä. Kehittämissuhteita kerätään pienryhmässä

työskennellen. Oppilaat pääsevät maistelun kautta kertomaan mielipiteitään ja vaikuttamaan tulevaisuuden kouluruokaan. Makuraadit videoidaan.

Ruokapajojen valokuvatytöt järjestetään niin, että ne sovitetaan osaksi koulujen opetusta yhdessä opettajien kanssa. Pienryhmäkeskustelut ja makuraadit järjestetään koronatilanteen niin salliessa.

Hankkeen kautta saadaan tietoa lasten ja nuorten ruokailutavoista kouluruoan kehittämisen tueksi sekä ymmärrystä siitä, miten ilmastoviisas ruokalista voidaan toteuttaa.

Palvelukeskus Helsinki lupautunut kehittämään hankkeelle uusia ympäristövastuullisia reseptejä sekä kehittämään ruokalistaa ilmastoviisaammaksi.

[Lisätietoa Just Food -hankkeesta >](#)

Mitä on tehty?

07.10.2021

Kasvipohjaiset juomat vaihtoehdoksi päiväkoteihin ja kouluihin

Elokuussa aloitettu kauramaitopilotti laajennetaan vuoden 2021 aikana kaikkiin Helsingin kaupungin suomenkielisiin ja ruotsinkielisiin päiväkoteihin, kouluihin, lukioihin ja ammatillisen koulutuksen oppilaitoksiin, kun yläasteen ja toisen asteen opiskelijat palaavat lähiopetukseen.

Lisätietoa: <https://omastadi.hel.fi/processes/osbu-2019/f/173/results/32>

✓ 17.09.2021	<p>Osallistutaan Stadin Silakkamarkkinoille</p> <p>Osallistutaan Stadin silakkamarkkinoille tarjoamalla silakkaa sisältäviä ruokia.</p> <p>Lisätietoa: https://silakkamarkkinat.fi/</p>
✓ 26.08.2021	<p>Osallistutaan Itämeripäivään kaikissa toimipaikoissa</p> <p>Tarjotaan Itämeripäivänä kaikille asiakasryhmille Itämeren kalaa.</p> <p>Lisätietoa: https://itameripaiva.fi/</p>
✓ 23.04.2021	<p>Lihan ja maitotaloustuotteiden tarjoamisen puoltaminen 2025 mennessä</p> <p>Helsingin kaupunginhallitus on linjannut, että Helsingin kasvatuksen ja koulutuksen toimiala, sosiaali- ja terveystoimiala sekä Palvelukeskus Helsinki suunnittelevat toimintaansa niin, että liha- ja maitotuotteiden kulutus kaupunkikonsernissa puolitetaan vuoteen 2025 mennessä asiakkaiden ravitsemukselliset tarpeet huomioiden. Tavoitetta edistetään osana Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmää.</p> <p>HNH-työryhmä on linjannut seuraavasti:</p> <ul style="list-style-type: none"> o kaikki ruokalistoilta tehtävät muutokset tehdään linjassa ravitsemussuosituksen kanssa o lihan puoltaminen koskee ensisijaisesti punaista lihaa ja erityisesti naudanlihaa o ei tehdä toimenpiteitä ruokajuomana tarjottavan maidon osalta (ravitsemussuositukset) o kasvijuomien tarjoamista vaihtoehtoisena ruokajuomana edistetään mm. seuraavien toimenpiteiden kautta: Oma stadi -projekti, palvelukuvasten päivittäminen o maitotaloustuotteiden kulutuksen puoltaminen suunnataan ruoanvalmistuksessa käytettävän maitotaloustuotteiden vähentämiseen o juustoa ei tulla toistaiseksi korvaamaan kasviperäisillä juuston kaltaisilla tuotteilla (ravitsemussuositukset) vaan kasvipohjaisilla levitteillä esim. kikhernetahna o ruokalistoilta tehtävät muutokset kts. yllä toimenpiteet ruokalistoilta -tehtävästä <p>Valtuustoaloite kokonaisuudessaan täällä ></p> <p>Valtuustoaloitteen käsitelyhistoria täällä ></p>
✓ 23.10.2019	<p>Toimenpiteestä on tilannekuvaus</p>
✓ 23.10.2019	<p>Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu</p>
✓ 18.10.2019	<p>Perustetaan ohjausryhmä</p> <p>Jäsenet:</p> <p>Kaskosta Katja Peränen ja Sirpa Jalovaara</p> <p>Sotesta Enja Turunen ja Milla Härkönen</p> <p>Palkesta Eeva Saarinen, pj, Tarja Heikkinen, siht., Meri Mathlin, Marko Karp</p> <p>Kokoukset:</p> <p>25.11.2019 Kartoitettiin toimialojen alustavia ajatuksia mahdollisista toimenpiteistä ja niiden ajankohdista. Sovittiin, että toimenpiteet koskevat koulujen lisäksi myös kaskon päiväkotiruokailua sekä sote ruokapalveluja.</p> <p>Työryhmä kokoontuu neljä kertaa vuodessa.</p>

Mittarit

Ostettujen liharaka-aineiden määrät suhteutettuna asiakasmääriin ja kokonaisostoihin vuositasolla

Mittarin tarkemmat tiedot →

Lihan määrä g / ateria

Mittarin tarkemmat tiedot →

Punaista lihaa sisältävät ruoat suhteessa koko tarjontaan pääruoissa %

Mittarin tarkemmat tiedot →

Kasvijuomien kokonaiskäyttömäärä (kg/toimipaikka)

Mittarin tarkemmat tiedot →

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Kuluttaminen, hankinnat, jakamis- ja kiertotalous / Kuluttaminen ja jätteet /

96. Kasvisruuan osuus kouluissa, päiväkodeissa, hoitoalan toimipaikoissa, kotiaterioissa ja henkilöstöruokailussa

Eteneminen

Ei aloitettu	Käynnistysvaihe	Toteutus	Valmis

Aikataulussa

Toimenpidettä edistetään seuraavasti:

- Määritellään, mitkä raaka-aineet ovat ilmastoystävällisiä, mitkä ei-ilmastoystävällisiä.
- Tilajaorganisaatiot miettivät, mitä ei-ilmastoystävällisiä ruokia voisi poistaa ja korvata ilmastoystävällisillä vaihtoehdoilla.
- Tuottaja selvittää menekit, joiden perusteella selvitetään pidetyimmat/syödyimmät ruoat, joiden poistamista tai korvaamista ei tehdä ainakaan ensimmäiseksi.
- Valitaan ja kehitetään hyviä uusia kasvisruokia sekä kalaruokia.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Lisätään kasvisruuan osuutta kouluissa ja päiväkodeissa. Sekä kouluruokasuositus että varhaiskasvatuksen ruokailusuositus kannustavat lisäämään kasvisruokaa ja molempien pohjana on kansalliset ravitsemussuositukset.

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

31.05.2020	<p>Mittareiden määrittely</p> <p>17.1.2020 Palvelukeskuksen sisäinen mittareiden valmistelupalaveri: Mia Marjomäki, Sanna Paltomäki, Eeva Saarinen, Marko Karp, Tarja Heikkinen</p> <p>12.2.2020 mittaripalaveri, jossa osallistujat: Sonja-Maria Ignatius, Juha Yrjölä, Eeva Saarinen, Marko Karp, Meri Mathlin, Tarja Heikkinen</p> <ul style="list-style-type: none"> Seurataan liharaaka-aineen vuosittaisten käyttömäärien muutoksia vuodesta 2016 alkaen Kehitetään konkreettinen mittari määrien kirjaamiseksi ja raportoimiseksi
31.05.2020	<p>Nykyinen ilmastoystävällinen toimintamalli</p> <p>Kuvataan aikajanelle kymmenen vuoden aikana jo tehtyjä ilmastoystävällisiä ratkaisuja, joista olemme ottaneet pysyviä käytänteitä. Tällaisia ovat esimerkiksi koulujen kasvisruoka tuli kaikille vapaasti otettavaksi 2008, vastuullisia kalaruokia on kehitetty ja otettu pysyvästi ruokailustoille, esimerkkinä lahna- sekä särkimureketuotteet. Markkinoille tulon myötä on kehitetty erilaisista kasviproteiinituotteista uusia kasvisruokia ja pidetty ne valikoimissa.</p>
31.05.2020	<p>Selvitetään hiilijalanjälkilaskentamenetelmät</p> <p>Kutsutaan ohjausryhmän kokoukseen Luken Juha-Matti Katajajuuri ja Sirpa Kurppa, jotka ovat hiilijalanjälkilaskennan tutkijoita ja asiantuntijoita. Selvitetään yhdessä, millaista laskentaa tässä projektissa voisi käyttää.</p>
01.08.2020	<p>Toimenpiteet ruokailustoilla</p> <p>Kasko, päiväkodit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vaihdetaan yksi liharuoka kasvisruokaan 1.8.2020 alkaen - lisätään lämpimiä kasviksia aterioille 3 kertaa 6 viikossa 1.8.2020 alkaen <p>Kasko, henkilöstöruokailu:</p>

Vaikutus

● ● ● ● Merkittävä

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

Palke Kasko Sote

Toimenpiteen luokka

Kuluttaminen ja jätteet

Yhteyshenkilöt

Eeva Lappalainen

kehityspäällikkö
Palvelukeskusliikelaitos

[Yhteystiedot](#)

Tarja Heikkinen

ravitsemusasiantuntija
Palvelukeskusliikelaitos

[Yhteystiedot](#)

Marko Karp

Tuotesuunnittelija
Monipalvelut

[Yhteystiedot](#)

Sirpa Jalovaara

ruokapalveluasiantuntija
(varhaiskasvatus)
Hankintapalvelut

[Yhteystiedot](#)

Erja Turunen

Helsingin kaupunki

[Yhteystiedot](#)

Katja Peränen

Helsingin kaupunki

[Yhteystiedot](#)

Milla Härkönen

ruokapalveluasiantuntija
Tukipalvelut

[Yhteystiedot](#)

Meri Mathlin

Suunnittelija
Palvelukeskusliikelaitos

[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 03.06.2020

Kasko, koulu:

- vaihdettu punaista lihaa sisältävä ruoka kasvisruoaksi
11.2020 alkaen

- lisätään lämpimiä kasviksia 3 kertaa 6 viikossa ruokalistalle
1.8.2020 alkaen

Sote, asukas- ja potilasruokailu

- odotetaan ikääntyneiden ruokailusuositusten julkaisua

Sote, kotiateriat

- lisätään 1 kasvisateria kaikille asiakkaille 4.5.2020 alkaen

Mitä on tehty?

✓ 29.11.2019	Kutsutaan asiantuntijaryhmä selventämään päätöksiä Tähän tavoitteeseen liitetään mukaan kaupunginvaltuuston päätös liha- ja maitotaloustuotteiden käytön puolittamisesta vuoteen 2025 mennessä. Koska tässä on haasteita liittyen ravitsemussuosituksiin, halutaan istua saman pöydän ääreen sekä kaupungin päättäjien että valtion ravitsemusneuvottelukunnan edustajien kanssa. Tällaista valmistellaan parhaillaan ja tavoitteena olisi saada osallistujan kokoontumaan marraskuun aikana. On päädytty järjestämään erilliset tapaamiset
✓ 23.10.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu
✓ 23.10.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus
✓ 18.10.2019	Perustetaan ohjausryhmä Ohjausryhmän jäsenet: Kaskosta Katja Peränen ja Sirpa Jalovaara Sotesta Erja Turunen ja Milla Härkönen Palkesta Eeva Saarinen, pj, Tarja Heikkinen, siht., Meri Mathlin ja Marko Karp Kokoukset: 25.11.2020 Kartoitettiin toimialojen alustavia ajatuksia mahdollisista toimenpiteistä ja niiden ajankohdista. Sovittiin, että toimenpiteet koskevatkoulujen lisäksi myös kaskon päiväkotiruokailua sekä sote ruokapalveluja. 31.1.2020 Järjestetään erilliset asiantuntija tapaamiset Minna Kaljosen ja Jani Salmisen kanssa sekä ravitsemustutkijan kanssa. Kootaan tarkennuksia vaativat asiat päätöksiin liittyen.

[← Edellinen toimenpide](#)

[Seuraava toimenpide →](#)

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Kuluttaminen, hankinnat, jakamis- ja kiertotalous / Kuluttaminen ja jätteet /

97. Ruokahävikin vähentäminen kaupungin ruokapalveluissa

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe Toteutus Valmis

Aikataulussa

Ruokahävikkiä muodostuu kolmessa vaiheesta

- Keittiöhävikki, eli ruoan valmistuksessa, varastoinnissa, kylmäsäilytyksessä ym. toiminnoissa syntyvä hävikki
 - Ruoan valmistuksessa ja varastoissa ei synny merkitsevästi ruokahävikkiä.
- Tarjoiluhävikki, kattaa ruoan, joka viedään tarjolle, muttei päädy asiakkaille, eli jää itsepalvelulinjastoon
 - Suurin ruokahävikki syntyy linjastohävikistä. Toimipaikasta riippuen ruokahävikin osuus on noin 3-20 % valmistetun ruoan määrästä.
- Lautashävikki, eli syömäkelpoinen ruoka, joka päätyy asiakkaan lautasetta biojätteeseen.
 - Toimipaikat ja asiakaskunta ovat erilaisia, joten lautashävikkiä syntyy toimipaikoissa vaihtelevia määriä noin 1-5 % valmistetun ruoan määrästä.

Palvelukeskus Helsingin nykyiset hävikin hallinnan toimet:

- Palvelukeskuksen ympäristötyötä ohjaa Ekokompassi-ympäristöjärjestelmä, jonka yhtenä tavoitteena on ruokahävikin vähentäminen kaikissa toiminnoissa, ekotukihenkilöt jalkauttamisen tukena.
- Ruokahävikin vähentämisen toimenpiteet jakautuvat neljään osaan: hävikin vähentäminen, hävikistä viestittäminen, hävikin mittaamisen kehittäminen sekä ylijäämäruoan tehokas hyödyntäminen myymällä tai lahjoittamalla ruoka-apuun. Kullekin osa-alueelle asetetaan vuosittain numeeriset tavoitteet sekä määritellään toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi.
- Toimipaikat seuraavat ruuanmenekkiä ja seurannan tuloksia hyödynnetään raaka-ainehankinnoissa ja ruoan tilausmäärissä. Hävikkitietoja analysoidaan ja kehityskohteita tunnistetaan.
- Pakkalan tuotannon ylijäämäruokaa lahjoitetaan säännöllisesti ruoka-apuun seurakunnalle. Muita mahdollisia lahjoituskohteita selvitetään jatkuvasti ja ruoan ylijäämäruoan edellytyksiä parannetaan.

Palmia Oy:n suuntaviivat ruokahävikin vähentämiseksi kaupungin ruokapalveluissa

Palmia Oy:n ympäristöjohtamisen ohjaustyökaluna toimii ISO 14001-standardin mukaan sertifioitu ympäristöjärjestelmä (Bureau Veritas). Palmia Oy:n johto on määritellyt ympäristötyön suuntaviivat ympäristösitoumuksessa, jossa olemme sitoutuneet tuottamaan ympäristövastuullisia palveluja ja hallitsemaan ympäristöasioita määrätietoisella ympäristöjohtamisella.

Ympäristöohjelman yksi pääpainopistealueista on energiatehokkaiden ja ilmastomuutoksen hillintään tähtäävien palvelujen ja prosessien kehittäminen.

Ympäristönäkökohtien tarkastelun avulla olemme määritelleet eri tekijöiden merkittävyyksiä. Merkittävyyden arvioinnissa olemme luokitelleet ruokahävikin yhdeksi merkittävimmäksi tekijäksi ympäristövaikutuksiltaan, joten ruokahävikin pienentäminen on otettu Palmia Foodsin ympäristötavoitteeksi.

Lisätietoa ruokahävikistä

- [Silvennoinen, Kirsi et al. 2012. Ruokahävikki suomalaisessa ruokaketjussa. Foodspill 2010–2012 - hankkeen loppuraportti. MTT.](#)
- Hävikkijakeiden määritelmät, lisätietoa: <https://www.luke.fi/ruokahavikkiseuranta>
- [SYKE: Turun ruokapalvelut kehittyvät kohti hiilineutraaliutta](#)

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Vähennetään ruokahävikkiä palvelukeskuksen, Palmian ja muiden sidosryhmien toiminnassa (mm. menekin seuranta eli sopivasti mitoitettujen annoskoot ja oikean määrän tilaaminen, kampanjat, prosessien tehostaminen, tuotevalikoiman ja pakkauskojien järjestyttäminen).

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

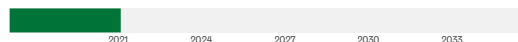
Tehtävät

Mitä on tehtävä?

Vaikutus

● ● ● ● Merkittävä

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

Palke Palmia Hanpa

Toimenpiteen luokka

Kuluttaminen ja jätteet

Yhteyshenkilöt

Meri Mathlin

Suunnittelija
Palvelukeskusliikelaitos

[Yhteystiedot](#)

Taina Turpeinen

kehityspäällikkö
Palvelukeskusliikelaitos

[Yhteystiedot](#)

Mikael Neuvonen

yksikönjohtaja
Palvelukeskusliikelaitos

[Yhteystiedot](#)

Niina Leino

projektipäällikkö
Palmia Oy

[Yhteystiedot](#)

Sirpa Jalovaara

ruokapalveluasiantuntija
(varhaiskasvatus)
Hankintapalvelut

[Yhteystiedot](#)

Katja Peränen

Helsingin kaupunki

[Yhteystiedot](#)

Erja Turunen

Helsingin kaupunki

[Yhteystiedot](#)

Milla Härkönen

ruokapalveluasiantuntija
Tukipalvelut

[Yhteystiedot](#)

Jaana Kujala

Operatiivinen johtaja
Palmia Oy

[Yhteystiedot](#)

Tytti Pakarinen

Asiantuntija, vastuullisuus
Palvelukeskusliikelaitos

31.05.2022	<p>Aromi 14 -tuotannonohjausjärjestelmän käyttöönotto (Palmia Oy)</p> <p>HÄVIKIN MITTAROINTI</p> <p>Toiminnanohjausjärjestelmä uusitaan Palmia Oy:ssä, jolloin kaikki toiminnot raaka-aineiden tilaamisesta, aina hävikin kirjaamiseen asti tehdään samalla ohjelmalla.</p>	 <p>Yhteystiedot</p> <p>Tietoja päivitetty 07.02.2022</p>
12.06.2022	<p>Yksi uusi hävikin vähentämisen toimenpide</p> <p>Olemme sitoutuneet kehittämään Vastuulliset ruokapalvelut -kehittämishjelmassa yhden uuden ruokahävikin hallintaan tai hävikin vähentymiseen johtavan toimenpiteen. Teemme projektin yhdessä asiakastoimipisteen kanssa ja osallistamme sekä henkilökuntaa että ruokailevia nuoria projektiin mukaan.</p> <p>Projekti etenee seuraavasti:</p> <ul style="list-style-type: none"> o tammikuu; hävikin seuranta kahden viikon ajalta o helmikuu; hävikkiseurannan tulosten analysointi, ideariihet ja toimenpiteiden valinta o maaliskuuhuhtikuu: valittujen toimenpiteiden pilotointi o toukokuu: hävikin seurantajakso -vaikuttivatko toimenpiteet o uuden hävikin vähentämisen toimenpiteen käyttöön otto ja monistaminen muille ravintoloille 	
31.12.2022	<p>Vastuulliset ruokapalvelut -kehitysohjelma (Palmia Oy)</p> <p>Vastuulliset ruokapalvelut -kehitysohjelma (Varuke) tukee julkisia ruokapalveluja tuottavia toimijoita toteuttamaan strategista ja konkreettista vastuullisuustyötä. Tavoitteena on laatia ruokapalveluille vastuullisuussuunnitelmat ja askeleet kohti niiden toteuttamista.</p> <p>Lisätietoa hankkeesta: https://sakky.fi/fi/ekocentria/ekocentria/vastuulliset-ruokapalvelut</p>	
31.12.2022	<p>Uuden tuotannonohjausjärjestelmän käyttöönotto (Palvelukeskus Helsinki)</p> <p>HÄVIKIN MITTAROINTI</p> <p>Uuden Aromi-tuotannonohjausjärjestelmän käyttöönotto laajasti Palvelukeskus Helsingissä. Ohjelman uusi versio mahdollistaa ruokahävikin määrän seuraamisen systemaattisesti ja toimipaikkakohtaisesti.</p>	

Mitä on tehty?

✓ 07.01.2022	<p>Ylijäämäruoan hyötykäytön toimet 2021 (Palvelukeskus Helsinki)</p> <p>YLIJÄÄMÄRUOKA</p> <ul style="list-style-type: none"> o Lahjoitetaan ylijäämäruokaa ruoka-apuun (käytäntö) <ul style="list-style-type: none"> ■ Herttoniemen seurakunta ■ Asukastalo Ankkuri ■ Stadin Safka ■ nuorisotalot (Jenni Pajusen valtuustoaloite, pilotointi Torpparinmäen peruskoulussa, kun pandemiatilanne sallii) <ul style="list-style-type: none"> ■ pandemiatilanteesta johtuen pilotointia jouduttiin lykkäämään o Osallistutaan yhteistyöhankkeeseen Kuntoutussäätiön kanssa: ylijäämäruoan lahjoittaminen ruoka-apuun valituista toimipaikoista <ul style="list-style-type: none"> ■ Hankkeelle ei myönnetty rahoitusta o Selvitetään maksamiskäytäntöjä toimipaikoissa, joissa ei ole käytössä kassakonetta (koulut ja päiväkodit) <ul style="list-style-type: none"> ■ uuden maksujärjestelmän pilotointi syksyllä 2021
✓ 02.01.2022	<p>Sydänmerkki käyttöön (Palmia Oy)</p> <p>HÄVIKIN VÄHENTÄMINEN</p> <p>Palmia Oy on tehnyt Ravitsemissitoumuksen, jossa sitoudumme ottamaan Sydänmerkin käyttöön kaikissa kouluravintoloissamme ja päiväkotiruokailussa sekä sairaalan lounasravintolassa ja potilaslounaissa. Sydänmerkki näky asiakasruokalistalla selkeästi ja ohjaa asiakasta terveyttä edistävään valintaan sekä koostamaan ateriansa lautasmallin mukaisesti. Lautasmalli on esillä lounaslinjastossa sydänmerkkikriteerien mukaisesti ja auttaa osaltaan hävikin vähentämisessä ohjaamalla asiakasta ottamaan lautaselleen suositusten mukaisen annoskoon ruokaa. Lisäksi Sydänmerkki viestii asiakkaalle, että lounas täyttää ravitsemussuosituksessa asetetut laatuksiteerit.</p>

	<p>Ravitsemussitoutumus on nyt hyväksytty ja löytyy sitoumus2050-sivustolta täältä:</p> <p>https://sitoumus2050.fi/ravitsemus-sitoumukset#/details/510362</p>
✓ 02.01.2022	<p>Ilmastoannos -merkin käyttöönotto lounasravintoloissa (pilotti loka-marraskuu)</p> <p>Ilmastoannos -merkin käyttöönotto Palmian Oy:n Helsingin lounasravintoloissa (pilotti loka-marraskuu 2021)</p> <p>Helsingin lounasravintolat osallistuvat Mission Zero Foodprint -hankkeen Ilmastoannos -kampanjaan. Toteuttajana hankkeella on Forum Virium ja laskennassa käytetään Clonetin Open CO2.net-työkalua. Ilmastoannos -merkin saavat ateriat, joiden hiilijalanjälki on pienempi kuin 1 kg kg/CO2ekv.-päästöjä.</p> <p>Ilmastomerkin saaneet lounaat merkitään linjastoissa Ilmastoannos - merkillä.</p> <p>https://www.openco2.net/fi/</p>
✓ 02.01.2022	<p>Hävikkiruuan mukaanmyynti (Palmia Oy)</p> <p>HÄVIKIN VÄHENTÄMINEN</p> <p>Palmian lounasravintoloissa myydään hävikkiruokaa ResQ Club -sovelluksen kautta. Lounasajan päätyttyä hävikkiruokaa myydään annoksina mukaan edulliseen hintaan ja samalla asiakkaat pelastavat ruokaa päätyvästä roskiin. Tavoitteenamme on lounasravintoloissa vähentää vuoden 2021 aikana tarpeetonta biojätteen aiheuttamaa ympäristökuormaa eli CO2 päästöjä 17 000 kg verran ResQClubin avulla. Tavoitteen toteutumista seurataan kuukausittain ravintoloiden palaverissa.</p>
✓ 02.01.2022	<p>Hävikin vähentämisen tavoite määritelty (Palmia Oy)</p> <p>TAVOITE, MIT TARI JA SEURANTATAPA MÄÄRITELTY HÄVIKIN VÄHENTÄMISELLE</p> <p>Palmia Oy:n ympäristöjohtamisen ohjaustyökaluna toimii ISO 14001 -standardin mukaan sertifioitu ympäristöjärjestelmä (Bureau Veritas). Ympäristönäkökohtien merkittävyyden arvioinnissa olemme luokitelleet ruokahävikin yhdeksi merkittävimmäksi tekijäksi ympäristövaikutuksiltaan, joten ruokahävikin pienentäminen on otettu Palmia Foodsin ympäristötavoitteeksi ja hävikin vähentämiselle on määritelty tavoite vuodelle 2021.</p>
✓ 02.01.2022	<p>Ravintola Merran hiilijalanjälkilaskenta (Palmia Oy)</p> <p>Ravintola Merran hiilijalanjälkilaskenta</p> <p>Toteutamme yhdessä Helsingin kaupungin, Kaupunkiympäristön toimialan ja Syke Oy:n kanssa Ravintola Merran kokonaishiilijalanjälki laskennan. Tuloksista ja toimenpiteistä viestitään yritysten www-sivuilla, somessa ja KYMP -talolla toteutetaan tietoisuus ja näyttely.</p>
✓ 03.12.2021	<p>Hävikin vähentäminen 2021 (Palvelukeskus Helsinki)</p> <p>HÄVIKIN VÄHENTÄMINEN</p> <ul style="list-style-type: none"> o Selvitetään keinoja parantaa keittiön ja kasvatushenkilöstön välistä viestintää, jotta keittiöille tulisi ajantasaista tietoa oppilasmäärästä. Tavoitteena tehdä paremmin ruokailijamäärää vastaava määrä ruokaa, jolloin linjastohävikin määrä vähenee o Keittiön ylijäämätuon vähentämiseksi suunnitellaan yhtenäinen ohjeistus ja muistutetaan toimipaikkojen henkilöstöä "näin saat toimia ruokahävikin vähentämiseksi" (valmis)
✓ 03.12.2021	<p>Hävikistä viestiminen 2021 (Palvelukeskus Helsinki)</p> <ul style="list-style-type: none"> o Viestitään sisäisesti hävikkiasioista henkilöstölle kaupungin intrassa o Kehitetään asiakasviestintää o Osallistutaan Hävikkiviikkoon kaikissa toimipaikoissa o Parannetaan asiakkaille suunnattua viestintää etenkin päiväkodeissa, lisäämällä ohjaavia julisteita esimerkiksi päiväkotien tarjoiluvaunuihin
✓ 28.09.2021	<p>Ruokahävikin vähentäminen (Palmia Oy)</p> <p>HÄVIKIN MITTAROINTI</p> <p>Palmia Oy:n ruokapalveluissa käynnistettiin vuonna 2020 projekti, jonka tavoitteena oli löytää käyttäjävälisiä keinoja ruokahävikin mittaamiseen ja analysointiin. Haimme tapaa, jolla syntyvän hävikin määrä tulisi visuaalisesti näkyvämmäksi, jolloin henkilöstön on helpompi motivoitua hävikin määrän vähentämiseen. Projektissa hyödynnettiin palvelumuotoilun keinoja eli Palmian</p>

	<p>palvelukeittiöiden työntekijät pääsivät itse vaikuttamaan projektin lopputulokseen. Projektissa pilotoitiin hävikkiruokasovellusta koulu- ja päiväkotikohteissa ja pilotoinnin jälkeen sovellus otettiin käyttöön Palmian eri toimipaikoissa Helsingissä. Vuoden 2021 aikana kehitämme edelleen hävikkisovelluksen toiminnallisuutta yhdessä sovellustoimittajan kanssa. Tavoitteenamme on vuoden 2021 laajentaa hävikkiruokasovelluksen käyttöä kaikkiin Helsingin alueen koulu- ja päiväkotikohteisiin ja vähentää hävikin määrää ympäristötavoitteissamme määritellylle tasolle.</p>
✓ 22.04.2021	<p>Hiilineutraalisuussitoutumus (Palvelukeskus Helsinki)</p> <p>Palvelukeskus Helsinki on antanut toimenpidesitoumuksen Sitoumus2050-ohjelmaan.</p> <p><i>Sitoudumme Helsingin kaupungin päästövähennystavoitteisiin osana Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmalla toteuttamalla meille osoitettuja toimenpiteitä.</i></p> <p>https://sitoumus2050.fi/toimenpidesitoumukset#/details/567518</p>
✓ 22.04.2021	<p>Hoitupuolen ravintoloiden hävikinseurannan aktivointi (Palvelukeskus Helsinki)</p> <p>HÄVIKIN MITTAROINTI</p> <p>Hävikinhallinta sovellutuksen kilpailutus on valmis ja sopimuskuumpaniksi valitun HävikkiValvoja-sovelluksen käyttöönotto hoitupuolen ravintoloissa on meneillään. Sovellus tullaan ottamaan käyttöön kaikissa hoitupuolen toimipaikoissa.</p> <p>Sovelluksen käyttökoulutukset järjestetty huhtikuussa 2021 ja kaikki hoitupuolen toimipaikat ottavat sovelluksen käyttöön viimeistään toukokuun alkaessa.</p>
✓ 25.03.2021	<p>Hävikinhallintatyökalun kehittäminen (Palvelukeskus Helsinki)</p> <p>HÄVIKIN MITTAROINTI</p> <p>Hävikinseuranta siirretään ohjelmistopohjaiseen ratkaisuun, jonka ansiosta on mahdollista saada ajantasaista koontidataa. Ohjelma otettu käyttöön kouluissa syyslukukauden alusta ja käyttöä laajennetaan koulupuolelta saatujen oppien mukaisesti muihin kohteisiin kuluvan lukuvuoden aikana.</p> <p>Laajennetaan käyttö päiväkoteihin alkuvuodesta 2021.</p> <p>Päivitys 3/21: Seuranta käytössä kaikissa kouluissa ja päiväkodeissa.</p>
✓ 19.01.2021	<p>Selvitys ylijäämäruoan hyödyntämisestä (Palvelukeskus Helsinki)</p> <p>YLIJÄÄMÄRUOKA</p> <p>Kaupunkiympäristön toimiala on tehnyt selvityksen ylijäämäruoan myyntiin ja lahjoitukseen liittyvistä haasteista ja mahdollisuuksista. Selvitys on luettavissa täällä ></p>
✓ 30.12.2020	<p>Kasvisruokahävikki voimavaraksi -kokeilu (Palmia Oy)</p> <p>YLIJÄÄMÄRUOKA</p> <p>Olemme mukana Kasvisruokahävikki voimavaraksi -kehittämishankkeessa, jossa Helsingin Kuntoutussäätiö toteuttaa yhteistyössä Helsingin ruoka-avun, koulujen ja muiden alueellisten toimijoiden kanssa kokeilun Kannelmäen ja Malminkartanon alueella. Kokeilussa koulujen ylijäämäruokaa jaetaan lähialueen asukkaille jakelupisteessä. Kokeilun aikana koulujen oppilaille pidetään oppitunteja, joissa kerrotaan hävikkiruuan ja kasvisruuan ilmasto vaikutuksista. Oppilaat osallistuvat itse ja heitä osallistetaan pohtimaan ruuan ilmasto vaikutuksia.</p> <p>Oppituntien pohjalta järjestävä taho tekee oppituntipaketin, joka sisältää diat ja opettajan materiaalin. Myöhemmin oppituntipaketti on tulossa vapaaseen jakoon oppilaitoksille.</p> <p>Palmian osuus hankkeessa on lahjoittaa ylijäämäruokaa sovitusta koulukohteista.</p>
✓ 30.12.2020	<p>Ruokahävikin vähentäminen -projekti (Palmia Oy)</p> <p>HÄVIKIN VÄHENTÄMINEN</p> <p>Projektin tavoitteena on löytää käyttäjätavallisia keinoja, joiden avulla hävikin mittaamisesta, analysoinnista ja hallinnasta tulee helpompaa, konkreettisempaa ja motivoivampaa. Hyödynämme projektissa palvelumuotoilun eri keinoja. Pilotimme projektin aikana Hukka.ai -hävikkiruokasovellusta koulu- ja päiväkotikohteissa. Tarkoituksena on laajentaa hävikkiruokasovelluksen käyttöä</p>

	<p>Vierokäyttöä on kehitetty ja otettu käyttöön kaikissa palvelukeskuksissa ja kaikissa Palmia Oy:n koulu- ja päiväkotikohteisiin.</p>
✓ 23.12.2020	<p>Hävikistä viestiminen kaupunkilaisille (Palvelukeskus Helsinki) VIESTINTÄ</p> <p>Viestitään ruokahävikin vähentämiseen liittyvistä toimenpiteistä Helsingin kaupungin ilmastoteot -sivustolla. Suunnitellaan viestinnän laajentamista vielä lisää vuoden 2021 aikana.</p> <p>Lue artikkeli tästä ></p>
✓ 27.11.2020	<p>Tilannetieto ja yhteenvedo ruokahävikin määrästä (Palmia Oy) MITTAROINTI</p> <p>Jotta ruokahävikin määrää pystytään vähentämään, tulee olla tarkka tilannetieto mistä tuotteista hävikkiä syntyy ja paljonko sitä jää eri toimipaikoilta. Palmia oy:llä on ollut käytössä exel-pohjainen seurantatyökalu jo pitkään. Uutena toimenpiteenä pilotoimme exel-yhteenvetotyökalun käyttöä, jolloin hävikkiruuan määrän kehitystä on entistä helpompi seurata.</p>
✓ 19.11.2020	<p>Ekotukihenkilöt ruokahävikkipohdinnassa (Palvelukeskus Helsinki) HÄVIKIN VÄHENTÄMINEN</p> <p>Touko-kesäkuussa toteutettujen haastattelujen pohjalta järjestettiin marraskuussa 2020 ekotukihenkilöille suunnattu työpaja. Työpajan tavoitteena oli kartoittaa parhaita keinoja hävikin vähentämiseksi, pohtia ratkaisuja hävikkiin liittyviin haasteisiin sekä aktivoida henkilöstöä ekotukihenkilöiden välityksellä pohtimaan hävikin merkitystä. Työpajassa esille nousseiden havaintojen ja pohdintojen pohjalta suunniteltiin hävikin vähentämisen toimenpiteet vuodelle 2021.</p>
✓ 14.09.2020	<p>Hävikkiiviikkoon osallistuminen kaikissa toimipaikoissa (Palvelukeskus Helsinki) VIESTINTÄ</p> <p>Kouluissa toteutetaan hävikkiiviikon aikana osallistava hävikinseurantatempaus, jossa oppilaat saavat kirjata julisteeseen päivittäisiä hävikkimääriä ja arvioida hävikin kehitystä.</p> <p>Hävikkiiviikosta viestitään kaikissa toimipaikoissa sekä sosiaalisen median kanavissa.</p>
✓ 24.02.2020	<p>Ruokahävikki projektiin projektityöntekijä palkattu (Palvelukeskus Helsinki) HÄVIKIN VÄHENTÄMINEN</p> <p>Projektityöntekijä on palkattu ajalle 16.3-15.6.2020 työskentelemään ruokahävikinvähennystoimenpiteiden kartoittamisen ja kokoamisen parissa. Projektityöntekijä toteutti touko-kesäkuussa haastattelututkimusta Palvelukeskus Helsingin ekotukihenkilöille. Tutkimuksessa selvitettiin heidän näkemyksiään ruokahävikkiin liittyen.</p>
✓ 31.12.2019	<p>Lunchie-sovelluksen hyödyntäminen ylijäämäruoan myynnissä (Palvelukeskus Helsinki) YLIJÄÄMÄRUOKA</p> <p>Pilotoidaan Lunchie-sovelluksen käyttöä ylijäämäruoan myynnissä. Kokeilu tehdään päiväkodeissa ja seniorikeskuksissa. Lunchie-sovelluksen käyttöä jatketaan seniorikeskuksissa, mutta lopetetaan päiväkodeissa. Päiväkodeissa muodostuu niin vähän myytäväksi sopivaa ylijäämäruokaa, että myyntiä ei juuri tule.</p>
✓ 31.12.2019	<p>Älyvaakapilotti (Palvelukeskus Helsinki) HÄVIKIN MITTAROINTI</p> <p>Hankitaan IoT-älyvaaka, joka otetaan käyttöön Arabianrannan peruskoulussa. Älyvaakaa hyödyntäen voidaan tarkkailla syntyvän ruokahävikin määrää ja saada ajantasaista tietoa.</p> <p>Vuosi 2021: siirretään älyvaaka toiseen toimipaikkaan.</p>
✓ 24.10.2019	<p>Toimenpiteellä on yhteyshenkilö</p>
✓ 24.10.2019	<p>Nimetään ruokahävikin projektiryhmä</p> <p>Toimenpiteen yhteyshenkilö on valittu ja projektiryhmä koottu.</p>
✓ 23.10.2019	<p>Toimenpiteestä on tilannekuvaus</p>

Mittarit

Toimipaikat, joissa hävikin hallinnan seurantajärjestelmät on otettu käyttöön

Mittarin tarkemmat tiedot →

Toteutettujen ruokahävikikampanjoiden lukumäärä

Mittarin tarkemmat tiedot →

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Kuluttaminen, hankinnat, jakamis- ja kiertotalous / Kuluttaminen ja jätteet /

98. Ruoan kuljetuksen ilmastopäästöt

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe Toteutus Valmis

Aikataulussa

Palvelukeskus Helsinki

Elintarvikekuljetusten palvelujen hankinnassa on käytössä hyötyajoneuvojen päästöstandardit. Vuodesta 2018 lähtien vaatimuksena on ollut tällä hetkellä korkein voimassa oleva moottoripäästönormi Euro 6 luokitus, tällä Euro-luokituksella säännellään CO (hiilimonoksidi), HC (hiilivety), PM (hiukkaspäästöt), Nox (typenoksidit) raja-arvoja.

Uuden Euro 7 mukainen luokitus on todennäköisesti tulossa vuonna 2025.

Polttoaineiden palamisessa syntyy näiden päästöjen lisäksi hiilidioksidia (CO₂), hiilidioksidipäästön määrä on suorassa suhteessa käytetyn polttoaineen määrään ja laatuun. Autojen päästömittaustavan muuttumisen myötä vuoden 2021 loppuun mennessä, vertailu aikaisempiin päästöarvoihin ei ole suoraan mahdollista.

Hiilidioksidipäästöt ovat sidoksissa energiankulutukseen, joten jos auton kulutusta voidaan pienentää, vähenevät samalla myös hiilidioksidipäästöt.

Tällä hetkellä toiminnassa keskitytään kuljetuspalvelujen toimesta esim. hyvään kuljetusreittien suunnitteluun, jolla voidaan minimoida tyhjänä ajo ja vähentää ajokilometrejä jopa 10–15 prosenttia. Ruokakuljetusten energiatehokkuutta parannetaan myös tilaus- ja toimituskertojen optimoinnilla ja sen ohjeistuksella. Kuljetusyritykset myös edistävät kuljettajien taloudellista ajotapaa koulutuksilla ja seurantajärjestelmillä.

Lisäksi kuljetusten CO₂ päästöistä kompensoitiin kuljetusyrityksien toimesta 64,2%.

Elintarvikekuljetuksien kuljetusten hankinnassa on päämääränä toiminta, jolla tähdätään päästöarvojen laskemiseen nolla tasolle vuoteen 2030 mennessä.

Ilmastovaikutusten kannalta oleellimmat toimenpiteet liittyvät käyttövoimamuutokseen, ajoneuvokannan uudistumiseen ja liikenteen sujuvuuteen.

Palmia Oy

Palmia Oy:n ympäristöjohtamisen ohjaustyökaluna toimii ISO 14001-standardin mukaan sertifioitu ympäristöjärjestelmä (Bureau Veritas). Palmia Oy:n johto on määritellyt ympäristötyön suuntaviivat ympäristösitoumuksessa, jossa olemme sitoutuneet tuottamaan ympäristövastuullisia palveluja ja hallitsemaan ympäristöasioita määrätietoisella ympäristöjohtamisella.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Selvitetään mahdollisuus ruoan kuljettamiseen ilmastopäästöjen kannalta parhaalla tavalla (esim. Ilmastoystävälliset kestopakkaukset ja kuljetusten tehostaminen).

(Hiilineutraali Helsinki 2035-toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Ei tekemättömiä tehtäviä

Mitä on tehty?

✓ 02.01.2022

Pantillinen take-away kahvikuppi-pilotti (Palmia oy)

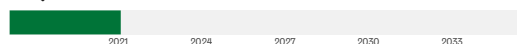
NON-FOOD TUOTTEIDEN KULJETUSTEN VÄHENTÄMINEN

Palmia Oy on mukana KamuKuppi -nimisessä hankkeessa, jolla pyritään korvaamaan kertakäyttökahvikupit pantillisilla pestävillä ja uudelleen käytettävillä kahvikupeilla.

Vaikutus

Kohtalainen

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

Palke Palmia Sote

Toimenpiteen luokka

Kuluttaminen ja jätteet

Yhteyshenkilöt

Jari Häikiö

logistiikkapäällikkö
Palvelukeskusliikelaitos[Yhteystiedot](#)

Niina Leino

projektipäällikkö
Palmia Oy[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 02.01.2022

Kamukuppi on Ympäristöministeriön Muovitiekartta-hankkeen rahoittama pilotti, jossa testataan Kamupakin uudelleenkäytettävää take-away kahvikuppia useassa kahvilassa samanaikaisesti. Palmialta kokeilussa on mukana kahdeksan lounasravintolaa Helsingin alueella. Pantillista take-away kahvikuppia pilotoidaan 3.5 - 31.8.2021.

Pilotissa mukana olevat ravintolat ovat Töölö 49, Merta, Kaupungintalo, Huoltamo, Greenport, Kavi, Loft 33 ja Svengi.

✓ 29.09.2021

Ateriakuljetusten päästöjen vähentäminen (Palmia oy)

Palmia Oy:n tavoitteena on vähentää ateriakuljetuksista aiheutuvia ympäristöpäästöjä. Päästöjen vähentäminen toteutetaan kuormia yhdistelemällä (tukkuljetukset) ja jakelurytmiä harventamalla (ateriakuljetukset) koulu- ja päiväkotikohteissa. Yhteistyökumppaneilta saamme tietoa toiminnan muutoksella aikaansaaduista päästövähennyksistä.

Kuljetusten määrän vähentäminen on edennyt suunnitelman mukaisesti.

Tulos: Kuljetusrytmi muutoksella saavutimme merkittävän päästövähennyksen ateriakuljetuksissa. Vuoden 2020 tasoon verrattuna, vähensimme päästöjä vuonna 2021 noin 3700 CO₂/kg. Prosenteissa kuljetuspäästöjen määrän vähennys oli 18 %.

✓ 10.08.2021

Toimenpideohjelman laatiminen ruuan kuljetuksen ilmastopäästöjen vähentämiseksi

Palvelukeskus Helsinki

Päästömittaustapa muuttuu vähitellen vuoden 2021 loppuun mennessä Mittaustavassa siirrytään vanhasta NEDC (New European Driving Cycle) -menetelmästä uuteen WLTP (Worldwide Harmonised Light Vehicle Test Procedure) -menetelmään. Mittaustavan muutoksen synä on, että uudella menetelmällä saadaan tarkemmat laskelmat auton polttoaineen kulutuksesta ja päästöistä, jolloin testitulokset vastaavat entistä paremmin liikenteessä toteutuvia päästöjä. NEDC ja WLTP ovat testimenetelminä luonteeltaan ja sisällöltään erilaisia, minkä vuoksi näillä mitattuja päästöarvoja ei voi suoraan verrata keskenään.

Valtaosassa autoja uusi mittaustapa johtaa totuttua suurempiin valmistajan ilmoittamiin CO₂-arvoihin, mikä ei kuitenkaan tarkoita, että päästöt olisivat todellisessa liikenteessä lisääntyneet

CO₂ (hiilidioksidi) päästöjen osalta asetus (EU) 2019/631, määrittelee uusien kevyiden hyötyajoneuvojen päästöjen normit vuosille 2025 ja 2030.

Kevyiden hyötyajoneuvojen uudet tavoitteet ovat 15 prosentin vähennys vuoteen 2025 ja 31 prosentin vähennys vuoteen 2030, päästötavoitteet ovat suhteessa vuoden 2021 lähtötasoon vähentämällä

Tämän hetkisen näkemyksen mukaan, fossiilisten polttoaineajoneuvojen päästötavoitteet eivät riitä Palvelukeskus Helsingin tavoitteisiin.

Yhdessä kuljetusyrityksien kanssa kehitetään vaihtoehtoisten, vähähiiliset käyttövoimat omaavien jakelupalvelujen käyttöönottoa.

Kesällä 2021 testattiin vaihtoehtoisella polttoaineella toimivien ajoneuvojen soveltuvuutta nykyisen kuljetuslogistiikkaan.

Kokemuksen tuloksien perusteella tarkastellaan mahdollisesti uudistuvan ajoneuvokannan käytön mahdollisuuksia sekä sen vaatimia määritelmiä elintarvikekuljetuksiin.

✓ 14.05.2020

Päästöjen kartoitus (Palvelukeskus Helsinki)

Palvelukeskus Helsinki

Tämän hetkisen toiminnan hiilidioksivaikutusten kartoitus.

Jakeluväylien tehtäviin käyttämä kalusto on kartoitettu ja

Jakeilyrityksien tehtävien käyttämä kalusto on kartoitettu ja vuoden 2019 CO2 päästötiedot selvitetty, selvityksessä päästötiedot on kerätty kuljetusyrityksiltä ja perustuvat ajettujen kilometrimäärien, polttoainekulutuksen ja rahdin määrään. Osalla toimijoista on laskentaprosessi ja asiakasraportointi päästöjen osalta varmennettu kolmannen osapuolen toimesta kesällä 2016.

Selvityksen yhteydessä on myös käyty läpi toimijoiden vapaaehtoinen päästökauppa (päästöjen neutralointi) joissa jäljelle jäävien päästöjen vastineeksi rahoitetaan ilmastohankkeita, joiden avulla vastaava määrä päästöjä vähenee toisaalla.

Kartoituksessa on keskitytty jakelutoiminnan vaikutuksiin, toistaiseksi ruuan hankintalogistiikan päästöt on rajattu pois, mutta niihin palataan myöhemmin, samoin varastointi-/sisälogistiikan päästöihin.

✓ 28.02.2020	Projektiryhmän nimeäminen: tavoitteet, toimenpiteet ja aikataulu Työryhmä nimetty, sopimuskumppaneiden kanssa käyty läpi päästöjen raportointi, raporttien valmistusta luodaan mittarit sekä tavoitteet ja alustavat toimenpiteet.
✓ 10.02.2020	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu
✓ 19.10.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus

Mittarit

Tehtävä on valmis

Liitty myös toimenpiteisiin: [11](#) [15](#) [28](#) [41](#) [74](#) [77](#) [102](#) [156](#) [137](#) | [Mittarin tarkemmat tiedot](#) →

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

[← Edellinen toimenpide](#)

[Seuraava toimenpide →](#)

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

99. Hävikkiruuan hyödyntäminen kaupungin toiminnoissa

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe Toteutus Valmis

Ei toteuteta tässä vaiheessa

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Lisätään yhteistyötä kauppojen kanssa hävikkiruuan hyödyntämiseksi (esim. hävikkiruokaa ruokakaupoilta nuorisotaloille, kotitalouden tunneille kouluihin, työväenopiston kursseille, Yhteinen pöytä -toiminnalle).
(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Ei tekemättömiä tehtäviä

Mitä on tehty?

✓ 12.02.2020	Toimenpiteestä on tilannekuvaus
✓ 15.10.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu

Mittarit

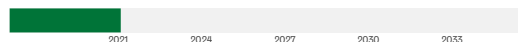
Yhteistyötahojen määrä

Mittarin tarkemmat tiedot →

Vaikutus

● ● ● ● Pieni

Aikajänne

Päästöluokat

Vastuuorganisaatiot

NUP

Kepa

Vapaa sivistystyö ja lukiokoulutus

Vapaa sivistystyö

Perusopetuksen palvelukokonaisuus

Päästöluokka

Välilliset päästöt

Toimenpiteen luokka

Kuluttaminen ja jätteet

Yhteyshenkilöt

Anssi Almgren

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala

[Yhteystiedot](#)

Moa Thors

Vapaa sivistystyö ja lukiokoulutus

[Yhteystiedot](#)

Jonna Martikainen

Vapaa sivistystyö

[Yhteystiedot](#)

Alexandra Lindström

Vapaa sivistystyö ja lukiokoulutus

[Yhteystiedot](#)

Sari Nybäck

suunnittelija
Itäinen nuorisotyö[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 11.01.2021

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

Toimenpide
Hävikkiruuan hyödyntäminen
kaupungin toiminnoissa

Toiminnallinen mittari
Yhteistyötahojen määrä

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Kuluttaminen, hankinnat, jakamis- ja kiertotalous / Kuluttaminen ja jätteet /

100. Tapahtumien ympäristövaikutusten vähentäminen

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe Toteutus Valmis

Aikataulussa

Toimenpiteen tavoitteena on

- 1) vähentää Helsingin kaupungin omien tapahtumien synnyttämiä ilmasto- ja ympäristövaikutuksia,
- 2) kannustaa kaupungin alueella järjestettäviä kaupallisia tapahtumia ilmastovaikutusten vähentämisessä sekä
- 3) tuottaa tukimateriaaleja kuten oppaita, työkaluja ja kriteeristöjä tapahtumien ilmastovaikutusten huomioonottamiseen ja niiden mittaamiseen.

Helsinki kehittää tapahtumien vastuullisuusperiaatteita Helsingin tapahtumien koordinaatioryhmässä. Kaupunkitoimiala antaa aluevuokrasta alennusta Ekokompassi-ympäristöjärjestelmän rakentaneille tapahtumille. MyHelsinki-sivuille on laadittu vastuullisuuskriteeristö tapahtumille. Helsingin tapahtumasäätiölle rakennetaan Ekokompassi-ympäristöjärjestelmä.

Tapahtumien ympäristövastuullisuudesta voit lukea osoitteesta: <https://www.hel.fi/helsinki/fi/asuminen-ja-ymparisto/ymparistonsuojelu/ymparistovastuullisuus/tapahtuma/>

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Päivitetään tapahtumien ympäristökriteerit ja tuotetaan materiaalia tapahtumien ympäristöasioiden huomioimiseen. Kannustetaan sekä kaupungin omia tapahtumia että kaupallisia tapahtumia ottamaan Ekokompassi-ympäristöjärjestelmä käyttöön. Kehitetään työkaluja tapahtumien CO₂-päästöjen mittaamiseksi.

(Hiilineutraali Helsinki 2035-toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

30.06.2022	Tehdään yhteistyötä tapahtumien hiilijalanjalan laskemiseksi
30.06.2022	Kaupungin aluevuokrakriteerien läpikäyminen eri toimijoiden kanssa Yritetään yhdentää eri aluevuokraajien kriteerejä ja vuokra-alennuskäytäntöjä

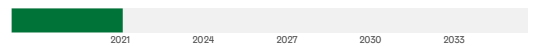
Mitä on tehty?

✓ 31.08.2021	Käydään läpi vastuullisuusperiaatteiden ympäristöosion sekä kaupunkiympäristön toimialan aluevuokrakriteerien yhtymäkohdat. Ympäristöosion on verrattu kaupunkiympäristön seuraaviin ehtoihin ja periaatteisiin: Ulkoilmatapahtumien yleiset ehdot 1.2.2019 alkaen ja Ulkoilmatapahtumien maksut ja periaatteet 1.2.2019 alkaen
✓ 15.12.2020	Helsingin tapahtumasäätiöllä on käytössään auditoitu Ekokompassi-ympäristöjärjestelmä ja se sisällyttää ympäristöperiaatteet kaupungin omiin tapahtumiin. Tapahtumasäätiöllä on käytössään sertifioitu Ekokompassi-järjestelmä. Lue lisää Tapahtumasäätiön vastuullisuustyöstä Vastuullisuus - Events Helsinki -sivulta.
✓ 14.09.2020	Päivitetään tapahtumien ympäristökriteerit/periaatteet ja nivotaan ne osaksi MyHelsinki - kriteeristöä. Kaupunki luo vastuullisuusperiaatteet tapahtumille. Periaatteiden ympäristöosio on

Vaikutus

● ● ● ● Pieni

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

Palu_Ympa	Helsinki Marketing
Elo	Kansainväliset asiat

Toimenpiteen luokka

Kuluttaminen ja jätteet

Yhteyshenkilöt

Pirita Kuikka
ympäristösuunnittelija
Ympäristöpalvelut

[Yhteyshenkilöt](#)

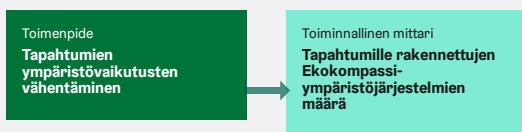
Tietoja päivitetty 29.12.2021

	valmistunut. https://www.hel.fi/kanslia/tapahtumallisuus-fi/vastuullinen
✓ 07.04.2020	Päivitetään tapahtumajärjestäjien Siisti tapahtuma! - ympäristöopas Tapahtumajärjestäjien Siisti tapahtuma! -ympäristöopas on päivitetty.
✓ 23.10.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus
✓ 23.10.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu

Mittarit

Tapahtumille rakennettujen Ekokompassi-ympäristöjärjestelmien määrä
Mittarin tarkemmat tiedot →

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Kuluttaminen, hankinnat, jakamis- ja kiertotalous / Kuluttaminen ja jätteet /

101. Henkilökohtainen päästökauppa

Eteneminen

Ei aloitettu	Käynnistysvaihe	Toteutus	Valmis
	100%		

Aikataulussa

Lahden kaupungissa aloitettiin syksyllä 2019 Kulkukaupan eli liikkumisen henkilökohtaisen päästökaupan kokeilu osana [CitiCAP-hanketta](#). Helsinki seuraa ja perehtyy Lahden kokemuksiin vuonna 2020 ja hyödyntää Lahden kokemuksia mahdollisten omien toimenpiteiden käynnistämisessä.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Selvitetään ja hyödynnetään eri kaupungeissa käyttöön otettavia henkilökohtaisen päästökaupan menetelmiä.

(Hiilineutraali Helsinki 2035-toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

30.09.2021	<p>Selvitetään mahdollisuudet hakea ulkopuolista rahoitusta toimintamallin kehittämiseen</p> <p>Selvitys käynnissä, mm. TEM:n AKKE-rahoitus mahdollinen.</p> <p>Selvitys toteutettiin kesän 2021 aikana, jolloin hakuja potentiaalsiin rahoitusinstrumentteihin ei ollut avoinna. Rahoituksen hakeminen arvioidaan uudestaan EU:n rahoitushakujen avautuessa syksyllä. Mahdollista rahoitushakemusta voidaan työstää kesällä kootun selvityksen pohjalta.</p>
30.09.2021	<p>Luodaan ryhmä ideoimaan Helsingissä sovellettavan henkilökohtaisen päästökaupan mallia</p> <p>Mahdollisen hankkeen suunnittelu on jatkunut Vantaan kanssa sekä selvittämällä potentiaalisia hankekumppaneita, alan muita sovelluksia ja rahoitusvaihtoehtoja. Selvitystä ja hankesuunnitelman valmistelu varten on palkattu työntekijä kesäksi.</p> <p>Henkilökohtaisen päästökaupan toteutusta edistettiin kokoamalla selvitys asiantuntijahaastatteluiden sekä tiedonkeruun pohjalta korkeakouluharjoittelijan toimesta. Selvityksessä kartoitettiin rahoitusvaihtoehtoja, kuultiin asiantuntijanäkemyksiä toteutusta ajatellen sekä selvitettiin yrityksiin ja muiden tahojen kiinnostusta osallistua toteutukseen. Selvityksen pohjalta ideoitii henkilökohtaisen päästökaupan konseptia soveltavaa kuluttajan hiilijalanjälkyä, jonka edistäminen jatkuu vielä syksyn ajan.</p>

Mitä on tehty?

✓ 07.05.2020	<p>Tutustutaan Lahden kokemuksiin henkilökohtaisen päästökaupan toteuttamisessa</p> <p>Tutustuttiin yhdessä ilmastovahtikoirien kanssa Lahden pilottiin henkilökohtaisesta päästökaupasta. Pohdittiin myös yhteisen kehittämishankkeen mahdollisuutta, jossa hyödynnettäisiin Lahden kokemuksiin ja laajennettaisiin päästökauppaa myös jollekin liikenteen ulkopuoliselle sektorille. Yhteisestä hankkeesta on kiinnostunut myös Vantaan kaupunki.</p>
✓ 22.10.2019	<p>Toimenpiteestä on tilannekuvaus</p>

Vaikutus

● ● ● ● ● Ei ole arvioitu

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

Palu_Ympa

Toimenpiteen luokka

Kuluttaminen ja jätteet

Yhteyshenkilöt

Markus Lukin
ympäristöasiantuntija
Kehittämispalvelut

[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 05.10.2021

Mittarit

Päästökaupassa mukana olevien kaupunkilaisten määrä

Mittarin tarkemmat tiedot →

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

Toimenpide
**Henkilökohtainen
päästökauppa**

Toiminnallinen mittari
**Päästökaupassa mukana
olevien kaupunkilaisten
määrä**

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

102. Merellinen strategia

Eteneminen

Ei aloitettu	Käynnistysvaihe	Toteutus	Valmis

Valmis

Kaupunginhallitus hyväksyi merellisen strategian 11.3.2019 ja toimenpide on valmis. Strategia ulottuu vuoteen 2030.

[Merellisessä strategassa](#) on otettu huomioon kestävä matkailun periaatteet, hiilineutraalius ja Itämeren suojele. Luonto- ja ympäristövaikutuksia seurataan alusta saakka ja Helsinki vaalii aktiivisesti arvokasta meriluontoaan.

Luonnon ja kulttuuriperintökohteiden kulumiseen, eroosioon ja häiriintymiseen, maisemien muuttumiseen, roskaantumiseen ja veden samentumiseen liittyvät riskit on syytä tiedostaa ennalta ja niihin myös kehitetään aktiivisesti ratkaisuja.

Lisääntyvä vesiliikenne ohjataan vedenalaista luontoa säästävälle reiteille, rakentaminen ja kävijät ohjataan kulutusta kestäville alueille. Muoviton meri ja ilmastonmuutokseen varautuminen ovat mukana kaikessa saaristoa ja ranta-alueita koskevassa suunnittelussa ja luovat tarpeen tuotekehittelylle ja uusille innovaatioille. Tähän liittyy myös vesiliikenteen sähköistämiskokeilut sekä se, että tapahtumat toteutetaan mahdollisimman vähän luontoa kuormittaen.

Merellisessä suunnittelutyössä kartoitetaan sekä saariston ja rantojen kehitettäviä tähtikohteita että toisaalta kohteita, joita ei luontoarvojen vuoksi avata lainkaan virkistyskäyttöön. Luontoa ja sen aineettomia arvoja voidaan arjen hyvinvoinnin parantamisen lisäksi hyödyntää myös terveydellisten ja sosiaalisten kysymysten ratkaisemisessa sekä ikääntyvän väestön hoivan kehittämisessä. Tämä edellyttää esteettömyyden parantamista merellisissä kohteissa.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Merellisen strategian laadinnassa otetaan huomioon kestävä matkailun periaatteet, hiilineutraalius ja Itämeren suojele.

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Ei tekemättömiä tehtäviä

Mitä on tehty?

✓ 23.10.2019

Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu

Mittarit

Tehtävä on valmis

Liittyy myös toimenpiteisiin: [11](#) [15](#) [28](#) [41](#) [74](#) [77](#) [98](#) [136](#) [157](#) | Mittarin tarkemmat tiedot →

Vaikutus

● ● ● ● ● Ei ole arvioitu

Aikajänne

Päästöluokat

Vastuuorganisaatiot

Kanslia

Kymp

Päästöluokka

Välttämättömät päästöt

Toimenpiteen luokka

Kuluttaminen ja jätteet

Yhteyshenkilöt

Minttu Perttula
projektipäällikkö
Elinkeino-osasto

[Yhteystiedot](#)

Meri Louekari
arkkitehti
Helsingin kaupunki

[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 23.04.2021

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

Toimenpide
Merellinen strategia

Toiminnallinen mittari
Tehtävä on valmis

[← Edellinen toimenpide](#)

[Seuraava toimenpide →](#)

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Kuluttaminen, hankinnat, jakamis- ja kiertotalous / Kuluttaminen ja jätteet /

103. Jätteiden syntypaikkalajittelu

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe **Toteutus** Valmis

Aikataulussa

Kartoitetaan kaupungin omistamien kiinteistöjen jättesopimukset, jätetilat, lajittelukäytänteet, ohjeistus, puutteet ja tarpeet. Kartoitus toteutetaan yhteistyössä Kaupunkiympäristön ylläpito- ja rakennetun omaisuuden hallinta- palveluiden, kiinteistöjen vuokralaisten ja ekotukihenkilöiden kanssa.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Mahdollistetaan kaikkien erilliskerättävien jätteiden tehokas syntypaikkalajittelu kaikissa kaupunkiorganisaation toimitiloissa.

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Vaikutus

● ● ● ● Pieni

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

Rya_Ylpi Rya_Tilat Kymp

Sote Kasko KUVA

Toimenpiteen luokka

Kuluttaminen ja jätteet

Yhteyshenkilöt

Elina Murtola

Tekninen isännöitsijä
Toimitilat[Yhteystiedot](#)

Annukka Kokkonen

Ympäristöasiantuntija
Sosiaali- ja terveystoimiala[Yhteystiedot](#)

Emmi Myllylä

Ympäristöasiantuntija
Tilat-palvelu[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 29.11.2021

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

31.12.2021	Laaditaan käyttäjälle lajitteluohjeistus Käyttäjän edustajan kanssa yhteistyössä. Valmiit lajitteluohjeet: <ul style="list-style-type: none">Sote
31.12.2021	Kyselyyn vastaamattomien kohteiden kartoitus ja toteutus Jättekartoituksen kyselyyn ei saatu kaikilta kohteilta vastauksia. Näistä kohteista pyritään tekemään kartoitus muulla tavalla.
31.12.2021	Lisätään jätetiloihin lajitteluohjeet ja Jätetila -kyltti

Mitä on tehty?

31.07.2021	Kootaan Kasvatus ja koulutus toimialan kohteiden jättekartoituksien tulokset ja tehdään tarvittavat muutokset Kasvatus- ja koulutus toimialan kohteiden kartoitukset ovat valmiit ja jättesopimusten muutokset tehty. Tehtävät muutokset on tallennettu huoltokirjaan.
30.06.2021	Kootaan Kulttuuri ja vapaa-ajan toimialan kohteiden jättekartoituksien tulokset ja tehdään tarvittavat muutokset Kulttuuri ja vapaa-ajan toimialan kohteiden kartoitukset ovat valmiit ja jättesopimusten muutokset on tehty. Tehtävät muutokset on tallennettu huoltokirjaan.
30.06.2021	Kootaan Sosiaali ja terveys toimialan kohteiden jättekartoitusten tulokset ja tehdään tarvittavat muutokset Sosiaali ja terveys toimialan kohteiden kartoitukset ovat valmiit ja jättesopimusten muutokset on tehty. Tehtävät muutokset on tallennettu huoltokirjaan.
05.03.2021	Laaditaan käyttäjälle ohjeistus jätehuollon järjestämisestä ja vastuista Ohje tehty ja lähetetty hallintokunnille, palveluntuottajille, jättesopimusten tekijöille.

	yläpöydille ja käyttäjille.
✓ 30.11.2020	Tehdään Kasvatus ja koulutus toimialan tilojen jätekartoitus Kasvatus ja koulutus toimialan jätekartoitukset aloitettu: - toukokuu: leikkipuistot - kesäkuu: päiväkodit - elokuu: koulut ja ammattioppilaitokset, työväenopistot
✓ 20.05.2020	Tiedotetaan Kasvatus ja koulutuksen toimijoita jätekartoituksen alkamisesta Uutisoitu kaupungin sisäisellä verkkopalvelulla.
✓ 30.04.2020	Tehdään jätekartoitukset Sosiaali ja terveys toimialan kohteissa Sosiaali ja terveys toimialan kohteiden kartoitus aloitettiin tammikuussa 2020.
✓ 31.03.2020	Tehdään kartoitukset Kulttuuri ja vapaa-ajan toimialan kohteissa Jätekartoitukset tehdään porrastetusti kohdetyypeittäin. Kartoitukset aloitettiin kirjastoista marraskuussa 2019.
✓ 04.11.2019	Tehdään sähköinen jätekartoituslomake Jätekartoitukset tehdään sähköisen lomakkeen avulla. Lomakkeen täyttää kiinteistön ekotukihenkilö tai muu henkilö.
✓ 23.10.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus
✓ 10.10.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilöt valittu

Mittarit

Kartoitettujen kohteiden määrä
Mittarin tarkemmat tiedot →

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Kuluttaminen, hankinnat, jakamis- ja kiertotalous / Kuluttaminen ja jätteet /

104. Jätekuljetusten optimointi

Eteneminen

Aikataulussa

HSY:llä on käynnissä omia pilotteja aiheeseen liittyen vuonna 2020. Kun HSY:n tulokset ovat saatavilla, käydään läpi tulokset yhdessä HSY:n kanssa. Näiden pilottien ja niistä saatujen kokemusten pohjalta hyödynnetään saatuja tuloksia myös Helsingin kaupungin toimitilojen ylläpidossa.

Toimenpide odottaa HSY:n kokeilujen tuloksia.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Kehitetään HSY:n kanssa jätemäärien mittausta, uuden teknologian hyödyntämistä ja logistiikan edelleen optimointia, esim. IoT, pinnanmittaus ja punnitsevat jäteautot.

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

31.12.2021	Otetaan monilokerokeräys käyttöön pilottikohteissa Sopivien kohteiden kartointu on tehty. Odottaa HSY:n toimenpiteen aloittamista.
------------	---

Mitä on tehty?

✓ 21.12.2020	HSY:n tulosten arviointi Kun HSY:n kokeilujen tulokset ovat saatavilla, käydään läpi tulokset yhdessä HSY:n kanssa. Sovitaan mahdollisista jatkotoimista.
✓ 05.12.2019	Sovitaan yhteyshenkilö HSY:ltä HSY:ltä nimetty yhteyshenkilö.
✓ 08.11.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus
✓ 10.10.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilöt valittu

Mittarit

Palaveri pidetty

[Mittarin tarkemmat tiedot →](#)

Vaikutus

Pieni

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

[Rya_Ylpi](#) [Rya_Tilat](#) [HSY](#)

Toimenpiteen luokka

Kuluttaminen ja jätteet

Yhteyshenkilöt

 Elina Murtola
Tekninen isännöitsijä
Toimitilat
[Yhteystiedot](#)

 Aino Kainulainen
Hankepäälikkö
HSY Helsingin seudun ympäristöpalvelut-kuntayhtymä
[Yhteystiedot](#)

 Emmi Myllylä
Ympäristöasiantuntija
Tilat-palvelu
[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 04.10.2021

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

Toimenpide
Jättekuljetusten optimointi

Toiminnallinen mittari
Palaveri pidetty

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

105. Jätehuollon kustannusten kohdistaminen

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe Toteutus Valmis

Myöhässä

Kustannusvaikutusten kohdistaminen käyttäjille on vaikeaa lukuisista käyttäjäryhmistä ja muista teknisistä syistä. Kartoitetaan kokonaistilanne yhdessä energiakustannusten kohdistamisesta tehtävän kartoituksen kanssa ja päätetään jatkosta tämän perusteella.

Virallinen kuvaus

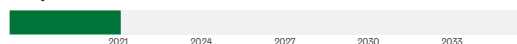
Toimenpideohjelman mukaan

Selvitetään ja sen perusteella tehdään päätös irrottaa kaupungin ulkopuolisille vuokraamissa kohteissa jätekustannukset vuokrasta. Jos toimijat maksavat omat jätekustannukset, motivoi se myös vähentämään jätteen syntyä ja tehostamaan lajittelua. Selvitetään tehokasta lajittelua ja kuljetusten optimointia edistävät tilatarpeet kiinteistöissä ja tontilla. Pilotoidaan kortteleiden yhteisratkaisuja. (Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Vaikutus

🟡 🟡 🟡 🟡 Ei ole arvioitu

Aikajänne

Päästöluokat

Vastuuorganisaatiot

Rya_Tilat

Päästöluokka

Välttämät päästöt

Toimenpiteen luokka

Kuluttaminen ja jätteet

Tietoja päivitetty 24.01.2020

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Kuluttaminen, hankinnat, jakamis- ja kiertotalous / Kuluttaminen ja jätteet /

106. Pakilan työkeskuksen, Uusix-verstaiden, Staran kierrätyskeskuksen ja Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskuksen asiakasmäärien lisääminen

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe Toteutus Valmis

Aikataulussa

Kiertotalouden toteutumista tulee tukea kaikin tavoin. Kaupunkilaisten ja kaupungin työntekijöiden tietoisuus Helsingin alueella toimivista kiertotaloustoimijoista ja heidän palveluistaan on vaihtelevaa. Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskuksen palveluista kaupunkilaiset tietävät jo suhteellisen hyvin ja Kierrätyskeskus on viime vuosina lisännyt myymälöitä ympäri Helsinkiä. Pakilan työkeskus, Uusix-verstas ja Staran rakennusmateriaalien kierrätyskeskus kaupunkiorganisaatioon kuuluvina kiertotaloustoimijoina eivät ole kunnolla edes kaupungin työntekijöiden tiedossa saatikka kaupunkilaisten.

Tavoitteena on lisätä kaupunkilaisten ja kaupungin työntekijöiden tietoisuutta alueen kiertotaloustoimijoista ja siten lisätä asiakasmääriä.

www.pakilantyokeskus.fi (linkki avautuu uuteen ikkunaan)

www.uusix.fi (linkki avautuu uuteen ikkunaan)

www.kierratyskeskus.fi (linkki avautuu uuteen ikkunaan)

[Staran kierrätyskeskus](#) (linkki avautuu uuteen ikkunaan)

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Kannustetaan kaupungin työntekijöitä ja kaupunkilaisia hankkimaan tuotteita Pakilan työkeskuksesta, Uusix-verstailta ja Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy:n myymälöistä.

(Hiilineutraali Helsinki 2035-toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

31.05.2022	Kiertotaloustapahtuma 2021 Koronatilanteen takia kiertotaloustapahtuma siirtyi syksyltä 2021 kevääseen 2022.
------------	--

Mitä on tehty?

✓ 26.05.2021	Uutisinsertti ja juttu kiertotaloustoimijoista Kaupunkikanavalle on tehty juttu ja uutisinsertti kiertotaloustoimijoista. Juttu: Helsingin kaupunki edistää kestäviä elämäntapoja – Kiertotalouspalvelut löytyvät nyt helposti netistä Kaupunkikanava Uutisinsertti: https://kaupunkikanava.fi/helsingin-kaupunki-tuottaa-kiertotalouspalveluja/
✓ 14.04.2021	Tilannekatsaus toimijoiden kesken Pidettiin tilanepalaveri toimijoiden kesken.
✓ 12.04.2021	Kiertotalouden toimijat Palvelukartalle Pääkaupunkiseudun kierrätyskeskukset ja työkeskukset on lisätty palvelukartalle.

Vaikutus

● ● ● ● Pieni

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

- Sote
- Pääkaupunkiseudun kierrätyskeskus
- Rakpa
- Palu_Ympa

Toimenpiteen luokka

Kuluttaminen ja jätteet

Yhteyshenkilöt

Piiu Merivirta von Hellens
 vastaava työnjohtaja
 Sosiaali- ja terveystoimiala
[Yhteystiedot](#)

Hans-Erik Helenius
 työnjohtaja
 Sosiaali- ja terveystoimiala
[Yhteystiedot](#)

Teemu Levander
 Palvelupäällikkö
 Logistiikka
[Yhteystiedot](#)

Satu Helström
 Työnjohtaja
 Lännen aikuissosiaalityö
[Yhteystiedot](#)

Ville Heinilä
 Ympäristövastaava
 Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy
[Yhteystiedot](#)

Pirita Kuikka
 ympäristösuunnittelija
 Ympäristöpalvelut
[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 27.08.2021

	<p>Pääkaupunkiseudun palvelukartalta löytyy nyt uusi palvelukokonaisuus nimeltä <i>Kiertotalouden palvelut</i>. Palvelukokonaisuuteen on koottu alkuvaiheessa pääasiassa Helsingissä toimivia kierto- ja jakamistalouden palveluja, mutta jatkossa kaikki pääkaupunkiseudun kiertotaloustoimijat ovat tervetulleita mukaan. Tavoitteena on helpottaa palvelujen löytämistä ja edistää kiertotaloutta asukkaiden arjessa.</p> <p>Mukana on sekä yritysten tarjoamia, että kaupungin omia palveluja. Kartalle merkityt toimijat ja yritykset toteuttavat toiminnassaan kierto- ja jakamistaloutta ja edistävät kestäviä elämäntapoja.</p> <p>Palvelukartalta osoitteesta palvelukartta.hel.fi hakusanalla "kiertotalous" löytyvät muun muassa kirooutoreia. kävtevn</p>
✓ 16.03.2021	<p>Tilannekatsaus toimijoiden kesken</p> <p>Pidettiin tilannepalaveri toimijoiden kesken.</p>
✓ 12.02.2021	<p>Tilannekatsaus toimijoiden kesken</p> <p>Pidettiin tilannepalaveri toimijoiden kesken.</p>
✓ 01.02.2021	<p>Luodaan yhteinen verkkosivu</p> <p>Alueen kiertotaloustoimijoista ja heidän palveluistaan on luotu yhteinen verkkosivu Helsingin ilmastoteot -sivustolle.</p>
✓ 19.01.2021	<p>Tilannekatsaus toimijoiden kesken</p> <p>Toimijat pitivät tilannekatsauksen, jossa valmisteltiin yhteistä viestintää ja tapahtumakonseptia..</p>
✓ 08.12.2020	<p>Pidetään tilannekatsaus toimijoiden kanssa</p> <p>Toimijat pitivät tilannekatsauksen, jossa sovittiin yhteisestä viestinnästä ja yhteisen tapahtuman valmistelusta.</p>
✓ 12.11.2020	<p>Juttu Helsinki-lehteen</p> <p>Tiina Kotka Helsinki-lehdestä on haastatellut Uusixin johtajaa Vuokkoa, myynnin työnjohtajaa Satua ja Uusixin asiakasta. Lehden valokuvaaja kävi ottamassa kuvat Uusixin pop up -kaupalla Hakaniemen kauppahallissa. Teksti on tarkastusluettu ja juttu ilmestyy 3.12.2020. Artikkelin yhteyteen tulee info-laatikko, jossa kerrotaan Hiilineutraali Helsinki 2035 -hankkeen osallisista.</p> <p>Helsinki-lehden juttu: Uusiotuotteilla toteutetaan kuntoutusta ja kiertotaloutta</p>
✓ 21.10.2020	<p>Pidetään työpaja toimijoiden kesken</p> <p>Uusix-verstaat, Pakilan työkeskus, Pääkaupunkiseudun kierrätyskeskus ja Staran kierrätyskeskus pitivät työpajan 21.10.2020. Työpajassa pohdittiin yhteisiä toimia kaupunkilaisten ja kaupungin työntekijöiden tietoisuuden lisäämiseksi kiertotaloustoimijoiden palveluista.</p> <p>Työpajassa todettiin vahvasti, että kaupunkilaisilta menee tällä hetkellä sekaisin eri toimijoiden roolit. Ensimmäisenä pyritäänkin selkeästi viestimään toimijoiden erilaisista rooleista ja palveluista.</p>
✓ 09.01.2020	<p>Järjestetään palaveri vastuutahojen kesken</p> <p>Palaverissa käydään läpi toimenpide ja keskustellaan siitä miten kaupungin työntekijöiden ja kaupunkilaisten tietoisuutta Helsingin alueella toimivista kiertotaloustoimijoista voitaisiin lisätä sekä kuinka kannustaa kaupunkilaisia toimijoiden palveluiden käyttöön ja kuinka toimijat voisivat tiivistää yhteistyötään.</p> <p>Palaveri pidettiin 9.1.2020.</p> <p>Kokouksessa päätettiin aloittaa tiedottaminen / mainostaminen Helsingin kaupungin eri toimijoille lähettävällä tiedotteella esim. Heka, intra jne. Tarkennetaan tiedottamista seuraavassa kokouksessamme. Pakilan työkeskus lisää yhteistyötä Kierrätyskeskuksen kanssa osallistumalla yhteisiin tapahtumiin.</p>
✓ 23.10.2019	<p>Toimenpiteestä on tilannekuvaus</p>
✓ 02.09.2019	<p>Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu</p>

Mittarit

Asiakaskäynnit

Mittarin tarkemmat tiedot →

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

Toimenpide
Pakilan työkeskuksen,
Uusix-verstaiden, Staran
kierrätyskeskuksen ja
Pääkaupunkiseudun
Kierrätyskeskuksen
asiakasmäärien lisääminen

Toiminnallinen mittari
Asiakaskäynnit

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Kuluttaminen, hankinnat, jakamis- ja kiertotalous / Hankinnat /

107. Hankintojen ilmastokriteerien kehittäminen

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe Toteutus Valmis

Aikataulussa

Toimenpiteet 107 ja 108 liittyvät yhteen ja siksi niillä on yhteinen kuvaus ja yhteisiä tehtäviä.

Toimenpiteen tavoitteena on 1) tunnistaa ne kaupungilla kilpailutettavat hankinnat, jotka ovat hankintavolyymiltaan ja elinkaarisilta ilmastovaikutuksiltaan merkittävimpiä, 2) kehittää olemassa olevia ja käyttöönottaa uusia hankintakriteerejä, joiden avulla hankitaan mahdollisimman vähän ilmastoa kuormittavia ja neitseellisiä luonnonvaroja kuluttavia tuotteita ja palveluita, sekä 3) tehdä toteutuneiden hankintojen vaikuttavuuden arviointia ilmastonäkökulmasta.

Toimenpiteen keskeisiä toteuttajatahoja ovat kaupungin hankintayksiköt eli keskushallinto ja eri toimialat (kaupunkiympäristö, kulttuuri ja vapaa-aika, kasvatusta ja koulutus sekä sosiaali- ja terveystoimiala). Kaupungin ympäristöpalvelut ovat toimenpiteen toteutuksessa mukana asiantuntijaroolissa, mm. tuottamalla tukimateriaaleja hankintoja valmistelevien tueksi sekä avustamalla uusien kriteerien laadinnassa. Toimenpidettä edistetään erityisesti kuusivuotisessa, Suomen ympäristökeskuksen vetämässä Kohti hiilineutraaleja kuntia ja maakuntia (Canemure)-hankkeessa. Hankkeen tavoitteena on Helsingin osalta kehittää kaupungin hankintoja vähähiilisemmiksi ja paremmin hiilijalanjäljen huomioiviksi.

Ilmastovaikutuksiltaan merkittävempien hankintaryhmien tunnistaminen toteutetaan Suomen ympäristökeskuksen kehittämällä hankintojen hiilijalanjälki -laskentamenetelmällä. Hankintakriteerejä kehitetään ja otetaan käyttöön kunkin hankintayksikön oman kilpailutusaikataulun mukaisesti. Kilpailutuksissa ja hankintakriteerien laadinnassa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan päästölaskentaa, elinkaarimalleja ja ilmastovaikutusten arviointia. Vuoropuhelu markkinan kanssa on erityisen tärkeässä roolissa.

Tähän mennessä elinkaarenaikaisten ilmastopäästöjen arviointia on tehty kaupungilla yksittäisissä hankinnoissa kuten ICT-laiteiden, toimistotuolien ja ulkovalaistuksen hankinnassa. Kaupungin rakennushankkeissa hankinnan ilmastopäästöjä lasketaan melko säännönmukaisesti, mutta laskentaa ei vielä tehdä säännönmukaisesti ennakkoivasti siten, että tulokset ohjaisivat suunnittelua ja kilpailutusta. Toteutuneiden hankintojen vaikuttavuuden arviointia ilmastonäkökulmasta ei ole kaupungilla vielä juurikaan tehty rakennushankkeita lukuunottamatta.

Seuraavat Hiilineutraali Helsinki 2035-ohjelman toimenpiteet toteuttavat myös osaltaan tätä toimenpidettä: toimenpide [19](#) (kuljetusten ja työkoneurakoiden hankintakriteerit), [20](#) (kuljetuskaluston ja käyttövoimien hankintakriteerit), [38](#) (rakentamisen ja ylläpidon hankintakriteerit) ja [113](#) (elintarvike- ja ruokapalveluhankintojen hankintakriteerit).

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Kehitetään olemassa olevia ja käyttöönotetaan uusia hankintakriteerejä Helsingin hankintoihin huomioiden elinkaari, kiertotalous ja ilmastonäkökulma paremmin. Ympäristökriteerien tulee olla vähimmäisvaatimuksina tai vertailuperusteina merkittävällä painoarvolla.

(Hiilineutraali Helsinki 2035-toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

31.05.2021

Kulosaaren puistotien päästöttömän työmaan pilotti

Helsingin kaupungin ensimmäinen päästöttömän työmaan pilotti. Työmaan koneet kulkevat uusiutuvalla sähköllä tai uusiutuvalla dieselillä ja tuottavat näin selvästi tavallista vähemmän hiilidioksidia- ja lähipäästöjä. Sähköiset työkoneet ovat myös hiljaisia.

Vaikutus

Merkittävä

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

Palu_Ympa Taso Kymp
Sote Kasko KUVA Hanpa

Toimenpiteen luokka

Hankinnat

Yhteyshenkilöt

Satu Turula
ympäristösuunnittelija
Ympäristöpalvelut

[Yhteystiedot](#)

Marja Sarmela
hankintalakimies
Talous- ja konserniohjaus

[Yhteystiedot](#)

Mia Malin
ympäristösuunnittelija
Ympäristöpalvelut

[Yhteystiedot](#)

Miia Herzon
Projektikoordinaattori
Ympäristönsuojeluyksikkö

[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 28.10.2021

Sähkökäyttöisten isojen kaivukoneiden saatavuuden ollessa vielä hyvin rajallinen, päädyttiin kilpailutuksessa kannustamaan sähkökäyttöisten työkonoiden käyttöön laatu- ja ympäristösuhteilla. Työmaalla käytetäänkin neljää täyssähköistä työkonetta (3 pyöräkuormaajaa ja 1 minikaivuri) ja muussa kalustossa käytetään muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta uusiutuva HVO dieseliä. Työkoneet ovat vähintään stage 4 tasoa (myös useita stage 5 päästöluokan koneita) ja kuljetuskalusto Euro 6 päästöluokan mukaista.

Lue lisää:

[Uutinen ja video](#)

[Keinokas-esimerkki](#)

31.05.2021

Fasilitoidaan vastuullisten hankintojen kehitystyötä

Ylläpidon alueurakoiden hankintojen kehittäminen

17.12.2019 kaupungin sisäinen työpaja ilmasto ja ympäristöasioiden huomioimisesta alueurakoiden kilpailutuksissa

27.2.2020 kaupungin sisäinen työpaja alueurakoiden sopimuseurannan ja ympäristökriteerien käytön parantamiseksi

4/2020 Alueurakoiden sopimuseurannan käytäntöjen yhtenäistämistyö käynnistyy

Kevät 2021 Alueurakoiden kalustotarkistukset aloitetaan

Syksy 2021 Tietopyyntö ympäristökriteerien kirittämisestä seuraavaan isoon alueurakkaan liittyen

Elintarvike- ja ruokapalveluhankintojen kehittäminen

10.2.2020 kaupungin sisäinen työpaja elintarvike- ja ruokapalveluhankintojen kriteerien kehittämiseksi

8.5.2020 kaupungin sisäinen työpaja Soten ja Kaskon ruokapalveluhankintojen vastuullisuuskriteereistä

Kevät 2021 kaupungin sisäinen työpaja Soten ja Kaskon palvelusopimusten vastuullisuuskriteereistä

Benchmark-tilaisuuudet hyvien käytäntöjen ja oppien jakamiseksi

5.6.2020 kaupungin sisäinen benchmark: Henkilöstöravintolapalveluiden kilpailutus

19.11.2020 kaupungin sisäinen benchmark: Työvaatehankintojen vastuullisuuskriteerit

14.4.2021 kaupungin sisäinen benchmark: Yksittäisen hankinnan vaikutusten arvioinnin mallit

29.10.2021

Canemure-hankkeen hankintakeisissä kehitetään olemassa olevia ja otetaan käyttöön uusia ilmasto-, ympäristö- ja vastuullisuuskriteereitä

Canemure-hankkeen casehankinnat:

- o **Suunnittele ja rakenna-urakassa** tarjoajat laskivat tarjousvaiheessa suunnitelmiansa hiilijalanjäljen, joka pisteytettiin osana tarjouskilpailua.
 - Blogi: [Hiilijalanjälki ohjasi asuinrakentamisen hankintaa Kuninkaantammassa](#)
 - Casekuvaus: [Asetelmakadun SR-urakka](#)
- o Uuden toimialatalon **ravintolapalvelun** hiilijalanjälki tullaan laskemaan sopimuskaudella.
- o **Uudelleenpäälystysurakoissa** urakoitsijoilta kerätään sopimuskauden aikana lähtötietoja urakan hiilijalanjälkilaskentaa varten.
- o **Maito- ja lihatuotteiden** hankinnoissa tunnistettiin elinkaaren KHK-päästöjen kannalta merkittävimmät toimet alan asiantuntijoiden ja laajan markkinavuoropuhelun avulla ja pyrittiin vaikuttamaan näihin hankintakriteerein.
 - Blogi: [Helsinki hankkii maitoa ja lihaa entistä vastuullisemmin](#)
 - Casekuvaukset: [Maitotuotteet ja Lihatuotteet](#)
- o Palvelutalojen **ruokapalveluiden** kilpailutuksessa kehitettiin erityisesti vastuullisuuskriteerien sopimuseuranta ja pyritään sopimuskauden aikaiseen hiilijalanjäljen pienentämiseen.
- o **Asuinkerrostalon peruskorjauksen** hankesuunnitteluvaiheessa tullaan optimoimaan tarkasteltavan rakennuksen elinkaaren aikaista hiilijalanjälkeä ja elinkaarikustannuksia, sekä rakennuksen käyttöön perustuvaa energiankulutusta ja elinkaarikustannuksia. Varsinaisessa suunnittelussa tullaan huomioimaan hiilijalanjälki- ja

- kiertotalousnäkökulmat mahdollisimman kokonaisvaltaisesti.
 - Raportti: [Peruskorjaushankkeen energiaoptimointi ja elinkaaren hiilijalanjälkilaskenta](#)
- Hämeentiellä toteutetaan **katu- ja vesihuollon suunnittelun** yhteydessä suunnittelua ohjaava päästötarkastelu. Hiilijalanjälki pyritään huomioimaan myöhemmin myös varsinaisessa urakkavaiheessa.
 - Blogi: [Ilmastoviisaalla suunnittelulla voidaan vähentää lähes kolmasosa urakan päästöistä](#)
 - Casekuvaus: [Hämeentien korjaussuunnittelu \(Arabia\)](#)
 - Loppuraportti: [Hämeentien CO2-päästölaskenta ja ilmastoviisaat tarkastelut](#)
- **Työvaatehankintojen** elinkaari vaikutuksiin pureudutaan erillisellä selvitystyöllä, jossa vertaillaan palvelu- ja tuotehankinnan vedenkulutus-, päästö- ja kustannuseroja. Ilmastovaikutusten huomioimista selvitetään markkinakeskustelulla ja kriteerityöllä. Lisäksi tarkastellaan selvitystyön ohessa kehitetyn hiilijalanjälki- ja kustannuslaskurin hyödynnettävyyttä.

31.10.2021

Hankintayksiköt osallistuvat koulutuksiin tai järjestävät itse koulutuksia ilmasto- ja kiertotalouskriteerien käytöstä hankinnoissa

1.4.2020 Rakennusten elinkaaren hiilijalanjälki päihinänkuoressa-koulutus (KYMP)

Tilaisuuden tavoitteena oli luoda yleiskäsitys rakennusten elinkaaren hiilijalanjäljestä ja selvittää, miten asia koskettaa erityisesti Helsingin kaupungin talonrakennushankkeissa toimivia henkilöitä ja miten he voivat työssään vaikuttaa rakennusten hiilijalanjälkeen.

Kesä ja syksy 2020 Vähähiiliset julkiset hankinnat - webinaarisarja (KEINO, kohderyhmä kaikki toimialat ja liikelaitokset)

Tavoitteena on kehittää hankkijoiden tietoja ja toimintatapoja vähähiilisempään suuntaan sekä tarjota konkreettisia case-esimerkkejä ja kriteerimalleja hankintojen valmistelun tueksi. Webinaarisarjan 2. osassa Helsingin kaupunki esitteli tuoteryhmäkohtaisia esimerkkejä ja työkaluja, sekä 3. osassa päästöttömien työmaiden toteutusta. Webinaarisarjan päätteeksi järjestettiin kaupungin sisäinen kestävien hankintojen kyselytunti, jossa hankkijoiden oli mahdollisuus tavata vastuullisuusasiantuntijat ja esittää heille kysymyksiä.

15.12.2020 Haitallisten aineiden vähentäminen hankinnoissa-koulutus (kaikki toimialat ja liikelaitokset)

Koulutuksessa käsiteltiin, mitä haitalliset aineet ovat ja miten niitä voidaan vähentää hankinnoissa. Koulutus oli osa Haitallisten aineiden vähentäminen varhaiskasvatukseen hankinnoissa green deal-sopimusta.

16.2.2021 Päästöttömän työmaan green deal-päihinänkuoressa-koulutus (KYMP)

Koulutuksessa esiteltiin Päästöttömän työmaan green dealia sekä asteittain kiristyviä ympäristövaatimuksia työmaille. Koulutus oli suunnattu erityisesti talorakennushankkeissa toimiville.

22.3.2021 Vastuullisten hankintojen koulutus (KYMP)

Vastuullisten hankintojen yleiskoulutus kaupunkiympäristön toimialan hankintapalveluille.

31.5.2021 Ympäristömerkin käyttö hankinnoissa-koulutus (kaikki toimialat ja liikelaitokset)

Koulutus ympäristömerkin käytöstä hankinnoissa.

1.6.2021 Työpaja ympäristömerkin käytöstä rakennusmateriaalihankinnoissa (kaikki toimialat ja liikelaitokset)

Yleiskoulutusta seuraava syventävä työpaja keskittyen tiettyyn hankintaryhmään.

Syyskuu 2021 Työpaja ympäristömerkin käytöstä työvaatehankinnoissa (kaikki toimialat ja liikelaitokset)

Yleiskoulutusta seuraava syventävä työpaja keskittyen tiettyyn hankintaryhmään.

31.12.2025

Haitallisten aineiden vähentäminen varhaiskasvatukseen hankinnoissa green deal-sopimus

4.11.2020 sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö, ympäristöministeriö, Helsingin, Tampereen ja Vantaan kaupungit, sekä hankintaorganisaatiot Monetra Oulu Oy ja Tuomi Logistiikka Oy allekirjoittivat green deal -sopimuksen haitallisten aineiden vähentämiseksi varhaiskasvatuksen ympäristössä. Sopimuksen tavoitteena on julkisten hankintojen kautta vähentää haitallisia kemikaaleja varhaiskasvatuksen ympäristössä, sekä lisätä pohjoismaisen ympäristömerkinnän saaneiden tuotteiden ja palveluiden hankintaa ja siten vähentää lasten kokonaiskemikaalialtistumista. Sopimuksen mukaisilla hankintakriteereillä edistetään myös kiertotalouden toteutumista hankinnoissa.

Sopimuksen aikana kehitetään hankintakriteereitä seuraaviin hankintaryhmiin:

- o Siivousaineet
- o Puhtauspalvelut
- o Sisäleikkivälineet
- o Ulkoleikkivälineet
- o Kalusteet ja huonekalut

Helsingissä sopimus koskee erityisesti kasvatuksen ja koulutuksen toimialan hankintoja, kanslian keskitettyjä hankintoja sekä kaupunkiympäristön toimialan hankintoja.

31.12.2030

Päästöttömän työmaan green dealin tavoitteet kaikkiin kaupungin työmaihin

Vuoden 2021 kesäkuun loppuun mennessä:

- o päästötön työmaa -konsepti, seurantajärjestelmä ja ensimmäiset yhteiset hankintakriteerit on luotu; ja
- o viimeistään tavoiteajankohdan jälkeen solmituissa hankintasopimuksissa on määritettävä, että hankintayksiköiden työmailla käytettävät työkoneet ovat päästöiltään vähintään Stage IIIB ja kuorma-autot Euro V tasoa tai puhtaampia.

Vuoden 2022 loppuun mennessä:

- o viimeistään tavoiteajankohdan jälkeen solmituissa hankintasopimuksissa päästötön työmaa -konsepti on otettu käyttöön sopimuksen määritelmän mukaisilla hankintayksiköiden työmailla;
- o hankintayksiköt ovat ottaneet käyttöön sopimuksen määritelmän mukaisen seurantajärjestelmän;
- o työmaat, joissa hankintayksikkö on itse päätoteuttajana ovat fossiilivapaita; ja
- o viimeistään tavoiteajankohdan jälkeen solmituissa hankintasopimuksissa on määritettävä, että hankintayksiköiden työmailla käytettävät työkoneet ovat päästöiltään vähintään Stage IV ja kuorma-autot Euro VI tasoa tai puhtaampia.

Vuoden 2025 loppuun mennessä:

- o hankintayksikön työmailla käytettävistä työkoneista, sekä työmaiden sisäisissä kuljetuksissa käytettävistä ajoneuvoista 100 prosenttia toimii fossiilivapilla polttoaineilla, joista lisäksi vähintään 20 prosenttia toimii sähköllä, biokaasulla tai vedyllä; ja
- o hankintayksikön työmaat ovat fossiilivapaita.
- o Lisäksi tarkistetaan mahdollisuus ja tarve tiukentaa työkoneille ja kuorma-autoille asetettuja päästövaatimuksia.

Vuoden 2030 loppuun mennessä:

- o hankintayksikön työmailla käytettävistä työkoneista, sekä työmaiden sisäisissä kuljetuksissa ja kuljetuksissa työmaille ja työmailta käytettävistä ajoneuvoista 100 prosenttia toimii fossiilivapilla polttoaineilla, joista lisäksi vähintään 50 prosenttia toimii sähköllä, biokaasulla tai vedyllä; ja
- o kaikissa kuljetuksissa työmaille ja työmailta käytettävät kuorma-autot ovat Euro VI tasoa tai puhtaampia.

Sopimus koskee infrarakentamista, talorakentamista ja kunnossapitoa.

Mitä on tehty?

✓ 15.09.2020

Ympäristöpalvelut ja hankinnat- ja kilpailuttaminen -tiimi laativat kriteeripankin hankintoja valmistelevien tueksi

✓ 09.09.2020	<p>Helsinki allekirjoittaa Päästöttömien työmaiden green deal-sopimuksen</p> <p>Ympäristöministeriö, Helsingin, Espoon, Turun ja Vantaan kaupungit sekä Senaatti-kiinteistöt ja HSY allekirjoittivat syksyllä 2020 vapaaehtoisen green deal-sopimuksen työmailla syntyvien päästöjen vähentämiseksi. Sopimuksen tavoitteena on, että kaupunkien ja Senaatin työmaat ovat vuoden 2025 loppuun mennessä fossiilivapaita, eli niillä ei käytetä fossiilisia polttoaineita. Lisäksi vuoteen 2030 mennessä työmailla käytettävistä työkoneista ja työmaiden kuljetuksista vähintään 50 prosenttia toimii sähköllä, biokaasulla tai vedyllä. Sopimuksen mukaisesti työmaiden päästöihin luetaan työkoneiden, sähkön, lämmityksen ja vaihteittain kuljetusten päästöt.</p> <p>Sopimus luo mukana oleville tahoille yhteisen tiekartan sekä hankintakriteerit fossiilivapaiden ja päästöttömien työmaiden saavuttamiseksi. Keskeinen osa sopimusta on tiivis vuoropuhelu markkinan kanssa sähköisten ja muiden vähäpäästöisten työmaakonevaihtoehtojen saatavuuden lisäämiseksi.</p> <p>Lue lisää: Sitoumus Uutinen</p>
✓ 31.01.2020	<p>Päästötön työmaa: kahdenkeskiset vuoropuhelut</p> <p>Kahdenkeskiset vuoropuhelut infraurakoitsijoiden kanssa fossiilivapaan ja päästöttömän työmaan kriteereistä.</p>
✓ 09.12.2019	<p>Markkinavuoropuhelu: päästötön työmaa</p> <p>Markkinavuoropuhelutilaisuus infraurakoitsijoille päästöttömän työmaan konseptista ja alustavista kriteereistä.</p>
✓ 23.10.2019	<p>Luodaan toimenpiteelle alustavat mittarit</p>
✓ 23.10.2019	<p>Toimenpiteestä on tilannekuvaus</p>
✓ 31.05.2019	<p>Hiilineutraalit ja resurssiviisaat yritysalueet-hanke käynnistetään</p> <p>Hiilineutraalit ja resurssiviisaat yritysalueet (HNRV)-hanke on kaksivuotinen Helsingin kaupungin vetämä hankekokonaisuus, jossa kehitetään Helsingin, Vantaan, Espoon ja Turun kaupungin yritysalueita kohti hiilineutraaliutta. Konseptoimalla ja pilotoimalla toimintaa hankkeen kohdealueilla etsitään uusia ratkaisuja työkoneiden ja logistiikan päästöihin, materiaalien hyötykäyttöön sekä hiilineutraalin liiketoiminnan vauhdittamiseen.</p> <p>Helsingin osahankkeessa yksi keskeisistä kehittämiskohteista on päästöttömän työmaan-hankintakriteerien kehittäminen ja pilotointi.</p> <p>Hanke saa rahoitusta Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) Suomen rakennerrahaston Kestävää kasvua ja työtä 2014-2020-ohjelmasta.</p> <p>Lisätietoja hankkeesta: https://hankkeet.hiilineutraalisuomi.fi/hanke/hnrv/ https://helsinginilmastoteot.fi/venture/hnrv/</p>
✓ 31.03.2019	<p>Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu</p>
✓ 18.03.2019	<p>CANEMURE-hanke käynnistetään</p> <p>Kohti hiilineutraaleja kuntia ja maakuntia (Canemure) on kuusivuotinen Suomen ympäristökeskuksen vetämä kansallinen hankekokonaisuus, jossa edistetään ilmastonmuutoksen hillinnän käytännön toimia 22 partnerin voimin. Hanke saa rahoitusta EU:n Life-ohjelmasta.</p> <p>Helsingin osahankkeen tavoitteena on löytää keinoja hillitä ilmastonmuutosta hankintojen kautta. Hankkeen myötä hankintojen kestävyys ja vähähiilisyys pyritään saamaan kilpailutuksessa keskeisesti vaikuttaviksi tekijöiksi.</p> <p>Helsingin osahankkeeseen valitaan useita pilotoitavia hankintaesimerkkejä, joiden hankintaprosessissa pyritään huomioimaan vähähiilisyys sekä ympäristö- ja vastuullisuusnäkökohdat mahdollisimman kattavasti. Lisäksi selvitetään, miten hiilijalanjäljen laskentaa voidaan soveltaa eri hankintaryhmissä ja millaisia kriteerejä hiilijalanjäljelle voidaan muodostaa.</p> <p>Hankkeella edistetään keskeisesti Helsingin tavoitetta</p>

saavuttaa hiilineutraalisuus vuoteen 2035 mennessä.

Lisätietoja hankkeesta:

<https://hiilineutraalisuomi.fi/fi-FI/Canemure>

<https://helsinginilmastoteot.fi/venture/canemure/>

Mittarit

Kilpailutukset, joissa ilmastokriteereitä käytetty vähimmäisvaatimuksena tai vertailuperusteena

Mittarin tarkemmat tiedot →

Uusien ja päivitettyjen kriteerien määrä

Mittarin tarkemmat tiedot →

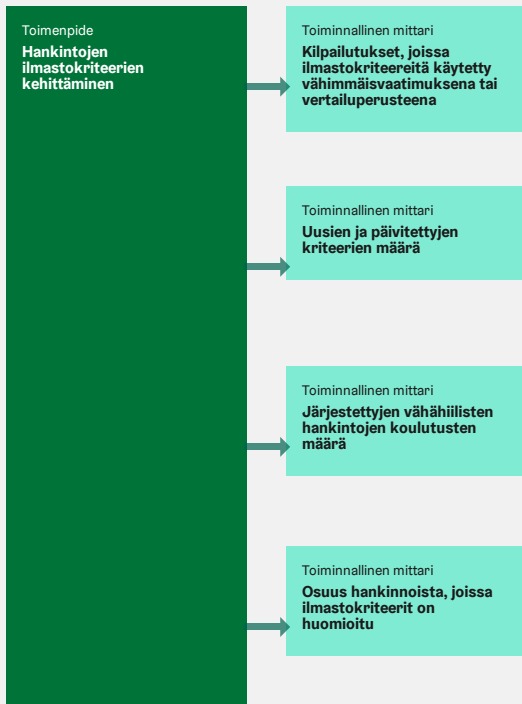
Järjestettyjen vähähiilisten hankintojen koulutusten määrä

Mittarin tarkemmat tiedot →

Osuus hankinnoista, joissa ilmastokriteerit on huomioitu

Mittarin tarkemmat tiedot →

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Kuluttaminen, hankinnat, jakamis- ja kiertotalous / Hankinnat /

108. Hankintojen ilmastopäästöjen tunnistaminen ja arviointi

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe Toteutus Valmis

Aikataulussa

Toimenpiteet 107 ja 108 liittyvät yhteen ja siksi niillä on yhteinen kuvaus ja yhteisiä tehtäviä.

Toimenpiteen tavoitteena on 1) tunnistaa ne kaupungilla kilpailutettavat hankinnat, jotka ovat hankintavolyymiltaan ja elinkaarisilta ilmastovaikutuksiltaan merkittävimpiä, 2) kehittää olemassa olevia ja käyttöönottaa uusia hankintakriteerejä, joiden avulla hankitaan mahdollisimman vähän ilmastoa kuormittavia ja neitseellisiä luonnonvaroja kuluttavia tuotteita ja palveluita, sekä 3) tehdä toteutuneiden hankintojen vaikuttavuuden arviointia ilmastonäkökulmasta.

Toimenpiteen keskeisiä toteuttajatahoja ovat kaupungin hankintayksiköt eli keskushallinto ja eri toimialat (kaupunkiympäristö, kulttuuri ja vapaa-aika, kasvatusta ja koulutus sekä sosiaali- ja terveystoimiala). Kaupungin ympäristöpalvelut ovat toimenpiteen toteutuksessa mukana asiantuntijaroolissa, mm. tuottamalla tukimateriaaleja hankintoja valmistelevien tueksi sekä avustamalla uusien kriteerien laadinnassa. Toimenpidettä edistetään erityisesti kuusivuotisessa, Suomen ympäristökeskuksen vetämässä Kohti hiilineutraaleja kuntia ja maakuntia (Canemure)-hankkeessa. Hankkeen tavoitteena on Helsingin osalta kehittää kaupungin hankintoja vähähiilisemmiksi ja paremmin hiilijalanjäljen huomioiviksi.

Ilmastovaikutuksiltaan merkittävimpien hankintaryhmien tunnistaminen toteutetaan Suomen ympäristökeskuksen kehittämällä hankintojen hiilijalanjäljen laskentamenetelmällä sekä toimialojen asiantuntijoiden tekemän merkittävyyden arvioinnin kautta. Hankintakriteerejä kehitetään ja otetaan käyttöön kunkin hankintayksikön oman kilpailutusaikeatulo mukaisesti. Kilpailutuksissa ja hankintakriteerien laadinnassa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan päästölaskentaa, elinkaarimalleja ja ilmastovaikutusten arviointia. Vuoropuhelu markkinan kanssa on erityisen tärkeässä roolissa.

Helsinki on merkittävä julkinen hankkija. Hankinnat eli sisäiset ja ulkoiset palvelujen sekä aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostot muodostavat yli 40 prosenttia Helsingin kaupungin menoista. Hankintojen arvo koko konserni huomioiden on noin 2,5 miljardia euroa. Rakentamisen osuus siitä on noin puolet.

Tähän mennessä elinkaaren aikaisten ilmastopäästöjen arviointia on tehty kaupungilla yksittäisissä hankinnoissa kuten ICT-laitteiden, toimistotuolien ja ulkovalaistuksen hankinnassa. Kaupungin rakennushankkeissa hankinnan ilmastopäästöjä lasketaan jo jonkin verran, mutta laskentaa ei vielä tehdä säännönmukaisesti ennakoivasti siten, että tulokset ohjaisivat suunnittelua ja kilpailutusta. Toteutuneiden hankintojen vaikuttavuuden arviointia ilmastonäkökulmasta ei ole kaupungilla vielä juurikaan tehty rakennushankkeita lukuunottamatta.

Seuraavat Hiilineutraali Helsinki 2035-ohjelman toimenpiteet toteuttavat myös osaltaan tätä toimenpidettä: toimenpide [19](#) (kuljetusten ja työkoneurakoiden hankintakriteerit), [20](#) (kuljetuskaluston ja käyttövoimien hankintakriteerit), [38](#) (rakentamisen ja ylläpidon hankintakriteerit), [42](#) (elinkaaripäästöjen minimoiminen) ja [113](#) (elintarvike- ja ruokapalveluhankintojen hankintakriteerit).

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Tunnistetaan ilmastopäästöjen ja kiertotalouden kannalta merkittävät hankinnat ja kehitetään päästölaskentaa, elinkaarimalleja ja ilmastovaikutusten arviointia näihin hankintoihin. Tehdään hankintojen vaikuttavuuden arviointia ympäristönäkökulmasta.

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

📅 31.05.2021

Fasilitoidaan vastuullisten hankintojen kehitystyötä

Vaikutus

● ● ● ● Merkittävä

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

Palu_Ympa Kymp Kasko

Sote KUVA Taso Hanpa

Toimenpiteen luokka

Hankinnat

Yhteyshenkilöt

Satu Turula
ympäristösuunnittelija
Ympäristöpalvelut
[Yhteyshenkilöt](#)

Mia Malin
ympäristösuunnittelija
Ympäristöpalvelut
[Yhteyshenkilöt](#)

Miia Herzon
Projektikoordinaattori
Ympäristönsuojeluosasto
[Yhteyshenkilöt](#)

Tietoja päivitetty 28.10.2021

Ylläpidon alueurakoiden hankintojen kehittäminen

17.12.2019 kaupungin sisäinen työpaja ilmasto ja ympäristöasioiden huomioimisesta alueurakoiden kilpailutuksissa

27.2.2020 kaupungin sisäinen työpaja alueurakoiden sopimuseurannan ja ympäristökriteerien käytön parantamiseksi

4/2020 Alueurakoiden sopimuseurannan käytäntöjen yhtenäistämistyö käynnistyy

Kevät 2021 Alueurakoiden kalustotarkistukset aloitetaan

Syky 2021 Tietopyyntö ympäristökriteerien kiristämisestä seuraavaan isoon alueurakkaan liittyen

Elintarvike- ja ruokapalveluhankintojen kehittäminen

10.2.2020 kaupungin sisäinen työpaja elintarvike- ja ruokapalveluhankintojen kriteerien kehittämiseksi

8.5.2020 kaupungin sisäinen työpaja Soten ja Kaskon ruokapalveluhankintojen vastuullisuuskriteereistä

Kevät 2021 kaupungin sisäinen työpaja Soten ja Kaskon palvelusopimusten vastuullisuuskriteereistä

Benchmark-tilaisuudet hyvien käytäntöjen ja oppien jakamiseksi

8.5.2020 Helsinki-Vantaa yhteistyö: Miten liikkeelle ruokapalveluita koskevien valtuustoaloitteiden tavoitteissa?

5.6.2020 kaupungin sisäinen benchmark: Henkilöstöravintolapalveluiden kilpailutus

19.11.2020 kaupungin sisäinen benchmark: Työvaatehankintojen vastuullisuuskriteerit

14.4.2021 kaupungin sisäinen benchmark: Yksittäisen hankinnan vaikutusten arvioinnin mallit

2.6.2021 Espoo-Helsinki-Vantaa yhteistyö: Kestävää kouluruokaa - Ympäristövastuulliset ruokapalvelut kunnissa - webinaari

📅 31.05.2021

Päivitetään toimenpiteen yhteyshenkilöt

Päivitetään toimenpiteen yhteyshenkilöt niin, että jokaiselta toimialalta löytyy nimetty yhteyshenkilö toimenpiteelle ympäristöpalveluiden vastuuhenkilöiden lisäksi.

📅 29.10.2021

Canemure-hankkeen hankintakeisissä toteutetaan päästöjen arviointia ja hiilijalanjälkilaskentaa

Canemure-hankkeen casehankinnat:

- **Suunnittele ja rakenna-urakassa** tarjoajat laskivat tarjousvaiheessa suunnitelmiansa hiilijalanjäljen, joka pisteytettiin osana tarjouskilpailua.
 - Blogi: [Hiilijalanjälki ohjasi asuinrakentamisen hankintaa Kuninkaantammessa](#)
 - Casekuvaus: [Asetelmakadun SR-urakka](#)
- Uuden toimialatalon **ravintolapalvelun** hiilijalanjälki tullaan laskemaan sopimuskaudella.
- **Uudelleenpäälystysurakoissa** urakoitsijoilta kerätään sopimuskauden aikana lähtötietoja urakan hiilijalanjälkilaskentaa varten.
- **Maito- ja lihatuotteiden** hankinnoissa tunnistettiin elinkaaren KHK-päästöjen kannalta merkittävimmät toimet alan asiantuntijoiden ja laajan markkinavuoropuhelun avulla ja pyrittiin vaikuttamaan näihin hankintakriteerein.
 - Blogi: [Helsinki hankkii maitoa ja lihaa entistä vastuullisemmin](#)
 - Casekuvaus: [Maitotuotteet ja Lihatuotteet](#)
- Palvelutalojen **ruokapalveluiden** kilpailutuksessa kehitettiin erityisesti vastuullisuuskriteerien sopimuseurantaa ja pyritään sopimuskauden aikaiseen hiilijalanjäljen pienentämiseen.:
- **Asuinkerrostalon peruskorjauksen** hankesuunnitteluvaiheessa tullaan optimoimaan tarkasteltavan rakennuksen elinkaaren aikaista hiilijalanjälkeä ja elinkaarikustannuksia, sekä rakennuksen käyttöön perustuvaa energiankulutusta ja elinkaarikustannuksia. Varsinaisessa suunnittelussa tullaan huomioimaan hiilijalanjälki- ja kiertotalousnäkökulmat mahdollisimman kokonaisvaltaisesti.
 - Raportti: [Peruskorjaushankkeen energiaoptimointi ja elinkaaren hiilijalanjälkilaskenta](#)
- Hämeentiellä toteutetaan **katu- ja vesihuollon suunnittelun** yhteydessä suunnittelua ohjaava

	<p>päästötarkastelu. Hiilijalanjälki pyritään huomioimaan myöhemmin myös varsinaisessa urakka vaiheessa.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Blogi: Ilmastoviisaalla suunnittelulla voidaan vähentää lähes kolmasosa urakan päästöistä ▪ Casekuvaus: Hämeentien korjausuunnittelu (Arabia) ▪ Loppuraportti: Hämeentien CO2-päästölaskenta ja ilmastoviisaat tarkastelut <p>○ Työvaatehankintojen elinkaarivaikutuksiin pureudutaan erillisellä selvitystyöllä, jossa vertaillaan palvelu- ja tuotehankinnan vedenkulutus-, päästö- ja kustannuseroja. Ilmastovaikutusten huomioimista selvitetään markkinakeskustelulla ja kriteerityöllä. Lisäksi tarkastellaan selvitystyön ohessa kehitetyn hiilijalanjälki- ja kustannuslaskurin hyödynnettävyyttä.</p>
<p>📅 31.10.2021</p>	<p>Hankintayksiköt osallistuvat koulutuksiin tai järjestävät itse koulutuksia ilmasto- ja kiertotalouskriteerien käytöstä hankinnoissa sekä ilmastovaikutusten arvioinnista</p> <p>1.4.2020 Rakennusten elinkaaren hiilijalanjälki pähkinänkuoressa-tilaisuus (KYMP)</p> <p>Tilaisuuden tavoitteena oli luoda yleiskäsitys rakennusten elinkaaren hiilijalanjäljestä ja selvittää, miten asia koskettaa erityisesti Helsingin kaupungin talonrakennushankkeissa toimivia henkilöitä ja miten he voivat työssään vaikuttaa rakennusten hiilijalanjälkeen.</p> <p>Kesä ja syksy 2020 Vähähiiliset julkiset hankinnat -webinaarisarja (KEINO, kohderyhmä kaikki toimialat ja liikelaitokset)</p> <p>Tavoitteena on kehittää hankkijoiden tietoja ja toimintatapoja vähähiilisempään suuntaan sekä tarjota konkreettisia case-esimerkkejä ja kriteerimalleja hankintojen valmistelun tueksi. Webinaarisarjan 2. osassa Helsingin kaupunki esitteli tuoteryhmäkohtaisia esimerkkejä ja työkaluja, sekä 3. osassa päästöttömien työmaiden toteutusta. Webinaarisarjan päätteeksi järjestettiin kaupungin sisäinen kestävien hankintojen kyselytunti, jossa hankkijoiden oli mahdollisuus tavata vastuullisuusasiantuntijat ja esittää heille kysymyksiä.</p> <p>16.2.2021 Päästöttömän työmaan green deal-pähkinänkuoressa-koulutus (KYMP)</p> <p>Koulutuksessa esiteltiin Päästöttömän työmaan green dealia sekä asteittain kiristyviä ympäristövaatimuksia työmaille. Koulutus oli suunnattu erityisesti talorakennushankkeissa toimiville.</p> <p>31.5.2021 Ympäristömerkin käyttö hankinnoissa-koulutus (kaikki toimialat ja liikelaitokset)</p> <p>Koulutus ympäristömerkin käytöstä hankinnoissa.</p> <p>1.6.2021 Työpaja ympäristömerkin käytöstä rakennusmateriaalihankinnoissa (kaikki toimialat ja liikelaitokset)</p> <p>Yleiskoulutusta seuraava syventävä työpaja keskittyen tiettyyn hankintaryhmään.</p> <p>Syksy 2021 Työpaja ympäristömerkin käytöstä työvaatehankinnoissa (kaikki toimialat ja liikelaitokset)</p> <p>Yleiskoulutusta seuraava syventävä työpaja keskittyen tiettyyn hankintaryhmään.</p>
<p>📅 31.12.2021</p>	<p>Katsaus hiilijalanjälkimenetelmiin ja -työkaluihin</p> <p>Canemure-hankkeen yhtenä tuotoksena toteutetaan vertailuraportti, joka antaa katsauksen eri alojen yhteisesti hyväksytyistä ja kehitteillä olevista hiilijalanjälkilaskentamenetelmistä ja näitä hyödyntävistä työkaluista. Tarkastelussa pääpainon saavat Canemuren casehankinnoissa tutkitut menetelmät ja työkalut.</p>
<p>📅 31.10.2024</p>	<p>Toimialat tekevät hankintojen vaikuttavuuden arviointia ilmastonäkökulmasta</p>

Mitä on tehty?

<p>✓ 04.11.2020</p>	<p>Pro-gradu tutkielma infrarakentamisen muoveista valmistuu</p>
---------------------	---

	<p>Pro-gradu työssä selvitettiin Helsingin kaupungin infrarakentamisessa käytettävien muovilaatujen korvaamista kierrätettävyydeltään ja hiilijalanjäljeltään paremmilla materiaalivalinnoilla. Tutkimuksen kohteena oli kaksi Helsingin kaupungin infratyömaata, joista selvitettiin, kuinka paljon ja mitä muovilaatuja työmaalle hankitaan, pois lukien pakkausmuovit. Tarkempaan tarkasteluun valittiin kaapelinsuojaputket.</p> <p>Raportti: Infrastruktuurirakentamisessa käytettävien muovilaatujen korvaaminen kierrätettävyydeltään ja hiilijalanjäljeltään paremmilla valinnoilla Blogi: Selvitys infrarakentamisen muovien ilmastoystävällisyydestä</p>
<p>✓ 17.04.2020</p>	<p>Raportti PEF-menetelmän käytöstä julkisissa hankintaprosesseissa julkaistaan</p> <p>Suomen ympäristökeskus ja Helsingin kaupungin ympäristöpalvelut ovat selvittäneet yhteistyössä osana Canemure-hanketta PEF-menetelmän (Product Environmental Footprint) käytettävyyttä ilmastovaikutusten arviointiin julkisissa hankinnoissa. SYKEN tekemässä selvityksessä käytettiin keissiesimerkinä Helsingin kaupungin maitotuotteiden hankintaa.</p> <p>Raportti: Tuotteiden ympäristöjalanjälkimenetelmä PEF - Käyttö julkisten hankintojen ilmastovaikutusten arvioinnissa Blogi: Vähähiilisiä hankintoja ympäristöjalanjälkimenetelmällä?</p>
<p>✓ 31.12.2019</p>	<p>Arvioidaan kaupunkiympäristön toimialan hankintaryhmien merkittävyys ilmasto-, ympäristö- ja sosiaalisen vastuun näkökulmista</p> <p>Kaupunkiympäristön toimialan hankintojen kehittämistyötä ohjaa uusi hankintastrategia, jonka puitteissa laaditaan vastuullisten hankintojen toimintamallia omassa toimenpideryhmässä. Tämä työ aloitettiin käymällä läpi toimialan hankinnoissa käytettyjä ympäristökriteereitä hankintaryhmittäin. Sen jälkeen listattiin vastaaviin kategorioihin vaikuttavat Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman, toimialan ympäristöohjelman, kiinteistöstrategian ja muiden ohjelmien tavoitteet. Näiden vaiheiden jälkeen arvioitiin kunkin hankintaryhmän merkittävyyttä niin ilmasto-, ympäristö- kuin sosiaalistenkin kriteerien osalta. Toimintamallia on jatkossa tarkoitus edistää erillisen projektisuunnitelman kautta.</p>
<p>✓ 23.10.2019</p>	<p>Toimenpiteestä on tilannekuvaus</p>
<p>✓ 23.10.2019</p>	<p>Luodaan toimenpiteelle alustavat mittarit</p>
<p>✓ 23.10.2019</p>	<p>Arvioidaan Helsingin kaupungin hankintojen hiilijalanjälki hankintakategorioittain</p> <p>Suomen ympäristökeskus arvioi Helsingin kaupungin hankintojen hiilijalanjäljen osana laajempaa Suomen kuntien hankintojen hiilijalanjäljen arviointia ja Canemure-hanketta. Tehty selvitys on tietävästi ensimmäinen laatuaan Suomessa ja se perustuu Tilastokeskuksen hankintamenukitteluun. Vuonna 2018 Helsingin hankintojen kokonaishiilijalanjälki oli 0,81 miljoonaa tonnia hiilidioksidiekvivalenttia. Vaikka arvio hiilijalanjäljestä on vielä hyvin karkea, antaa se kuitenkin käsityksen hankintamenuryhmien aiheuttaman ilmastokuormituksen suuruusluokasta ja jakautumisesta.</p> <p>Laskennassa hyödynnettiin SYKEN kehittämää julkisten hankintojen hiilijalanjäljen laskentamallia, joka perustuu ympäristölaajennettuun panos-tuotomalli ENVIMATIin. Kunkin hankintamenuryhmän elinkaariset kasvihuonekaasupäästöt on laskettu kertomalla hankintamenusumma keskimääräisellä kasvihuonekaasupäästökertoimella.</p> <p>Selvitystä hyödynnetään taustatietona Canemure-hankkeessa sekä Helsingin kaupungin hankintojen kehittämistyössä</p>

	<p>arvioitaessa hankintaryhmien merkittävyyttä ilmastonäkökulmasta sekä sitä, mihin päästövähennystoimenpiteitä tulee erityisesti kohdistaa.</p> <p>Lisätietoa selvityksestä: Helsinki pienentää ilmastopäästöjä hankintojen avulla</p>
✓ 27.05.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu
✓ 02.04.2019	<p>Kaupunginjohtajien ilmastoverkoston uudessa aloitteessa edistetään vähähiilisiä hankintoja</p> <p>Helsinki on mukana kuuden suurimman suomalaisen kaupungin kaupunginjohtajien vuonna 2011 perustamassa kaupunginjohtajien ilmastoverkoston, jonka tavoitteena on monipuolinen ilmastoasioiden yhteistyö sekä toimiminen suunnannäyttäjänä ilmastokysymyksissä. Yhtenä verkoston toimintatapana on laatia yhteisiä aloitteita, joita on julkaistu 15 kappaletta.</p> <p>Keväällä 2019 julkaistussa aloitteessa nro 14 esitettiin ennakointi- ja arviointityökalun kehittämistä hankintojen alkuvaiheen suunnittelun avuksi, jotta mahdollistetaan ilmastovaikuttavuudeltaan suurimpien hankintojen tunnistaminen. Aloitteessa todetaan myös, että erityinen kehittämiskohde ovat sopimusehdot sekä sopimuskauden seuranta ja valvonta.</p>
✓ 18.03.2019	<p>CANEMURE-hanke käynnistetään</p> <p>Kohti hiilineutraaleja kuntia ja maakuntia (Canemure) on kuusivuotinen Suomen ympäristökeskuksen vetämä kansallinen hankekokonaisuus, jossa edistetään ilmastomuutoksen hillinnän käytännön toimia 22 partnerin voimin. Hanke saa rahoitusta EU:n Life-ohjelmasta.</p> <p>Helsingin osahankkeen tavoitteena on löytää keinoja hillitä ilmastomuutosta hankintojen kautta. Hankkeen myötä hankintojen kestävyys ja vähähiilisyys pyritään saamaan kilpailutuksessa keskeisesti vaikuttaviksi tekijöiksi.</p> <p>Helsingin osahankkeeseen valitaan useita pilotoitavia hankintaesimerkkejä, joiden hankintaprosessissa pyritään huomioimaan vähähiilisyys sekä ympäristö- ja vastuullisuusnäkökohdat mahdollisimman kattavasti. Lisäksi selvitetään, miten hiilijalanjalan laskentaa voidaan soveltaa eri hankintaryhmissä ja millaisia kriteerejä hiilijalanjäljelle voidaan muodostaa.</p> <p>Hankeella edistetään keskeisesti Helsingin tavoitetta saavuttaa hiilineutraalisuus vuoteen 2035 mennessä.</p> <p>Lisätietoja hankkeesta: https://hiilineutraalisuomi.fi/fi-FI/Canemure https://helsinginilmastoteot.fi/venture/canemure/</p>

Mittarit

Sellaisten hankintaprosessien määrä, joiden yhteydessä hankinnan hiilijalanjälki on laskettu

[Mittarin tarkemmat tiedot →](#)

Sellaisten hankintojen määrä, jossa hankinnan hiilijalanjälki on vaikuttanut hankintapäätökseen

[Mittarin tarkemmat tiedot →](#)

CO2 vähennysten määrä sellaisissa hankinnoissa, joissa hiilijalanjälki ohjaavana tekijänä

[Mittarin tarkemmat tiedot →](#)

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

Toimenpide
**Hankintojen
ilmastopäästöjen
tunnistaminen ja arviointi**

Toiminnallinen mittari
**Sellaisten
hankintaprosessien määrä,
joiden yhteydessä hankinnan
hiilijalanjälki on laskettu**

Toiminnallinen mittari
**Sellaisten hankintojen
määrä, jossa hankinnan
hiilijalanjälki on vaikuttanut
hankintapäätökseen**

Toiminnallinen mittari
**CO2 vähennysten määrä
sellaisissa hankinnoissa,
joissa hiilijalanjälki ohjaavana
tekijänä**

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

109. Innovatiiviset hankinnat, kokeilut ja yritysysteistyö

Eteneminen

Ei aloitettu	Käynnistysvaihe	Toteutus	Valmis

Myöhässä

Hankintojen kautta voidaan edistää ja ottaa käyttöön ilmastopäästöjä vähentäviä ratkaisuja. Ratkaisuja voi olla markkinoilla jo tarjolla. Jos tarvittavia ratkaisuja ei ole saatavilla valmiina, voidaan hyödyntää esim. innovatiivisia hankintamenettelyjä (mm. innovaatiokumppanuus). Ratkaisujen kehittämisessä ja käyttöönotossa ovat tärkeässä roolissa myös yhteiskehittäminen, kokeilut ja pilotit. Yritykset, tki-toimijat ja muut kumppanit on tärkeää osallistaa kehitystyöhön jo varhaisessa vaiheessa. Kaupunki voi hyödyntää kehittämistyössä, pilotoinnissa ym. erilaisia ulkopuolisen rahoituksen lähteitä (mm. EU-rahoitus, Business Finland ym.).

Toimenpiteen toteuttaminen vaatii:

- Kaupungin toimialojen vahvaa mukanaoloa
- Osaamista koskien haasteiden määrittelyä, yritys-/markkinavuoropuhelua ym.
- Innovatiivisten hankintamenettelyjen osaamista
- Osaamista eri rahoitusinstrumenttien hyödyntämisessä
- Konkreettisia kohteita, joissa kehittämistyötä voidaan tehdä ja joihin tuloksia voidaan soveltaa
- Valmiutta skaalata parhaat ratkaisut

Kaupunkiorganisaatiosta/-konsernista toimenpiteen toteuttamiseen tarvitaan mm. kaupunkiympäristön toimiala, kaupunginkanslia, Helsingin kaupungin asunnot Oy (Heka), ATT, Stara jne.

Tällä hetkellä on käynnissä toimenpiteeseen liittyviä hankkeita (listaa täydennetään):

- Energjaviisaat kaupungit (6Aika)
- Hiilineutraalit ja resurssiwiisaat yritysalueet HNRy (6Aika)
- MySmartLife (Horizon2020)
- Ilmastoviisaat taloyhtiöt (6Aika)
- Älykkäämpää ja tehokkaampaa korjausrakentamista - Smart Elements for Renovation Leap (EAKR)
- Kaupungin ylläpitämä ympäristöystävällinen vesireittiliikenne (osana innovatiivisten hankintojen kehittämisprojektiä / innovaatorahasto)

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Lisätään yritysysteistyötä tekemällä erilaisia kokeiluja ja yhteistyöpilotteja sekä haetaan rahoitusta innovatiivisten hankintojen toteuttamiseen ilmastopäästöjen vähentämiseksi.

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

📅 31.01.2020	<p>Selvitetään hankintoihin liittyvien toimenpiteiden (107-113) yhteydet toisiinsa ja tarkennetaan toimenpiteelle 109 kuuluvat tehtävät</p> <p>HNH 2035-ohjelmassa on useita hankintoja koskevia toimenpiteitä (mm .toimenpiteet 107-113). Käynnissä on hankintoihin liittyvien toimenpiteiden tarkempi läpikäynti, jossa katsotaan mm. mahdolliset päällekkäisyydet. Hankintoihin liittyvistä toimenpiteistä on tavoitteena rakentaa yhtenäisempi kokonaisuus.</p>
--------------	--

Mitä on tehty?

✓ 23.10.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu
--------------	---

Aikajänne

Päästöluokat

Vastuorganisaatiot

Elo	Palu_Ympa
-----	-----------

Päästöluokka

Väilliset päästöt

Toimenpiteen luokka

Hankinnat

Yhteyshenkilöt

Kimmo Heinonen
johtava asiantuntija
Elinkeino-osasto

[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 03.02.2020

Mittarit

Innovatiivisten hankintojen euromäärä

Mittarin tarkemmat tiedot →

Innovatiivisten hankintojen määrä

Mittarin tarkemmat tiedot →

Hankintojen kehityshankkeisiin osallistuneiden yritysten määrä

Mittarin tarkemmat tiedot →

Toteutettujen kokeilujen ja pilottien lukumäärä

Liitty myös toimenpiteisiin: [52](#) [53](#) [55](#) [85](#) | Mittarin tarkemmat tiedot →

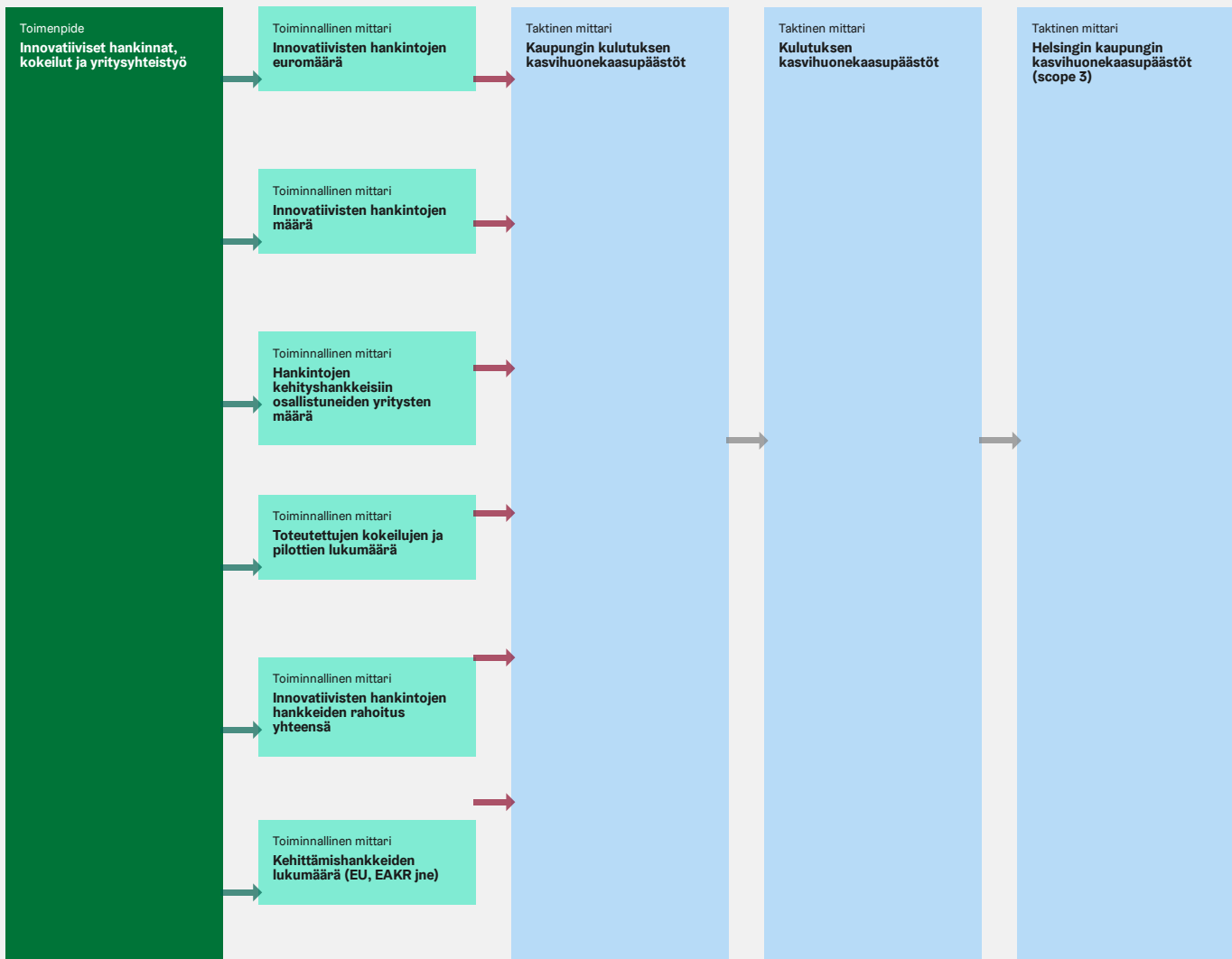
Innovatiivisten hankintojen hankkeiden rahoitus yhteensä

Mittarin tarkemmat tiedot →

Kehittämishankkeiden lukumäärä (EU, EAKR jne)

Mittarin tarkemmat tiedot →

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

[← Edellinen toimenpide](#)

[Seuraava toimenpide →](#)

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Kuluttaminen, hankinnat, jakamis- ja kiertotalous / Hankinnat /

110. Hankintastrategisten tavoitteiden päivittäminen

Eteneminen

Ei aloitettu	Käynnistysvaihe	Toteutus	Valmis

Valmis

Tarkennus: Helsingin kaupungin hankintastrategia 2020 hyväksyttiin kaupunginhallituksen kokouksessa 14.12.2020. <http://helmi.hel.fi/Uutiset/Sivut/Helsingin-kaupungin-hankintastrategia-uudistettiin.aspx>

Helsingin kaupunki on merkittävä hankkija, ja sillä on mahdollisuus edistää ilmastoystävällisempien tuotteiden ja palvelujen kehittämistä. Kaupunki voi vähentää hankintojensa päästöjä merkittävästi asettamalla tavaroiden ja palveluiden hankintaan ympäristökriteerejä sekä hankkimalla uudenlaisia vähäpäästöisiä ratkaisuja.

Helsingin kaupungin hankintastrategia vuodelta 2011 sisältää hankintoja koskevat strategiset päävalinnat:

1. Hankinta-asiantuntemusta lisätään ja sen käyttöä tehostetaan hankintaosaamista parantamalla ja syventämällä sekä hankintoja soveltuvilta osiltaan keskittämällä
2. Hankintojen suunnittelussa ja toteuttamisessa huomioidaan terveiden markkinoiden sekä pienten ja keski suurten yritysten tarpeet
3. Hankintojen ohjauksessa ja työnjaossa käytetään kilpailuttamisen keskittämisen ja tilaamisen hajauttamisen yhdistelmä- eli hybridimallia
4. Hankinnat tehdään kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti
5. Hankinnoissa hyödynnetään tarpeiden ja mahdollisuuksien mukaan innovatiivisia, erityisesti hankintalainsäädännössä mainittuja toimintamalleja

Vaikka strategiset päävalinnat ovat edelleen ajankohtaisia, on kestäviä ja innovatiivisia hankintoja koskevia strategisia tavoitteita syytä tarkentaa. Tämä tehdään päivittämällä kaupungin hankintastrategia.

Helsingin kaupungin hankintastrategian päivittäminen tehdään yhdessä Suomen kansallisen julkisten hankintojen strategiatyön kanssa. Kansallisen julkisten hankintojen strategian laatiminen on käynnistetty valtiovarainministeriön ja Kuntaliiton koordinoimassa [Vaikuttavat julkiset hankinnat -toimenpideohjelmassa \(Hankinta-Suomi\)](#).

Kaupungin hankintastrategian päivittämistä ohjaa kaupunginkanslia. Työssä ovat mukana toimialat, liikelaitokset ja virastot sekä soveltuvin osin kaupunkikonsernin yhtiöt ja muut toimijat. Tarvittava työryhmä rakenne täsmentyy vuoden 2020 ensimmäisen neljänneksen aikana.

Hankintastrategian päivittämisen aikataulu tarkentuu Vaikuttavat julkiset hankinnat -toimenpideohjelman käynnistyttyä loppuvuoden 2019 kuluessa. Alustavasti työn valmistuminen on sidottu nykyisen valtuustokauden päättymiseen (18.4.2021).

Työn lopputuloksena kaupunki on päivittänyt kestäviä ja innovatiivisia hankintoja koskevat strategiset tavoitteensa ja sopinut niiden edistämisestä.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Luodaan strategiset tavoitteet kestäville ja innovatiivisille hankinnoille Helsingin kaupunkikonsernissa. Laaditaan innovatiivisten ja kestävien hankintojen tiekartta ja päivitetään kaupungin hankintastrategia.

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

31.12.2020	<p>Päivitetään Helsingin kaupungin hankintastrategia</p> <p>Hankintastrategiasta päättämisen tavoiteaikataulu on 11/2020.</p> <p>Ensimmäinen kaupunginhallituskäsittely 30.11.2020, strategia jäi pöydälle.</p>
------------	--

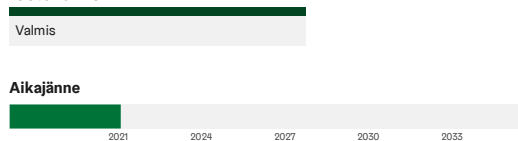
Mitä on tehty?

Vaikutus

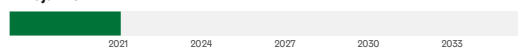
● ● ● Merkittävä

Valmistumisaste

100% valmis

Aikajänne

Vastuorganisaatiot

Taso Palu_Ympa Hanpa

Toimenpiteen luokka

Hankinnat

Yhteyshenkilöt

 Jorma Lamminmäki
hankintajohtaja
Kaupunginkanslia
[Yhteystiedot](#)

 Mia Malin
ympäristösuunnittelija
Ympäristöpalvelut
[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 05.01.2021

✓ 11.05.2020	<p>Taustaselvitykset toimenpiteen suhteesta kaupungin strategiatyöhön</p> <p>Käydään keskusteltu kaupungin keskitetystä strategiatyöstä vastaavien kanssa ja tehdään tarpeellinen taustaselvitys hankintojen nykytilasta sekä hankintojen päästövähennyksistä ja niiden mahdollisuuksista.</p> <p>Helsingin kaupungin hankintastrategian päivittäminen tehdään yhdessä Suomen kansallisen julkisten hankintojen strategiatyön kanssa. Kansallista julkisten hankintojen strategiatyötä valmistellaan Vaikuttavat julkiset hankinnat -toimenpideohjelmassa (Hankinta-Suomi). Lisätietoja: https://vm.fi/hanke?tunnus=VM086:00/2019</p>
✓ 06.04.2020	<p>Valmistelutyöryhmän muodostaminen</p> <p>Valmisteluryhmä = kaupungin hankintojen ohjausryhmä</p>
✓ 03.04.2020	<p>Lähetekeskustelu Helsingin kaupungin johtoryhmässä</p> <p>Strategiatyön tausta, Helsingin edunvalvontanäkökulmat, strategian teemat ja työn kulku. Johtoryhmän linjaukset ja evästyksiset jatkotyölle.</p>
✓ 04.02.2020	<p>Toimintasuunnitelman laatiminen</p> <p>Käsitelty talous- ja suunnitteluosaston joryssä 4.2.2020</p>
✓ 04.11.2019	<p>HNH 2035 -toimenpideohjelman hankintatoimenpiteiden koordinoitinkokous</p> <p>Käydään hankintatoimenpiteitä 107-113 koskeva keskustelu yhteisten tehtävien koordinoimiseksi.</p>
✓ 23.10.2019	<p>Toimenpiteestä on tilannekuvaus</p>
✓ 23.09.2019	<p>Keskustelu Helsingin kaupungin hankintojen ohjausryhmässä</p> <p>Päätettiin kutsua HNH-hankkeen asiantuntijoita hankintojen ohjausryhmään kertomaan hankkeesta ja sen etenemisestä.</p>
✓ 08.04.2019	<p>Yhteyshenkilön valitseminen ja toimenpiteen toteutuksesta sopiminen</p> <p>Yhteyshenkilöksi valittu hankintajohtaja Jorma Lamminmäki kaupunginkansliasta.</p>

Mittarit

Hankintastrategia valmistunut ja sisältää vastuullisuustavoitteita

Mittarin tarkemmat tiedot →

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

Toimenpide
Hankintastrategisten
tavoitteiden päivittäminen

Toiminnallinen mittari
Hankintastrategia
valmistunut ja sisältää
vastuullisuustavoitteita

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Kuluttaminen, hankinnat, jakamis- ja kiertotalous / Hankinnat /

111. Julkisten toimijoiden yhteistyö vastuullisissa hankinnoissa

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe Toteutus Valmis

Aikataulussa

Helsingin kaupungille tärkeitä yhteistyötahoja vastuullisten hankintojen kehittämisessä ovat erityisesti pääkaupunkiseudun muut kaupungit, Suomen kuutoskaupungit, kuntayhtymät sekä muut julkiset tahot kuten työ- ja elinkeinoministeriön ohjaama KEINO-osaamiskeskus ja sen konsortioon kuuluvat toimijat (Motiva Oy, Suomen Ympäristökeskus, yms.) sekä julkisen sektorin hankkijoiden yhteinen ekohankintaverkosto. Merkittäviä kansainvälisiä verkostoja ovat mm. Global Leading City Network on Public Procurement (GLCN) -verkosto sekä European Sustainable Procurement Network (Procura+) -verkosto.

Helsinki osallistuu aktiivisesti pääkaupunkiseudun vastuullisten hankintojen ryhmään, jonka osana on kehitetty yhteisiä kriteerejä mm. kalustolle ja kuljetuksille sekä ruokapalveluille.

Helsingistä sekä kanslia että kaupunkiympäristön toimiala osallistuvat 10/2019 -6/2020 Hankintojen vaikuttavuuden johtamisen kehitysohjelma (Keino -Akademia), jossa viiden lähijakson aikana kehitetään oman hankintayksikön hankintoja ja niiden johtamista.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Lisätään hankintayhteistyötä vastuullisissa hankinnoissa lähialueen kuntien, kuntayhtymien ja muiden julkisten toimijoiden kanssa, esim. yhteisiä koulutuksia, selvityksiä, markkinakartoituksia ja ilmastokriteerien vähimmäisvaatimusten tason määrittely kilpailutuksille.

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Vaikutus

● ● ● Merkittävä

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

Palu_Ympa Taso

Toimenpiteen luokka

Hankinnat

Yhteyshenkilöt

Mia Malin

ympäristösuunnittelija
Ympäristöpalvelut[Yhteystiedot](#)

Jorma Lamminmäki

hankintajohtaja
Kaupunginkanslia[Yhteystiedot](#)

Satu Turula

ympäristösuunnittelija
Ympäristöpalvelut[Yhteystiedot](#)

Viimeisimmät päivitykset

Ylläpitäjä

31.03.2019

Laaditaan pääkaupunkiseudun yhteiset ympäristökriteerisuositukset kevyille tavara- ja henkilökuljetuspalveluhankinnoille

Kriteerisuosituksilla luotiin yhteinen kriteerien minimitason ilmasto- ja ympäristönäkökulmien huomioimiseksi hankinnoissa vuosien 2019-2024 aikana. Yhteiset suositukset laadittiin Helsingin, Vantaan ja Espoon kaupungeille, Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY:lle ja HUS Logistiikalle. Jokainen hankintayksikkö ottaa käyttöön kriteereitä oman kilpailutusaikataulun mukaisesti.

Tietoa päivitetty 16.04.2021

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

31.12.2020	Kehitetään pks- yhteistyössä kiinteistöhoitojen palveluiden kriteerien kehittäminen
------------	---

Mitä on tehty?

✓ 12.08.2020	Helsinki osallistuu Keino- Akatemiaan hankintojen kehitysohjelmaan
✓ 31.03.2019	Laaditaan pääkaupunkiseudun yhteiset ympäristökriteerisuositukset kevyille tavara- ja henkilökuljetuspalveluhankinnoille

Kriteerisuosituksilla luotiin yhteinen kriteerien minimitason ilmasto- ja ympäristönäkökulmien huomioimiseksi hankinnoissa vuosien 2019-2024 aikana. Yhteiset suositukset laadittiin Helsingin, Vantaan ja Espoon kaupungeille, Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY:lle ja HUS Logistiikalle. Jokainen hankintayksikkö ottaa käyttöön kriteereitä oman kilpailutusaikataulun mukaisesti.

✓ 01.03.2019

Valitaan yhteyshenkilö ja sovitaan toimenpiteen toteuttamisesta

Mittarit

Yhteistyöverkostojen lukumäärä

Mittarin tarkemmat tiedot →

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

Toimenpide
Julkisten toimijoiden yhteistyö vastuullisissa hankinnoissa

Toiminnallinen mittari
Yhteistyöverkostojen lukumäärä

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Kuluttaminen, hankinnat, jakamis- ja kiertotalous / Hankinnat /

112. Hankintojen ohjeiden ja raportoinnin kehittäminen

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe **Toteutus** Valmis

Aikataulussa

Helsingin kaupunki on merkittävä hankkija, ja sillä on mahdollisuus edistää ilmastoystävällisempien tuotteiden ja palvelujen kehittymistä. Kaupunki voi vähentää hankintojensa päästöjä merkittävästi asettamalla tavaroiden ja palveluiden hankintaan ympäristökriteerejä sekä hankkimalla uudenlaisia vähäpäästöisiä ratkaisuja.

Hankintojen johtaminen ja ohjaaminen edellyttävät asianmukaista tietoa hankinnoista sekä tämän tiedon jalostamista ja analysointia.

Hankintojen suunnitelmallisuutta ja raportointia kehitetään niin talous- ja suunnitteluosastolla kuin kaupungin muissa toimialojen hankintayksiköissä sekä liikelaitoksissa ja tytäryhtiöissä.

Helsingin kaupunki on julkaissut internet-sivuillaan [kilpailutuskalenterin](#). Sen saavutettavuutta ja sisältöä parannetaan tämän toimenpiteen yhteydessä.

Helsingin kaupungin intranet Helmen hankintasivustolle avataan vastuullisten hankintojen kriteeripankki, johon viedään käytettyjä vastuullisuuskriteerejä hankintaryhmittäin. Lisäksi kehitetään kriteerien käytön seuranta kaupunkin sopimushallintajärjestelmän avulla.

Kaupunki lisää organisaationsa sisäistä yhteistyötä raportoinnin ja suunnitelmallisuuden kehittämiseksi.

Alustavasti toimenpiteen valmistuminen on sidottu nykyisen valtuustokauden päättymiseen (18.4.2021).

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Kehitetään hankintojen suunnitelmallisuutta ja raportointia mm. hankintakalenterin käyttönotolla ja yhtenäisillä kaupunkitasoisilla raportointikäytännöillä. Lisätään ohjeistusta kokonaistaloudelliseen hankintaan, hankintojen yhdistämiseen ja yhteiskäytön lisäämiseen. Seuranta tehdään osana ympäristöohjelmien seuranta ja ympäristöraportointia.

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

31.10.2021	Valmistelutyöryhmän muodostaminen Toimenpide on kiinnitetty kaupungin hankintastrategian uudistamiseen.
31.12.2021	Taustaselvitykset toimenpiteen suhteesta kaupungin talouden seurantaan ja sen kehittämiseen Tehdään tarvittavat taustaselvitykset toimenpiteen suhteesta kaupungin talouden seurantaan ja sen kehittämiseen. Toimenpide on kiinnitetty kaupungin hankintastrategian uudistamiseen.
31.12.2021	Raportointikäytäntöjen yhtenäistäminen ja toimenpiteen sisällön soveltaminen talouden tietojärjestelmätyöhön Toimenpide on kiinnitetty kaupungin hankintastrategian toimeenpanoon.
31.12.2021	Cloudia Sopimus-sopimushallintajärjestelmässä otetaan käyttöön hankintasopimusten vastuullisuuskriteerien sisällönseuranta Toimenpide on kiinnitetty kaupungin hankintastrategian uudistamiseen. Hankintastrategiasta päättämisen

Vaikutus

● ● ● ● Merkittävä

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

Taso Palu_Ympa Hanpa

Toimenpiteen luokka

Hankinnat

Yhteyshenkilöt

Jorma Lamminmäki
hankintajohtaja
Kaupunginkanslia[Yhteystiedot](#)**Mia Malin**
ympäristösuunnittelija
Ympäristöpalvelut[Yhteystiedot](#)**Noora Fils**
hankintapäällikkö
Talous- ja suunnitteluosasto[Yhteystiedot](#)**Kari Gröndahl**
kehittämispäällikkö
Hankinnat ja kilpailuttaminen[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 28.09.2021

Mitä on tehty?

✓ 30.04.2021	Toimintasuunnitelman laatiminen Toimenpide on kiinnitetty kaupungin hankintastrategian uudistamiseen.
✓ 31.01.2020	Avataan vastuullisten hankintojen kriteeripankki kaupungin intranet Helmeen
✓ 04.11.2019	HNH 2035 -toimenpideohjelman hankintatoimenpiteiden koordinaatikokous Käydään hankintatoimenpiteitä 107-113 koskeva keskustelu yhteisten tehtävien koordinoimiseksi.
✓ 23.10.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus
✓ 23.09.2019	Keskustelu Helsingin hankintojen ohjausryhmässä Päätettiin kutsua HNH-hankkeen asiantuntijoita hankintojen ohjausryhmään kertomaan hankkeesta ja sen etenemisestä.
✓ 08.04.2019	Yhteyshenkilön valitseminen ja toimenpiteen toteutuksesta sopiminen Yhteyshenkilöksi valittu hankintajohtaja Jorma Lamminmäki kaupunginkansliasta.

Mittarit

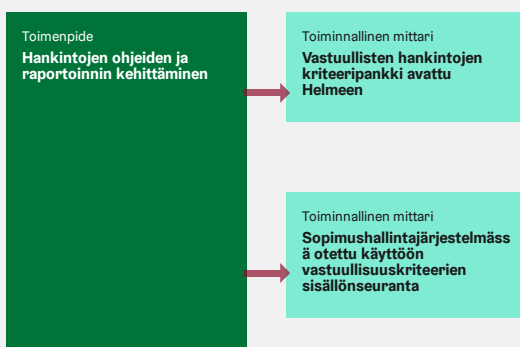
Vastuullisten hankintojen kriteeripankki avattu Helmeen

[Mittarin tarkemmat tiedot →](#)

Sopimushallintajärjestelmässä otettu käyttöön vastuullisuuskriteerien sisällönseuranta

[Mittarin tarkemmat tiedot →](#)

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

[← Edellinen toimenpide](#)

[Seuraava toimenpide →](#)

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Kuluttaminen, hankinnat, jakamis- ja kiertotalous / Hankinnat /

113. Elintarvike- ja ruokapalveluhankintojen ilmastokriteerit

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe Toteutus Valmis

Aikataulussa

Toimenpide 113 jakautuu kahteen toisiaan tukevaan osa-alueeseen.

- 1) Kehitetään ja tiukennetaan ympäristö- ja ilmastovaikutuksia vähentäviä sekä kiertotaloutta huomioivia kriteerejä kaupungin elintarvikehankinnoissa. Vastuuorganisaationa toimii Palvelukeskusliikelaitos (Palke).
- 2) Kehitetään ja tiukennetaan ympäristö- ja ilmastovaikutuksia vähentäviä sekä kiertotaloutta huomioivia kriteerejä kaupungin ruokapalveluhankinnoissa. Vastuuorganisaationa toimivat ruokapalveluita tilaavat toimialat kasvatuksen ja koulutuksen toimiala (Kasko) sekä sosiaali- ja terveystoimiala (Sote).

Hankinnat eli sisäisten ja ulkoisten palvelujen sekä aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostot muodostavat yli 40 prosenttia Helsingin kaupungin menoista. Helsingin kaupunki on tehnyt pitkään työtä kestävien ja ympäristömyönteisten hankintojen edistämiseksi. Työtä ohjaa muun muassa valtuuston hyväksymä ympäristöpolitiikan tavoite, jonka mukaan kaikki kaupungin hankintaprosessit sisältävät ympäristökriteerejä vuoteen 2020 mennessä.

Merkittävimmät toimijat toimenpiteen näkökulmasta ovat kasvatuksen ja koulutuksen toimiala, sosiaali- ja terveystoimiala sekä Palvelukeskus Helsinki. Kasvatuksen- ja koulutuksen toimialan päiväkotii-, koulu- ja opiskelijaruokailun suunnittelua ja toteutusta ohjaavat ravitsemus- ja ruokailusuositukset. Ruokalistassa, joka on suunniteltu suositusten mukaisesti, on jo lähtökohtaisesti huomioitu ruoan ympäristökuormituksen vähentäminen. Palvelukuvauksia on kehitetty viime vuosina myös ilmastoystäväisyyden näkökulmasta. Sosiaali- ja terveystoimialalla ruoan ilmastovaikutuksia vähennettäessä keskeistä on ruokahävikin pienentäminen, energiatehokkuuden lisääminen sekä kauden mukaisten ja lähialueella tuotettujen raaka-aineiden huomioiminen ruokalistasuunnittelussa ja ruokapalvelujen toteutuksessa. Palvelukeskus Helsingin ruokatarjoamaa kehitetään yhteistyössä toimialojen kanssa huomioiden kaupungin, toimialojen ja liikelaitoksen strategiset tavoitteet ja vastuullisuusnäkökulmat sekä eri asiakasryhmille määritellyt ruokailu- ja ravitsemussuositukset.

Suomen suurimpana julkisten ruokapalvelujen tuottajana Palvelukeskus on mukana yli päivittäin 100 000 ruokahetkessä. Suurena ruokapalveluntuottajana Palvelukeskuksella on vastuu ja velvollisuus, mutta myös mahdollisuus vaikuttaa elintarvikehankintojen ilmastoystäväisyyteen. Työtä tullaan mahdollisuuksien mukaan toteuttamaan toimittajia ja loppukäyttäjää kuunnellen. Yksi käytännön työkaluista tällaisen sidosryhmäyhteistyön lisäämiseksi on markkinavuoropuhelu, jossa toimittajilla ja tilaajilla on mahdollisuus keskustella hankintaan liittyvistä mahdollisuuksista ja haasteista. Vuoropuhelut ja laajat markkinakartoitukset lisäävät myös hankinnan onnistumista, kun tilaajalla on selkeä käsitys markkinoiden valmiuksista vastata tilaajan asettamiin vaatimuksiin.

HNH 2035 -ohjelman toimenpide 113 linkittyy ja toteuttaa myös osaltaan toimenpidettä [95](#) (Ilmastoystäväisten ruokien lisääminen ruokalistoiille).

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

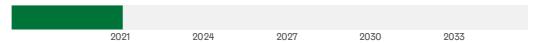
Kehitetään ja tiukennetaan ympäristö- ja ilmastovaikutuksia vähentäviä sekä kiertotaloutta huomioivia kriteerejä kaupungin elintarvike- ja ruokapalveluhankinnoissa.

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Vaikutus

● ● ● ● Merkittävä

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

Palke Taso Kasko Sote

Palu_Ympa

Toimenpiteen luokka

Hankinnat

Yhteyshenkilöt

Saara Ojanen

hankinta-asiantuntija
Palvelukeskusliikelaitos[Yhteystiedot](#)

Marja Sarmela

hankintalakimies
Talous- ja konserniohjaus[Yhteystiedot](#)

Elisa Selki-Rocchi

Palvelupäällikkö
Talous- ja konserniohjaus[Yhteystiedot](#)

Meri Mathlin

Suunnittelija
Palvelukeskusliikelaitos[Yhteystiedot](#)

Tytti Pakarinen

Asiantuntija, vastuullisuus
Palvelukeskusliikelaitos[Yhteystiedot](#)

Miia Herzon

Projektikoordinaattori
Ympäristönsuojeluyksikkö[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 10.01.2022

Viimeisimmät päivitykset

Ylläpitäjä

25.09.2019

Koko toimenpide: Toimenpiteen mittarit

Määritellään toimenpiteen osa-alueille alustavat mittarit

Ylläpitäjä

14.08.2019

Elintarvikehankinnat: Markkinavuoropuhelutilaisuudet

13.8 Maitovalmisteet

14.8 Lihavalmisteet

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

31.12.2021

Koko toimenpide: yhteiset tilannekatsaukset v. 2021

Pidetään koko toimenpidettä käsitteleviä tilannekatsaustyyppisiä palavereja myös vuonna 2021, yhteensä neljä kertaa.

31.12.2021

Koko toimenpide: osallistutaan kehittämistyöpajoihin.

Osallistutaan vuonna 2020 laaja-alaiseen työpajasarjaan, jossa kehitetään yhteisiä elintarvike- ja ruokapalveluhankintojen vastuullisuuskriteereitä. Jatketaan suunnitellusti vuonna 2021.

10.2.2020 kaupungin sisäinen työpaja elintarvike- ja ruokapalveluhankintojen kriteerien kehittämiseksi

8.5.2020 kaupungin sisäinen työpaja Soten ja Kaskon ruokapalveluhankintojen vastuullisuuskriteereistä

8.5.2020 Helsinki-Vantaa benchmark: Miten liikkeelle ruokapalveluita koskevien valtuustoaloitteiden tavoitteissa?

Suunnitteilla 2021:

Espoo-Helsinki-Vantaa benchmark:
Ajankohtaista ruokapalveluita koskevien valtuustoaloitteiden toteutuksessa.

Kaupungin sisäinen työpaja Soten ja Kaskon palvelusopimusten vastuullisuuskriteereistä.

31.03.2022

Ruokapalveluhankinnat: Yhteisen kriteeridokumentin laatiminen

Luodaan yhteinen vastuullisuus- ja ilmastokriteerit koostava kriteeridokumentti, joka asettaa vähimmäistason kaupungin kaikkiin ulkoistettuihin ruoka- ja ravintolapalveluihin. Kriteeridokumentin valmistelu aloitetaan kesällä 2021. Kansallisen ruokapalveluhankintaoppaan kehittämistyö ja Motivan vastuullisten elintarvikehankintojen päivitetty opas tukee kriteeristön valmistelua ja sisältöä.

31.05.2022

Ruokapalveluhankinnat: Kestävien kasvis- ja kalatuotteiden hyväksyttävyyden parantaminen

Hyväksyttävyydellä tarkoitetaan kestävien kala- ja kasvisruokien lisäämiseen liittyviin haasteisiin pureutumista esimerkiksi ruokailijan, henkilökunnan tai muun sidosryhmän ennakkoluulojen ja asenteiden muuttamiseksi, sekä menekin parantamista esimerkiksi makua ja houkuttelevuutta kehittämällä. Ruokapalveluhankintoihin tarvitaan tietoa ja työkaluja, joilla voidaan vaikuttaa hyväksyttävyyden parantamiseen.

- Kilpailutuksissa edellytetään asiakaskunnan erityispiirteet huomioivia osallistamisen toimenpiteitä tukemaan kestävien kasvis- ja kalatuotteiden osuuden lisäämistä.
- JAMKin opinnäytetyössä tarkastellaan kasvispainotteisen ruoan hyväksyttävyyttä varhaiskasvatuksessa. Syksyllä 2021 toteutettavan tutkimusviikon aikana kestäviä kasvis- ja kalatuotteita tarjotaan Helsingin, Eurajoen ja Liperin päiväkodeissa (7 kpl). Palautetta ja aineistoa kerätään niin päiväkotien lapsilta, vanhemmilta kuin kasvatushenkilöstöltä. Tutkimuksesta saadaan tietoa mielipiteistä ja asenteista, jotka auttavat hahmottamaan kasvispainotteisempaan ruokavalioon siirtymiseen liittyviä mahdollisuuksia ja haasteita.

31.10.2022

Ruokapalveluhankinnat: Kehitetään ilmastovaikutukset huomioivia kriteereitä kaupungin ruokapalveluhankinnoissa

	<p>huomioivia kriteerejä kaupungin ruokapalveluhankinnoissa</p> <p>Kehitetään ilmastovaikutukset huomioivia kriteerejä ja lisätään vastuullisuuskriteerien käyttöä kaupungin ateriala- ja ravintolapalveluhankinnoissa Canemure-hankkeen avustuksella.</p> <p>Syksy 2019 Kaupunkiympäristön toimialan uuden toimitalon henkilöstöravintolapalveluiden kilpailutus</p> <p>Kevät 2020 Sosiaali- ja terveystoimialan palvelutalojen ja seniorikeskuksen ruokapalveluiden kilpailutus</p> <p>Syksy 2020 Sosiaali- ja terveystoimialan henkilöstöravintolapalveluiden kilpailutus</p> <p>Kevät 2021 Sosiaali- ja terveystoimialan palvelutalon ja seniorikeskuksen ruokapalveluiden kilpailutus</p> <p>Kevät 2021 Stadin ammattiopistojen toimipisteruokapalveluiden kilpailutus</p>
<p>📅 31.12.2022</p>	<p>Elintarvikehankinnat: Palvelukeskuksen elintarvikehankintojen ympäristö- ja ilmastovaikutukset</p> <p>Selvitetään Palvelukeskuksen elintarvikehankintojen ympäristö- ja ilmastovaikutukset yleisellä tasolla. Tarkastellaan myös..</p> <p>1) keinot pienentää ympäristö- ja ilmastovaikutusta</p> <p>2) hillintäkeinojen kustannusvaikutusta</p>

Mitä on tehty?

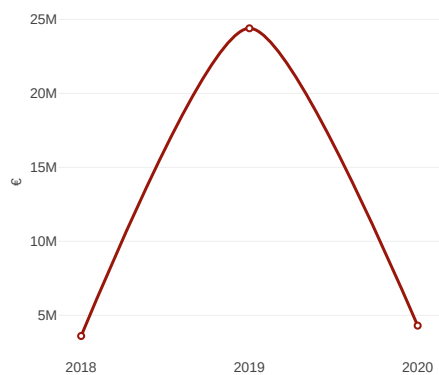
<p>✓ 31.12.2021</p>	<p>Elintarvikehankinnat: Vaikuttavuusarviointi</p> <p>Toteutetaan valituille hankintaryhmille vaikuttavuusarviointi. Aloitetaan työ volyymiltaan ja vaikutuksiltaan merkittävistä lihan ja lihatuotteiden sekä maidon ja maitotuotteiden hankinnoista. Vaikuttavuusarvioinnissa tarkastellaan, millaisia tavoitteita kaupunki on asettanut ko. hankintaryhmälle, millaiset vaikutusmahdollisuudet meillä on tavoitteisiin ko. hankintojen kautta, sekä miten merkittävästä hankinnasta on kyse ilmasto-, ympäristö- ja sosiaalisten vaikutusten näkökulmasta. Työ toteutetaan asiantuntija-arviona ja lopputuloksena on tähtiluokitus, joka kertoo hankintoja valmistelevalle hankinta-asiantuntijalle, kuinka vaikuttava hankintaryhmä on vastuullisuuden näkökulmasta. Tämä auttaa hahmottamaan esimerkiksi vastuullisuuden huomioimiseksi tarvittavia resursseja.</p> <p>03/2021 Elintarvikehankintojen vaikuttavuusarviointitapaaminen 1: maito ja maitotuotteet</p> <p>04/2021 Elintarvikehankintojen vaikuttavuusarviointitapaaminen 2: liha ja lihatuotteet</p>
<p>✓ 08.03.2021</p>	<p>Elintarvikehankinnat: tekninen vuoropuhelu</p> <p>Päiväkotien ja koulujen elintarvikkeet</p> <p>-Tekniset vuoropuhelut toimittajien kanssa.</p> <p>-Käsiteltäviin teemoihin kuuluvat myös uudet vastuullisuuskriteerit.</p>
<p>✓ 08.03.2021</p>	<p>Ruokapalveluhankinnat: markkinavuoropuheluita ruokapalvelutoimittajien kanssa.</p> <p>Järjestetään markkinavuoropuheluita ja toteutetaan tietopyyntöjä kaupungin vastuullisuus- ja ilmastotavoitteista viestimiseksi ja -kriteerien toteutuskelpoisuuden varmistamiseksi.</p> <p>11/2019 sosiaali- ja terveystoimialan tietopyyntö potentiaalisista vastuullisuuskriteereistä tulevaa palvelutalojen ja seniorikeskuksen ruokapalveluiden kilpailutusta varten</p> <p>10-12/2020 kasvatuksen ja koulutuksen toimialan markkinavuoropuhelu ideoita tulevaa päiväkotien ja peruskoulujen ruokapalveluiden kilpailutusta</p> <p>12/2020 Kestävät kala- ja kasvisruuat maistumaan -työpaja julkisten ruokapalveluiden ilmastotavoitteiden edistämiseksi yhteistyössä Helsingin, Vantaan ja Espoon kaupunkien kesken</p> <p>3-5/2021 markkinavuoropuhelu kaupungintalon ravintolapalveluiden kilpailutuksen valmistelun yhteydessä.</p>

✓ 28.12.2020	<p>Elintarvikehankinnat: Kriteerikirjaston kokoaminen</p> <p>Kerätään käytössä olleita elintarvikkeita koskevat kriteerit kriteerikirjastoksi siten, että jokaiselle hankintakategorialle on tarjolla vähintään yksi ympäristö- ja ilmastovaikutuksen huomioiva kriteeri tuotteen elinkaaren eri vaiheissa.</p> <p>Välitapit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - liha ja maitotuotteet 05/2020 mennessä - tuoretuotteet (HeVi) 06/2020 mennessä. Yhteistyössä Jyväskylän yliopiston kauppakorkeakoulun ympäristöjohtamisen (Corporate Environmental Management) opiskelijoiden kanssa. - kala ja kalatuotteet 09/2020 mennessä - viljatuotteet 10/2020 mennessä
✓ 20.11.2020	<p>Ruokapalveluhankinnat: mittariston edistäminen.</p> <p>Edistetään edelleen ruokapalveluhankintojen ympäristö- ja ilmastovaikutusten mittariston muotoutumista vuoden 2020 palaverissa ja työpajoissa.</p>
✓ 04.11.2020	<p>Elintarvikehankinnat: Tekninen vuoropuhelu</p> <p>Tekniset vuoropuhelut tuoretuotteiden (HeVi) toimittajien kanssa.</p> <p>Käsiteltäviin teemoihin kuuluvat myös uudet vastuullisuuskriteerit.</p> <p>katso myös tehtävät</p> <ul style="list-style-type: none"> - Elintarvikehankinnat: Markkina-analysimallin luominen, määräaika 15.5.2020 - Elintarvikehankinnat: Kriteerikirjaston kokoaminen, määräaika 31.12.2020
✓ 21.08.2020	<p>Elintarvikehankinnat: Korkeakouluharjoittelija kehittämään Palvelukeskuksen kriteeripankkia</p> <p>Palvelukeskuksen hankinnat ja kilpailuttaminen palkkaa korkeakouluharjoittelijan kehittämään vastuullisten hankintojen kriteeripankkia. Yksi osa kriteeripankkia on elintarvikehankintojen vastuullisuuskriteerit.</p>
✓ 15.05.2020	<p>Elintarvikehankinnat: Markkina-analysimallin luominen</p> <p>Laaditaan elintarvikkeiden vastuullisuuden tarkastelemiseksi markkina-analysimalli yhteistyössä Jyväskylän yliopiston kauppakorkeakoulun ympäristöjohtamisen (Corporate Environmental Management, CEM) opiskelijoiden kanssa.</p>
✓ 20.12.2019	<p>Ruokapalveluhankinnat: Aloituspalaveri</p> <p>Aloituspalaveri pidettiin 11.12. ruokapalveluhankintoja koskevan osa-alueen vastuutahojen kanssa. Sovittiin vuoden 2020 toimintasuunnitelmasta seuraavasti: 1) osallistutaan työpajasarjaan, jossa kehitetään yhteisiä elintarvike- ja ruokapalveluhankintojen vastuullisuuskriteereitä, 2) kokoonnutaan 3-5 kertaa vuoden 2020 aikana tilannekatsaukseen, 3) perustetaan teams-tiimi työalustaksi, 4) kutsutaan 113-toimenpiteen työryhmään ja teams-ryhmään tarpeen mukaan uusia asiantuntijoita.</p>
✓ 20.12.2019	<p>Ruokapalveluhankinnat: Mittareiden tarkempi määrittely</p> <p>Sovittiin mittaroinnista seuraavasti: 1) sopimuskauden aikainen yhteydenpito palveluntuottajien kanssa (lukumäärä), 2) kehitetään mittaristoa toimialakohtaisten palvelukuvausten tai laatuliitteiden kautta: käytetään ympäristöön/ilmastoon/kiertotalouteen liittyviä kriteereitä, niiden lukumääriä, valvontaa sopimuskauden aikana, 3) sovitaan tarkemmasta mittaroinnista vuoden 2020 kokouksissa.</p>
✓ 20.12.2019	<p>Ruokapalveluhankinnat: Tehtävien tarkempi määrittely</p> <p>Sovittiin alustavasta toimialakohtaisesta ruokapalveluhankintojen tehtävämäärittelystä seuraavasti: ruokapalveluhankintoja valmistellaan yhteistyössä Canemure-hankkeen kanssa koordinoitusti tavoitteena saada koko kaupungin ruokapalveluhankinnoille mahdollisuuksien mukaan yhteneväinen kriteeristö. Ensimmäinen yhteinen koordinoitupalaveri pidettiin 19.12. Päätettiin tarkemmin vuoden 2020 laaja-alaisen työpajasarjan käynnistämisestä ja iatkosta.</p>

✓ 29.11.2019	<p>Elintarvikehankinnat: Ympäristökriteerien nykytila</p> <p>Selvitetään ympäristö- ja ilmastokriteerien käytön nykytila Helsingin kaupungin elintarvikehankinnoissa. Tarkastellaan menneitä kilpailutuksia sekä 2019 alkaen toteutettavia.</p>
✓ 18.11.2019	<p>Elintarvikehankinnat: tekniset vuoropuhelut</p> <p>Tekniset vuoropuhelut potentiaalisten maito- ja lihatoimittajien kanssa.</p> <p>Käsiteltäviin teemoihin kuuluivat myös uudet vastuullisuuskriteerit.</p>
✓ 21.10.2019	<p>Toimenpiteestä on tilannekuvaus</p>
✓ 30.09.2019	<p>Elintarvikehankinnat: Markkinakartoitus</p> <p>Lähestytään maito- ja lihatuotteiden markkinavuoropuhelutilaisuuksiin osallistuneita yrityksiä markkinakartoitusmateriaalilla, jossa käsitellään...</p> <ul style="list-style-type: none"> - kriteeriehtodotukset - kustannusvaikutus tiukennetuista kriteereistä - markkinoiden valmius vastata kriteereihin
✓ 25.09.2019	<p>Koko toimenpide: Toimenpiteen mittarit</p> <p>Määritellään toimenpiteen osa-alueille alustavat mittarit. Ruokapalveluhankintojen osalta mittareita täsmennetään vielä yhdessä vastuutahojen kanssa.</p>
✓ 20.09.2019	<p>Koko toimenpide: Yhteyshenkilöiden valinta</p> <p>Valitaan toimenpiteen kahdelle erilliselle osa-alueelle yhteyshenkilöt ja sovitaan toimenpiteen toteutuksesta.</p>
✓ 14.08.2019	<p>Elintarvikehankinnat: Markkinavuoropuhelutilaisuudet 2019</p> <p>13.8.2019 Maito ja maitovalmisteet</p> <p>14.8.2019 Lihat ja lihavalmisteet</p>
✓ 01.10.2018	<p>Koko toimenpide: Palvelukeskus Helsingin kilpailuttama ruokakuljetuspalveluiden kokonaisuus</p> <p>Palvelukeskus Helsingin kilpailuttama ruokakuljetuspalveluiden kokonaisuus muodostuu ruokapalveluiden logistiikasta, johon kuuluvat muun muassa kotiateriakuljetukset, päiväkotij- ja kouluruokakuljetukset sekä toimipaikkojen väliset ruokakuljetukset. Hankinta on saanut kiitosta mm. myönteisistä ympäristö- ja kustannusvaikutuksistaan. Hankinnassa haasteena olivat muun muassa laaja toimitusalue pääkaupunkiseudun yli 2000 toimituspisteeseen sekä kuljetusten toimitusaikataulut minuutin tarkkuudella.</p> <p>Hankinnassa ajoneuvokaluston ympäristökriteerejä kiristettiin huomattavasti aiemmasta. Uudet kuljetussopimukset alensivat kuljetuksista aiheutuneita päästöjä merkittävästi. Häkäpäästöt vähenivät 22%, typenoksidit 67 % ja hiukkaspäästöt 92 % aiempaan kuljetuskalustoon verrattuna. Samassa yhteydessä aikaansaatiin jopa 25 % kustannusten säästö verrattuna aikaisempiin sopimuksiin.</p> <p>Lue lisää:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◦ Vuoden taidokkain hankinta finalist ◦ GPP News Alert, issue 93 ◦ Case Study

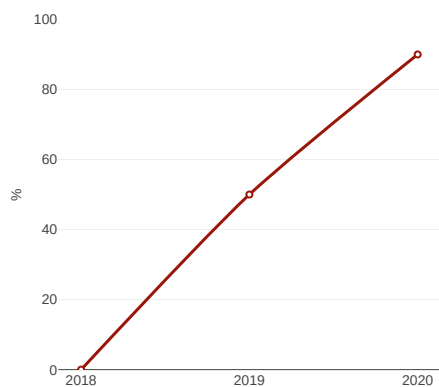
Mittarit

Sellaisten ruokapalvelusopimusten euromääräinen arvo, joissa on käytetty ympäristö- ja ilmastokriteerejä

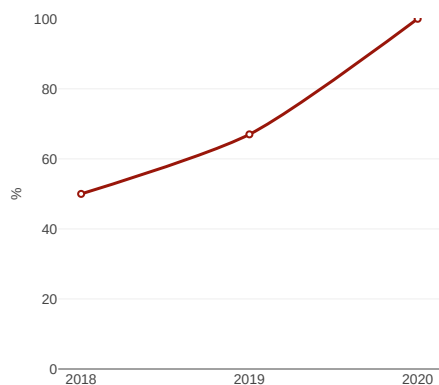
[Mittarin tarkemmat tiedot →](#)

Ilmastokriteerien läpileikkaavuus elintarvikehankintakategorioissa

[Mittarin tarkemmat tiedot →](#)

Markkinavuoropuhelutilaisuuksien määrä suhteessa elintarvikehankintojen määrään

[Mittarin tarkemmat tiedot →](#)

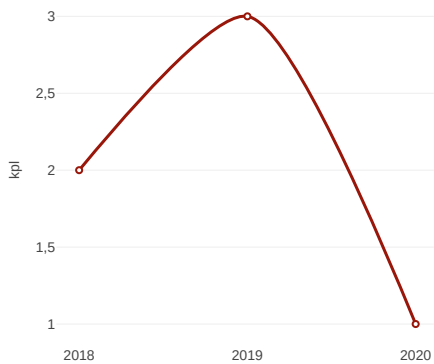
Sellaisten sopimusten määrä, joihin on lisätty ympäristö- ja ilmastoasioiden vuosittainen käsittely sopimus Kumppanin kanssa

[Mittarin tarkemmat tiedot →](#)

Ilmastokriteerit omaavien elintarvikehankintojen osuus - hankintakategoriat

[Mittarin tarkemmat tiedot →](#)

Elintarvikehankinnat, joissa on käytetty ilmastokriteerejä vähimmäisvaatimuksena (lkm)

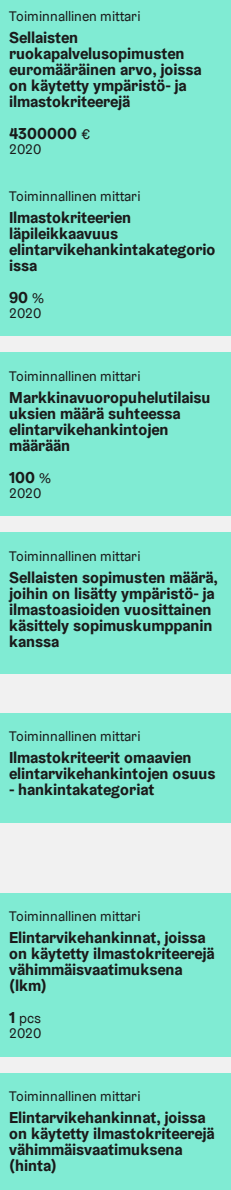
Mittarin tarkemmat tiedot →

Elintarvikehankinnat, joissa on käytetty ilmastokriteerejä vähimmäisvaatimuksena (hinta)

Mittarin tarkemmat tiedot →

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

Toimenpide
Elintarvike- ja ruokapalveluhankintojen ilmastokriteerit

[← Edellinen toimenpide](#)

[Seuraava toimenpide →](#)

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Kuluttaminen, hankinnat, jakamis- ja kiertotalous / Jakamis- ja kiertotalous /

114. Kiertotalouden ja jakamistalouden tiekartta

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe Toteutus Valmis

Valmis

[Helsingin kierto- ja jakamistalouden tiekartta](#) hyväksyttiin 12.5.2020 kaupunkiympäristölautakunnassa. Tiekartan painopistealueet ovat rakentaminen, hankinnat, viherjätteet sekä jakamistalous ja kiertotalouden uudet liiketoimintamahdollisuudet. Tiekartta sisältää alla olevat 31 toimenpidettä. Toimenpiteiden toteutumista voi seurata [Kiertotalousvahti](#) -palvelussa.

1. Koulutuksen järjestäminen rakentamisen kiertotaloudesta
2. Kiertotalouden edistäminen maankäytössä ja kaupunkisuunnittelussa
3. Kiertotalouskriteerien pilotointi tontinluovutusehdoissa
4. Toimintamallin luominen infrarakentamisen ylijäämämateriaalien hyödyntämiselle
5. Betonin käyttöön liittyvien vaihtoehtojen selvittäminen infrarakentamisessa
6. Muovin käytön vähentäminen ja kierrätysmateriaalit infrarakentamisessa
7. Elinkaaripilottihankkeiden toteuttaminen infrarakentamisessa
8. Hyvien käytäntöjen siirtäminen tulevien hankkeiden ohjaukseen
9. Kansallisen infrarakentamisen päästölaskennan edistäminen
10. Betonin käyttöön liittyvien vaihtoehtojen selvittäminen talonrakentamisessa
11. Kiertotalouden periaatteita noudattavien uudis- tai peruskorjaushankkeiden suunnittelu ja toteutus
12. Kiertotalousvaatimusten lisääminen palvelu- ja asuinrakennusten suunnittelulle ja toteutukselle
13. Tiedon kokoaminen rakennushankkeiden elinkaarikustannuksista
14. Kiertotalousvaatimusten lisääminen purku-urakoihin
15. Purkumateriaalien uudelleenkäyttöä koskevan toimintamallin luominen
16. Kokousten ja tilaisuuksien tarjoiluja koskevan linjauksen laatiminen
17. Kalusteiden hankinta
18. Tarvikehankintoja koskevan ohjeistuksen laatiminen
19. Ulkokalusteissa käytettävien vaihtoehtoisten materiaalien selvittäminen ja pilotointi
20. Tuotteiden kestävyyttä edistävien kriteereiden lisääminen kaupungin hankintoihin
21. Palveluhankintoja koskevien selvitysten tekeminen
22. Tarpeettomien kertakäyttötuotteiden ja yksittäispakkausten käytön vähentäminen hankinnoissa
23. Uusien teknologioiden pilotointi viherjätteiden hyödyntämisessä
24. Osallistuminen biohiilen käyttöä tutkiviin ja edistäviin hankkeisiin
25. Toimintamallin kehittäminen kaupungin viherjätteiden käsittelyyn ja kasvuvalustatuotantoon
26. Jakamistalouden edistäminen asemakaavoituksessa
27. Oppaan laatiminen asuinkerrostaloille kierto- ja jakamistalouden palveluista
28. Kaupunkitilojen suunnitteluohjeiden laatiminen asukaskäyttöisille tiloille
29. Kaupungin tilojen käytön seurantarjestelmän luominen
30. Tilojen käytön tehostaminen kaupungin palvelurakennusten suunnittelussa
31. Toimintamallin luominen bio- ja kiertotalousyritysten ekosysteemin vahvistamiseksi

Toimenpide 115 Jakamistalouden alusta on yhdistetty tähän toimenpiteeseen, koska asia huomioidaan tiekartassa.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Laaditaan kiertotalouden ja jakamistalouden tiekartta

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Yhdistetyt toimenpiteet

44 Servitetään esteet ja mahdollisuudet kierrätysmateriaalien osuuden lisäämisestä talonrakentamisessa, infrarakentamisessa ja ylläpidossa. Luodaan toimenpiteet ja ohjeistus.

119 Kehitetään ruoanvalmistuksen sivuvirtojen ja muun ylijäämämateriaalin (esim. Puutarhajäte ja eläinten lanta) hyötykäyttöä lähialueilla ja paikallisesti.

120 Huolehditaan, että kaupungin kiinteistöstrategiassa huomioidaan jakamis- ja kiertotalousnäkökulma (esim. sallitaan vähän käytettyjen ja huonokuntoisten tilojen

Vaikutus

● ● ● ● Merkittävä

Valmistumisaste

100% valmis

Valmis

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

Palu_Ympa Kanslia Kymp
Sote Kasko KUVA Rakpa
Palke HKL

Toimenpiteen luokka

Jakamis- ja kiertotalous

Yhteyshenkilöt

Leona Silberstein
ympäristötarkastaja
Helsingin kaupunki

[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 26.01.2021

Tehtävät

Ei tekemättömiä tehtäviä

Mitä on tehty?

✓ 12.05.2020	Tiekartta hyväksytään Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi tiekartan.
✓ 07.02.2020	Tiekarttaluonnos valmistuu Tiekarttaluonnos valmistuu ja lähetetään lausuntokierrokselle.
✓ 02.12.2019	Järjestetään osallistavia teematyöpajoja Syksyn 2019 aikana järjestettiin työpajat kaikissa teemoissa seuraavasti: -13.9.2019 Jakamistalous ja uudet liiketoimintamahdollisuudet -16.9.2019 Biomassat ja ruokahävikki -25.9.2019 Hankinnat -2.12.2019 Rakentaminen
✓ 23.10.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus
✓ 10.10.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu Yhteyshenkilö on vastuussa tiekarttatyön koordinoinnista ja tiekartan valmistumisesta.
✓ 02.05.2019	Tiekarttatyön kick off -tilaisuus Tiekarttatyö käynnistyi kick off -tilaisuudella 2.5. Kalasataman Urban Labissa. Tilaisuuteen osallistui n. 35 ihmistä kaupungin eri toimialoilta.

Mittarit

Toimenpiteiden CO2-säästöpotentiaali

Mittarin tarkemmat tiedot →

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

Toimenpide
Kiertotalouden ja
jakamistalouden tiekartta

Toiminnallinen mittari
Toimenpiteiden CO2-
säästöpotentiaali

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Kuluttaminen, hankinnat, jakamis- ja kiertotalous / Jakamis- ja kiertotalous /

115. Tila- ja resurssivarauspalvelu

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe Toteutus Valmis

Aikataulussa

Kaupunki edistää jakamistaloutta selvittämällä käytössä olevien alustojen jatkokehitysmahdollisuudet. Kaupunki pyrkii nostamaan kaluston ja tilojen käyttöastetta jakamistalouden avulla. Kaupungin tiloja hallinnoi tällä hetkellä usea eri kaupungin taho ja käyttöasteita on sen vuoksi haastaavaa seurata. Tarkoituksena on kehittää myös tilojen käyttöasteen seurantaa.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Kaupunki näyttää esimerkkiä luomalla digitaalisen alustan ja jakamalla sen kautta kaupungin tiloja ja kalustoa henkilöikunnalle, kaupunkilaisille, yrittäjille, kansalaisopistoille, urheiluseuroille ja muille toimijoille.

(Hiilineutraali Helsinki 2035-toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

31.12.2021	Varaamon uudistaminen Varaamosta on kehitetty kaupunkiyhteinen tilavarauspalvelu, joka mahdollistaa laajasti tilojen tuomisen palveluun - Käyttäjälähtöinen palvelumuotoilu - Monipuoliset varausominaisuudet - Järjestelmien yhteensopivuus suunniteltu ja kehitystyö tehty. Järjestelmä on käytössä asiakaspinnassa
------------	--

Mitä on tehty?

✓ 19.01.2021	Hallintamallin mukainen ohjausryhmä käynnistynyt Kaupunkiin on perustettu tilavaraushallintamallin mukainen ohjausryhmä, jossa on edustus kaikilta toimialoilta.
✓ 25.11.2020	Tilavarauspalvelun asiakaskokemusvisio Tavoite on vastata kysymykseen, minkälaisen tilavarauskokemuksen haluamme kaupunkilaisille, yhteisöille ja yrityksille mahdollistaa. Asiakaskokemuksen visio tulee ohjaamaan lähivuosien kaupunkitasoista kehitystyötä auttaen keskittymään oikeisiin asioihin, ja korostamaan asiakasarvon merkitystä.
✓ 19.11.2020	Tilavarauspalvelun kyvykkyyksikartoitus Kyvykkyyksikartoituksen tavoitteena on tila- ja resurssivarauskokonaisuuden kyvykkyyksien tunnistamisen lisäksi kuvata kyvykkyyksien nykytilaa ja tavoitetilaa vuonna 2025. Asiakaskokemuksen visio maalaa kuvan tila- ja resurssivarauspalvelun tulevaisuudesta kirkastaen sekä nykyisen palvelun kehitystarpeita että sen tavoitteellisia ominaisuuksia. Näillä on välittömiä ja välillisiä vaikutuksia kyvykkyyksiin ja niihin liittyviin kehitystarpeisiin.
✓ 31.08.2020	Tilavarauksen hallintamalli on valmis

Vaikutus

● ● ● ● Pieni

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

Kanslia KUVA Kypm Rakpa
Kasko Sote FVH

Toimenpiteen luokka

Jakamis- ja kiertotalous

Yhteyshenkilöt

Marika Westman

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala

[Yhteystiedot](#)

Juha Suvanto

Kaupunginkanslia

[Yhteystiedot](#)

Ella Lönnrot

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala

[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 31.08.2021

	Tilavaraukselle on luotu kaupunkitasoinen johtamisen ja ohjauksen malli. Malli on käsitelty toimialojen johtoryhmissä sekä kaupungin johtoryhmässä.
✓ 18.02.2020	Toimenpiteestä on tilannekuvaus
✓ 17.10.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu

Mittarit

Kaupungin yhteisessä varausjärjestelmässä olevien tilojen ja resurssien määrä

Mittarin tarkemmat tiedot →

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

Toimenpide
Tila- ja resurssivarauspalvelu

Toiminnallinen mittari
Kaupungin yhteisessä
varausjärjestelmässä olevien
tilojen ja resurssien määrä

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Kuluttaminen, hankinnat, jakamis- ja kiertotalous / Jakamis- ja kiertotalous /

116. Kirjasto on jakamistalouden suunnannäyttävä

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe Toteutus Valmis

Aikataulussa

Jakamistalous ja yhteiskuluttaminen ovat vielä tuoreita ilmiöitä, mutta kirjasto on toteuttanut näiden ideologiaa toimintansa alusta saakka. Lainattavat kirjat, lehdet, levyt ja elokuvat ovat kirjaston ydin, mutta myös esineiden ja tilojen jakaminen on tullut osaksi kirjaston toimintaa. Tilojen, aineistojen ja esineiden lainaaminen ja yhteiskäyttö ovat vaihtoehto omistamiselle, joka tukee resurssiviisasta ja kestävästä elämäntapaa.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Kirjastot ovat merkittäviä jakamistalouden edistäjiä. Kirjastot tarjoavat tiloja ja resursseja kaupunkilaisten yhteiskäyttöön, digi- ja laiteopastusta sekä tuovat saataville sellaisia teknologisia innovaatioita, jotka ovat tulevaisuuden arkipäivän taitoja. Kirjastot ehkäisevät digitaalista syrjäytymistä sekä mahdollistavat kaupunkilaisten osallistamisen ja osaamisen jakamisen. Kirjaston lainauspalvelujen laajentamisessa jatketaan yhteistyötä vertaispalvelujen kuten Kuinoman kanssa. (Hiilineutraali Helsinki 2035-toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

📅 31.12.2021

Digituki

Helsingin kaupunginkirjasto tarjoaa kansalaistaitoja tukevaa digitukea, jonka tavoitteena on vahvistaa asukkaiden digiosaamista. Jokaisessa kirjastossa tarjotaan yksilöopastusta, joko oman henkilökunnan toimesta tai yhteistyössä kumppaneiden kanssa. Kirjaston opastustoimintaa suunnitellaan yhdessä kaupungin muiden toimijoiden kanssa. Palvelu mahdollistaa kaupunkilaisten osallistamisen ja osaamisen jakamisen sekä edistää jakamistaloukulttuuria.

Kevät 2021

Koronapandemian vuoksi kirjastoissa on ollut käytettävissä rajoitetut palvelut 30.11.2020-30.4.2021, jonka vuoksi lähidigitukea ei ole järjestetty.

Työväenopiston Hakeva-hankkeen arabian-, englannin- ja venäjänkielistä digitukea on toteutettu kirjastojen sijaan etänä.

Kirjasto on ollut mukana kaupungin yhteisessä etädigituessa.

Syksy 2020

- Enter ry vertaisopastajat ovat opastaneet syyskuu-marraskuun loppu 19 kirjastossa
- Työväenopiston vertaisopastaja toimi syyskaudella yhdessä kirjastossa
- OP opasti sähköisessä tunnistaumisessa ja pankkiasioinnissa 7 kirjastossa (3 kertaa peruuntui koronan vuoksi)
- arabian- ja englanninkielinen digituki toteutui Itäkeskuksen kirjastossa marraskuun loppuun saakka; viimeiset kerrat opastettiin etänä
- Suomen pakolaisapu ei toiminut kirjastossa ollenkaan syyskaudella koronan vuoksi
- Etädigituessa on vastattu 360 kysymykseen joulukuun alkuun mennessä.

Kevät 2020

- Enter ry on opastanut Helsingissä 22 kirjastossa

Vaikutus

● ● ● ● Pieni

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

Kirjastopalvelukokonaisuus

Pääkaupunkiseudun kierrätyskeskus

Palu_Ympa

Toimenpiteen luokka

Jakamis- ja kiertotalous

Yhteyshenkilöt

Leila Sonkanen
suunnittelija
Kirjastopalvelukokonaisuus

[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 19.04.2021

- o Työväenopiston vertaisopastaja on opastanut yhdessä kirjastossa
- o pankkiopastuksia on toteutunut 5 kirjastossa (suunnitelmassa oli 12)
- o Työväenopiston Hakeva-hankkeen työntekijä antoi digiopastusta arabiaksi ja englanniksi Itäkeskuksen kirjaston tiloissa
- o Suomen pakolaisavun Kurvi-toiminto antoi maahanmuuttoon liittyvää neuvontaa Itäkeskuksen kirjastossa
- o Suomen venäjänkieliset ry antoivat venäjänkielistä digiopastusta Pasilan kirjastossa.

Nämä kaikki opastukset toteutuivat koronasulkuun asti.

Koronan aikana perustettu etädigituki on kesäkuuhun 2020 mennessä vastannut 152 tukipyyntöön. Etädigituessa ovat olleet mukana kaupunginkirjasto, Helsinki-info, asukastalot, Työväenopisto, Arbis ja Enterin vapaaehtoisia.

31.12.2021

Esineet, tilat ja hiilijalanjälki

Esineet ja tilat

Kirjastosta voit lainata esineitä ja laitteita, joita et tarvitse joka päivä. Voit lainata esimerkiksi porakoneita, ompelukoneita, suksia, sykemittareita, kosteusmittareita tai soittimia.

Kaupunkiympäristössä asuva ihminen joutuu elämänsä aikana tekemisiin arviolta 20 000–30 000 esineen kanssa. Vältä turhien esineiden tulvaa ja lainaa kirjastosta mahdollisimman monta arjen työvälineitä ja esinettä. Ajantaiset tiedot Helmet-kirjaston kokoelmissa olevista esineistä löydät [Helmet.fi](https://www.helmet.fi) -sivustolta. Kirjaston tiloja, kuten kokous- ja ryhmätyötiloja voit varata [Varaamo.hel.fi](https://varaamo.hel.fi) -sivustolta.

Kirjaston hiilijalanjälki

Yleisten kirjastojen hiilijalanjälki mitattiin Helsingin kaupunginkirjaston vetämässä Kirjastojen ympäristötietoisuus 2020 -luvulle hankkeessa syksyllä 2020. Kirjastojen päästöistä noin 2/3 on toimitilojen lämmityksen ja sähkönkulutuksen energiankulutusta, eli GHGprotokollan 2. sovellusala. Kirjastoalan päästöjen vähentämisen kannalta tämä asettaa haasteen kunnille ja kaupungeille, sillä tyyppillisesti kiinteistönomistaja tekee energiahankintojen päätökset.

[Lisätietoja laskennasta ja kirjastojen hiilijalanjälkiselvitys](#) Kirjastot matkalla hiilineutraaliin jakamistalouteen : selvitys Suomen yleisten kirjastojen ilmastovaikutuksista ja kädenjäljestä.

31.12.2021

Digiverstaat ja tulevaisuuden arjen taidot

Helsingin kaupunginkirjaston hankkeen "Digitaalisen syrjäytymisen ehkäisyä kirjastossa" yhtenä painopistealueena oli tulevaisuuden arjen osaaminen. Hankkeen avulla muutamat kirjaston toimipisteet saivat asiakkaskäyttöön digiverstaita, joissa on mahdollista mm. 3D-tulostaa sekä toteuttaa pienpainatuksia vinyylileikkurilla ja lämpöprässillä. Hanke toteutettiin ja laitteet hankittiin vuoden 2018 aikana ja toiminta jatkuu kirjastoissa edelleen. Tarjolla on työskentelytilaa, välineitä ja opastusta ideoiden toteuttamiseen. Palvelut mahdollistavat kaupunkilaisten osallistamisen ja osaamisen jakamisen sekä edistävät jakamistalouskulttuuria.

Hankkeen tavoitteena oli myös tuoda lähikirjastoihin saataville sellaisia teknologisia innovaatioita ja toimintoja, joiden voidaan ajatella olevan tulevaisuuden arkipäivän taitoja. Erimerkiksi koodaus on tulevaisuudessa todennäköisesti kielitaitoon verrattavissa oleva taito, tulee pajatoimintaan koodauksen ideaa helposti havainnollistavaa robotiikkaa ja mahdollisesti IoT-teknikkaa. Toinen sisältökokonaisuus on virtuaalitodellisuus ja lisättytodellisuus. Palvelu mahdollistaa kaupunkilaisten osallistamisen ja osaamisen jakamisen sekä edistää jakamistalouskulttuuria.

Kevät 2021

Koronapandemian vuoksi kirjastoissa on ollut käytettävissä rajoitetut palvelut, jonka vuoksi kokoontumis- ja kokoelmatilat on 30.11.2020–30.4.2021 suljettu asiakkailta eikä kirjastojen tiloja ja laitteita ole voinut varata.

Syksy 2020

Kaupungin OmaStadi - Helsingin osallistuva budjetointi ideoista toteutettiin 3D-tulostimien hankinta kaikkiin koillisen alueen kirjastoihin eli Jakomäkeen (2kpl), Puistolaaan, Pukinmäkeen, Malmille ja Viikkiin (kuhunkin 1 kpl).

3D-tulostimen osalta selvitetiin mahdollisuutta kierrättää PLA-muovin ylijäämämateriaalia uusiin tulostuksiin, mutta toistaiseksi sopivan laitteen löytäminen on osoittautunut haastavaksi ja kalliiksi.

Mitä on tehty?

✓ 23.10.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus
✓ 21.10.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu

Mittarit

Varaamon kautta varattujen tilojen käyttöaste

Mittarin tarkemmat tiedot →

Varattavien laitteiden lainaus- ja käyttökerrat

Mittarin tarkemmat tiedot →

Kirjastojen määrä, jotka tekevät yhteistyötä vertaispalvelutoimijoiden kanssa

Mittarin tarkemmat tiedot →

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

Toimenpide
Kirjasto on jakamistalouden suunnannäyttävä

Toiminnallinen mittari
Varaamon kautta varattujen tilojen käyttöaste

Toiminnallinen mittari
Varattavien laitteiden lainaus- ja käyttökerrat

Toiminnallinen mittari
Kirjastojen määrä, jotka tekevät yhteistyötä vertaispalvelutoimijoiden kanssa

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Kuluttaminen, hankinnat, jakamis- ja kiertotalous / Jakamis- ja kiertotalous /

117. Kalusteiden kierrätys kaupunkiorganisaatiossa

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe Toteutus Valmis

Aikataulussa

Tarkennus: Tavarat kiertoon-järjestelmän ohjeistusta tarkennettu ja uusia käyttäjiä lisätty.

Kaupunkiorganisaatiossa hankitaan paljon uusia kalusteita. Käyttökelpoisia käyttöä vaille olevia kalusteita on tarjolla myös organisaation sisällä. Ongelmana on ollut, että tarve ja tarjonta eivät kohtaa, koska kaupungilla ei ole ollut yhteiskäyttöistä järjestelmää, josta voisi nähdä kaupunkiorganisaatiossa tarjolla olevia kalusteita.

Helsinki on vuoden 2019 alusta ollut mukana yhteiskehittämishankkeessa, jossa Turun kaupungilla käytössä oleva avoimeen lähdekoodiin perustuva kalustekierrätysjärjestelmä muokataan Helsingin käyttöön. Järjestelmän kautta kalusteet, irtaimisto ja mahdolliset muutkin materiaalit saadaan helposti ja kustannustehokkaasti jakoon. Järjestelmä on otettu käyttöön loppuvuodesta 2019 Pakilan työkeskuksessa tarjolla olevilla kalusteilla. Jatkossa järjestelmää tullaan kehittämään myös muun irtaimiston ja materiaalien jakoon kaupungin sisällä.

Uudelleenkäyttöä ja kierrätystä tehostamaan kaupunkiorganisaatiolle laaditaan ohje käyttöavulla olevan irtaimiston käsittelyyn ja toimipisteiden muutto-tilanteisiin.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Inventoidaan harvoin käytettävät tavarat/laitteet ja luodaan alusta niiden jakamiselle kaupunkiorganisaation sisällä sekä tehostetaan kalusteiden ja muun irtaimiston kierrätystä kaupungin sisällä mm. laatomalla kiertotaloutta edistävä ohjeistus toimiltojen muutto- ja muutostilanteisiin.

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Ei tekemättömiä tehtäviä

Mitä on tehty?

✓ 05.10.2021	Esitellään kierrätysjärjestelmää kaupungin hankintojen ohjausryhmässä Tavarat kiertoon järjestelmä on käytössä jo useammassa yksikössä, kalustekierrätystä on ollut ja on kehittämässä korkeakouluopiskelijat.
✓ 27.08.2021	Kaupungin sisäisen viestinnän kehittäminen irtaimiston kierrätykseen liittyen - Sisäisestä kierrätyksestä on laadittu prosessikaavio ja toimijoiden roolia on pyritty selkeyttämään. - Intrasivuja ja yhteyshenkilöitä on päivitetty sekä irtaimiston kierrätyksen ja uusien kalusteiden hankinnan periaatteista on julkaistu uutinen. - Kiertotalousverkostolle on esitelty Tavarat kiertoon -järjestelmää ja kierrätysohjeita. - Syyskuussa käynnistyy kaksi opinnäytetyötä, joilla paneudutaan suurimpien toimialojen eli Kaskon ja Soten irtaimiston kierrätyksen pullonkauluihin ja kehitysmahdollisuuksiin.
✓ 22.04.2021	Osallistutaan yhteiskehittämishankkeen ohjausryhmään Kaupunkien yhteiskehittämishanke liittyen Tavarat kiertoon -järjestelmään päättyi. Jatkossa yhteistyötä tehdään verkostomaisesti.

Vaikutus

Pieni

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

Kanslia Kympp Sote Kasko
KUVA Rakpa

Toimenpiteen luokka

Jakamis- ja kiertotalous

Yhteyshenkilöt

 Pirita Kuikka
ympäristösuunnittelija
Ympäristöpalvelut
[Yhteystiedot](#)

 Teemu Levander
Palvelupäällikkö
Logistiikka
[Yhteystiedot](#)

 Piiu Merivirta von Hellens
vastaava työnjohtaja
Sosiaali- ja terveystoimiala
[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 31.01.2022

✓ 01.03.2021	Työpaja kaupungin irtaimiston kierrätysohjeista Työpajassa työstettiin irtaimiston poiston prosessikaaviota.
✓ 18.02.2021	Osallistutaan kierrätysjärjestelmän yhteiskehittämishankkeen ohjausryhmän kokoukseen Kaksi henkilöä osallistui Helsingistä yhteishankkeen ohjausryhmän kokoukseen. Kokouksessa jaettiin hyviä käytäntöjä osallistujien kesken ja jatkotyöstettiin yhteisen viestintämateriaalin suunnitelmia.
✓ 03.02.2021	Kokous kalustekoordinaatiosta Kokouksessa sovittiin yhteisen selvityksen tekemisestä kalustekoordinaation liittyen.
✓ 14.01.2021	Järjestetään kaupungin sisäinen tapaaminen irtaimiston hallintaan ja kierrätykseen liittyen Kaupungin sisäinen tapaaminen irtaimiston hallintaan, uudelleenkäyttöön ja kierrätykseen liittyen pidettiin 14.1.2021. Mukana oli liki 30 henkilöä. Tapaamisessa sovittiin jatkoyhteistyöstä aiheeseen liittyen.
✓ 26.11.2020	Yhteiskehittämishankkeen ohjausryhmän kokous Kaksi henkilöä osallistui Helsingistä yhteishankkeen ohjausryhmän kokoukseen. Kokouksessa sovittiin, että Tavarat kiertoon -yhteiskehittämishanketta jatketaan huhtikuuhun 2021 asti. Hankkeessa tullaan mm. tekemään kaupunkien yhteinen esittelyvideo Tavarat kiertoon -järjestelmästä.
✓ 24.09.2020	Yhteiskehittämishankkeen ohjausryhmän kokous Helsingistä yhteiskehittämishankkeen ohjausryhmän kokoukseen osallistui 2 henkilöä. Kokous pidettiin etänä.
✓ 03.09.2020	Yhteiskehittämishankkeen työpaja Yhteiskehittämishankkeen kaupungit pitivät yhteisen työpajan kierrätysjärjestelmän käytöstä ja kehittämisestä sekä esittelivät hyviä kokemuksia ja viestintäkeinoja omista kaupungeistaan.
✓ 11.06.2020	Osallistutaan kierrätysjärjestelmän yhteiskehittämishankkeen ohjausryhmän kokoukseen Tavarat kiertoon järjestelmän ohjausryhmäkokoukseen 8.6. osallistui 3 henkilöä Helsingistä. Kokous pidettiin etäkokouksena.
✓ 11.03.2020	Osallistutaan kierrätysjärjestelmän yhteiskehittämishankkeen ohjausryhmän kokoukseen Yhteiskehittämishankkeessa mukana olevat kunnat listasivat järjestelmän kehittämistoimenpiteitä, joita lähdetään viemään eteenpäin. Sovittiin myös yhteisestä verkkotyöpajasta järjestelmän käyttöön ja sisäiseen markkinointiin liittyen.
✓ 14.02.2020	Laaditaan kaupungille ohje käyttö vailla olevan irtaimiston käsittelyyn ja toimipisteiden muutto-tilanteisiin Kaupungille on laadittu ohje käyttöä vailla olevan irtaimiston käsittelyyn ja toimipisteiden muutto-tilanteisiin, jotta kalusteiden ja irtaimiston uudelleenkäyttöä ja kierrätystä pystytään tehostamaan.
✓ 18.12.2019	Pidetään tilannekatsaus kierrätysjärjestelmästä Tilannekatsaus pidettiin 18.12.2019
✓ 04.12.2019	Kierrätysjärjestelmän julkistus Kierrätysjärjestelmä julkaistiin ja Helsingin Hengen juttu ilmestyi https://issuu.com/helsinginhenki/docs/helsingin_henki_4-2019
✓ 23.10.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus
✓ 14.10.2019	Kierrätysjärjestelmä käyttöönotto valmiina Kierrätysjärjestelmä valmiina ensimmäisten tuotteiden lisäämiseen.
✓ 14.10.2019	Palaveri kierrätysjärjestelmän käyttöönotosta ja pilotoinnista Ympä, Stara, Pakilan työkeskus ja Kanslia pitivät palaverin kierrätysjärjestelmän käyttöönotosta ja pilotoinnin aloittamisesta.

✓ 02.09.2019

Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu

Mittarit

Kalustekierrätyssovelluksen käyttöaste

Mittarin tarkemmat tiedot →

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

Toimenpide
Kalusteiden kierrätys
kaupunkiorganisaatiossa

Toiminnallinen mittari
Kalustekierrätyssovelluksen
käyttöaste

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Kuluttaminen, hankinnat, jakamis- ja kiertotalous / Jakamis- ja kiertotalous /

118. Hävikki- ja ylijäämäruoan hyödyntäminen

Eteneminen

Ei aloitettu	Käynnistysvaihe	Toteutus	Valmis

Valmis

Tarkennus: Hävikkiruokaterminaali avattiin Tapulikaupunkiin joulukuussa 2020 ja kehittämisprojektin toiminta vakinaistettiin 2021 vuoden alusta Stadin safka nimen alle. Stadin safkan toiminnassa yhdistyvät hävikkiruoan hyödyntäminen ruoka-avun kentälle, ruoka-avun kehittäminen yhdessä ruoka-aputoimijoiden kanssa, osallisuuden, sosiaalisen tuen ja palveluohjauksen kehittäminen ruoka-avussa sekä työllistämistoiminta. Stadin safkan toiminta kasvaa asteittain. Maaliskuussa 2021 Stadin safkan verkostossa oli vajaa 40 ruoka-aputoimijaa sekä noin 40 lahjoittajaa, ja Stadin safkan terminaalin kautta kuljetettiin yli 60 000 kg hävikkiruokaa.

Hävikkiruokaterminaali Helsinkiin

Tavoitteena on perustaa Helsinkiin hävikkiruokaterminaali, jonka pohjana hyödynnetään Vantaan [Yhteisen pöydän](#) mallista saatuja kokemuksia. Hävikkiterminaalin käyttöönotto tehostaa kauppojen ja teollisuuden tuottaman ruokahävikin hyödyntämistä ruoka-apukäyttöön. Keskitetty hävikkilogistiikka vähentää hävikkiruuan varastoinnista ja kuljetuksista syntyviä päästöjä, kun kymmenien toimijoiden ei tarvitse itse kuljettaa hävikkiä ympäri kaupunkia, vaan logistiikka hoidetaan keskitetysti terminaalin kautta. Hävikkiterminaali on tarkoitus ottaa käyttöön vuonna 2020 ja vakiinnuttaa tämän jälkeen toiminta osaksi palvelujärjestelmää.

Hanketta toteutetaan tiiviissä yhteistyössä kaupungin ja seurakuntayhtymän kanssa. Hävikkikuljetuksia on pilotoitu seurakuntayhtymän kylmäautolla, joka kuljettaa tällä hetkellä yli 20 kaupasta hävikkiruokaa ruoka-aputoimijoille kuutena päivänä viikossa. Ruoka-apuverkostossamme on jo nyt mukana useita kymmeniä toimijoita (järjestöjä, seurakuntia, kaupungin asukastaloja yms.) ja terminaalin myötä pystytään palvelemaan laajempaa ruoka-aputoimijoiden verkostoa. Verkostoyhteistyötä kehitetään jatkuvasti ja kokoonnumme säännöllisesti yhteisiin verkostofoorumeihin ideoimaan ruoka-avun tulevaisuutta. Kauppoja, tukkuja ym. ruuan lahjoittajia on niinkinään mukana jo toista kymmentä ja lisää sopimuksia pystytään tekemään, kun hävikkiterminaalin rahoitus varmistuu.

Kaupunginvaltuusto myönsi 600 000 euroa hävikkiterminaalin perustamista varten vuodelle 2020. Nyt terminaalille etsitään sopivia tiloja, jotta hävikkiruuan tehokasta ja järkevää logistiikkaa päästäisiin laajentamaan.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Kannustetaan Helsingissä toimivia ruokapalveluja tarjoavia yrityksiä myymään ylijäämäruokaa esim. ruoantilaussovellusten avulla ja otetaan käyttöön Yhteinen pöytä -malli.

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Ei tekemättömiä tehtäviä

Mitä on tehty?

✓ 28.02.2021	Uusiutuvan energian hyödyntäminen Selvitetään mahdollisuuksia hyödyntää uusiutuvaa energiaa hävikkiterminaalin logistiikassa (esim. sähköautot). Tehdään yhteistyötä uusiutuvaan energiaan ja sähköautojen hyödyntämiseen liittyvien toimenpiteiden kanssa.
✓ 14.12.2020	Hävikkiterminaalin käyttöönotto Hävikkiruokatermiaalin tilat valmistuivat joulukuun alussa ja toiminta aloitettiin 14.12.2020.
✓ 11.05.2020	Hävikkiterminaalin tilan etsintä Hävikkiterminaalin tilatarveselvitys on tehty yhdessä kaupungin tilapalveluiden kanssa. Kaupungilta ei löydy omasta takaa sopivaa tilaa, joten se on vuokrattava ulkopuoliselta taholta. Kaupunginvaltuusto päätti hävikkiterminaalin rahoituksesta loppuvuodesta 2019. Hävikkiterminaalille

Vaikutus

● ● ● ● Merkittävä

Valmistumisaste

100% valmis

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

Nuso Yty

Toimenpiteen luokka

Jakamis- ja kiertotalous

Yhteyshenkilöt

Anni Heinälä
projektipäällikkö
Helsingin kaupunki

[Yhteystiedot](#)

Toivo Utso
palvelupäällikkö
Elinkeino-osasto

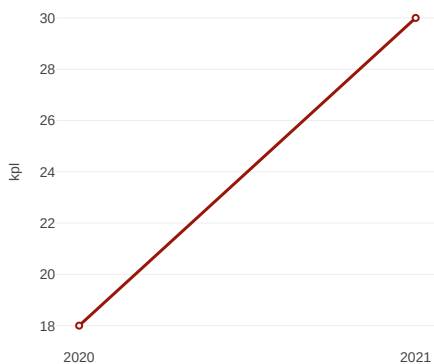
[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 22.04.2021

	etsitään yhdessä kaupungin tilapalveluiden kanssa sopivaa tilaa.
✓ 01.02.2020	Hävikkilogistiikan pilotointi laajenee Hankeessa on pilotoitu hävikkiruoan logistiikkaa yhden kylmäpakettiauton voimin. Pilotointi on ollut onnistunut ja toimintaa laajennetaan. Jatkossa kauppojen ja tehtaiden hävikkiä kuljetetaan erilaisille ruoka-aputoimijoille kahdella pakettiautolla. Kuljetuskapasitettin kasvun myötä voimme ottaa toimintaan mukaan lisää hävikkiruoan lahjoittajia sekä hävikkiruokaa hyödyntäviä ruoka-aputoimijoita. Logistiikan kasvattaminen portaittain helpottaa varsinaisen toiminnan käynnistämistä hävikkiterminaalin valmistuttua.
✓ 23.10.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus
✓ 17.10.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu
✓ 15.10.2019	Ruoka-apuverkoston kokoaminen Järjestetään säännöllisiä verkostotapaamisia ja kehitetään toimintaa yhdessä ruoka-apua tarjoavien toimijoiden kanssa.
✓ 08.07.2019	Hävikkiauto-pilotti aloittanut toimintansa Helsingin seurakuntayhtymän kylmäauto kuljettaa kuutena päivänä viikossa kauppojen hävikkiruokaa ruoka-aputoimijoille.
✓ 01.01.2019	Hävikkiruokaterminaalin valmistelu Hanke aloitettu, projektitiimi koottu ja projektisuunnitelma tehty.

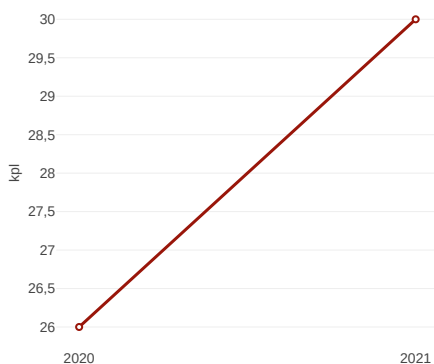
Mittarit

Ruokaa lahjoittavien toimijoiden määrä

[Mittarin tarkemmat tiedot →](#)

Hävikkiruokaa vastaanottavien tahojen määrä

[Mittarin tarkemmat tiedot →](#)

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

Toimenpide
**Hävikki- ja ylijäämäärüoan
hyödyntäminen**

Toiminnallinen mittari
**Ruokaa lahjoittavien
toimijoiden määrä**

30 pcs
2021

Toiminnallinen mittari
**Hävikkiruokaa
vastaanottavien tahojen
määrä**

30 pcs
2021

[← Edellinen toimenpide](#)

[Seuraava toimenpide →](#)

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Kuluttaminen, hankinnat, jakamis- ja kiertotalous / Jakamis- ja kiertotalous /

119. Viherjätteen hyödyntäminen

Eteneminen

Ei aloitettu	Käynnistysvaihe	Toteutus	Valmis
--------------	-----------------	----------	--------

Aikataulussa

Toimenpide koskee muun muassa kaupungin puistojen ja viheralueiden hoidossa muodostuvia viherjätteitä. Viherjätteille pyritään löytämään tehokkaita, paikallisia käsittelytapoja, joiden tuloksena voitaisiin kierrättää mahdollisimman korkean arvon tuotteita uudelleen käyttöön. Samalla pyritään vähentämään jätteiden kuljetuksista ja käsittelystä aiheutuvia päästöjä.

Kaupunki on tilannut konsulttiselvityksenä kartoituksen kaupungin yleisten alueiden hoidossa muodostuvien viherjätteiden määristä. Tähän sisältyy esitys viherjätteiden mahdollisista käsittelymenetelmistä. Kaupungin yleisten alueiden hoidossa muodostuvat viherjätteet ovat myös yhtenä teemana valmisteilla olevassa kiertotalouden ja jakamistalouden tiekartassa.

Ruonan valmistuksessa muodostuvat biojätteet kuuluvat jätelain mukaan kunnallisen jätehuollon piiriin. Niiden käsittelystä vastaa Helsingissä Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY). Tällä hetkellä biojätteet käsitellään ns. osavirtämädätysprosessissa. Prosessin tuloksena muodostuu biokaasua, joka käytetään sähkön ja lämmön tuotantoon. Mädätysjäätös kompostoidaan. Prosessia pyritään optimoimaan. Vuonna 2020 on tarkoitus selvittää, voisiko mädätysjäätöstä hyödyntää sellaisenaan suoraan. Tämä kasvattaisi laitoksen kapasiteettia, mikä on tarpeen biojättemäärien odotetusti kasvaessa. Pidemmällä tähtäimellä HSY osallistuu tutkimushankkeisiin, joissa pyritään luomaan biojätteistä nykyistä korkeamman arvon tuotteita.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Kehitetään ruonanvalmistuksen sivuvirtojen ja muun ylijäämämateriaalin (esim. Puutarhajäte ja eläinten lanta) hyötykäyttöä lähialueilla ja paikallisesti.

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

31.12.2025	Kierto- ja jakamistalouden tiekartan toimenpiteiden toteutus Toteutetaan kierto- ja jakamistalouden tiekartan toimenpiteitä, jotka koskevat kaupungin viherjätteiden käsittelyä.
------------	--

Mitä on tehty?

✓ 12.05.2020	Viherjätteet kiertotalouden ja jakamistalouden tiekartassa 16.9.2019 pidetyssä työpajassa tunnistetut kehitystarpeet on kirjattu toimenpiteiksi kierto- ja jakamistalouden tiekarttaan. Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi tiekartan 12.5.2020.
✓ 17.12.2019	Biomassakartoitus Kaupunki on tilannut konsulttiselvityksenä kartoituksen kaupungin yleisten alueiden hoidossa muodostuvien viherjätteiden määristä. Tähän sisältyy esitys viherjätteiden mahdollisista käsittelymenetelmistä. Selvityksen pohjalta viherjätteen hyödyntämistä parannetaan kasvualueen valmistuksessa, jota laajennetaan. Lisäksi ylläpidon seuranta kehitetään edelleen ja sen hyödynnettävyyttä parannetaan Staran ja yksityisten urakoitsijoiden kanssa.
✓ 23.10.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus

Vaikutus

● ● ● ● Pieni

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

HSY	Palu_Ympa	Rya	Rakpa
Korkeasaaren eläintarhan säätö sr			
Tukkutori			

Toimenpiteen luokka

Jakamis- ja kiertotalous

Yhteyshenkilöt

 Leona Silberstein
ympäristötarkastaja
Helsingin kaupunki
[Yhteystiedot](#)

 Heidi Huvila
ympäristöasiantuntija
Toiminnan kehittäminen
[Yhteystiedot](#)

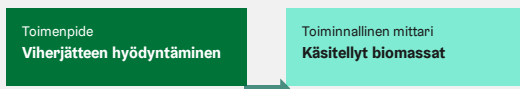
Tietoja päivitetty 01.07.2020

✓ 10.10.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu
✓ 16.09.2019	Työpaja: Biomassat kaupungin kierto- ja jakamistalouden tiekartassa Kaupungin yleisten alueiden hoidossa muodostuvat viherjätteet ovat yhtenä teemana valmisteilla olevassa kiertotalouden ja jakamistalouden tiekartassa. Teemasta on 16.9.2019 järjestetty työpaja, jossa pohdittiin mm. erilaisia käsittelyvaihtoehtoja viherjätteille.

Mittarit

Käsittelyt biomassat
Mittarin tarkemmat tiedot →

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

120. Jakamistalous kiinteistöstrategiassa

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe Toteutus Valmis

Aikataulussa

Kiinteistöstrategian valmistelussa huomioidaan jakamis- ja kiertotalousnäkökulma.

Tilojen käyttö ylläpitoa vastaan ei ole mahdollista lakiteknisistä syistä, mutta mahdollisuuksien mukaan pyritään etsimään vaihtoehtoja tilojen mahdollisimman monipuoliselle käytölle.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Huolehditaan, että kaupungin kiinteistöstrategiassa huomioidaan jakamis- ja kiertotalousnäkökulma (esim. sallitaan vähän käytettyjen ja huonokuntoisten tilojen käyttö ylläpitoa vastaan).

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

📅 31.12.2020	Kiinteistöstrategia valmis
--------------	----------------------------

Mitä on tehty?

✓ 22.10.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus
✓ 22.10.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu

Vaikutus

🟡 🟢 🟣 🟤 Ei ole arvioitu

Aikajänne

Päästöluokat

Vastuuorganisaatiot

Rya

Päästöluokka

Välikäsitteet

Toimenpiteen luokka

Jakamis- ja kiertotalous

Yhteyshenkilöt

Katri Kuusinen

yhteiskuntavastuuyksikön
päällikkö
Tilat-palvelu

[Yhteystiedot](#)

Kaisa-Reeta Koskinen

projektinjohtaja
Kaupunkiympäristön toimiala

[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 12.02.2020

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

[← Edellinen](#) | [Seuraava →](#)[Kuluttaminen, hankinnat, jakamis- ja kiertotalous](#) / [Jakamis- ja kiertotalous](#) /

121. Kiertotalouden yhteistyö

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe **Toteutus** Valmis

Aikataulussa

Kaupungin kaikkien toimialojen ja kanslian välistä yhteistyötä kierto- ja jakamistalouteen sekä ilmastoasioihin liittyen edistetään muun muassa erilaisten hankkeiden, työryhmien ja henkilöstön koulutuksen avulla. Helsingin kierto- ja jakamistalouden tiekartan laatimiseen osallistui useiden eri toimialojen ja palveluiden edustajia. Tiekartta hyväksyttiin keväällä 2020 ja sen jalkautus on käynnissä.

Helsinki tekee yhteistyötä kiertotaloudessa myös muiden toimijoiden kanssa niin alueellisesti, kansallisesti kuin Euroopan laajuisesti. Kaupungin asiantuntijat osallistuvat aktiivisesti erilaisiin kiertotalousaiheisiin tilaisuuksiin sekä kuntien väisiin yhteistyöverkostoihin. Helsinki on allekirjoittanut syksyllä 2020 euroopan kaupunkien Circular Cities Declaration -julkilausuman, jonka tavoitteena on kaupunkien siirtymä kiertotalouteen. Julkilausuman allekirjoittaneet kaupungin tukevat toisiaan tavoitteiden saavuttamisessa säännöllisten tapaamisten ja tiedon vaihdon avulla.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Kehitetään yhteistyötä (kaupunki, yritykset, kaupunkilaiset jne.) kiertotalouteen, jakamistalouteen ja ilmasto vastuuseen liittyen esim. projektien ja pilottien avulla. (Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

📅 28.02.2022

Kaupungin henkilöstön koulutus

Kaupunkiympäristön toimialan KymptAkademia järjestää henkilöstölle koulutusta erilaisissa ajankohtaisissa ja yhteisissä asioissa. Vuonna 2019 yhtenä koulutusteemana oli ilmasto ja kiertotalous ja vuoden aikana järjestettiin kaksi koko henkilöstölle suunnattua yleisen tason koulutustilaisuutta sekä syvemmän tason koulutustilaisuudet infra- ja talonrakentamiseen liittyen. Toimialan henkilöstön koulutus on huomioitu myös keväällä 2020 hyväksytyssä Helsingin kierto- ja jakamistalouden tiekartassa: vuoden 2021 keväällä on järjestetty infrarakentamisen kiertotalouskoulutus ja vastaavanlainen tilaisuus talonrakentamisen osalta on suunnitteilla syksyille 2021.

Kiertotalous on yksi teemoista, jotka sisältyvät kaupungin ekotukihenkilöiden koulutuksiin ja valmennuksiin.

📅 30.04.2024

Kiertotalouden klusteriohjelma

Helsingin kaupunki on käynnistänyt keväällä 2021 Kiertotalouden klusteriohjelman, jonka tavoitteena on kiihdyttää kiertotalouden mukaista innovaatio- ja liiketoimintaa sekä vauhdittaa markkinoiden syntymistä kiertotalouden mukaisille palveluille ja tuotteille. Kaupunki edistää kiertotaloutta omissa hankinnoissaan ja toimii kehitys- ja kokeilulustana uusille ratkaisuille. Klusteriohjelmaan on kutsuttu mukaan veturiyrityksiä, eri kokoisia ratkaisujen tarjoajia ja hyödyntäjiä, TKI-toimijoita sekä alan järjestöjä.

Tässä vaiheessa klusteriohjelma keskittyy erityisesti rakentamiseen, sillä kiertotalouden liiketoiminnan kokonaisarvon odotetaan olevan suurin rakentamisessa ja energiasektorilla. Rakentamisen kiertotaloudella on myös merkittävä rooli hiilineutraaliustavoitteen saavuttamisessa.

Vaikutus

●●●● Kohtalainen

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

Kanslia **Rakpa** **Kymp** **Sote**
Kasko **KUVA** **Smart & Clean -säätö**
FVH

Toimenpiteen luokka

Jakamis- ja kiertotalous

Yhteyshenkilöt

Mikko Martikka
erityissuunnittelija
Elinkeino-osasto

[Yhteystiedot](#)

Leona Silberstein
ympäristötarkastaja
Helsingin kaupunki

[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 31.01.2022

Mitä on tehty?

✓ 31.03.2021	Kiertotalousverkosto <p>Kaupunki on perustanut keväällä 2021 eri toimialojen edustajista koostuvan kiertotalousverkoston. Verkosto kokoontuu 2 - 3 kertaa vuodessa ja sen tehtäviin kuuluu mm.</p> <ul style="list-style-type: none">o Helsingin kierto- ja jakamistalouden tiekartassa sekä muissa kaupunkitasoisissa ohjelmissa olevien, koko kaupunkiorganisaatiota koskevien kiertotalousaiheisten toimenpiteiden jalkauttaminen ja koordinointio kaupungin kiertotaloustyön yleinen seuranta ja vuosittaisen ympäristöraportoinnin tukemineno Helsingin kierto- ja jakamistalouden tiekartan päivityksen koordinointio kiertotalousaiheisten hankeaihioiden käsittelyo kiertotalouteen liittyvän tiedon jakaminen ja parhaiden käytäntöjen esittely
✓ 31.12.2020	Big Buyers Initiative <p>Helsingin kaupunki on mukana Euroopan komission alaisissa Big Buyers Initiative -työryhmissä (zero emission construction Sites, Heavy Duty Electric Vehicles and Circular Construction Materials) Ryhmien tavoitteena on yhdessä eurooppalaisten kaupunkien kanssa edistää rakentamisen vähähiilisyttä, kiertotaloutta, kierrätys- ja uusiomateriaalien käyttöä ja markkinoita. Toiminnassa käytetään kaikkien kaupunkien pilottikohteissa yhteisiä kestävien hankintojen kriteerejä.</p> <p>- Helsingillä ensimmäiset ohjelmaa koskevat hankintaprosessit ovat käynnissä päästöttömien työmaiden kehityksessä ja työkaluiden sähköistämässä.</p> <p>- Toinen hankinta kohdistuu kierrätettävien ja uudelleenkäytettävien rakennusmateriaalien hyödyntämiseen käynnissä olevista purkukohdepiloteista kerättävän tiedon ja kokeilujen pohjalta.</p>
✓ 31.12.2020	CircVol -hanke <p>Helsinki on osallistunut 6Aika-strategian CircVol-hankkeeseen, jossa on etsitty keinoja suurivolyymisten sivuvirtojen ja maamassojen hyödyntämiseen. Helsingin osatoteutuksessa on keskitytty erityisesti alueen biologisiin virtoihin. Hankkeen tavoitteena on luoda suositus kaupungin toimintamalliksi bio- ja kiertotalouden teollisten ja urbaanien symbioosien vahvistamiseksi. Hankkeessa on käyty tiivistä vuoropuhelua yritysten ja muiden sidosryhmien kanssa mm. kyselyin, haastatteluin sekä seminaarien ja työpajojen avulla.</p>
✓ 12.05.2020	Kierto- ja jakamistalouden tiekartan laatiminen <p>Kierto- ja jakamistalouden tiekarttaa on työstetty syksyn 2019 aikana teemakohtaisissa työpajoissa, joihin on osallistunut kaupungin eri toimialojen edustajia sekä kaupungin ulkopuolisia asiantuntijoita. Tiekartta on hyväksytty kaupunkiympäristölautakunnassa.</p>
✓ 22.11.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus <p>Kaupungilla on käynnissä kierto- ja jakamistalouden tiekartan valmistelu. Lisäksi kiertotalouden ensimmäisiä hankkeita on käynnissä jo Kaupunkiympäristön toimialalla sekä Elinkeino-osastolla koskien mm. rakentamista, kestäviä ja innovatiivisia hankintoja sekä biomassoja.</p>
✓ 07.11.2019	Rakentamisen kiertotalous -markkinavuoropuhelu <p>Kaupunginkanslian elinkeino-osasto järjesti yhteistyössä muiden toimialojen (Ympä, Roha, ATT, Heka) sekä Smart & Clean -säätiön ja Finnish Green Building Councilin kanssa rakentamisen kiertotalouteen keskittyvän markkinavuoropuhelutilaisuuden. Tilaisuuteen kutsuttiin laajasti rakennusalan toimijoita tuoreista startupeista tunnettuihin suuryrityksiin. Tilaisuudessa esitettiin kaupungin tahtotilaa ja tavoitteita, minkä lisäksi kuultiin yritysten pitchauksia niiden omista tuotteista tai palveluista. Lopuksi yrityksillä oli mahdollisuus käydä kahdenkeskisiä keskusteluita kaupungin edustajien kanssa.</p>
✓ 22.10.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu

Mittarit

Hankkeiden määrä

Mittarin tarkemmat tiedot →

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

Toimenpide
Kiertotalouden yhteistyö

Toiminnallinen mittari
Hankkeiden määrä

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Kuluttaminen, hankinnat, jakamis- ja kiertotalous / Jakamis- ja kiertotalous /

122. Osallistava budjetointi

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe Toteutus Valmis

Aikataulussa

JATKUVA TOIMENPIDE

Jakamis- ja kiertotalouden näkökulmat integroidaan osallistavaan budjetointiin aina kun budjetointia toteutetaan osallistavasti

Kaupunki käynnisti syksyllä 2018 ensimmäistä kertaa OmaStadi osallistuvan budjetoinnin. Kaupunkilaiset saivat ehdottaa ja päättää siitä, mihin 4,4 miljoonaa euroa käytetään. Kaupunkilaiset tekivät lähes 1 300 ehdotusta, joista noin 50 kohdistui ympäristöön. Suuri osa ehdotuksista oli sellaisia, että ne toteutuessaan vähentävät myös kaupungin hiilidioksidipäästöjä. Ehdotuksista tehtiin kevään 2019 aikana suunnitelmia. Äänestykseen eteni monia suunnitelmia, jotka toteuttavat HNH-toimenpideohjelman. Kaupunkilaiset äänestivät toteutukseen 44 hanketta, joista seuraavien hankkeiden voidaan ajatella toteuttavan HNH-strategiaa: Fillaroiva stadi, Puita lisää Helsinkiin, Vartiosaaren aurinkosähkölautta Reposalmeen, Nurmikot kukkakedoiksi ja viljelmiksi ja Kasvispohjaiset juomat kouluihin ja päiväkoteihin.

Syksyllä 2020 käynnistyi uusi OmaStadi kierros ja myös tällä kierroksella kaupunkilaiset tekivät runsaasti ekologia- teemaan kohdistuvia ideoita ja ehdotuksia. Ekologia-teenan ideoita jätettiin n. 80 kpl, joista kevään yhteiskehittämisen aikana syntyi n. 30 ehdotusta. Mukana on ehdotuksia kuten Hiilinielupolku Haagaan, Hiilineutraali kaupunki - uusiutuva energia kaupunkin käyttöön, Uusiutuva energia kaupunkin kiinteistöistä ja Hiilineutraalit kaupunginosat. Seuraava OmaStadi äänestys järjestetään syksyllä 2021.

Avaa ehdotus

Lisää OmaStadista osoitteessa <https://omastadi.hel.fi/>.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Huolehditaan, että osallistavaa budjetointia tehdään jakamis- ja kiertotalouden näkökulmasta.

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Ei tekemättömiä tehtäviä

Mitä on tehty?

✓ 23.10.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus
✓ 22.10.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu

Mittarit

Ehdotusten määrä

[Mittarin tarkemmat tiedot →](#)

Vaikutus

● ● ● ● ● Ei ole arvioitu

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

Kanslia

Toimenpiteen luokka

Jakamis- ja kiertotalous

Yhteyshenkilöt

Kirsi Verka
kehittämispäällikkö
Kaupunginkanslia

[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 04.03.2021

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

Toimenpide
Osallistava budjetointi

Toiminnallinen mittari
Ehdotusten määrä

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

[← Edellinen](#) | [Seuraava →](#)

Smart & Clean kasvu – uusia työpaikkoja ja liiketoimintaa Helsinkiin /

123. Älykkään ja puhtaan (Smart&Clean) liiketoiminnan kasvu

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe **Toteutus** Valmis

Aikataulussa

Toimenpiteessä seurataan älykkään ja puhtaan liiketoiminnan kehittymistä Helsingissä ja pääkaupunkiseudulla.

Smart&clean-yritystoiminnan lähtötilanne kartoitetaan vuodelle 2020. Selvityksellä tuotetaan runko uusien smart&clean-työpaikkojen ja liiketoiminnan kasvun seurannalle. Suunnittelu tehdään yhdessä pääkaupunkiseudun Smart&Clean-säätiön kanssa. Vertailutiedoiksi toimialaluokitusten ja ympäristöliiketoiminnan oheen valitaan useita erillisiä smart&clean-liiketoiminnan ja toimia tukevia aloja.

Kasvua seurataan toimenpideohjelman edetessä keräämällä tietoa yritysten ja niissä olevien työpaikkojen määrän ja liikevaihdon perusteella. Toiminnan kehittymistä seurataan myös mm. Carbon Neutral Cities-verkoston yhteistyökaupunkien ja Smart Cities and Communities-hankeverkostojen kaupunkien kanssa.

Kaupunkiorganisaation toimintamallit ja kriteerit yhdistäen elinkeinopoliittiset tavoitteet ja päästövähennykset.

Smart&clean-liiketoiminnan kehitystyössä huomioidaan kaupungin elinkeinopoliitikassa kansainvälisen vetovoiman ja osaavan työvoiman painopisteet. Uuden ja kasvavan liiketoiminnan kehitys sitouttaa useita tahoja kaupunkiorganisaatiossa, joista elinkeino-osaston toiminta konkretisoituu yritysten vähähiilisyden mahdollistamiseen ja vähähiilisiä ratkaisuja tarjoavien yritysten toiminnan edistämiseen kokeilulustojen, hankkeiden ja investointien kautta.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Tehdään Älykkään ja puhtaan (S&C) kasvun toimenpideohjelma, jonka ensimmäisessä vaiheessa määritellään:

- Lähtötilanne (S&C työpaikat, yritykset, investoinnit) ja seuranta
- Synkronointi kansainvälisten edelläkävijäkaupunkien mittareihin riittävän vertailun mahdollistamiseksi
- Helsingin vahvuudet ja painotukset (yhteistyössä elinkeinoelämän kanssa)
- Ohjelman keinovalikoima, toimenpiteet, aikajänne, resurssit ja ohjaus

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Vaikutus

● ● ● ● Kohtalainen

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

Elo Smart & Clean -säätiö

Toimenpiteen luokka

Smart & Clean kasvu – uusia työpaikkoja ja liiketoimintaa Helsinkiin

Yhteyshenkilöt

Mikko Martikka
erityissuunnittelija
Elinkeino-osasto

[Yhteystiedot](#)

Kimmo Heinonen
johtava asiantuntija
Elinkeino-osasto

[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 20.12.2021

Yhdistetyt toimenpiteet

126 Kaupunkiorganisaatiolle luodaan toimintamalleja ja kriteereitä, jotka mahdollistavat kaupungin elinkeinopoliittisten tavoitteiden toteuttamisen yhdessä päästövähennystoimenpiteiden kanssa.

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

📅 31.12.2022

Smart & Clean-liiketoiminnan seuranta

Liiketoiminnan kehittymisen seuranta jatketaan vuosittain analysoimalla kansainvälisten edelläkävijäkaupunkien mittareita ja toiminnan vastaavuutta. Toiminnalla helpotetaan Helsingin ja pääkaupunkiseudun S&C-liiketoiminnan vahvuuksien ja kehittämiskohteiden tunnistamista ja tukitoiminnan oikeaa kohdistamista kasvuyritysten, työpaikkojen kasvuun ja S&C-liiketoiminnan edistämiseksi.

Helsingissä ja pääkaupunkiseudulla kiinnostus uusiin kokeilu- ja innovaatiokeskittyymiin kohdistuu erityisesti kestävien kaupunkiratkaisujen ja palveluiden kehittämiseen pienyrityksissä ja start-upeissa. Monien suuryritysten toiminnassa S&C-ratkaisut ovat kasvava osa päätoiminnan keskittyessä edelleen muille sektoreille.

Helsingissä keskeinen mittari on yritysten määrä. Yrityksistä seurataan liiketoiminnan kehitystä sekä tietoa, millä sektorilla kasvua tapahtuu ja mitkä alat tarvitsevat tukea liiketoimintamahdollisuuksien luomisessa. Toimintaa edistetään fasilitoimalla kasvuyritysten kehitystä ja tarjoamalla kaupungin omaisuutta ja palveluita kokeilualustoiksi.

Mitä on tehty?

✓ 17.12.2021

Kiertotalouden liiketoiminnan kehittäminen

Vuoden 2021 alussa alkaa kaupunginkanslian elinkeino-osaston ehdottama kiertotalouden toimenpidekokonaisuus, jolla tuetaan yritysten kasvua ja uuden yritystoiminnan syntymistä Helsinkiin seuraavalla strategiakaudella. Toiminnalla tuetaan osaltaan elinkeinoelämän palautumista koronaepidemiasta ja edistetään Helsingin ilmastotavoitteita.

Ensimmäisessä vaiheessa tehty toimintasuunnitelma vuosille 2021-2023 Kiertotalouden klusteriohjelmaan hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 22.3.2021.

Työ jatkuu seuraavan aikataulun mukaisesti:

•04-05/21: Työntekijöiden rekrytoinnit, klusteriohjelman toimintasuunnitelman ja toimintamallin tarkentaminen, ensimmäisten pilottikohteiden kartoittaminen ja valinta.

•05-06/21: Kiertotalouden klusteriohjelman käynnistäminen. Esittely toimijoille ja klusterin kokoaminen.

•08/21: Kick-off -tilaisuus ja toimijoiden sitouttaminen.

•08-12/21: Ensimmäisten kohteiden suunnittelu ja käynnistys, yhteistyöhankkeiden valmistelu.

✓ 17.12.2020

Puhtaan ja älykkään liiketoiminnan seuranta ja relevanttien mittarien varmistaminen

Liiketoiminnan kehittymisen seurantaan jatketaan kevään ja syksyn 2020 aikana analysoimalla kansainvälisten edelläkävijäkaupunkien mittareita vertailun helpottamiseksi sekä seuraavaa tilannekatsausta varten. Tulosanalyysin, vertailun ja jatkuvan seurannan avulla helpotetaan Helsingin ja pääkaupunkiseudun S&C-liiketoiminnan vahvuuksien ja kehittämiskohteiden tunnistamista.

Referenssikaupunkien smart&clean-liiketoiminnan kehityksessä keskeisenä ovat nousseet kasvuyritysten hyödyt keskittäessä toimintaa yhteisiin kohteisiin ja temaattisina kokonaisuuksina. Helsingissä ja pääkaupunkiseudulla kiinnostus uusiin kokeilu- ja innovaatiokeskittyymiin kohdistuu erityisesti kestävien kaupunkiratkaisujen ja palveluiden kehittämiseen pienyrityksissä ja start-upeissa. Monien suuryritysten toiminnassa S&C-ratkaisut ovat kasvava osa päätoiminnan keskittyessä edelleen muille sektoreille.

Seurantamallin ehdotuksessa pääkategorioiksi valittiin:

- o Liikenne, liikkuminen ja logistiikka
- o Rakentaminen, kiinteistöt ja infra
- o Teollisuuden ratkaisut ja palvelut
- o Energiaratkaisut
- o Arjen kuluttajaratkaisut
- o Kiertotalouden ratkaisut
- o Suunnittelu- ja asiantuntijapalvelut
- o Rahoitus ja kannustimet
- o Vesiratkaisut

Poikkileikkaavat teemat jaettiin teknisiin ja alustaratkaisuihin sekä palveluntarjoajiin.

Jatkotarkastelussa 2020 aikana käydään läpi listan toimijoiden vastaavuutta kaupungin ilmasto- ja ympäristötavoitteisiin ja mitä kehitysaskelia yrityssektorille toivotaan. Taustoina selvitettiin Smart&Clean liiketoimintaa systemaattisesti edistävien kaupunkien Vancouverin, Amsterdamin ja Tukholman toimintaa. Helsingin mittariksi valittiin yritysten määrä. Yrityksistä seurataan liiketoiminnan kehitystä ja edellä olevan listan jaottelun mukaista kehitystä, millä sektorilla kasvua tapahtuu ja mitkä alat tarvitsevat tukea liiketoimintamahdollisuuksien luomisessa. Vuoden 2021 alussa alkaa Kaupunkiympäristön toimialan kanssa kartoitus tulevia kokeiluja varten ja S&C-liiketoiminnan edistämiseen aihekohtaisesti.

✓ 06.03.2020

Puhtaan ja älykkään liiketoiminnan lähtötilanteen kartoitus (työpaikat, yritykset, investoinnit) ja seuranta

Ensimmäinen arviontikierros saatiin päätökseen kevään 2020 aikana. Prosessissa opittiin paljon mille aloille ja minkälaisin painotuksin Smart&Clean-liiketoiminta jakautuu Helsingissä ja pääkaupunkiseudulla. Seurantamalliksi luotiin viitekehys ja kategoriat liiketoiminnan alojen mukaan ja poikkileikkaavasti teknisten ratkaisujen, palvelujen ja alustaratkaisujen mukaan.

	<p>Liiketoiminta-aloiksi valikoitui yhdeksän pääteemaa, joista kolme suurinta alaa yritysmäärältään olivat Suunnittelu- ja asiantuntijapalvelut, Rakentaminen, infra ja kiinteistöt ja energiaratkaisut. Samat kolme alaa olivat suurimmat myös liikevaihdon mukaan jaoteltuna. Ensimmäisen tarkastelun pääkriteereinä toimivat yrityksen kotipaikka (pääkaupunkiseutu) ja liikevaihto (>200 000€, n=339) ja näiden lisäksi keskeisinä tunnuslukuina jatkoseurannassa ovat henkilöstömäärä ja tuloskehitys.</p> <p>Jatkotyön suunnitteluun mielenkiinnon kohteiksi nousivat mm. vertailu muiden alojen kehitykseen sekä kasvuyritysten ja aluetaloudellisten vaikutusten tarkempaan analysointiin.</p> <p>Tulokset koostetaan osaksi kaupungin ympäristöraportointia ja tulevaa arviointia, seurantaa ja yhteistyömahdollisuuksia varten luodusta kehikosta keskustellaan myös muiden kaupunkien kanssa tulevissa ilmastoaiheisissa tapaamisissa ja tilaisuuksissa. Jatkovaa arviointia toteutetaan ja kehitystrendiä seurataan säännöllisesti HNH-ohjelman edetessä.</p>
✓ 22.10.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu
✓ 22.10.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus

Mittarit

Smart&clean-yritysten määrä

Mittarin tarkemmat tiedot →

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

[← Edellinen](#) | [Seuraava →](#)

124. S&C-markkinoiden edistäminen

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe Toteutus Valmis

Aikataulussa

Innovatiivisten ja kestävien hankintojen edistäminen

Kaupunki on toteuttanut innovatiivisia hankintoja ja opit näistä on kerätty ja jaettu kaupunkiorganisaation sisällä. Jatkossa toimintamallia juurrutetaan kaupunkiorganisaation läpi laajemmin ja ensimmäisten keskitettyjen innovatiivisten hankintojen ehdotuksista on valittu toteutukset. Esimerkkinä kaupungin kärkihankkeena Merellisen Helsingin osalta kehitettäväksi päätyi kehittää lähisaarten vesiliikennettä lyhyille reiteille uudella toimintamallilla huomioiden reitille sopivan kaluston ympäristöystävällisyyden (mahd. nollapäästöt), liikennöintimallin kehittämisen paremmin kysyntää vastaavaksi sekä lipunmyyntiratkaisun uudistamisen joustavaksi ja nykyaikaiseksi.

Innovatiivisten ja kestävien hankintojen edistämisessä toimintamallia kehitetään yhteistyössä Kaupunkiympäristön toimialan Rakennusten ja yleisten alueiden yksikön sekä Ilmasto- ja ympäristöasioiden hallinta-tiimien ja muun muassa kestäviä hankintoja edistävän Life Canemure-hankkeen kanssa. Elinkaaritarkasteluissa aiheina ovat muun muassa infrahankintojen edistäminen ja investointipäätökset, joihin yritysraatkaisuja voidaan tuoda huomioiden myös kiertotalouden teemat.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Kaupunki edistää hankinnoillaan sekä käytävissä olevilla ohjaus- ja muilla keinoilla markkinoiden syntymistä sellaisille uusille tuotteille ja palveluille, joiden avulla kaupunkilaiset, yritykset ja yhteisöt voivat vähentää omia päästöjään.

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

31.05.2020	Innovatiivisten ja kestävien hankintojen kokeilut
------------	---

Mitä on tehty?

✓ 22.10.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu
✓ 22.10.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus

[← Edellinen toimenpide](#)[Seuraava toimenpide →](#)

Vaikutus

● ● ● ● ● Ei ole arvioitu

Aikajänne

Päästöluokat

Vastuuorganisaatiot

Elo	Palu_Ympa	Rya_Tilat
Smart & Clean -säätö	FVH	

Päästöluokka

Väliilliset päästöt

Toimenpiteen luokka

Smart & Clean kasvu – uusia työpaikkoja ja liiketoimintaa Helsinkiin

Yhteyshenkilöt

Mikko Martikka
erityissuunnittelija
Elinkeino-osasto

[Yhteystiedot](#)

Kimmo Heinonen
johtava asiantuntija
Elinkeino-osasto

[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 03.02.2020

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Smart & Clean kasvu – uusia työpaikkoja ja liiketoimintaa Helsinkiin /

125. Kaupunkilaisten vaikutusmahdollisuudet älykkäiden ja puhtaiden ratkaisujen kehittämisessä

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe Toteutus Valmis

Aikataulussa

Toimenpidettä toteutetaan Hiilineutraali Helsinki 2030-toimenpideohjelman, Kaupunginkanslian osallisuusyksikön sekä Elinkeino-osaston yhteistyössä. Keskeistä osallistavaa toimintaa tapahtuu mm. osallistavan budjetoinnin ja Stadiluotsien tehtävissä sekä Forum Virium Helsingin hankkeissa. Vaikuttamiskanavia kaupunkilaisille ovat myös muun muassa avoimen datan kaupunkitietomalli ja mobiilisovellusratkaisut, joiden kehitystyössä useiden hankkeiden ohella ovat aktiivisina kaupunginkanslian digiyksikkö ja 3D+-tiimi, Elinkeino-osaston Innovaatiot ja uudet kokeilut -yksikkö ja Forum Virium Helsinki. Toimenpiteessä korostuvat yhteistyötoteutukset laajasti sidosryhmiä osallistavalla mallilla.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Kaupunkilaisille luodaan mahdollisuuksia vaikuttaa ja osallistua kehittämään uusia puhtaita ja älykkäitä ratkaisuja taloudellisesti kestäväällä tavalla.

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

31.05.2022

Osallisuustyön seuranta

Smart&Clean-liiketoiminnan kokeiluhankkeissa osallistetaan kaupunkilaisia paljon.

Vuonna 2019 ja vuoden 2020 alkupuolella Helsingin koordinoimassa UIA Hope ilmanlaatuhankeeseen osallistui 65 kannettavan ilmanlaatumittarin käyttäjää. Jätkäsaari Mobility Labin älyliikenneteemassa osallistujia oli noin 500 erityisesti Forum Viriumin ohjaamassa Perille asti-hankkeessa ja mm. kuormapyöräkokeiluissa, yhteiskydeissä ja Mobility Urban Values-hankkeen mobiilipelissä. Työpajoihin alueen asukkaita osallistui noin 50 hlöä ja kokeiluihin kiinnostuneita on ollut noin 200 henkilöä. Älykkään ja kestävä kaupungin teemoissa myös esimerkiksi rakennusten energiatehokkuuteen keskittyvissä aiheissa ja automaattibussikokeiluissa mm. 6Aika Ilmastoviisaat taloyhtiöt ja mySMARTLife- hankkeiden toimintaan osallistuneita oli noin 600 hlöä.

Forum Virium osallistaa kaupunkilaisia aktiivisesti mm. Fiksu Kalasatama-hankeessa. Yhteiskehittämistä asukkaiden, yritysten ja asiantuntijaverkostojen kanssa tehtiin vuonna 2019 mm. ravintoloiden ruokapalveluiden ja lähilogistiikan kokeiluissa sekä asukastutkimuskyselyin. Varsinkin Kauppakeskus Redissä sijaitseva Kalasatama Urban Lab-tila on toiminut asukkaiden ja tärkeänä sidosryhmänä ryhmärakennuttajien itse järjestämien tapaamisten pitopaikkana. Asukaskyselyistä on myös noussut kiinnostavia aihioita uusiin kokeiluihin. Sidosryhmistä yritysten kanssa tehtiin eniten yhteistyötä. Asukkaiden omista tilaisuuksissa osallistujia oli n. 1300 hlöä, hankkeen tilaisuuksissa, kokeiluissa ja kyselyissä yli 200 hlöä sekä välillisesti yritysten palveluiden kautta.

Vaikutus

🟡 🟢 🟣 🟤 Ei ole arvioitu

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

Elo FVH Smart & Clean -säätö
 Palu_Ympä Rya_Tilat Osne

Toimenpiteen luokka

Smart & Clean kasvu – uusia työpaikkoja ja liiketoimintaa Helsinkiin

Yhteyshenkilöt

Mikko Martikka
erityissuunnittelija
Elinkeino-osasto

[Yhteystiedot](#)

Kimmo Heinonen
johtava asiantuntija
Elinkeino-osasto

[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 26.01.2022

Elinkeino-osaston Innovaatiot ja uudet kokeilut-yksikkö koordinoi osallisuustyön seurantaan S&C-yrittäjäryhmien kokemuksista hyödynnettäväksi jatkokehityksessä. Lähimmät sisäiset yhteistyötahot ovat Kaupunkiympäristön Ilmasto- ja ympäristöasioiden hallinta ja Kaupunginkanslian osallisuus ja neuvonta. Forum Virium Helsinki tekee hankkeissaan myös paljon yhteistyötä kaupunkilaisten kanssa. Muita läheisiä sidosryhmiä ja henkilöitä ovat mm. Pääkaupunkiseuden Smart&Clean-säätiö sekä kaupungin toimialoilla toteutettavien S&C-kokeilujen yhteyshenkilöt.

Vuosina 2020 ja 2021 osallisuustyön luonne muuttui tapauksittain Covid19-myötä, mutta osallistavaa toimintaa pystyttiin toteuttamaan myös etänä. Pyöräliikenteen edistämässä ja mm. Handshake-hankkeessa osallistettiin aktiivisesti kaupunkilaisia, sidosryhmiä ja muita keskeisiä toimijoita nk. Transition Management –työvaiheessa, jonka aikana on järjestetty tähän mennessä 3 vuorovaikutteista työpajaa (n. 20-30 kaupunkilaista) ja aiheen tieteelliseen Helsinki Summittiin on kutsuttu n. 100 henkilöä. Työpajojen ja tulosten avulla kohdistetaan Handshaken tavoitteita mahdollisimman käyttäjälähtöisiksi. Työpajat jatkuvat ja ja tulevia kokeiluita muokataan asukaskyselyjen ja pyöräliikenteen järjestöjen käyttäjänäkökulmien perusteella. Jätkäsaari Mobility Labin käyttäjäkokeiluja on ollut haastavaa toteuttaa koronan vuoksi. VISIBLE Zone, Asema Adapt ja verkkotapahtumat onnistuivat tavoittamaan yhteensä n. 50 ihmistä. Mobility Launchpad-hankkeen osallisuus Callboats-palvelu osui aikataulultaan sopivaan hetkeen ja kuljetti 2020 aikana yli 7000 tilauspalvelua käyttänyttä henkilöä ja lisäksi paljon lapsia alle 7-vuotiaiden matkustaessa ilmaiseksi. Kalasataman alueella asukastutkimuksissa ja kokeiluissa oli mukana n. 300 henkilöä, joista mm. yksi kohdistui Citylogistiikan uudet ratkaisut-hankkeessa tilauspalveluun, jossa robotti kuljetti ostoksia asukkaiden kotiovelle. Viherinfran kehityksessä B.Green-hanke osallisti 200 asukasta.

Horisontti 2020-mySMARTLife siirtyi seurantavaiheeseen, osallistavaa toimintaa hankkeessa oli vuonna 2020 erityisesti robottibussin käyttöön ja asukkaiden haastattelututkimukseen liittyen. Kyselytutkimus kohdistui energiatehokkuuskokeiluihin ja tässä teemassa työ on jatkunut 6Aika-Ilmastoviisaat taloyhtiöt- hankkeessa sekä Ympäristöministeriön rahoittamassa Taloyhtiöklubi-hankkeessa.

Osallisuustyön seurannan ulottamiseksi entistä kattavammin HNH-toimintaan, toimialojen ja erityisesti kaupunkiympäristön osalta tehdään päivitys osallisuustyöstä tulevia seurantakerroksia varten. Tehtävän koostamisen jatkosuunnittelu siirtyy ohjelman muokkauksessa 2022 aikana.

Mitä on tehty?

✓ 06.02.2020	Osallisuustyön seurannan suunnittelutapaaminen Elinkeino-osaston Innovaatiot ja uudet kokeilut-yksikkö ja uusille yrityksille palveluita ja yritysneuvontaa tarjoava NewCo Helsinki toimivat yhteistyötahoina osallisuustyössä. Toimenpiteet seurannan järjestelyistä järjestetään tapaaminen yhdessä Ilmasto- ja ympäristöasioiden hallinnan kanssa helmikuussa 2020.
✓ 22.10.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu
✓ 22.10.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus Tilannekuvaus on alustava. Toimenpiteen toteutusta varten tulee järjestää yhteinen suunnittelutapaaminen kaikkien vastuuyksiköiden kesken.

Mittarit

Osallistuneiden asukkaiden määrä

Mittarin tarkemmat tiedot →

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

Toimenpide
Kaupunkilaisten
vaikutusmahdollisuudet
älykkäiden ja puhtaiden
ratkaisujen kehittämisessä

Toiminnallinen mittari
Osallistuneiden asukkaiden
määrä

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Smart & Clean kasvu – uusia työpaikkoja ja liiketoimintaa Helsinkiin /

126. Elinkeinopoliitikka ja päästövähennykset

Eteneminen

Ei aloitettu	Käynnistysvaihe	Toteutus	Valmis
--------------	-----------------	----------	--------

Aikataulussa

Kaupunkiorganisaation toimintamallit ja kriteerit yhdistäen elinkeinopoliittiset tavoitteet ja päästövähennykset.

Kehitystyön taustana ovat kaupungin elinkeinopoliittikan painopisteistä kansainvälinen vetovoima, osaava työvoima sekä uusi ja kasvava liiketoiminta. Toimenpide sitouttaa useita tahoja kaupunkiorganisaatiossa, joista elinkeino-osaston toiminta konkretisoituu yritysten vähähiilisuuden kehittämisen mahdollistamiseen ja vähähiilisiä ratkaisuja tarjoavien yritysten toiminnan edistämiseen kokeilualustojen, hankkeiden ja investointien kautta. Kts. myös toimenpiteen 128 Smart & Clean -yhteiskehitysalustojen kehittämisen toteutus.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Kaupunkiorganisaatiolle luodaan toimintamalleja ja kriteereitä, jotka mahdollistavat kaupungin elinkeinopoliittisten tavoitteiden toteuttamisen yhdessä päästövähennystoimenpiteiden kanssa.

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

31.05.2020	<p>Elinkeinopoliitikka, yritysmönteisyys ja kokeilualustatoiminta ohjauksena S&C-liiketoiminnan tukemisessa</p> <p>Keskeinen toiminta liittyy erityisesti toimenpiteeseen 128 Älykkään ja puhtaan liiketoiminnan yhteiskehitysalustat yrityksille. Toimintasuunnittelussa tullaan yhtenäistämään toimenpiteiden 126, 127 ja 128 keskeisimpiä tavoitteita.</p> <p>Elinkeino-osaston ehdotus kaupungin yhteisen kokeilualustamallin kehittämiseksi hyväksyttiin vuoden 2019 lopulla ja toiminnan yksityiskohtainen suunnittelu on käynnissä. Mallin käyttöönotossa vuoden 2020 tehtävinä:</p> <ul style="list-style-type: none"> Toimialojen kanssa sovitaan kevään aikana kokeilutoiminnan yhteisresursoinnista. Suunnitellaan kokeiluja toteuttaneiden yrityksille käyttöön annettava ns. Helsinki-leima, johon sisällytettäisiin toiminnan arvio alustan omistajan puolelta. Alustatoiminnan tulosten ja vaikuttavuuden arviointi. Kehitetään alustoille yhteinen malli tulosten keräämiseen ja vaikuttavuuden arviointiin. Alustatoiminnan rviointiin tullaan harkitsemaan yhteistyötä yliopistojen kanssa tai esimerkiksi opinnäytetöihin liittyen. Kehitystyönä ylläpidetään listaa kaikista toteutetuista ja käynnissä olevista kokeiluista. Kokeiluihin laaditaan yhtenäiset soveltuvat sopimusmallit. Toimintaan rekrytoidaan viestintähenkilö ja määritellään kokeilualustojen landing page.
------------	---

Mitä on tehty?

✓ 22.10.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus Alustava kuvaus
✓ 22.10.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu

Vaikutus

● ● ● ● ● Ei ole arvioitu

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

Elo

Toimenpiteen luokka

Smart & Clean kasvu – uusia työpaikkoja ja liiketoimintaa Helsinkiin

Yhteyshenkilöt

Mikko Martikka
erityissuunnittelija
Elinkeino-osasto

[Yhteystiedot](#)

Kimmo Heinonen
johtava asiantuntija
Elinkeino-osasto

[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 03.02.2020

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Smart & Clean kasvu – uusia työpaikkoja ja liiketoimintaa Helsinkiin /

127. Yritysten osallistuminen

Eteneminen

Ei aloitettu	Käynnistysvaihe	Toteutus	Valmis
--------------	-----------------	----------	--------

Aikataulussa

Osaamisen kasvattaminen, kansainvälisen tason referenssien kehittäminen sekä alustatoiminnan fasilitointi.

Toiminnassa olennaista on yhteistyö toimialojen kuten Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan, Kaupunginkanslian osallisuusyksikön ja Elinkeino-osaston välillä. Kotimarkkinareferenssejä luodaan tarjoamalla kokeilualustoja sekä ratkaisujen skaalausta investointisuunnitelmien myötä. Kts. myös toimenpide 128 Smart & Clean -yhteiskehitysalustojen kehittäminen.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Yrityksille luodaan kotimarkkinareferenssejä, jotka auttavat viennissä. Kotimaisille ja kansainvälisille yrityksille luodaan mahdollisuuksia kehittää uusia ratkaisuja ja liiketoimintamalleja Helsingissä. Edistetään Helsingin seudun mainetta maailman edelläkävijänä, mikä tukee yritysten kansainvälistä kasvua ja seudun vetovoimaa. (Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

31.05.2020

Smart&Clean-yrityksille suunnattavan kokeilualustatoiminnan suunnittelu

Keskeinen toiminta liittyy erityisesti toimenpiteeseen 128 Älykkään ja puhtaan liiketoiminnan yhteiskehitysalustat yrityksille. Toimintasuunnittelussa tullaan yhtenäistämään toimenpiteiden 126, 127 ja 128 keskeisimpiä tavoitteita.

Elinkeino-osaston ehdotus kaupungin yhteisen kokeilualustamallin kehittämiseksi hyväksyttiin vuoden 2019 lopulla ja toiminnan yksityiskohtainen suunnittelu on käynnissä. Ensimmäiset tapaamiset kokeilualustamallin tarpeista ja innovaatiotoiminnasta on aloitettu toimialojen ja Kanslian Aluerakentamisen yksikön kanssa. Suunnittelutapaamisia kokeilualustatoiminnan uudelle resursoinnille järjestetään kevään 2020 aikana. Mallin käyttöönotossa vuoden 2020 tehtävinä:

- Toimialojen kanssa sovitaan kevään aikana kokeilutoiminnan yhteisresursoinnista.
- Suunnitellaan kokeiluja toteuttaneiden yrityksille käyttöön annettava ns. Helsinki-leima, johon sisällytettäisiin toiminnan arvio alustan omistajan puolelta.
- Alustatoiminnan tulosten ja vaikuttavuuden arviointi. Kehitetään alustoille yhteinen malli tulosten keräämiseen ja vaikuttavuuden arviointiin. Alustatoiminnan rviointiin tullaan harkitsemaan yhteistyötä yliopistojen kanssa tai esimerkiksi opinnäytetöihin liittyen.
- Kehitystyönä ylläpidetään listaa kaikista toteutetuista ja käynnissä olevista kokeiluista.
- Kokeiluihin laaditaan yhtenäiset soveltuvat sopimusmallit.
- Toimintaan rekrytoidaan viestintähenkilö ja määritellään kokeilualustojen landing page.

Mitä on tehty?

✓ 22.10.2019

Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu

Vaikutus

● ● ● ● ● Ei ole arvioitu

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

Elo	Smart & Clean -säätö		
Helsinki Marketing	Rya_Tilat		
Rya_Ylpi	Rya_Att	KUVA	Kake
Maka	Palu_Ympa	Heka	

Toimenpiteen luokka

Smart & Clean kasvu – uusia työpaikkoja ja liiketoimintaa Helsinkiin

Yhteyshenkilöt

Mikko Martikka
erityissuunnittelija
Elinkeino-osasto

[Yhteystiedot](#)

Kimmo Heinonen
johtava asiantuntija
Elinkeino-osasto

[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 03.02.2020

✓ 22.10.2019

Toimenpiteestä on tilannekuvaus

Alustava kuvaus: Keskeisin fokus liittyy toimenpiteeseen 128 ja kokeilualustatoimintaa tullaan pitämään yhtenä pääpainopisteenä yritys yhteistyön edistämiseksi. Elinkeino-osasto on tehnyt kokeilualustamallista ja alustatoiminnan kehityksestä ehdotuksen jatkokehitykseen marraskuussa 2019.

[← Edellinen toimenpide](#)

[Seuraava toimenpide →](#)

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Smart & Clean kasvu – uusia työpaikkoja ja liiketoimintaa Helsinkiin /

128. Älykkään ja puhtaan liiketoiminnan yhteiskehittäminen

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe Toteutus Valmis

Aikataulussa

128 Älykkään ja puhtaan (Smart&Clean) liiketoiminnan yhteiskehittäminen

Elinkeino-osasto kohdistaa yritysten tarpeisiin suunnattuna palveluna yhteiskehitysalustatoimintaa kaupunkiympäristön, terveyden- ja hyvinvoinnin, kulttuurin- ja vapaa-ajan sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialojen kanssa yhteistyössä. Kokeilualustojen toimintamallin kehitykseen on koostettu tietoa ja kokemuksia erityisesti vuodesta 2015 alkaen ja uuden toimintamallin kehitys on saatu resursoitua vuosille 2020-2022.

Mallia kehitetään kokeiluja tekemällä jatkuvassa sidosryhmäyhteistyössä hankkeissa ja erillisissä investoinneissa. Toimintaa tullaan kehittämään myös keskitetyissä hankinnoissa. Toimialojen laajapohjainen yhteistyö ja aktiivinen toiminnallinen tuki ovat keskeisiä ja kokeilujen koordinointiin ja viestintään muodostetaan yhtenäinen toimintatapa. Kokeilualustatoiminnan tarkoitus on hyödyttää kaikkia siihen osallistuvia: kokeiluja tekeviä yrityksiä ja yhteistahoja, yritysten asiakkaita, sekä kaupungin kokeiluympäristöjen vastuullisia tahoja oman toimintansa kehittämisessä.

Toimenpide on yritysyhteistyön kehittämisessä keskeinen ja vaikuttaa osaltaan innovatiivisten kokeiluhankintojen ja niiden hankintojen ohjauskeinojen sekä yritysten kotimarkkinareferenssien luomiseen. Liitännäistä toimintaa Smart&Clean-liiketoiminnan lisäksi edistämässä ovat muun muassa:

- Urban Tech -inkubaattorikehitys
- NewCo Helsingin palvelut uusien yritysten kasvupoluiksi
- Helsinki Business Hub-yhteistyö ja kansainvälisten kasvumarkkinoiden mahdollistaminen

Innovatiivisten ja kestävien hankintojen edistäminen

Hankintojen kautta voidaan edistää ja ottaa käyttöön ilmastopäästöjä vähentäviä ratkaisuja. Ratkaisuja voi olla markkinoilla jo tarjolla. Jos tarvittavia ratkaisuja ei ole saatavilla valmiina, voidaan hyödyntää esim. innovatiivisia hankintamenettelyjä (mm. innovaatiokumppanuus). Ratkaisujen kehittämisessä ja käyttöönotossa ovat tärkeässä roolissa myös yhteiskehittäminen, kokeilut ja pilotit. Yritykset, tki-toimijat ja muut kumppanit on tärkeää osallistaa kehitystyöhön jo varhaisessa vaiheessa. Kaupunki voi hyödyntää kehittämistyössä erilaisia ulkopuolisen rahoituksen lähteitä (mm. EU-rahoitus, Business Finland ym.).

Toiminta edellyttää:

- Kaupungin toimialojen vahvaa mukanaoloa
- Osaamista koskien haasteiden määrittelyä, yritys-/markkinavuoropuhelua ym.
- Innovatiivisten hankintamenettelyjen osaamista
- Osaamista eri rahoitusinstrumenttien hyödyntämisessä
- Konkreettisia kohteita, joissa kehittämistyötä voidaan tehdä ja joihin tuloksia voidaan soveltaa
- Valmiutta skaalata parhaat ratkaisut

Kaupunki on toteuttanut innovatiivisia hankintoja ja opit näistä on kerätty ja jaettu kaupunkiorganisaation sisällä. Jatkossa toimintamallia juurrutetaan kaupunkiorganisaatioon. Ensimmäiset keskitettyjen innovatiivisten hankintojen toimenpiteet on aloitettu.

Esimerkkinä kaupungin kärkihankkeena Merellisen Helsingin osalta lähisaarten vesiliikenteen ja liitännäisten palvelujen kehitys lyhyille reiteille uudella toimintamallilla huomioiden reitille sopivan kaluston ympäristöystävällisyyden (mahd. nollapäästöt). Liikennöintimallia kehitetään paremmin kysyntää vastaavaksi sekä lipunmyyntiratkaisuja uudistetaan joustavammaksi. Kestäviä hankintoja edistävä Life Canemure-hanke tukee elinkaaritarkastelun huomioiden muun muassa infrahankintojen ja investointipäätökset kehitystä, ja kokeiltavissa ratkaisuissa huomioidaan kiertotalouden periaatteet.

Osaamisen kasvattaminen, kansainvälisen tason referenssien kehittäminen sekä alustatoiminnan fasiltointi.

Kotimarkkinareferenssejä luodaan tarjoamalla kokeilualustoja sekä ratkaisujen skaalausta investointisuunnitelmien myötä.

Vaikutus

Kohtalainen

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

Elo Smart & Clean -säätiö Kymp
Kasko KUVA Sote FVH

Toimenpiteen luokka

Smart & Clean kasvu – uusia työpaikkoja ja liiketoimintaa Helsinkiin

Yhteyshenkilöt

Mikko Martikka
erityissuunnittelija
Elinkeino-osasto

[Yhteystiedot](#)

Kimmo Heinonen
johtava asiantuntija
Elinkeino-osasto

[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 20.12.2021

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Kaupunki kehittää systemaattisesti Smart & Clean -yhteiskehitysalustojaan ja lisää niiden vaikuttavuutta ilmasto- ja kiertotalousratkaisujen kehittämisessä. Alustojen toiminnassa huomioidaan kaupunkikehittämisen lisäksi yritysten referenssimahdollisuudet ja kehitettävien ratkaisujen kansainvälinen liiketoimintapotentiaali, invest in sekä kaupunkibrändi.

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Yhdistetyt toimenpiteet

109 Lisätään yritysyeistyötä tekemällä erilaisia kokeiluja ja yhteistyöpilotteja sekä haetaan rahoitusta innovatiivisten hankintojen toteuttamiseen ilmastopäästöjen vähentämiseksi.

124 Kaupunki edistää hankinnoillaan sekä käytettävissään olevilla ohjaus- ja muilla keinoilla markkinoiden syntyä sellaisille uusille tuotteille ja palveluille, joiden avulla kaupunkilaiset, yritykset ja yhteisöt voivat vähentää omia päästöjään.

127 Yrityksille luodaan kotimarkkinareferenssejä, jotka auttavat viennissä. Kotimaisille ja kansainvälisille yrityksille luodaan mahdollisuuksia kehittää uusia ratkaisuja ja liiketoimintamalleja Helsingissä. Edistetään Helsingin seudun mainetta maailman edelläkävijänä, mikä tukee yritysten kansainvälistä kasvua ja seudun vetovoimaa.

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

 31.12.2022	Kokeilualustatoiminnan eteneminen Smart&Clean-liiketoiminnan kokeiluja seurataan vuosittain yhteistyössä toimialojen ja kaupunkikonsernin toimijoiden kanssa. Ajankohtaiset tiedot kokeilualustatoiminnasta ja meneillään olevista tehtävistä kootaan testbed.helsinki -sivustolle.
--	---

Mitä on tehty?

 19.11.2021	Kaupunki kokeilualustana-toiminnan käynnistäminen Kaupunkiympäristön kehityspalveluissa KYMP-innovaatioagentti aloitti tehtävänsä syksyllä 2020 ja Testbed.helsinki -sivusto avattiin loppuvuodesta 2020. KYMP-innovaatiotiimi on aloittanut innovaatiovisiotyön ja toimintamallin rakentamisen KYMP Kehityspalveluissa. Kokeilualustamallin soveltaminen käytännön innovaatiotoimintaan on aloitettu ja yhteinen innovaatiotoiminnan malli valmistuu syksyn 2021 aikana.
 17.12.2020	Toiminnan mittarien varmistaminen Vuoden 2019 alkaneista hankkeista n. 50 keskittyi S&C-liiketoiminnan kehittämiseen. Innovatiivisia ja kestäviä hankintoja sekä investointeja kaupunki tekee vuosittain useita ja innovatiivisia hankintoja kokeilualustatoiminnan puitteissa aloitettiin neljä kappaletta, joista yksi kiinnostava esimerkki käsittelee vesiliikenteen uusia palveluratkaisuja kohti hiilineutraalia kaupunkia. 6Aika Hiilineutraalit ja resurssiviisaat yritysalueet, Climate-KIC-rahoitteinen (E-ZEMCONS - Ecosystem for Zero Emission Construction Sites) ja rakentamisen kiertotaloutta kehittävät hankkeet ja aihiot ovat Smart&Clean-säätiön luotsaaman Kaikki muovi kiertää-haasteen ohella esimerkkejä uusista aihealueista puhtaan ja älykkään liiketoiminnan kehittämisessä. Älyliikenteessä hankkeiden määrä on kattava ja noin 20 kpl:een näistä kytkeytyy keskeisesti hiilineutraalisuustavoitteet. Kaupungin Innovaatorahaston hankkeista (16kpl) useassa edistetään S&C-liiketoimintaa ja työpaikkojen syntymistä. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan S&C-hankkeissa kehitetään mm. kierrätystä ja kestävä yrittäjyyden toimintaa ja Sosiaali- ja terveystoimi on mukana logistiikan päästöjen vähentämisen hankkeessa. Forum Viriumin älykaupukihankkeiden kirjoon tuli uusiksi mm. Virtuaalivihreä, B.Green ja Mission Zero Footprint, joissa kokeillaan ja kehitetään urbaanin ympäristön viherrakentamista ja vähähilistä lähilogistiikkaa. Uusimpana laajana kokonaisuutena Forum Viriumin vetämä Fiksu Kaupunki-hanke jatkona Fiksun Kalasataman toteutukseen tulee laajentamaan älykästä kaupunkikehitystä usealle alueelle. Kaupunkiorganisaatio pystyy edistämään puhtaan ja älykkään liiketoiminnan alojen työpaikkojen syntymistä mm. kokeilurahoituksilla, innovatiivisilla hankinnoilla sekä investoinneilla. Kaikkien sisäisten ja ulkoisten hankkeiden ja innovatiivisten hankintojen mittarointiin ei vielä ole kaupunkitasoista seurantajärjestelmää, mutta seurantaa voidaan ehdottaa osaksi valmisteilla olevaa kaupungin hankintastrategiaa.

	<p>Jatkoseurantaa toiminnan oikeaan suuntaan ohjaamiseksi parhaat ja helposti seurattavat mittarit pyritään valitsemaan tekemällä tarkastelu vertaillen eri referenssikaupunkien menetelmiä toimenpiteen 123 mukaisesti. Olennaista on huomioida myös, kuinka toiminta kehittyi kokeilujen jälkeen. Toistaiseksi valitut hankkeiden ja hankintojen määrät toimivat suuntaa-antavina mittareina ja kokeilualustamallin kautta yhteistyössä toteutettavista toimista voidaan seurata mm. kokeilujen lukumäärää ja kokeilurahoituksen määrää.</p>
✓ 17.12.2020	<p>Smart&Clean-yrityksille suunnattavan kokeilualustatoiminnan suunnittelu</p> <p>Toimenpide on keskeinen ja edeltäviä toimenpiteitä 126 ja 127 ohjaava. Toimenpiteen toteutukseen liittyy myös Urban Tech -alustakehitystyö.</p> <p>Elinkeino-osaston ehdotus kaupungin yhteisen kokeilualustamallin kehittämiseksi hyväksyttiin vuoden 2019 lopulla ja toiminnan yksityiskohtainen suunnittelu on käynnissä. Tapaamiset kokeilualustamallin tarpeista ja innovaatiotoiminnasta on aloitettu toimialojen ja Kanslian Aluerakentamisen yksikön kanssa. Suunnittelutapaamisia kokeilualustatoiminnan uudelle resursoinnille järjestettiin kevään 2020 aikana. Mallin käyttöönotossa vuoden 2020 tehtävinä:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◦ Toimialojen kanssa sovitaan kevään aikana kokeilutoiminnan yhteisresursoinnista. ◦ Suunnitellaan, annetaanko kokeiluja toteuttaneille yrityksille ns. Helsinki-leima käyttöön, johon sisällytettäisiin toiminnan arvio alustan omistajan puolelta. ◦ Alustatoiminnan tulosten ja vaikuttavuuden arviointi: Kehitetään alustoille yhteinen malli tulosten keräämiseen ja vaikuttavuuden arviointiin. Alustatoiminnan arviointiin tullaan harkitsemaan yhteistyötä yliopistojen kanssa tai esimerkiksi opinnäytetöihin liittyen. ◦ Kehitystyönä ylläpidetään listaa kaikista toteutetuista ja käynnissä olevista kokeiluista. ◦ Kokeiluihin laaditaan yhtenäiset soveltuvat sopimusmallit. ◦ Toimintaan on rekrytoitu viestintähenkilö ja kokeilualustojen landing page avataan loka-marraskuun vaihteessa. ◦ Smart&Clean-innovaatioagentin rekrytointi Kaupunkiympäristön (KYMP) toimialalle valmistui syyskuussa 2020 ja KYMP-Innovaatiotiimi on aloittanut toiminnan mallin rakentamisen KYMP Kehityspalveluissa sekä ensimmäiset tapaamiset toimialan eri yksiköiden kanssa.
✓ 22.10.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu
✓ 22.10.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus

Mittarit

Innovatiivisten hankintojen määrä

Mittarin tarkemmat tiedot →

Smart&clean-hankkeiden määrä

Mittarin tarkemmat tiedot →

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

Toimenpide
**Älykkään ja puhtaan
liiketoiminnan
yhteiskehittäminen**

Toiminnallinen mittari
**Innovatiivisten hankintojen
määrä**

Toiminnallinen mittari
**Smart&clean-hankkeiden
määrä**

[← Edellinen toimenpide](#)

[Seuraava toimenpide →](#)

Toimenpiteet

[← Edellinen](#) | [Seuraava →](#)

129. Kaupungin tytäryhteisöjen hiilineutraaliussuunnitelmat

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe Toteutus Valmis

Aikataulussa

Edistetään kaupungin tytäryhteisöjen hiilineutraaliustyötä. Ympäristövaikutuksiltaan merkittävät tytäryhteisöt laativat päästövähennyssuunnitelman osana Ekokompassi-ympäristöjärjestelmää tai muuta johtamisjärjestelmää, pienemmät yhtiöt laativat kevennetyn suunnitelman. Koulutus aiheeseen järjestetään syksyn 2020 aikana osana KonserniAkatemian koulutuksia.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Edellytetään kaupunkikonsernin organisaatioilta, tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä päästöjen vähentämispoliitikan integrointia omiin toiminnan ohjausjärjestelmiin. Tavoitteena on vähintään hiilineutraalisuus vuonna 2035

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

31.12.2021 **Hiilineutraaliussuunnitelmat valmiina**

Mitä on tehty?

- ✓ 08.12.2020 **Koulutus päästövähennyssuunnitelman laatimisesta järjestetty**
Koulutus järjestetty ja aineisto lähetetty kaikille tytäryhteisöille.
- ✓ 02.03.2020 **Ympäristövaikutuksiltaan merkittävät tytäryhteisöt määritelty**
- ✓ 22.10.2019 **Toimenpiteestä on tilannekuvaus**
- ✓ 22.10.2019 **Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu**

Mittarit

Hiilineutraaliussuunnitelman laatineiden tytäryhteisöjen osuus

[Mittarin tarkemmat tiedot →](#)

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

Vaikutus

● ● ● ● ● Ei ole arvioitu

Aikajänne

Päästöluokat

Vastuuorganisaatiot

Tako Palu_Ympa

Päästöluokka

Välikäsitiedot

Toimenpiteen luokka

Smart & Clean kasvu – uusia työpaikkoja ja liiketoimintaa Helsinkiin

Yhteyshenkilöt

Johanna af Hällström
tiimipäällikkö
Ympäristöpalvelut

[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 15.12.2020

[← Edellinen toimenpide](#)

[Seuraava toimenpide →](#)

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Hiilinielut ja päästöjen kompensointi / Hiilinielut /

130. Hiilivarastojen ylläpito viheralueilla ja kaupunkiympäristössä

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe Toteutus Valmis

Aikataulussa

Yleisten viheralueiden suunnittelussa ja ylläpidossa huomioidaan toimenpiteiden vaikutukset hiilivarastoihin. Kaavoituksen ja viheraluesuunnittelun yhteyteen laaditaan käytäntöjä kompensoida rakentamisen myötä menetettyjä hiilivarastoja.

Helsingin metsä- ja puustoista verkostoa ylläpidetään ja kehitetään kaupunkisuunnittelussa. Kaupunkipuita istutetaan paikkoihin, joissa niillä on hyvät kasvun edellytykset. Kaupungin omistamat metsäiset ja puustoiset alueet (ml. kaupungin omistamat alueet kaupungin rajojen ulkopuolella) pidetään elinvoimaisina ja puustoltaan monilajisina kestävän metsänhoidon toimin.

Yleistä hiilen sidonnasta kaupungissa

Kasvavassa kaupungissa hiilivarastojen on arvioitu tulevaisuudessa pienenevän yleiskaavan mukaisen rakentamisen seurauksena. Asemakaavoituksessa ja rakentamisessa on oleellista pyrkiä ratkaisuihin, joilla säilytetään alueen merkittävimmät hiilinielut. (Lähde: HNH-ohjelma)

Hiilinieluinä ja hiilivarastoinä merkittävimpinä ovat nykyiset luonnonmukaiset alueet, erityisesti metsät. Metsä sitoo hiiltä eniten kasvaessaan elinvoimaisena. Luonnonmukainen maaperä varastoi hiiltä paitsi metsissä, myös esimerkiksi niityillä ja pelloilla. Hiilensidontaan tähtäävien toimenpiteiden kuten puuston lisäämisen vaikutus on pieni suhteessa rakentamisen myötä menetettyihin hiilivarastoihin. Luonnonmukaisten viheralueiden hiilensidontapotentiaali on suurempi kuin rakennettujen viheralueiden. Rakennetun kaupunkiympäristön puustolla ja kasvillisuudella on kuitenkin tärkeä merkitys ilmastonmuutokseen sopeutumisessa: kaupunkipuut pitävät yllä miellyttävää pienilmastoa ja kasvulliset alueet viivyttävät hulevesiä.

Tietoa hiilivarastoista (maaperä ja puusto) sekä hiilikompensaatiosta (vaihtoehdot ja kustannukset) tarvitaan merkittävästi lisää.

Tavoitteet

- Asemakaavan ilmastovaikutusten arvioinnissa huomioidaan myös menetetty hiilivarasto ja hiilinielu, mikäli rakentaminen kohdistuu luonnonmukaiselle alueelle tai viheralueelle.
- Viheralueet toteutetaan luonnonmukaisina, mikäli toiminnalliset, kulttuurihistorialliset tai muut syyt eivät edellytä rakennetumpaa ympäristöä.
- Nykyinen metsäverkosto pyritään säilyttämään tiivistyvässä kaupungissa [Metsä- ja puustoinen verkosto](#) -oppaan (2019) ohjeiden mukaisesti. Avoimien alueiden mahdollinen metsittäminen tulee tehdä suunnitelmallisesti.
- Helsingin liito-oravaselvitys on tekeillä. Liito-oravan elinympäristöjen säilyttämiseksi luodaan suunnitelmallisesti uusia latvusyhteyksiä paikkoihin, joissa yhteys katkeaa maankäytön muutoksen vuoksi.
- Kaupunkipuita istutetaan paikkoihin, joissa ne voivat kehittyä pitkikäisiksi. Rakennetun viherympäristön suuresta hiilijalanjäljestä johtuen kestää kymmeniä vuosia, ennen kuin kaupunkipuiden hiilitase muuttuu negatiiviseksi.
- Puuston uudistuminen varmistetaan metsäisillä alueilla kestävän metsänhoidon toimin. Valtaosa puustoisista alueista uudistuu luontaisesti pienipiirteisen hoidon keinoin. Tarvittaessa tehdään täydennysistutuksia. Luonnon monimuotoisuutta lisätään mm. jättämällä lahoppua metsiin sekä vaalimalla arvokkaita luontokohteita.

Hiilivarastoja ja hiilinieluja käsittelevää tietoa tuotetaan toimenpiteessä 135. Päästökompensaatiota käsitellään toimenpiteessä 136.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Kaupunkimetsien ja -luonnon sekä yleisten viheralueiden suunnittelussa huomioidaan toimenpiteiden vaikutukset hiilivarastoihin. Kaavoituksen ja viheraluesuunnittelun yhteyteen laaditaan käytäntöjä kompensoida rakentamisen myötä menetettyjä hiilivarastoja.

(Hiilineutraali Helsinki 2035-toimenpideohjelmasta)

Vaikutus

Kohtalainen

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

Maka_Kamu Maka_Aska
Maka_Myle Palu_Ympa Rya_Ylpi

Toimenpiteen luokka

Hiilinielut

Yhteyshenkilöt

Riikka Äärelä
maisema-arkkitehti
Kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu

[Yhteystiedot](#)

Tuomas Hakala
Yksikön päällikkö
Asemakaavakoordinaatio

[Yhteystiedot](#)

Tietoa päivitetty 04.10.2021

Yhdistetyt toimenpiteet

151 Helsingin yleiskaavan metsäverkostoa (sis. suojelualueet ja viherverkoston metsät) toteutetaan metsittämällä avoimia kohtia ja lisäämällä myös kaupunkirakenteeseen aurinkoenergiapotentiaalia varjostamatonta puustoa.

152 Kaupungin omistamat metsäiset ja puustoiset alueet (ml. kaupungin omistamat alueet myös kaupungin rajojen ulkopuolella) pidetään kasvullisina, peitteisinä, puustollisesti monilajisina ja kestävänsä metsänhoidon toimin.

Tehtävät

Ei tekemättömiä tehtäviä

Mitä on tehty?

✓ 04.10.2021	Niittyverkostoseelvitys Avoimien alueiden verkostoa ja sen arvoja käsittelevä niittyverkostoseelvitys käynnistyy 2020. Metsäverkostoa ja niittyverkostoa käsittelevien selvitysten yhteistuloksena on mahdollista löytää valikoituja avoimia alueita, joiden merkitys niittyverkoston kannalta on pieni. Päivitys 5 / 2021: Niittyverkostotyössä ei selvitetty niittyjen metsittämisen mahdollisuutta. Verkostotyön on määrä valmistua syksyllä 2021.
✓ 23.06.2020	Yhteistyöryhmän luominen kompensatiokäytäntöjen edistämiseksi
✓ 13.12.2019	Yhteys HNH-toimenpiteen 136 (päästökompensaatiot) vastuutahoon
✓ 05.12.2019	Biohiilipohjaisten kasvualustojen tutkimus Jätkäsaaren Hyväntoivonpuistossa aloitettiin marraskuussa tutkimus, jonka piiriin kuuluu noin 80 puuta. Tutkimuksessa selvitetään biohiilipohjaisten kasvualustojen vaikutusta maaperän toimintaan ja puiden kasvuun. Tavoitteena on puiden ja maaperän hyvinvoinnin parantamisen myötä viheralueiden hiilensidonnansä kiihdyttäminen. Lisätietoja
✓ 20.11.2019	Seuraavat tehtävät sovittu
✓ 23.10.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus
✓ 30.09.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu

Mittarit

Metsäisten alueiden osuus

Liitty myös toimenpiteisiin: [132](#) | [Mittarin tarkemmat tiedot](#) →

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

Toimenpide
Hiilivarastojen ylläpito viheralueilla ja kaupunkiympäristössä

Toiminnallinen mittari
Metsäisten alueiden osuus

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Hiilinielut ja päästöjen kompensointi / Hiilinielut /

131. Metsä- ja puustoinen verkosto

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe Toteutus Valmis

Aikataulussa

Helsingin metsä- ja puustoista verkostoa ylläpidetään ja kehitetään kaupunkisuunnittelussa. Kaupunkipuita istutetaan paikkoihin, joissa niillä on hyvät kasvun edellytykset.

Yhdistetään toimenpiteeseen 130.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Helsingin yleiskaavan metsäverkostoa (sis. suojelualueet ja viherverkoston metsät) toteutetaan metsittämällä avoimia kohtia ja lisäämällä myös kaupunkirakenteeseen aurinkoenergiapotentiaalia varjostamatonta puustoa.

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

31.12.2020 Toimenpide on osa jatkuvaa toimintaa

Mitä on tehty?

✓ 23.10.2019 Toimenpiteestä on tilannekuvaus

✓ 30.09.2019 Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu

Mittarit

Sopiviin kasvupaikkoihin istutettujen kaupunkipuiden lukumäärä

Mittarin tarkemmat tiedot →

Rakennusmaaksi asemakaavoitettu metsäpinta-ala

Mittarin tarkemmat tiedot →

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

Vaikutus

Kohtalainen

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

Maka_Kamu Maka_Aska

Maka_Myle Rya_Ylpi

Toimenpiteen luokka

Hiilinielut

Yhteyshenkilöt

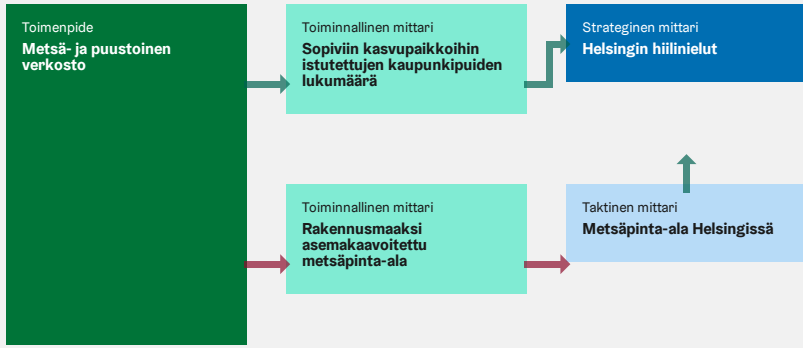
Riikka Äärelä
maisema-arkkitehti
Kaupunkitila- ja
maisemasuunnittelu

[Yhteystiedot](#)

Hanna Ikonen
suunnittelija
Asemakaavoitus

[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 03.06.2020

< Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide >

Toimenpiteet

[← Edellinen](#) | [Seuraava →](#)[Hiilinielut ja päästöjen kompensointi](#) / [Hiilinielut](#) /

132. Elinvoimaiset metsät

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe Toteutus Valmis

Aikataulussa

Kaupungin omistamat metsäiset ja puustoiset alueet (ml. kaupungin omistamat alueet kaupungin rajojen ulkopuolella) pidetään elinvoimaisina ja puustoltaan monilajisina kestävän metsänhoidon toimin.

Yhdistetään toimenpiteeseen 130.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Kaupungin omistamat metsäiset ja puustoiset alueet (ml. kaupungin omistamat alueet myös kaupungin rajojen ulkopuolella) pidetään kasvullisina, peitteisinä, puustollisesti monilajisina ja kestävän metsänhoidon toimin.

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

📅 31.12.2020

Toimenpide on osa jatkuvaa toimintaa

Kaupungin omistamat metsäiset ja puustoiset alueet pidetään elinvoimaisina ja puustoltaan monilajisina kestävän metsänhoidon toimin. Tähän toimenpiteeseen liittyy puuston uudistumisen varmistaminen metsäisillä alueilla. Valtaosa puustoisista alueista uudistuu luontaisesti pienipiirteisen hoidon keinoin. Tarvittaessa tehdään täydennysistutuksia. Luonnon monimuotoisuutta lisätään mm. jättämällä lahoppuuta metsiin sekä vaalimalla arvokkaita luontokohteita.

Mitä on tehty?

✓ 23.10.2019

Toimenpiteestä on tilannekuvaus

✓ 01.10.2019

Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu

Mittarit

Metsäisten alueiden osuus

Liittyy myös toimenpiteisiin: [130](#) | [Mittarin tarkemmat tiedot →](#)

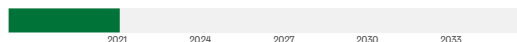
Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

Toimenpide
Elinvoimaiset metsätToiminnallinen mittari
Metsäisten alueiden osuus

Vaikutus

 Kohtalainen

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

[Maka_Kamu](#) [Rya_Ylpi](#)

Toimenpiteen luokka

Hiilinielut

Yhteyshenkilöt

Tiina Saukkonen

luonnonhoidon
suunnitteluvastaava
Puisto- ja viheraluesuunnittelu[Yhteystiedot](#)

Riikka Äärelä

maisema-arkkitehti
Kaupunkitila- ja
maisemasuunnittelu[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 03.06.2020

[← Edellinen toimenpide](#)

[Seuraava toimenpide →](#)

Toimenpiteet

[← Edellinen](#) | [Seuraava →](#)

Hiilinielut ja päästöjen kompensointi / Hiilinielut /

133. Tonttikasvillisuus

Eteneminen

Ei aloitettu

Käynnistysvaihe

Toteutus

Valmis

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

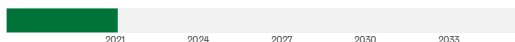
Tonteilla olevien ilmastoystävällistä lähiruokaa tarjoavien hedelmä- ja koristepuiden, hyötykasvien ja pensaiden määrää lisätään tiedotuksen ja viestinnän avulla.

(Hiilineutraali Helsinki 2035-toimenpideohjelmasta)

Vaikutus

 Pieni

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

Palu_Ympa

HSY

Toimenpiteen luokka

Hiilinielut

Tietoja päivitetty 29.01.2020

[← Edellinen toimenpide](#)[Seuraava toimenpide →](#)

Toimenpiteet

[← Edellinen](#) | [Seuraava →](#)

Hiilinielut ja päästöjen kompensointi / Hiilinielut /

134. Viherkerroin

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe **Toteutus** Valmis

Aikataulussa

JATKUVA TOIMENPIDE

Uusien tonttien kaavoituksessa ja toteutuksessa hyödynnetään Helsingin viherkerroinmenetelmää riittävän tonttikohtaisen viherrakenteen varmistamiseksi.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Uusien tonttien kaavoituksessa ja toteutuksessa hyödynnetään Helsingin viherkerroinmenetelmää riittävän tonttikohtaisen viherrakenteen varmistamiseksi. (Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

31.12.2021

Viherkerroin käyttö

Käytetään viherkerrointa asemakaavamääräyksissä soveltuvin osin.

Mitä on tehty?

✓ 17.12.2020

Viherkerroin käyttö

Käytetään viherkerrointa asemakaavamääräyksissä soveltuvin osin.

✓ 22.10.2019

Toimenpiteestä on tilannekuvaus

✓ 30.09.2019

Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu

Mittarit

Kerrosala, jolle on osoitettu viherkerroin

[Mittarin tarkemmat tiedot →](#)

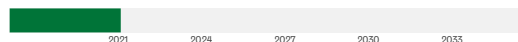
Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

Toimenpide
ViherkerroinToiminnallinen mittari
Kerrosala, jolle on osoitettu
viherkerroin

Vaikutus

 Pieni

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

Maka_Aska

Palu_Rava

Maka_Kamu

Toimenpiteen luokka

Hiilinielut

Yhteyshenkilöt

Susanna Eräranta

Tiimipäällikkö
Asemakaavoitus[Yhteyshenkilö](#)

Tuomas Hakala

Yksikön päällikkö
Asemakaavakoordinaatio[Yhteyshenkilö](#)

Tietoja päivitetty 10.03.2021

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Hiilinielut ja päästöjen kompensointi / Hiilinielut /

135. Tietoa hiilivarastoista ja -nieluista

Eteneminen

Ei aloitettu	Käynnistysvaihe	Toteutus	Valmis

Valmis

Helsinki tekee yhdessä HSY:n kanssa kaupungin alueen hiilinielujen laskentaa. Laskenta on tehty aiemmin [ILKKA-hankkeessa](#).

HSY on selvittänyt PKS -alueen hiilinielujen laskentaa. Tarkoitus on ollut päivittää ILKKA-hankkeessa lasketut tulokset. LUKE on kehittämässä ilmaista tietopankkia. Seuraavaksi selvitetään kuinka LUKEN aineistoa voi hyödyntää. Tavoitteena on tuottaa uusi laskenta vuonna 2020, jota peilataan ILKKA-laskennan tuloksiin.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Arvio Helsingin hiilivarastoista ja -nieluista uusitaan valtuustokausittain ja koko kaupunkikonsernin hiilinielupotentiaali selvitetään. Pääkaupunkiseudun yhteisten hiilivarastojen ja -nielujen laskentaperiaatteita ja raportointia kehitetään. (Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Ei tekemättömiä tehtäviä

Mitä on tehty?

✓ 18.12.2020	Hiilinielujen laskenta Hiilinielujen laskenta on tehty Helsingin alueella.
✓ 30.01.2020	Suunnitelma hiilinielujen laskennasta Kaupunki, Syke, HSY ja Luke sopivat yhdessä kuinka laskenta voidaan toteuttaa.
✓ 23.10.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus
✓ 19.09.2019	Yhteyshenkilöt

Mittarit

Hiilinielujen määrä

Mittarin tarkemmat tiedot →

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

Toimenpide
Tietoa hiilivarastoista ja -nieluista

Toiminnallinen mittari
Hiilinielujen määrä

Vaikutus

● ● ● ● ● Ei ole arvioitu

Valmistumisaste

100% valmis

Valmis

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

HSY [Maka_Kamu](#) [Palu_Ympa](#)

Toimenpiteen luokka

Hiilinielut

Yhteyshenkilöt

Susanna Kankaanpää
ympäristösuunnittelija
Ympäristönsuojeluyksikkö

[Yhteystiedot](#)

Juha Viholainen
Energiatehokkuuspäällikkö
HSY Helsingin seudun
ympäristöpalvelut -kuntayhtymä

[Yhteystiedot](#)

Riikka Äärelä
maisema-arkkitehti
Kaupunkitila- ja
maisemasuunnittelu

[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 03.03.2021

[← Edellinen toimenpide](#)

[Seuraava toimenpide →](#)

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

136. Päästökompensaatiotapojen arviointi

Eteneminen

Ei aloitettu	Käynnistysvaihe	Toteutus	Valmis
100%	0%	0%	0%

Aikataulussa

Helsingin hiilineutraalisuustavoitteen saavuttamiseksi kaupungin täytyy määrittää tapa, jolla jäljelle jäävät päästöt pystytään kompensoimaan. Kompensointia eli päästöjen hyvitystä voidaan tehdä esimerkiksi hiilinieluja kasvattamalla kaupungin omistamalla mailla tai ostamalla päästövähennyksiä ulkoisilta palveluntuottajilta kuten kompensointiyrityksiltä. Kompensointi voi keskittyä päästöjen vähentämiseen tai hiilinielujen kasvattamiseen ja ne voidaan todentaa luotettavasti erilaisilla sertifiointeilla. Päästöjä on mahdollista kompensoida myös nykyisiä päästövähennysmekanismeja hyödyntäen esimerkiksi ostamalla päästöoikeuksia EU:n päästökauppaamarkkinoilta. Hiilidioksidia on mahdollista vähentää myös esimerkiksi hiilidioksidin talteenotolla, jolloin voidaan päästä negatiivisiin päästöihin kun bioperäisistä jätteistä ja muista aineksista otetaan hiiltä talteen polton yhteydessä ja sijoitetaan se pysyviin varastoihin.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

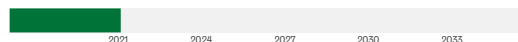
Arvioidaan Helsingille potentiaaliset päästökompensaatiotavat, kompensointitarve ja kustannukset. Selvitetään muiden kaupunkien kompensointimenetelmät sekä osallistetaan kansalliseen ja kansainväliseen yhteistyöhön yhteisten laskentasaäntöjen määrittämiseen. Kompensoinnit pyritään tuottamaan siten, että ne hyödyttävät Helsinkiä esimerkiksi luomalla aktiivisesti edellytyksiä puhtaan energian tuotannolle kuten tuulivoimalle ja sitomalla hiiltä kaupungin alueelle.

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Vaikutus

● ● ● ● Hyvin merkittävä

Aikajänne

Päästöluokat

Vastuuorganisaatiot

Palu_Ympa

Päästöluokka

Välittömät päästöt

Toimenpiteen luokka

Kompensointi

Yhteyshenkilöt

Petteri Huuska
ympäristösuunnittelija
Ympäristöpalvelut

[Yhteyshenkilöt](#)

Tietoja päivitetty 01.06.2021

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

30.09.2021	<p>Lentopäästöjen kompensointimahdollisuus virkamatkoihin</p> <p>Tavoitteena on julkaista matkatoimistopalvelujen hankintailmoitus, jossa on sisällä lentopäästöjen kompensointimahdollisuus.</p> <p>Selvityksessä on myös, kuinka kaupungin M2 matkahallintajärjestelmästä voidaan saada esiin matkolla syntyneet päästöt. Tätä tietoa voidaan hyödyntää matkojen seurantaan ja ohjeistamiseen ja toimii myös tukena kompensoinnille.</p>
30.04.2025	<p>Arvioidaan Helsingille potentiaaliset päästökompensaatiotavat, kompensointitarve ja kustannukset.</p>

Mitä on tehty?

01.06.2021	<p>Hiilinieluselvytys</p> <p>Helsingissä ja muualla pääkaupunkiseudulla arvioidaan metsien ja maaperän hiilinielut.</p> <p>Tilanne 1.6.2021</p> <p>Pääkaupunkiseudulla valmistui hiilinieluselvytys, jonka mukaan Helsingin metsäalueiden hiilinielu oli 2019 noin 100 000t CO2 vuodessa (vrt. vuosipäästöt noin 2,5 miljoonaa tonnia). Vertailu vuoteen 2011 ei ollut mahdollista, koska aiemmin käytettiin osin eri lähtöaineistoja kuin tässä uudessa arvioinnissa. Tulokset löytyvät täältä: https://hri.fi/luusi-selvitys-hiilivarastoista-ja-nieluista-tukee-paakaupunkiseudun-ilmastotyön-seuranta/#disqus_thread</p>
------------	---

✓ 02.10.2020	<p>Kompensointitapojen markkinavuoropuhelutilaisuus</p> <p>Helsinki osallistui Turun kaupungin järjestämään verkkotilaisuuteen 24.9, jossa alan yritykset ja asiantuntijat kävivät läpi kompensointitapoja. Tilaisuuden nimi oli "Ratkaisuja päästöjen paikalliseen kompensointiin". Johtopäätöksiä olivat esimerkiksi, että Valtion ja yksityisten toimijoiden välinen kaksoislaskennan riski tulee ottaa huomioon ja että avoimesti ja kriittisesti tarkastellen kannattaisi alkaa kokeilemaan näitä eri kompensatiomalleja, jotta ala kehittyä ja samalla regulaatiokin kehittyisi.</p>
✓ 22.10.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus
✓ 07.10.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu

Mittarit

Tehtävä on valmis	
Liitty myös toimenpiteisiin:	11 15 28 41 74 77 98 102 137
	Mittarin tarkemmat tiedot →

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Ilmastonmuutokseen sopeutuminen /

137. Sopeutumislinjaukset valmistellaan loppuun ja tuodaan päätöksentekoon

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe Toteutus Valmis

Valmis

Ilmastonmuutoksen sopeutumislinjaukset hyväksyttiin toukokuussa 2019 kaupunginhallituksessa. Sopeutumislinjaukset on suunnitelma, jota toteuttamalla Helsinki voi sopeutua ilmastonmuutokseen. Suunnitelma on voimassa kaksi valtuustokautta, vuoteen 2025. Sopeutusvisio esittelee, millainen on ilmastonkestävä Helsinki vuonna 2050. Sopeutusvisioon toteuttamiseen tarvittavat teot on jaettu neljän teeman alle. Teemat ovat varautuminen, integrointi, kehittäminen sekä kokonaistaloudellisuus ja liiketoimintamahdollisuudet. Jokainen teema sisältää keskeiset toimenpiteet eli prioriteetit, joihin seuraavien kahden (2017–2025) valtuustokauden aikana tulee keskittyä. Nykyiselle valtuustokaudelle (2017–2021) on asetettu myös konkreettiset toimenpiteet.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Sopeutumislinjaukset valmistellaan loppuun ja tuodaan päätöksentekoon samanaikaisesti Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman kanssa (Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Ei tekemättömiä tehtäviä

Mitä on tehty?

✓ 29.11.2019	Sopeutumisen linjausten englanninkielinen versio valmis
✓ 23.10.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus
✓ 02.09.2019	Sopeutumisen linjaukset julkaistaan Kanslian julkaisusarjassa https://www.hel.fi/static/kanslia/Julkaisut/2019/Ilmasto_Sopeutumislinjaukset.pdf
✓ 05.07.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu
✓ 27.05.2019	Sopeutumisen linjaukset hyväksytään kaupunginhallituksessa

Mittarit

Tehtävä on valmis

Liitty myös toimenpiteisiin: 11 15 28 41 74 77 98 102 136 | Mittarin tarkemmat tiedot →

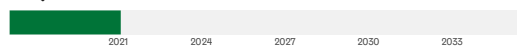
Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

Valmistumisaste

100% valmis

Valmis

Aikajänne

Vastuorganisaatiot

Kanslia

Palu_Ympa

Toimenpiteen luokka

Ilmastonmuutokseen sopeutuminen

Yhteyshenkilöt

Susanna Kankaanpää
ympäristösuunnittelija
Ympäristönsuojeluyksikkö

[Yhteyshenkilöt](#)

Tietoja päivitetty 22.03.2021

Toimenpide
Sopeutumislinjaukset
valmistellaan loppuun ja
tuodaan päätöksentekoon

Toiminnallinen mittari
Tehtävä on valmis

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

[← Edellinen](#) | [Seuraava →](#)[Viestintä ja osallistuminen /](#)

138. Toimenpideohjelman viestintästrategia

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe Toteutus Valmis

Valmis

Hiilineutraali Helsinki -toimenpideohjelmalle tehdään viestintästrategia vuonna 2019.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Toimenpideohjelmalle laaditaan viestintästrategia. Viestintästrategiaa toteutetaan ja sitä seurataan ja päivitetään säännöllisesti.

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Viimeisimmät päivitykset

Sonja-Maria Ignatius

21.12.2019

Helsingin ilmastoteot -sivusto on auki!

Olemme julkistaneet Helsingin ilmastotyötä esittelevän sivuston, josta löytyy vinkkejä myös omiin ilmastotekoihin: [https://helsinginilmastoteot.fi/!](https://helsinginilmastoteot.fi/)

Tehtävät

Ei tekemättömiä tehtäviä

Mitä on tehty?

✓ 09.01.2020	Toimenpiteestä on tilannekuvaus
✓ 12.11.2019	Hiilineutraali Helsinki -aiheisen videon tuotanto
✓ 18.07.2019	Viestintästrategia valmisteltu ja hyväksytty
✓ 01.03.1921	Energiaressanssi-toimintamallin markkinointiviestintäkampanja

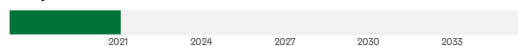
Mittarit

Viestintästrategia on valmis

[Mittarin tarkemmat tiedot →](#)

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

Aikajänne

Vastuorganisaatiot

Kanslia

Palu_Ympa

Kymp_Viepa

Toimenpiteen luokka

Viestintä ja osallistuminen

Yhteyshenkilöt

Anne Hämäläinen

Viestintäasiantuntija

Helsingin kaupunki

[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 23.04.2021

Toimenpide
Toimenpideohjelman
viestintästrategia

Toiminnallinen mittari
Viestintästrategia on valmis

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

139. Osallisuus - ja vuorovaikutusmallien hyödyntäminen

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe Toteutus Valmis

Aikataulussa

JATKUVA TOIMINNAN LÄHTÖKOHTA

Toimenpideohjelman toteutuksessa kehitetään osallistamista Helsingin osallisuus- ja vuorovaikutusmallin mukaan, pyrkien toiminnassa mahdollisimman suureen avoimuuteen ja läpinäkyvyyteen.

Virallinen kuvaus

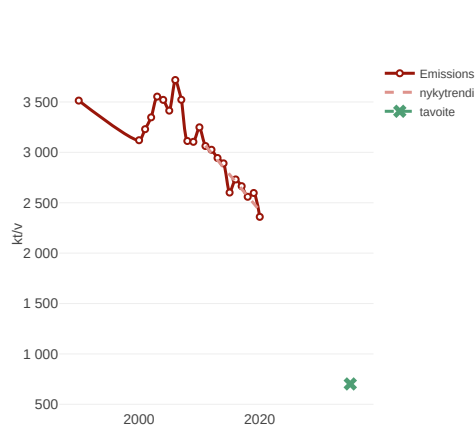
Toimenpideohjelman mukaan

Toimenpideohjelman toteutuksessa kehitetään osallistamista Helsingin osallisuus- ja vuorovaikutusmallin mukaan, pyrkien toiminnassa mahdollisimman suureen avoimuuteen ja läpinäkyvyyteen.

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Mittarit

Helsingin kasvihuonekaasupäästöt (scope 1-2) (HSY)

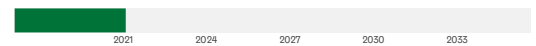

Mittarin tarkemmat tiedot →

Vaikutus

● ● ● ● ● Ei ole arvioitu

Aikajänne

Päästöluokat

Vastuuorganisaatiot

Kanslia Palu_Ympa

Päästöluokka

Välttömät päästöt Välilliset päästöt

Toimenpiteen kesto

Jatkuva

Toimenpiteen luokka

Viestintä ja osallistuminen

Yhteyshenkilöt

Kaisa-Reeta Koskinen
projektinjohtaja
Kaupunkiympäristön toimiala

[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 30.11.2020

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

Toimenpide
Osallisuus - ja vuorovaikutusmallien hyödyntäminen

Strateginen mittari
Helsingin kasvihuonekaasupäästöt (scope 1-2) (HSY)

2559,29 kt (CO₂e.)
2018

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

[← Edellinen](#) | [Seuraava →](#)

Viestintä ja osallistuminen /

140. Stadiluotsit

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe Toteutus Valmis

Valmis

JATKUVA TOIMENPIDE

Osana Helsingin osallisuus ja -vuorovaikutusmallia Helsingissä aloitti toukokuussa 2018 seitsemän stadiluotsia. Jokaisella stadiluotsilla on nimetty kaupunginosat (suurpiirijaon mukaisesti), joissa he edistävät kaupunkilaisten ja kaupungissa toimivien yhteisöjen aloitteita, keskinäistä vuoropuhelua, yhteistoimintaa sekä alueellisten kehittämistoimien yhteensovittamista. He auttavat helsinkiläisiä luomaan oman kaupunkinsa rakentamalla tiloja keskustelulle ja yhdessä kehittämiseksi, poistamalla osallistumisen esteitä ja tuomalla osallistumisen tuen ja välineet sinne, missä niitä tarvitaan. Tavoitteena on yhdessä kaupunkilaisten ja muiden kaupungin työntekijöiden kanssa tehdä Helsingistä entistä helpommin lähestyttävä, ymmärrettävä ja inhimillisempi kaupunki.

Stadiluotsit ovat mukana osallistuvan budjetoinnin vuosittaisessa toimeenpanossa. He tukevat eri väestöryhmiä aloitteiden tekemisessä ja äänestämiseksi. Osallistuvan budjetoinnin ensimmäisellä kierroksella kaupunkilaiset tekivät paljon ehdotuksia ympäristöstävällisemmän ja vihreämmän kaupungin ja toiminnan edistämiseksi. Stadiluotsit ovat osana osallistuvan budjetoinnin toimeenpanoa tukeneet ehdotusten ja niistä laadittujen suunnitelmien valmistelua syksystä 2018 alkaen.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Kaupunkiorganisaatio pyrkii muun muassa stadiluotsien kautta tunnistamaan alueilla paikallisesti syntyvää hiilineutraalisuuden kannalta merkityksellistä toimintaa ja etsimään kussakin tilanteessa itselleen sopivan roolin tämän toiminnan edistämiseksi.

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Ei tekemättömiä tehtäviä

Mitä on tehty?

- ✓ 23.11.2021 **Omastadi ehdotusten yhteiskehittäminen ja äänestys**
Yhteiskehittämisessä hyväksytyistä ideoista tehtiin OmaStadin kriteerit täyttäviä ehdotuksia. Maalis-huhtikuun aikana kaupungin asiantuntijat osallistuivat ehdotusten kehittämiseen yhdessä kaupunkilaisten kanssa. Asiantuntijat kommentoivat ehdotuksia OmaStadi-sivustolla ja lisäksi kaupunki järjesti teemaraksa-verkkotyöpajat. Teemaraksa-työpajoihin koottiin eri puolilta kaupunkia samaan teemaan liittyviä kaupunkilaisten tekemiä ehdotuksia, joita sitten käsiteltiin yhdessä alan asiantuntijan kanssa. Yhteiskehittämisen päätyttyä kaupungin asiantuntijat tekivät kustannusarvion ehdotuksille. OmaStadin kriteerit täyttävistä ehdotuksista äänestettiin lokakuussa ja pormestari vahvisti tuloksen lokakuussa 2021. Aihepiireistä erityisesti ääniä keräsivät Liikunta ja ulkoilu sekä Puistot ja luonto. Äänestyksen tuloksena lähes miljoona euroa käytetään lähiluonnon kehittämiseen ja miltei jokaisen suurpiirin alueelle tulee vehreyttä ja luonnon monimuotoisuutta edistäviä projekteja.

- ✓ 30.10.2020 **Toimijakartoitus**
Kartoitetaan kaupunginosissa toimivat ekologisuuja ja ympäristöstävällisyyttä edistävät yhteisöt ja verkostot.

- ✓ 03.02.2020 **Toimintasuunnitelman laatiminen**
Stadiluotsit osallistuivat tunnistamaan hiilineutraalisuuden

Vaikutus

Ei ole arvioitu

Valmistumisaste

100% valmis

Valmis

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

Kanslia Palu_Ympä

Toimenpiteen luokka

Viestintä ja osallistuminen

Yhteyshenkilöt

Johanna Sinkkonen
Alueosallisuuspäällikkö
Kaupunginkanslia

[Yhteyshenkilöt](#)

Tietoja päivitetty 27.12.2021

Stadiluotsien pyrkimys on toteuttaa hiilineutraalisuuden kannalta merkittävää paikallista toimintaa kaupunkilaisten yleisen neuvonta- ja ohjaustehtävän kautta, alueellisten verkostojen kautta ja osallistuvan budjetoinnin toimeenpanossa.

Stadiluotsit tukevat kaupunkilaisia hiilineutraalisuuden kannalta merkittävien aloitteiden edistämisessä muun muassa jakamalla tietoa hiilineutraalin Helsingin tavoitteista ja toimenpiteistä sekä auttamalla paikallisia toimijoita sopivien yhteistyökumppaneiden löytämisessä niin kaupungin sisältä kuin muista sidosryhmistä.

✓ 22.10.2019

Toimenpiteestä on tilannekuvaus

✓ 22.10.2019

Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu

Mittarit

Stadiluotsien määrä

Mittarin tarkemmat tiedot →

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

Toimenpide
Stadiluotsit

Stadiluotsien määrä

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

141. Hiilineutraali Helsinki 2035 - ohjausryhmä

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe Toteutus Valmis

Valmis

Tarkennus: Ohjausryhmä perustettu tavoitteen mukaisesti.

Ohjausryhmän tehtävänä on ohjata ja koordinoida Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman toteuttamista sekä raportoida etenemisestä kaupungin johtoryhmälle.

Ryhmään kuuluvat seuraavat jäsenet:

- Kansliapäällikkö Sami Sarvilinna, kaupunginkanslia, puheenjohtaja
- Rahoitusjohtaja Tuula Saxholm, kaupunginkanslia
- Elinkeinojohtaja Marja-Leena Rinkineva, kaupunginkanslia
- Toimialajohtaja Mikko Aho, kaupunkiympäristön toimiala
- Toimialajohtaja Liisa Pohjolainen, kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
- Toimialajohtaja Tommi Laitio, kulttuuri ja vapaa-ajan toimiala
- Toimialajohtaja Juha Jolkkonen, sosiaali- ja terveystoimiala
- Tekninen johtaja, kaupunkiympäristön toimiala
- Ympäristöjohtaja Esa Nikunen, kaupunkiympäristön toimiala
- Johtaja Maiju Westergren, Helen Oy
- Kestävän kehityksen päällikkö Andreas Slotte, Helsingin Satama
- Toimitusjohtaja Raimo Inkinen, HSY
- Toimitusjohtaja Tiina Kähö, S&C
- Johtaja Mika Malin, Forum Virium Helsinki
- Projektinjohtaja Kaisa-Reeta Koskinen, ohjausryhmän sihteeri

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Perustetaan ilmasto- ja ympäristöjohtamisryhmä. Sen tehtävänä on raportoida kaupungin johtoryhmälle Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman toteutuksesta, koordinoida ympäristöjohtamista, koordinoida ilmastotyötä, sekä seurata ja edistää toimien toteutusta.

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Viimeisimmät päivitykset

Ylläpitäjä

05.09.2019

Ohjausryhmä on virallisesti perustettu

Kansliapäällikön päätös 5.9.2019 166 § Hiilineutraali Helsinki 2035 -ohjausryhmän asettaminen.

Jäsenet:

Kansliapäällikkö Sami Sarvilinna, kaupunginkanslia, puheenjohtaja
Rahoitusjohtaja Tuula Saxholm, kaupunginkanslia
Elinkeinojohtaja Marja-Leena Rinkineva, kaupunginkanslia
Toimialajohtaja Mikko Aho, kaupunkiympäristön toimiala
Toimialajohtaja Liisa Pohjolainen, kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
Toimialajohtaja Tommi Laitio, kulttuuri ja vapaa-ajan toimiala
Toimialajohtaja Juha Jolkkonen, sosiaali- ja terveystoimiala
Tekninen johtaja, kaupunkiympäristön toimiala
Ympäristöjohtaja Esa Nikunen, kaupunkiympäristön toimiala
Johtaja Maiju Westergren, Helen Oy
Kestävän kehityksen päällikkö Andreas Slotte, Helsingin Satama
Toimitusjohtaja Raimo Inkinen, HSY
Toimitusjohtaja Tiina Kähö, S&C
Johtaja Mika Malin, Forum Virium Helsinki
Projektinjohtaja Kaisa-Reeta Koskinen, ohjausryhmän sihteeri

Vaikutus

● ● ● ● ● Ei ole arvioitu

Valmistumisaste

100% valmis

Valmis

Aikajänne

Päästöluokat

Vastuuorganisaatiot

Kanslia

Palu_Ympa

Päästöluokka

Välittömät päästöt

Toimenpiteen luokka

Ilmastotyön koordinointi

Yhteyshenkilöt

Kaisa-Reeta Koskinen
projektinjohtaja
Kaupunkiympäristön toimiala

[Yhteystiedot](#)

Johanna af Hällström
tiimipäällikkö
Ympäristöpalvelut

[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 22.03.2021

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

31.05.2021 Ohjausryhmän kokous 2/2021 pidetty

Mitä on tehty?

✓ 23.10.2019 Toimenpiteestä on tilannekuvaus

✓ 19.09.2019 Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu

✓ 05.09.2019 Ohjausryhmä on virallisesti perustettu
Kansliapäällikön päätös 5.9.2019 166 § Hiilineutraali Helsinki 2035 -ohjausryhmän asettaminen.

Mittarit

Ohjausryhmä on perustettu

Mittarin tarkemmat tiedot →

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

Toimenpide
Hiilineutraali Helsinki 2035 -
ohjausryhmä

Toiminnallinen mittari
Ohjausryhmä on perustettu

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

142. Kaupungin toimialakohtaiset tavoitteet

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe Toteutus Valmis

Myöhässä

Kaupungin talousarvio ohjaa toimialojen ja liikelaitosten toimintaa ja siihen asetetaan vuosittain sitovia tavoitteita. Toimenpiteessä edistetään sitovien tavoitteiden asettamista hiilineutraalisuustyöhön liittyen.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Kaupungin omassa toiminnassa ja talouden suunnittelussa asetetaan toimialakohtaisia tavoitteita päästövähennysten näkökulmasta (Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

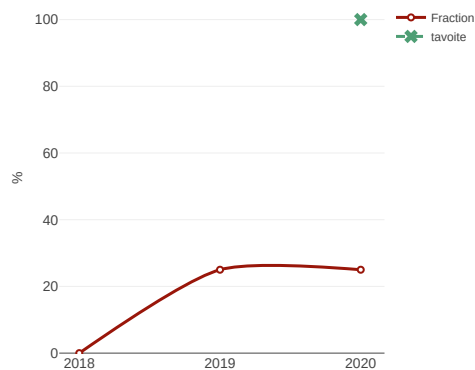
Ei tekemättömiä tehtäviä

Mitä on tehty?

✓ 29.10.2020	Toimenpiteestä on tilannekuvaus
✓ 23.10.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu

Mittarit

Sitovat toiminnalliset ilmastotavoitteet toimialoilla

Mittarin tarkemmat tiedot →

Helsingin kaupungin liikelaitosten asettamat sitovat ilmastotavoitteet

Mittarin tarkemmat tiedot →

Valmistumisaste

25% valmis

Myöhässä

Aikajänne

Päästöluokat

Vastuuorganisaatiot

Kanslia

Päästöluokka

Välittömät päästöt

Välilliset päästöt

Toimenpiteen kesto

Jatkuva

Toimenpiteen luokka

Ilmastotyön koordinointi

Yhteyshenkilöt

Kaisa-Reeta Koskinen
projektinjohtaja
Kaupunkiympäristön toimiala

[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 29.10.2020

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

Toimenpide
**Kaupungin toimialakohtaiset
tavoitteet**

Toiminnallinen mittari
**Sitovat toiminnalliset
ilmastotavoitteet toimialoilla**
**25 %
2020**

Toiminnallinen mittari
**Helsingin kaupungin
liikelaistosten asettamat
sitovat ilmastotavoitteet**

[← Edellinen toimenpide](#)

[Seuraava toimenpide →](#)

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

143. Yritysfoorumi

Eteneminen

Ei aloitettu	Käynnistysvaihe	Toteutus	Valmis

Ei toteuteta tässä vaiheessa

Tarkennus: tehty arvio, ettei tehokkain keino vuoropuhelulle

TOTEUTETAAN TARVITTAESSA

Lähtötilanne

Ilmastokumppanit, johon kuuluu yli 80 isoa organisaatiota, on Helsingin kaupungin ja elinkeinoelämän yhteistyöverkosto. Verkosto oli mukana muun muassa Hiilineutraali Helsinki 2035 toimenpideohjelman laatimiseen tähtääviin työpajoihin. Ohjelmasta tehtiin vuonna 2018 myös elinkeinovaikutusten arviointi. Selvityksessä nousi esiin tarve tiivimmälle vuoropuhelulle erityisesti Hiilineutraali Helsinki 2035 -ohjelman tavoitteista ja toimenpiteistä. Kaupunki järjestää yrityksille tänä syksynä useita yleisempiä tapahtumia sekä markkinavuoropuheluita, jossa käsitellään toimenpideohjelmaa joko kokonaisuudessaan, tai teemoittain.

Tunnistetut kehitystarpeet

Uuden ryhmän perustaminen ei välttämättä ole tehokkain keino vuoropuhelulle, joten tällä hetkellä pohditaan myös toisenlaisia tapoja. **Tällä hetkellä toimenpidettä ei näin ollen edistetä.**

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Perustetaan kaupungin, elinkeinoelämän ja muiden sidosryhmien yhteistyötä varten ryhmä tai foorumi seurantaan ja ohjelman sparrausta varten. Lisäksi kehitetään uusia avoimia tapoja käydä vuoropuhelua ilmastoasioista.

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Ei tekemättömiä tehtäviä

Mitä on tehty?

✓ 14.11.2019	Accelerate Helsinki – ratkaisuja 1,5:n asteen maailmaan Helsinki on kutsunut kaupungissa toimivia suuryrityksiä koolle elinkeinopäivä Accelerate Helsinkiin torstaina 14. marraskuuta kello 14.30–18.30. Päivän aiheena on yritysten ja kaupungin välinen yhteistyö ilmastomuutoksen haasteisiin vastaamisessa. Pohdinnassa ovat uudet ratkaisut ja niihin liittyvä liiketoiminta, joka tukee Helsingin tavoitetta olla hiilineutraali vuoteen 2035 mennessä.
✓ 07.11.2019	Helsingin kaupunki ja talonrakentamisen kiertotalous -seminaari Helsingin kaupunki järjestää Kiertotalous talonrakentamisessa -seminaarin, jonka tarkoituksena on kartoittaa erilaisia olemassa olevia toimintatapoja ja mahdollisuuksia lisätä kiertotaloutta talonrakentamisessa.
✓ 23.10.2019	Ilmastokumppaneiden seminaari vastuullisista hankinnoista www.helsinginilmastoteot.fi
✓ 16.10.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu

Aikajänne

Päästöluokat

Vastuuorganisaatiot

Elo

Palu_Ympa

Päästöluokka

Väilliset päästöt

Toimenpiteen luokka

Ilmastotyön koordinointi

Yhteyshenkilöt

Kaisa-Reeta Koskinen
projektinjohtaja
Kaupunkiympäristön toimiala

[Yhteystiedot](#)

Mira Jarkko
ympäristötarkastaja
Ympäristöpalvelut

[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 10.02.2020

✓ 16.10.2019

Toimenpiteesta on tilannekuvaus

Mittarit

Toimenpideohjelmaa käsittelevien järjestettyjen tapahtumien määrä

Mittarin tarkemmat tiedot →

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

Toimenpide
Yritysfoorumi

Toiminnallinen mittari
Toimenpideohjelmaa käsittelevien järjestettyjen tapahtumien määrä

Taktinen mittari
Toimenpideohjelmaa käsitteleviin tapahtumiin osallistuneiden määrä

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

[← Edellinen](#) | [Seuraava →](#)

144. Avoin päätöksentekokäytäntö

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe **Toteutus** Valmis

Aikataulussa

Avoin päätöksentekokäytäntö ohjaa Hiilineutraalin Helsingin toteutusta

Noudatamme Hiilineutraali Helsinki -toimenpideohjelman toteutuksessa ja seurannassa [avoimen päätöksentekokäytännön periaatteita](#) ja pyrimme mahdollisimman suureen avoimuuteen ja läpinäkyvyyteen. Avoin päätöksentekokäytäntö on Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen kehittämä menetelmä, jota on sovellettu Helsingin ilmastotyössä jo aikaisemmin. Toimintamalli perustuu avoimen verkkotyötilan hyödyntämiseen, jotta voidaan kerätä ja jakaa tietoa eri toimijoilta nopeasti ja helposti. Tällaisen verkkotyötilan sivuja kutsutaan tietokiteiksi.

Helsingin ilmastovahti avoimen päätöksentekokäytännön alustana

Keräämme jokaisen toimenpiteen keskeiset tiedot Helsingin Ilmastovahti -palveluun, josta kuka tahansa aiheesta kiinnostunut pystyy seuraamaan Helsingin ilmastotyön ja kasvihuonekaasupäästöjen kehitystä. Julkaisimme Ilmastovahdin tuotantoversion 23.10.2019.

Avoimen tiedon ansiosta tutkijat pystyvät arvioimaan toimenpiteiden vaikutuksia ja niiden taustalla olevia lähtöoletuksia ja laskelmia. Kansalaiset voivat antaa helpommin palautetta siitä, millaisiksi he kokevat toimenpiteet ja miten he haluaisivat osallistua niihin. Poliittiset päättäjät voivat käyttää seurantatyökalua hyödyksi arvioidessaan vähenevätkö päästöt sovitulla tavalla.

Rakennamme Ilmastovahitia entistä vuorovaikutteisemmaksi, jotta kuka tahansa pystyy osallistumaan ja tuomaan omat perustellut näkemyksensä mukaan keskusteluun. Hiilineutraalin Helsingin kansalaisosallistumisen kehittämiseksi oli syksyllä 2019 käynnissä kaksi hanketta: City Climate Tool ja Open Knowledge Finland ry:n kanssa toteutettava [Kansalaiskide](#). Tavoitteena on luoda Ilmastovahdista Hiilineutraalin Helsingin yhteiskehitysalue, jossa kansalaiset, virkamiehet, tutkijat ja päättäjät voivat kohdata. Jatkamme Ilmastovahdin kehitystä keväällä 2020 keskittyen ensin selkeyden parantamiseen ja mittareiden tietojen saattamiseen ajan tasalle. Kehitämme myös Ilmastovahdin osallistumismahdollisuuksia yhdessä kaupunkilaisten kanssa (mm. Climate Move Helsinki-ryhmä).

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Avoimen päätöksentekokäytännön sekä sen työkalujen ja periaatteiden käyttöönotto seurannassa. Toimenpideohjelman seurantaan luodaan toimintamalli, jonka avulla varmistetaan, että paras mahdollinen ajantasainen tieto on aina käytettävissä. Toimintamallia sovelletaan toimenpideohjelman toteutuksessa ja päivityksessä. (Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Aikajänne

Päästöluokat

Vastuorganisaatiot

Palu_Ympa

Päästöluokka

Välttämättömät päästöt

Väilliset päästöt

Toimenpiteen luokka

Seuranta ja raportointi

Yhteyshenkilöt

Petteri Huuska

ympäristösuunnittelija
Ympäristöpalvelut[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 23.11.2021

Viimeisimmät päivitykset

Sonja-Maria Ignatius

07.12.2019

Mukaan kehittämään Ilmastovahitia!

Haluamme kuulla, mitä mieltä sinä olet Ilmastovahdistä ja miten sinä haluat olla mukana ilmastotyössä. Tervetuloa kehittämään Ilmastovahitia! Järjestämme kaksi avointa tilaisuutta Helsingin kaupungintalolla 10.12. klo 10:30-12 ja 18.12. klo 17-19:30. Ks. [lisätiedot](#)

Sonja-Maria Ignatius

23.10.2019

Kansalaiskide-projektin loppupitch Uutisraivaaja-kilpailussa

Kansalaiskide-projektimme pääsi Helsingin Sanomain Säätiön Uutisraivaaja-kilpailun finaaliin. Emme voittaneet pääpalkintoa, mutta kokemus oli huikea. Voit katsoa pitchimme [täältä](#). Yhteistyö jatkuu Ilmastovahdin kehittämisessä. Kehitämme tapoja jäsentää yhteiskunnallista keskustelua, jotta saadaan faktat ja arvot päätösten tueksi.

Sonja-Maria Ignatius

30.09.2019

Seurantatyökalulla on uusi nimi: Helsingin ilmastovahti!

Työnimeä "Hiilineutraali Helsinki -seurantatyökalu" kantanut palvelu tunnetaan jatkossa nimellä "Helsingin ilmastovahti"! Kaupunginhallitus oli päättänyt toimenpideohjelman hyväksyessään, että toimenpiteiden seurantaan ja laajempien vaikutusten arviointia varten kehitetään avoimesti saatavilla oleva seurantatyökalu (ks. lisää [Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelma](#), s. 18). Julkaisemme sen 23.10.2019!

Tehtävät

Ei tekemättömiä tehtäviä

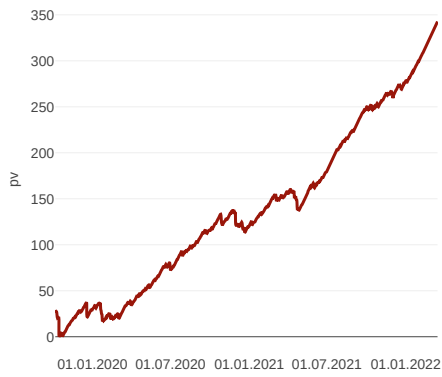
Mitä on tehty?

✓ 23.11.2021	<p>Avoimen päätöksentekokäytännön soveltaminen HNH2035-ohjelman päivityksessä</p> <p>HNH-ohjelman päivityksessä on tavoitteena noudattaa jatkuvan päivityksen periaatetta. Vuosittain on tarkoitus määrillä keskeiset avaintoimenpiteen seuraavalle vuodelle. Tämä mahdollistaa joustavuuden ja ajantasaisuuden.</p> <p>Tehtävä: Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelma päivitetään syksyn 2021 aikana, jolloin tarkentuu myös se, miten osallistaminen toteutetaan osana päivitystä.</p>
✓ 01.02.2021	<p>Yhteisöllisen osallisuuden mallin kokeilu</p> <p>Avanto Insightin kanssa tehtävässä kokeilussa tavoitteena oli kokeilla, miten yhteisöllisen osallisuuden malli toimii käytännössä ja selvittää, voitaisiinko sitä soveltaa Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman arvioinnissa ja päivityksessä. Kokeilua hyödynnetään toimenpideohjelman päivityksen yhteydessä.</p>
✓ 29.01.2021	<p>Osallisuuskokeilu Kuntien ilmatoratkaisut -ohjelmassa</p> <p>Pääsimme Avanto Insightin kanssa mukaan Kuntien ilmatoratkaisut -ohjelmaan. Kokeilun "Muutetaan yksilöön ilmastoahdistus päättäjien vastuun määrittelyksi ja yhteiseksi ongelmanratkaisuksi" aikana kehitetään syksyn 2020 aikana tapa, joilla voidaan hahmottaa eri tahojen vastuuta ja vaikutusmahdollisuuksia Hiilineutraalin Helsingin toteuttamisessa. Menetelmää pyritään testaamaan helsinkiläisessä lukiossa. Epidemiatilanteesta johtuen kokeilukohde vaihtui Tampereen Tahmelan yhteisölliseen huvilaan, jossa menetelmää testattiin konkreettisesti. Kokeilu ja sen tulokset eri osapuolten vastuusta eri päästöläjiryhmissä kuvataan osoitteessa http://www.tahmelanhuvila.fi. Helsingissä kokeilua täydennettiin kaupungin 600 ekotukihenkilölle suunnatulla kyselyllä ilmastositoumuksista (pohjana Sitran 100 ilmastotekoa), joiden avulla päästiin testaamaan massadatan avulla, millaista vastuuta yksilöt voivat ilmastotoimenpiteistä kantaa. Vastaajia ja sitoumuksia saatiin hyvin ja kokeilua päätettiin jatkaa keväällä 2021 helsinkiläisessä lukiossa.</p>
✓ 06.04.2020	<p>Osallisuuspilotin suunnittelu ilmastovahdikoiren kanssa</p> <p>Keskustelimme Ilmastovahdikoirat (Climate Move Helsinki) -ryhmäläisten kanssa siitä, millä tavalla Ilmastovahtiin ja Hiilineutraali Helsinki 2035 -kokonaisuuteen voisi ottaa paremmin kansalaisten näkökulmat mukaan. Tilaisuuden muistio on täällä. Päätimme lähteä tutkimaan tarkemmin henkilökohtainen päästökauppa-toimenpidettä (toimenpide 101) ja järjestimme uuden tapaamisen toukokuun alussa (ks. tarkemmin). Tällä hetkellä etsimme sopivia rahoituskanavia hankkeeseen.</p>
✓ 03.03.2020	<p>Ilmastovahdin tiekartta valmistuu</p> <p>Ilmastovahdin tiekartan ensimmäinen versio on valmistunut, mutta tällä hetkellä on epäselvää, millä resursseilla siinä esitettyjä toiminnallisuuksia toteutetaan.</p>

✓ 03.03.2020	Ilmastovahdin kehityksestä julkaistaan raportti Ilmastovahdin kehitystyöstä julkaistaan englanninkielinen raportti (osana CCTool-hanketta). Raportista toimitetaan taitettu versio syksyllä 2020.
✓ 31.01.2020	Kansalaiskide-projektin toimintamalli tietokiteiden tuottamiseksi on dokumentoitu ja testattu HNH:ssa Toimintamalli kuvataan City Climate Tool -hankkeen loppuraportissa, joka lähetettiin arvioitavaksi 31.1.2020.
✓ 24.01.2020	Ilmastovahdin tiekarttaprosessi Keräsimme Ilmastovahdin kehityksessä aktiivisesti tähän mennessä mukana olleiden näkemyksiä niin sanotulla arvoprofiili-menetelmällä. Mukana oli toimenpiteiden yhteyshenkilöitä, ilmastoasiantuntijoita ja henkilöitä Ilmastovahtikoirat (Climate Move Helsinki) -kansalaisaktivistiryhmästä. Järjestimme työpajan 24.1. Tilaisuudessa luotiin ensimmäinen versio Ilmastovahdin tulevaisuuden tiekartaksi.
✓ 31.12.2019	City Climate Tool -hanke valmistuu ja sen tuotokset ovat otettavissa käyttöön Hankkeessa kehitettiin mallia kansalaisosallistamiseen ja ehdotus uusien toimenpiteiden mukaan ottamiseksi ja toimenpidehjelman päivittämiseksi.
✓ 18.12.2019	Avoin työpaja Ilmastovahdin vuorovaikutteisista ominaisuuksista Järjestimme 10.12. ja 18.12. kaksi avointa työpajaa Ilmastovahdin kehittämisestä kiinnostuneille Kaupungintalon tapahtumatorilla. Kiitos osallistuneille! Julkaisemme työpajojen materiaalit 2020 alussa.
✓ 29.11.2019	Helsingin ilmastovahdin asiantuntija- ja mediatilaisuus Ilmastovahdin julkistustilaisuus pidettiin 29.10. kaupungintalolla ja sinne osallistui noin 60 henkilöä. Materiaalit löytyvät täältä.
✓ 23.10.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus
✓ 23.10.2019	Helsingin ilmastovahti julkaistaan Ilmastovahti on julkaistu osoitteessa ilmastovahti.hel.fi .
✓ 23.10.2019	Kansalaiskide-projekti Kansalaiskide-projektissa (maaliskuu 2019 - lokakuu 2019) kokeiltiin, miten vaikeista aiheista voidaan käydä harkittua ja jäsenettyä yhteiskunnallista keskustelua ja jäsentää faktat ja arvot tietokiteiksi. Yhtenä casena oli Hiilineutraali Helsinki. Kansalaiskide oli mukana HS-Säätiön Uutisraivaaja-kilpailun finaalissa. Jatkamme Kansalaiskideessä kehitetyn keskustelutyökalun testaamista Ilmastovahdissa syksyllä 2019. Lisätietoa Kansalaiskideestä
✓ 09.09.2019	CCTool-hanke alkaa City Climate Tool (CCTool) -hankkeessa kehitetään Hiilineutraalin Helsingin osallistumismenetelmiä ja Ilmastovahdin vuorovaikutteisia ominaisuuksia.
✓ 22.12.2018	Avataan Hiilineutraali Helsinki 2035 -seurantatyökalun alpha-versio Hiilineutraali Helsinki 2035 -seurantatyökalun alpha-versio avattiin avoimesti verkkoon. Palvelu toteutetaan avoimella lähdekoodilla . Seurantatyökalu nimettiin myöhemmin Helsingin ilmastovahdiksi.

Mittarit

Aika toimenpiteiden edellisestä päivityksestä

Mittarin tarkemmat tiedot →

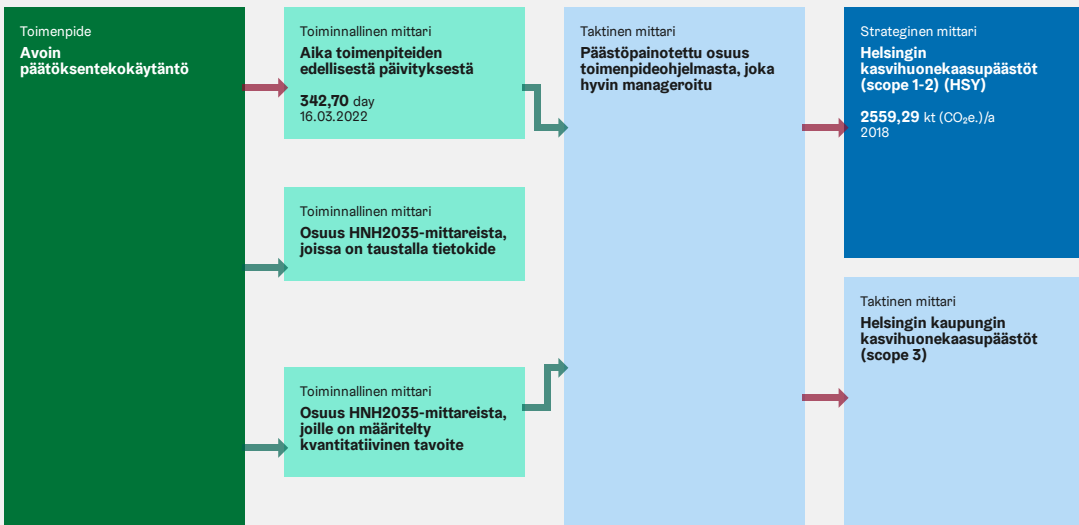
Osuus HNH2035-mittareista, joissa on taustalla tietokide

Mittarin tarkemmat tiedot →

Osuus HNH2035-mittareista, joille on määritelty kvantitatiivinen tavoite

Mittarin tarkemmat tiedot →

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

← Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide →

Toimenpiteet

[← Edellinen](#) | [Seuraava →](#)

145. Toimenpideohjelman arvioinnin työkalut

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe Toteutus Valmis

Aikataulussa

Toimenpiteitä seurataan järjestelmällisesti

Hiilineutraali Helsingin toteuttamisessa on tärkeää, että päätöksenteko on läpinäkyvää ja pohjautuu parhaaseen mahdolliseen tietoon. Tutkimustiedon lisäksi on tärkeää ottaa huomioon kansalaisten mielipiteet ja arvot. Keräämme tiedot toimenpiteiden etenemisestä, päästövähennyksistä ja muista vaikutuksista Helsingin ilmastovahti - palveluun, jossa niihin voi kuka tahansa tutustua. Työ ei ole vielä valmis, vaan tieto karttuu pikku hiljaa.

Määritämme jokaiselle toimenpiteelle mittarit, joiden perusteella seuraamme toimenpiteiden etenemistä ja vaikutuksia. Toimenpiteet mittaareineen kytkeytyvät toisiinsa niin sanotuksi [näkemysverkoksi](#). Toimenpiteiden vaikutuksia arvioidaan avoimilla laskentamalleilla, jotta niiden lähtöoletuksia ja laskentaa pystytään tarvittaessa korjaamaan ja päivittämään. Toimenpiteiden vaikutusten arvioinnissa keskitytään ensin päästöihin ja kustannuksiin: kuinka paljon päästöjä pystytään vähentämään tietyllä taloudellisella panostuksella. Olemme kehittäneet beta-version ns. [skenaariotyökalusta](#), jolla voidaan arvioida eri toimenpiteiden päästövähennysvaikutuksia.

Avoimen päätöksentekokäytännön periaatteisiin kuuluu tiedon avoimuus. Kaupungit teettävät päästövähennysarvioiden pohjaksi yleensä erilaisia selvityksiä, joiden lopputuotoksena on staattinen raportti. Niitä on vaikea päivittää uuden tiedon karttuessa, sillä laskentamalli on arvioinnin tehneellä konsultilla. Helsingin tavoitteena on kehittää avointa vaikutusarviointia, jotta kertakäyttöisistä raporteista päästäisiin läpinäkyvämpiin ja paremmin perusteltaviin arvioihin.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Otetaan käyttöön uusia arvioinnin työkaluja, joilla voidaan seurata tarkemmin toimenpiteiden toteutumista, kustannuksia, hyötyjä, päästöjen kehitystä, vihreitä työpaikkoja, ilmanlaatua ja terveys- ym. vaikutuksia.

(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Viimeisimmät päivitykset

Sonja-Maria Ignatius

18.12.2019

KILTOVA-hankkeen loppuraportti valmis

Suomen ympäristökeskuksen (SYKE) vetämän KILTOVA (Kaupunkien ilmastotoimenpiteiden vaikutusarviotyökalu) -hankkeen loppuraportti on julkaistu. Hankkeessa arvioitiin, millaisia työkaluja ilmastovaikutusten ja muiden vaikutusten arviointiin on käytössä. Olimme mukana hankkeen ohjausryhmässä ja kiitämme ansiokkaasta työstä!

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

📅 31.03.2022

Toimenpideohjelman luonnos

Toimenpideohjelman päivityksen (luonnos) tavoiteaikataulu. Samassa yhteydessä määritellään tulevan ohjelman tavoitteet, toimenpiteet ja niiden arviointiin käytettävät mittarit.

Aikajänne

Päästöluokat

Vastuuorganisaatiot

Palu_Ympa HSY

Päästöluokka

Välittömät päästöt Välilliset päästöt

Toimenpiteen luokka

Seuranta ja raportointi

Yhteyshenkilöt

Petteri Huuska

ympäristösuunnittelija

Ympäristöpalvelut

[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 23.11.2021

Mitä on tehty?

✓ 29.04.2021

Ilmastotoimenpiteiden mittareiden harmonisoinnin työpaja Suomen kaupungeille

Helsinki järjestää 6-pack kaupungeille ja muutamille muille kaupungeille työpajan 11.2, jossa pohditaan ovatko ilmastotoimenpiteiden mittarit harmonisoitavissa kansallisesti. Temaattisesti työpaja keskittyy rakennusten ja rakentamisen päästöihin. Työpajan tulokset kootaan ja vedetään johtopäätökset jatkosta.

✓ 20.04.2021

Ilmastotoimenpiteiden luokittelu ja mahdolliset työkalut - esiselvitys

Tilanne 11.2021 Yhteistyössä Suomen Ympäristökeskuksen kanssa luokitellaan HNH2035 toimenpiteet ja katsotaan millaisia työkaluja niiden vaikutusten (erityisesti CO2 ja €) arvioimiseksi on olemassa ja miten niitä olisi sovellettavissa toimenpidekokonaisuuksiin. Tämän puitteissa kaupungin asiantuntijoita haastatellaan ja pidetään työpaja. On jatkoa Kiltova-hankkeelle. Työn tuloksia voidaan hyödyntää HNH2035-ohjelman päivityksessä.

Tilanne 16.4.2021 Katsaus toimenpiteiden arvioinnin mahdollisuuksiin valmistui. Siinä tunnistettiin seuraavat kehittämismahdollisuudet:

1. Määritetään tärkeimmät, tiukkaan rajatut päästöluokat ja niille laaja alainen nopea vaikutusarviointi tukemaan HNH2035 tavoitteen saavuttamista –
Esim. liikenteen negatiiviset terveysvaikutukset tai energiaremonttien talous ja työllisyysvaikutukset
2. Hiukkaspäästöjen terveysvaikutusten mallintaminen tukemaan liikenteen kkk päästövähennystavoitetta –
Mallien yhdistämistä ja rajapintojen rakentamista, rahalliset arvot terveysvaikutuksille
3. Scope3 hiilineutraaliuden suunnitelma HNH2035 jatkoksi –
Eryteisesti hankinnat, rakentamisen elinkaariset, kulutusperusteiset päästöt
4. Rakentamisen päästöt ja niiden ajoitus –
Elinkaaritarkastelu + jako suoriin (A4 A5 + B ja C osin) ja välillisiin päästöihin –
Infra ja rakennukset, myös ylläpito ja peruskorjaukset, viherrakentaminen –
Suuruusluokat selville, sitten selkeät tavoitteet erikseen suorille ja välillisille päästöille
5. Hankintojen olennaisimmat suorat ja välilliset päästövähennysmahdollisuudet.

✓ 30.11.2020

Kokeilu liikenteen reaaliaikaisesta päästölaskennasta

Syysyllä 2020 kokeiltiin, voisiko Helsingin liikenteen päästöistä saada entistä tarkemman kuvan rekisterikilpien tunnistamiseen perustuvan teknologian avulla. Kokeilussa kiinnitettiin erityistä huomiota tietosuojaan, eikä henkilöitä pysty tunnistamaan kokeilussa käytetyistä tiedoista. Kokeilu toteutettiin avoimella lähdekoodilla osana Helsingin kaupungin kokeilukiihdyttämöä, ja sen budjetti on 10 000 euroa.

Kokeilussa ei lopulta voitu hyödyntää Traficomin oikeita ajoneuvotietoja, jonka takia varsinaisia päästömääriä ei ole saatavilla. Tuloksena syntyi avoimen lähdekoodin ratkaisu rekisterikilpien lukemiseen tätä tarkoitusta varten sekä tuloksia tunnistamisen tarkkuuksista. Lähdekoodi löytyy Helsingin GitHubista: <https://github.com/City-of-Helsinki/remppa>.

Tuloksia esiteltiin ja keskusteltiin kokeilukiihdyttämön keisseistä loppuwebinaarissa 22.1.2021.

✓ 01.08.2020

Hanke Ilmastovahdin käytöstä muissa kunnissa

Kerava, Järvenpää, Vantaa, Helsinki ja Uudenmaanliitto ovat mukana **hankkeessa**, jossa Ilmastovahdistä kehitetään muillekin kunnille helposti käyttöön otettava malli. Hanke alkaa elokuussa ja saa tukea ympäristöministeriöltä. Lisätietoja hankkeesta saa Petteri Huuskalta (@hel.fi).

✓ 21.06.2020

Avoimen vaikutusarvioinnin nopea kokeilu Siemensin kanssa

Touko-kesäkuussa 2020 toteutimme Siemensin kanssa kahden viikon aikana nopean kokeilun, jossa kehitimme liikenteen toimenpiteiden avointa vaikutusarviointia. Tarkoituksena oli mallintaa, miten toimenpiteet vaikuttavat kasvihuonekaasupäästöihin, ilmanlaatuun, työllisyyteen ja kustannuksiin. Totesimme kuitenkin, että kannattaa keskittyä vain kasvihuonekaasupäästöihin, ja pääsimmekin siinä odotettua pidemmälle. Aikaisemmista konsulttitoistista poiketen tässä kokeilussa vaikutusarvioinnin logiikka ja tuotettu malli avattiin julkiseksi.

Kokeilussa kehitettiin pidemmälle skenaariotyökalua ja

	<p>mallinnettiin sähköautojen ajosuoriteosuuksiin ja henkilöautosuoritteeseen vaikuttavia toimenpiteitä. https://skenaario.hnh.fi/autot</p>
✓ 27.04.2020	<p>Tapaaminen avoimesta päästölaskennasta ja skenaariotyökälusta</p> <p>Tapaamme SYKE:n ja HSY:n asiantuntijoiden kanssa ja keskustelemme päästölaskennan avaamisesta ja siitä, millaisia skenaariotyökäluja tarvittaisiin ilmastopolitiikan tueksi Helsingissä ja muualla. Tämän kokouksen oli tarkoitus olla marraskuussa 2019, mutta siirsimme sitä keväälle 2020, koska keskityimme Helsingin skenaariotyökälun kehitykseen marras-joulukuussa. Olemme käyneet keskustelua SYKE:n kanssa, mutta konkreettista suunnitelmaa jatkoon ei ole vielä.</p>
✓ 16.12.2019	<p>Skenaariotyökälun beta-versio esitellään</p> <p>Esittelimme skenaariotyökälun beta-version Helsingin ilmastoverkostolle, Ilmastovahdin yhteyshenkilöille ja kuuden suurimman kaupungin ympäristöjohtajien verkostolle. Skenaariotyökälun jatkokehityksestä ei ole tällä hetkellä varmuutta (tilanne 24.5.2020). https://skenaario.hnh.fi/</p>
✓ 15.12.2019	<p>On sovittu, miten KILTOVA-työt jatketaan</p> <p>Päästövähennystoimenpiteiden vaikutusten arviointiin keskitytti vuonna 2019 Ympäristöministeriön rahoittama KILTOVA-hanke, jossa ovat Helsingin lisäksi mukana muut Suomen suurimmat kaupungit. KILTOVA-hankkeen loppuraportti "Työkäluja kaupunkien ilmastohjelmien vaikutusten arviointeihin" julkaistiin joulukuussa. Helsingin kaupunki on ollut marras-joulukuussa mukana KILTOVA2-jatkosuunnittelussa, josta voit kysyä lisää ari.nissinen@syke.fi. KILTOVA2-toteutumisesta ei ole tällä hetkellä varmuutta (24.5.2020).</p>
✓ 23.10.2019	<p>Toimenpiteestä on tilannekuvaus</p>
✓ 23.10.2019	<p>Kolmen toimenpiteen vaikutusketju on valmis</p> <p>Ainakin kolmen toimenpiteen vaikutusketju on esitetty ja datat on löydetty. Esimerkkejä ovat toimenpiteet 2, 3 ja 37.</p> <p>Huom. toimenpiteiden vaikutusketjua muokataan jatkossa yksinkertaisemmaksi (tilanne 24.5.2020) eivätkä toimenpiteiden 2,3 ja 37 vaikutusketjut ole ajan tasalla.</p>
✓ 31.08.2019	<p>Skenaariotyökälun jatkokehityksestä on sovittu seuraavat askeleet</p> <p>Tulevan päästökehityksen mallintamisen sijaan keskitytään syksyn 2019 aikana näkemysverkon täydentämiseen ja kerätään mittareihin tietoa menneestä kehityksestä, nykytilanteesta ja tavoitteista.</p>
✓ 14.06.2019	<p>Skenaariotyökälun early alpha -versio esitellään asiantuntijoille</p> <p>Skenaariotyökälu auttaa arvioimaan, millä oletuksilla päädytään tiettyyn päästökehitykseen.</p>

Mittarit

Pilottien ja kokeilujen lukumäärä

Liittyi myös toimenpiteisiin: [61](#) | [Mittarin tarkemmat tiedot ->](#)

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

Toimenpide
Toimenpideohjelman
arvioinnin työkalut

Pilottien ja kokeilujen
lukumäärä

[← Edellinen toimenpide](#)

[Seuraava toimenpide →](#)

Toimenpiteet

← Edellinen | Seuraava →

Ilmastotyön koordinointi, seuranta ja arviointi / Seuranta ja raportointi /

146. Päästövähennysten raportointi

Eteneminen

Ei aloitettu Käynnistysvaihe Toteutus Valmis

Valmis

Helsingin kaupungin ympäristöraportti laaditaan tällä hetkellä kerran vuodessa. Hiilineutraali Helsinki 2035-toimenpideohjelman raportointi on osa kaupungin ympäristöraportointia.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Kaupunkikonsernin toiminnan ja talouden seurantaan luodaan päästövähennysten näkökulmasta vuosittaisen raportoinnin toimintamalli esimerkiksi osana ympäristöraportointia

(Hiilineutraali Helsinki 2035-toimenpideohjelmasta)

Tehtävät

Ei tekemättömiä tehtäviä

Mitä on tehty?

✓ 14.05.2020	Ympäristöraportin laatiminen vuodelta 2019 Raportin oltava valmis. Raportti kaupunginvaltuustossa 10.6.2020.
✓ 28.11.2019	Aloituskokous raportin siirtämiseksi Helsingin ilmastoteot-sivuille ja sähköisen neljännesvuosittaisen raportoinnin kehittämiseksi Kokous järjestetty.
✓ 16.10.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvaus
✓ 16.10.2019	Toimenpiteen yhteyshenkilö valittu

Mittarit

Päästöpainotettu osuus toimenpideohjelmasta, joka hyvin manageroitu

Mittarin tarkemmat tiedot →

Valmistumisaste

100% valmis

Valmis

Aikajänne

Vastuuorganisaatiot

Palu_Ympa

Kanslia

Toimenpiteen luokka

Seuranta ja raportointi

Yhteyshenkilöt

Johanna af Hällström

tiimipäällikkö

Ympäristöpalvelut

[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 11.01.2021

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

Toimenpide
Päästövähennysten
raportointi

Taktinen mittari
Päästöpainotettu osuus
toimenpideohjelmasta, joka
hyvin manageroitu

Strateginen mittari
Helsingin
kasvihuonekaasupäästöt
(scope 1-2) (HSY)
2559,29 kt (CO₂e.)/a
2018

Taktinen mittari
Helsingin kaupungin
kasvihuonekaasupäästöt
(scope 3)

< Edellinen toimenpide

Seuraava toimenpide >

Toimenpiteet

← Edellinen

147. Toimenpideohjelman arviointi

Eteneminen

Ei aloitettu	Käynnistysvaihe	Toteutus	Valmis
0	0	100	0

Aikataulussa

Toimenpideohjelman toteutuksen arviointi

Vuoden [2018 tilinpäätöksen yhteydessä kaupunginvaltuusto hyväksyi toivomusponnen](#), jonka mukaan

"Selvitetään mahdollisuudet tuoda päästövähennystavoitteiden seuranta valtuustolle nykyistä perusteellisemmin käsiteltynä ja korkeammin priorisoituna".

Toimenpideohjelman toteutumisen tilanne esitellään kaupunginvaltuustolle ja kerran valtuustokaudessa (neljän vuoden välein) tehdään laajempi arviointi.

Toimenpiteiden yhteyshenkilöillä avainrooli

Ilmastomuutoksen hillinnällä on kiire, joten päästökehitystä ja Helsingin ilmastotoimia on pystyttävä seuraamaan tiiviillä syklillä. Kullekin toimenpiteelle on valittu yksi tai useampia yhteyshenkilöitä. Yhteyshenkilöt huolehtivat siitä, että toimenpiteen tiedot ovat ajan tasalla Ilmastovahdissa. Jokaisella toimenpiteellä tulee olla aina sovituna kolme seuraavaa tehtävää, jotka tapahtuvat vuoden sisällä. Yhteyshenkilöitä muistutetaan pitämään toimenpiteet ajan tasalla.

Virallinen kuvaus

Toimenpideohjelman mukaan

Toimenpideohjelman valtuustokausittainen arviointi
(Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta)

Viimeisimmät päivitykset

Sonja-Maria Ignatius

21.12.2019

49 yhteyshenkilöä käynyt koulutuksen!

Syys-joulukuun 2019 aikana tavoitimme Ilmastovahdin peruskoulutuksiin 49/100 yhteyshenkilöä. Osa yhteyshenkilöistä ei ole käynyt koulutusta, mutta on omatoimisesti täydentänyt tietoja Ilmastovahtiin. Järjestämme lisää koulutuksia keväällä 2020, jotta myös myöhemmin yhteyshenkilöiksi nimetyt pääsevät mukaan.

Sonja-Maria Ignatius

10.10.2019

33 yhteyshenkilöä käynyt koulutuksen!

Ilmastovahtiin kerättävien tietojen päivittäminen on toimepiteiden yhteyshenkilöiden vastuulla. Tähän mennessä 33 innokasta henkilöä on käynyt koulutuksen. Yhteyshenkilöitä on tunnistettu yhteensä 80 (osalla toimenpiteistä on useita yhteyshenkilöitä).

Aikajänne

Päästöluokat

Vastuorganisaatiot

Palu_Ympa

Päästöluokka

Välittömät päästöt

Väilliset päästöt

Toimenpiteen luokka

Laajat vaikutusarviointi

Yhteyshenkilöt

Petteri Huuskaympäristösuunnittelija
Ympäristöpalvelut[Yhteystiedot](#)**Kaisa-Reeta Koskinen**projektinjohtaja
Kaupunkiympäristön toimiala[Yhteystiedot](#)

Tietoja päivitetty 12.08.2021

Tehtävät

Mitä on tehtävä?

31.01.2022

Toimenpideohjelman päivitys havaittujen kehittämistarpeiden perusteella

Toimenpideohjelman päivitys alkaa uuden valtuuston valitsemisen jälkeen syksyllä 2021.

Mitä on tehty?

✓ 16.06.2021	Toimenpideohjelman ensimmäinen valtuustokausittainen arvio valmis HNH2035-toimenpideohjelman etenemisen arviointi kaupunginvaltuustolle tehdään osana ympäristöraportointia kesäkuussa 2021.
✓ 29.10.2020	Keskeiset kaupungin avainhenkilöt ja -ryhmät on listattu ja niiden tapaamisesta on sovittu Useita avainhenkilöitä ja -ryhmiä on tavattu. Tämä on tärkeä tehtävä ja se siirtyy keväälle 2020, jolloin tehdään sisäisen viestinnän suunnitelma (ks. toimenpide 138). Tilanne 30.9.2020 Yhteyshenkilöt kaikkiin toimenpiteisiin on listattu syksyllä 2020.
✓ 29.10.2020	Yhteyshenkilöt on koulutettu Ilmastovahdin käyttöön Alkuperäinen tehtävä "Kaikki yhteyshenkilöt on koulutettu seurantatyökalun käyttöön" osoittautui liian kunnianhimoiseksi annetussa ajassa (alunperin tavoite 30.11.2019). Totesimme, että riittää, että ainakin pääyhteyshenkilö käy koulutuksen tai hankkii muulla tavalla tiedot Ilmastovahdin käyttöä varten. Tavoite on siirtynyt huhtikuun 2020 loppuun mennessä. Tämä tehtävä on kesken, kunnes kaikki pääyhteyshenkilöt ovat käyneet koulutuksen tai muuten saaneet riittävät tiedot Ilmastovahdin käyttöön. 7.5.2020 tilanteen mukaan 51/134 yhteyshenkilöä oli käynyt koulutuksen. Osa henkilöistä, jotka eivät ole koulutuksessa olleet, ovat kuitenkin opetelleet käyttämään ilmastovahtia muualla. Olisi tarpeen käydä järjestelmällisesti läpi, keiden kaikkien olisi vielä tarpeen käydä koulutus ja pitää kirjaa näistä henkilöistä ilmastovahdissa (kirjaaminen ei onnistu vielä tällä hetkellä). Tilanne 30.9.2020 Yhteyshenkilöt koulutetaan tarpeen mukaisesti ja avustetaan tarvittaessa tietojen täyttämässä jotta oleelliset tapahtumat saadaan kirjattua.. 2021 toimenpideohjelman päivitys käynnistyy eikä laajaa koulutusta enää käydä.
✓ 18.09.2020	Yhteyshenkilöiden ohjeet ja Ilmastovahdin työpajamateriaalit julkaistaan Ilmastovahdin yhteyshenkilöiden ohjeet löytyvät osoitteesta: https://ilmastovahti.hel.fi/yhteyshenkilon-ohjeet Yhteyshenkilöiden ohjeet ja työpajamateriaalit siirretään uuteen ylläpitokäyttöliittymään syksyllä 2020.
✓ 30.06.2020	Toimenpideohjelman eteneminen esitellään ympäristöraportissa 2019 Hiilineutraali Helsinki 2035-ohjelman toteutumisesta raportoitiin kaupunginvaltuustolle kesäkuussa ympäristöraportin yhteydessä. Alun perin tarkoitus oli raportoida toimenpiteiden toteutuksesta neljännesvuosittain (ensimmäinen raportointi helmikuun 2020 alussa). Ensimmäinen raportointi tehtiin kuitenkin vasta kesäkuussa.
✓ 13.05.2020	Ilmastovahdin yhteyshenkilöille järjestetään kolme sparraustilaisuutta Järjestimme keväällä 2020 kolme sparraustilaisuutta ilmastovahdin yhteyshenkilöille, aiheena oli toimenpiteiden käytännön toteutuksen tukeminen.
✓ 14.12.2019	Syysyn 2019 koulutukset on järjestetty Syys-joulukuun 2019 aikana järjestimme seitsemän Ilmastovahdin peruskoulutusta, ja niihin osallistui 48/100 yhteyshenkilöä. Kolmeen mittarikelinikkaan puolestaan osallistui 18/100 yhteyshenkilöä. Kaikkien yhteyshenkilöiden ei ole tarpeen käydä koulutusta vaan riittää, että pääyhteyshenkilö käy. Järjestämme lisää koulutuksia keväällä 2020.
✓ 23.10.2019	Toimenpiteestä on tilannekuvas
✓ 25.09.2019	Kolme Ilmastovahti-koulutusta on järjestetty Koulutuksiin osallistui yhteensä 30 toimenpiteiden yhteyshenkilöä syyskuun aikana.

Mittarit

Toimenpiteet, joilla on yhteyshenkilö

Mittarin tarkemmat tiedot →

Ajan tasalla olevien toimenpiteiden osuus

Mittarin tarkemmat tiedot →

Toimenpiteet, joiden edistymistä seurataan

Mittarin tarkemmat tiedot →

Toimenpiteet, joille asetettu tavoitteet

Mittarin tarkemmat tiedot →

Miten tämä toimenpide vaikuttaa tavoitteeseen?

